Ioan Dan

„PROCESUL"

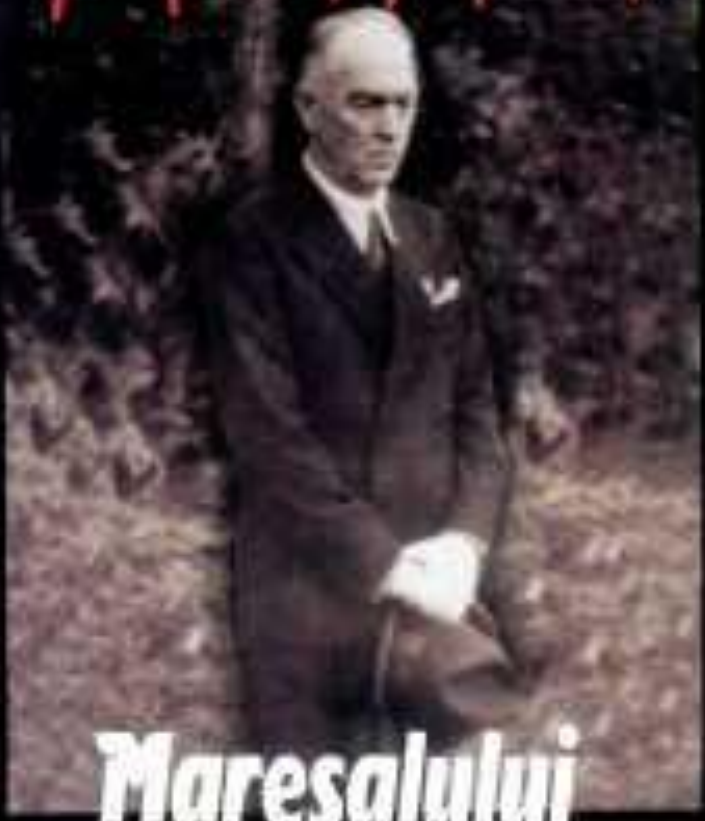

Mareșalului ION ANTONESCU

IOAN DAN

„PROCESUL” MAREŞALULUI ION ANTONESCU

Mareşalul Ion Antonescu,
conducătorul statului (1940 - 1944)

Editor: Lucian BORLEANU
Consilier editorial: Constantin ZAMFIR
Redactor: G. Z.
Tehnoredactare: Dragoş DUMITRESCU
Coperta: Mona SANDU

Copyright © **Editura Lucman - 2005**

Tiraj: 1000 exemplare

Comenzile pot fi trimise pe adresa editurii:
Editura Lucman,
Bucureşti, Bd. Al. I. Cuza nr. 91, Sector 1
Telefon/fax: 021.223.77.55
e-mail: comenzi@lucman.ro
http://www.lucman.ro

ISBN: 973-723-036-1

IOAN DAN

„PROCESUL” MAREŞALULUI ION ANTONESCU

— Ediţie revizuită şi îmbunătăţită —

BUCUREŞTI
2005

Istoria va păstra pentru totdeauna
numele Mareşalului Ion Antonescu
în Panteonul Eroilor Neamului,
ca pe un mare patriot,
care şi-a dedicat viaţa
cauzei poporului român.

Autorul

CUPRINS

PREFAŢĂ 7
CUVÂNT INTRODUCTIV 9
DATE BIOGRAFICE 15
ACTE PREPARATORII 27
PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA DEZBATERILOR 91
ÎNCEPUTUL GUVERNĂRII 112
INTRAREA ARMATELOR GERMANE ÎN ROMÂNIA 140
ALIANŢA CU GERMANIA ŞI RĂZBOIUL ANTISOVIETIC 162
CHESTIUNI CREŞTINE PRIVITOARE LA EVREI 183
RELAŢIILE ECONOMICE ROMÂNO–GERMANE 219
ADMINISTRAREA TRANSNISTRIEI 269
ULTIMUL CUVÂNT AL MAREŞALULUI ION ANTONESCU 318
CONCLUZII 349
FOTOGRAFII 369

PREFAȚĂ

Editura **LUCMAN** *își face un nou titlu de onoare și responsabilitate patriotică, republicând volumul* PROCESUL MAREŞALULUI Antonescu, *semnat de eminentul jurist militar, generalul (r.) Ioan Dan, într-o ediție revizuită și îmbunătățită.*

Este vorba, la prima vedere, de procesul așa-zișilor „criminali de război" români în frunte cu mareșalul Ion Antonescu, intentat de regimul iudeo-kominternist instalat în România post-belică de Stalin, drapat conjunctural în uniforma pauperă a dictaturii proletariatului, analizat de un magistrat militar, prin natura profesiei, auster, sever, lucid și de maximă probitate.

Spun la prima vedere atât titlul volumului, cât și profesia autorului sugerând o analiză juridică a acelui eveniment de ruşinoasă şi infamantă slugărnicie a unui caricatural Tribunal al Poporului, neconstituțional, invenție ad-hoc a ocupantului sovietic, a ordonanțelor lui din România, dirijate de comandoul de import: Ana Pauker-Rabinsohn, colonel sovietic, Burach Tescovici, zis Teohari Georgescu, Luka László, zis Vasile Luca, maior NKVD, Ioşka Broitman, zis Iosif Kişinevski, agent sovietic, comandau făcând lege printr-o fărădelege la care s-au asociat, din oportunism, laşitate și spaimă, o seamă de autohtoni patronați de fostul rege Mihai de Hohenzollern-Sigmaringen.

PROCESUL MAREŞALULUI ANTONESCU al lui Ioan Dan este o analiză pluridisciplinară a guvernării mareşalului Antonescu, pornind de la fiecare capăt de acuzare care i s-a adus acestuia şi principalilor lui colaboratori: profesorul universitar Mihai Antonescu, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, ministru de Externe; generalul Constantin L. Vasiliu; profesorul universitar Gheorghe Alexianu, fost guvernator al Transnistriei.

De fapt, volumul clădit pe o documentație impresionantă: politică, economică, socială, militară, se constituie într-un amplu proces al pseudoprocesului intentat de invadatorul bolşevic României şi reprezentantului ei emblematic, mareşalul Antonescu.

De la acest proces al procesului se ramifică prin documente de arhivă, bună parte necunoscute marelui public, argumentele care conduc la exemplificarea rolului criminal, antinațional, terorist, jucat în anii 1945-1964 de așa-zisa justiție populam, instrument al dictaturii proletariatului, subordonată organelor represive conduse 95% de alogeni, agenți sovietici de calibrul lui Grunberg Boris, zis Nicolschi Alexandru, făcut general de securitate, sau Pantiuşa Bodnarenho, zis Pintilie Gheorghe, alt general de securitate; Erdei Ioszef Butika Prancisc, Eindhorn Wilhelm și lista se poate lungi de la vârf până la unitățile teritoriale de tip raional, însumând autorii genocidului săvârşit împotriva poporului român pentru a-l deznaționaliza, gubemiza şi, în subtext, ca răzbunare talmudică.

Publicând răspunsurile Mareşalului la acuzele aberante, nici una

ținând de dreptul penal, toate de ordin politic, autorul întregeşte personalitatea Ălareşcdvdui, de dimensiunea istoriei, fixând-o în istorie, restituind-o unei contemporaneități mioape, intoxicată, debusolată, asaltată de opuscule alternative schiloade, arme reşapate ale aceleiaşi Oculte, atunci deghizată în lideri ai proletariatului, astăzi cosmetizată în elitişti, globalişti şi cosmopoliți.

Lectura atentă a acestei cărți este cutremurătoare. În acelaşi timp, pilduitoare, ca şi înțelesurile ei.

Aici nu este vorba numai de tragedia unuia din românii care au făcut istorie la nivel european, punându-şi viața chezaş pentru idealul fundamental, statul național unitar, indivizibil şi suveran, România Mare. Căruia i-a slujit în trei războaie, din cele patru care l-au întregit. Aici nu este vorba numai de un organizator statal unicat în istoria noastră modernă, de un strateg de recunoaştere europeană încă din primul război mondial. Aici nu este vorba numai de un ofițer de o demnitate ireductibilă, la nivelul anticilor între care se înscrie superlativ Decebal. Nici de sentințele lui sintetizând un dat al istoriei naționale, rostite în fața celor care, atunci, făceau fără rabat, jocurile pe continent, încercând să ne umilească. Nici de tăria de caracter care l-a făcut inflexibil, la toate presiunile exercitate de o Germanie ajunsă la apogeul puterii.

Aici este vorba de însăşi tragedia poporului român aflat, aşa cum a zis Mihai Antonescu în memoriul său, eu îi spun «testament politic», între două posibilități de destin. Refuzându-se, prin Mareşal, destinului iudeo-bolşevic, temporar, a fost învins de această monstruoasă malformație antiumană, suportându-i bestialitatea, ororile şi genocidul.

Mareşalul este simbolul martirajului României.

Este meritul generalului magistrat (r.) Ioan Dan de a-l fi pus în lumina strălucitoare a adevărului.

După cum marele merit al autorului este acela de a fi pus în pagină un registru amplu de documente care infirmă acuzele infamante de aşa-zis holocaust săvârşit asupra evreilor de armata şi autoritățile româneşti în cel de-al doilea război mondial, „Holocaust" inițiat şi patronat de Mareşal.

PROCESUL MAREŞALULUI ANTONESCU este pentru români şi istoria lor contemporană actul de justiție făcut de un magistrat militar, care întregeşte superlativ demersurile de gen întreprinse de acei istorici care nu se lasă intimidați de penibile presiuni interne şi externe, menite să perpetueze la infinit falsificarea adevărului, incriminarea poporului cu scopul de a stoarce compensații pentru urmaşi ai unor victime imaginare sau, la tejghetărie politică a obține reacordarea cetățeniei unui contingent masiv de exilanți, în situația unor tensiuni între Israel şi Lumea Arabă, exilanți care s-ar întoarce cu toate utilitățile financiare şi organizatorice menite să-i instaleze ca pătură posedantă şi dirigentă, făcând din

România un Kibuț.

Specialist în dreptul penal, procesual penal, civil, procesual civil, apărător al ofițerilor trimiși abuziv în judecată între anii 1996 – 2000 din interese politice, membru în Fundația Revoluției Române ca luptător cu merite deosebite, generalul magistrat (r) Ioan Dan asigură volumului PROCESUL chezăşia adevărului necontrafăcut conjunctural, conferindu-i dreptul de a fi un argument de primă mână în bătaia pentru restituirea, întru istorie, a uneia dintre personalitățile reprezentative ale neamului: Mareşalul Ion Antonescu.

Mareşalul Ion Antonescu sădit în dreptul imprescriptibil al Basarabiei şi Bucovinei de a fi ale Țării Mamă.

Radu THEODORU

CUVÂNT INTRODUCTIV

Procesul judiciar înscenat mareşalului Ion Antonescu s-a desfăşurat în luna mai 1946, în condițiile cu totul deosebite în care se afla România la sfârşitul celui de Al doilea război mondial.

Era perioda în care se bucura de mare publicitate judecarea criminalilor de război, fie de către tribunale internaționale, fie de către tribunale naționale.

Noțiunea de „crime de război" nu avea o definiție clară şi unitară printr-o legislație anterioară războiului. Această situație a făcut posibilă definirea „crimei de război" de către țările învingătoare, în funcție de interesele forțelor politice aflate la putere.

Aşa se face că s-a ajuns să fie considerate crime de război în afara faptelor de încălcare a normelor internaționale referitoare la purtarea războiului şi alte acte de guvernare ale conducătorilor țărilor învinse sau care au fost considerate învinse.

Este semnificativ faptul că nici o personalitate din țările învingătoare, cu excepția unor aşa numiți „colaboraționişti", nu a fost condamnată pentru crime de război.

Nu mi-am propus să relatez şi să examinez cazuri în care Aliații au încălcat normele internaționale referitoare la ducerea războiului, pe care, evident, nu le-a condamnat nici un tribunal. Doresc însă să-mi exprim părerea că justiția pe care o face învingătorul nu poate fi dreaptă şi nici imparțială.

Situația deosebită în care se afla România după cel de-Al doilea război mondial a fost determinată de cel puțin două cauze şi anume:

- Conferința de pace nu a recunoscut țării noastre statutul de țară cobeligerantă, cu toate că, din punct de vedere al aportului adus la înfrângerea fascismului, s-a clasat pe locul patru;

- România a intrat în sfera de influență a U.R.S.S., influență care s-a materializat într-o dominație pe toate planurile. Noile forțe politice care se înfiripau cu sprijinul Moscovei au organizat toate procesele judiciare împotriva aşa numiților criminali de război şi vinovați de dezastrul țării, urmărind şi prin aceasta două obiective majore:

1. În primul rând, s-a urmărit ca prin aceste procese să se dea satisfacție deplină Uniunii Sovietice, ai cărei conducători nu-i puteau ierta pe cei care au luptat împotriva lor, chiar dacă au făcut-o în virtutea dreptului sacru al apărării integrității teritoriale a țării.

2. În al doilea rând, prin procesele judiciare intentate împotriva tuturor celor care au luptat împotriva bolşevismului, ori aveau alte concepții politice, noile forțe au urmărit şi realizat monopolizarea puterii în țară şi lichidarea tuturor celor care se opuneau sau care s-ar fi putut opune.

Mai trebuie să menționez faptul că, în România, listele „criminalilor de război" erau întocmite de Comisia Aliată de Control (Sovietică). Nu cunosc nici un caz în care o persoană trecută pe aceste liste să fi fost achitată de aşa numitul Tribunal al Poporului. Despre ce judecată putea fi vorba, vom vedea în cuprinsul lucrării.

Acestea au fost împrejurările în care a fost judecat, condamnat şi executat mareşalul Ion Antonescu. Despre acest proces, ca de altfel şi despre alte mari procese din acele vremuri, opinia publică nu a ştiut decât ceea ce s-a scris în presa aservită noilor forțe politice.

Este adevărat că, în anul 1946, a fost publicată o carte intitulată Procesul Marii Trădări Naționale, stenograma dezbaterilor de la Tribunalul Poporului asupra guvernului Antonescu.

Cartea nu are autor, iar după ştiința mea a avut o circulație restrânsă. În ultimele două decenii nu mai putea fi găsită nici în bibliotecile publice. Ea a constituit, însă, sursa principală de inspirație pentru puținii scriitori care s-au încumetat să abordeze, măcar parțial, subiectul „Mareşalul Ion Antonescu".

Nu am reuşit să citesc această carte decât după Revoluția din decembrie 1989, când am obținut un exemplar xeroxat.

Scopul declarat al publicării cărții respective a fost dorința ca țara să cunoască adevărul în legătură cu cei vinovați de „crime de război şi de dezastrul țării".

În primul rând, este redat integral actul de acuzare întocmit de aşa numiții acuzatori publici. Toate actele de guvernare a României din perioada 1940-1944 sunt prezentate drept crime de război şi acte de trădare a intereselor poporului român.

Cea mai gravă crimă de război şi de trădare a intereselor poporului român a fost considerată războiul anti-sovietic, fără a se face nici o referire la faptul că, în vara anului 1940, Uniunea Sovietică a pus stăpânire în mod samavolnic pe o importantă parte a teritoriului României.

Ce conține de fapt și ce posibilități ne oferă această carte pentru cunoaşterea adevărului?

Pentru a se demonstra „ dezastrul" la care a fost adusă România de guvernul Antonescu, au fost prezentate datele oficiale ale pierderilor materiale şi umane suferite de țara noastră în cel de-al doilea război mondial, atât pe frontul de Est cât şi pe cel de Vest. Nu se recunoaşte că România nu a urmărit prin participarea la război, în ambele lui faze, anexarea de teritorii ce nu-i aparțineau, ci exclusiv eliberarea teritoriilor naționale ocupate prin abuz în vara anului 1940.

Cât de mult țineau „acuzatorii publici" la interesele poporului român rezultă cu pregnanță din împrejurarea că unul din capitolele actului de acuzare este intitulat „Diversiunea în jurul Ardealului de Nord", din care citez primul alineat, deosebit de semnificativ după opinia mea:

„Una din cele mai infame atitudini ale guvernului Antonescu a fost poziția luată în chestiunea Ardealului de Nord. S-a agitat această chestiune, făcându-se din ea o diversiune care rivalizează cu diversiunea evreiască. S-a întreținut în țară ideea Ardealului numai cu scopul ca să se uite crima războiului contra U.R.S.S.. S-a întreținut ura față de populația maghiară".

Iată numai o mostră a modului în care vedeau autorii procesului interesele poporului român, pe care au avut neruşinarea să susțină că le apără:

Aşa numitul act de acuzare este străbătut de la început până la sfârşit de invective şi acuzații nefondate adresate guvernului Antonescu şi de fraze bombastice, lipsite de conținut şi de suport probator.

Un act de acuzare, oricât de bine ar fi ticluit, nu constituie o probă injustiție.

Sunt apoi redate interogatoriile stenografiate ale acuzaților: Ion Antonescu, Mihai Antonescu, general Constantin Pantazi, Constantin Vasiliu, Titus Dragoş, Gheorghe Dobre, Ion Marinescu, Traian Brăileanu, Dumitru Popescu, Constantin Petrovicescu, Constantin Buşilă, Nicolae Mareş, Petre Tomescu, Gheorghe Alexianu, Radu Lecca şi Eugen Cristescu.

La toate zecile de întrebări încrucişate adresate atât de preşedintele completului de judecată cât şi de către „acuzatorii publici", cei în cauză au răspuns cu demnitate, iar aceste răspunsuri, care nu au putut fi combătute, nu oferă posibilitatea reținerii în sarcina inculpaților comiterea vreunei infracțiuni.

Exasperați de lipsa de eficiență a interogatoriilor, „acuzatorii publici" recurgeau la fel defel de întrebări care se doreau a fi încuietoare, dar care eşuau la fel ca şi celelalte.

Un singur exemplu:

Acuzatorul public I. Stoican, după 56 de întrebări adresate de preşedinte mareşalului Ion Antonescu, a avut următoarea intervenție: „ Vă

rog să binevoiți apune întrebarea acuzatului: Ce căuta cu trupele la Stalingrad?“

Mă rezum în acest moment să redau, fără comentarii, prima parte a răspunsului dat de mareşalul Ion Antonescu la această întrebare, care exprima, de fapt, esența întregului proces:

„Când o țară se găseşte într-un război, armata acestei țări trebuie să meargă până în fundul pământului ca să câştige războiul. Este unul din principiile capitale care s-au aplicat de la romani şi până astăzi”.

Şi acest răspuns, la fel ca şi celelalte, a rămas fără replică.

Cu privire la această problemă voi reveni mai pe larg în cuprinsul lucrării

În continuare, în cartea menționată au fost redate stenogramele depozițiilor martorilor: George Brătianu, Dinu Brătianu şi Iuliu Maniu.

Aceşti martori, deşi au exprimat unele divergențe de păreri pe probleme de ordin politic, divergențe fireşti de altfel, nu au furnizat date pe baza cărora să poată fi reținute în sarcina acuzaților crime de război. În fond, martorii au confirmat declarațiile celor judecați.

În finalul cărții sunt redate stenogramele rechizitoriilor orale susținute de „acuzatorii publici”: Dumitru Săracu, Constantin Dobrian şi Vasile Stoican.

Aceste rechizitorii reproduc şi detaliază actul de acuzare şi nu pot fi apreciate decât ca discursuri cu caracter politic. Oricum, ele nu au caracter de probă a vinovăției acuzaților.

Pretinsele probe de vinovăție, la care fac referiri, vor fi analizate în detaliu în cuprinsul lucrării.

Cel, sau cei care s-au ocupat de selectarea actelor dosarului pentru a fi publicate au omis cu bună ştiință sentința de condamnare. O sentință trebuie să constituie o sinteză a dosarului, în care sunt prezentate faptele, probele din care ele rezultă, argumentarea respingerii unor probe şi susțineri ale apărării, analiza textelor de lege ce urmează a fi aplicate şi demonstrarea că faptele reținute se încadrează în articolele de lege invocate şi altele.

Sentința pronunțată în această cauză este de fapt o caricatură de sentință. Oricărui jurist i-ar fi fost ruşine să publice o asemenea hotărâre judecătorească.

Această prezentare a procesului intentat mareşalului Ion Antonescu şi colaboratorilor săi nu oferă, din punct de vedere juridic, posibilitatea cunoaşterii adevărului şi formării unei convingeri cu privire la vinovăția sau nevinovăția penală a personalităților în cauză.

Evenimentele istorice au fost prezentate şi interpretate în mod denaturat, prin prisma nu a intereselor poporului român şi a adevărului istoric, ci prin prisma intereselor unei puteri străine şi a exponenților acesteia din țara noastră.

Adevărul nu poate fi cunoscut numai prin prezentarea actelor de acuzare şi a depoziţiilor făcute de trei martori, care nici ei nu au confirmat acuzaţiile. În acest proces istoric, au fost audiaţi zeci de martori despre ale căror depoziţii nu se vorbeşte nimic. Probele scrise, în principal stenogramele şedinţelor Consiliului de Miniştri au fost prezentate trunchiat, iar interpretarea dată nu corespunde adevărului.

Nu au fost prezentate stenogramele pledoariilor apărătorilor, apărările formulate de acuzaţi şi nici memoriile depuse de aceştia după dezbateri. Solicitarea dreptului de a depune aceste memorii a fost motivată prin aceea că, în timpul dezbaterilor judiciare, acuzaţii nu au avut posibilitatea să se apere în mod corespunzător.

Unele probe scrise care nu conveneau acuzării nu au fost prezentate.

În aceste condiţii nu putem vorbi de adevăr.

Convingerea că opiniei publice nu i s-a oferit posibilitatea cunoaşterii realităţii în legătură cu procesul mareşalului Ion Antonescu am dobândit-o după ce am examinat piesele dosarului acestei cauze deosebit de importante, dosar care se compune din câteva zeci de volume.

Examinând piesele dosarului am intenţionat să fac o prezentare numai a procesului prin prisma unei analize strict juridice, obiective, a legalităţii ori nelegalităţii măsurilor şi hotărârilor adoptate în cursul acelui proces istoric. Având însă în vedere că procesul mareşalului Ion Antonescu nu este un eveniment izolat al acelor timpuri, nu se poate vorbi de el fără o succintă prezentare a cadrului politic şi legislativ în care s-a desfăşurat.

În consecinţă, lucrarea de faţă nu are la bază numai analiza pieselor dosarului penal, ci şi o trecere în revistă a principalelor acte legislative şi a altor acte normative din perioada de început al comunismului în România, precum şi date din alte procese politice.

În legătură cu personalitatea mareşalului Ion Antonescu au fost publicate unele lucrări, dar o analiză juridică a „cazului" Ion Antonescu nu s-a făcut până în prezent, iar o serie de documente şi date aflate în dosarul penal nu au ajuns la cunoştinţa publicului.

Ca jurist m-am străduit să păstrez o atitudine pe cât posibil neutră, neinfluenţată de sentimente şi să las cititorului posibilitatea să aprecieze singur faptele. Nu am reuşit însă să evit unele concluzii cu caracter juridic, dar acestea sunt opinii strict personale.

Singura în măsură şi în drept să se pronunţe prin hotărâri cu putere de lege este Justiţia ca instituţie şi nutresc speranţa că o va face.

Un proces judiciar de importanţa celui intentat Mareşalului, care s-a desfăşurat în condiţiile unui total dispreţ faţă de legi şi în mod deosebit faţă de Constituţia României, nu poate să rămână în istorie ca definitiv judecat. Acelaşi lucru se poate spune şi despre alte mari procese politice din acele vremuri deosebit de vitrege ale istoriei noastre.

În anii 1963-1964 au fost emise o serie de decrete de graţiere

individuală a deținuților politici, decrete care i-a cuprins, în final, pe toți aceşti deținuți. S-a vrut să se creeze aparența că regimul comunist nu mai are adversari în România şi că lupta de clasă, care până atunci s-a tot ascuțit, ar fi încetat.

A urmat Plenara Partidului Comunist Român care a „înfierat" abuzurile şi ilegalitățile din trecut, de parcă nu aceste abuzuri şi ilegalități au stat la baza naşterii şi consolidării regimului comunist.

Dacă „înfierarea" ar fi fost sinceră, ar fi fost normal să urmeze cel puțin următoarele măsuri:

- Amnistierea, nu numai grațierea tuturor condamnaților politici şi, mai mult, restituirea bunurilor confiscate, măcar a celor imobile;

- Tragerea la răspundere penală a celor vinovați de comiterea abuzurilor şi ilegalităților „înfierate", ca o garanție că nu se vor repeta.

Aşa ceva nu s-a întâmplat până în decembrie 1989.

Ceva s-a întâmplat totuşi.

Prin intermediul justiției s-au declarat şi judecat o serie de recursuri extraordinare, ajungându-se la achitarea unor persoane condamnate în anii anteriori.

O primă categorie de persoane care au beneficiat de aceste rejudecări a constituit-o foştii activişti de frunte ai partidului unic, cum ar fi: Lucrețiu Pătrăşcanu, Vasile Luca şi alții, care au fost considerați „victime" ale abuzurilor şi ilegalităților din trecut, dar care, în realitate, au fost victime ale luptei pentru putere din interiorul partidului, considerați deviatori de la linia politică a Partidului Muncitoresc Român.

O altă categorie a constituit-o o serie de oameni de litere care, realmente, au fost victime ale abuzurilor.

În conjunctura favorabilă de atunci, Procuratura a acționat cu recurs extraordinar în favoarea şi a altor persoane condamnate pe nedrept, care au formulat memorii sau chiar din oficiu.

Până unde putea merge abuzul în epoca regimului de „democrație populară" este ilustrat de unul din cazurile de care am luat cunoştință după anul 1965.

Este vorba de cazul inginerului Paul Loncear care, ministru al industriei grele, s-a plâns în repetate rânduri lui Gheorghe Gheorghiu Dej că, în lipsa lui, Securitatea îi întoarce casa pe dos, cerându-i insistent să-i atragă atenția ministrului de Interne Alexandru Drăghici, să înceteze cu asemenea practici. Toate aceste demersuri au rămas fără rezultat.

Cu ocazia inaugurării şantierului Combinatului Siderurgic Galați, la festivitate a luat parte o delegație de partid şi de stat înfrunte cu Gh. Gheorghiu Dej. La înapoierea spre Bucureşti, în trenul prezidențial, după „cinstirea" evenimentului, Paul Loncear a reluat reproşurile la adresa Securității, având şi o ieşire violentă față de Gh. Gheorghiu Dej.

La scurt timp după acel incident, Paul Loncear a fost arestat de

Securitate, înscenându-i-se un proces politic pentru „manifestări duşmănoase la adresa regimului democrat popular", evident fără referire la incidentul menționat.

După anul 1965, cineva şi-a amintit de acest proces şi Paul Loncear, pe atunci inginer la o uzină din Bocşa Română, județul Caraş-Severin, a fost chemat la Direcția Procuraturilor Militare solicitându-i-se să-şi formuleze un memoriu de recurs extraordinar.

Paul Loncear a refuzat inițial să formuleze un asemenea memoriu motivând că îi este teamă că, dacă va fi reabilitat penal, ar fi posibil să i se dea din nou o funcție de „de răspundere", ceea ce în nici un caz nu mai doreşte.

Cele mai grave abuzuri care au marcat decisiv destinele României, abuzurile din perioada 1945-1950 şi, în special, cele săvârşite prin intermediul aşa zisului „Tribunal al Poporului", nu au fost abordate până în prezent în mod public.

Această aşa zisă instanță de judecată a condamnat la moarte sau la muncă silnică pe viață tot ce a avut România mai bun în domeniul politic, militar şi cultural. S-a lovit în elita națiunii române, singura care s-ar fi putut opune bolşevizării țării. A urmat elita țărănimii şi toți cei care prezentau un potențial pericol pentru noul regim politic adus cu tancurile din Răsărit.

Ce a urmat s-a văzut, dar marele public de astăzi nu cunoaşte întreaga dramă a României din acele vremuri.

Prin această lucrare mi-am propus, nu să fac literatură şi nici politică, ci să-mi aduc o modestă contribuție la mai buna cunoaştere a realității.

Dosarul Mareşalului Ion Antonescu, precum şi alte date de care am luat cunoştință, mi-au oferit această posibilitate.

Autorul

DATE BIOGRAFICE

Mareşalul Ion Antonescu s-a născut la data de 2 iunie 1882, la Piteşti, dintr-o familie de militari şi agricultori, în care s-a cultivat, din generație în generație, patriotismul şi cele mai desăvârşite virtuți.

Înclinat spre armată, intră, în anul 1898, la Şcoala de fii de militari din Craiova, de unde trece apoi, în 1902, la Şcoala pregătitoare de ofițeri de infanterie şi cavalerie.

În 1904 este înaintat în gradul de sublocotenent, începându-şi activitatea de ofițer la Regimentul 1-Roşiori.

În 1911, având gradul de locotenent, este admis primul în Şcoala superioară de război, unde se remarcă prin fermitatea caracterului său şi mai ales prin claritatea şi judecata hotărârilor sale.

În 1913, cu gradul de căpitan, îl găsim ca şef al biroului operaţii, în statul major al Diviziei I de cavalerie, calitate în care se distinge în operaţiunile din Bulgaria, ceea ce îi aduce cea mai înaltă distincţie de atunci, „Virtutea Militară" de aur, acordată numai la doi ofiţeri, pe întreaga armată.

În anii 1914 şi 1915, în funcţia de comandant al escadronului de elevi de la Şcoala Militară de Cavalerie, dezvoltă şi înalţă educaţia morală şi virtuţile ostăşeşti ale viitorilor ofiţeri în cel mai înalt grad.

Deosebit de concludente cu privire la personalitatea elevului şi apoi a ofiţerului Ion Antonescu sunt notările făcute de comandanţii săi în foile calificative anuale.

În iunie 1904, căpitanul Praporgescu nota: *„Antonescu a fost tot timpul exemplul camarazilor săi... Inteligent şi judecată sănătoasă. Excepţional de bun instructor, îi prevăd un viitor strălucit în armă ",* iar căpitanul Sturdza nota tot atunci că: *„Elevul Antonescu a fost un elev foarte bun, el a îndeplinit funcţia de sergent major la şcoala militară. El a fost prezentat M. S. Regelui la inspecţie, ca un elev deosebit de bun ".*

Şeful de Stat Major al diviziei, maiorul Oprescu menţiona în octombrie 1906, între altele, în legătură cu Ion Antonescu: *„Acest ofiţer a îndeplinit foarte bine toate însărcinările ce i s-au dat, atât în birou, cât şi la companie. Ofiţer serios, stăruitor, cu judecată sănătoasă, se poate conta pe el în toate împrejurările",* iar comandantul şcolii militare, locotenent colonelul Bassarabescu, a consemnat că: *,a făcut cursurile şcoalei într-un mod cu totul distins. Posedând inteligenţă, stăruinţă şi conştiinţă... Se desemnează ca un element excelent pentru arma sa. A fost clasificat întâiul din promoţia sa".*

În acelaşi mod elogios este caracterizat de comandanţii săi şi în anul 1909. Citez din cele mai semnificative aprecieri:

„Ofiţer eminent sub toate raporturile. Se distinge în toate acţiunile sale şi desfăşoară o energie extraordinară. Excepţional de inteligent şi conştiincios. Foarte bun instructor şi călăreţ îndrăzneţ. Iubeşte mult calul. Excelent camarad. Conduită exemplară. În fine, este un ofiţer de mare valoare pe care se poate conta în orice împrejurare. Îi prevăd un viitor strălucit".

„Foarte disciplinat. Are simţul datoriei foarte dezvoltat. Conduce pe inferiori cu tact şi blândeţe. Are autoritate. Excelent camarad. Cu mult simţ al onoarei şi cu mult curaj militar. Are curajul răspunderii. Foarte devotat. Este demn, moral şi integru. Are o conduită exemplară ".

În anul 1911 Ion Antonescu este înaintat în grad în mod excepţional, iar în propunerea făcută în acest sens, locotenent colonelul Scărlătescu, înlocuitorul comandantului Şcolii Superioare de Război, menţionează, între altele, la 30 octombrie 1911, următoarele:

„Inteligenţă vie, judecată dreaptă şi bine formată. La studiu s-a

aplecat în mod cu totul distins. La aplicațiunile tactice a dat rezultate excelente. Posedă un fond suficient de cultură generală şi o instrucțiune militară superioară în lucrările sale multă logică şi personalitate.

Pe timpul concentrării de instrucție şi manevrelor din acest an, a fost ataşat la Divizia I-a de Roşiori, în serviciul de Stat Major, unde prin modul de conducere şi de îndeplinire a serviciului şi mai ales în recunoaşteri s-a distins în mod excepțional. Posedă o educație militară cu desăvârşire distinsă, foarte disciplinat şi cu simțul datoriei. Camarad excelent.

Curajos şi cu un spirit de inițiativă oportun.

Fiind un ofițer distins sub toate raporturile şi întrunind fără nici o rezervă condițiunile ort. 32 şi 23 din Legea şi Regulamentul înaintărilor, îl propun, în interesul armei din care face parte, pentru înaintare excepțională.

Îl caracterizez în acelaşi timp cu aptitudini speciale pentru serviciul de Stat Major".

În anul 1916, deşi numai căpitan, este întrebuințat ca şef al biroului operațiilor, al armatei de nord, care înregistrează cele mai frumoase victorii în prima parte a campaniei din Transilvania. În noiembrie acelaşi an trece ca şef al Biroului de Operații al Armatei I.

Pentru modul strălucit al colaborării la pregătirea şi executarea operațiilor acestei armate, a fost decorat „Proprio Moto" şi felicitat de către regele Ferdinand.

La 10 noiembrie acelaşi an trece ca şef al biroului operații la grupul de armată „General Prezan", pregătind bătălia de la Bucureşti, a cărei concepție constituie una din cele mai măiestrite şi îndrăznețe operațiuni de război. Înaintat la gradul de maior este trecut ca şef al biroului operațiilor din Marele Cartier General, unde rămâne până la sfârşitul războiului.

În aprilie 1917 este trimis la Petrograd ca delegat al Marelui Cartier General, pentru a stabili, în acord cu generalul Alexiev, planul colaborării ruso-române, iar cu generalul Kerenski, planul aprovizionărilor, dotării şi raporturilor cu armata rusă.

În anul 1919 este trimis la Constantinopol şi Belgrad ca delegat al Marelui Cartier General român, pentru a discuta planul de operații contra Ungariei, după care aduce armata română la victorie, cu ocuparea Budapestei şi potolirea revoltei bolşevice a lui Bella Kuhn.

Activitatea sa în Marele Cartier General îi dă satisfacția de a vedea încoronate de succes colaborarea sa în pregătirea şi executarea planului care a dus armata română la cea mai strălucită victorie „Mărăşeşti 1917".

Pentru această strălucită victorie (cum am mai spus) este decorat „Proprio Moto" de către regele Ferdinand cu ordinul Mihai Viteazul. Cu această ocazie i-a adresat următoarele cuvinte:

„Antonescu, regele, mai mult ca oricare altul din țară, ştie cât îți datorează România Mare. Meritai de mult această recunoaştere publică. Am scăpat însă ocaziile. Sunt fericit însă că a venit această zi”.

Cu privire la rolul deosebit pe care l-a avut Ion Antonescu în război, deosebit de concludente sunt şi notările făcute la 14 august 1918 de către Subşeful Marelui Cartier General, generalul Lupaşcu:

„ …este capul secției operațiilor din Marele Cartier General al Armatei, unde a legat numele său de întreaga activitate operativă a Armatei, devenind unul din principalele şi importantele motoare ale activității Marelui Cartier General.

În noianul activității foarte pricepută, devotată, energică şi foarte rodnică se disting următoarele opere de cea mai mare importanță:

1. *Planul de operații al ofensivei din Iulie;*
2. *Planul defensiv fi întreaga activitate de conducere pe timpul bătăliilor de la Mărăşeşti şi Trotuş, dovedind o deosebită aptitudine de prevedere şi oportunitate cu aprecierea situațiilor şi propunerea la timp a mijloacelor;*
3. *Proiectul de dezarmare a armatei ruse;*
4. *Proiectul de ocupare a Basarabiei;*
5. *Proiectul de rezistență după Armistițiul de la Focşani.*

Aceste opere capitale ar fi suficiente pentru aproba capacitatea superioară a acestui eminent ofițer pentru comandament şi serviciu de Stat Major, pe care le-am distins încă din Şcoala de război şi care s-au cristalizat printr-o experiență solidă în războiul actual.

Este incontestabil că activitatea acestui ofițer în timpul războiului a contribuit în foarte mare parte la dobândirea succeselor noastre şi la îndiguirea nesuccesele noastre, precum şi la întrebuințarea rodnică a slabelor şi puținelor noastre mijloace.

Cu toată convingerea mea proprie, mă unesc cu aprecierile tuturor şefilor săi din război, d-nii generali Prezan, Christescu şi Zadic, pentru a caracteriza pe locotenent colonelul Antonescu, ca o mare valoare militară a Armatei noastre, care merită şi este în interesul oştirei ca să ajungă cât mai repede în treptele superioare ale ierarhiei Comandamentului şi a funcțiunilor de Stat Major.

Merită hotărât o înaintare excepțională repede în toate gradele şi funcțiunile”.

Urmărind, în continuare, activitatea şi evoluția lui Ion Antonescu, vom constata că, având gradul de colonel, după un stagiu de 4 luni în armata franceză, urmează un curs de informații la Versailles.

Face parte, apoi, din delegația României care pune bazele tratatului de alianță cu Polonia.

În anul 1920 ia parte ca delegat al României la Conferința de pace, pledând în comisia reparațiilor cauza română cu o competență care a

atras atenția personalităților marcante străine.

În septembrie 1922 este numit ataşat militar în Franța, iar în noiembrie 1922 este trecut în aceeaşi calitate în Anglia şi Franța, până în noiembrie 1926, când este rechemat în țară.

În anul 1923 este însărcinat a discuta la Londra, cu Lloyd Georg, chestiunea României în legătură cu situația din Balcani, iar în septembrie 1924 îl întâlnim la Geneva în misiune specială din partea guvernului român.

Rapoartele sale, de la Londra şi Geneva, prezentau cu o luciditate excepțională realitatea situației internaționale, în mod concis astfel: „*Cine îşi reazemă granițele pe Geneva şi securitatea colectivă le va pierde* ". Cât de profundă şi realistă a fost această concluzie, au demonstrat-o, cu prisosință, evenimentele care au urmat.

În noiembrie 1926 trece la Comanda Regimentului 9 - Roşiori „Principesa Elena", unde rămâne până în iulie 1927, când este numit comandant al Şcolii Superioare de Război.

Până în 1929 reuşeşte să pună bazele unei noi reorganizări, a acestei şcoli şi pregătirii ofițerilor elevi. În acelaşi timp este numit şi secretar general al Ministerului Apărării Naționale.

De la 1 aprilie 1929 până în iulie 1931 comandă, pe rând, Brigăzile 5, 8 şi 6 Cavalerie.

În iulie 1931, cu gradul de general, revine la conducerea Şcolii Superioare de Război, unde rămâne până în iulie 1933.

Această perioadă se caracterizează printr-o imprimare definitivă a caracterului său ferm. Un suflet nou străbate în toate domeniile de pregătire, o muncă uriaşă, depusă pentru a imprima viitorilor conducători de mari unități puterea exemplului. De la pregătirea pur teoretică, lipsită de viață, din trecut, se trece la pregătirea în teren, la oțelirea caracterelor şi fermitatea hotărârilor.

A insuflat dinamismul său, cu o putere exemplară, tuturor celor care au lucrat cu el, zi şi noapte, şi care s-au legat de el pentru totdeauna.

În iulie 1933 trece la comanda Diviziei a 3-a, unde pune în aplicare doctrina nouă profesată cu atâta convingere la Şcoala Superioară de Război.

Păstrând şi comanda diviziei, este numit în decembrie, acelaşi an, ca Şef al Marelui Stat Major al Armatei, unde rămâne până în decembrie 1934.

Deşi numai timp de un an, totuşi cu aceeaşi vigoare neobosită şi adânc cunoscător al problemelor în legătură cu armata noastră, trece la un vast proiect de reorganizare, care avea să ducă la reclădirea instituției pe care o vedea neglijată şi în prada unui pasivism condamnabil, în special, pune cu toată energia chestiunea înzestrării armatei şi pregătirii ei tehnice, de război, ca unul care îşi dădea seama

perfect că situația din Europa merge cu paşi repezi spre o radicală transformare.

Spiritul său cinstit, dinamic, n-a putut răsturna înclinațiile spre soluții şovăielnice, temporizatoare. A demisionat, motivând că nu doreşte să-şi lege numele de prăbuşirea granițelor, care devenea inevitabilă.

În Foaia Calificativă pe anul 1937, sub semnătura Inspectoratului General de Armată, general I. Prodan, găsim următoarele însemnări:

„Generalul Antonescu comandă Divizia a 3-a de Infanterie, în mod remarcabil, din toate punctele de vedere.

Ofițer general, care are toate însuşirile, virtuțile şi capacitatea, cunoscute de întreaga oştire - ca un strateg emerit, un fin tactician şi un organizator de forță.

Trecând prin fața ochilor mei toate Corpurile de Armată, în calitate de Inspector General de Armată (2 şi 3) - nu am dat peste un statut de serviciu atât de strălucit, ca al generalului Antonescu.

În timp de pace, în toate însărcinările şi comenzile avute, de la primul grad până la cel de general, a fost totdeauna întâiul, ales dintre aleşi, satisfăcând cu prisosință şi chiar peste aşteptări toate misiunile ce i s-au dat.

În timp de război a fost inspiratorul şi animatorul fără egal al marilor înfăptuiri, ce au dus la împlinirea idealului național şi pentru care nu avem destule cuvinte pentru a-i fi recunoscători.

Datorită probității modestiei şi a caracterului său integru, nu a vrut să pună Steaua de General, deşi i se oferise la Tisa, înaintea camarazilor săi.

Câtă demnitate, câtă cinste ostăşească!!!

Memoriul său o dovedeşte din plin că este un ofițer de mare valoare şi un caracter; totuşi au fost idei răzlețe, ce au făcut opinie separată; au greşit şi au ispăşit.

Adus în fruntea Marelui Stat Major, a avut o activitate prodigioasă; a reclădit Marele Stat Major la propriu şi la figurat, antrenând ofițerii de Stat Major pentru adevărata lor menire.

Ceea ce îl caracterizează în mod deosebit pe generalul Antonescu este vasta sa cultură profesională şi generală; o educațiune aleasă, un înalt simț al demnității, un spirit de inițiativă, un caracter hotărât şi mai ales un mare curaj al răspunderii.

Este omul care lasă urme ce nu se şterg; este ofițerul care radiază încredere în jurul său, este ostaşul cu cea mai mare experiență de război; este şeful cel mai întovărăşit de virtuți, cred singurul general din Armata Română, cel mai bine pregătit, care să rezolve orice problemă politico-militară, sau orice situație, oricât de superior ar fi comandamentul.

Numai cei ce au făcut războiul şi acei ce l-au apropiat şi, în urmă, îşi pot da seama de ce ascendent se bucură Generalul Antonescu, de energia sa constantă, de judecata sa clară şi de sinceritatea cu care îşi expune

convingerile sale.

Este o fire independentă, un caracter, un adevărat conducător ce judecă repede şi just, un şef!!

De la acest valoros ofițer superior, oştirea a cules roade şi renume; de la acest distins general va obține, cred, servicii poate şi mai mari, căci pe lângă sufletul său mare, e înzestrat cu acea puternică şi bine afirmată însuşire excepțională, voință de a birui.

Propun ca, în mod cu totul excepțional, să fie înaintat la gradul de General de Divizie şi să i se încredințeze comanda de Corp de Armată, Inspectoratul Cavaleriei sau orice altă înaltă însărcinare sau misiune, fiind ostaşul de cea mai mare nădejde a Țării".

În noiembrie 1937, generalul Antonescu este chemat la conducerea Ministerului Apărării Naționale, iar după patru luni este trecut la comanda Corpului 3 Armată, a cărui comandă i se ia, datorită atitudinii sale deschise împotriva politicii duse de regele Carol II.

La 9 iulie 1940 este arestat şi închis la mănăstirea Bistrița până la 2 septembrie 1940.

Evenimentele petrecute în cea de a doua parte a anului 1940, care au dus România în pragul prăbuşirii, îl aduc la conducerea statului, pe care îl va fauri după modelul său, pentru care a luptat şi n-a plecat capul timp de 40 de ani.

La 21 august 1941 este înălțat la gradul de mareşal al României.

Aceste date le-am extras dintr-o biografie oficială publicată în Editura Dacia în 1941 şi din foile calificative anuale, începând cu şcoala de ofițeri, până la gradul de general, documente aflate în dosarul penal judecat de aşa zisul tribunal al poporului.

Dacă biografia oficială, publicată în timp de Ion Antonescu era conducătorul statului, ar putea fi suspicionată de părtinire şi eventual de elogieri exagerate, mențiunile din foile calificative, ale elevului, ofițerului şi generalului Ion Antonescu, întocmite de comandanții săi de pe diferite trepte, în timpuri în care era greu de prevăzut că va ajunge într-o funcție atât de înaltă, sunt în afara oricărei suspiciuni şi în afara oricărui interes de exagerare a calităților personale.

Constatând însă că între biografia oficială şi aprecierile comandanților săi există o perfectă concordanță, nu putem concluziona decât că: tot ce s-a scris în legătură cu personalitatea lui Ion Antonescu nu constituie decât oglinda fidelă a calităților excepționale care s-au regăsit în acest om, pe parcursul întregii sale existențe.

Dovezi cu privire la personalitatea de excepție a Mareşalului Antonescu se desprind din toate documentele, declarațiile, memoriile aflate în dosarul penal, la care mă voi referi atunci când voi analiza faptele pentru care a fost acuzat şi apoi condamnat.

Nu pot însă încheia acest scurt capitol, fără a mă referi şi analiza

unele documente, care, dat fiind caracterul lor mai general, nu îşi vor putea găsi locul în capitolele ce urmează.

Un prim asemenea document, aflat la dosar, îl reprezintă interviul acordat de generalul Ion Antonescu ziarului „Tribuna" din Roma, reprodus în ziarul „Universul" nr. 205, din 1 august 1941, intitulat *Renaşterea României,* luat de domnul Terranova.

„Pot să spun, scrie domnul Terranova, cu toată siguranța afirmațiunilor mele, că Ion Antonescu este iubit de poporul său. Şi această afirmațiune este cu atât mai adevărată, cu cât eu însumi, la Bucureşti şi pretutindeni în România, pe unde am călătorit în aceste zile, am putut constata cu câtă încredere, cu cât entuziasm, cu ce spirit de venerație este pronunțat numele lui Ion Antonescu, mai ales atunci când el se confundă cu victorioasele evenimente ale acestui război sfânt împotriva bolşevismului, alături de puterile Axei. Fiindcă generalul Antonescu reprezintă România curată, liberată de toate acele nefaste influențe care o făcuseră atât de penibil cunoscută în străinătate şi care o agitau în interior.

„Lui Ion Antonescu, conducătorul acestei bătrâne țări latine, îi revine meritul de a fi anulat pericolul bolşevic de pe pământurile româneşti, care acum s-au înapoiat pentru totdeauna în sânul Patriei Mume. Conducătorul este un muncitor neobosit şi inteligent, comandant suprem al unei armate victorioase, el nu neglijează celelalte probleme vitale pentru interesul Națiunii, ajutându-se de contribuția esențială a vice-preşedintelui de Consiliu, profesorul Mihai Antonescu".

„Lumea, mi-a spus imediat conducătorul, începe în sfârşit să-şi schimbe opinia falsă pe care o avea despre poporul român, opinie care se datoreşte desigur activității nu prea limpezi a fostelor guvernări ale țării, oameni corupți şi care nu oglindeau adevăratul spirit al poporului român. Dacă însă se va ține seama de faptul că acest popor a dat dovada în decursul veacurilor de a fi un popor capabil, chiar în mijlocul nesfârşitelor şi grelelor adversități ale istoriei sale, de a-şi menține nu numai integritatea teritorială, ci de a-şi păstra neştirbite personalitatea, limba, obiceiurile, fără să piardă o clipă din vedere marea şi glorioasa sa origine latină, se poate uşor înțelege, cum dintr-o stare de dezagregare morală, el s-a putut ridica numaidecât, cu mai multă putere, cu mai multă energie".

Crezul politic al generalului Ion Antonescu, rezultă cu deosebită pregnanță din declarațiile făcute ziarului german „WEST DEUTSCHER BEOBACHTER", reproduse în ziarul „Universul" din 18 octombrie 1940:

„La ce dată şi în ce scop ați început să vă ocupați de chestiuni politice?

Dacă prin chestiuni politice înțelegeți forma de cultură, atunci trebuie să vă răspund că m-am ocupat de politică de la începutul studiilor mele. Dacă prin chestiuni politice înțelegeți atitudini de conştiință şi forme patriotice de viață, atunci trebuie să vă răspund, de asemeni, că m-am ocupat de chestiuni politice încă de pe vremea educației mele, când am

primit de la familia mea cultul patriei, şi al demnităţii româneşti ca fundament al vieţii.

Dacă prin chestiuni politice înţelegeţi cunoaşterea realităţii şi organizarea politică a statului, atunci de aceasta am început să mă ocup în timpul războiului, când, în calitatea de şef al operaţiunilor Marelui Cartier General, am avut în mâinile mele întreaga reţea a statului.

Atunci mi-am dat seama de viciile organizării noastre şi de atunci am început, în cadrul carierei mele de militar, să lupt pentru înnoirea metodelor şi pentru schimbarea sistemelor politice pe care se rezema armata. Când în 1933, ca şef al Marelui Stat Major, purtam pe umerii mei răspunderea apărării ţării, am denunţat public aceste vicii ale structurii noastre politice şi am cerut formal schimbarea ei radicală.

Am fost silit să plec de la Marele Stat Major, pentru că nu voiam să-mi leg numele de prăbuşirea graniţelor pe care, de atunci, am prevăzut-o şi de întorsătura tragică a istoriei noastre, pe care din nefericire n-am putut-o împiedica.

- Restabilirea mândriei româneşti, înlăturarea regimului de tiranie politică, eliberarea tineretului şi folosirea Mişcării legionare în acţiunea de reconstrucţie a statului, a constituit primul meu comandament.

- Stabilirea unei poziţii internaţionale realizării ferme şi credincioase, pentru a putea asigura propăşirea ţării, angrenarea sa într-un sistem unitar de organizare internaţională, au constituit al doilea punct esenţial al scopurilor mele.

- Înjghebarea unui program de justiţie reparatoare, care să refacă încrederea poporului roman în el însuşi, prin sancţionarea trecutului, a constituit cea de a treia preocupare.

- Refacerea societăţii româneşti, atât din punct de vedere economic, cât şi din punct de vedere moral şi spiritual, întemeierea unui regim de muncă, de ordine, de sacrificiu şi de colaborare onestă a tuturor forţelor curate ale neamului, formau al patrulea ţel".

„Încercările mele de uniune naţională, pe care le-am întreprins în 1938 în cadrul guvernului Goga, nu au dat rezultate ".

„De aceea am sfătuit pe Rege să nu intre în luptă cu Corneliu Codreanu. I-am spus în această privinţă textual: Garda de Fier este o realitate în viaţa românească, şi în politică, ca şi în luptă, trebuie să se ţie seama de realităţi. Cine nu face astfel este un înfrânt. De aceea nu te pot sfătui şi nici nu te pot lăsa să intri în luptă cu Codreanu, fiindcă în spatele lui se găseşte tineretul, cu tot ce are mai curat şi mai patriot, iar în spatele tineretului stă Naţiunea şi ea te va învinge.

Aşa a şi fost, nu putea fi altfel".

Credinţa că Mişcarea legionară constituia o forţă, care putea fi folosită în interesul Ţării, au avut-o şi alte personalităţi politice ale vremii. Este cazul lui Iuliu Maniu, care cu toate deosebirile de păreri

politice pe care le avea şi pe care şi le-a expus cu multă claritate în faţa instanţei de judecată, a încheiat o alianţă electorală cu Corneliu Codreanu.

Se impune însă precizarea, bine cunoscută de altfel, că, în momentul în care a constatat că Mişcarea legionară a fost sau s-a transformat pe parcurs într-o organizaţie de tip fascist, cu evidente tendinţe rasiale, că acţiunile acesteia au devenit destabilizatoare, culminând cu încercarea de rebeliune din ianuarie 1941, Ion Antonescu nu a ezitat în a o reprima cu toată fermitatea şi de a-i elimina pe legionari din toate Structurile statului. Nu trebuie să uităm nici faptul că această reprimare şi eliminare a legionarilor din viaţa publică a ţării, mareşalul Ion Antonescu a înfăptuit-o în condiţiile în care Garda de Fier şi membrii săi se bucurau de simpatia şi sprijinul celui de al III-lea Reich, în frunte cu Adolf Hitler, aflat în plină ascensiune spre apogeul puterii.

Mai mult, în acel timp în România se afla misiunea militară germană, precum şi trupe militare germane.

Toate acestea demonstrează o dată în plus, nu numai caracterul ferm şi hotărât al mareşalului Ion Antonescu, dar şi prestigiul de care se bucura şi pe plan internaţional.

Pentru a nu lăsa fără acoperire afirmaţia de mai sus cu privire la temporara apropiere între Iuliu Maniu şi Corneliu Codreanu, voi reda un extras al declaraţiei de martor, dată de Iuliu Maniu în procesul intentat lui Corneliu Zelea Codreanu (dosar nr. 759/1938 al Tribunalului Militar al Corpului 2 Armată Secţia I, vol. I, pag. 357).

„Cunosc pe acuzatul Corneliu Codreanu. Într-adevăr ideologia noastră este opusă de a mişcării legionare şi a conducătorului ei. Partidul nostru este un partid democratic şi ţine de vechile lui ideologii şi eu însumi sunt un fanatic al democraţiei, pentru că ştiu ce a făcut democraţia în Grecia, în Anglia, în Franţa. Acuzatul este un totalitar, este pentru dictatură. Eu sunt în contra oricărei dictaturi. Eu sunt pentru alianţă cu Franţa şi Anglia, iar Codreanu pentru alianţă cu Germania. Partidul lui Codreanu este antisemit, noi nu. N-am împărtăşit vreodată laude, lupta noastră fiind alta.

Am făcut pactul de neagresiune în alegeri, pentru că m-am convins de sinceritatea şi loialitatea acuzatului Codreanu. Acuzatul este şi el pentru demnitatea naţiunii, ca şi mine, şi ţine de menţinerea acestei demnităţi în stat. Partidul nostru este naţionalist şi am găsit aceleaşi idei şi la Codreanu.

Noi suntem naţionalişti constructivi, iar ei naţionalişti persecutivi, admiţând şi ideea persecuţiei, ceea ce eu nu admit. Am crezut că îmbinând aceste idei se va putea face o alianţă. Cred că, fără onoare şi cinste în viaţa publică şi particulară, nu se poate ca un stat să dăinuiască. E o concepţie politică carene-a îndemnat să facem acest pact”.

„Dacă aş fi observat că acuzatul lucrează contra intereselor de stat, pentru o revoluție, întâi eu n-aş fi stat de vorbă cu el şi nici nu m-aş fi asociat cu el”.

Faptul că mareşalul Antonescu nu a avut nimic comun cu ideologia legionară, fascistă, va rezulta cu prisosință din toate probele pe care le vom analiza în cuprinsul lucrării.

Am prezentat succint personalitatea mareşalului Ion Antonescu prin prisma vieții şi activității sale de până la 6 septembrie 1940, viață şi activitate ce se caracterizează prin dragostea nețărmurită față de Țară şi poporul său, printr-o muncă neobosită pusă în slujba integrității, independenței şi suveranității României. Pentru perioada 6 septembrie 1940 - 23 august 1944, când a îndeplinit funcția supremă de conducător al statului, este necesară o analiză mai profundă, deoarece, perioada celor 4 ani, de guvernare, a fost şi mai este denumită „dictatură antonesciană”, ori „dictatură militaro-fascistă”, iar actele de guvernare ale mareşalului au fost considerate „acte de trădare a intereselor naționale”, „crime de război”.

Analiza pe care încerc să o fac are la bază numai documentele aflătoare la dosarul penal şi în mod deosebit acele documente, care, până în prezent, nu au fost aduse la cunoştința publicului. Cititorul îşi va putea forma propria convingere cu privire la cel puțin trei aspecte esențiale şi anume:

- dacă preluarea puterii de către Ion Antonescu poate fi apreciată ca fiind o lovitură de stat;

- dacă guvernarea mareşalului poate fi apreciată drept dictatură militară ori fascistă;

- dacă actele de guvernare ale mareşalului Ion Antonescu sunt sau nu în contradicție cu întreaga sa activitate de până atunci, caracterizată prin slujirea cu credință a Patriei şi a poporului român. De asemenea, dacă cei care l-au judecat şi condamnat aveau dreptul să o facă, dacă au existat temeiuri, de drept şi de fapt, de a fi condamnat şi, în fine, dacă judecata a fost dreaptă.

Dar întrucât mareşalul Ion Antonescu nu a fost judecat singur, se cuvine să-i amintim măcar şi pe cei care au fost judecați odată cu el şi condamnați pentru vina de a fi făcut parte din guvernul condus de mareşal.

- Antonescu Mihai - de ani 42, avocat, profesor universitar, fost vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministru al Afacerilor Externe, condamnat la moarte şi executat;

- Horia Sima - de ani 39, fost vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri până la rebeliunea legionară din ianuarie 1941, după care a fugit în Germania, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată. A fost inclus în cauză pentru a se da o coloratură legionaro-fascistă

procesului;

- Pantazi Constantin - de ani 58, fost general de Corp de Armată şi ministru al Apărării Naţionale, condamnat la moarte, dar nu a fost executat. Din dosar nu rezultă motivele neexecutării, dar este posibil că i s-a comutat pedeapsa în detenţiune grea pe viaţă;

- Vasiliu Z. Constantin - de ani 65, fost general de Corp de Armată şi subsecretar de stat la Ministerul de Interne, condamnat la moarte şi executat;

- Titus Dragoş - de ani 50, fost subsecretar de stat la Ministerul Românizării, condamnat la 15 ani muncă silnică;

- Dobre Gheorghe - de ani 61, fost general, fost ministru al înzestrării Armatei, condamnat la detenţiune grea pe viaţă;

- Marinescu Ioan - de ani 59, fost avocat, industriaş, şi ministru al Economiei Naţionale şi al Justiţiei, condamnat la 20 ani temniţă grea;

- Brăileanu Traian - de ani 63, profesor universitar, fost ministru al Economiei Naţionale, condamnat la 20 ani detenţiune riguroasă;

- Popescu Dumitru - de ani 63, general, fost ministru de Interne, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

- Petrovicescu Constantin - de ani 65, general, fost ministru de Interne, condamnat la detenţiune grea pe viaţă;

- Dănulescu Constantin - de ani 46, fost subsecretar de stat la Ministerul Muncii, condamnat în lipsă la muncă silnică pe viaţă;

- Buşilă Constantin - de ani 69, profesor, fost ministru al Comunicaţiilor, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

- Mareş Nicolae - de ani 69, inginer, fost ministru al Agriculturii, condamnat la 10 ani închisoare corecţională;

- Tomescu Petre - de ani 56, medic, fost ministru al Sănătăţii, condamnat la 15 ani muncă silnică;

- Dumitriuc Vasile - dispărut - fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale, condamnat, în lipsă, la detenţiune grea pe viaţă;

- Sturza Mihail - de ani 60, dispărut, fost ministru al Afacerilor Externe, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată;

- Protopopescu Ion - dispărut, fost ministru al Lucrărilor Publice, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată;

- Georgescu Corneliu - de ani 45, fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată, cel în cauză fiind dispărut;

- Papanace Constantin - de ani 41, dispărut, fost subsecretar de stat la Ministerul Finanţelor, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată;

- Iaşinschi Vasile - de ani 50, dispărut, fost ministru al Sănătăţii, condamnat, în lipsă, la moarte, pedeapsă neexecutată;

- Alexianu Gheorghe - de ani 49, profesor universitar, fost guvernator

al Transnistriei, condamnat la moarte şi executat;

- Radu Lecca - de ani 53, industriaş, fost împuternicit al guvernului pentru problemele evreieşti, condamnat la moarte. Din dosar nu rezultă executarea pedepsei;

- Cristescu Eugen - de ani 51, fost director al Serviciului Special de Informaţii, condamnat la moarte. Nu rezultă că ar fi fost executat.

Ce se poate afirma cu certitudine este faptul că legionarii judecaţi în lipsă, în aceeaşi cauză cu mareşalul Antonescu, trebuiau cercetaţi şi judecaţi separat, dar nu pentru participarea la guvernarea mareşalului, timp de 4 luni, ci pentru crimele organizate şi comise de Garda de Fier împotriva unor adversari politici cum sunt: Armand Călinescu, Nicolae Iorga, I. Gh. Duca, asasinatele comise de legionari în închisoarea Jilava, dar mai ales pentru organizarea şi desfăşurarea rebeliunii legionare din ianuarie 1941, soldată cu morţi şi răniţi şi mari distrugeri. A-l pune pe mareşalul Antonescu alături de căpeteniile legionare a însemnat prima şi cea mai mare nedreptate ce i s-a putut face. Dacă mareşalul ar fi fost un adept al ideologiei fasciste, ce rost mai avea rebeliunea legionară care a avut principalul obiectiv înlăturarea acestuia? Cele 4 luni de guvernare comună s-au caracterizat printr-o permanentă strădanie din partea mareşalului de a-i disciplina pe legionari şi de a le limita cât mai mult posibilităţile de a acţiona, iar atunci când a constatat că acest lucru nu este posibil, a reprimat cu hotărâre rebeliunea şi, practic, a desfiinţat Garda de Fier, iar căpeteniile legionare au fost nevoite să se refugieze în Germania. Cum poate fi apreciat ca fascist un guvern care a reprimat şi lichidat fascismul din ţara sa? Numai printr-o totală rea credinţă şi pentru a justifica o judecată nedreaptă s-a putut susţine aşa ceva.

ACTE PREPARATORII

Între momentul în care în psihicul unui infractor se schiţează ideea comiterii infracţiunii şi acela în care are loc consumarea acesteia pot exista - mai ales în cazul acelor infracţiuni ce nu sunt executate de îndată ce au fost concepute - mai multe etape. După ce a conceput ideea infracţiunii şi a luat hotărârea de a o săvârşi, infractorul îşi pregăteşte mijloacele de acţiune. Această etapă, care nu este încă a executării, este denumită faza actelor preparatorii.

Am intitulat acest capitol *Acte preparatorii* deoarece, după 23 august 1944, împotriva României s-au săvârşit cele mai grave infracţiuni menite să ducă la subjugarea totală a poporului român. Această „operă" a fost minuţios pregătită. Pentru ca un popor să poată fi supus, este necesar ca, mai întâi, să fie lipsit de toate personalităţile cele mai de seamă, care ar fi în măsură să-l organizeze şi să conducă lupta de rezistenţă împotriva cotropitorului... Acţiunea de anihilare şi chiar de

distrugere fizică a personalităților marcante ale României s-a realizat prin înscenarea unor procese judiciare. Primii care au fost târâți în asemenea procese au fost generalii şi ofițerii cei mai competenți ai armatei noastre, apoi oamenii politici ai vremii, după care au urmat intelectualii de vază, cei care au lucrat în Siguranța Statului şi în Poliție şi toți cei care, prin poziția lor specială, ar fi putut să se opună procesului de bolşevizare a țării.

Pentru realizarea unei asemenea acțiuni de distrugere era nevoie de instrumente adecvate, constând nu numai în legi, dar şi în instanțe judecătoreşti, dispuse nu să judece, ci numai să condamne. Prin mijloace legale nu puteau fi confecționate asemenea instrumente. Legile şi corpul magistraților existenți în România la acea dată nu puteau fi utilizate pentru săvârşirea crimelor şi abuzurilor preconizate. Acesta este şi motivul pentru care, în prima fază, s-a preconizat judecarea de către bolşevici a personalităților române. Numai aşa se explică faptul că mareşalul Ion Antonescu şi principalii săi colaboratori au fost predați ruşilor şi au fost trimişi la Moscova în stare de arest, timp de peste 20 de luni. Între timp, în România începuse să funcționeze faimosul „tribunal al poporului", care executa cu scrupulozitate ordinele noii puteri pusă în slujba Uniunii Sovietice. În aceste condiții nu este de mirare că Stalin a preferat ca mareşalul Antonescu şi alte personalități marcante ale României să fie judecate de „românii" aflați în slujba bolşevismului.

Un prim act preparator şi cel mai odios, din care au decurs apoi şi altele, îl constituie „Convenția de armistițiu între guvernul român, pe de o parte, şi guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, pe de altă parte", întocmit şi semnat la Moscova la 12 septembrie 1944. Este actul de supunere totală a României, Uniunii Sovietice. Nu cred că în istoria modernă a relațiilor dintre state se mai poate găsi o asemenea convenție îngrozitoare. Convenție, este un fel de a spune, pentru că, orice convenție trebuie să conțină atât obligații cât şi drepturi, pentru fiecare din părțile semnatare. Această „convenție" de armistițiu nu prevede pentru România nici un drept, ci numai obligații.

Redau textul integral al „Convenției" pentru ca cititorul să-şi poată face propria convingere cu privire la caracterul acesteia şi să înțeleagă mai bine de ce a trebuit să fie înlăturat mareşalul Ion Antonescu de la încheierea armistițiului, pe care dorea de mult timp să-l realizeze, dar nu putea accepta condițiile înrobitoare impuse de bolşevici.

„Guvernul şi înaltul Comandament al României, recunoscând faptul înfrângerii României în războiul împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii şi celorlalte Națiuni Unite, acceptă condițiunile armistițiului prezentate de către Guvernele susmenționatelor trei Puteri Aliate, lucrând în interesele tuturor Națiunilor Unite.

Pe baza celor de mai sus, reprezentanții Guvernului şi înaltului Comandament Român, Ministru de Stat şi Ministru de Justiție L. Pătrăşcanu, Ministru Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne, Adjutant al Majestății Sale Regelui României, General D. Dămăceanu, Principele Ştirbey şi d-l. G. Popp, având depline puteri, pe de o parte, şi reprezentantul înaltului Comandament Aliat (Sovietic) Mareşal al Uniunii Sovietice R. Ya. Malinovsky, deplin împuternicit pentru aceasta de către Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, lucrând în interesul tuturor Națiunilor Unite, pe de altă parte, au semnat următoarele condițiuni:

1. Cu începere de la 24 august 1944, ora 4 a.m. România a încetat cu totul operațiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pe toate teatrele de război, a ieşit din războiul împotriva Națiunilor Unite, a rupt relațiunile cu Germania şi sateliții săi, a intrat în război şi va duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei, cu scopul de a restaura independența şi suveranitatea României, pentru care scop va pune la dispoziție nu mai puțin de 12 divizii de infanterie, împreună cu serviciile tehnice auxiliare.

Operațiunile militare din partea forțelor armate române, cuprinzând forțele navale şi aeriene împotriva Germaniei şi Ungariei, vor fi purtate sub conducerea generală a înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

2. Guvernul şi haitul Comandament al României se obligă să ia măsuri pentru dezarmarea şi internarea forțelor armate ale Germaniei şi Ungariei, aflate pe teritoriul României, ca şi pentru internarea cetățenilor celor două State menționate, care îşi au reşedința acolo (vezi anexa la ort. 2).

3. *Guvernul şi înaltul Comandament al României vor asigura forțelor sovietice şi a celorlalți aliați, înlesniri pentru libera lor mişcare pe teritoriul României, în orice direcție, dacă este cerut de către situația militară, Guvernul şi înaltul Comandament al României acordând orice concurs posibil pentru o astfel de mişcare, prin mijloacele lor proprii de comunicație şi pe cheltuiala lor, pe pământ, pe apă şi în aer (vezi anexa la art. 3).*

4. *Se restabileşte frontiera de Stat între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice şi România, stabilită prin acordul sovieto-român din 28 iunie 1940*".

5. *Guvernul Român şi înaltul Comandament al României vor preda imediat înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru înapoierea în țara lor, pe toți prizonierii de război sovietici şi aliați, aflați în mâinile lor, precum şi pe toți cetățenii internați şi pe cei aduşi cu sila în România.*

Din momentul semnării condițiunilor de pace şi până la repatriere, Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să asigure, pe socoteala sa, tuturor prizonierilor de război, sovietici şi aliați, precum şi cetățenilor internați sau aduşi cu sila, persoanelor strămutate şi refugiaților, hrană

potrivită, îmbrăcăminte şi asistenţă medicală, conform cu cerinţele sanitare, ca şi mijloacele de transport pentru reîntoarcerea acestor persoane în ţara lor proprie.

6. *Guvernul român va elibera imediat, fără distincţie de cetăţenie sau naţionalitate, pe toate persoanele arestate din cauza activităţii lor în favoarea Naţiunilor Unite sau pentru simpatiile lor pentru cauza Naţiunilor Unite sau din cauza originei lor rasiale şi va desfiinţa orice legislaţie discriminatorie şi restricţiunile impuse din această cauză.*

7. *Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să remită ca trofee în mâinile înaltului Comandament Aliat (Sovietic), orice material de război al Germaniei şi al sateliţilor ei, aflat pe teritoriul român, inclusiv vasele flotei germane şi ale sateliţilor ei, aflate în apele româneşti. Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să nu permită exportul sau exproprierea a oricărei forme de proprietate (inclusiv obiecte de valoare şi bani) aparţinând Germaniei, Ungariei, naţionalilor lor, sau persoanelor cu reşedinţă în teritoriile lor, sau în teritoriile ocupate de ele fără autorizaţia înaltului Comandament Aliat (Sovietic). Guvernul şi înaltul Comandament Român vor păstra aceste bunuri în condiţiile ce urmează a se stabili de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).*

8. *Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să remită înaltului Comandament Aliat (Sovietic), pentru folosinţa acestuia pe întreaga perioadă de război împotriva Germaniei şi Ungariei şi în interesul general al Aliaţilor, toate vasele care aparţin sau au apaţinut Naţiunilor Unite, aflate în porturi româneşti, indiferent la dispoziţia cui s-ar afla; Ulterior aceste vase urmează să fie restituite proprietarilor lor.*

9. *Guvernul Român poartă întreaga răspundere materială pentru orice stricăciune sau distrugere a bunurilor susmenţionate, până în momentul predării lor înaltului Comandament Aliat (Sovietic).*

10. *Guvernul Român trebuie să facă în mod regulat, în monedă românească, plăţile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) pentru îndeplinirea funcţiunilor sale şi în caz de necesitate va asigura folosinţa, pe teritoriul românesc, a întreprinderilor industriale şi de transport, a mijloacelor de comunicaţie, staţiunilor generatoare de energie, întreprinderilor şi instalaţiilor de utilitate publică, depozitelor de combustibil, petrol, alimente şi alte materiale sau servicii, în acord cu instrucţiunile date de către înaltul Comandament Aliat (Sovietic) pentru folosirea lor, în interesul general al aliaţilor (vezi anexa la ort. 10).*

11.*Pierderile pricinuite Uniunii Sovietice prin operaţiunile militare şi prin ocuparea de către România a teritoriului sovietic vor fi despăgubite de România faţă de Uniunea Sovietică, însă luând în consideraţie că România nu numai că s-a retras din război, dar a declarat război şi, în fapt, duce război contra Germaniei şi Ungariei. Părţile sunt de acord ca compensaţiile pentru pierderile menţionate să nu fie plătite în întregime*

de România, ci numai în parte, şi anume la suma de 300 milioane dolari ai Statelor Unite, plătibili în curs de 6 ani, în mărfuri (produse petrolifere, cereale, materiale lemnoase, vase maritime şi fluviale, diverse maşini, etc).

România va plăti despăgubiri pentru pierderile pricinuite în România proprietăţilor celorlalte State Aliate şi naţionalilor lor, pe timpul războiului, despăgubiri a căror sumă va fi fixată la o dată ulterioară (vezi anexa la art. 11).

12. Guvernul Român se obligă ca în termenele indicate de către înaltul Comandament Aliat (Sovietic) să restituie Uniunii Sovietice, în desăvârşită bună stare, toate valorile şi materialele luate de pe teritoriile ei, în timpul războiului, aparţinând Statului, organizaţilor publice şi cooperative, întreprinderilor, instituţiilor sau cetăţenilor particulari, precum: utilajul fabricilor şi uzinelor, locomotive, vagoane de căi ferate, tractoare, auto-vehicule, monumente istorice, valori de muzeu şi orice alte bunuri.

14. Guvernul Român se obligă să restabilească toate drepturile legale şi interesele Naţiunilor Unite şi ale naţionalilor lor, pe teritoriul român, aşa cum existau înainte de război şi să le restituie proprietatea în desăvârşită bună stare.

15. *Guvernul şi înaltul Comandament Român se obligă să colaboreze cu înaltul Comandament Aliat (Sovietic) la arestarea şi judecarea persoanelor acuzate de crime de război.*

16. *Guvernul Român se obligă să dizolve imediat toate organizaţiile prohitleriste de tip fascist aflate pe teritoriul românesc, atât cele politice, militare sau paramilitare, cât şi orice alte organizaţii care duc propagandă ostilă Naţiunilor Unite şi în special Uniunii Sovietice, nepermiţând în viitor existenţa unor organizaţii de acest fel.*

17. *Tipărirea, importul şi răspândirea în România a publicaţiilor periodice şi neperiodice, prezentarea spectacolelor de teatru şi a filmelor, funcţionarea staţiunilor de TFF, poştă, telegraf şi telefon, vor fi efectuate în acord cu înaltul Comandament Aliat (Sovietic) (vezi anexa la ort. 16).*

18. *Administraţia civilă românească este restabilită pe întregul teritoriu al României, până la o distanţă de linia frontului de minimum 50-100 km. (depinzând de condiţiile terenului), organele administrative româneşti obligându-se, să ducă la îndeplinire în interesul restabilirii păcii şi securităţii, instrucţiunile şi ordinele înaltului Comandament Aliat (Sovietic), date de către el, în scopul de a asigura execuţia acestor condiţiuni de armistiţiu.*

19. *Se va înfiinţa o Comisie Aliată de Control care va lua asupra sa, până la încheierea păcii, reglementarea şi controlul executării prezentelor condiţiuni, sub conducerea generală şi ordinele înaltului*

Comandament Aliat (Sovietic), lucrând în numele Puterilor Aliate (vezi anexa la ort. 18).

20. *Guvernele aliate socotesc hotărârea Arbitrajului de la Viena, cu privire la Transilvania, ca nulă şi neavenită şi sunt de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României sub condiţia confirmării prin Tratatul de Pace şi Guvernul Sovietic este de acord ca forţele sovietice să ia parte în acest scop, în operaţiuni militare, conjugate cu România, contra Germaniei şi Ungariei.*

21. Prezentele condiţiuni intră în vigoare în momentul semnării lor. Făcut la Moscova, în patru exemplare, fiecare în limbile română, rusă şi engleză, textele rus şi englez fiind autentice. 12 septembrie 1944.

Din însărcinarea Guvernului şi înaltului Comandament al României Lucreţiu Pătrăşcanu G-ral. Adj. Dămăceanu B. Ştirbey G. Popp

Din însărcinarea Guvernelor Statelor Unite ale Americii, Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice şi Regatului Unit Malinowski

Anexa la Convenţiunea de Armistiţiu între Guvernul Român pe de o parte şi Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit şi Statelor Unite ale Americii, pe de altă parte

A. Anexă la art. 2

Măsurile prevăzute la art. 2 al Convenţiei referitoare la internarea cetăţenilor germani şi unguri, actualmente aflându-se în teritoriul român, nu se aplică cetăţenilor de origine evreiască ai acestor ţări.

B. Anexă la art. 3

Prin cooperarea Guvernului Român şi a înaltului Comandament Român, menţionată în art. 3 al acestei Convenţiuni, se înţelege punerea la dispoziţia înaltului Comandament Aliat (Sovietic) pentru deplina folosinţă cum va socoti de cuviinţă pe durata armistiţiului a tuturor construcţiilor şi instalaţiilor româneşti militare, aeriene şi navale, porturi, cheiuri, cazărmi, magazii, câmpuri de aviaţie, mijloace de comunicaţii, staţiuni meteorologice, care ar putea fi cerute pentru nevoi militare, în desăvârşită bună stare şi cu personalul necesar pentru întreţinerea lor.

C. Anexă la art. 10

Guvernul Român va retrage şi răscumpăra, în limitele de timp şi potrivit condiţiunilor pe care înaltul Comandament Aliat (Sovietic) le va specifica, toate monedele deţinute, în teritoriul românesc şi emise de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) şi va înmâna moneda astfel retrasă fără plata înaltului Comandament Aliat (Sovietic).

D. Anexă la art. 11

Baza pentru aranjamentul plăţilor de compensaţii prevăzute în art. 11 al prezentei Convenţii va fi dolarul american la paritatea sa aur din ziua semnării acestei convenţii, adică 35 de dolari pentru o uncie de aur.

E. Anexă la art. 16

Guvernul Român se obligă ca transmiterile tară fir, corespondenţa

telegrafică şi poştală, corespondența cifrată şi prin curier, precum şi comunicările telefonice cu țările străine ale Ambasadelor, Legațiunilor şi Consulatelor aflătoare în România să fie dirijate potrivit modului stabilit de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

F. Anexă la art. 18

Controlul cu privire la exacta execuțiune a clauzelor de armistițiu este încredințat Comisiunii Aliate de Control, care va fi stabilită în conformitate cu art. 18 al Convenției de Armistițiu.

Guvernul Român şi organele sale vor îndeplini toate instrucțiunile Comisiunii Aliate de Control care decurg din Convenția de Armistițiu.

Comisiunea Aliată de Control va instaura organe sau secțiuni, împuternicindu-le respectiv cu executarea de diferite funcțiuni.

În plus, Comisiunea Aliată de Control va putea să aibă funcționari în diferite părți ale României.

Comisia Aliată de Control va avea sediul său în Bucureşti.

Moscova, 12 Septembrie 1944.

Iată deci libertatea ce ne-a fost adusă de armata roşie „eliberatoare". Cei care au trăit în acele vremuri îşi mai amintesc desigur că, mulți ani, după acel fatidic an 1944 pentru România, la sărbătorile comuniste, lozinca cea mai frecvent scandată era: „Stalin şi poporul rus libertate ne-au adus".

Am ținut să redau în întregime acest act al subjugării totale a României, pentru că, din simpla lui lectură, oricine îşi poate da seama, de caracterul lui odios. Nu intenționam să fac o analiză a fiecărei clauze în parte, dar nu pot să nu fac unele considerații de principiu a acestei „Convenții".

O primă constatare este aceea că atât Anglia cât şi Statele Unite ale Americii, prin împuternicirile date, au lăsat România la discreția unui mareşal al Uniunii Sovietice. În aceste condiții nu cred că îi putem condamna prea mult pe cei care au semnat din partea română acest document, mai ales că totul s-a desfăşurat la Moscova. De unde să ştie atunci poporul român că aliații săi tradiționali îl vânduseră bolşevicilor? Câte speranțe şi-au pus românii, în anii care au urmat, că americanii, englezii şi francezii nu ne vor lăsa în ghearele bolşevismului şi că vor veni să ne elibereze. Câți români au plătit cu libertatea şi chiar cu viața această speranță deşartă.

O altă consecință a acestei convenții o constituie faptul că Guvernul României a fost transformat într-un simplu executant al ordinelor înaltului Comandament Aliat (Sovietic), iar conducerea efectivă a țării a fost preluată de Comisia Aliată de Control, la care chiar dacă nu se mai menționează în paranteză „sovietică", tot sovietică a fost.

Odioşenia acestei „Convenții" rezidă şi în faptul că pentru partea română nu sunt stipulate decât obligații, fără nici un drept. Nici chiar în

problema elementară a oricărui armistițiu, problema prizonierilor, nu s-au prevăzut clauze care să conțină obligații reciproce. S-a prevăzut obligația părții române de a elibera imediat toți prizonierii sovietici, de a le asigura hrana, îmbrăcămintea, asistența medicală şi transportul, toate pe cheltuiala României, până la înapoierea în țara lor. Despre prizonierii români aflați în Uniunea Sovietică nici o vorbă. Nu mai vorbim de faptul că trupele sovietice au continuat să facă prizonieri, militari români care încetaseră lupta, şi după 23 august 1944. Mai mult, chiar, după încheierea Tratatului de Pace mulți prizonieri români au continuat să fie ținuți în captivitate în U.R.S.S. şi obligați la muncă, în condiții din cele mai grele. Mulți nu s-au mai întors în țară.

Ce am mai putea spune despre faptul că România, cu întregul său potențial economic, militar şi strategic, a fost pusă la dispoziția armatei sovietice, în mod gratuit, iar mareşalul Antonescu a fost condamnat la moarte, printre altele pentru că ar fi aservit țara Germaniei, când se ştia că nimic din ce s-a dat germanilor nu s-a dat în mod gratuit. Dar, la această problemă mă voi referi în capitolele următoare.

Culmea este că, după ce întreaga țară a fost pusă la dispoziția armatei sovietice, partea română a fost obligată şi să facă în monedă românească toate plățile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic).

Articolul 11 al Convenției obligă România să plătească despăgubiri, pentru pierderile suferite în România, proprietăților celorlalte State Aliate şi naționalilor lor pe timpul războiului.

După cum se ştie, industria petroliferă din România se afla, în mare parte, în proprietatea anglo-americanilor. În timpul războiului, prin bombardamente şi acte de diversiune s-au produs unele distrugeri în sectorul petrolifer. Cine a produs aceste distrugeri? Anglo-americanii, prin bombardamente, şi agenții bolşevici prin acte de diversiune. Cine a fost obligat să plătească daunele? România. Echitabil, nu?

Cum a fost rezolvată problema monedei sovietice aflată pe teritoriul României? Cum putea fi altfel, decât tot pe baza aceloraşi principii ale eticii şi echității socialiste. Deci, potrivit prevederilor anexei la art. 10 al „convenției" guvernul român a fost obligat să retragă şi să răscumpere toate monedele deținute pe teritoriul românesc şi emise de înaltul Comandament Aliat (Sovietic) şi apoi să o înmâneze fără plată acelui înalt Comandament.

Cu alte cuvinte, guvernul român a cumpărat moneda sovietică aflată în România, după care a făcut-o cadou înaltului Comandament Sovietic.

Dar, poate cea mai catastrofală prevedere pentru România o constituie cea conținută de art. 14, potrivit căreia, partea română, nu numai că recunoaşte dreptul de jurisdicție al părții sovietice asupra cetățenilor români, dar se şi obligă să colaboreze la arestarea şi

judecarea tuturor persoanelor acuzate de crime de război. În viziunea bolşevicilor, criminali de război erau toţi cei care au luptat împotriva Uniunii Sovietice. Prin aceasta, o mare parte a cetăţenilor români şi în mod deosebit comandanţii militari, oamenii politici şi toţi cei care au ocupat diferite funcţii de stat în perioada 1940-1944, au fost lăsaţi la discreţia unei puteri străine şi ostile.

Această dispoziţie se află la originea celor mai mari abuzuri judiciare din istoria României.

Evident, poporul român a simţit din plin aceasta subjugare totală, la care s-au adăugat numeroasele abuzuri şi fărădelegi pe care a trebuit să le suporte din partea militarilor sovietici „eliberatori". Aceştia au săvârşit pe teritoriul României numeroase jafuri, omucideri, violuri şi alte asemenea nelegiuiri. Soldatul sovietic te dezbrăca de palton şi te descălţa în plină stradă. Nu mai vorbesc de predilecţia pe care o aveau pentru ceasuri. Putem oare uita faptul că familiile româneşti trebuiau să-şi ascundă femeile şi fetele din calea „eliberatorilor" lipsiţi de scrupule?

Am ţinut să fac aceste precizări nu împins de sentimente de ură faţă de un popor sau o naţiune, sentimente de care sunt străin, ci numai din dorinţa de a explica reacţia legitimă a multor cetăţeni români, de ripostă, uneori violentă, faţă de asemenea abuzuri. Era firesc ca poporul român, atât de paşnic şi ospitalier, să nu suporte să fie batjocorit la el acasă.

O dovadă a acestei reacţii legitime o constituie faptul că, la 10 ianuarie 1945, s-a emis Legea nr. 10, pentru sancţionarea infracţiunilor săvârşite împotriva elementelor şi bunurilor puterilor aliate şi asociate, dar care, apreciindu-se ca insuficient de severă, a fost cu Legea nr. 157 (Decretul nr. 1042 din 15 mai 1947, publicat în Monitorul Oficial nr. 115 din 23 mai 1947).

După ce defineşte că *„sunt socotite elemente ale armatelor puterilor aliate şi asociate, în sensul prezentei legi, militarii şi funcţionarii care aparţin acestor armate"* se trece la incriminarea faptelor săvârşite împotriva lor pentru care s-au prevăzut pedepse deosebit de severe, mult mai mari faţă de cele prevăzute în Codul penal. Din conţinutul acestei legi, rezultă că onoarea, integritatea corporală şi viaţa elementelor armatelor aliate, a se înţelege sovietice, aveau o valoare de 10-15 ori mai mare decât a cetăţeanului român, aflat, formal, la el acasă.

Spre exemplu, injuria şi calomnia unui militar sovietic se pedepsea, potrivit legii menţionate, cu închisoare corecţională de la 5 la 15 ani faţă de 3 luni la 1 an, cât se prevedea în Codul penal. Vătămarea gravă a integrităţii corporale, cu intenţie, se sancţiona cu muncă silnică, de la 3 la 20 de ani, faţă de 6 luni la 2 ani închisoare corecţională, cât prevede Codul penal.

Spre deosebire de Codul penal, legea menţionată prevedea acelaşi

regim sancționator pentru autori, complici, instigatori şi tăinuitori, precum şi pentru tentativă. Tot prin derogare de la prevederile Codului penal, chiar dacă se constatau în favoarea inculpatului circumstanțe atenuante, pedeapsa aplicată nu putea fi scăzută sub minimum prevăzut pentru infracțiunea respectivă.

Dar Legea 157/1947 conține şi norme de procedură penală prin care era anihilat nu numai orice drept şi posibilități de apărare, dar şi independența judecătorilor.

Astfel:

Art. 16: *„Ordonanțele de neurmărire şi hotărârile de achitare vor fi trimise în copie Ministerului Justiției, care va putea ordona o cercetare.*

Dacă Ministerul Justiției socoteşte că achitarea a fost pronunțată cu rea credință, sau a fost urmarea unei vădit greşite aprecieri a faptelor va putea aplica magistraților una din pedepsele prevăzute de legea de organizare judecătorească sau de trimitere în judecată".

Art. 22: *„Cercetarea învinuiților se va face sub stare de arest; reținerea sub stare de arest nu este supusă confirmării".*

Art. 25: *„Instanța, apreciind, poate proceda la judecată pe baza actelor încheiate la primele cercetări, sau poate ordona chemarea martorilor pe care-i găseşte necesar".*

Se mai prevedea că citarea martorilor se face în ziua sesizării, iar judecata va începe obligator în cel mult 48 de ore de la sesizare, practic, puține şanse de a avea martori la proces.

Ce putea face magistratul, în aceste condiții în care, prin lege, era amenințat cu închisoare în cazul în care ar pronunța o hotărâre de achitare? În afară de cazul, în care am pretinde că magistrații acelor vremuri să fi fost eroi, nu putea decât să condamne, chiar dacă avea îndoieli cu privire la vinovăția inculpatului. Dar, chiar dacă un asemenea magistrat ar fi fost dispus să facă un act de eroism şi ar fi pronunțat achitarea, o asemenea soluție nu putea rămâne în picioare atât timp cât puterea administrativă avea drept de cenzură.

* *
*

Revenind la tema „actelor preparatorii" constatăm că pentru subordonarea totală a organelor statului român puterii sovietice au fost emise o serie de acte normative. Nu îmi propun să trec în revistă toate acele acte normative, în primul rând pentru că nu am avut posibilitatea să consult în întregime Colecțiile de legi din acele timpuri şi în al doilea rând, pentru că am avut şansa să descopăr câteva, deosebit de concludente şi, după părerea mea, suficiente pentru a demonstra ideea expusă.

În primul rând mă voi referi la Legea nr. 486 *pentru purificarea administrațiilor publice"* (Decretul nr. 1837 din 7 octombrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 233, din 8 octombrie 1944). Nu pot să

nu remarc graba bolşevicilor de a „purifica" România, ținând seama de faptul că această lege a fost emisă la mai puțin de o lună de la semnarea armistițiului.

Art. II: *„Vor fi licențiați din serviciu fără nici o indemnizație, indiferent de data la care au fost numiți, încadrați sau angajați funcționarii care:*

a) în executarea serviciului au avut o atitudine abuzivă, ori o ținută nedemnă;

b) S-au pus sub orice formă în slujba unor interese străine de acelea ale națiunii române.

La litera *c* se vorbeşte de cei care au acționat în organizații politice sau paramilitare, legionare, fasciste sau hitleriste.

O primă constatare, care se impune, este aceea că în această lege se operează cu termeni atât de generali, încât, cu excepția eventualilor comunişti sau simpatizanților comunişti, orice funcționar putea fi dat afară din serviciu. În viziunea bolşevicilor, orice atitudine anticomunistă era taxată ca abuzivă ori nedemnă, iar tot ce era antisovietic era considerat străin de interesele națiunii române.

Pentru aplicarea prevederilor acestei legi au fost constituite comisii pe ministere şi instituții ale căror concluzii aprobate de ministrul sau şeful instituției, potrivit art. V, alineatul 2 *„nu vor putea fi atacate sau contestate pe nici o cale".*

Cu toate că s-a prevăzut aplicabilitatea despozițiilor acestei legi şi organelor de justiție, în fapt nu a putut fi aplicată magistraților, care, potrivit constituției, se bucurau de inamovibilitate şi de Stabilitate.

Dar, pentru puterea comunistă care se înfiripă, acesta nu a fost un obstacol insurmontabil, astfel că, prin Legea nr. 640,,*pentru instituirea unui regim tranzitoriu de organizare judecătorească"* (Decretul nr. 2443 din 18 decembrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 294, din 19 decembrie 1944), este „rezolvată" şi problema magistraților.

Lecturarea numai a articolelor V şi VI din această lege este suficientă pentru a ne convinge că ea constituie lovitura de grație dată justiției române.

Art. V: *„Până la 1 septembrie 1945, numirile, transferările şi înaintările în magistratură se vor face fără a se mai lua avizul Consiliului superior al magistraturii.*

Se suspendă darea notelor calificative pentru magistrați".

Art. VI: *„Pe timp de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei dispoziținuni, se suspendă inamovibilitatea membrilor Corpului judecătoresc, inclusiv stabilitatea lor.*

În acest timp, ministrul Justiției va avea atât dreptul de a aplica motivat măsuri disciplinare, pe bază de fapte constatate prin anchetă disciplinară regulat făcută, cât şi dreptul de apune în disponibilitate pe orice magistrat, fără arătare de motive şi fără ca această categorie

depuneri în disponibilitate să albe caracter disciplinar".

Lecturând o asemenea lege eşti tentat să clasifici ca cea mai neconstituțională şi cea mai odioasă lege, dar nu trebuie să ne grăbim, deoarece aşa cum am văzut şi cum vom vedea în continuare, au existat numeroase alte legiuiri ale regimului comunist, care, în fapt, sunt nelegiuiri, şi este foarte greu de făcut un clasament în funcție de răul şi suferințele pe care le-au adus poporului român.

Despre această lege putem spune că a anulat independența magistraților şi supunerea lor numai legii şi că termenul de 4 luni de suspendare a inamovibilității şi stabilității magistraților a fost prelungit succesiv până la permanentizarea lui pe toată perioada guvernării comuniste. Din acel moment magistratura a fost pusă în subordinea şi la discreția puterii executive, care, pe parcurs, s-a transformat în forță conducătoare a partidului unic. Consecințele nefaste ale subjugării justiției s-au văzut şi, în parte, doresc să le concretizez şi în prezenta lucrare.

Dar preluarea unor atribuții de strictă specialitate ale puterii judecătoreşti de către guvern începuse încă din prima parte a lunii octombrie 1944.

Deosebit de semnificativă în acest sens este Legea 488 (Decretul 1850 din 10 octombrie 1944, publicat în Monitorul Oficial nr. 235 din 11 octombrie 1944) care se compune din 2 articole în care se prevede că:

„Ari. 1: Consiliul de Miniştri va putea dispune luarea oricăror măsuri privative de libertate, în vederea stabilirii responsabilității politice şi penale împotriva autorilor şi complicilor morali şi materiali ai dezastrului țării, în special în legătură cu războiul purtat alături de Germania hitleristă împotriva Națiunilor Unite (a se citi Uniunii Sovietice).

Art. 2: Se vor putea lua, pe aceeaşi cale, orice măsuri asigurătoare asupra bunurilor acestor persoane".

Aceasta lege a fost numai începutul acaparării de către guvern a unor atribuții jurisdicționale, pentru că, guvernul neavând organe proprii de arestare, cercetare, trimitere în judecată şi de judecare, s-au emis alte legi, care au creat asemenea organe proprii, distincte de organele judiciare limitativ prevăzute în constituție. Astfel, au luat ființă, lângă guvern, corpul aşa zişilor acuzatori publici şi aşa zisul tribunal al poporului, care au arestat, cercetat şi condamnat pe toți cei nominalizați de Consiliul de Miniştri. Victimele acestei jurisdicții au fost oamenii din elita vieții politice româneşti şi vârfurile armatei române, care, prin activitatea desfăşurată până la 23 august 1944, au demonstrat că îşi iubesc țara pe care au încercat să şi-o apere chiar şi împotriva marelui vecin de la răsărit.

Aceste măsuri au fost puse în aplicare după 6 martie 1945 de către primul guvern „de concentrare democratică".

Actul care a stat la baza reprimării şi anihilării principalelor personalităţi politice şi militare ale României l-a constituit Legea nr. 312 pentru *„urmărirea şi sancţionarea celor vinovaţi de dezastrul ţării sau de crime de război* (Decretul nr. 1318, din 21 aprilie 1945, publicat în Monitorul Oficial nr. 94 din 24 aprilie 1935). Examinând această lege, nu poţi să nu rămâi cu convingerea că a fost redactată la Moscova, atât de evident este faptul că cei vizaţi ca vinovaţi sunt cei care au luptat împotriva Uniunii Sovietice. Cu alte cuvinte, este legea învingătorului împotriva celor învinşi. În asemenea condiţii nu poate fi vorba de justiţie, ci de o răzbunare pătimaşă.

Legea conţine atât dispoziţii de drept penal material, respectiv, dispoziţii prin care sunt incriminate anumite fapte, pentru care se prevăd şi pedepsele, precum şi dispoziţii de drept procesual penal, prin care se constituie organe extraordinare de cercetare şi judecată, reglementându-se şi procedura de urmat.

Originea sovietică a acestei legi rezultă cât se poate de evident încă din primele articole.

Astfel art. 1 îi considera vinovaţi de dezastrul ţării pe cei care *„Militând pentru hitlerism sau fascism şi având răspunderea politică efectivă, au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul ţării”* precum şi cei care *„După 6 Septembrie 1940, au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus prin grai, prin scris sau prin orice alte mijloace”.*

Pentru moment, mă voi rezuma a afirma că venirea trupelor germane în România nu numai că nu a constituit un dezastru, dar a fost singura garanţie a menţinerii Moldovei şi Transilvaniei de Sud, în graniţele ţării. Dezastrul s-a produs abia atunci când ţara a fost invadată în întregime de trupele sovietice.

În art. 2 sunt incriminate o serie de fapte, considerate că au adus dezastrul ţării prin crime de război. La litera *a* sunt consideraţi vinovaţi de asemenea „crime” cei care *‚au hotărât declararea sau continuarea războiului contra Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice şi Naţiunilor Unite”.*

Este oare posibil ca un stat să-şi interzică, singur, dreptul de a lupta împotriva cotropitorilor şi pentru reîntregirea teritoriului său strămoşesc? Evident că nu este posibil acest lucru, motiv pentru care mi-am permis să fac afirmaţia că Legea 312/1945 este de origine sovietică, de altfel ca şi celelalte menţionate anterior.

Argumentul principal care atestă originea străină de neamul românesc a acestei legi îl constituie faptul că, prin dispoziţiile ei, au fost încălcate, în mod flagrant, norme şi principii de bază ale Constituţiei României, în vigoare la acea dată.

În primul rând prin această lege s-a încălcat în mod flagrant

principiul separației puterilor în stat, consacrat în mod expres prin art. 33 şi 34 ale Constituției României, din 1923, repusă în vigoare după 23 august 1944. Contrar acestui principiu, puterea executivă, respectiv guvernul şi-a creat organe proprii de cercetare penală - Corpul acuzatorilor publici - şi de judecată - tribunalul poporului.

Însăşi înființarea „tribunalului poporului", ca instanță extraordinară, a fost un act vădit neconstituțional. Constituția menționată prevede în art. 101-107, în mod limitativ, care sunt organele judecătoreşti prin care se realizează justiția, interzicând în mod expres înființarea de instanțe de judecată extraordinare.

A fost încălcat şi principiul Constituțional al neretroactivității legilor penale, consacrat în art. 14 şi concretizat în art. 2 din Codul penal în vigoare la acea dată. Potrivit acestui principiu, o lege penală nu poate fi aplicată decât faptelor săvârşite după data intrării în vigoare a legii respective. Este un principiu elementar şi logic de a nu se pedepsi o persoană pentru o faptă care la data comiterii ei nu era incriminată ca infracțiune şi deci era permisă din punct de vedere legal. Este atât de simplu şi de drept acest principiu, încât nici nu mai trebuie demonstrată justețea lui.

Dar, în perioada guvernării comuniste, nu a fost singura lege prin care a fost încălcat acest principiu. Pentru a demonstra consecințele deosebit de grave ale nerespectării principiului neretroactivității legii penale, mă voi referi la un exemplu din practica legislativă şi judiciară a anilor '50.

După ce, cu ajutorul Legii 312/1945, regimul comunist reuşise să-i arunce în închisori pe toți oamenii politici de vază, pe toți comandanții militari cu vederi anticomuniste şi în general - pe toți cei care, în timpul războiului antisovietic, au ocupat funcții importante în stat, regimul comunist a constatat că au fost scăpați din vedere cei care au ocupat funcții, mai mult sau mai puțin importante, în Poliție şi Siguranța Statului şi care nu au putut fi considerați *„criminali de război"* ori *„vinovați de dezastrul țări?"*.

Pentru „rezolvarea" acestei probleme, a fost introdus în Codul penal art. 193/1. Că a fost introdus este impropriu spus, deoarece, acest articol nu a figurat niciodată în Codurile penale aflate la dispoziția juriştilor şi a publicului. Acest text, apărut în 1952, din spusele unor jurişti mai vârstnici, avea caracter Secret şi Se păstra în Casa de fier a procurorului-şef şi a preşedintelui instanței de judecată. Nu am găsit textul oficial în nici o colecție de legi sau alte acte normative, ci numai o transcriere neoficială. Denumirea infracțiunii pe care o prevedea art. 193/1 era *„activitate intensă contra clasei muncitoare şi mişcării revoluționare" şi* se referea la fapte, mai precis la activitățile normale de serviciu desfăşurate în Poliție sau Siguranța Statului, până la 23 august 1944.

Unele exemple merită a fi cunoscute.

În vara anului 1939, la Focşani a fost descoperit, arestat şi apoi condamnat la 17 ani închisoare corecțională, de către instanțele militare de judecată, spionul sovietic Babenco Simion, care, fiind dotat cu harta României, pistol, busolă şi un cod cifrat, avea misiunea de a culege şi transmite sovieticilor informații cu caracter militar.

În vara anului 1951, toți cei care au contribuit la descoperirea, arestarea şi cercetarea acestui duşman al României au fost arestați de organele de securitate. Este vorba de Toia Gheorghe şi Pavelescu Grigore - cetățeni din Focşani, Milea Ignat, fostul şef al poliției Focşani şi subalternii acestuia, Ionescu Gabriel, Dumitru Constantin, Constantinescu Nicolae, Neagu Teodor, Bucur Gheorghe şi Bivol Grigore. Neexistând un text de lege penală în baza căruia să poată fi condamnați, deşi fuseseră arestați şi probabil că se mai găseau şi alți arestați în situații similare, s-a găsit formula emiterii art. 193/1, cu caracter retroactiv. Toți cei menționați au fost condamnați la 30 noiembrie 1954 la pedepse cuprinse între 6 ani temniță grea şi 3 ani şi 3 luni închisoare corecțională.

Este interesant de aflat şi ce s-a întâmplat cu spionul Babenco, după 23 august 1944. Acest lucru îl aflăm din necrologul publicat în ziarul „România Liberă" din 4 iulie 1971:

„În ziua de 2 iulie a.c., după o lungă şi grea suferință, a încetat din viață tovarăşul Simion Babenco, membru al Partidului Comunist Roman, din anul 1939. Născut la 19 martie 1912, Simion Babenco a fost animat încă din tinerețe de idealurile comuniştilor, de munca şi lupta lor pentru triumful cauzei socialismului..."

Se arată în continuare că, pentru activitatea sa antifascistă, a fost condamnat de către *„organele represive ale statului burghezo-moşieresc"* că, după 23 august 1944, a îndeplinit diferite sarcini de răspundere în aparatul de partid şi de stat şi că *„un semn de prețuire a meritelor sale..." , „a fost distins cu ordine şi medalii ale Republicii Socialiste România".* Nu se spune, însă, nimic despre locul de naştere şi despre eventualele locuri de muncă înainte de război.

Dacă Milea Ignat şi ceilalți menționați au fost condamnați pentru că şi-au permis ca, şi în slujba țării fiind, să-l prindă şi să-l aresteze pe tovarăşul spion Babenco, alți funcționari ai poliției şi siguranței au fost condamnați numai pentru că şi-au îndeplinit atribuțiile obişnuite de serviciu.

Astfel, colonelul Grigore Liviu - fost şef al Centrului Serviciului Secret de Informații nr. 4 Timişoara şi subalternii săi Cojocaru Dumitru, Manolescu Gheorghe şi Seboşan Aurel, au fost condamnați, în anul 1956, prin aplicarea art. 193/1, la pedepse între 4 şi 6 ani detenție grea şi confiscarea averii pentru faptul că, în funcțiile pe care le-au îndeplinit,

au cules, centralizat şi raportat centrului S.S.I. Bucureşti date cu privire la activitatea comunistă din raza lor de activitate, în condițiile în care activitatea partidului comunist era interzisă prin lege, fiind vorba de o agentură străină, ostilă României. De altfel, cazul Babenco este suficient de edificator cu privire la preocupările pe care le aveau comuniştii în România.

În anul 1955, foştii agenți din poliția Constanța, Iliescu Iordan, Petrescu Octavian, Suslănescu Ovidiu, Cristea Gheorghe, Iliescu Carol, Ionescu Petre şi Negoescu Constantin, au fost condamnați, în baza aceluiaşi text secret de lege, la pedepse cuprinse între 3 şi 6 ani detențiune grea, pentru că au întreprins acțiuni împotriva elementelor comuniste, întocmind rapoarte, note şi efectuând razii, patrulări cu prilejul zilelor de 1 mai şi 7 noiembrie.

Cazuri asemănătoare au fost numeroase, dar mă opresc la cele în care am fost sesizați după revoluția din decembrie 1989 şi în care procurorul general a acționat cu recurs extraordinar, iar Curtea Supremă de Justiție i-a achitat pe toți cei în cauză, fiind înlăturată şi confiscarea averilor.

Reluând în discuție prevederile Legii nr. 312/1945, este cazul să mai menționez că, deşi Constituția, prin art. 103 garanta dreptul la recurs în toate cauzele, art. 14 din această lege îl limita la două motive şi anume: reaua compunere a instanței şi greşita aplicare a pedepsei.

Cu alte cuvinte, nu se putea declara recurs extraordinar decât în cazul în care completul de judecată ar fi fost compus din mai puțin sau mai mult de 9 membri, cât se prevedea în lege, ori dacă se aplicau alte pedepse decât cele prevăzute. Nici un drept de recurs pentru greşita aplicare a legii, pentru cazurile de condamnare, fără ca vinovăția să fie dovedită, sau pentru neconstituționalitatea instanței de judecată şi a legii aplicate.

Fără a epuiza toate aspectele de neconstituționalitate a legii 312/1945, menționez, în final, împrejurarea că însuşi modul în care a fost adoptată constituie o încălcare a Constituției, în sensul că nu a fost consultat Consiliul legislativ, aşa cum prevedea art. 76 al Constituției. Nu este greu de înțeles de ce a fost evitat consiliul legislativ. Acest consiliu, format din magistrați eminenți, nu ar fi putut aviza o lege profund anticonstituțională.

Înainte de a încheia acest capitol al „actelor preparatorii" pentru adevărul istoric se cuvine să menționez că, în anul 1946, aşa zisul tribunal al poporului şi-a încetat activitatea şi existența, dar prevederile legii 312/1945 au continuat să fie aplicate de Tribunalul Capitalei - Secția I Penală.

Din anul 1952 procesele cu caracter politic au fost date în competența procuraturilor şi tribunalelor militare, nou înființate pentru

unitățile Ministerului de Interne, care au funcționat în paralel cu justiția militară, tradițională, având în competență numai infracțiuni politice şi cele săvârşite de militari din cadrul Ministerului de Interne.

În anul 1955, când, practic, toate marile procese politice au fost judecate, justiția militară a fost unificată, încetând să mai existe o justiție distinctă, numai pentru Ministerul de Interne şi pentru infracțiunile cu caracter politic.

Comuniştii bolşevici au fost mult mai inventivi decât infractorii de rând, procedând direct la săvârşirea infracțiunilor şi abia apoi au căutat mijloacele „legale" prin care să li se dea o față legală. În realitate, este vorba de cele mai mari samavolnicii pe care o autoritate de stat le-a putut săvârşi vreodată împotriva propriilor cetățeni.

Mă voi referi la internările forțate în lagăre de muncă, ori dislocarea din localitățile de domiciliu şi stabilirea de domiciliu obligatoriu. Asemenea fărădelegi au început prin anii 1948-49, fără să existe nici o reglementare prin acte normative. Ulterior, începând cu anul 1950, s-a căutat ca aceste abuzuri să fie acoperite prin emiterea unor acte normative, unul mai constituțional decât altul. Am vorbit deja despre polițişti, jandarmi şi cei care au lucrat în Siguranța Starului, care au început să fie arestați, tot în perioada menționată, pentru ca, abia în anul 1954, să fie confecționat acel faimos articol 193/1, cu caracter retroactiv, pe baza căruia au fost condamnați de instanțele judecătoreşti, care în multe cazuri nu au făcut altceva decât să pronunțe pedepse echivalente ca durată, cu perioada arestării ilegale. Asemenea procese au început prin anul 1954, după detenții abuzive dispuse cu 3-4 ani în urmă. Comuniştii bolşevici şi-au dat însă seama că, pe filiera justiției, nu vor reuşi să-i izoleze pe toți cei care, direct sau indirect, îşi manifestau ostilitatea față de comunişti. Oricât a fost de aservită justiția, procesele penale trebuiau să se desfăşoare, cât de cât, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală - administrări de probe, şedințe publice, prezența apărătorilor, o individualizare a pedepselor după criterii bine stabilite şi altele. Era necesar, deci, să fie găsite alte forme de privare de libertate a oamenilor, care să evite procedurile obişnuite de judecare, incomode prin publicarea lor şi prin faptul că ele constituiau un mijloc prin care şi alte organe ale statului, mai puțin abuzive decât cele ale Ministerului de Interne ar fi fost angrenate într-o „operă" de distrugere şi împilare, pe care numai unele persoane din cadrul Ministerului de Interne erau capabile să o înțeleagă şi să o *realizeze*. Aşa au apărut internările administrative la muncă forțată, strămutările de familii, domiciliul obligator.

Prima reglementare a pedepsei administrative cu privarea de libertate apare în anul 1950, după ce mii de persoane se aflau deja în aşa zisele colonii de muncă, în realitate adevărate lagăre de concentrare

şi de exterminare.

Primul act îl constituie aşa zisul decret nr. 6 din 14 ianuarie 1950. Spun *aşa zisul decret,* pentru că, în realitate, el este un act normativ emis de Ministerul de Interne şi contrasemnat de Ministerul de Justiție, deci avem de-a face cu un ordin al ministrului, intitulat impropriu decret. Dar, la ce te poți aştepta de la miniştrii care şi-au făcut studiile ia şcoala activității clandestine bolşevice? Să trecem, deci, peste chestiunile de formă şi să pătrundem în conținutul acestui decret, pentru a vedea cine putea fi pedepsit administrativ, la muncă forțată şi la privare de libertate.

„Cei care, prin faptele lor sau manifestările lor, direct sau indirect, primejduiesc sau încearcă să îngreuneze construirea socialismului în Republica Populară Română, precum şi cei care, în acelaşi mod, defăimează puterea de stat sau organele sale, dacă aceste fapte nu constituie sau nu pot constitui, prin analogie, infracțiuni.

Condamnații pentru infracțiuni împotriva Republicii Populare Române care, la expirarea executării pedepsei, nu se dovedesc a fi reeducați".

Se observă cu uşurință mâna de jurist a celui care a redactat acest decret-ordin, care, ca mod de redactare, este caracteristic normelor legale cu caracter represiv promulgate de comuniştii din acele vremuri. Este vorba de caracterul imprecis, general, care permite ca aria de aplicare să fie aproape nelimitată.

O lege este bună atunci când conținutul ei dă loc la cât mai puține posibilități de interpretare. Cu alte cuvinte, legiuitorul trebuie să fie acela care stabileşte cât mai exact condițiile în care se aplică legea respectivă, de natură să restrângă cât mai mult posibil arbitrariul în procesul de realizare a justiției. Magistratul aplică legea şi nu creează legi. În procesul de aplicare a legilor, prin interpretare, se poate ajunge la adăugiri şi la soluții diferențiate, neunitare, în cazuri similare, ceea ce, evident, este inechitabil.

Comuniştii nu aveau însă nevoie de legi bune, ci de legi represive, în conținutul cărora să încapă orice, în funcție de interesele „clasei dominante". De altfel, comuniştii nu au ascuns că, atât legile cât şi aplicarea lor, au caracter de clasă. Aşa au fost învățate generații întregi de jurişti. Principiul partinității legilor era considerat un principiu nou, superior principiilor burgheze. În practică, magistrații nu prea au respectat acest principiu, care este vădit potrivnic noțiunii de justiție.

În decretul pe care îl examinăm, prin formulări ca: *„... prin faptele lor sau manifestările lor, direct sau indirect, primejduiesc sau încearcă să primejduiască... ", „...îngreunează sau încearcă să îngreuneze construirea socialismului...",* se oferea posibilitatea pedepsirii oricărei persoane care nu era agreată de noua conducere şi chiar la răfuieli personale. Dacă îl supărai pe un membru de partid şi mai ales dacă acesta avea o oarecare

funcție de răspundere, se putea interpreta că, indirect, ai încercat să primejduieşti regimul democrat popular ori construirea socialismului. Arbitrariul în aplicarea acestui act normativ a oferit mari posibilități şi pentru proliferarea corupției.

O dovadă a faptului că regimul democrat-popular nu avea încredere deplină injustiție, cu toate măsurile luate de a fi aservită, o constituie prevederea potrivit căreia ministrul de Interne putea aplica pedepse administrative privative de libertate de până la 5 ani şi condamnaților pentru infracțiuni contra securității statului, care şi-au ispăşit pedeapsa, dar „nu se dovedesc a fi reeducați". Mai trebuie menționat că cei condamnați pentru asemenea infracțiuni, denumiți contrarevoluționari, executau pedepsele aplicate de instanțe până la ultima zi, fără nici un fel de reduceri. Pentru ei nu exista instituția liberării condiționate. Cu toate acestea, dacă securitatea aprecia că pedeapsa aplicată de instanța de judecată este mică, propunea prelungirea pedepselor, cu perioade de până la 5 ani. Cine şi când aprecia dacă un asemenea condamnat s-a dovedit a fi sau a nu fi reeducat? Reeducarea însenina convertirea, a demonstra că te-ai convins de, justețea politicii partidului şi statului".

Pentru oamenii care au trăit şi alte vremuri era greu, dacă nu imposibil, să se convingă de aşa ceva. Pentru supraviețuire, însă, a fost necesară o convertire măcar formală. Dar, represiunea avea dublu scop şi anume: „reeducarea" specială, respectiv a persoanelor asupra cărora se exercita în mod direct represiunea şi „reeducarea" generală, respectiv a întregii colectivități, prin puterea exemplului. Şi astfel, încet, încet, prin sacrificarea celor mai proeminente personalități, prin suferința a zeci, poate sute de mii de oameni, s-a ajuns ca societatea românească să fie „reeducată". S-a ajuns la ceea ce pe bună dreptate se spune, la cea mai grea asuprire a perioadei regimului totalitar, asupra sufletelor, teroarea de a trăi într-o lume a minciunii, în care, pentru a-ți putea asigura existența, erai nevoit, în viața publică, să spui altceva decât ceea ce gândeşti.

În anul 1952, prin decretul nr. 257 a fost abrogat decretul nr. 6/1950. Dar nu vă grăbiți să credeți că prin aceasta a luat sfârşit samavolnicia, pentru că nu s-a întâmplat acest lucru. Dimpotrivă, a fost amplificată şi mai perfecționată. Prin acest nou decret a fost lărgită mult sfera de aplicabilitate a măsurilor administrative represive. Intre noile categorii de persoane supuse internărilor, erau prevăzuți:

- cadre active ale fostelor grupări şi partide fasciste şi burghezo-moşiereşti erau toate cele existente până la instaurarea dictaturii proletariatului - astfel cum sunt exemplificate în noul decret - Partidul Național Țărănesc, Partidul Național Liberal, Partidul Titelist, Partidul Tătărăscian, Bejenist şi altele.

Ce se înțelegea prin „cadre active" stabileau organele de securitate.

- rudele trădătorilor de patrie şi spionii care au fugit peste graniță din 1945 (tată şi copii majori bărbați);

- rudele elementelor duşmănoase regimului nostru, care au fugit peste graniță înainte de 1944 (tată şi copii majori bărbați).

În Viziunea Organelor de securitate de atunci, românii plecați în străinătate înainte de anul 1944 erau elemente duşmănoase, iar cei plecați după 1944 erau consideraţi trădători. Nu se prevedea nici o excepție, în funcție de motivele plecării în străinătate şi nici dacă rudele din țară mai aveau sau nu legături cu ei.

Prin hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 337 din 11 martie 1954, cu privire la persoanele internate s-au dispus următoarele:

- punerea în libertate a celor reeducați;

- stabilirea de domiciliu obligator pentru cei nereeducați;

- trimiterea la cercetări şi apoi în judecată a persoanelor pentru care se va stabili că ar fi comis infracțiuni.

La 1 iulie 1954, din circa 22 000 de persoane internate administrativ, s-au emis mandate de arestare numai pentru 1 600, care au fost cercetate până în februarie 1956. În final, au fost trimise în judecată 509 persoane, celelalte fiind puse în libertate. Restul de 109 au fost deci reținute nejustificat, timp de aproape doi ani. Nu am găsit situația celor judecați, din care, în mod sigur, o parte au fost achitați.

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu internările administrative în perioada anilor 1954-1958, dar se pare că au fost sistate, forțându-se, în schimb, condamnarea de către instanțele de judecată a persoanelor incomode pentru regimul democrat-popular. Se pare însă că activitatea instanțelor de judecată nu a dat satisfacție, deoarece prin decretul nr. 89 din 17 februarie 1958 se reînființează locurile de muncă obligatorie, în care puteau fi internate, ca o pedeapsă administrativă, aplicată de ministrul de Interne, persoanele care, prin faptele sau manifestările lor, *primejduiau ordinea în stat, dacă nu constituiau infracțiuni".*

Prin acest nou decret a fost anihilat riscul care exista, ca instanțele de judecată sesizate cu fapte de uneltire contra ordinii sociale să aibă ultimul cuvânt. În caz de achitare, ministrul de Interne aplica o pedeapsă administrativă de până la 2 ani privare de libertate.

Din referatul întocmit de o comisie însărcinată în anul 1968 să facă cercetări cu privire la abuzurile şi ilegalitățile din trecut, rezultă o serie de date interesante. Pentru moment, mă rezum în a arăta că s-a constatat că, în perioada 1945-1964, au fost cercetate pentru infracțiuni contra securității statului, 107 294 persoane, din care 73 310 au fost condamnate, iar 18 455 au fost achitate, față de restul dispunându-se soluții de scoatere de sub urmărire penală.

Este locul să menționăm că, în perioada respectivă, arestarea preventivă şi trimiterea în judecată pentru infracțiuni contra securității

statului nu erau dispuse de către procurorii militari. Aşa se explică numărul relativ mare al achitărilor pronunţate de tribunalele militare. Acest lucru nu a putut fi ignorat de conducerea Securităţii Statului. Consider că şi acest lucru a determinat instituirea unor pedepse pe care să le aplice ministrul de Interne.

În anii 1963 şi 1964 au fost graţiaţi toţi condamnaţii pentru infracţiuni politice şi probabil tot de atunci au încetat să mai existe colonii de muncă obligatorie. Socialismul învinsese şi la sate, prin terminarea colectivizării agriculturii. Astfel a ajuns ţărănimea, pe baza „liberului consimţământ", pe drumul socialismului trasat de Lenin.

Am văzut la început cum, prin actele normative emise după 23 august 1944, erau încălcate în mod flagrant prevederile Constituţiei din acel timp, care însă a fost abrogată în anul 1948, prin apariţia Constituţiei Republicii Populare Române. Era de aşteptat ca această nouă constituţie, elaborată şi emisă de regimul comunist, să fie respectată. Nu a fost să fie aşa, deoarece revoluţia democrat-populară a continuat să se desfăşoare pe baza principiului potrivit căruia revoluţia nu cunoaşte lege. Comuniştii şi-au încălcat şi propriile lor legi. Nimic nu le putea sta în cale.

Constituţia din anul 1948 prevedea în art. 28, că: *Nimeni nu poate fi arestat sau reţinut mai mult de 48 de ore fără un mandat al parchetului, al organelor de instrucţie abilitate de lege sau autorizarea instanţelor judecătoreşti conform prevederilor legii* iar art. 30 consacra faptul că: *„Nimeni nu poate fi condamnat şi ţinut a executa o pedeapsă decât în baza hotărârilor judecătoreşti în conformitate cu legea ".*

Aceleaşi norme erau prevăzute şi în Constituţia din anul 1952. Cât de respectate au fost aceste prevederi, am văzut. Toate decretele, H.C.M.-urile şi ordinele ministrului de Interne, care reglementau pedepsele administrative, munca obligatorie, domiciliul forţat, erau profund anticonstituţionale, dar acest lucru nu deranja pe nimeni din conducerea ţării. Zeci de mii de oameni au fost privaţi de libertate perioade de până la 5 ani, pe baza unui simplu ordin al ministrului, sau cum vom vedea în continuare, pe bază de tabele ori simple adrese, iar perioada de detenţie în aresturile securităţii, premergătoare întocmirii formelor de internare, perioadă care putea dura ani de zile, nici nu era scăzută din durata pedepsei administrative. Ca urmare, mulţi oameni au fost ţinuţi în detenţie, ani de zile, tară nici o bază

În anul 1952, ministrul Afacerilor Interne Drăghici Alexandru a emis decizia nr. 744 din 25 august, din care primele două articole aveau următorul conţinut:

Art. 1 - Se înfiinţează Comisia Ministerului Afacerilor Interne cu sarcina de a lua hotărâri pentru internarea în colonii de muncă, în conformitate cu prevederile H.C.M. 1554/52 şi a Decretului Marii Adunări

Naționale a R.P.R. nr. 258/1952, pe baza propunerilor Direcției Generale a Securității Statului şi a Direcției Generale a Miliției.

Art. 2 - Comisia va fi formată din:

1. Ministru Adjunct - General locotenent de securitate Pintilie Gheorghe;

2. General maior de securitate Nicolski Alexandru;

3. Colonel de securitate Corin Aurel;

4. Locotenent colonel de miliție Erdei Iosif;

5. Maior de securitate Marin Vintilă;

6. Maior de securitate Butica Francisc;

7. Maior de securitate Eindhorn Wilhelm.

Nu mă pot abține să nu remarc compoziția națională a acestei comisii, care asigura rezolvarea fără scrupule a propunerilor. Probabil şi aceasta constituia o regulă de bază a politicii bolşevice, ca cei care sunt puşi să aplice represiunea să fie cât mai puțin legați sufleteşte de poporul care trebuie reprimat.

O altă constatare vine să confirme această ipoteză şi anume faptul că măsurile administrative, la care m-am referit, au fost aplicate în cea mai mare parte cetățenilor români de naționalitate română şi în foarte mică măsură, împotriva unor etnici maghiari, care au făcut parte din grupările fascisto-hortiste. Împotriva etnicilor sârbi s-au luat măsuri de dislocare din zona de frontieră cu Iugoslavia, în perioada în care relațiile României cu această țară nu erau amicale. Împotriva etnicilor de origine germană nu au mai fost necesare măsuri, deoarece, la ordinul Moscovei, imediat după război, au fost deportați, aproape toți, în U.R.S.S., la muncă forțată, de unde s-au înapoiat după ani de zile, gata „reeducați", adică învățați că orice vorbă nepotrivită te poate costa libertatea.

Cu câtă atenție erau examinate propunerile de către această comisie, rezultă dintr-un exemplu pe care îl am la dispoziție. Prin decizia nr. 678 din 14 august 1952, semnată de preşedintele comisiei, Bodnarenco Pantiuşa, alias Pintilie Gheorghe, s-a dispus internarea pe timp de 24 de luni a unui număr de 456 persoane din „evidența specială".

Pentru a avea o imagine cât mai exactă cu privire la aceste internări, redau conținutul unui asemenea dosar. Este vorba de dosarul operativ nr. 54.066, privitor la Ardeanu Aurel, din comuna Rapoltul Mare, județul Hunedoara, țăran cu gospodărie individuală, proprietar a 3 hectare teren arabil şi tată a trei copii. A fost internat la 5 iunie 1950, pe baza unei fişe personale, întocmită de serviciul județean de securitate Deva, în care s-au consemnat următoarele:

Antecedente politice - Până în anul 1941 a fost un înfocat adept al Partidului Național Liberal şi al lui Brătianu. Din anul 1941 până la 23 august 1944 a continuat să aibe aceleaşi idei naționaliste şi a fost

preşedintele acestui partid. De la 23 august 1944, până la 6 martie 1945 a continuat cu aceasta politică. După 6 martie 1945, la alegerile din noiembrie 1946, a dus o intensă propagandă în favoarea acestui partid.

Caracterizare - Este un element care nutreşte şi în prezent idei naţionaliste, este un duşman al actualului regim. Lansează diferite zvonuri, întreţine legături cu elementele reacţionare din comună.

Observaţiuni - După 23 august, a activat în P.N.L. „Brătianu", iar în anul 1946 în timpul alegerilor a organizat bande de bătăuşi cu care a atacat secţia de votare din comună.

Se propune internarea pe timp de 2 ani.

Nu există nici o probă cu privire la pretinsa atacare a secţiei de votare şi nici cu privire măcar la numele elementelor reacţionare din comună cu care ar fi menţinut legături. Este foarte posibil ca ţăranul nostru să-şi fi menţinut relaţiile de prietenie, din care unele probabil aveau la bază şi convingerile politice comune. Pentru regimul democrat-popular era periculos să se întâlnească şi să stea de vorbă doi oameni care în trecut au făcut parte din acelaşi partid, zis burghezo-moşieresc, or doi foşti poliţişti, foşti comisari şi aşa mai departe. Era firesc, ca relaţiile dintre oameni să se bazeze în primul rând pe o activitate comună, politică ori profesională din trecut. Era firesc, dar pentru noul regim era periculos, pentru că peste tot se vedeau numai duşmani care uneltesc. Sub acest aspect, Securitatea era destul de bine informată, deoarece cea mai mare parte a poporului român nu a dorit comunism şi nu agrea această ideologie. Acest lucru nu i-a împiedicat pe comunişti să obţină o victorie în „primele alegeri libere" din toamna anului 1946. Nu am participat la acele alegeri, neavând vârsta corespunzătoare, dar oamenii între care am trăit ştiu că au votat cu *ochiul, casa* ori *cumpăna* şi în nici un caz cu *soarele.* Cu toate acestea, victorios a ieşit *soarele* (de la răsărit bineînţeles).

Am văzut deci cât de grave au fost faptele pentru care a fost internat gospodarul Ardeanu Aurel, care şi-a permis să aibe alte concepţii decât cele comuniste.

Pentru regimul democrat-popular nu erau periculoşi numai cei care au făcut politică în trecut, ci şi cei care, chiar dacă nu au avut nici un fel de preocupări de ordin politic, au făcut imprudenţa să facă studii în ţări occidentale.

Un astfel de exemplu îl constituie Stănescu F. Ioan, arestat de securitate de la domiciliu, în noaptea de 25 mai 1949 şi ţinut în subsolul M.A.I. până în septembrie 1949, când a fost depus la Penitenciarul Jilava, apoi la Târgşor şi, în final, la Penitenciarul Făgăraş. Impunătoarea cetate a Făgăraşului, pe care o putem vedea astăzi ca muzeu, era transformată, în acele vremuri, în loc de supliciu pentru multe personalităţi marcante din trecut. A fost pus în libertate la 9 ianuarie

1954, după o detenție de aproape 5 ani, fără să fie condamnat. Din biletul de liberare nu rezultă decât că a fost internat de către Direcția Generală a Securității Statului, cu ordinul nr. 114.203/1951, de la 22 septembrie 1949, fără a rezulta motivele şi fără a exista dosar. Este clar că, din anul 1949 până în 1951, a fost ținut arestat fără nici un document şi că perioada în care a fost ținut în beciul M.A.I. nici nu i-a fost pusă la socoteală (4 luni).

Să vedem însă cine a fost Stănescu F. Ioan. În rezumat: a urmat şi absolvit Facultatea de Medicină din Paris, ca bursier militar; asistent universitar la aceeaşi facultate în anii 1928-1930, apoi medic legist- şef de lucrări la Institutul de Medicină-Legală „Dr. Mina Minovici", din Bucureşti, până la arestare. Membru al mai multor societăți ştiințifice din străinătate.

Nici măcar în biletul de liberare, de altfel singurul document care există şi care ne-a fost prezentat de fiul său, nu s-a putut menționa motivul pentru care a fost ținut în stare de arest timp de 5 ani. Asemenea situații au fost numeroase.

După cum am mai arătat, prin anul 1968, noua conducere a Partidului Comunist Român a luat măsuri să se facă o cercetare cu privire la abuzurile şi ilegalitățile din trecut. Comisia constituită în acest scop a stabilit grave ilegalități. Materialele întocmite de comisia respectivă oferă posibilitatea ca, în prezent, să fie reconstituite multe din gravele abuzuri săvârşite în perioada anilor 1945-1964. Mă voi rezuma însă, să redau numai unele din constatările de atunci.

Este vorba de nota intitulată *Cazul Salcia* (la Salcia a funcționat unul din lagărele de muncă forțată).

Referindu-se la fostul ministru al Afacerilor Interne, Drăghici Alexandru, în notă se menționa:

„Atitudinea abuzivă a lui Drăghici Alexandru şi practicile sale de a imprima şi la subordonați o asemenea comportare reiese şi din aceea ca, ori de câte ori s-au sesizat samavolnicii şi ilegalități săvârşite de unele cadre M.A.I., el a luat apărarea elementelor criminale şi abuzive din subordinea sa".

Se expune situația, în care, în aprilie-mai 1952, cu ocazia unei vizite pe şantierul canalului Dunăre-Marea Neagră, Drăghici Alexandru a fost nemulțumit de regimul prea blând pe care îl aveau deținuții şi a dat dispoziții pentru înăsprirea la maximum a acestuia.

Comisia consemnează în continuare: „*... personalul de conducere şi de pază au luat asemenea măsuri de înăsprire a regimului, încât s-a ajuns la crime, atrocități barbare, supunând pe internați şi deținuți la un regim de teroare şi exterminare".*

„Datorită tratamentului inuman la care erau supuşi, unii din cei internați şi-au pierdut chiar viața. Astfel, numai la fosta colonie de muncă

«Salcia», în perioada iunie 1952-martie 1953, au decedat 63 deținuți, un mare număr au fost răniți, iar alții s-au ales cu infirmități foarte grave, pentru toată viața, consecința folosirii unor metode barbare, vădit inumane".

Pentru exemplificarea celor de mai sus, în notă a fost redată următoarea situație în perioada în care Securitatea s-a separat de Ministerul Afacerilor Interne, penitenciarele şi coloniile de muncă nu mai erau în subordinea securității. Ministrul de Interne, de atunci, Pavel Ştefan, a luat măsuri energice de cercetare şi de trimitere în judecată a celor vinovați, în frunte cu comandantul coloniei, care, împreună cu alți 6 subordonați, a fost condamnat de tribunalul militar la muncă silnică pe viață, iar ceilalți vinovați, în număr de 27, au fost condamnați la diferite pedepse cuprinse între 5 şi 25 ani muncă silnică.

Ulterior, când cele două ministere s-au contopit din nou, Drăghici Alexandru a trimis un ofițer, din subordinea sa, la penitenciarul unde erau deținuți condamnații respectivi, pentru a-i determina să formuleze cereri de grațiere individuală, cu indicația de a menționa în cererile respective că nu au făcut altceva decât îndeplinirea obligațiilor de serviciu care le reveneau. Cu alte cuvinte, şi-au făcut datoria.

Pe baza acestor cereri, la propunerea lui Alexandru Drăghici, toți cei menționați, condamnați pentru crime şi atrocități au fost grațiați. Mai mult, au fost reîncadrați în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, obținând şi recunoaşterea vechimii neîntrerupte în serviciu. Drept recunoştință pentru „suferințele" îndurate, şeful lor suprem i-a gratificat şi cu câte o sumă de bani, echivalentul a trei salarii, precum şi cu un concediu, pe care şi l-au efectuat la o casă de odihnă a ministerului, gratuit, pentru refacerea stării fizice.

Această grijă deosebită a fostului ministru de Interne, Alexandru Drăghici, mi se pare normală, dacă avem în vedere faptul că subalternii săi au comis fapte deosebit de grave împotriva vieții şi integrității corporale a unor persoane, ca urmare a ordinelor sale date în numele „revoluției". Cercetări mai recente au scos la iveală şi alte asasinate comise la ordinul lui Alexandru Drăghici, rămase nepedepsite până în prezent.

Iată cine este unul din cei numiți, în anul 1945, în corpul acuzatorilor publici pentru cercetarea şi trimiterea în judecată a pretinşilor criminali de război. Noțiunea de criminali de pace încă nu a apărut în nici o lege, dar omorul este pedepsit de legile oricărui stat.

Putem afirma că, în cea mai mare parte, comisia de cercetare a abuzurilor şi ilegalităților şi-a făcut datoria sub aspectul constatării faptelor, pe care le-au apreciat cum se cuvine şi anume samavolnicii şi chiar crime. Sub acest aspect nu avem ce să-i reproşăm. Trebuie însă să spunem că misiunea acestei comisii a fost uşurată de existența la Procuratura Generală a unor constatări încă din anul 1953, dar care, în

afara procesului intentat personalului de la colonia de muncă „Salcia”, nu s-a finalizat prin alte măsuri.

De altfel, nici în anul 1968, faptele de o gravitate deosebită nu au fost tratate în mod corespunzător, respectiv prin trimiterea în judecată a celor vinovați, ca singura soluție legală. Cei vinovați, în frunte cu Drăghici Alexandru, Nicolski Alexandru şi Pintilie Gheorghe, au fost „criticați”, dar au fost lăsați să beneficieze liniştiți de pensiile substanțiale, în calitatea lor de foşti mari demnitari şi de comunişti din ilegalitate.

Membrii comisiei de cercetare şi-au dat seama că s-au schimbat numai conducătorii regimului comunist, nu şi sistemul care a făcut posibile atrocitățile constatate. De altfel, răspunderea revenea partidului de guvernământ, din a cărui conducere supremă au făcut parte şi mulți din noii conducători în frunte cu Nicolae Ceauşescu, în perioada în care s-au comis atrocitățile.

Aşa se explică faptul că în lucrarea sinteză prezentată de comisie, după ce se arată că, în perioada anilor 1950-58, elementele duşmănoase din țară şi din străinătate şi-au intensificat activitatea ostilă contra regimului democrat-popular şi că în aceste condiții *„...se impunea ca organele de partid şi de stat să inițieze măsuri energice pentru a preveni şi zădărnici orice încercare de a atenta la cuceririle revoluționare ale clasei muncitoare. Socotim, deci justificată de principiu luarea unor măsuri de a împiedica elementele reacționare să întreprindă acțiuni duşmănoase, inclusiv internarea în unități de muncă, împotriva acelor persoane care, în mod real, prezentau pericol pentru securitatea statului”.*

S-a arătat că modul în care au fost concepute decretele şi hotărârile în cauză, prin conținutul lor larg şi generic *„au avut consecințe negative injusta aplicare a dispozițiunilor din actele normative respective, fiind în acelaşi timp în contradicție flagrantă cu prevederile constituționale”.*

Cât de ilegale şi arbitrare erau unele măsuri care se luau rezultă şi din următorul exemplu: 300 de studenți şi studente de la Facultatea de Medicină din Bucureşti au fost internați, în anul 1951, în lagărul de triere „Rahova”, timp de trei luni, deoarece, neavând manuale de specialitate la facultate, frecventau Biblioteca franceză, unde studiau. Era deci periculos pentru statul democrat-popular ca cineva să studieze, chiar şi medicina, după manuale capitaliste.

Se mai dau unele cifre exemplificative ale țăranilor internați pentru că refuzau să se înscrie în gospodăriile agricole colective - din Argeş 233 țărani, din Bucureşti 141, Galați 147 şi aşa mai departe.

Împotriva deciziilor de internare nu exista nici o cale de atac. O parte din cei lezați în drepturile lor s-au adresat Procuraturii Generale. Procurorii au luat în serios prevederile legii de organizare, care îi abilitau să supravegheze penitenciarele şi alte locuri de deținere şi, în consecință, au făcut o serie întreagă de constatări cu privire la încălcarea legilor. Ca

urmare, la Procuratura Generală s-a făcut un studiu în anul 1953. Referatul este datat 7 august 1953, iar în arhiva veche a Direcției Procuraturilor Militare se mai găseşte numai exemplarul 3, pe care se află o menţiune cu creionul, în sensul că, la 11 august 1953, a fost predat la cerere. Nu rezultă unde a fost predat, dar procurorul general, în numele căruia s-a întocmit referatul, nu-1 putea preda decât conducerii partidului şi, eventual, unul din exemplare, ministrului Afacerilor Interne. Oricum, această sesizare a forurilor supreme ale Partidului Muncitoresc nu a avut nici un efect, deoarece abuzurile semnalate au continuat să se comită.

Referatul redă *„... unele abuzuri şi încălcări a legalităţii populam săvârşite de către unele organe de securitate, miliţie, penitenciare, lagăre şi colonii”.*

Un prim capitol al acestei informări se referă la activitatea organelor de securitate. Se arată că procuratura nu cunoaşte decretul în baza căruia se emit ordinele de internare administrativă, iar abuzurile au fost apreciate numai pe baza situaţiilor de fapt constatate.

Pentru internarea unei persoane într-o colonie de muncă, organele D.G.S.S. procedează mai întâi la reţinerea şi cercetarea acesteia. Durata acestei reţineri este de la o lună la 4 ani şi chiar mai mult, timp ce nu era socotit în decizia sau ordinul de internare administrativă.

Se dă ca exemplu cazul internatului Creţu Ion, cu nr. matricol 18 594, din colonia Bicaz, care a fost arestat la 23 iunie 1948 şi ţinut fără forme legale până la 9 septembrie 1952, când, prin procesul verbal nr. 1/1952, a fost internat pe timp de 60 de luni, respectiv 5 ani. La emiterea ordinului de internare nu s-a ţinut seama de cei 4 ani şi 6 luni de reţinere anterioară.

Se menţionează faptul că astfel de cazuri au fost constatate de organele procuraturii la toate coloniile de muncă.

Din examinarea dosarelor de internare a rezultat că pentru foarte mulţi nu exista nici o probă de vinovăţie, iar o parte din internaţi nu aveau dosare şi nici măcar fişe. Mai mult, unele persoane au fost internate datorită unor simple potriviri de nume.

Unele exemple sunt deosebit de semnificative.

Bogdan Vasile, ţăran mijlocaş, dosar nr. 1611, internat pe 24 luni, în locul legionarului cu acelaşi nume, fost şef de garnizoană legionară şi care era liber, având serviciul la C.F.R. - Regiunea Stalin.

Ionescu Nicolae, din comuna Breaza-Prahova, a fost internat în locul lui Ionescu Nicolae, cârciumar din Ploieşti.

Băscărau Teodor, plugar, cu trei copii, a fost internat pe timp de 24 luni, în locul unchiului său, cu acelaşi nume, fost şef de garnizoană legionară.

Gherman Ion, ţăran sărac, internat în anul 1952, pe timp de 5 ani,

pentru că ar fi fost membru P.N.Ț. „Maniu," în comitetul județean după anul 1944. În realitate, el a fost simplu membru al P.N.Ț., până în anul 1938. În continuare a fost pe front şi apoi prizonier în U.R.S.S. până în toamna anului 1945. În februarie 1946, s-a înscris în P.C.R.

Lazăr Constantin, din comuna Cocioc, regiunea Bucureşti, a fost internat, timp de 6 luni, fără nici un motiv. La dosar nu se află decât declarația lui, prin care recunoştea că s-a certat cu un tractorist. Probabil, acel tractorist era membru al P.C.R.

Radeş Gheorghe, dosar nr. 131.787, deşi i s-a prelungit internarea cu 24 luni, a fost pus totuşi în libertate din ordinul Direcției Lagăre şi Colonii, în locul altui internat cu numele de Radeş Gheorghe, căruia îi expirase internarea, dar a fost ținut pentru a executa majorarea pedepsei dată primului Radeş Gheorghe.

Pe lângă faptul că mulți internați erau ținuți fără dosare şi fără fişe, în foarte multe cazuri dosarele erau incomplete. Nu rezultă data arestării, durata internării şi nici decizia pe baza căreia a fost internat, dosarele fiind compuse numai din coperți pe care se aflau înscrise numai datele de stare civilă. Se dau exemple de asemenea dosare: 13.298, 108.350, 98.893, 108.555, 80.923 şi altele.

În lagărul Peninsula, la sfârşitul anului 1952, s-au găsit 2292 internați, aşa numiți contrarevoluționari, a căror pedeapsă nu se cunoştea de către biroul lagărului, deoarece nu li se transmiseseră dosarele de la D.G.S.S. şi nici alte acte din care să rezulte durata internării. Astfel de situații s-au constatat şi în lagărele Capul Midia şi Coasta Galeş.

Procuratura analizează apoi modul în care organele de securitate efectuau cercetările în vederea internărilor în lagărele de muncă forțată.

Bratu Oprea şi fratele său Bratu Florea - dosarele 8623 şi 8624, au fost internați pe câte 5 ani pentru faptul că, în anul 1938, ar fi fost înscrişi în partidul Goga-Cuza, deținând şi funcții de conducere.

Organul de cercetare i-a constrâns să declare, unul împotriva celuilalt, că ar fi făcut parte din comitetul orăşenesc. Semnăturile celor în cauză nu mai semănau cu actuala lor semnătură, dar ei au recunoscut în fața procurorului militar că au semnat acele declarații, arătând însă că acele declarații sunt deformate, deoarece, când au semnat, erau bătuți peste mâini.

Gută Ştefan, ajutor mecanic, fost membru al P.S.D., a declarat că a fost bătut de organul de securitate, din oraşul Sibiu, pentru a recunoaşte că a făcut parte din gruparea Titel Petrescu.

Lefter Ştefan, frânar la C.F.R., având 4 copii, a fost internat, în august 1952, pe timp de 5 ani pentru că a figurat pe procesul-verbal de constituire a comitetului județean P.S.D.I. Dorohoi. Organul de securitate județean, constatând că cel în cauză nu a făcut parte din conducerea

județeană a partidului respectiv, a propus să fie internat pe timp de 6 luni, dar decizia a fost dată de comisia centrală pe timp de 5 ani.

În luna august 1952, la centrul de triere Bragadiru au fost depuse 100 persoane, care au fost adunate şi puse să semneze, pe loc, declarații sumare, după dictarea organelor de securitate, împrejurare confirmată procurorului militar şi de către locotenentul Apostol Gheorghe, comandantul centrului respectiv.

În dosarul 190/952 privitor pe Ciobotaru Nicolae, învinuit de săvârşirea unor crime împotriva umanității, martorul Cimpoieşu Vasile, muncitor, nu şi-a recunoscut declarațiile luate de organul de securitate Suceava, susținând că semnăturile nu-i aparțin. Procurorul militar comparând semnăturile date de martor cu cele de pe declarațiile întocmite în numele său, concluzionează că nu aparțin aceleiaşi persoane.

În dosarul 116/953 privitor pe Berber Israel, dentist din Tecuci, martorul principal, fiind reaudiat la Procuratura Generală a revenit asupra declarațiilor date la Securitatea Tecuci, relatând că a fost reținut timp de 2 zile şi amenințat cu închisoarea, dacă nu face declarații acuzatoare la adresa celui în cauză.

După înapoierea la Tecuci, martorul a fost reținut din nou de organele de securitate.

Se concluzionează, la acest capitol, că asemenea cazuri de cercetări abuzive din partea unor organe de securitate au fost semnalate în nenumărate rânduri.

Urmează capitolul intitulat „internări fără forme legale (securitate)" în care sunt examinate cazuri concrete de internări fără forme, dar şi cazuri de reținere şi după expirarea pedepselor fără forme de prelungire, chiar şi în situațiile în care lagărele de muncă înaintau la timp, la Ministerul Securității Statului, propunerile pentru aprobarea punerii în libertate.

Se arată că, la 20 iulie 1953, numai în penitenciare se aflau deținute ilegal 1 199 persoane, din care:

- 901 deținute pe bază de adrese la dispoziția M.S.S. pentru cercetări;
- 62 condamnați contrarevoluționari cu pedepsele expirate;
- 197 internați M.S.S. cu pedepse expirate;
- 39 internați M.S.S. fără decizii.

Este necesar să fac precizarea că era vorba numai de situația din penitenciare, nu şi din lagărele de muncă forțată, unde numărul deținuților era incomparabil mai mare.

Se trece apoi, la capitolul II „Din activitatea unor organe de miliție", arătându-se că Direcția Generală a Miliției face, de asemenea, numeroase internări pe baza unui ordin 01000, care nu este cunoscut

de Procuratura Generală.

La cererea Procuraturii Generale cu nr. 100.397 din 19 ianuarie 1953, D.G.M. a refuzat să trimită acel ordin. Cererea a fost reînnoită, dar fără rezultat.

Cerându-se la D.G.M. relații în legătură cu internările, ca urmare a reclamațiilor adresate Procuraturii Generale, s-a răspuns cu nr. 526 din 18 februarie 1953 şi cu alte 3 adrese din aceeaşi perioadă „că nu se pot da nici un fel de date".

Procurorul care a întocmit referatul menționează că D.G.M., din iulie 1953 „nu mai răspunde la cererile noastre de acest fel, nici sub forma de mai sus", iar, verbal, generalul maior Drăgan a comunicat că D.G.M. „nu mai dă în scris nici chiar răspunsuri negative".

Sunt apoi redate o serie întreagă de abuzuri ale organelor de miliție, care nu erau cu nimic mai puțin grave decât cele comise de organele de securitate. Se vorbeşte de reținere ilegale în vederea internărilor, perioade îndelungate, pentru ca, în final, propunerile de internare să fie respinse; de numeroase internări nejustificate chiar şi sub aspectul criteriilor stabilite de D.G.M.; reținere peste termenele stabilite; cercetări abuzive; percheziții ilegale; confiscări ilegale de bunuri; neexecutarea unor mandate de executare a unor pedepse privative de libertate, emise de instanțele de judecată, pentru infracțiuni de drept comun; că şefii unor organe de miliție refuză, fără drept, executarea unor asemenea mandate; nerestituirea unor bunuri personale, de valoare, ale unor deținuți, cu ocazia punerii lor în libertate.

Nu știu dacă o minte mai ascuțită ar putea inventa şi alte categorii de abuzuri, deşi sunt convins că gama acestora nu a putut fi epuizată într-un referat al procuraturii. De altfel, chiar procuratura a simțit nevoia să nu-i supere prea mult pe potentații regimului comunist motivându-şi atitudinea prin scopul de a contribui la îmbunătățirea muncii şi pentru că „abuzurile şi încălcările legalității populare sunt de natură să compromită orânduirea noastră de stat şi, de aceea, propun să se ia măsuri corespunzătoare ca aceste organe să respecte în toate împrejurările legalitatea noastră populară".

Nu se ştie cine a văzut acest referat şi cât de mult a fost impresionată conducerea partidului unic de guvernământ de suferințele imense la care era supus poporul român, dar un lucru este sigur şi anume că abuzurile şi încălcarea legalității, din viziunea procuraturii, nu constituiau altceva decât punerea în aplicare a principiului luptei de clasă şi a „vigilenței revoluționare", promovate cu atâta insistență de partid.

Să vedem, însă, unele din exemplele de abuzuri ale organelor de miliție, pentru că, un exemplu concret este oricând mai concludent decât oricât de multe argumente teoretice. De altfel, nici nu mi-am

propus să fac filosofie.

Rotaru Dina din Bucureşti a fost internată de organele de miliție pe timp de 12 luni, fiind bănuită că ar practica prostituția. După ce şi-a executat pedeapsa şi a fost pusă în libertate, la începutul anului 1953 s-a înapoiat la domiciliul său împreună cu copilul mic pe care îl avea, dar a constatat că locuința sa era ocupată de un ofițer de miliție. Disperată, femeia s-a înapoiat la Penitenciarul Văcăreşti, unde a cerut conducerii penitenciarului să fie primită înapoi, deoarece nu mai are unde locui.

La verificarea centrului de triere Bragadiru, procurorul a găsit internată o fată tânără, cu motivarea că ar fi practicat prostituția clandestină. La controlul ginecologic efectuat de doctor Popescu Georgeta, s-a constatat că fata era virgină.

Dirinea Marin a fost internat pentru că avea antecedente penale, dar, din anul 1949, nu a mai comis nici o infracțiune şi se afla angajat ca normator la şantierul Casa Scânteii, unde primise diploma de onoare pentru merite în muncă.

S-au constatat numeroase cazuri când internații erau deținuți în lagăr peste termenul stabilit, din cauză că D.G.M. nu comunica la timp avizul cerut de Colonii pentru eliberare, deşi biroul grefei îl cerea cu cel puțin 2 luni înainte de expirarea pedepsei. Se dau numeroase exemple.

Țăranul sărac Moldoveanu Ion, în vârstă de 60 de ani, având o familie compusă din 5 persoane, a fost dislocat împreună cu întreaga familie la 7 iunie 1952 din comuna Reteag, județul Cluj, în comuna Cocomianca, județul Călăraşi, confiscându-i-se apoi întregime mica avere, pe motiv că fiul său, Moldoveanu Alexandru, ar fi săvârşit fapte care contravin disciplinei militare, cu toate că Direcția Miliției Regiunii Cluj a raportat că nu este cazul de dislocare. D.G.M. a răspuns „să execute ordinul fără a mai discuta".

În finalul capitolului referitor la organele de miliție, se menționează că multe organe de miliție nu permit procurorilor să supravegheze cercetările ori să efectueze alte verificări cu privire la respectarea legalității.

Abuzurile nu au încetat, dar „creierele" de la Ministerul Afacerilor Interne au încercat să le „legalizeze" prin atragerea procurorilor militari la semnarea unor acte prin care se dispunea arestarea pe termene nelimitate a persoanelor care nu intrau în grațiile Securității. Această încercare rezultă din sesizarea Procuraturii Generale - cabinet nr. 647/C. 14 din 9 decembrie 1953, semnată de procurorul general Augustin Alexa, adresată Consiliului de Miniştri, transmisă lui Gheorghiu-Dej prin intermediul lui Gheorghe Apostol.

Redau conținutul acestei sesizări:

„În ultimele zile am primit de la unitățile de procuraturi militare pentru unitățile M.A.I. formulare completate, prezentate de organele M.A.I., pe care în partea de jos este tipărită şi funcția de «Procuror General», iar pe

altele «Procuror».

Maiorul Chirțu de la unitatea 0123, locțiitorul directorului direcției de anchete din M.A.I., s-a prezentat la Procuratura Teritorială Bucureşti, cerând procurorului maior Dumitrescu să semneze un astfel de exemplar completat, pe locul funcției de Procuror General. Când procurorul Dumitrescu i-a spus că nu are instrucțiuni privind aplicarea acestui procedeu, maiorul Chirțu i-a răspuns că poate să semneze, fiindcă aceasta s-a stabilit de comun acord cu tov. Procuror General.

În afară de faptul că conținutul acestui formular este contrar prevederilor Constituției şi Codului de Procedură Penală, consider procedeul acesta instituit de către organele M.A.I., fără consultarea Procuraturii Generale şi răspândit la organele în subordine, precum şi informarea propriilor organe, după cum reiese din cele spuse de maiorul Chirțu, necorespunzător realității, fapt pe care aceste organe l-au transmis şi în unitățile de procuratură, ca un procedeu ilegal şi nejust

Prin acest procedeu organele M.A.I. se substituie organelor Procuraturii, creează confuzie şi derută atât la organele M.A.I. cât şi la unitățile de procuratură.

Negăsindu-l pe tov. Drăghici, l-am întrebat despre acest lucru pe tov. Pintilie (care a semnat astfel de exemplare completate), dar n-a fost în măsură să-mi dea vreo lămurire.

Propun desființarea acestui procedeu".

La această sesizare a fost anexată o notă „Asupra regimului legal al reținerilor şi arestărilor", în care sunt reproduse prevederile constituționale şi ale Codului de Procedură Penală. Există şi un exemplar al formularului respectiv, intitulat „Ordonanță de arestare, percheziție şi reținere sub pază", care conține următoarele:

„În urma studierii materialelor primite la M.A.I. referitor la activitatea duşmănoasă a lui..." urmează numele, prenumele şi toate celelalte date de stare civilă. *„Am constatat că* (numele şi prenumele) *a săvârşit infracțiunea prevăzută de art.... din Codul Penal al R.P.R."*

„Pentru prevenirea sustragerii infractorului de sub anchetă şi judecată, ordonăm: Arestarea numitului..., efectuarea percheziției şi reținerea lui sub pază. Semnează Director, Se aprobă - Ministerul Afacerilor Interne", iar în dreapta jos „Procuror General" sau Procurorul, care nu confirmă, nu aprobă, ci pur şi simplu, în viziunea lui Bodnarenco Pantiuşa, semna ca un fel de martor asistent. Jos se menționează data.

Procuratura, însă, nu s-a lăsat atrasă în această capcană şi trebuie să spun că acest lucru se datorează atât procurorilor militari, care au refuzat să semneze, şi în mod decisiv fostului procuror general Augustin Alexa, care, fiind membru al CC. al P.C.R., a avut autoritatea politică de natură a-i permite să-i înfrunte pe cei de la Interne, măcar

în ce priveşte abuzurile de care a luat cunoştinţă.

Cele două documente de la Procuratura Generală, la care m-am referit şi în mod sigur mai există şi altele, infirmă teza susţinută în anul 1968, în sensul că forurile conducătoare ale partidului nu ar fi cunoscut abuzurile şi ilegalităţile pe care le comiteau organele Ministerului de Interne.

Este interesant să aruncăm o privire şi în intimitatea fostului Minister al Afacerilor Interne, mai precis în tenebrele din care s-au născut marile procese politice ale acelor vremuri. Această posibilitate ne este oferită de declaraţia unui fost magistrat militar, care, după ce a fost utilizat de noua putere instaurată după 23 august 1944, a fost aruncat şi el în închisoare, pentru o vină penală inexistentă. Declaraţia este amplă, dar mă văd nevoit să o redau integral, pentru a lăsa cititorului posibilitatea să aprecieze ce este important, şi ce nu, din această declaraţie.

„Subscrisul IORGU POPESCU - reţinut la dispoziţia D.G. Securităţii în Penitenciarul Jilava, declar:

Am solicitat azi domnului Lt. col. procuror Diaconescu să ia act că, de la 20 iulie 1951, sunt izolat în sensul cel mai absolut al izolării şi că, în mod special, cred eu, mi s-a tăiat orice posibilitate de a reclama organelor de resort că deţin detalii asupra unor acte şi fapte relative la atitudinea deviaţionistă, expres antisovietică şi trădătoare a Domnului Col. Dulgheru M., în principal, şi numai în subsidiar a Domnului General Maior Nicolski A., ambii din M.A.I. Dir. Gen. a Securităţii Statului, ca şi a unor ofiţeri subalterni la care mă voiu referi mai jos, ori persoanele care se leagă de cele ce expun. Redau în rezumat şi parţial materialul ce cred necesar pentru luarea în considerare a acestei afaceri.

Ţin să precizez că am socotit de a mea datorie să fac această declaraţie cu totul independent de afacerea pentru care bănuiesc că sunt reţinut şi, dacă actele şi faptele ce relev se împletesc cu acelea pentru care am fost cercetat, aceasta este o întâmplare datorită căreia le-am aflat şi că nu vin să le relatez pentru vreun scop personal.

În mod cronologic, trebuie să se reţină că, încă înainte de 23 august 1944, am avut legături şi am colaborat cu unii membrii ai P.C.R. şi apoi cu un Resort Special Superior Comunist, aceasta din urmă dirijându-mă zilnic şi total în întreaga mea activitate până în preajma arestării mele şi cu care aşa am pierdut legătura definitiv.

În ilegalitate denunţasem activitatea trădătoare a avocatului P. Schraier - fost ministru după 23 August 1944, activitate manifestată ca agent informator al Serviciului Special de Informaţii în afacerea grupului de evrei şi comunişti prinşi cu telefoane clandestine şi a grupului din cunoscuta afacere Dan Lazarovici, când a fost şi agent informator al M. St. Major B. St. Col. Almăgeanu. Fiind reţinut ca

martor în afacerea Dan Lazarovici în 1945, am dat o declarație în totalitatea ei inexactă, fiind amenințat cu moartea de Col. Mag. Radu Ionescu, Director General de Siguranța Statului, instrument al lui Schraier, Subsecretar de Stat atunci şi colaborator înainte de 23 aug. 1944 la Serv. Sp. Informații, având interese comune.

Acuzatorul public H. Leibovici Şerban, deşi moralmente angajat ca membru de Partid şi rudă apropiată a victimei D. Lazarovici, din spirit de oportunism - s-a făcut instrumentul lui P. Schraier în condițiuni ce nu se leagă cu ce voesc să relevez, decât că atunci când am denunțat pe P. Schraier că, deşi este ministru în funcțiune, a fost agent informator al S. Sp. Inf. - Col. R. Ionescu şi M. St. Major col. Almăgeanu, înainte de 23 aug. 1944, adică trădător al cauzei comuniste, m-a silit să dau o declarație care se putea interpreta în favoarea lui P. Schraier.

Acuzatorul public şef Avram Bunaciu, fiind de față, a contribuit la sugestia pentru o declarație oarecare, favorabilă, şi amândoi mi-au cerut să păstrez secret acest fapt şi la cercetări să nu mai pomenesc de el. Faptul rețin că a fost relevat la P.C.R. de ajutoarea acuzatoare publică Lucreția Vexler Pascu, dar în contra ei s-au ridicat dnii A. Bunaciu şi H. Leibovici Şerban, înfățişând-o ca intrigantă şi au îndepărtat-o şi aşa cazul P. Schraier a rămas secret.

Eu l-am relevat cu detalii şi imediat Resortului Special Superior Comunist/R.S.S.C, cu care lucram şi care mi-a cerut să păstrez secretul dar, în continuare, să urmăresc acțiunea trădătoare a lui P. Schraier pe care, în scurt timp după liberarea mea, l-am dovedit ca activând cu sprijinul Serviciului de Spionaj al unui Stat străin.

Organele Resortului respectiv, din motive tehnice pe care le voiu detalia în alte ordine de idei, au cerut referințe chiar lui H. Leibovici-Şerban şi Dl. Bunaciu Avram, care au referat faptul P. Schraier ca ceva banal, lipsit de importanță «chiar față de declarația lui Iorgu Popescu negativă» şi la o aşa explicație Resortul respectiv le-a imputat numai greşeala de a nu fi raportat cazul la P.C.R., chiar negativ. Aceste organe cerând referințe şi asupra activității trădătoare a lui P. Schraier s-au dezinformat, că respectivii au informat pe P. Schraier că este suspectat pentru spionaj, iar acesta, ca urmare, de îndată, a dispărut din țară.

Cu această ocaziune am avut o explicație cu Dl. Avram Bunaciu, care mi-a adus aspre imputări şi mai ales după 17 sept. 1947, repetate în martie 1949 - de o manieră mai categorică şi significativă.

Am raportat, verbal şi scris, Resortului Special Superior Comunist/R.S.S.C. şi aceste detalii, dar tot din motive tehnice menționate -nu s-a dat cuvenita importanță faptelor şi au rămas fără urmări.

În vara 1947 am fost sesizat de Buhaner Abraham că P. Schraier a fost văzut la Nuremberg (sau la Munchen) la braț cu Dl. Inspector Dulgheru M. - atunci membru în Comisia de Repatriere din Germania-

Austria şi exact în timpul când P. Schraier era urmărit şi când ar fi dispărut, fugind în Elveţia prin bunăvoinţa lui Dulgheru M.

Am arătat acea împrejurare sub rezerva verificării şi cu ocazia unor referinţe asupra lui Dulgheru M., atunci când i se încredinţa funcţiunile importante în Siguranţa Statului - Securitate - şi ca unul ce lucrase la ordinele mele.

Am dat aceste referinţe cu specificarea că reţin faptele prin relatările col. mag. Vlăduţă I. - fost Preşedinte al Comisiei de Repatriere din Germania-Austria, în care activase Dulgheru M. Mi se precizase că col. M. Dulgheru citise, la Viena, telegrama Guvernului R.P.R. pentru urmărirea şi prinderea fostului ministru P. Schraier şi că, în mod inexplicabil, s-a desprins de Comisiune, lucrând numai atunci izolat la Munchen (sau Nuremberg-Possan), atunci când a fost văzut la braţ cu P. Schraier şi când se înţelege că i-ar fi înlesnit fuga.

Tot prin acele referinţe precizam având ca izvor pe lt. col. Nicolaide Grigore, acesta tot Preşedinte al Comisiei de Repatriere Germania-Austria, că col. Dulgheru M. a avut o activitate suspectă - în contact cu Serv. Spionaj şi C. Informaţii ale unor State Străine, complectând informaţiile date de col. Mag. Vlăduţă Ion, tot atât de favorabile şi grave sau mai grave şi precise.

Din motive tehnice ce voiu preciza numai organului final superior de cercetare, şi bănuiam că şi prin eventuala indiscreţie a D-lor General Maior de Securitate Nicolski Alex. şi General Maior de Miliţie Popescu N. sau Avram Bunaciu, aceste referinţe defavorabile la adresa Col. Dulgheru M. au ajuns la cunoştinţa D-sale, care, cu ocazia procesului Iuliu Maniu - de faţă fiind General Maior Magistrat Al. Petrescu, mi-a spus «Coane Iorgule, îţi mulţumesc pentru referinţe, astâmpără-te».

Am relatat R.S.S. Comunist şi aceste ultime împrejurări şi am primit dispoziţiuni să mă ocup de urmare scuzând motivele tehnice în care se divulgase referinţele mele, dar care mă costă atât de scump.

În continuare prin A. Sturdza - complice cu Schraier şi declară (sic.) oficialmente trădătoare, dispărută în străinătate - mi s-a confirmat legătura dintre P. Scnraier şi col. Dulgheru, deoarece ea mi-a spus că nu poate obţine libertatea complicelui ei, Maior Lupoaia Ion, arestat de mine pentru acţiune subversivă şi deferit judecăţii, decât la înapoierea lui Dulgheru M. de la Viena, că numai prin el este posibil şi aşa a fost. Maior Lupoaia I. a fost eliberat de Gl. Maior Petrescu A. numai cu avizul lui M. Dulgheru, A. Nicolski, Popescu N. şi a dispărut imediat, fugind în străinătate, pe aceeaşi rută cu P. Schraier, colaboratorul lor.

A. Sturdza, deşi organizase răpirea lui Iuliu Maniu şi Ilie Lazăr servise ca martoră a cauzei acestora şi se relevase fapta ei col. Dulgheru M., A. Nicolski, N. Popescu, A. Bunaciu a fost în măsură să fugă în Franţa pe aceeaşi rută şi profitând tot de deficienţa motivelor tehnice la

care mă refer.

În timpul procesului Pop-Bujoiu am primit vizita suspectă a provocatoarei Dna Şt. Tomescu, zis Tomşa, care, în altă ordine de idei, a fost capacitată, mi-a mărturisit că soţul ei Şt. Tomescu-Tomşa, condamnat în afacerea Dan Lazarovici şi „evadat" la ordinul lui P. Schraier - cu ştiinţa lui Şerban Leibovici H. şi Bunaciu Avram şi sub pretextul că fac o agentură de informaţii în favoarea M. Af. Interne - formulă sub care a fost lăsat liber şi achitat şi col. Almăgeanu şi Dumitrescu D. de la Trib. Poporului - unele detalii.

Cunoşteam oficial acele detalii din împrejurarea că am participat şi eu la tocmeala care a avut loc, ca Trib. Poporului să poată achita pe col. Almăgeanu, dar pentru acţiunea lui P. Schraier - Dna Tomescu îmi confirma faptul că P. Schraier este complice cu Tomescu, lt. col. Almăgeanu, col. R. Ionescu, ba mai mult faptul că din acea colaborare Tomescu Şt. şi Schraier P. activând în grupul spionilor Pop-Bujoiu, au încasat şi cheltuit suma de 1 miliard lei vechi şi 30 000 lei stabilizaţi, bani plătiţi de organizaţia de spionaj străină şi grupul trădătorilor români din acel proces.

Cum ştiam de fuga lui P. Schraier, am întrebat pe Dna Tomescu ce va face în viitor fără P. Schraier şi mi-a răspuns că acţiunea lor este susţinută în aceeaşi măsură de către Dl. A. Bunaciu, iar la replica mea că Dl. A. Bunaciu trece la Preşedinţia Consiliului, mi-a răspuns că, în locul lui P. Schraier, au pe col. M. Dulgheru. «Conul Mişu nu mişcă nimic fără soţul meu care se străduieşte să-l releve ca mare poliţist prin câteva afaceri bombă, gen. Gl. Anton şi colaborează apoi, exact în condiţiunile lui P. Schraier pe dublu tablou».

Am stăruit să mă angreneze şi pe mine în această afacere, demonstrându-i că fac orice pentru bani, fiind sărac lipit, şi am obţinut numai promisiunea cu replică expresă că «Conul Mişu Dulgheru nu te are la stomac, chiar el m-a trimis să te provoc la acest trafic de influenţă pentru a te aresta». A renunţat promiţându-mi că va activa pentru a câştiga încrederea lui M. Dulgheru sau indiferenţa acestuia, ratând aşa misiunea ei cu care venise la mine acasă.

Referitor la «executorul testamentar» al lui P. Schraier, cum numea Dan Tomescu pe Dl. col. M. Dulgheru, urmează a da o serie de detalii la cercetarea propriu-zisă a cauzei ce prezint prin această declaraţie - precizând că sunt în măsură să dovedesc o activitate susţinută de separare a P.C. de masele largi populare şi de compromitere a Securităţii Poporului şi prin o serie de procese în care, în mod vădit şi fals, relevă actul de provocare - specialitatea lui Tomescu şi Almăgeanu şi care au loc şi prin buna înţelegere a gl. mag. Petrescu A., după cum rezultă din împrejurări.

Pentru a se lua în considerare declaraţia mea de la prima citire, rog

a se verifica în ce ordine de idei col. M. Dulgheru a chemat pe ing. Mihai Ionescu, spion calificat - deținut în afacerea petroliştilor - pendinte la M. Af. Interne Securitate, în cabinetul D-sale de lucru, a căutat în dulapul său cu acte şi a tratat pe Ing. Ionescu cu o țigară CHESTERFIELD simbolic - fiind spion anglo-american, l-a încurajat la rezistență vorbindu-i significativ că şi afacerea lui are o soluție favorabilă - lăsându-i a înțelege - sosirea americanilor şi creându-i, în subsidiar, mijloace speciale de trai - în cele mai bune condițiuni - cum numai deținuții de acest gen au astfel de excepționale tratamente.

În executarea însărcinării referitor la P. Schraier am căutat să stabilesc şi alte indicii de legătură cu Col. M. Dulgheru şi între altele, ce voiu detalia la timpul său, i-am trimis un evreu mason 32, acasă, să-i solicite concursul său pentru obținerea grațierii unui frate condamnat pentru devize, cu mențiunea că vine la recomandația lui P. Schraier, ce o va confirma şi pe cale directă, dar că urgența afacerii l-a determinat să i se adreseze direct Dl. Col. Dulgheru care a primit pe acest evreu la locuința sa, la ora 2 noaptea, promițându-i un aviz favorabil. Dacă nu mă înşel, se prevala şi de faptul că rugămintea mai vine şi din partea unui ministru din Statul Israel. În orice caz a fost servit de urgență şi mi s-a confirmat faptul. Era mason gradul 32-33, avantajat şi ulterior la ancheta afacerii masoneriei.

În condițiuni similare am procedat cu H. Leibovici Şerban, dar cu alte efecte. De asemenea cazul se repetă cu col. M. Dulgheru, în legătură cu afacerea Stier şi Pusca-Lusting.

La un ultim contact cu delegatul Resortului Sp. S.C. cu care lucram, din cauza unor deficiențe tehnice, mi-a recomandat să mă adresez direct Dl. Teohari Georgescu, atunci ministru al Af. Interne, care are dispozițiuni în acest sens, ca şi în trecut. Bazat pe această indicațiune şi pe materialul documentar ce posedam, am redactat un memoriu detaliat şi un memoriu pretext de audiență.

În afară de acțiunea deviatoristă ce semnalam în chip mai alarmant ca în trecut, aveam şi o serie de cauze care interesa Siguranța Statului, dar care nu le mai menționez că ele nu mai sunt actuale.

Din acest material relev pe acel referitor la fapte, acte şi atitudini care m-au determinat ca în mod alarmant să provoc chiar cercetare şi m-am şi prezentat la Cab. M.A.I. având audiență la Dl. Teohari Georgescu - atunci ministru - care mă cunoştea bine, direct şi prin Resortul Sp. S.C. şi care avea indicațiune specială. M-am înscris la audiență cu formula: «Pentru lichidarea unei însărcinări mai vechi - urgente şi după indicațiuni speciale cunoscute D-sale». Această formulă a silit pe dl. Şef de Cabinet M.A.I. din Iunie 1951 Să nu Ceară detalii şi să raporteze imediat Dl. Teohari Georgescu. Imediat a venit şi nota răspuns: «Cunosc - să lase adresa sau numărul de. telefon şi va fi

chemat», semn că dl. Teohari Georgescu a înțeles de unde vin şi cu ce vin. Cum însă în circa 30 zile nu am fost chemat, am revenit la Cabinet, dar am fost bruscat, să aştept - nu pot să reamintesc nota D-lui Ministru. Am mai aşteptat, iar la 13 iulie 1951, am adresat Dl. Teohari Georgescu o scrisoare recomandată, sub forma unui memoriu banal, dar aşa redactat că înțelegea că trebuie să mă primească urgent şi necondiționat.

Urmarea acestei scrisori recomandate a fost arestarea mea la 20 iulie 1951, când am distrus materialul documentar în total, adică acel care privea acțiunea deviaționistă şi acel privitor la Dl. Col. Dulgheru M.

Fie că dl. Col. Dulgheru pe care-1 ştiam tot aşa de intim prieten CU Dl, Teohari Georgescu, ca şi cu P. Schraier, a fost de acord să-mi bareze calea sub o formulă generală, fie că a făcut-o din imbold personal, dar mi-a barat-o, şi aşa acțiunea deviaționistă de la M.A.I. a rămas necunoscută de atunci. Revenind la formula arestării era ca fost în cadrele S.S.I., dar, care nu-1 scuză, fiindcă nu a arestat pe alții cu activități concrete şi importante, a fost mai sârguincios în a aresta pe şofeuri - bucătari - gardieni, bucătărese - frizeri etc.

Am văzut clar că testamentul lui P. Schraier se împlinea sub o formulă care făcea ca însuşi Resortul Sp. S.C. să nu se amestece direct, şi acest fapt s-a întâmplat aşa că mai târziu în mod inconştient mi-a confirmat-o ofițerul anchetator Dl. Lt. Major Lupan din Securitate - că «ne-a trebuit pretextul că patul îți era aşternut».

Ca procuror al Preşid. Cons. Min. al M. Af. Interne, al M.A.I. şi al Cdt. M. Capitalei, funcțiuni ce am împlinit simultan pentru afacerile importante şi speciale, am colaborat fatal şi cu Comisia Aliată de Control şi cu alte Resorturi Speciale Comuniste şi aşa am avut ocaziunea a cunoaşte lucrările la care mă refer, material informativ, note, referințe, persoane etc.

Las la o parte sila cu care unele persoane ale M.A.I. colaborau cu CA. Control, aprecieri injurioase la ofițerii sovietici şi insist asupra faptelor cari angajau autoritatea în sine, dar cari, fiind compromițătoare, au intrat în memoriul meu de atunci astfel:

A. Că referințe scrise, predate de persoana A. sau B. prin Com. Aliată de Control, revenind spre verificare sau cercetare la Securitate, erau arătate în original sau în conținut persoanei vizate cu indicațiunea că vin de la CA. Control şi cu numele persoanei care a dat acele referințe, cum am dat un exemplu mai sus chiar cu persoana mea.

B. Că referința venită prin CA. Control sau prin alte Resorturi Sp. S. Comuniste sunt bagatelizate în mod expres, sub masca nepriceperii, scăpării, greşelii, etc, învederând sabotajul.

C. Că asemenea note sau referințe sunt expres şi în scop de sabotaj, inversate în conținut, întoarse contra denunțătorilor, etc.

Pentru această fază, menționez câteva exemple care ilustrează carența unora, reaua credință a altora, nepriceperea etc, dar toate prejudiciază Securitatea.

1). Nota privitoare la O. Rădulescu, venind de la CA. Control şi repetată detaliat la Dl. Gl. Maior Nicolski Alex. relevând o afacere specială de spionaj şi înaltă trădare, care a şi fost soluționată injustiție cu peste 20 ani muncă silnică la un grup de persoane - dovedeşte seriozitatea ei – aşa cum eu dovedesc că afacerea, în parte a fost compromisă – adică ar fi putut produce efecte mai certe şi serioase. Mă supără însă faptul că am fost eu indicat ca autor al notelor - direct condamnaților şi dacă nu corespunde realității, că eu nu am dat aceste

- nu înțeleg nici sistemul în sine. Am înțeles străduința Dl. Şef Anchetator Dulgheru M. de a obține chiar prin schingiuirea cercetaților

- materialul care să mă angajeze ca infractor contra Sig. Statului şi fiindcă nu a reuşit aceasta, s-a mulțumit cu o compromitere a mea sub aspect penal ordinar - la care reacționând prompt chiar prin CA. Control, m-am ales totuşi cu compromiterea aparentă şi ireală şi cu o notă-filă Nr. 1 din dosarul care justifica la nevoe arestarea mea.

2). O altă notă sau referință privitoare pe M. Constantinescu cu dată prin Com. A. Control şi prin Dl. Gen. Maior Nicolski este pusă în verificare şi Dl. Şef Anchetator Dulgheru indică învinuitului de unde vine, contracarează acțiunea ce conținea în favoarea învinuitului - compromite totalitatea afacerii. Aş fi înțeles că nu era primul act de sabotaj, dar nu înțeleg de ce m-a indicat ca autor al acestei note sau referințe, fiindcă eu nu am nici o tangență cu afacerea. Am văzut însă că, ştiind că mi-era prieten - ne cunoscusem la o masă comună cu M. Constantinescu - să mă compromită față de acesta - să încerce a mă angaja penal şi poate ca să fie fila no. 2 la justificarea aparentă a arestării mele. Nu înțeleg cum rămâne cu secretul profesional şi cu conştiința datoriei sau sabotarea Convenției Armistițiu.

3). Un referat venind de la CA. Control semnala că Dnii Gl. Maior Popescu Nicolae-Gl. Maior Nicolski A.-Col. Dulgheru-Bunaciu Avram - M. Jianu şi Teohari Georgescu au instaurat un sistem de a da normative vizibile la sentințele judecătoreşti - de adnotare, substanțială sau totală, inverse a soluției judecătorilor. Se referea că dacă sistemul nu este comunist, de ce nu se îngrijesc ca cel puțin să nu rămână notele în dosar la dispoziția publicului - note ce au făcut să transpire la posturile de radio-emisiune streine şi nu cumva este şi un sistem de sabotaj al magistraților şi al Dl. Gl. Mag. Petrescu Alex.-Col. Grigoriu-Gl. Dan Pascu etc? Nu m-ar fi interesat deloc afacerea, nici Când era magistrat, nici ca avocat - nu mă viza - nu mă interesa nici existența acestui sistem puțin ortodox, dar mă interesa de ce dacă nu s-a renunțat la sistem - am fost eu indicat ca autor al acelui referat.

4). Un referat lung - note informative - venite prin CA. Control şi Dl. Gl. Maior Nicolski A. unele, se pare ale informatorilor M.A.I. - Lt. Col. Mag. Georgescu I. şi Lt. Col. Mag. Sfetcu D., care au fost şi exceptaţi de Dl. Col. Dulgheru de la arestare - menţinuţi în servicii -au fost divulgaţi deopotrivă, adică şi acele persoane şi acele ale M.A.I. direct persoanelor vizate din lotul Lt. Col. Mag. Paul Dumitru. M-ar fi interesat mai puţin că un ofiţer superior anchetator, intim colaborator al anchetatorului şef. Col. Dulgheru a arătat dosarul secret al Securităţii infractorilor, caz fără precedent - că s-a abandonat căi de cercetare revelatoare, ori că ofiţerul anchetator ar fi zis: «Ce vă pot face? se amestecă Corn. Aliată Control. V-au denunţat prietenii şi colegii voştri» şi nu înţeleg prin care fapt ofiţerul era îndreptăţit să mă indice şi pe mine printre autorii acelor referinţe - referate - note etc. Ofiţerul anchetator ar fi avut normativul să se tocmească cu învinuiţii asupra cărui capitol din acuzaţii trebuie să se fixeze - că lui îi este indiferent care capitol - oricare ar fi «trebuie însă să-i agate sub un pretext din acestea». Las la o parte şi acest mod de a se scuza faţă de infractori, dar să se vadă că din acele căi a ales pe cea mai favorabilă infractorilor, aceea care compromite ideea de justiţie şi dă apă la moară clevetirilor de data aceasta îndrituiţi a cleveti. Prietenii au fost special ocrotiţi şi scutiţi de deranjul anchetei.

5). Alte note - referate - tot de la CA. Control direct şi prin Dl. Gl. Maior Nicolski - referitoare la Bucurescu Ion, incriminând activităţi ale acestuia de înaltă trădare, calificată după referinţele ing. M. Ionescu, implicat direct în diverse afaceri - este «internat administrativ» cu un regim de favoare. Se compromite expres şi în total conţinutul acelui material după însăşi arătările lui I. Bucurescu - se divulgă persoanei vizate - se ocrotesc alte persoane vizate - poate fiindcă afacerea are legătură cu ţigările CHESTERFIELD ale Dl. Col. Dulgheru, dar nu înţeleg de ce mă denunţă anchetatorul faţă de I. Bucurescu ca autor al acelui referat sau note. Culmea este faptul că s-a plăsmuit o declaraţie ca scrisă şi subscrisă de mine, ca, prin şantaj, să obţină în fine din partea lui I. Bucurescu nişte aprecieri demente şi fără conţinut la adresa mea, fila 3-4 din dosarul care justifică arestarea mea. A trebuit să ne batem şi, în fine, I. Bucurescu să retracteze tot ce a scris despre mine, dar asta faţă de colegi şi nu faţă de Securitate până acum. Nu voi putea înţelege cum a putut aşterne muşamaua peste afacerile de pur spionaj, care se degajă din acele note ale C. Aliate Control în sensul cunoscut de mine numai de la I. Bucurescu - dar sunt în măsură a le dovedi şi eu şi faptul că Dl. Col. Dulgheru socoteşte faptul că vin de la C.A.C. ca un amestec nejust şi că nu s-a străduit să vadă cel puţin cum se pot muşamaliza mai elegant şi complect. Eu sunt azi în măsură să discut cu Dl. Col. Dulgheru M. şi Dl. Gl. Maior Nicolski, rând cu rând din acele note şi să arate ce au făcut sau de ce nu au făcut, ce nu au făcut şi care din ei nu a făcut.

Pe marginea acestui punct, relev fiindcă am revenit la afacerea CHESTERFIELD, să se constate din ce interese nu a fost denunțată şi Dna Ionescu (nu soția) concubina Ing. Ionescu sau cumnatul acesteia, maior de securitate, aşa cum se desprinde din convorbirea cu Ing. M. Ionescu relatată de informatorul acestei afaceri - cum se dovedeşte.

6). Din declarația Ing. M. Ionescu s-a desprins pentru Dl. Şef. anchetator Col. Dulgheru M. că, între altele, cele 14 000 000 lei, cheltuiți de Rică Georgescu pentru spionaj la Poliția Judiciară Militară înainte de 23 aug. 1944, au făcut să angajeze ca profitori o serie de informatori ai acestei baze informative. Între aceştia figurează Etty Ioanovici, fratele ei Ioanovici - Trandafirescu C., care se pretind membri P.C.R. şi care se declară că au primit câte 60 000 lui în 1943/44 pentru informațiile date bazei de spionaj Rică Georgescu. Ei au calitatea de a acuza, la ordin şi fals, în afacerea Dan Lazarovici. Am înțeles să nu fac legătură cu cauza personală, dar nu am înțeles de ce am fost crunt bătut de Dl. Lt. Maj. Securitate Lupan şi 2 Slt. Subalterni, în iunie 1952, ca să nu compromit şi aceste persoane!! Ancheta se făcea sub ochiul şi mâna vigilenței a Col. Dulgheru şi Tomescu Şt. zis Tomşa, deținut şi provocator profesionist, în a compromite regimul. Cu ocazia arestării cadrelor S.S.I. din iulie 1951, între 1 200 deținuți circa 1 000 erau muncitori - funcționari mărunți, necruțați de vigilența Dlui. Col. Dulgheru şi lt. maj. Lupan cu 20 ofițeri subalterni, care făceau mare caz pentru orice asemenea nimic sau un informator cât de mic ce s-ar fi desprins din lucrări şi nu numai că se sesizează când este vorba de acei de mai sus şi de alții, dar sunt şi schingiuit că Ion Bucurescu figura în declarația Ing. M. Ionescu.

În aceeaşi ordine de idei relev pe Bun Pavel, Grigorescu Marius, Lateş Ion, Slabeck M., informatori profesionişti, şi de ocazie, ce se desprind nu dintr-o declarație pătimaşă a mea sau a altui infractor or informator al CA. Control, dar se desprind din lucrările oficiale ale S.S.P. dinainte de 23 august 1944. Mai ales Bun Pavel a fost pivotul tam-tam-ului şi reclamei ce stă la baza ascensiunii D-lui Avram Bunaciu, eliberat de mine în 1944, în condițiuni speciale cu mari eforturi şi este la dosar declarația lui Bun Pavel în care precizează că a fost silit de col. Almăgeanu şi Tomşa Tomescu Şt. de la M. St. M să devină informatorul lor, contra propriului său unchi - şi că nimeni scăpând de sub mâna acestora, retracta declarațiile în baza cărora am putut reuşi să eliberez pe Dl. Avram Bunaciu. Bun Pavel nu era un simplu informator, ci un fals colaborator al lui Sîrbu Alex. (Lazeschi Saşa) funcționarul (caporalul camuflat) M. St. M. cu care au urzit un fals complot în contra Mareşalului Antonescu pentru a justifica galoane pentru Col. Almăgeanu - col. R. Ionescu - fonduri consumate pentru Almăgeanu - Tomescu Şt. şi pretext sau patul aşternut fantomei organizației comuniste ce construiau în strictă colaborare cu P. Schraier, ca pe baza

ei să compromită personalităţi comuniste din ilegalitate ce concurau la portofolii ministeriale pe P. Schraier, în preajma actului de la 23 aug. 1944.

Trib. Regional Bucureşti a dat 10-12 ani închisoare cu sentinţele definitive pentru simpla recrutare de informatori şi pentru informatorii recrutaţi (lotul Saşa Purcherson Rolando) şi nu am înţeles de ce acelaş vigilent şef anchetator Col. Dulgheru nu se sesizează de cazul Bun Pavel etc. etc, dar pune să mă schingiuiască ca să nu-i compromit pe aceştia! Are declaraţiile date care obligă părţile, dar contravine intereselor lui Almăgeanu-Tomescu Şt., mâna «dreaptă» a Dlui col. Dulgheru care «nu face nimic fără el», cum relata Dna Tomşa. Are scrisoarea lui Trandafirescu C. din ziua arestării, în 9 februarie 1944, când se adresa mamei sale, bucuros că, la Malmaison, a găsit pe prietenul naşului său, R. Georgescu din baza de spionaj Bucureşti, pentru care continuă a activa - să activeze şi mama, iar pentru bună afacere, îi trimite 10 000 lei. Acesta a fost folosit de P. Schraier-Bunaciu-Leibovici spre a monta acuzarea în lotul D. Lazarovici - acesta mi-a declarat faţa de martori că doreşte să retracteze falsele declaraţii care mă angajau pe mine oarecum şi faptul nu interesează pe Dl. Lt. Lupan! Nu interesează nici scrisoarea dată de Etty Ioanovici prin şefa sa din gruparea sionistă Dna Veinberg N. prin care se scuza faţă de mine în termenii: «Căpitane, am dat declaraţia contra D-tale fiindcă nu ai înţeles să susţii şi Dta declaraţiile băieţilor (Trandafirescu-Bun Pavel-Lateş Ion) care au *tras pe D-ta,* deşi ştiu că te-ai purtat frumos şi ai intervenit să nu fie bătuţi de Tomescu Şt., care nu s-a conformat şi că eşti nevinovat.» Dacă aceasta nu interesa, de ce nu măcar faptul că Etty Ioanovici era după 23 aug. 1944, circa 2 ani secretară particulară la Rică Georgescu - Director general atunci al Soc. Româno-Americană - şefii bandei de spionaj antisovietic, cum afirmă securitatea în lucrările sale!

Dacă col. Dulgheru-lt. maj. Lupan nu se sesizau de declaraţiile din dosar din care se desprinde că pe faţă col. Almăgeanu i-a dat lapte, 1 000 lei şi a internat în spitalul Zerlendy pe Lateş Ion, informatorul M. St. M., cu care a continuat activitatea din spital, care colaborase cu Sîrbu Alex, (Lazeschi Saşa), Tomescu Şt. În afacerea Dan Lazarovici şi care la judecată a fost în mod special şi cu tâlc ocrotit de condamnare, prin simbolica «disjungere». Dar am învederat lt. maj. Lupan şi faptul că în afară de false mărturii în colaborare cu P. Schraier - ag. M. St. M. şi S.S.I. acest Lateş Ion a fost atât de naiv să înainteze o scrisoare prin care îmi cerea o sumă de cca. 6-7 000 000 lei, ca să nu dea declaraţii contra mea, scrisoare pe care o posed şi care stă la baza memoriului pe baza căruia dl. col. Necrasov, preşedintele CA. Control a omologat scoaterea mea din lucrările criminalilor de război la apariţia Legii 207/1947. Sau măcar de ce se simţea obligat dl. slt. anchetator să înjure

birjăreşte şi pe dl. col. Necrasov. Ofițerul se va identifica prin lt. Lupan.

Nu interesa pe anchetator faptul că pentru a se da sentința tocmai pentru col. Almăgeanu, Tomescu Şt., acuzatorul public Mocanu Gh., presat de P. Schraier-A. Bunaciu, etc. a dispus să treacă sub tăcere că altfel rechizitoriul nu putea duce la sentința respectivă următoarele:

a. - Că col. Almăgeanu, după sistemul şi brevetul său împrumutat, şi col. Dulgheru M., cu subalternii săi la comanda CI. din zona de operațiuni, pe frontul de Est a provocat demascarea şi uciderea prin aplicarea ordonanței a unor partizani sovietici - declarația Gherasim Creangă-Popescu-Dorobanțu Şt. Declarațiile ar fi fost recusute la dosar, după darea sentinței favorabile lui Almăgeanu - un fals.

b. Că col. Almăgeanu, omul de încredere al Oest Ministerium German din Galați şi al lui Taster - a comandat Centrul Galați (E Statistic) cel mai important în pregătirea războiului antisovietic la recomandarea şi cu sprijinul Gestapo - care a recompensat material pe col. Almăgeanu şi prietenul său col. R. Ionescu, atunci Şeful Parchetului Militar Galați.

c. Că a trebuit să treacă sub tăcere că nu s-a cercetat faptul că col. Almăgeanu şi col. R. Ionescu au fost desemnați personal de mareşalul Antonescu, care-1 cunoştea şi aprecia - să cerceteze modul scandalos în care, în fine, se sesiza şi el că ar fi dispărut 4 evrei din Galați. Col. R. Ionescu şi Almăgeanu au muşamalizat această afacere, ocrotind pe alți colaboratori ai lor mai mici din Galați. Această afacere cunoscută sub numele de «afacerea Stancov» s-a tratat separat, reuşind a se soluționa prin «clasare» şi azi. Citisem, ocazional, lucrările prin col. R. Ionescu şi am relevat cazul în declarația mea partea ultimă care mi s-a restituit expres să se poată achita col. Almăgeanu, dar faptul că nu s-a cercetat atunci, nici la Securitate nu interesează?

d. Idem s-a dispus în osebit dosar afacerea Marcovici şi Mihailov - grupul Bacău-Roman - reținută la ordinul lui P. Schraier Leibovici, numai pe numele Tomescu Şt. şi Sîrbu Alex. pentru a nu încărca partida col. Almăgeanu, mai ales că se învedera faptul că Tomescu Şt. A făcut cercetări pe cont propriu - avea calitatea de anchetator tăgăduită în sentință, din oportunism şi neştiință. Precizez că afacerea s-ar fi clasat în 1950 pe baza cercetărilor favorabile făcute de Securitate ca răspuns la raportul lui Tomescu Şt. şi Sîrbu Alex. şi aici s-a speculat faptul că reclamanții au fost în ilegalitate, siliți a fi informatori - calitate care nu le mai convine azi şi aşa au retractat declarațiile că au fost bătuți. Uşura şi partida col. Almăgeanu.

e. Se înlătură declarațiile şi se repun după judecată acele ce relevă faptul că dezertorul Teodorescu a fost schingiuit la B.S. M.St.M. col. Almăgeanu - de Tomescu Şt. şi alți subalterni ai col. Almăgeanu făcându-se o vagă aluzie că «ar fi faptă de drept comun». D.L. 1246/1944 şi toate

declarațiile de amnestie următoare chiar D.M.J. interpretativă şi expunerea de motive arată expres că dezertorii sunt socotiți deținuți politici - au sabotat războiul antisovietic, deci nevinovata justificare a acuzatorilor publici era nejuridică şi scutea judecata de dovada represiunii organizate la M.St.M. B. Col. Almăgeanu, schingiuiri sistem Dulgheru.

f. Se face osebit dosar pentru col. R Ionescu, diluând participarea şi culpabilitatea sa, chiar după arestarea lui, prin aportul P. Schraier, Ac. public Moiseanu, Şerban Leibovici, H. Mocanu Pompilian, V. Bănescu, unii interesați material, alții foşti colaboratori şi subalterni ai col. R. Ionescu, tratament ce se aplică şi col. Almăgeanu în măsura în care au putut față de declarațiile mele. Nu interesa pe lt. Lupan şi ceilalți că acel fapt era posibil numai prin înlăturarea unei părți din declarația mea, pe care am depus-o dovadă la memoriul care stă la baza soluționării col. sovietic Necrasov pe care-1 înjura Dl. anchetator şi mai ales pe mine, care stăruiam să dovedesc că Şerban Leibovici a fost şi corupt materialmente în cauză, el care, spre deosebire de ceilalți, avea şi interesul rudeniei cu victima.

g. Se trec sub tăcere dovezile învederând că col. Almăgeanu-Şt. Tomescu controlau justiția prin agenții lor trimişi la preşedinte, pe din dos (Dorobanțu Şt.) să influențeze sentințele cum au influențat, sub amenințarea mobilizării pe front şi pe membrii din Comisia D. Lazarovici. Idem că a avut un delegat special al Parchetului Militar Bucureşti, pe cpt. mag. Camil Minai, care primea diurnă spre a controla, sub aspect juridic, referatele întocmite de B. St. M. Col. Almăgeanu, că se folosise de el chiar în afacerea D. Lazarovici, renunțând suspect la concursul acestuia în favoarea prietenului lor col. R. Ionescu, că sesizase Justiția cu dosare întocmite efectiv şi exclusiv de organele B. St. M. Col. Almăgeanu, acesta semnând vizibil şi grandios declarațiile, adresele etc. şi constatând calitatea de anchetator la judecată el care avea 4 ofițeri superiori care se ocupau în principal cu anchete (...Junian-Hondoca, Ern ...), chit că erau depreciați şi condamnați de Tomescu Şt. sau faptul că col. Almăgeanu în disprețul uzanței, sub predecesorul său col. Marinescu şi-a lărgit competința în materie politică, situație legală, dar pentru care se străduia să obțină şi omologarea oficială de la M.A.N. şi avea interesul de a-şi mări fondul informativ.

Cronologic, urmărind ideea principală, revin la aceea că se sabotau interesele CA. Control şi col. Dulgherii M. În dorința de a satisface pe col. Almăgeanu St. prin a mă angaja pe mine cu orice preț nesocoteşte şi conținutul altor note, referințe sau referate astfel:

7) O notă privind pe Golidescu agent S.S.I. (P. Făgăraş) se cercetează în sprijinul acestuia cât priveşte colaborarea lui cu Morelka Golidescu - soția sa de mai târziu - condamnată în U.R.S.S. la 15 ani deportare în

zona N. Lubliana. Ar fi o latură ce nu mă interesa, dar nu ştiu prin ce ordine de idei, Ag. Golidescu ținea să mă acuze că cu Brutucescu Horia... Alexandrescu V, Palins, Cucu şi alții aş fi responsabil de arestarea ei şi condamnarea în U.R.S.S..

M-a surprins mult de unde ştia ag. Golidescu sentința ce s-ar fi dat în U.R.S.S. şi care, dacă corespunde realității, ea treabuia să cuprindă şi pe soț. Un informator îmi transmite din Picioara (U.R.S.S.) că numita se găseşte acolo, că se plânge de şefii ei că au denunțat-o, nu de mine, care nu i-am fost şef, ci am anchetat-o, înainte de 1944, pentru spionaj şi activitate antisovietică. Este de lămurit dacă nu a făcut cineva să creadă, anume Golidescu, ce crede şi pentru care urma să ne batem la puşcărie pe nedrept. Eu am fost anchetat de Tribunalul Sovietic pentru că aş fi favorizat sau colaborat înainte şi după 23 aug. 1944 la spionaj în favoarea englezilor şi în detrimentul U.R.S.S. şi RPR - anchetă pe care nu o cunoşteam decât eu şi din care am fost declarat neculpabil.

Aceasta în legătură şi cu alt colaborator al numitei, anume Ribinski Alex. - Spitek - arestat în condițiuni suspecte şi condamnat în U.R.S.S.. Pentru acest fapt am fost chestionat de Dl. Dr. P. Groza personal, cunoscându-1 sub alt aspect, ca erou al romanului său La umbra celulei şi am mai fost chestionat şi de organele sovietice, dar nu pricep cum unii deținuți S.S.I. Între care şi Golidescu făceau aluzii la adresa mea!

Nu am înțeles nici intervenția diplomatică a Poloniei cerând relațiuni pentru Ribinski A. - Spetek - cu referire la persoana mea - că ar fi fost arestat în fața casei mele, ca şi cum, dacă aveam un amestec, eram atât de naiv să se facă la casa mea.

Cu aceeaşi ocaziune am fost chestionat şi de dl. Gl. Maior Nicolski A. care făcea aluzii străvezii - determinându-mă la o ieşire care m-a costat ceva, în paralel administrându-mi şi diferite probe de rezistență ca aceea de a se introduce manifeste subversive în cutia cu scrisori de acasă, a mi se adresa anonime subversive de a mi se propune răpirea lui I. Maniu şi Ilie Lazăr, etc. probe la care am răspuns prin sesizarea oficială a Securității, care nu s-a sesizat expres şi ostentativ acțiunii în care se vedea în clar sistemul brevet agentura col. Almăgeanu-Tomescu-R Schraier, însă şi paralelismul şi legătura între ele nu trebuie lăsat nelămurit.

8). Note privind pe Dorobanții Şt., zis Dimache, fac ca acesta să afle că s-ar fi speculat un schimb de devize cu M. Constantinescu afacerea Cîrje - ca să mă pomenesc cu col. Almăgeanu! că mă îmbie să confirm participarea mea la acțiunea informativă C.A.C. din simplul fapt că, cu ocazia unei anchete în materie de aplicarea armistițiului, care erau exclusiv în sarcina mea pentru întreg teritoriul țării - cunoscusem pe unii ofițeri sovietici cu care colaborau oficial şi care, conform convenției de Armistițiu, mă controlau oficial. În acelaşi timp îmi oferea să arbitrez

un conflict între el şi Dorobanţu Şt., zis Dimache - implicaţi, ziceau ei, în o afacere de spionaj americană sau engleză - grupul Cîrje şi Soc. Româno-Americană. M-am adresat ofiţerului vizat din C.A.C. cerând lămuriri şi acesta s-a formalizat, probabil, că, a doua zi, am fost chemat de P. Schraier, care mi-a transmis prin Avram Bunaciu că să las în pace pe col. Almăgeanu şi grupul său, care constituie o agentură de informaţii în favoarea M. Af. Interne. Am avut indicii de aceasta şi am replicat că Tomescu Şt. şi Dumitrescu D. au fost condamnaţi şi au evadat în ziua pronunţării, nu pot deci activa, când Dl. A. Bunaciu mi-a confirmat că evadarea a fost cu cântec, adică liberaţi la ordinul P. Schraier, cu avizul tuturor organelor de resort cu condiţiunea de a activa sub ordinele Col. Almăgeanu, pentru care se făcuse eforturile expuse spre a putea fi achitat, singurul substrat de altfel.

Între timp, am mai avut ocazia să ordon arestarea lui Tomescu Şt.-Creangă Gherasim-Sladek M., Sîrbu Alex., Dumitrescu Şt. toţi subalterni ai col. Almăgeanu, care activau sub ordinele acestuia, am fost împiedicat de Dl. A. Bunaciu, care transmitea ordinele oficiale superioare. Grupul Almăgeanu nu a fost corect în totalitatea lui, fiindcă având acţiuni duble, au pus mai mult pe teza partidei de spionaj adversă şi cu tot sprijinul în acoperire ce avea de la P. Schraier, interesat şi la fructe materiale: de la col. Enulescu fost subaltern al col. Almăgeanu, devenit şef al Serv. Inf. M. St. Major R.P.R., a col. Popescu Nicolae, devenit şef al Siguranţei, cointeresaţi la restaurantul lui Almăgeanu *(Pajura Neagra)* a trebuit să fie arestat Cîrje - arestat şi condamnat pentru înaltă trădare Tomescu Şt. şi Creangă Gherasim. Şi de data aceasta am raportat când mi-am atras neplăceri din partea celor interesaţi ca şi cu orice ocaziune în care ca procuror refuzam să iau act de acţiuni provocatoare ale agentului col. Almăgeanu. Dovada colaborarea intensă şi dacă unul este trădător sunt complici toţi ceilalţi.

Reţin că le-am răspuns cu contra-problema din care cu greu s-au putut descurca, cu tot concursul M. Af. Int., dar preocuparea lor continuă a fost de a mă compromite cu orice preţ, oficializând un denunţ că aş fi acumulat avere care constă într-o garsonieră vândută în scop de camuflare unui evreu, casa copiilor care ar fi fost etatizată sub temeiul că ar fi a mea, camuflată - chestiune pe care m-a pisat mereu şi dl. lt. maior Lupan - alte chestiuni pur particulare din viaţa de familie, dar în scop de compromitere ca aceea că tind a fi ginerele d-nei A. Pauker şi alte asemenea prăpăstioase informaţii cu care bombardau organele de resort şi presa de opoziţie - direct şi indirect.

Tot aşa m-au angajat în probleme de care eram complect străin determinând, prin colaboratorii lor, denunţuri compromiţătoare ca acela al lui N. Penescu în afacerea Iuliu Maniu - M. Popovici şi alte asemenea, la care, după fuga lui P. Schraier, au angajat voit sau nevoit pe dl.

Bunaciu Avram, mai ales în urma unui răspuns obraznic ce am adresat acestuia. Colaborarea apare ca evidentă.

Dacă dl. lt. maj. Lupan şi ceilalţi anchetatori, sub ochiul dl. col. Dulgheru M., nu au luat în seamă aceste dovedite arestări ale mele, în schimb au bătut pe Dorobanţu Şt. ca să obţină implicarea mea în afacerea D. Lazarovici prin declaraţie silită şi apoi prin capacitarea cu tocmeală a acestuia (Isaia-Sîrbu).

P. Schraier în permanenţă promitea agenturii Almăgeanu-Tomescu că se va revizui în favoarea lor sentinţa de condamnare în afacerea D. Lazarovici şi cu orice preţ spre satisfacere, mă vor implica pe mine, măsură ce a ţintit permanent şi a realizat ca executor testamentar pe dl. col. Dulgheru, cu toate că, sesizat în timp util de toate aceste manevre, am depus memoriul şi documentele de sub rezoluţia col. Necrasov - care în temeiul legii nr. 207/1947 clarifica definitiv situaţia mea în cazul D. Lazarovici.

Relev că a mai fost o încercare în cursul anului 1950 când s-a încercat implicarea mea pe o cale ocolită - dar, de data aceasta fiind M. Justiţiei însuşi Dl. Avram Bunaciu, care ştia rezoluţia CA. Control - col. Necrasov - a soluţionat cauza prin a 4-a clasare, mai ales că următor adresei exprese a C.A.C. că sunt definitiv scos din cauză, fusesem primit recent în Colegiul Avocaţilor Bucureşti. Au mai depus felurite anonime şi false plângeri care au avut aceeaşi soluţie - toate strânse însă şi prin bunăvoinţa fostului Procuror General Bîlcu - angajată în favoarea agenturei Almăgeanu, dar soluţionată cu rezoluţia Dl. Proc. Gen. R.P.R. Voitinovici tot prin formula «clasare la arhivă». În această situaţie m-au făcut să reacţionez cu documente şi am pus capăt chestiunei, aflând că s-a produs cererea de îndreptarea sentinţei în defavoarea agenturei Almăgeanu, situaţia care ştiam că se crease şi prin tabelul tranzitoriu al Legii 207/1947, sub controlul CA. Control, de unde a izvorât necesitatea pentru agentura Almăgeanu de a se răzbuna şi dl. col. M. Dulgheru i-a dat curs.

9). Fiindcă alunec spre cauze mai subiective, revin la cronologia faptelor, învederând că sub oblăduirea Securităţii au început acţiuni de compromitere a lui Şt. Dorobanţu, pe care-1 socoteau afiliatul meu şi, când acesta s-a plâns oficial de provocarea organizată de agentura Almăgeanu prin Sîrbu Alex. (Lazeski Saşa), acest fapt a fost calificat de Resortul Sp.S.C. drept obrăznicie şi a ordonat arestarea lui Sîrbu A. Sîrbu Al. a primit însă de la Securitate 15 000 lei şi haine, încarcerat în Penitenciarul Făgăraş, pentru a răspunde ordinului R.S.S.C. dar, în acelaşi timp recompensându-1 cu un regim special şi ocrotindu-1 indirect în afacerea penală în care era angajat. Acasă Sîrbu A. a motivat că se duce şi face pe arestatul la ordinul sovieticilor, fapt ce m-a determinat să mă sesizez că era o afirmaţie tendenţioasă şi injustă, dar relevarea acestei propagande antisovietice de certificarea unui amestec după încheierea

tratatului de pace cu R.P.R., ce asemenea nu interesează pe Dl. anchetator şef col. Dulgheru şi ajutoarele sale şi dispune să fiu schingiuit şi timorat pentru atacuri. Înțelegeam să fiu bătut oricât de grav, ca să dau declarații în contra mea însumi, cum au procedat cu Şt. Dorobanțu, dar eu, repet, am fost corupt şi de repetate ori bătut, nu pentru a declara, ci că să nu declar. Repet aceasta fiindcă agentura Almăgeanu a făcut cererea, în credința că eu şi Dorobanțu Şt. sau unul din noi activam în folosul U.R.S.S., şi alte asemenea aberații care nu interesează nici de data aceasta organele de anchetă, care răspund cu o ploaie de înjurături şi la adresa sovieticilor, în sensul că lipsesc şi că de data aceasta, ne mai având amestec, nu mai are cine să mă ajute, ca şi când până aici m-au ajutat. Şi de unde această idee la un slt. anchetator?

De la Tomescu Şt., care era în spatele sau în camera alăturată, unde fusese zărit şi col. Dulgheru ca şi în serile când am fost bătut. În plus au fost instruiți martorii acuzării în cunoştință de material pe care acesta nu putea să-l ştie, exemplu: nicăieri nu stă vreo afirmație că Etty Ioanovici mi-a adresat o scrisoare care o angajează şi atunci nu se poate înțelege afirmația ofițerului anchetator: «Etty declară că în acea scrisoare nu a spus adevărul», ori nu avea cum să declare când anchetatorul însuşi nu ştia de scrisoare decât dacă a avut dosarul care stă la baza deciziei C.A.C. col. Necrasov, unde se află documentul şi anchetatorul a determinat-o cum să se apere ca şi pe ceilalți. Confuzia agenturii Almăgeanu vine de la faptul că Şerban Leibovici ştia că următor reclamației mele la CA. Control, se interesase de cauză un ofițer sovietic şi probabil le-a spus complicilor din grupul Almăgeanu sau anchetatorului că am fost înjurat, împreună cu ofițerul sovietic, sub pretext că acum îmi lipseşte: «A murit!». «Dacă erai bun, te păstra şi acum», zice lt. maj. Lupan. Mă surprinde cum Şerban Leibovici nu a informat grupul şi de faptul că, tot aşa, în urma declarației mele s-a interesat şi un trimis al Misiunii Engleze – fiindcă şi aceştia intrau în C.A.C. după reclamația mea că sunt izolat, spre deosebire de alți deținuți, nu în închisoare, ci într-o cameră specială, confirmând amenințarea col. R. Ionescu că, următor odinului P. Schraier, pot foarte uşor să dispar, dacă îi angajez în cauză - înțelegerea între H. Leibovici-Col. Dulgheru-P. Schraier-Almăgeanu este dovedită deci.

10). Nu interesează Securitatea şi sunt bătut ca să nu mai scot o vorbă relativ şi la faptul că Tomescu Şt., fiind în celulă cu unii deținuți politici pentru acțiuni în favoarea lagărului advers, i-a determinat pe aceştia să ascundă adevărul în totalitatea lui sau în parte şi să declare o legendă verosimilă care să mulțumească Securitatea. Că aşa au dispozițiuni din afară şi aşa a salvat multă lume - scoțând de la fiecare caz avantagii personale când se vor întoarce vremurile cum doreşte el. Cunosc numeroase cazuri şi nu interesau pe anchetator când i-am

reclamat!
Am declarat că dovedesc cu act scris şi cu constatarea unui ofiţer de securitate superior, eventual dl. gl. Mazuru, că Tomescu Şt. aşa s-a comportat faţă de un deţinut cu care îl pusese dl. şef anchetator col. Dulgheru, zice-se, să-l tragă de limbă sau să-l determine la mărturisiri.

Nu au voit anchetatorii să le dau act scris pentru aceasta, fiindcă compromitea pe Tomescu Şt. care a fost crezut pe simpla afirmaţie că nu ştie nimic, iar eu transportat de la garsonieră la o celulă cu regim foarte sever şi neaudiat timp de 5 luni - că am reuşit să compromit şi de data aceasta pe Şt. Tomescu. Crezusem că s-a prăbuşit definitiv, că a învăţat şi col. Dulgheru ceva cu ocazia asta, dar observ că a reuşit să convingă contrar chiar pe dl. gl. Securitate Mazuru care, la speţă, n-a acţionat just, apreciind aceasta din faptul că, în loc să fie pe banca trădătorilor, Şt. Tomescu în scurtă vreme apare ca provocator în alte celule şi la Jilava cu regim excepţional şi fără precedent, iar afacerea principală a rămas compromisă. Dovedesc însă că a fost compromisă şi cercetarea, în sens că infractorul vizat care păstra dovada scrisă a minciunii sale, a fost pus în gardă şi am constatat că, după circumscrierea complicităţilor şi tratamentului nemodificat al respectivului infractor, care are un regim de favoare excepţional. Aceasta fiindcă este problema masonică şi este deţinut din conducerea supremă a masoneriei, care s-a angajat cu titluri viitoare pentru Tomşa Şt. şi sunt sigur şi pentru ai săi cum am procedat şi faţă de alţi anchetatori în alte cauze, oferindu-mi chiar mie asemenea onoruri în 1944, când am refuzat.

Nu am înţeles cum a fost convins dl. gl. Mazuru să renunţe la rezultate sigure în acea *cauza,* dar îmi explic cum s-a cusut întreaga afacere şi dacă s-a sistat prematur controlul casei şi telefonului acelui deţinut este fiindcă se poate că este o afacere fals combinată de la început, după brevetul Şt. Tomşa.
Asemenea acţiuni binevoitoare am înregistrat a fi avut loc din partea anchetatorilor şi faţă de alţi masoni - în special acei de grad mare ca şi grupul rotarişţilor. Voiu reveni cu detalii la acest capitol.

11). Nu interesează pe dl. col. Dulgheru anchetator şef că Şt. Tomescu, după ce consumă miliarde şi „apare acuzat principal în lotul următor" în afacerea Pop-Bujoiu, dacă nu mai apare în adevăratul lot II sau oricare altul ca infractor, lumea discută în închisori şi afară, în ţară şi în străinătate, că lotul I însuşi este o înscenare sau alte aprecieri? Nu interesează nici pe magistratul respectiv acest aspect? Ar fi omeneşte scuzabil dacă faptul nu s-ar repeta cu neruşinarea care mă face să afirm că este un sabotaj organizat şi iată exemple: După procesele cu tam-tam Pop-Bujoi - Vlad Ţepeş - Crucea Albă F.D.C. Laura Săulescu - Gl. Anton - gl. Carlaonţ - Tomescu - etc. În care apare ca «infractor lotul II acum martor la acuzării» la nici unul din aceste procese nu apare cu

lotul II sau altul spre comentarea avocaților -deținuților etc. Este culmea că toate aceste procese se referă la acțiuni care nu se conciliază în timp nici între ele măcar câte 2 din toate. S-au făcut aceste observațiuni cu voce tare, de apărare şi de inculpați în unele din aceste procese şi Securitatea, care ştie şi aude tot, de data asta, nu ştie şi nu aude nimic şi sistemul continuă. Este uşor de văzut cui foloseşte şi în nici un caz Partidului RPR sau Securității. Sabotajul este organizat.

Redau un accent mai grav al afacerii care învederează pentru anchetator că aceste lucruri au loc studiat şi organizat, tolerat de Securitate şi magistrați sau brevetul agenturii Almăgeanu este infailibil ca acesta nu sesizează şi sabotajul se consumă în serie şi iată exemplul:

În procesul gl. Anton, fost comandant de jandarmi, apare Tomescu Şt. cu cătuşe la mâini şi la picioare şi în plus cu o bilă sau ghiulea, care nu s-a mai văzut de un secol prin puşcării, dar aşa înțelege Securitatea să arate periculozitatea lui Tomescu Şt. care, de data aceasta, face o demonstrație publică - cu joc de scenă în şedință publică, care releva gesturi studiate - a stârnit râsul tuturor şi al magistraților şi a fost evidențiat expres de apărare, dar Securitatea întârzie să se sesizeze.

Țipă apărarea că Tomescu Şt. are o detențiune care acoperă condamnarea lui ca criminal de război (chiar condamnare mică şi cu evadare la ordin), că acoperă şi pedeapsa pentru evadare (deşi nu a fost niciodată judecat pentru evadare până azi), că este după presă un mare criminal implicat în toate procesele cu tam-tam, ca martor al acuzării în lotul I, acuzat în lotul II niciodată sau disjuns numai odată şi apoi achitat şi atunci de ce are ghiuleaua de picioare?

Nimeni nu răspunde, nici nu se sesizează şi panorama continuă mereu mai intens sub patronajul responsabililor. Dar interesant este faptul că el care nu a fost (zice col. Almăgeanu) nici soldat, furier, curier au delegat la Corpul Jandarmeriei în 1944, acuză în proces că era delegat se chestioneze pe prizonierii anglo-americani şi atunci a pus bazele colaborării şi spionajului cu col. englez E. - împreună cu gl. Anton - atunci şef de Stat Major al Jandarmeriei şi alte năzbâtii. Gl. Anton arată cu stupefacție surprinderea lui față de această odioasă apariție - se apără cu gest de scârbă - asistența îl aprobă pe tăcute, evenimentul poate a depăşit hotarele țării, dar nimeni nu se sesizează cum dl. col. Dulgheru M. lucrează după brevetul agenturei Schraier-Almăgeanu-Tomşa.

Însuşi Tomescu Şt. făcea gesturi hilariante ca apoi, în pauză, să afirme că aceea este «marfa de export» - dă ce poate - i se cere prea mult - nu este vina lui că este şi criminal repetat şi martor şi disjuns şi achitat şi nejudecat etc, etc, toate acestea „prind odată bine", zice el, şi în definitiv el nu prejudiciază nici pe împricinați, fiindcă doar magistrații nu sunt orbi ca să nu vadă adevărul. Şi are dreptate Tomescu Şt. care este

şi foarte inteligent.

Scena s-a repetat în absența lui în cauza Gl. Carlaonț, care s-a apărat speculând această situație şi învederând o ordinară înscenare-provocare, cu complicitatea Securității. A fost achitat, însuşi preşedintele consimțind public că se vede provocarea.

Scena se repetă în apărarea lui Tomescu - o rudă a lui Şt. Tomescu, care speculează că acest şarpe Tomescu-Tomşa este aşa cum a fost relevat în cazul Gl. Anton-Carlaonț etc, etc, dar nu l-a cruțat nici pe el ca rudă. În zadar, că nu vede Securitatea nici aceasta sau vede mereu, dar tace. Mă întreb pe cine serveşte atunci Tomescu? Securitatea-RPR-Partidul? Nu. O vede oricine şi pentru asta nu trebuie să fie specialist, nici adversar cum ar zice că sunt eu - trebuie numai bună credință şi bun simț. Admit că Securitatea nu a văzut - nu a auzit - nu i s-a spus - nu crede - ofițerii respectabili şi magistrații sunt începători - admit orice motiv, dar nu mai admit ca eu să relev faptul - apăsat şi cu dovezi, dezinteresat şi ofițerii anchetatori să mă bată ca să tac.

S-a asigurat banda de complicitate organelor de resort în toate sensurile şi sus şi jos. Ridic această acuzare şi o susțin ca fiind organizată în iulie 1947 - dar începe de sus şi prin fostul ministru Schraier. Voiu reveni cu detalii anchetatorului fiind după luarea în considerare a acestei declarații. Fac rezerve şi relativ la deficiențe tehnice chiar în sânul Resortului Sp. SC, cu care colaboram atunci, care nici nu a înțeles, nici nu a apărut modestia mea când am cerut trecerea în rezervă din «scârbă şi oboseală», cum ziceam în raportul pe care nu l-a văzut serios nici unul din acei responsabili, deşi a fost soluționat de 2 miniştri care puteau şi trebuia să vadă.

Din expresiile raportului se desprindea clar că eu cedez voit în fața unui complot organizat pentru înlăturarea mea din scenă cu orice preț, că cedez fiindcă o voieşte chiar cine nu mă aşteptam şi care nu prea târziu s-a manifestat ca deviaționist oficial. Am încercat atunci timid şi din umbră să deschid ochii organelor de resort, dar sabotajul la M.F.A. era organizat ca şi la M.A.I. şi, după insistențe explicate şi dezinteresate la Resortul SSC, am demobilizat conştient că răul este inevitabil, cum a şi fost. Asupra acestui punct de vedere înțeleg a insista mai mult numai în fața unui delegat al Resortului SSC.

12). Revenind la cronologia faptelor, nu a interesat pe dl. lt. anchetator, pe dl. col. Dulgheru, pe dl. gl. Mazuru, în special, că Tomescu Şt. afirmă către deținuți că şi-a asigurat complicitatea multor ofițeri din Securitate. Eu am raportat ofițerilor care zice-se m-au anchetat, le puteam şi pot să le dovedesc faptul dacă măcar acum interesează. Nu am fost mirat nici când am aflat cum unii ofițeri anchetatori țin la aprecierile deținuților. «Nu-i aşa că m-am purtat frumos?» Unii de conivență cu infractorii dorm păziți de infractor, dacă vine controlul, unii discută despre Calul

Troian - despre impotență - alții stau și țipă ostentativ dacă vine controlul, alții citesc ziare sau cărți pentru a consuma timpul notat fals pe declarație cu complicitatea infractorului, etc, etc. Personal nu am avut noroc de unul din aceştia. În orice caz sunt lucruri mai fireşti, mai omeneşti posibil decât să activeze în rău, deşi afirm eu că ar exista şi sabotaj prin pasivitate, atât sus cât şi mai jos la cei mici.

Am raportat cazul în care puteam şi cred că încă pot face dovada, cu toate că a fost pus în gardă infractorul şi recompensat Tomescu Şt.

Precizez că acele mai sus evidențiate în rezumat şi pur schematic sunt în parte fapte pentru care am pontat dovezile la 20 iulie 1951, afară de cele survenite şi acumulate după arestarea mea până azi şi cu toate că am circulat foarte puțin şi strâns încadrat.

Dl. col. Dulgheru la 20 iulie 1951, în public, s-a scăpat adresându-mi-se cu cuvintele: «Sunt supărat pe tine din 1947», fapt pentru care m-a făcut să cred că se referă la referințele ce dădusem prin referințele luate de la col. Vlăduță şi col. Nicolaide, sau că el este străin de complotul pentru îndepărtarea mea din 1947 şi crede în aspectul aparent al declarației N. Penescu - când m-am oferit să-l lămuresc definitiv şi a promis că «vom sta de vorbă».

Incidental reacționând, după câteva clipe, cu copia scrisorii recomandate trimise dlui. Teohari Georgescu, i-am spus «Poftiți, citiți!». După ce a citit scrisoarea copie, însuşi şi-a dat în petec zicând «ştiu», când eu cunoscând raporturile sale de intimitate cu dl. Teohari Georgescu am văzut că ştie şi i-am atras atenția să nu se uite la sensul aparent al scrisorii copii, care compare ca o cerere de serviciu - asta e un pretext de audiență, dar i-am spus să citească atent, sensul simbolic se va desprinde uşor şi cuvântul *Resort* din scrisoare spune totul, este chiar edificator şi pentru referințele din 1947 ce-i provoca supărarea. Dacă nu înțelegea dl. col. Dulgheru M., trebuia să ceară explicații şi eu eram prizonierul său şi cu consemnul că îi pot explica totul şi l-aş fi lămurit. A făcut ochii mai mari ca de obicei exprimându-şi surpriza în sensul că nu a bănuit să fiu atât de curat, a propos de *Resort.*

Dovada că a înțeles este că şi-a exprimat imediat grija că, dacă am salvat sau distrus materialul, asigurându-1 că în parte este bucățele, pe acoperişul casei unde am fugit de oamenii lui, fiind surprins în casă cu materialul care-1 viza personal, o parte este în burtă că l-am înghițit şi, dacă era mai vigilent, el sau ofițerii care m-au arestat cu cele 20-30 ajutoare, aveam încă în buzunar un document pe care l-am folosit în closet după ce am vorbit cu col. Dulgheru cum dovedesc cu Burluciu D. care mi-a cerut hârtie şi a citit în fugă pasagii.

Nu numai că col. Dulgheru a înțeles, dar a comentat memoriul scrisoare cu dl. lt. maj. Lupan, care mi-a confirmat după un an că au fost mai deştepți ei că au văzut *Resortul,* mă putea scoate din mâinile lor

înainte de a-mi aranja un pat moale la «celula de exterminare». Sunt sigur şi am indicii că l-a comentat şi cu Dl. T. Georgescu şi le-a convenit să se facă că nu înţeleg, în orice caz eu m-am manifestat public, încă din iulie 1951, în cadrul celulei, că am a denunţa o acţiune deviaţionistă în sânul M.A.I., dar nu am reuşit să o fac decât prin atitudinea legalistă a Dlui lt. col. Procuror Diaconescu Gh., care mi-a dat posibilitatea aceasta, pentru care eu afirm că încă nu este tardiv şi ca un argument în plus în evidenţierea seriozităţii problemei ce ridic - subscriu că primesc pedeapsa cu moartea, dacă nu-mi dovedesc această declaraţie, condiţionat numai de faptul că, după ce se ia în considerare conţinutul său, la efectuarea dovezilor, socotesc necesar un delegat al Resortului SSC.

Dl. col. Dulgheru-lt. maj. Lupan au înţeles scrisoarea şi au pus-o în plicul corp delicte ca un act banal atunci când eu am ieşit la raport şi am vrut să sesizez M.A.I. că am a denunţa o afacere gravă.

Am înţeles, fiindcă după ce am terminat cu «ancheta» a 1 200 de funcţionari şi muncitori din Cadrele S.S.I. din care nu a scos absolut nici o declaraţie defavorabilă mie, lt. maj. Lupan M. a purces la o metodă specială de a instiga masele contra mea. Unii erau instigaţi că le prelungeşte detenţiunea, fiindcă se întârzie cu «verificarea» unor «persoane proeminente» ca mine, iar pe alţii instigându-i sub formula «loviţi în cei mari» pe teza luptei de clasă şi, în fine, pe alţii sub formula că eu sunt dintre oamenii regimului. «Călăul lui Iuliu Maniu - Sumanele Negre» etc. circulau tot felul de injurii - aprecieri şi bruscări - etc. şi nu mi le-am explicat decât atunci când unul din instrumentele lor ag. Ştefănescu şi-a dat în petec cu expresia «Dl. col. Dulgheru şi Dl. col. Lupan caută pe asasinii lui Dan Lazarovici» - l-au căutat şi nu au găsit nici o declaraţie care să angajeze SSI în afacerea asta, în afară de M.StM. - chiar complicate agenturei Almăgeanu. Col. Traian Borcescu n-a retractat declaraţia mincinoasă dată în instanţă şi care acum la verificarea SSI îl angaja, întorcându-se în contra lui că s-a ocupat şi de probleme comuniste.

Rezultatul a fost, în ciuda lor, negativ, dar precizez că lt. maj. Lupan căuta asasinii lui Dan Lazarovici în iulie 1951 şi nu ştia despre ce este vorba, cum mi-a mărturisit şi a citit în faţa mea pentru prima dată acest dosar în iulie 1952, scăpându-se cu expresia «ştiam că trebuie să fie aşa» şi repetând frazele din notele lui Almăgeanu. Dovada colaborării perfecte.

Am fost adus la 22 febr. 1952 la M.Af.Int şi un domn lt. În prezenţa unui domn maior mi-a cerut consimţământul la o operă de colaborare cu Securitatea, afirmând că am fost adus de către conducerea supremă a Securităţii care a apreciat colaborarea mea cu Guvernul şi Partidul în trecut, să nu mă dezic şi că asta înseamnă libertatea mea, având unele mici verificări de pus la punct. Am fost năucit de întorsătura afacerii - de

trecerea de la regimul de exterminare precisă la un regim de favoare. Am răspuns repede cu un stat de serviciu, dar abia am înțeles că mi s-a întins o cursă. Am voit să vadă cum reacționez, dacă dau peste opera deviaționistă trasată de banda Tomescu, mă angajez şi eu pe linia trădătoare când rămân câştigat cauzei şi se termină litigiul aparent cu banda.

Eram după 6 luni de curată «exterminare», slăbit cu 34 kg, grav bolnav şi nu am parat inteligent, fiindcă trebuia chiar proforma să consimt a trece pe linia trădătoare, când totul era în regulă. Am demonstrat exact contrar dând lovitura mortală lui Tomescu Şt., când a urmat o pauză de 14 zile şi deodată apar în scenă scula Dl. col. Dulgheru-amorul lt. maj. Lupan, care, după ce se vede în ce ape mă scald, mă abandonează pentru 5 luni cu un regim groaznic. Azi îmi explic că *Resortul* lucrase ca să fie scos la suprafață şi prin conducerea Securității - cred prin dl. gl. Nicolski, am fost adus pentru colaborarea amintită şi că s-a interpus dl. col. Dulgheru instrumentul agenturei Almăgeanu-Tomşa - aceasta mai ales că în lipsa mea a putut motiva situația mea agravată cum dorea şi s-au străduit să o motiveze prin bătaie.

Soarta mea fusese prescrisă de anchetatorul-şef, dar trebuia şi pretext şi probe şi la găsit în implicarea mea în afacerea Dan Lazarovici prin falsificarea de «noi probe» şi prin înlăturarea apărării mele. Toate le înțeleg, dar nu-mi explic de ce ofițerii anchetatori au procedat cum au procedat. Am fost primit de un domn slt. blond cu părul roşu şi cu dinți de aur şi în vârstă pentru acest grad - cu o ploaie de ofense că-mi permit să administrez probe compromițătoare pentru P. Schraier, Şerban Leibovici, Bunaciu Avram, Etty Ibanovici, Trandafirescu C, Bun Pavel, Lateş Ion, Tomescu etc, etc. De asemenea când am făcut dovezile din care ar rezulta că însuşi Dan Lazarovici a fost un informator al Serv. M. St. M., instrument al lui R Schraier, colaborator al grupului sionist şi Felderman. Interesant este că nu cunoştea nici un rând din dosarul de mii de pagini ce apare de data aceasta pe masa de anchetă. Îmi cere să renunț la acele dovezi şi nu m-ar fi mirat, dacă mi-ar fi cerut şi să recunosc că eu sunt asasinul, m-a mirat faptul că acest aspect al vinovăției mele nu-l interesa, ci, ca să mă reducă la tăcere, să nu compromit persoanele vizate. Fiindcă nu-l interesa atât şi am refuzat declarând lupta deschisă, a trecut la înjurături şi apoi la bătaie. A apărut un alt tip sportiv boxer, cunoscut de la verificarea SSI, îmbrăcat civil, care s-a dat drept maior, superior al slt. anchetator şi care nu ştia nici un rând din dosar. Zărisem pe col. Dulgheru şi pe Tomescu din camera alăturată. Într-un scenariu propriu şi special pregătit a început o bătaie cruntă, cum îşi închipuiau ei că a fost bătut Dan Lazarovici şi o declarație pretext în care au scris ce au voit, dar nimic în defavoarea mea şi mai interesant că nu mi-au cerut nici să le semnez, au rămas aşa. Am fost schingiuit în toate formele, mi-

a rupt dinții, o coastă, timpanele sparte şi numai ca să nu declar, iar nu să declar ceva.

Este interesant de redat ce cuvinte au căzut la acea bătaie cruntă, că gesturile nu contează pentru cauza scop a acestei declarații.

«Sentința ta este semnată». «Securitatea ordonă nu judecă». «Este sortit la o celulă de exterminare special pregătită». «Ne-a trebuit să obținem arestarea ta, că restul vine de la sine». «Protectorii tăi au murit». «Resortul a murit, nu au voie să se amestece». «Te-am-nvelit-n foi de viță». «Să te mai scape sovieticii şi acum», «Există o singură scăpare». «Pofteşte şi mai compromite-ne», etc, etc, toate cu înjurăturile respecive. Am desprins clar aspectul deviaționist-antisovietic, în special, şi trădător, în general, dar era ceva diabolic regizat şi ofițerii îşi jucau fals rolul, afară de bătăuş.

Aveau şi frică că se aud țipetele mele, deci era ceva neautorizat şi am țipat mai tare reuşind să scap, dar cum am cerut raportul Cdt. Gardă - Cdt. Arest, Of. Serviciu, Medic, toate pe rând regulamentar şi cuviincios, nu am avut răspuns, erau toți complici. Fiindcă am insistat şi, datorită unui soldat isteț, în fine, s-au sesizat şi a apărut lt. maj. Lupan în chip de înger nevinovat, anchetând aceste neauzite grozăvii foarte grav, regretând că el a lipsit din garnizoană şi ofițerii şi-au făcut de cap, dar acum ia el afacerea în mână şi a început a citi dosarul, ținân-du-mă nopți întregi degeaba lângă el. După ce au dispărut semnele violenței, a început el cercetarea dovedind că nu a înțeles nimic din dosar. Treptat a început şi el cu înjurături şi se vede că intervenise ceva special că lucra contrar voinței lui de a ancheta acest «caz delicat», ca, în fine, să treacă şi el personal la bătaie. Mi-a luat o declarație cerând să semnez şi am notat fără ca el să vadă semnul violenței inelar (s.k.) pe fiecare declarație. Mi-a dat să înțeleg şi apoi făcându-mă că nu înțeleg mi-a spus inelar să renunț de a mai compromite alte persoane, să fiu inteligent să mă refer exclusiv la întrebări - că de aceia am fost bătut, că de ce am apucat pe un drum nevoit de oficialitate, că alții au înțeles, că de ce nu am sesizat că eu sunt bun şi definitiv împachetat şi să mă resemnez etc, etc.

Fiindcă nu reuşea să scoată ce a dorit, s-a mulțumit că nu am mai spus nimic despre alții şi mi-a spus că mă părăseşte şi «te voiu lucra pe baza declarației vechi» şi «ai trecut în istoric», «ți s-a fixat 20 ani» etc.

Se desprindea clar că acțiunea acestor anchetatori incorecți era dirijată. De atunci au trecut 6 luni în care nu ştiu ce s-a făcut cu acest dosar, că el nu apare în instanță, şi nici la Procuratură nu am fost chemat.

Prin memoriul bază Deciziei CA. Control Gl. Necrasov prin care am fost scos definitiv din lucrările criminalilor de război bazat pe documentele depuse, pe verificările efectuate de SSI, MAN, MAI şi Parchetul General, menționam persoanele la care fac aluzie, după câte

ştiu s-au luat şi sancţiuni - atunci s-a hotărât şi îndreptarea sentinţei grupului Almăgeanu - totuşi mi s-a cerut să nu compromit acele persoane şi pentru asta am fost schingiuit.

Dosarul grupului Almăgeanu lipseşte de la Curtea Supremă din oct. 1951 pana azi - 14 termene - fiindcă trebuiau ticluite forme de implicarea mea şi uşurarea situaţiei unora din acel grup.

Col. Almăgeanu a afirmat la 31.01.1953 faţă de martorul Dumitrescu Dtr. (Jilava) că dosarul a fost la Moscova şi cer să fie întrebat de unde şi cum ştia acest fapt care corespunde adevărului, aşa stabilindu-se raportul de complicitate la care mă refer - colaborarea cu grupul col. Dulgheru.

Există şi un paralelism perfect între modul de acţiune al grupului Schraier-Almăgeanu-Tomescu şi dl. col. Dulgheru, aşa că oricât aş voi să nu pomenesc nimic de cauza personală nu pot fiindcă:

a) Şi unii şi alţii au bătut. Dl. col. Dulgheru era inspector coordonator şi în colaborare cu Dir. Stroescu, Ag. Ştefănescu Gică, comisar Belţ, care au violat pe Adriana Georgescu şi au schingiuit pe Teţu, Flueraş, Iacob Măglaşu etc. toate în «Organizaţia» I, care şi-au arătat rănile în şedinţă la judecată, fiind fotografiaţi de CA. Control şi M. Justiţiei a aprobat avortul oficialmente, fiind primul caz în analele Justiţiei şi au comutat pedeapsa victimei Adriana Georgescu.

Toate acestea s-au întâmplat sub autoritatea şi mandatul meu, deşi nu i-am putut vedea destul decât în şedinţă. Am atras atenţiunea dl. col. Dulgheru, dl. dir. Nicolski, dl. Bunaciu, cu aceleaşi efecte ca şi în 1944, când atrăgeam atenţia nebăgat în seamă de col. Almăgeanu-Tomescu. De unde atunci autoritatea morală de a mă învinui azi de fapte similare?

b) Şi unii şi alţii au avut morţi suspecte sau ucişi în cercetări. În *Organzaţia S.N.* am fost chemat să văd hainele lui Gavrilă Olteanu, care se pretindea că ar fi fost otrăvit cu stricnina şi nu se arăta că în buzunar ar fi avut cutia cu stricnina, o cutie de 15/10 cm, fără nici o urmă pe haină - în disproporţie cu buzunarul - imposibil să o fi scăpat la percheziţie. Am arătat făţiş indignarea mea d-lui dir. Nicolski AL, dl. Bunaciu Avram şi mi-am declinat orice răspundere de la un al doilea Dan Lazarovici, cum le-am spus. Nu am putut nici să-l văd, până azi nici o cercetare nu s-a făcut, nu a fost dat în judecată nici plantonul care nu a făcut bine percheziţia, fiindcă nu era aşa de sigur.

Am mai avut de atunci mulţi bătuţi, răniţi şi morţi sub autoritatea şi mandatul meu de arestare.

c) Şi unii şi alţii făceau arestări abuzive. Dl. col, Dulgheru a culminat prin a efectua arestări cu mandate de arestare emise în numele meu, dar cu semnătura mea în fals (gl. Aldea, gl. Marinescu Gică, gl. Marin, gl. Eftimescu, gl. *Zarzări,* etc, etc).

Dl. col. Dulgheru a arestat oameni cu mandate semnate de mine, zice d-sa. la 1 şi 2 ani după ce eram trecut în rezervă. Am fost întâmpinat la închisori de deținuți gata să mă bată şi am scăpat făcând dovada că nu eram în funcțiune la acea dată şi mandatele sunt false (Ag. Dumitrescu Dtru – Jilava).

Numeroase cazuri de arestări abuzive pentru care mi s-a cerut şi a trebuit să dau ulterior mandate în acoperire, fără nici o justificare însă şi m-au silit să dau.

Au fost răpiți în chip misterios şi sechestrați mii şi mii de persoane, depozitați în diferite închisori secrete şi pentru care, spre legalizare, am reuşit să-mi prezinte târziu un tabel - le-am dat mandate; din ei au murit, au fost schingiuiți, etc, dar niciodată nu am putut să văd pe nimeni sau să ştiu unde este.

d) Şi unii şi alții au făcut descinderi şi percheziții cu autorizațiamea dată pe pretextul fals şi au procedat abuziv. Am găsit câteva mii de persoane arestate de Insp. Dulgheru şi ajutoarele sale, care la judecată sau cu altă ocaziune au depus plângeri asupra modului cum li s-a controlat domiciliile, cum li s-au luat obiectele ilegal fără restituire, importante sume de bani, au fost bruscați, etc, etc. Sute de asemenea declarații am dirijat M. Af. Int. şi nu am văzut nici o reclamațiune luată în considerare.

e) S-au efectuat arestări pentru care nici eu nu eram în drept să le autorizez, fie după gradul infractorilor sau presupuşilor infractori, fie după funcțiune, ca generali, foşti miniştri pentru activitatea lor cu foştii miniştri, deputați, senatori în funcțiune înainte de a li se fi ridicat imunitatea diplomatică, care nu s-a ridicat nici azi. Nu i-am văzut niciodată, nu mi s-au prezentat niciodată acte justificative, nici ulterior, cu toate că am insistat şi la dl. Nicolski A. şi Bunaciu Avram.Iuliu Maniu a fost arestat cu mandat pentru 3 zile - eu nu l-am prelungit - au fost procurori speciali numiți cu gradul de generali, nu depindeau de mine, ci de C. M. Casare şi Justiție şi când acesta a reclamat cerând să i se prezinte un procuror, nu l-au găsit. Nu mai aveau încrederea dlui Bunaciu Avram, totuşi nu a găsit un «procuror» cum cerea Maniu, decât pe mine şi m-a trimis gardat de dl. gl. Nicolski A. ca să aud pe Iuliu Maniu reclamând că a fost şi este arestat fără forme legale, chiar dacă trebuia să fie arestat şi aceasta a speculat-o şi în şedință publică cu o asistență de gen internațional.

f) Şi unii şi alții controlau Justiția la darea soluțiilor pentru fixarea sancțiunilor sau menajarea unor persoane şi apărarea altora.

Se desprinde pecetea, brevetul, sistemul comun de lucru.

Aşa apar procesele constituite prin actele grupului Almăgeanu şi acele ulterior anchetelor dlui col. Dulgheru. La fiecare, alături de provocarea vizibilă, găsim «disjungeri» cu tâlc, laturi cu tâlc, dar mai ales

lipsă de fond. Se mulțumesc cu procedura spre exemplu că trădătorul A. a luat contact cu spionul B., în tren, în tramvai, la curse, etc, dar se opresc toți aci: nu rezultă majoritatea cauzelor, un fond, adică ce material a predat trădătorul A. sau a primit de la Spionul B.

Am făcut atent pentru aceasta pe dl. col. Dulgheru, gl. maior Nicolski, A. Bunaciu, gl. Popescu N., gl. mag. Petrescu Alex. etc, ca şi pentru provocarea vizibilă şi nu m-a luat nimeni în seamă, dar nu fiecare întâmplător, ci premeditat.

În afacerea «Sumanele Negre» am găsit o batjocură de lucrare, foi volante la flecare din aceşti domni de resort, abia le-am grupat şi fără nici un concurs sau singurul concurs al Dir. Gen. Pol. şi Siguranței a fost să organizeze un filaj al meu, o tentativă de păruială a mea, pretext de presă care nu le-a mers, apoi o provocare de a răpi pe Ilie Lazăr cu ştiința mea. Ce sunt aceste acte? Eu le-am spus şi le spun acte de sabotaj, acte de deviațiune, acte trădătoare ca şi actele de mai sus de paralelism cum arătam şi care se mai spun şi acte de stângism.

La «Org. 8 Nov. 1945» când am colaborat cu Insp. Dulgheru aceleaşi acte am găsit şi atunci când am arătat dlui ministru T. Georgescu că lipseşte dovada accentului antisovietic al tulburărilor, s-a oferit să o facă şi a făcut-o prin dl. A. Bunaciu, Dulgheru, Sepeanu, Mihalcea, etc, că am fost pur şi simplu asaltat de muncitorii de la C.G.M. şi ofițerii panduri - trimişi de numiții, căci eu am stabilit că erau martori de fapt, martori buni, dar fuseseră instruiți să afirme în plus că s-a strigat: «Trăiască Hiro-Hito», «Jos U.R.S.S.», că au văzut steaguri cu crucea încârligată, cu garda de fier şi o serie de lozinci care stârnesc ilaritatea.

Am atras atenția dlui Avram Bunaciu asupra acestui fapt că exagerarea este dăunătoare fiind un proces controlat mult de CA. Control şi de litigiu între marile puteri şi am primit ordin să-l las aşa.

Tot aşa mi-a cerut dl. Bunaciu A. ca să citesc lucrările procesului Iuliu Maniu, pe care eu le cunoşteam mai bine ca d-sa şi, citindu-le, am rămas stupefiat asupra modului cum s-a lucrat, cum s-au consemnat rezultatele şi caraghioslâcul ce deriva din unele scene cu dublu tăiş. Am spus textual că-mi este ruşine să intru cu un astfel de dosar în şedință, este mai slab ca toate de până aci. Erau mulți profitori în acel grup de cercetare şi s-au întrunit şi s-au scandalizat şi m-au operat. Eu nu m-am lăsat şi prin Resortul SSC am dispus îndreptarea unor rele cum am făcut în toate procesele de până aci. De data asta era clar că eu i-am lucrat. Cazul a ajuns la CA. Control şi a fost un mare scandal. De jos în sus şi de sus în jos se simțeau prost, nu fiindcă i-am adus eu la realitate, ci fiindcă nici unul nu putea «înțelege» amestecul CA. Control după 17 sept. 1947, data tratatului de pace şi au luat poziție.

Întâmplător un fost colaborator col. Petrovici, care, după 17 sept.

1947, a îndrăznit să se amestece să ceară un mic contra-serviciu, a plecat ruşinat de la Dl. Avram Bunaciu şi tot întâmplător am «constatat» că dl. gl. Popescu N. Îl taxa şi de «inoportun» şi de «tâmpit». O acțiune a CA. Control de care tot întâmplător am luat cunoştință la Preş. Cons. Min. era taxată la MAI ca lipsită de pricepere, imixtiune.

Prin *Resortul* SSC, care bănuiam că mai păstra respect C.A.C., am aflat şi de alte acțiuni de sabotare a măsurilor cerute de C.A.C. ba că dl. Avram Bunaciu a spus-o expres mai anumitor persoane că C.A.C. nu mai are amestec legal.

Fiindcă trebuia un preşedinte care să judece pe Iuliu Maniu am fost şi eu consultat asupra persoanei dl. gl. mag. Petrescu Alex., când am spus că tehnic profesional este cel mai bine ales, politic nu ştiu, este mason, moral se vorbeşte de sperțuri şi a fost trecut în rezervă pentru un dosar relativ de incorectitudini.

Mi s-a răspuns că este un vechi prieten al dlui Teohari Georgescu şi P. Schraier, că, în ilegalitate, a adus mari servicii P.C. - deşi gras plătite prin P. Schraier şi că ei îl preferă, dacă eu sunt în măsură să-l fac să primească, că pare supărat pe ei.

Am primit însărcinarea şi m-am dus să-l conving, dar era convins - ştiu era o cursă abilă - şi l-am adus când şi hainele îi erau făcute la M.A.I.

C.A.C. a opinat exact în felul în care am opinat eu, coincidență stranie, aceasta m-a costat foarte mult şi m-au bănuit că prin *Resort* SSC sau prin alt mod am informat C.A.C. de unde o totală pornire contra mea.

Lucrurile mai stau şi altfel cum nu este locul a detaila, dar cu aceasta s-a dispus ştergerea mea de pe D.R. de avansare pe temeiul că eram un accidentat de război menționat excepțional şi nu pot fi avansat deloc.

Prin R.S.S.C. m-am plâns în toate felurile şi peste tot, dar fără rezultate, decât aceia că mi s-a confirmat în scris că nu am un amestec ilicit în afacerea Iuliu Maniu şi că C.A.C.col. Necrasov a decis scoaterea mea definitivă din lucrările Criminalilor de război, tabelul Legii 207/1947.

În afacerea «...(Prosonul Iaşi)» nu ştiu cine a reclamat la C.A.C. că dl. Bunaciu A., la ordinul lui Pătrăşcanu Lucrețiu, au şicanat prezentarea martorilor la proces, că au bagatelizat procesul în sine etc, ştiu că mi s-a cerut relațiuni şi am afirmat că este adevărat, de unde potopul pe capul meu organizat şi continuat până azi.

Coincidea cu referințe asupra afacerii de devize în numele dlui Teohari Georgescu, cu 4000 dolari prin Guader A. În dauna unui polonez, asupra confiscării ilicite de medalii prin Guader A. În folosul M.A.I., afaceri la paşapoarte, cadouri diferite, arme excepțional de valoroase, tantieme de la întreprinderi capitaliste, izolarea de marele

public, cheltuieli, atmosferă de tip burghez, toate în jurul persoanei dlui Avram Bunaciu, care m-a chestionat pentru fiecare caz insistent şi i-am spus că nu ştiu nimic, nu m-a întrebat nimeni, nu am dat relaţiuni nici la Resortul S.S.C., dar nu sunt nici aşa prost dându-i a înţelege că, întâmplător, ştiu tot.

Expresiunea «nu sunt aşa de prost» am auzit-o de la dl. gl. mag. Petrescu A. care mă trăgea de limbă, ceea ce învederează că era un ciclu perfect: - Schraier, Bunaciu, gl. Petrescu, Dulgheru, etc, dar nu este cazul a detaila, ci l-am menţionat spre a vedea că poate nu întâmplător Justiţia Militară nu vede deficienţele semnalate mai sus.

La aceasta se asociază şi gl. Pascu Dan, căruia i-am strigat în Cabinetul său că şperţul îl priveşte numai pe el şi pe dl. gl. Petrescu, să nu-1 caute la mine, astfel că era lesne de înţeles de ce m-am hotărât să demobilizez, după ce am făcut ultima încercare printr-o notă la dl. gl. Petrescu Grivița, dar şi aici m-am lovit de Ortinski, care era de tipul lui Bulz, colaboratorul dlui col. Dulgheru.

Aceasta era atmosfera la M.A.I. când am scris eu în raportul meu că cer să plec «scârbit şi obosit», dar a urmat o adâncire a acestui mod de a fi.

Exact ca Tito, foştii colaboratori ai C.A.C. au fost înlăturaţi din funcţiuni, trecuţi pe linii secundare, loviţi sub diferite pretexte şi, tot aşa ca Tito în Iugoslavia, nu a întârziat izolarea şi apoi arestarea lor cu precădere. De aceea ziceam că din 1 200 funcţionari SSI, unii erau muncitori, funcţionari mărunţi, că în cap erau foşti colaboratori oficiali ai C.A.C. (Gl. S., Gl. B., Ing. C, Dir. M., Maior P, etc.) şi ei au rămas în poziţia cea mai grea, fiindcă poate nici nu le convine să reacţioneze într-un fel sau izolaţi ermetic, fiindcă ei nu au posibilitatea să o facă, cum ştiu un caz precis la Făgăraş.

Este şi aceasta o metodă, în orice caz eu îmi dovedesc atest punct sub pedeapsa capitală, dacă nu ar fi adevărat ce este adevărat, accentuat expres antisovietic al acţiunii persoanelor pe care le vizez - în această declaraţie este dovedit. I-am menţionat în legătură cu cauza personală numai fiindcă, întâmplător dar fals, ei m-au tratat ca pe unul din aceştia. Aici are de spus un cuvânt dl. gl. Nicolski, care ştie mai multe şi m-a surprins că nu a ajuns la aceleaşi concluziuni ca mine, dar nu a ajuns.

Ca să-mi explic o aparentă inconsecvenţă precizez că acest din urmă aspect al declaraţiei nu l-aş fi înfăţişat dlui Teohari Georgescu, dacă aş fi fost primit în audienţă din iunie 1951, vroiam să văd cum reacţionează numai şi aveam pregătit un memoriu pentru Comand. Sovietic, cu deosebire asupra deficienţelor de ordin tehnic la Resortul SSC de mai sus datorită cărora am fost la timp arestat şi târât într-o afacere ca să nu mai am cuvânt, cum nici nu am avut timp de 1 1/2 ani şi deviaţionismul de la MAI, deci, ar fi fost mai din timp descoperit.

Din acest punct de vedere fac rezerve însemnate pentru Comand. Sovietic care are drept legitim de control, contrar opiniunii deviaţioniştilor menţionaţi şi este vorba de o latură care priveşte strict şi exclusiv Comand. Sovietic, aceasta asupra căreia fac rezerve.

Revenind la ordinea cronologică, remarc că, în paralel cu înlăturarea elementelor la care mă refeream, s-au angajat la M.A.I. persoane direct dubioase, mai ales în jurul dlui gl. Dobre şi în jurul profitorilor din colectivul de cercetare al lui Iuliu Maniu.

Tot în legătură cu celebra «verificare» a S.S.I. remarc persoane care au fost trecute la Canalul Dunăre M. Neagră cu un regim de favoare (lt. col. St, Dir. T. M., Dir. B., etc.) care probabil sunt în graţiile dl. col. Dulgheru, fiindcă d-sa a preluat verificarea ca responsabil şi care sunt printre sabotori sau care nu merită regimul de favoare.

Unii scumpi ai dlui col. Dulgheru (M. St. N. T.B. etc.) au fost scoşi din cauză, iar alţii nearestaţi (S.D., G.I., N.P., etc.) şi unul care împrăştia deviza «negaţi afaceri cu comuniştii şi trageţi pe cei morţi sau spuneţi că a ars arhiva» (N.S.B.I.) azi am auzit că ar fi liber.

Cercetări privind anumite persoane (V.T., I.M.S., M.C., B.B. etc.) care veneau din partea CA. Control înainte de 17 sept. 1947 sau de la Comd. Sovietic după acea dată, au fost expres ratate sub şefia dl. col. Dulgheru, cu deosebire acele privind persoane cu suprafaţă politică.

Voiu reda mai jos aspecte care mi-au scăpat urmărind prin recitire declaraţia de faţă:

Referinţele mele defavorabile la însărcinarea dl. col. Dulgheru la care mă refer la pag. 4 de mai sus, era firesc să nu aibă un efect bun alături de amicii săi dl. gl. Nicolski, gl. Popescu Nic, Avram Bunaciu, Teohari Georgescu etc, aşa cum nici la reactivarea dlui gl. mag. Petrescu Alex. - mason - nu a avut efect nici chiar avizul CA. Control, care corespundea cu al meu (coincidenţă totală), fiindcă în ambele cazuri CA. Control era în lichidare la această dată şi faptele s-au consumat cu consecinţele arătate.

Cu referire la precizările lt. col. Nicolae Gr. nu a fost ascultat anume ca să poată fi însărcinat.

În iul. 1951 Securitatea mi-a întins o ultimă cursă, puţin înainte de arestarea mea şi mă opresc cu acest prilej a releva şi modul de lucru. Tomescu Şt. fiind moralmente obligat faţă de gl. Carlaonţ a făcut greşeala în a-l antrena într-o afacere neserioasă, care s-a soluţionat prin achitarea lui de Trib. Militar. Cu aceasta l-a angajat faţă de Securitate puţin şi cum avea firesc în perspectivă redeschiderea procesului la criminalii de război - Tomescu Şt. s-a hotărât să-şi servească prietenul şi l-a recomandat Securităţii că ar fi o persoană minunată pentru ca, în jurul ei, să grefeze o serie de «loturi de partizani în munţi». A trimis şi la mine dna gl. Carlaonţ să mă angajeze, dar nu i-a mers, i-am dat o bună lecţie.

Ulterior, la arest am constatat că numitul «fugit la călugărie» este persoana luată cu simbol în loturile de partizani ce se constituie prin Tomescu Şt. În celulele M.A. şi Jilava.

Este locul a preciza că beau câte o ziuă cu gl. Dragalina la o cârciumă unde venea regulat şi tot aşa în jurul lor ştiam că se comandă loturi ca având pe acesta partizan şef. Operația a continuat şi după moartea gl. Dragalina şi aş întreba pe dl. col. Dulgheru şi dl. gl. mag. Petrescu cum este posibil aceasta şi cine este servit cu astfel de procese?

Complectând arătările de la pag. 5 de mai sus precizez că A. Sturdza în aceeaşi săptămână îmi propunea răpirea lui Iuliu Maniu şi Ilie Lazăr. S-a ordonat arestarea ei de R.S.S.C şi nu numai că apare ca martora apărării Maniu!, dar este ocrotită să dispară în străinătate de Securitate, care ar fi recrutat pe numita şi pe Lupoaie E., concubinul ei cu un simplu pretext. Interesant că odată cu divulgarea referințelor am primit amenințarea dlui col. Dulgheru şi mi s-a întins cursa cu răpirea lui Maniu, ceea ce presupune cercetarea celor vizați.

Dacă eu am fost bătut grav pentru o imixtiune artificială într-o crimă de război, m-am întrebat de ce nu procedează aşa sever şi fără de scrupule cu alte cauze cu colorit de spionaj-masonerie, etc. şi dau un exemplu: Semo Ilie, care a împroşcat cu noroi în U.R.S.S., printr-o broşură răspândită în mii de exemplare, a făcut fraude de la Ferometal şi fiind mason grad 33 a avut legături suspecte cu americanii-tur-cii-englezii etc, de ce nu a fost tratat la fel? Rezultă a fi avut un regim de favoare sau poate s-a lăsat intimidat de pretinsele alibi sau de participarea binevoitoare a acelui trio: Holban-Simono-Zamfir?

Revenind la cele specificate la poz. 8 precizez că nu din vina mea *Resortul* St. C. m-a făcut cunoscut şi este aci o defecțiune care trebuie cercetată şi în sânul resortului, dacă nu este vreo conivență cu grupul col. Dulgheru sau o înşelătorie pură a unui organ anumit cum bănuiesc.

Intervenția mea cu scrisoarea recomandată la dl. Teohari Georgescu era determinată de alte indicii că P. Schraier lucrează din umbră, o doamnă mă prevenise că deținea în jurul dlui A. Bunaciu detaliul că voiu fi arestat, or persoana aceasta era un om de afaceri al lui P. Schraier şi A. Bunaciu - care le aducea tantieme de la întreprinderi capitaliste şi după etatizare.

Bănuiala legăturii actuale era în concordanță şi cu alte indicii şi s-a confirmat cu profeția dlui M.C., s-a confirmat prin arestarea mea în decurs de 7 zile (pag. 8).

Revenind la pag. 9 pct. 1 precizez că în cazul O. Rădulescu în nota originală CA. Control era implicat direct dl. gl. mag. Petrescu după câte ştiu că m-a pus în gardă înainte de a veni dosarul şi că a intervenit la dl. col. Dulgheru să se schimbe acea declarație. S-a schimbat că am apărut eu compromis şi a fost definitiv scos din orice implicare dl. gl. mag.

Petrescu A, indicat co-părtaş în nota C.A.C. şi care era incompatibil şi să judece cazul, fiindcă era un învinuit ca şi în alte asemenea spețe.

La pag. 11 pct. 4 precizez că nota angaja sever pe col. Enulescu, gl. Georgescu etc, şi se referea la o afacere de spionaj valabilă şi cu referire la persoane care au rămas nearestate fără a se mai fi verificat materialul venit de la CA. Control. Dar interesant este că nota predată prin dl. gl. maior Nicolski în această situație nu mai are alt sens decât a asigura pe cei vizați că autorul notei sunt eu, fiindcă aşa îmi impută infractorii în închisoare când i-am întâlnit. Cer să se identifice ofițerul anchetator pentru cele vizate la pct. 4 pag. 11, dar mai ales să se vadă dacă nu a avut un normator de la dl. col. Dulgheru sau altcineva.

În concluzie regret că valoarea acestei declarații este poate diminuată şi de un aspect subiectiv al cauzei şi ar putea presupune un spirit de răzbunare, dar învederez că dovedesc că acest memoriu era pregătit înainte de 20 iulie 1951 arestarea mea, cu dovezile respective.

Sunt în măsură să dovedesc rând cu rând cele afirmate şi să amplific fiecare cauză, cunoscându-se că am şi alte asemenea cazuri.

Pentru afacerile ce se referă la Resortul S.S.C. şi CA. Control înțeleg a face detalii revelatorii numai față de un delegat al acestor resorturi sau numai față de delegatul Comand. Sovietic din R.P.R., existent după 17 sept. 1947, pentru paza căilor de comunicații conform tratatului de pace, ce solicit a fi sesizat şi aceasta numai fiindcă dat fiind poziția persoanelor ce discut, numai aşa am garanția obiectivității.

Dovedesc toate cele de mai sus cu martorii ce voiu indica şi pentru care țin a face un interogator special pentru anchetator.

Drept care susțin şi semnez propriu 2 februarie 1953 ss. Iorgu Popescu închisoarea Jilava

Cât adevăr se exprimă în această declarație, din simpla ei lecturare, nu ne putem da seama, dar, coroborând-o cu evenimentele care au urmat, unele persoane la care s-a făcut referire, au fost arestate, altele au fugit în străinătate, iar altele, deşi au rămas în libertate, importanța lor în conducerea de partid şi de stat, a scăzut treptat, până la înlăturarea lor diplomatică.

Din cele relatate în declarație, se desprinde, însă, trădarea intereselor naționale pe toate planurile, fie în favoarea Vestului, fie în favoarea Estului, iar din conflictul de interese dintre cele două categorii de trădători, au rezultat răfuielile din interiorul partidului, rezolvate din punct de vedere politic prin lansarea acțiunii împotriva deviatorilor de la linia partidului. Aşa se explică excluderea din partid şi arestarea lui Lucrețiu Pătrăşcanu, Ana Pauker, Vasile Luca şi alții. Tot aşa se explică şi destituirea ministrului Afacerilor Interne, Teohari Georgescu, şi trecerea lui, pe linie moartă, precum şi alte asemenea măsuri.

Mai rezultă, implicit că, în timp ce securitatea poporului, aresta şi

interna în lagăre de muncă forțată zeci de mii de oameni nevinovați, adevărații duşmani ai țării acționau nestingheriți, iar când erau demascați reuşeau să dispară în străinătate, nu fără complicitatea autorităților.

Mai mult, însăşi măsura internării în lagăre era folosită şi pentru a salva pe unii trădători de la cercetare şi trimitere în judecată. După cum am văzut, în asemenea situații, se operau internări în condiții de favoare. Existau deci şi asemenea arestări şi intervenții.

Rezultă însă un lucru deosebit de important şi anume, aprecierile unui magistrat, din acele vremuri, cu privire la cel puțin cele mai mari două procese politice ale timpului, prin importanța persoanelor implicate. Este vorba de procesele Mareşalului Antonescu şi Iuliu Maniu. Importanța deosebită mă determină să redau din nou, dar în extras aceste aprecieri.

„Păun Pavel nu era un simplu informator, ci un fals colaborator al lui Sîrbu Alexandru (Lazeschi Saşa, funcționarul caporal camuflat M.St.M.) cu care au urzit un fals complot în contra Mareşalului Antonescu...".

„Tot aşa mi-a cerut dl. Bunaciu Avram ca să citesc lucrările procesului Iuliu Maniu, pe care eu le cunoşteam mai bine ca d-sa. şi, citindu-le, am rămas stupefiat asupra modului cum s-a lucrat, cum s-au consemnat rezultatele şi caraghioslâcul ce deriva din unele scene cu dublu tăiş. Am spus textual că-mi este ruşine să intru cu un astfel de dosar în şedință, este mai slab ca toate până acum".

Este fără îndoială că Petrescu Iorgu ar fi fost în măsură să detalieze succintele aprecieri, dar, trebuie să ținem seama de faptul că în acele vremuri, atacarea acestor procese nu putea să-ți atragă în nici un caz simpatia autorităților.

În legătură cu Mareşalul Antonescu, mai rezultă şi faptul că acesta, atunci când lua cunoştință de unele abuzuri, dădea dispoziții de cercetare şi evident de tragere la răspundere a vinovaților, chiar dacă persoanele lezate erau evrei. Este vorba de desemnarea celor doi magistrați militari de a cerceta „modul scandalos" în care au dispărut 4 evrei din Galați şi de ordinul dat de Mareşal de a se cerceta condițiile în care a decedat Lazarovici Dan, în arestul siguranței, caz care s-a finalizat prin trimiterea în judecată a vinovaților.

Am avut ocazia, pe la începutul anilor '70, să stau de vorbă cu Popescu Iorgu, care formulase un memoriu prin care ne solicita să cercetăm şi să stabilim că el nu are nici o vină în legătură cu moartea lui Lazarovici Dan. Recunoştea că, în calitate de procuror militar, a emis mandat de arestare a celui în cauză, care era urmărit pentru activitate comunistă, dar, în realitate, el desfăşura activitate sionistă. Nu a participat la cercetarea acestuia şi nu ştie în ce împrejurări a decedat, în apărarea lui, invoca dosarul în care au fost condamnați adevărații

vinovați, dosar pe care nu am reuşit să-l găsim.

Popescu Iorgu a susținut că, după 23 august 1944, ca procuror militar în fostul regim burghezo-moşieresc, a fost în permanență şantajat cu cazul Lazarovici Dan şi, în final, a fost arestat şi condamnat, dar numai după ce a îndeplinit o serie de însărcinări delicate.

PREGĂTIREA ŞI DESFĂŞURAREA DEZBATERILOR

În vederea constituirii corpului acuzatorilor publici şi a tribunalului poporului, s-au emis o serie de documente, pe care le voi prezenta în ordinea lor cronologică.

La 25 aprilire 1945, Consiliul de Miniştri - Cabinetul primului ministru, cu nr. 14, comunică ministrului Justiției următoarele:

„În compunerea guvernului de concentrare democratică, constituit la 6 martie 1945, intră următoarele grupări politice reprezentate prin domnii:

- Frontul Plugarilor - reprezentat prin D-nii Dr. Petru Groza, Prof. Mihail Ralea şi Romulus Zăroni;
- Partidul Liberal - reprezentat prin D-l. Gh. Tătărăscu, Dumitru Alimănişteanu şi Ing. P. Bejan;
- Partidul Comunist - reprezentat prin D-nii Lucrețiu Pătrăşcanu, Gh. Gheorghiu-Dej şi Teohari Georgescu;
- Partidul Social Democrat - reprezentat prin D-nii Ştefan Voitec, Lotar Bălăceanu şi Ing. T. Ionescu;
- Confederația Generală a Muncii - reprezentată prin D-l. Prof. Ing. C. Nicolau;
- Partidul Național Țărănesc - reprezentat prin D-l. Anton Alexandrescu;

Uniunea Patriotică - reprezentată prin Prof. Petre Constantinescu-Iaşi, Prof. dr. D. Bagdasar şi Preot C. Burducea

La 27 aprilie 1945, regele Mihai I emite următorul decret:

„Prin grația lui Dumnezeu şi voința națională

Rege al României La toți de față şi viitor sănătate.

Văzând raportul Ministrului Secretar de Stat la Departamentul Justiției nr. 41.525 din 25 aprilie 1945, Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se numesc acuzatori publici pe lângă Tribunalul Poporului pentru judecarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război, următorii:

1- Avram Bunaciu
2- Ion Raiciu
3- Vasile Stoican
4- M. Mayo
5- Constantin Vicol

6- Stroie Botez
7- Ioan D. Ioan
8- Petre Grozdea
9 - Mihai Popilian
10 - Constantin Mocanu
11 - M. Leibovici, toți avocați din Bucureşti
12 - Alexandra Sidorovici – inginer
13 - Camil Suciu - funcționar public
14 - Alexandru Drăghici – muncitor
15 - Dumitru Săracu – muncitor
16 - Ion Pora – magistrat
17 - Ştefan Ralescu - magistrat

Art. II. Domnul Ministru al Justiției este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dată în Bucureşti, la 27 aprilie 1945"

Toate formațiunile politice care au intrat în compunerea guvernului „de concentrare democratică" au numit câte 5 persoane pentru a face parte din completul de judecată la tribunalul poporului. Ministrul Justiției a format primul complet de judecată din doi magistrați şi din

Astfel, prin decizia din 25 iunie 1945 a ministrului Justiției, Lucrețiu Pătrăşcanu, a fost constituit primul complet format din:

Alexandru A. Voitinovid -judecător, Vasile V. Bâzu -judecător, Niță Vasile - muncitor - partidul comunist, Gheorghe Ionescu - constructor, Partidul Național Liberal, Constantin Lăpuşneanu - profesor

- Partidul Național Țărănesc, Ioan Păuna - muncitor - Partidul Social Democrat, Dumbravă lovită - Frontul Plugarilor, Constantin Titulescu

- muncitor, Confederația Generală a Muncii, Nicolae Dinulescu

- Uniunea Patriotică.

Prima tragere din urnă a componenților completului de judecată s-a făcut la 2 mai 1945, dar ulterior au fost necesare şi alte asemenea operațiuni pentru înlocuirea, din anumite motive, a unor membri.

Astfel, la 12 mai 1945, reprezentantul P.N.Ț. Petre Bruteanu motivând că „nu se poate prezenta pentru a depune jurământul şi a lua parte la judecarea cauzelor fiind bolnav", a fost înlocuit cu un alt reprezentant al P.N.Ț., Constantin Lăpuşneanu.

La 20 iunie 1945 este înlocuit şi Stelian Nițulescu (Uniunea Patriotică), care, „cere să fie înlocuit din aceasta demnitate, fiind bolnav", cu Nicolae Dinulescu.

La 9 iulie 1945, Gheorghe Ionescu - P.N.L. cere să fie înlocuit întrucât este bolnav. Este înlocuit cu Gheorghe Ştefănescu - expert contabil.

La 14 iulie 1945 cere şi Gheorghe Ştefănescu să fie înlocuit ca fiind bolnav şi este înlocuit cu un alt reprezentant al P.N.L. - Remus Dragomirescu - avocat.

La 11 februarie 1946 este înlocuit şi judecătorul Vasile Bâzu - decedat, cu judecătorul Costache Bâlcu.

Acuzatorii publici şi componenţii completului de judecată de la tribunalul poporului s-au dovedit deosebit de zeloşi în judecarea şi condamnarea celor daţi pe mâna lor de către guvern. Astfel, până în aprilie 1946, timp de aproximativ 9 luni, au reuşit să judece 15 aşa zise loturi de inculpaţi, ceea ce a însemnat, pentru câteva sute de cetăţeni români, drumul închisorilor şi chiar drumul fără întoarcere al eternităţii. Majoritatea au fost militari ai armatei şi jandarmeriei şi funcţionari de stat care, fie au participat la războiul antisovietic, fie au îndeplinit diverse însărcinări administrative în Basarabia eliberată ori în Transnistria. Dacă ar fi fost cu adevărat vinovaţi de crime de război, este greu de crezut că justiţia constituţională a României nu i-ar fi condamnat, dar, evident, după o judecată dreaptă. Cum însă, în viziunea bolşevicilor, ei nu trebuiau să fie judecaţi, ci numai condamnaţi, a fost inventat tribunalul poporului şi acuzatorii publici, care s-a văzut cât de expeditivi au fost.

În luna aprilie 1946 se întâmplă un lucru la care puţini se mai aşteptau. S-au înapoiat de la Moscova, în stare de arest, mareşalul Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, Gheorghe Alexianu şi alţi membrii ai fostului guvern, pentru a fi condamnaţi la Bucureşti, unde, în mod neîndoielnic ştia şi Stalin că există un tribunal al poporului, care nu judecă, ci condamnă. Astfel, a apărut necesitatea judecării şi a celui de al 16-lea lot.

Pentru realizarea acestui nou act de nedreptate au fost puse în mişcare organismele cunoscute - acuzatorii publici şi completul I de judecată al „Tribunalului Poporului".

Prin procesul verbal nr. 10 din 2 mai 1946 al Consiliului de Miniştri care „... Întrunit în şedinţă plenară, luând în discuţie actul de acuzare întocmit de D-nii acuzatori publici Vasile I. Stoican, A. Dobrian şi Dumitru Săracu, împotriva acuzaţilor Ion Antonescu ş.a., în conformitate cu prevederile art. 8 al. 1 din Decretul-Legea nr. 312/1945, aprobă actul de acuzare, iar în conformitate cu dispoziţiunile art. 8 al. 2 din acelaşi Decret-Lege, decide: Sesizarea Tribunalului Poporului pentru judecarea în conformitate cu dispoziţiunile Decretului-Lege nr. 312/945 a tuturor acuzaţilor cuprinşi în actul de acuzare".

Procesul verbal este semnat de membrii guvernului P. Groza, Gh. Tătărăscu, L. Pătrăşcanu, Gheorghiu-Dej, M. Ralea, P. Constantinescu-Iaşi, Teohari Georgescu, R. Zăroni, gl. C. Vasiliu Răşcanu, Şt. Voitec, Tudor Ionescu şi M. Romniceanu.

Cu un an în urmă, acuzatorul public şef Avram Bunaciu, respectiv la

28 mai 1945, cu nr. 1760, îl investeşte pe acuzatorul public Ion Raiciu pentru „... a întreprinde cercetări, în ce priveşte faptele pentru care sunt bănuiți criminalii de război şi vinovați de dezastrul țării, contra următoarelor persoane prevăzute în jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 188, publicat în Monitorul Oficial nr. 38 (partea I-a), pag. 1105 din 16 următoarelor persoane prevăzute în jurnalul Consiliului de Miniştri nr. 188, publicat în Monitorul Oficial nr. 38 (partea I-a), pag. 1105 din 16 februarie 1945, la nr. 1, 2, 3 şi 88: Ion Antonescu, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri, Mihai Antonescu, fost vice preşedinte al Consiliului de Miniştri, Ministru de Justiție şi Ministru al Afacerilor Externe, G-ral Pantazi C-tin, fost Ministru al Apărării Naționale şi G-ral Constantin Z. Vasiliu".

Rezultă în mod evident cum, atât cercetarea cât şi trimiterea în judecată a fost dispusă de guvern, deşi asemenea măsuri sunt de competența exclusivă a puterii judecătoreşti. Deci asistăm nu numai la o imixtiune a puterii executive în treburile puterii judecătoreşti, dar, chiar la o acaparare a unora din atribuțiile Justiției.

Mai rezultă, însă, ceva şi anume că prin însuşi actul de investire a organului de anchetă, verdictul era dat atât timp cât persoanele împotriva cărora se ordonase ancheta erau denumite „... criminali de război şi vinovați de dezastrul țării..."

În aceste condiții, ce şanse li se mai oferea acuzaților în cursul procesului, care a început în ziua de 0 mai 1946, în localul Judecătoriei VIII Urbană din Str. Ştirbei Vodă, nr. 115? Vom vedea chiar de la debutul dezbaterilor judiciare că nu li s-a acordat nici o şansă, respingându-li-se incidentele ridicate, care erau atât de clare şi întemeiate încât nici o instanță din lume, formată din magistrați adevărați şi independenți, nu le putea respinge.

Incidentele au fost ridicate de avocatul Al. Antofiloiu pentru acuzații Dumitru Popescu şi Nicolae Mareş, la care s-a raliat toată banca apărării (s-a omis probabil ca şi apărătorii să fie numiți de guvern), mai puțin avocații Miron Eliade şi Paul Iliescu - apărători aleşi ai acuzaților Alexianu Gheorghe şi Petrovicescu Constantin, cât şi apărătorul din oficiu av. Teodor Stănescu, al acuzatului Cristescu Eugen.

Incidentele ridicate se refereau la neconstituționalitatea instanței de judecată. Constituția României interzicea constituirea unor instanțe de judecată extraordinare pentru judecarea unor anumite categorii de infracțiuni sau de persoane. Prin constituirea Tribunalului Poporului, toți cei judecați de această instanță extraordinară, neconstituțională, au fost lipsiți de dreptul de a fi judecați de judecătorii lor fireşti. Existau instanțe de judecată legal constituite, pentru toate categoriile de persoane şi de fapte.

S-a mai invocat, pe bună dreptate, violarea principiului separațiunii

puterilor în stat, prin aceea că trimiterea în judecată a fost dispusă de guvern. De asemenea, că potrivit Constituției, nu se putea pronunța pedeapsa cu moartea şi nici confiscarea averii.

Un alt motiv de neconstituționalitate invocat, l-a constituit neretroactivitatea legii penale. A fost încălcat şi dreptul de recurs consfințit de Constituție şi materializat în prevederile codului de procedură penală, prin limitarea lui la două motive formale.

În sfârşit s-a invocat, pe bună dreptate, incompetența instanțelor judiciare de a judeca fapte îndeplinite de miniştri în exercițiul funcțiunii şi a actelor de guvernământ, astfel cum prevedeau dispozițiile art. 98 şi 107 din Constituție.

Cu privire la aceste incidente, preşedintele completului Al. Voitinovici, potrivit celor consemnate în încheierea de şedință, a decis următoarele:

„Ia act de incidentul de neconstituționalitate, urmând să fie soluționat de înalta Curte de Casație şi Justiție în secțiuni unite".

„Având în vedere că, în ceea ce priveşte incidentul de incompetență ce s-a mai ridicat şi anume că Tribunalul Poporului nu este competent să judece faptele îndeplinite de miniştri în exercițiul funcțiunii şi actele de guvernământ, urmează a fi respinse pe considerațiunea că, potrivit Legii nr. 312/945, ființa Tribunalului Poporului este tocmai pentru a cerceta şi sancționa faptele celor cari au dus țara la dezastru prin faptele comise în calitatea lor de conducători ai destinelor româneşti, lege care a fost edictată în executarea condițiunilor de armistițiu".

Ce altceva am putea afirma despre aceste mențiuni, decât că dezbaterile procesului au debutat cu un total dispreț față de Constituția României şi față de normele legale prevăzute în codul penal şi de procedură penală, singurele care trebuie să guverneze orice proces penal.

În primul rând, nu se putea, legal vorbind, trece la continuarea dezbaterilor judiciare până la soluționarea în fond a incidentelor ridicate. Cu alte cuvinte, cauza trebuia trimisă imediat la instanța supremă de judecată, singura competentă, la acea dată, să se pronunțe asupra constituționalității legilor. Numai în măsura în care instanța supremă ar fi decis că Decretul-Lege nr. 312/945 este constituțional, Tribunalul Poporului ar fi putut să continue judecata. Nu s-a procedat aşa, deoarece nimeni nu îşi putea imagina că instanța supremă de justiție, compusă din magistrați de profesie, nu din „elemente muncitoreşti", ar fi putut ca, împotriva evidenței, să fi apreciat drept constituțională o lege care nesocotea legea fundamentală a țării, prin fiecare paragraf pe care îl conținea şi prin însuşi modul în care a fost pusă în vigoare.

Mai constatăm că domnul Al. Voitinovici recunoaşte cu cinism că toată mascarada proceselor judiciare organizate şi desfăşurate în baza decretului-lege 312/945 se făcea în executarea obligațiilor asumate prin

armistițiu şi recunoştea implicit supremația „convenției” în fața Constituției țării. Dar, chiar dacă admitem supremația legilor şi convențiilor internaționale față de legile interne, nu pot să nu remarc faptul că, prin decretul-lege menționat, au fost depăşite obligațiile asumate. În convenție nu s-a prevăzut înființarea unor tribunale extraordinare şi nici instituirea unei proceduri speciale, derogatorie de la normele legale, în vigoare.

Cine poate crede că Stalin era interesat să fie condamnați cei presupuşi vinovați de dezastrul României? Este evident că sub această acuzație au fost reprimați cei care au încercat să se opună pătrunderii bolşevismului în România, deci cei care şi-au slujit cu credință patria.

Cu acelaşi „profesionalism” a rezolvat Al. Voitinovici şi cererea acuzatului Buşilă Constantin de a fi asistat de apărătorul ales, consemnând următoarele:

„... găseşte că aceasta este tranşată, apărarea fiind asigurată prin apărătorul numit din oficiu...”

Este un drept elementar al oricărui inculpat de a fi asistat de apărătorul pe care şi-1 alege el. Numai în cazurile în care asistarea de către un avocat este obligatorie, iar inculpatul nu şi-a ales apărătorul, i se poate numi unul din oficiu, dar al cărui mandat încetează, în orice fază a procesului, când se prezintă apărătorul ales.

Acestea fiind zise, s-a purces la efectuarea cercetării judecătoreşti, respectiv, la interogarea acuzaților şi la audierea martorilor acuzării şi ai apărării, fază considerată încheiată la sfârşitul zilei de 11 mai 1946, deci după 6 zile, de luni până sâmbătă inclusiv.

În perioada celor 6 zile au fost interogați cei 16 acuzați prezenți în stare de arest şi 57 martori. Făcând un calcul sumar, acceptând că zilnic s-a lucrat efectiv, câte 12 ore, nu revine decât cel mult câte o oră pentru fiecare inculpat şi martor, în medie. Practic, inculpații au fost lipsiți de posibilitatea de a răspunde în mod complet la multiplele acuzații ce li s-au adus şi care priveau o activitate desfăşurată pe parcursul a 4 ani.

În ultima zi a audierilor, 11 mai 1946, apărătorii acuzaților, au solicitat audierea tuturor martorilor admişi de instanță şi să se emită mandate de aducere pentru martorii care nu s-au prezentat, iar pentru o parte din martorii lipsă, apărătorii s-au angajat să-i aducă ei la termenul următor. Este demn de reținut că printre martorii solicitați şi neaudiați figurau şi o serie de lideri comunişti pentru a relata cât de „represiv” a fost regimul antonescian cu ei. Un asemenea exemplu îl constituie Lucretiu Pătrăşcanu care, în timpul războiului, deşi i s-a fixat domiciliu obligator la Sinaia, obținuse frecvent aprobări de a veni acasă la Bucureşti.

„Magistratul” Al. Voitinovici a rezolvat şi această problemă, respingând cererile apărării cu motivarea că:

„... Tribunalul Poporului, în majoritate, găsind ca din modul cum s-au administrat probele, sunt suficiente elemente pentru ca să-şi facă convingerea asupra faptelor, la care s-au tins de acuzaţi a stabili şi deci urmează a constata probatoriul epuizat şi prin consecinţă a da cuvântul acuzării pentru dezvoltarea rechizitoriului".

Această dispoziţie nu a fost semnată de judecătorul Costache Bâlcu, unul din cei doi magistraţi de profesie din compunerea completului de judecată.

Încercând să fiu cât mai imparţial, trebuie să recunosc faptul că în această încheiere de şedinţă s-a spus şi un mare adevăr prin constatarea potrivit căreia „... sunt suficiente elemente pentru ca să-şi facă convingerea asupra faptelor..."

Într-adevăr, din depoziţiile celor 57 martori audiaţi nu rezultă săvârşirea nici uneia din infracţiunile pentru care erau judecaţi cei în cauză. Dimpotrivă, toţi martorii, indiferent că au fost propuşi de acuzare sau de apărare, au făcut depoziţii în favoarea acuzaţilor. Un fapt deosebit de semnificativ este acela că un mare număr de martori sunt evrei, evident, nu din cei care ocupau funcţii importante în regimul comunist. Fără excepţie şi aceştia, dând dovadă de o deosebită corectitudine, au făcut multe referiri favorabile acuzaţilor, referiri care înlătură cu desăvârşire probabilitatea de a aprecia guvernarea Mareşalului ca fiind fascistă ori antisemită.

Este sigur că documentele aflate în dosarul penal nu redau cu fidelitate, în detaliu, modul în care s-a desfăşurat procesul. Un lucru rezultă, însă, cât se poate de clar şi anume că, sentinţa pronunţată nu a ţinut seama nici de declaraţiile inculpaţilor, nici de depoziţiile martorilor şi cu atât mai puţin de memoriile detaliate depuse în apărare. Există posibilitatea ca o hotărâre judecătorească, legală, să nu ţină seama de apărările inculpaţilor, dar este obligator ca acestea să fie examinate şi înlăturate motivat, cu probe certe de vinovăţie. Hotărârea Tribunalului Poporului, pronunţată în această cauză, a ignorat pur şi simplu toate apărările formulate de acuzaţi.

Este vorba de hotărârea nr. 17 din 17 mai 1946 pronunţată de următorul complet de judecată: Alexandru Voitinovici şi Bâlcu Costache -magistraţi, Niţă Vasile - din partea P.C.R., Remus Dragomirescu - din partea P.N.L., Ion Păuna - din partea P.S.D., Dumbravă Joviţă - din partea Frontului Plugarilor, Constantin Tiulescu - din partea C.G.M., Niculae Dinulescu - din partea Uniunii Patriotice şi Teodora Iorgulescu - din partea P.N.Ţ.

Pentru a nu fi suspicionat de părtinire, voi reda textual părţile din această faimoasă hotărâre, care se referă la faptele reţinute în sarcina Mareşalului Ion Antonescu.

„Că, înainte de a se trece la examinarea în parte a faptelor ce se pun în

sarcina acuzaților, Tribunalul Poporului expune următoarele considerațiuni generale:

Acuzatul Ion Antonescu, şi cei care l-au sprijinit în politica sa, se fac vinovați de dezastrul țării şi crime de război, prin aceea că au trădat interesele poporului român punându-se în slujba duşmanului fascist şi hitlerist. Guvernul instituit de acuzatul Ion Antonescu, în urma loviturii de stat de la 6 septembrie 1940, şi care a continuat cu remanierile succesive până la data 23 August 1944, nu a fost un guvern al poporului român, ci un guvern al intereselor germane, în România, care, prin intermediul guvernării lui Ion Antonescu, a urmărit transformarea României într-o colonie germană.

Că întreaga politică a dictaturii lui Ion Antonescu, sprijinită de acei care l-au secondat, se rezumă la realizarea acestui scop şi deci întreg dezastrul țării, cu toate consecințele pe care Țara le suportă azi izvorăsc din această politică de subjugare a intereselor poporului român.

La data de 6 septembrie 1940, componența guvernului Antonescu a avut un caracter mixt, legionari şi reacționari fasciști înfeudați politicii hitleriste. Aceştia aveau misiunea de a suprima, prin orice mijloace teroriste, orice rezistență împotriva politicii de aservire față de germani.

Acest lucru rezultă şi din scrisoarea lui Himmler, adresată la 5 decembrie 1940 lui Horia Sima, pe atunci Vice Preşedinte al Consiliului de Miniştri, prin care scrisoare Himmler aproba împuşcarea de către mişcarea legionară a oamenilor de stat, adversarii politici de aservire (n.n. o asemenea scrisoare nu se află la dosar, astfel încât nu poate fi acceptată ca probă şi, oricum, Mareşalul nu a luat nici o măsură de exterminare).

Faptul că mişcarea legionară, prin actele ei teroriste, care au culminat cu rebeliunea din ianuarie 1941, a depăşit interesele germane în România, care prin caracterul ei anarhic, amenința dezorganizarea totală a Statului, ceea ce nu corespundea scopurilor finale ale lui Hitler, care urmărea ca România să-i servească drept bază militară şi economică, bine organizată, pentru realizarea planurilor de agresiune în Balcani şi contra U.R.S.S., rezultă din scrisoarea trimisă de generalul Hansen, şeful misiunii militare germane în România, Curții Marțiale de Casare şi Justiție, unde se judeca procesul rebeliunei şi unde acesta era citat şi din care scrisoare cităm:

«Generalul Mehedinți m-a vizitat la 22 Ianuarie 1941 la hotel Ambasador, nu din îndemnul său propriu, ci eu l-am rugat pentru această vizită în mod expres. Am făcut-o aceasta prin faptul că legionarii au procedat la rebeliune, în mod evident în completă neştiință sau chiar greşită interpretare a atitudinei armatei germane, care, în concordanță cu politica oficială a Marelui Reich şi directivele acestuia, era hotărâtă să păstreze, bineînțeles o loialitate față de Conducătorul Statului, General Ion Antonescu, care oferise lui Hitler încrederea necondiționată».

Datorită acestei oferte de încredere necondiționată făcută de acuzatul

Ion Antonescu lui Hitler, acesta din urmă admite înlăturarea grupului legionar şi aprobă dinainte măsurile pe care Ion Antonescu le va lua în acest scop, Hitler având bineînțeles grija să adăpostească în Germania pe conducătorii grupului legionar refugiați în urma rebeliunii, avea grijă să reamintească lui Ion Antonescu existența acestei piese de schimb.

După înlăturarea legionarilor, acuzatul Ion Antonescu n-a schimbat cu nimic din directivele politice de aservire a țării față de Germania, în toate sectoarele de activitate, fapt ce rezultă din apelul făcut de acesta în seara de 22 ianuarie 1941, cu care ocazie asigura continuitatea de aservire şi fidelitate față de Germania.

Că față de această linie de politică generală trasată de guvernarea instaurată la data de 6 septembrie 1940, Tribunalul Poporului urmează a examina şi analiza, pentru fiecare acuzat în parte, faptele puse în sarcina lor, prin actul de acuzare şi măsura în care ele se încadrează în prevederile Legii 312/945.

În ce priveşte *acuzatul* Ion Antonescu

1. *Având în vedere actele şi lucrările din dosarul cauzei, depunerile martorilor audiați, atât în fața Cabinetului de Instrucție, cât şi în fața acestei instanțe, din care se constată următoarele:*

În urma unei întrevederi dintre Mareş şi Codreanu, care a avut loc în toamna anului 1935, acuzatul Ion Antonescu se întâlneşte de mai multe ori cu Corneliu Codreanu, în anii 1936 şi 1937.

La finele anului 1937, acuzatul Ion Antonescu intră în guvernul Goga cu scopul de a obține o coaliție a tuturor partidelor fasciste şi în special a mişcării legionare.

Militarea pentru hitlerism şi fascism a acuzatului Ion Antonescu se evidențiază şi din faptul că atunci când, în anul 1938, Corneliu Codreanu a fost arestat, acuzatul Ion Antonescu, care pe atunci era Ministru al Apărării Naționale, se opune acelei arestări, dar nereuşind, demisionează din guvern. În procesul ce a urmat, fiind propus martor în apărare de Codreanu, Ion Antonescu declară că acuzatul de atunci, Codreanu, a avut o foarte frumoasă atitudine în legătură cu sentimentele naționale.

Chiar din primul moment, după lovitura de stat, de la 6 septembrie 1940, Ion Antonescu evidenția caracterul hitlerist al guvernării, al guvernării dictatoriale instaurată, prin aceia că, în primul Consiliu de Miniştri de la 18 septembrie 1940, face declarația:

«Noi ne-am aşezat pe Axa Roma-Berlin, mergem sută la sută cu cea mai mare cinste în această direcție. Am pornit aşa, nu ne mai uităm la dreapta sau la stânga».

Consecvent celor declarate mai sus, acuzatul Ion Antonescu instaurează cel mai crunt regim de dictatură, cunoscut în istoria țării noastre, la adăpostul căruia acuzatul să poată lucra nestingherit de nimeni.

Primul act de trădare națională, pe care-l face acuzatul Ion Antonescu, este invitarea armatelor hitleriste să intre pe teritoriul țării, pătrundere care începe la data de 12 octombrie 1940, pe baza convenției din 15 septembrie 1940, intervenită între guvernul român şi generalul von Tippelschirch, ca reprezentant al comandamentului suprem german.

Acuzatul Ion Antonescu văzând că această încălcare a suveranității Statului produce consternare, în masa poporului român, înfățişează prezența trupelor germane în țară sub formula de «misiune militară germană», menită să dea concursul pentru dotarea şi instruirea armatei române, deşi chiar în documentul Tippelschirch reieşea, în mod evident, că ceea ce se urmărea era ocuparea militară a României de trupele germane şi că aşa zisa instruire a armatei române nu era decât un pretext, întrucât efectivele arătate în chiar acest act depăşesc cu mult efectivele necesare pentru instruire.

De altminteri, chiar de la început, pe poarta deschisă de acest acord, nemții aduc în țară contingente din ce în ce mai masive, lucru ce rezultă şi din documentele Marelui Stat Major.

Al doilea act de trădare a intereselor poporului român este aderarea la pactul tripartit, care a avut loc la data de 23 noiembrie 1940.

Aceste fapte au fost făcute fără consultarea poporului, după cum rezultă din nota dictată de Ion Antonescu directorului de Cabinet Militar, col. Davidescu Radu, asupra conversației avute cu Ribbentrop la data de 12 februarie 1942, în care se subliniază de acuzatul Ion Antonescu, că la data de 6 septembrie 1940, când a luat conducerea Statului, singur şi numai cu sprijinul lui Mihai Antonescu, fără ezitare a declarat că politica ce trebuie dusă este aceea alături de Axă. În această notă mai declara, în continuare, ce este unic în istoria popoarelor, ca doi oameni îndrăzneți să declare deschis, să cheme poporul şi să lucreze într-o politică, care este natural să pară odioasă, pentru că într-un an suferise cele mai grele şi catastrofale lovituri, prăbuşirea frontierelor. Accentuând atunci că nimeni nu poate pretinde ca a doua zi după catastrofă, să iubească şi să se ralieze la popoarele care loviseră. Considerând că din cele de mai sus expuse se desprind elementele constitutive ale crimei de dezastrul țării prevăzute de ort. 1 Ut. a. din legea 312/945 şi sancționate de art. 3 al. 1 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi care au fost enunțate în şedință publică.

2. Având în vedere că în ce priveşte faptul că şi după data de 6septembrie 1940 numitul acuzat a militat pentru pregătirea şi desăvârşirea faptelor de mai sus, Tribunalul Poporului îşi face această convingere şi din discuțiunile ce au avut loc în Consiliul de Miniştri din 4 octombrie 1940, cu care ocazie acuzatul Ion Antonescu, anunțând sosirea trupelor germane în țară, a arătat că trebuie făcută o propagandă, spre a nu se atrage revolta poporului, prezentând prezența acestor

trupe sub forma unei simple misiuni militare de instrucție, care după câteva luni se vor întoarce în Germania.

Că şi acest fapt astfel stabilit se încadrează în dispoziţiunile art. Ut. b. din Legea 312/945 şi sancţionat de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţă publică.

3. *Având în vedere, însă, că activitatea politică, în detrimentul poporului român a acuzatului Ion Antonescu nu se opreşte aici, ci împreună cu cei din jurul său, începe, după planurile stabilite de comun acord cu conducătorul Germaniei hitleriste, Adolf Hitler, pregătirea agresiunii contra popoarelor din Balcani şi contra U.R.S.S., lucru ce rezultă atât din toată seria de şedinţe ale Consiliului de Miniştri, din perioada septembrie 1940-iunie 1941 (vezi stenograma Consiliului de Miniştri din 18, 26 noiembrie 1940, 11 aprilie, 17 şi 19 iunie 1941 şi nota privind declaraţiile lui Wilhelm Fabricius din 18 septembrie 1940), cum şi din următoarele:*

Intrarea trupelor germane în ţară este una dintre primele acţiuni criminale, care a avut drept consecinţă aservirea României, în toate domeniile, politic, militar şi economic, intereselor germane.

Pe plan militar, rostul acestei infiltraţiuni a trupelor germane din ţara noastră, a fost formarea unei baze militare de operaţiuni în Balcani şi concentrarea de forţe masive în Moldova în vederea unui atac împotriva U.R.S.S.

Intenţiunile germane în legătură cu acest atac reies din convorbirile ce au avut loc la 18 septembrie 1940 între Ministrul de Externe, Mihail Sturdza şi Fabricius, Ministrul Germaniei la Bucureşti, a doua zi după acceptarea intrării în ţară a misiunii militare germane.

Rezultatul a fost că trupele germane din Muntenia şi Dobrogea au trecut în Bulgaria şi au executat atacuri asupra Greciei, în primăvara anului 1941, iar cele concentrate în Moldova au atacat U.R.S.S. la 22 iunie 1941.

Că intenţiunea agresivă faţă de vecina noastră de la Răsărit a fost cunoscută de acuzatul Ion Antonescu rezultă şi din expunerile făcute de acesta în Consiliul de Miniştri de la 18 şi 26 noiembrie 1940, când lăsa să se vadă, destul de transparent, că hotărârea de agresiune este luată şi va fi pusă în lucrare în momentul oportun.

De asemenea, acest lucru mai rezultă şi din declaraţiile făcute de acuzatul Ion Antonescu, în Consiliul de Miniştri din 8 noiembrie 1940, când a declarat: «cu privire la chestiunea în legătură cu Rusia, aceasta este o problemă mai vastă, mai complicată şi că ea va fi soluţionată de cei mai mari şi infinit mai puternici decât noi».

În această epocă, cu toată tendinţa de ostilitate din partea guvernului român, totuşi guvernul U.R.S.S. ne întinde prieteneşte mâna şi propune strângerea relaţiunilor economice şi politice, lucru ce rezultă şi din

raportul din 4 decembrie 1940 al Ministrului României la Moscova, Grigore Gafencu, în care se prevedea: că primirea făcută de autoritățile sovietice delegației economice române la Moscova şi o serie de atenţiuni speciale, precum şi atitudinea d-lui Mikoian, comisarul poporului pentru comerțul exterior, în primele două şedinţe, denotă o particulară bunăvoință a guvernului sovietic față de România.

La data de 5 aprilie 1941, Ministrul României la Berlin, dl. Başsie, raportând acuzatului Ion Antonescu cele discutate în întrevederea sa cu dl. Kanson, ambasadorul U.R.S.S. la Berlin, în Ministrul României la Berlin, dl. Başsie care de asemeni s-au întrevăzut posibilitățile de apropiere cu Uniunea Sovietică, acuzatul Ion Antonescu şi guvernul său răspund acestor agenți diplomatici din străinătate, să respingă orice încercare de apropiere cu U.R.S.S. şi să evite discuțiuni cari ar putea fi interpretate în sensul că România s-ar îndepărta de politica sa alături de Axă.

Astfel, la data de 22 iunie 1941, când Hitler a declarat război contra U.R.S.S., găseşte România cu totul aservită politicei germane şi aceasta prin fapta acuzatului Ion Antonescu şi a celor ce l-au secondat în politica sa, comițând cea mai mare crimă petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei Hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică, care doreau o colaborare paşnică cu poporul său.

Această crimă a avut urmări dezastruoase şi prin aceea că nemții au folosit armata noastră în cursul luptelor, în situațiunile cele mai primejdioase şi deasupra puterilor omeneşti; că, în acelaşi timp, acuzatul Ion Antonescu, în două scrisori consecutive, îl asigură pe Hitler că va merge până la capăt cu acțiunea ce a pornit în Răsărit, adăugând că nu pune nici o condițiune şi nu discută cu nimic această cooperare militară pe un nou teritoriu, iar mai departe arată că va îndeplini misiunea militară prevăzută în scrisoarea lui Hitler şi că va asigura condițiunile în regiunea indicată.

În acelaşi timp în ordinul dat de acuzatul Ion Antonescu către Marile Unități, porunceşte: «Dorința de a veni în țară pentru cei ce au avut concediu şi aşa 2isa preocupare de împlinire a altor idealuri naționale, vor fi socotite manifestări periculoase pentru disciplina militară şi sancționate ca atare». «Cer tuturor, de la general la soldat, să-şi ascută voința şi hotărârea pentru ca, la momentul hotărât, să poată da inamicului lovitura de moarte. Acesta trebuie să fie crezul tuturor şi toți comandanții vor trebui să-l dezvolte şi insufla astfel subalternilor lor, încât orice propagandă inamică să fie cu hotărâre şi dispreț respinsă, orice şovăială sau rezervă să fie denunțată şi sancționată fără îngăduință».

Că despre toate aceste lucruri este netăgăduit, că au avut cunoştință şi membrii guvernului, după cum se ştia de țara întreagă.

Că, însă, nici unul dintre aceştia n-au protestat într-un fel sau altul, împotriva celor arătate mai sus, nici unul din ei nu a găsit o tresărire de

conştiinţă naţională care să-l facă să schiţeze măcar un gest de protest sau de desolidarizare faţă de continuarea războiului, ci, din contră, acuzaţii din acest proces se întreceau în a se arăta, cât mai fideli lui Hitler şi Antonescu, de frică să nu-şi piardă avantagiile situaţiilor lor şi a se remarca în aportul ce fiecare aducea pentru adâncirea dezastrului ţării.

Având în vedere că, în afară de acele aspecte ale dezastrului ţării ce nu se pot exprima în cifre, războiul contra U.R.S.S., pornit şi susţinut de Guvernul Antonescu, s-a soldat de noi cu următoarele pierderi de oameni şi materiale: ostaşi, ofiţeri şi subofiţeri, în total 624 740 oameni, materiale de război -145 038 673 213 lei, pierderile suferite de CER. din cauza bombardamentelor aeriene - 100 578 150 000 lei, pagube suferite cu ocazia retragerii armatelor germane -37 480 000 000 lei, valoarea pierderilor suferite de industriile de petrol, numai de pe urma bombardamentelor - 29 367 000 000 lei.

*** * ***

Că în urma agresiunii contra Rusiei Sovietice, după ce de Anglia s-a încercat să se aducă la realitate zelul hitlerist al guvernului Antonescu, în ziua de 30 noiembrie 1941, transmite, prin Ministerul Statelor Unite, ultimatumul, în care, se arată că, dacă până la data de 5 decembrie 1941, Guvernul Român nu va fi oprit operaţiunile militare şi nu va fi încetat orice participare activă la ostilităţi, guvernul britanic nu va avea altă alegere, decât aceea de a declara existenţa unei stări de război între cele două ţări. Neprimind nici un răspuns până la termenul fixat, în ziua de 6 decembrie 1941, Legaţiunea Statelor Unite notifică starea de război între Marea Britanie şi România.

Starea de dependenţă faţă de germani, apoliticei externe, a guvernului Antonescu, reiese însă şi mai evident din declaraţia de război făcută de România Statelor Unite ale Americii, în ziua de 12 decembrie 1944, fapt ce rezultă şi din nota găsită în arhivele secrete ale lui Mihai Antonescu, în care se arată că, chiar în dimineaţa aceleiaşi zile, s-a prezentat Baronul Killinger, împreună cu Bovas Scopa, ministrul Italiei şi au stabilit de comun acord ca România să declare război Statelor Unite.

Şi în faţa acestei măsuri, solidaritatea miniştrilor din guvernul Antonescu este totală, atât pentru acei cari figurau în guvern la acea dată, cât şi pentru acei cari s-au succedat şi cari, prin atitudinea avută, au aprobat această declarare de război, sau au aprobat continuarea războiului în totalitatea lui.

*Considerând că, din toate cele expuse mai sus, se desprind elementele constitutive ale crimei de dezastrul ţării, prin săvârşirea crimei de război, prevăzută de ort. 2 Ut. a. din legea 312/945 şi sancţionată de ari. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunţate în şedinţa publică şi în baza cărora urmează a pronunţa condamnarea acuzatului Ion Antonescu. (*Pentru aceste „acuze”

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte şi la 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

4. *Având în vedere că în conducerea războiului pornit împotriva U.R.S.S. acuzatul Ion Antonescu n-a respectat regulile internaționale dând ordin de suprimarea populației civile în spatele frontului pe motiv că aceştia au fost partizani. Citǎm cazul represaliilor de la Odessa, când a sărit în aer clădirea în care se afla instalat Comandamentul Militar, clădire care fusese minată de trupele de operație ale U.R.S.S. în retragere şi nu de populația civilă.*

*Că acest fapt constituie crima prevăzută de art. 2 lit. b. din Legea 312/945 şi sancționată de ort. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul le aplică în cauză şi cari au fost enunțate în şedința publică. (*Şi pentru această „infracțiune" Mareşalul a fost condamnat la moarte şi la 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

5. *Având în vedere că, în ce priveşte prizonierii de război, numitul acuzat, a favorizat pe cei însărcinați cu supravegherea lor, de a fi supuşi la un tratament inuman, aceşti prizonieri fiind supuşi la munci grele, în cele mai rele condițiuni de hrană, echipament şi cazarmament, fapt ce rezultă din actele de instrucție urmate în cauză (A se vedea hotărârea Tribunalului Poporului nr. 13/1945).*

*Că, aceste fapte se încadrează în dispozițiunile art. 2 lit. c. comb. cu art. 3 alin. 5 din legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din suscitată lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză. (*Pentru aceste pretinse fapte Mareşalul a fost condamnat la 20 ani temniță grea şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

6. Că, după cum s-a arătat mai sus, numitul acuzat a ordonat acte de teroare şi suprimare asupra populației din teritoriul în care s-a purtat războiul, sub pretext că sunt partizani.

Că şi acest fapt se încadrează în dispozițiunile art. 2 lit. d. din Legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză.(Pentru această acuză Mareşalul a fost condamnat la moarte şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

7. Având în vedere că acest acuzat, pentru a împiedica orice mişcare de rezistență împotriva politicii sale, a luat măsuri ca toți luptătorii antifascişti să fie internați în lagăre, fapt care constituie elementele crimei de război prevăzută de art. 2 lit. e. din legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2. din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul le aplică în cauză.(Pentru această nouă „crimă" Mareşalul a fost condamnat la moarte şi 10ani degradare civică (n.a.)*)*

8. *Că numitul acuzat, în scop de persecuție politică şi din motive rasiale, a ordonat deportarea populației evreieşti din Bucovina şi Basarabia, cum şi parte din vechiul regat în Transnistria, unde în cea mai mare parte a fost exterminată; citǎm masacrele de la Iaşi, Golta, Odessa,*

Mostovoi, Moghilău, Scazineț, Pescioara, Slivina, Râbnița etc.

Considerând că acest fapt, astfel cum rezultă din actele aflate în dosarul instrucției, constituie crima de dezastrul țării prin săvârșirea de crime de război, prevăzută de art. 2 lit. f din legea 231/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunțate în şedință publică. (Pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică (n.a.))

9. Având în vedere că în ce priveşte crima prevăzută de ort. 2 Ut. g. din legea 312/945, constând înfăptui că, comandanții, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, lagăre de prizonieri sau de internați politici, de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, au supus la tratamente neomenoase pe cei aflați sub puterea lor; citâm cazul de la Tg. Jiu, Wapniarka etc, acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de instigare la aceste crime, datorită fățişei sale atitudini politice față de deținuții politici, de prizonierii şi cei supuşi la munci obligatorii.

Prin urmare, Tribunalul Poporului, făcând în cauză aplicațiunea art. 2 lit. g., combinat cu art. 3 alin. 4 din legea 312/945 şi art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, urmează a pronunța condamnarea acuzatului Ion Antonescu şi pentru această crimă.(Pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

10.*Că pentru aceleaşi considerente, Tribunalul Poporului găseşte că acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de crima prevăzută de art. 2 lit. h. comb. cu art. 3 alin. 4 din legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, combinat cu art. 31 Cod penal şi făcându-i în cauză aplicațiunea acestor texte de lege, urmează a pronunța condamnarea sa şi pentru această crimă. (*20 ani temniță grea şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

11.*Că, de asemeni, pentru aceleaşi considerațiuni arătate mai sus, Tribunalul Poporului găseşte că tot atitudinei fățişe a politicii antidemocrate a acuzatului Ion Antonescu, procurorii sau judecătorii civili sau militari au comis crima prevăzută de art. 2 lit. i. din legea312/945 şi prin consecință făcând aplicațiunea acestui text de lege, combinat cu art. 3 alin. 4 din aceeaşi lege şi art. 3 alin. 2 din legea312/945, combinat cu art. 31 Cod penal, urmează a pronunța condamnarea acestui acuzat şi pentru acest fapt. (*20 ani temniță grea şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

12.*Considerând că, după cum rezultă din actele de la dosarul cauzei, acuzatul Ion Antonescu a ordonat înființarea de ghetouri, lagăre de internare pentru deportați din motive de persecuție politică şi rasială. (*Detențiune grea pe viață şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

Că acest fapt constituie elementele crimei prevăzută de art. 2 Ut. m. din legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză.

13.*Având în vedere că, în ceea ce priveşte edictarea de legiuiri sau*

măsuri nedrepte de concepție hitleristă, legionară sau rasială, crimă prevăzută de art. 2 Ut. n. din legea 312/945, ce i se mai pune în sarcină acuzatului Ion Antonescu în această privință mărturia cea mai vie este întreaga legislație apărută de la data de 6 septembrie1940 până la 23 august 1944, din care se desprinde în mod vădit şi fără posibilitatea unei dezistări, a concepției hitleriste, legionară sau rasială, ce a stat la baza acestei legislaturi.

*Că, prin urmare acuzatul Ion Antonescu făcându-se vinovat şi de acest fapt, prevăzut, după cum s-a arătat mai sus de art. 2 Ut. n. din legea 312/945 şi sancționat de art. 3 alin. 1 din aceeaşi lege, Tribunalul Poporului face în cauză aplicațiunea acestor texte de lege şi prin consecință urmează a pronunța condamnarea sa. (*20 ani detențiune riguroasă şi 10 ani degradare civică (n.a.)*)*

14. *Că, în fine, acuzatul Ion Antonescu, se mai face vinovat de crima prevăzută de art. 2 Ut. o. din legea 312/945 prin aceea că s-apus în slujba hitlerismului şi a fascismului şi a contribuit, prin fapte proprii, la realizarea scopurilor lor politice, şi la aservirea vieții economice a țării în detrimentul intereselor poporului român.*

Având în vedere că acest fapt rezultă nu numai din cele expuse mai sus, dar acuzatul Ion Antonescu, şi toți cei cari l-au sprijinit în politica sa, au contribuit prin fapte proprii la aservirea vieții economice a țării în detrimentul intereselor poporului român, către Germania hitleristă.

Înainte însă ca această aservire a vieții economice a țării româneşti să aibe loc către germani, guvernul Antonescu a luat o serie întreagă de pregătiri, începând întâi cu sistemul antisemitismului, lucru care a constituit un element determinant în dezastrul țării.

Jefuirea populației evreieşti, organizată de guvernul Antonescu în perioada fascisto-hitleristă, a fost denumită «românizare». Ea s-a efectuat după un plan determinat de o serie de nelegiuiri cu caracter rasial, al cărui scop era exploatarea evreilor până la sărăcire completă. Pe baza acestor legi s-au expropriat de la evrei, în perioada de la 6 septembrie 1940 până la 6 decembrie 1942, 486 185 ha bunuri agricole, un număr de 90 625 imobile şi un număr de 1471 bunuri industriale.

Datorită acestei măsuri de românizare, nemții au reuşit uşor să acapareze o mare parte din întreprinderile comerciale şi industriale româneşti.

Că pentru realizarea scopurilor hitlerismului, organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu, şi întreg guvernul său, a fost serviciul special de informații, condus de Eugen Cristescu, care lucra în strânsă colaborare şi după directivele Gestapoului de la Berlin. Acest serviciu însă, luând ființă din inițiativa lui Ion Antonescu, iar grozăviile faptelor erau cunoscute de întreg guvernul, care îşi dădea consimțământul la tot ce se făcea şi care nu slujeau la altceva decât intereselor germane.

Aservirea vieții economice a țării către germani, consta şi din faptul că guvernul Antonescu a dus cea mai aprigă prigoană împotriva muncitorilor, elementul cel mai activ de luptă împotriva regimului fascist. Numeroşi muncitori patrioți, autori ai unor acte de rezistență anti-hitleristă, au fost executați, iar alții au fost torturați, condamnați şi reținuți ani de zile în închisori şi lagăre.

Tot guvernul dictatorial al lui Antonescu a răpit dreptul muncitorilor de a se organiza în organizațiuni profesionale, luând măsuri pentru militarizarea întreprinderilor şi aceasta cu dublu scop:

I. de a suprima orice încercare de acțiune revendicatoare sau patriotică

şi

II. de a stoarce de la muncitori, prin muncă excesivă, un cât mai mare randament în favoarea războiului hitlerist.

Un aspect mai criminal al politicii anti-muncitoreşti a guvernului Antonescu este trimiterea în Germania a muncitorilor români. Şi că această trimitere avea un dublu scop:

I. Pe de o parte se urmărea fascizarea muncitorimii româneşti

II. Şi pe de altă parte, trimitea în dar brațe româneşti, pentru mărirea potențialului de război.

Având în vedere însă, ca guvernul Antonescu nu s-a mărginit numai la muncitori, țelurile sale de aservire totală a vieții economice româneşti se evidențiază apoi şi prin măsurile luate împotriva țărănimii, urmărind subjugarea şi exploatarea ei la maximum, pentru a aproviziona maşina de război germană cu grâne româneşti.

Moşierimea care participa, direct şi indirect, la opera guvernului, era fericită de toate măsurile luate, printr-o serie de legi speciale, aşa numite pentru „încurajarea producției agricole". Țăranii munceau pe latifundiile ciocoilor, erau plătiți cu salarii de mizerie şi puşi în imposibilitate, din cauza mobilizării, de a părăsi serviciul, fapt considerat ca acte de sabotaj şi dezerțiune din câmpul muncii. Cei care nu mai puteau îndura mizeria şi teroarea şi fugeau de pe moşiile unde erau ținuți, ca nişte vite, erau înaintați Curților Marțiale, schingiuiți şi condamnați la ani de temniță.

Având în vedere însă că principalul scop, urmărit de Germania, aşa cum se mărturisea de Hitler, în Mein Kampf, *era să se obțină vasalitatea Estului European, deci şi a României, pentru a o transforma în colonie germană. Ea a fost împinsă la aceasta de ideea imperialismului german cu substrat exclusiv economic.*

Dovada: că după trupele germane care intrau în țară la 12 octombrie 1940, veneau economiştii, financiarii, capitaliştii, marii potențați ai industriei şi comerțului nemțesc.

Trupele germane destinate să atace Balcanii, şi apoi Rusia Sovietică, aveau nevoie de întreținere şi în special aveau nevoie de petrolul românesc.

Vinovăția guvernului Antonescu pentru dezastrul ce a urmat, rezultă din acordurile încheiate cu Germania hitleristă, din discuțiile din Consiliul de Miniștri, din Consiliile economice și recunoașterile din raporturile ministerelor referitoare la contribuțiile făcute de Statul Român, ca urmare a alăturării de Axă și a participării la războiul contra U.R.S.S.

Grație sprijinului dat acuzatului Ion Antonescu de acuzații Marinescu Ion, Dimitriuc Vasile și întreg guvernul, Germania a pus stăpânire pe întreaga noastră industrie petroliferă. Cu benzina și uleiurile românești s-au mișcat tancurile și avioanele hitleriste în Balcani, Africa și în Rusia. Între 30 și 40% din consumul de produse petrolifere ale mașinii de război germane, a fost acoperit prin dărnicia acuzatului Ion Antonescu și a complicilor săi. Zeci de mii de lucrători și funcționari români au lucrat fără întrerupere din ordinul guvernului Antonescu, pentru a da, în fiecare an, între 3 și 4 milioane tone de petrol, armatelor hitleriste.

Zelul și tenacitatea cu care guvernul Antonescu a predat petrolul românesc, fără vreo compensare de natură economică, necesară vieții economice și intereselor reale ale țării, și cinismul cu care încercau să justifice exploatarea abuzivă a rezervelor de petrol, rezultă din Ședința Consiliului de Miniștri din 9 mai 1941, când Mihai Antonescu recunoaște că societatea „Astra Română " a extras petrol din perimetrul de rezervă al statului, a căror exploatare era interzisă, dar declară că este de acord cu această procedare, arătând atunci că s-a făcut intervenție directă de la Berlin, pentru a nu se face dificultăți societății „Astra Română " și să se considere această chestiune și pe plan politic, ținându-se seama de acord de la guvern la guvern, în vederea intensificării producției de petrol.

Alt exemplu de zel, îl constituie scrisoarea lui Antonescu către Keitel, din 14 septembrie 1942 și protocolul din 11 ianuarie 1943.

Prin această scrisoare Antonescu arăta că, numai în decurs de două luni, a livrat Germaniei cantitatea enormă de 660 000 tone petrol și 55 500 tone benzină pentru aviație, iar prin protocolul arătat, guvernul se obligase să livreze, în anul 1943, 4 milioane tone petrol

Prin avantajele acordate firmelor hitleriste, s-a împânzit economia românească cu societăți germane, colectoare și distribuitoare de mărfuri cu firme de export și import. Tot ce era destinat comerțului intern și extern era vămuit de societățile: Solagra, Dunărea, Agromex etc.

Astfel, în anul 1943, 60% din import și 85% din export erau în mâinile societăților hitleriste, care, cu capitalul de câteva zeci de milioane, controlau și vămuiau întreaga economie românească.

În industria metalurgică controlul era exercitat de Societatea Rogifer, iar în domeniul agricol de Societatea Solagra și filialele sale.

Toate aceste societăți nu au dus nici un efort de capital, ci au utilizat capitalul românesc ce a constituit o sarcină foarte grea pentru poporul român, care a trebuit să suporte jaful acestor întreprinderi, precum și

consecințele dezorganizării economice româneşti şi aceasta datorită servilismului şi devotamentului cu care Antonescu şi cei care l-au sprijini în politica sa le-au acordat Germaniei. Acest devotament se ilustrează într-o serie de şedințe ale Consiliului de Miniştri, ținute în zilele de 11 aprilie, 22 şi 23 mai 1941.

Văzând şi dispoziţiunile art. 101 din Codul penal, după care Tribunalul Poporului urmează a stabili pedeapsa cea mai gravă dintre pedepsele ce urmează a i se aplica.

Având în vedere şi dispoziţiunile art. 3 al. ultim şi 16 din Legea 312/945, după care Tribunalul Poporului, odată cu pronunțarea pedepsei, urmează a dispune şi confiscarea tuturor bunurilor aflate azi în patrimoniul condamnatului, în folosul Statului, cu titlul de despăgubiri, precum şi acelea ieşite din patrimoniul său după data de 23 august 1944; de asemenea dispune şi confiscarea în folosul Statului şi a tuturor bunurilor sau drepturilor aparținând soției şi descendenților condamnatului, dobândite după data de 6 septembrie 1940, cu excepția celor dobândite prin succesiune.

(Pentru pretinsa infracțiune prevăzută de art. 2 lit. o, din legea 312/945, s-a aplicat detențiunea grea pe viață şi 10 ani degradare civică.)

Având în vedere că, în ce priveşte faptul prevăzut de art. 2 lit. k din Legea 312/945, ce i se mai pune în sarcină prin actul de acuzare acuzatului Ion Antonescu, Tribunalul Poporului, din toată instrucția urmată în cauză, constatând că acest acuzat nu şi-a însuşit ilicit sau abuziv bunuri, private sau publice, din teritoriile în care s-a purtat războiul, urmează a pronunța achitarea sa pentru acest fapt.

Că, de asemenea şi în ce priveşte faptul prevăzut de art. 2 lit. i, din Legea 312/945, ce i se mai pune în sarcină acuzatului Ion Antonescu, Tribunalul Poporului, din lipsă de dovezi, din care să rezulte că acest acuzat a realizat averi în mod ilicit cu ocazia participării la conducerea războiului ori profitând de legiuirile şi măsurile de fapt cu caracter hitlerist, legionar sau rasial, urmează a pronunța achitarea şi pentru acest fapt.

Văzând şi dispoziţiunile art. 25pct. 1 din Codul penal, după care Tribunalul Poporului pe lângă pedepsele privative de libertate ce urmează a pronunța şi în conformitate cu art. 3 alin. ultim, din Legea 312/945, urmează a aplica şi degradațiunea civică, ca pedeapsă complementară pe timp de 10 ani".

* * *

Aceasta este odioasa hotărâre pronunțată de tot atât de odiosul Tribunal al Poporului, prin care unul din cei mai mari patrioți ai României a fost transformat în „trădător al intereselor poporului român", în „criminal de război", în „vinovat de dezastrul țării" şi în baza căreia a fost asasinat în ziua de 1 iunie 1946.

Am ținut să redau textul integral al părții din sentință care îl privește pe Mareşalul Ion Antonescu, nu numai pentru că, în capitolele care urmează, voi încerca să demonstrez pe baza probelor din dosar şi a altor date, pe care le cunosc din alte surse, netemeinicia acuzelor aduse, dar şi pentru a da posibilitatea tuturor celor care cunosc realitatea, din diverse alte surse, necunoscute de mine, să poată face o judecată dreaptă Mareşalului Ion Antonescu.

Pe de altă parte, redarea fidelă a hotărârii oferă posibilitatea oricărui cititor şi mai ales juriştilor, de a-şi forma propria convingere cu privire la o mostră de pretinsă sentință judecătorească, în care abundă frazeologia goală, afirmațiile lipsite de suport probator, prin care se mistifică adevărul, se răstălmăcesc fapte şi acte, care, nu numai că sunt lipsite de orice relevanță penală, dar constituie activități desfăşurate cu sârg în deplină concordanță cu interesele vitale ale României, din acele vremuri de restrişte ale istoriei noastre.

Evident, au fost omise cu desăvârşire toate probele aflate în dosar care demonstrează lipsa de temei a acuzațiilor aduse Mareşalului Ion Antonescu şi tuturor colaboratorilor săi.

Hotărârea are şi o parte pozitivă şi anume aceea în care se recunoaşte, prin forța lucrurilor, că Mareşalul Ion Antonescu nu a urmărit şi nu a realizat nici un avantaj material pentru sine, nici ca urmare a purtării războiului, care pe mulți i-a îmbogățit, şi nici ca urmare a guvernării țării. Mareşalul Ion Antonescu sau membrii familiei sale nu au fost nici măcar acționari la una din numeroasele societăți comerciale existente în perioada respectivă.

Aceasta demonstrează odată în plus că Mareşalul nu era un om de afaceri, nu era animat de ambiții politice, ci pur şi simplu, chiar şi în decursul celor patru ani când s-a aflat la conducerea țării, a rămas acelaşi militar credincios patriei sale, în slujba căreia şi-a pus toată viața, tot ce a avut mai bun în el. Cum putea un asemenea om să trădeze interesele poporului român şi să „aservească" România unei puteri străine? Ce interese ar fi putut să-l împingă la asemenea fărădelegi, având în vedere că s-a recunoscut că a fost străin de orice interese materiale?

Pretinşii judecători care au motivat hotărârea nu şi-au putut ascunde ura şi patima de care au fost animați în judecarea acestui proces.

Înainte de a trece la analizarea capetelor de acuzare, putem face unele constatări cu caracter general, deosebit de semnificative, cu privire la adevăratele motive care au dus la asasinarea Mareşalului.

Din cele 14 pedepse aplicate Mareşalului Ion Antonescu, 6 au constat în pedeapsa cu moartea. Aceste pedepse se referă la faptele incriminate de art. 2 literele a, b, d, e, f şi g din legea 312/945. Înainte însă, de a expune, pe scurt, conținutul textelor respective, este cazul să

menționez că, din redactarea lor se desprinde, cu claritate, faptul că „legea" respectivă a fost întocmită în aşa fel încât toată activitatea de guvernare a Mareşalului şi a tuturor demnitarilor să fie considerată infracțiuni grave.

Astfel, sunt considerați vinovați de dezastrul țării cei care ,,...

având răspunderea politică efectivă, au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul țării" şi cei care „După 6 septembrie 1940 au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus". Este bine ştiut că, principalele demersuri şi convenții prin care România s-a alăturat Germaniei s-au produs înainte de venirea la putere a Mareşalului. Chiar şi invitarea misiunii militare germane în țara noastră s-a făcut anterior, respectiv în timpul guvernului Gigurtu, în august 1940. Cu toate acestea legea îl face răspunzător pe Mareşal care, a „permis" după ce convenția era încheiată. Dar, cu privire la aceste probleme vom reveni mai în detaliu.

Mai departe, aşa zisa lege 312/945 îi consideră vinovați de dezastrul țării prin comiterea de crime de război pe cei care „Au hotărât declararea şi continuarea războiului contra U.R.S.S. şi Națiunilor Unite". Este clar că Mareşalul a declarat război U.R.S.S., dar nu şi Națiunilor Unite, cum se menționează. Lipseşte din lege un singur lucru şi anume menționarea numelui Mareşalului Ion Antonescu, situație în care „legea" ar fi ținut loc şi de sentință şi nu mai era nevoie de simulacrul de judecată ce a avut loc.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte pentru că: a declarat şi a condus războiul contra U.R.S.S.; n-ar fi respectat regulile internaționale cu privire la conducerea războiului; ar fi ordonat acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populației din teritoriile în care s-a purtat războiul; ar fi ordonat represiuni colective sau individuale în scop de persecuție politică sau din motive rasiale, asupra populației civile; ar fi ordonat munci excesive sau deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora; ar fi supus la rele tratamente pe cei aflați în lagăre de prizonieri sau de internați politici.

Sintetizând, putem constata că toate aceste pretinse fapte penale, se referă la activități îndreptate împotriva U.R.S.S., a prizonierilor sovietici, a „luptătorilor antifascişti", care, în realitate, erau agenții bolşevici introduşi în țara noastră şi a unei părți a populației evreieşti, dar nu pentru apartenență la comunitatea evreiască, deci nu din motive rasiale, ci pentru că o parte însemnată a acestei populații era fățiş pro-sovietică.

Unde este „trădarea intereselor poporului român" mult repetată în sentința de condamnare? Evident că Mareşalul nu a săvârşit o asemenea trădare. Din toate acuzele care i s-au adus, nu este real decât faptul că a declarat război U.R.S.S. şi că, în timp de război, a luat măsurile necesare şi legale de contracarare a activităților îndreptate împotriva

statului român de către agenții bolşevici şi de către comuniştii din țară, indiferent de naționalitatea lor.

De altfel, sentința se pronunță inechivoc în sensul că Mareşalul ar fi comis „...cea mai mare crimă, petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică...". Acesta este de fapt motivul pentru care Mareşalul a fost asasinat. Pe marginea acestei acuzații principale au fost țesute toate celelalte 13 învinuiri, una mai nereală decât alta.

Antisemitismul guvernului Antonescu a constituit, a doua acuzație, în ordinea gravității. Este cea mai gravă nedreptate ce i s-a făcut Mareşalului Ion Antonescu.

ÎNCEPUTUL GUVERNĂRII

Luarea puterii de către generalul Ion Antonescu a fost apreciată drept o lovitură de stat, iar guvernarea sa drept o dictatură militaro-fascistă. După decembrie 1989, se poate spune adevărul şi în legătură cu aceste probleme de istorie ale poporului nostru. Evident, este treaba istoricilor şi politologilor să facă o analiză completă şi calificată, nu numai a momentului inițial, dar şi a întregii perioade cuprinse între 6 septembrie 1940 şi 23 august 1944. Nu mi-am propus să fac o astfel de analiză, dar mă consider dator să prezint datele ce rezultă din dosarul penal.

Să-l ascultăm, în primul rând, pe însuşi Mareşalul Ion Antonescu, care, la 26 aprilie 1946, la întrebarea pusă de acuzatorul public de a relata „cum s-a ajuns la formarea guvernului Dvs. şi Horia Sima din septembrie 1940", a formulat următorul răspuns:

„În vara anului 1940 am fost închis la Bistrița de către fostul rege Carol II, pentru că am luat atitudine contra sa şi a guvernului, scris şi verbal, pentru politica făcută timp de 10 ani, care dusese la prăbuşirea catastrofală a tuturor granițelor noastre. 4-5 zile după scoaterea mea de la Bistrița şi fără a fi luat contact cu factorii politici, care, direct sau indirect erau amestecați în răspunderile catastrofei, am fost chemat în ziua de 4 august la palat, la rege. La ora 11 am luat primul contact cu regele. Regele mi-a făcut o expunere a situației politice, a făcut apel la sentimentele mele de român şi de soldat; mi-a cerut să uit ceea ce a fost între noi şi mi-a încredințat să formez guvernul. Am răspuns regelui următoarele: «Majestate, m-ați acuzat sau numai m-ați bănuit că fac politică. Vă declar şi acum, după cum v-am declarat şi în februarie 1938, când ați discutat şi atunci formarea unui guvern sub preşedința mea, că acuzarea a fost nedreaptă. Dovada este cum a fost şi atunci, că nu am oameni cu cine să formez guvernul. Dat fiind că împrejurările sunt foarte grele, primesc mandatul majestății voastre cu condiția să încerc să fac un guvern de uniune națională. Cer pentru asta timp la ora 6 după amiază, când voi aduce răspunsul majestății voastre,

dacă pot să-l fac sau nu». Însoțit de Dl. Mihai Antonescu am văzut pe Dl. Dinu Brătianu, Dl. I. Maniu, Dl. Cuza A. C. Am căutat şi pe Dl. Horia Sima, dar nu l-am găsit. La toți pe care i-am văzut le-am propus formarea guvernului de uniune națională. Toți au refuzat să discute formarea acestui guvern şi programul de guvernământ înainte de abdicarea regelui.

M-am întors în seara zilei la palat şi am depus mandatul afirmând regelui că oamenii politici ai vechilor partide refuză concursul, iar Horia Sima nu pot să-l găsesc. M-am jenat să comunic regelui cererea partidelor, cu care de altfel eram de perfect acord, de abdicare. Regele m-a rugat să mai încerc şi mi-a reînnoit mandatul. Atunci am fost nevoit să-i spun regelui condițiunile în care aş putea primi reînnoirea mandatului. Aceste condițiuni erau similare cu cele pe care i le pusesem în 1938, când a încercat să formeze primul guvern sub preşedința mea şi anume, renunțarea la toate prerogativele regale, care le avea prin Constituția din 1923 şi cari fusese întărite, lărgite prin Constituția de la 1938. I-am precizat să renunțe a mai fi capul armatei, şeful puterii executive, de a mai avea inițiativa legilor şi de a se mai amesteca în Justiție. Nu i-am lăsat decât prerogativele privitoare la decorații, amnistie şi primirea corpului diplomatic.

Regele, ca şi în 1938, a acceptat totul, afară de prerogativa referitoare la armată. Nefăcând nici o concesiune în această privință, la ora 4 dimineața am depus din nou mandatul. În fața acestei situațiuni regele mi-a reînnoit mandatul, acceptând şi semnând decretul de acordarea deplinelor puteri în calitate de conducător al statului român.

În ziua de 5 septembrie 1940 am adus la cunoştință oamenilor politici pe care-i văzusem în ajun, ceea ce obținusem de la rege şi le-am cerut din nou concurs. Oamenii politici s-au menținut pe linia din ajun. La ora 6 după amiază m-am dus din nou la palat şi am depus mandatul. Regele mi-a răspuns textual: «Nu te las, nu am pe altul, țara trebuie salvată!». Până la acea oră era linişte în capitală. M-am întors la preşedinție cu mandatul de a încerca să fac un guvern tot de uniune națională cu alte persoane. Cu alte cuvinte un guvern politic şi de tehnicieni, recomandându-mi să mă înțeleg cu Horia Sima. La ora 8 când dădeam drumul la hârtiile urgente curente, a intrat Dl. Ovidiu Vlădescu, pe care-l numisem secretar general şi m-a întrebat: «D-le general, ştiți ce se petrece?» Am răspuns: «Nu!» Dl. Vlădescu mi-a spus: «Se trag focuri împrejurul preşidenției, palatului şi poştelor. În piața teatrului este o mare manifestație, lumea strigă: La Palat!» în timpul acesta am primit un telefon de la Giugurtu, care era prim-ministru demisionat şi care m-a întrebat de asemenea, dacă ştiu ce se petrece, la care i-am răspuns, da, la care d-sa m-a întrebat ce am de gând să fac şi i-am răspuns întrebându-l: «Ce ai face d-ta în locul meu?» Dl. ministru Giugurtu mi-a răspuns: «Eu aş trage!» I-am răspuns: «Poftim şi trage d-ta, eşti prim-ministru!» şi i-am închis telefonul.

În timpul acesta a sosit la preşidenţie generalul Coroamă, care era comandant militar al capitalei şi pe care îl chemasem prin dl. Vlădescu sau col. Elefterescu. Întrebat de mine dacă are trupele în dispozitiv şi dacă va trage, în caz că va primi ordin, mi-a răspuns: «Am trupele în dispozitiv, însă nu trag». Întrebat de ce, mi-a răspuns: «Pentru că poporul are dreptate!». Era persoana de cea mai mare încredere pe care regele o pusese la comandamentul militar al capitalei, în timpul acesta a sosit dl. Vaier Pop, de asemenea una din puţinele persoane politice care mai rămăsese împrejurul regelui şi care va avea în acea epocă contact zilnic cu palatul. Fiind foarte alarmat de cele ce se petreceau şi de precipitarea atât de tragică a evenimentelor i-am spus: «Poftiţi cu mine la palat!». Înainte însă am chemat pe generalul Coroamă şi i-am spus: «Te rog repetă în faţa d-lui Vaier Pop ceea ce mi-ai spus.» După aceasta am plecat cu d-l Vaier Pop la palat, bineînţeles prin focuri. Eram hotărât să cer abdicarea regelui şi i-am cerut sprijinul în această privinţă. Ajungând la palat, am văzut în primul rând pe voievodul Mihai, căruia i-am recomandat calm şi i-am dat asigurări că voi face totul ca să încerc evitarea unui deznodământ tragic al situaţiunii. Am chemat toţi aghiotanţii regelui, cărora le-am cerut părerea lor, la care toţi au fost de acord şi după aceea împreună cu Urdăreanu şi cu Vaier Pop am intrat la rege. După expunerea de 4 ceasuri, care se referea la atitudinea politică şi morală a regelui din timpul când era prinţ moştenitor până în septembrie 1940, i-am amintit toate avertismentele scrise şi verbale care i le-am dat, atât în timpul ca prinţ moştenitor cât şi rege şi am conchis că nu e altă salvare pentru neam şi dinastie şi pentru el personal decât să abdice imediat. Regele a ascultat în mare linişte expunerea şi cererea mea şi după aceea a cerut avizul d-lui Vaier Pop. D-sa fără ezitare, i-a arătat necesitatea de a abdica. Adresându-se către Col. Urdăreanu i-a cerut şi acestuia părerea în această privinţă. Col. Urdăreanu cu care mă înţelesesem în această privinţă, fără ezitare, i-a spus regelui să abdice. După aceea spunând regelui: «Deşi Majestate nu mai aveţi nici o prerogativă, totuşi, pentru ca să împing corectitudinea mea până la ultima limită, aveţi majestate dreptul să consultaţi pe cine vreţi în noaptea aceasta, însă până la 6 dimineaţa trebuie actul de abdicare înainte ca capitala să se deştepte, pentru ca să liniştim poporul». Reamintesc că, în seara de 5 septembrie 1940, cu ocazia manifestaţiei din Piaţa Teatrului se răspândise în ţară manifeste prin care se cerea abdicarea regelui. Ţara era unanimă în această privinţă.

În cursul nopţii regele a văzut, după ştiinţa mea, următoarele persoane: N. Iorga, C. Brătianu, Gheorghe Brătianu, I. Maniu, poate Mihalache, A. C. Cuza, M. Manoilescu, g-ral Paul Teodorescu, g-ral Mihail şi poate şi alte personalităţi pe care nu le ştiu. Toţi i-au cerut abdicarea, afară, după câte mi s-a spus, de domnii generali Paul Teodorescu şi Mihail. Pare că acesta din urmă i-ar fi declarat regelui că numai eu eram

pentru abdicare şi că toată țara este cu regele. Din informațiile care mi-au venit imediat, pare că regele a avut la un moment dat ideea să formeze un guvern general Mihail. Comunicându-mi-se să merg imediat la palat pentru a împiedica asta, pentru că, dacă se formează acest guvern, voi fi împuşcat într-un sfert de ceas, am răspuns: «Nu am ce căuta la palat, aştept scrisoarea regelui de abdicare!». Pentru ca să împiedic ultimele ezitări ale regelui, i-am scris o scrisoare, care s-a publicat ulterior, prin care i-am cerut ferm abdicarea şi i-am reamintii, făcând apel la sentimentele lui de român, consecințele grave ce ar putea să decurgă, pentru neam şi pentru dinastie, din faptul neabdicării la timp.

La ora 6 dimineața, în ziua de 6 septembrie Col. Urdăreanu m-a chemat la palat şi mi-a încredințat scrisoarea de abdicare. La ora 8 voievodul Mihai a depus jurământul de rege. La ora 9 Piața Palatului era plină de lume, care, luând cunoştință de situațiune, s-a calmat.

Două zile mai târziu, regele părăsea țara cu un tren special, însoțit de d-na Lupescu şi dl. Urdăreanu.

După punerea la punct a acestui fapt, am început din nou consultările pentru formarea guvernului de uniune națională. În dimineața zilei de 6 septembrie sosea la Bucureşti şi d-l Horia Sima, pe care d-l Mihai Antonescu şi Roşianu, trimişi de mine din seara de 5, îl găsiră la Braşov dechizat în cioban. Oamenii politici cărora le-am spus, atât direct cât şi prin d-nul Mihai Antonescu, care prin Gh. Brătianu avea legături continue cu Dinu Brătianu, că, de fapt, rolul meu s-a terminat şi că ar trebui ca D-lor să se înțeleagă şi să ia conducerea țării.

Nu am cerut concursul şi nu am spus aceasta d-lor A. C. Cuza şi Horia Sima. D-nii Brătianu Dinu şi Maniu I. au refuzat să dea direct sprijin, însă mi-au promis că-mi dă concursul prin elemente de valoare, într-adevăr d-l Dinu Brătianu a autorizat pe Gh. Brătianu să intre în guvern şi mi-a recomandat 4 sau 5 persoane, pe care le-am şi folosit pentru economia națională, finanțe, Banca Națională etc. D-l Maniu mi-a pus la dispoziție pe d-nii Mihail Popovici şi Aurel Dobrescu, pe care i-am refuzat net. D-l Horia Sima mi-a cerut să formez un guvern numai de legionari, afirmând că partidele politice nu mai reprezintă nimic în țară. Nefiind de acord, am refuzat. Constatând dificultățile de a forma guvernul, am avut intenția să depun din nou mandatul, lăsând partidelor politice şi legionarilor răspunderea şi consecințele ei. În urma unor mari presiuni făcute asupra mea de foarte multe persoane politice şi din afara partidelor, am încercat să stabilesc o armonie şi de abia la 14 septembrie am reuşit, după certuri foarte mari cu Horia Sima şi cu Stoicănescu, să formez un guvern în care toate posturile de economie națională erau ocupate de elemente liberale, iar celelalte ministere cu importanță capitală pentru apărarea țării şi liniştea ei, erau încredințate unor oameni din afara partidelor. Legionarii au

obținut ministerul Sănătății, Asigurările sociale şi românizarea, care s-a

înființat după cererea lor şi doi subsecretari de stat: unul la Finanțe şi celălalt la Agricultură. Le-am mai dat, de asemenea, ministerul Educației Naționale.

În ceea ce priveşte ministerul de Interne, pentru care au fost mari şi violente discuțiuni, am făcut un compromis numind pe g-ral Petrovicescu (din rezervă), care era un legionar convins, dar şi un mare devotat al meu de 30 ani. Este persoana care mi-a dat cea mai mare decepție, pentru că, în loc să meargă, pe timpul guvernării regimului legionar pe linia mea, a mers pe linia Horia Sima, afirmând tot timpul contrariul, în acelaşi timp, pe baza marilor presiuni făcute asupra mea, atât prin d-nul H. Sima, cât şi prin mari demonstrații în capitală şi în provincie, am fost nevoit să supun regelui un decret constituțional prin care instituiam regimul legionar. Cu mari greutăți am obținut de la d-l H. Sima să se mulțumească cu comanda legiunii, cu postul de vice-preşedinte, recunoscându-mă ca şef al regimului legionar. Mi-am dat seama de la început că această dualitate - şi am afirmat-o de atunci -va duce la catastrofă, dacă unul din noi doi va fi de rea credință. Catastrofa a venit, s-a lichidat prin rebeliunea din ianuarie 1941. Istoria va decide cine a fost de rea credință. Bineînțeles, până la această rebeliune, s-au întâmplat o serie de fapte grave şi foarte grave, care au determinat: intervenția foarte justificată a şefilor celor 2 partide istorice, un schimb de scrisori cu d-l H. Sima, o serie de declarații publice făcute de mine şi de atitudini luate în Consiliul de Miniştri şi multe rezoluții scrise prin care înfieram toate actele neregulate care se comiteau şi ceream intrarea în ordine. Toate aceste fapte se vor explica la timpul lor. La strigătele de alarmă date de d-l. Brătianu şi Maniu, le-am răspuns oferindu-le conducerea statului, pe baza faptului că, având organizațiuni politice, erau mai în măsură să reziste curentului legionar, care făcea ravagii în toată țara, eu stându-le la dispoziție cu armata. Scris şi verbal, partidele politice, ca de obicei, s-au derobat".

Înainte de a trece la analiza altor probe cu referire la luarea conducerii statului şi la guvernarea Mareşalului Ion Antonescu, nu pot să nu constat sinceritatea deplină a acestei declarații, curajul răspunderii care l-a caracterizat din primii ani de activitate, precum şi capacitatea deosebită de analiză şi sinteză de care a fost capabil şi în acele momente nespus de grele ale vieții sale.

Dar, întrucât această declarație a fost dată în calitate de inculpat, iar oamenii de rea credință ar putea să o considere dată pro-cauza, este necesar să vedem cum a înțeles Mareşalul să guverneze şi cum a privit el prezența legionarilor în guvernul său, încă în perioada în care nu se gândea decât la răspunderea ce îi revenea în fața neamului românesc şi a istoriei sale.

La scurt timp după formarea guvernului, respectiv la 21 septembrie 1940, în şedința Consiliului de Cabinet, a declarat:

„Dvs. ştiți care este politica generală a statului, ştiți liniile diriguitoare

şi aveţi posibilitatea să vă luaţi toată iniţiativa în această privinţă, însă pe liniile mari diriguitoare ale politicii de stat. Acum trebuie să pun la punct o chestiune cu dl. Sima. Aţi văzut, noi am transformat statul într-un stat naţional legionar. Eu sunt şeful regimului legionar, iar dl. Horia Sima este comandantul mişcării legionare. Cu dl. Sima suntem înţeleşi că toată partea politică o face mişcarea, în guvernare însă, partidul nu se amestecă decât dl. Horia Sima prin raporturile directe pe care le are d-sa şi împreună căutăm să dirijăm statul în direcţiunea cutare sau cutare, cădem sau nu de acord, până acum am căzut de acord în toate problemele şi cu siguranţă că tot aşa se va întâmpla şi de aici înainte.

Aşa încât, acestea sunt raporturile noastre. Aţi văzut că deja a apărut comunicatul privitor pe cei ce se prezintă sub formă de legionar, etc. Va să zică dvs. nu puteţi să suferiţi în nici un fel şi de la nimeni opresiunea şi injoncţiunea partidului, nici de sus, nici de jos, în conducerea departamentului dvs. sunteţi responsabili şi nu puteţi să spuneţi că a venit cutare şi v-a sugerat cutare lucru. Sugestiunile se fac de dl. Sima şi noi îl acceptăm cu toţii sau nu. Deci, nu au voie legionarii să intre oricând în minister, cum s-a întâmplat la început. A fost o perioadă romantică, explicabilă, un tineret comprimat până la refuz şi când i s-a dat drumul a sărit în sus şi i-a pocnit pe mulţi. Acum însă, să intrăm în ordine şi legalitate ".

Comparând cele două declaraţii, una în calitate de inculpat, iar alta în calitate de conducător al statului, nu putem să nu observăm deplina lor concordanţă, cu referire specială la atitudinea Mareşalului faţă de mişcarea legionară. Este evident că nu a simpatizat fascismul şi agentura lui din România, dar a văzut în mişcarea legionară, care luase amploare, o forţă reală, dar, dat fiind caracterul ei ocult, putea fi deosebit de periculoasă. În lipsa altor forţe politice reale de contrapondere, a preferat să scoată mişcarea legionară la lumină şi să o dirijeze spre servirea scopurilor majore ale ţării. Nu a reuşit acest lucru, dar această scoatere la lumina zilei i-a dat posibilitatea să o desfiinţeze definitiv ca forţă din viaţa politică a ţării.

Este interesant de văzut ce au declarat la proces personalităţile politice de frunte ale acelor vremuri, ţinând seama şi de condiţiile tensionate în care s-a desfăşurat procesul şi riscul la care se expunea orice persoană audiată în cazul în care făcea depoziţii în favoarea Mareşalului Ion Antonescu. Şi totuşi, cu toate aceste riscuri, nimeni nu a putut să nu confirme, chiar dacă uneori cu ezitări, declaraţiile Mareşalului.

Constantin I. Brătianu, şef al Partidului Naţional Liberal, a declarat în faţa Tribunalului Poporului:

„Înainte de a forma guvernul din 6 septembrie 1940 şi înainte de abdicarea Regelui Carol, Mareşalul Antonescu a venit la mine pentru formarea unui guvern de uniune naţională; am refuzat atâta vreme cât în

fruntea statului se afla Regele Carol. După ce a format guvernul, m-a surprins că nu a venit la mine să mă consulte şi atunci m-am dus eu la Preşedenție, unde m-am dus împreună cu dl. Gh. Brătianu şi am spus cu acea ocazie condițiunile în care se află statul, înțelegând să-i dau concursul, aprobându-i colaborarea persoanelor liberale şi, în general, orice persoană cu care ar avea relațiuni şi legături economice ".

„În septembrie 1940 recomandam ca guvernul să fie constituit de Mareşalul Antonescu, ca omul cel mai indicat şi aceasta a determinat aprobarea ca Leon şi Creîeanu să intre în guvern. Mai precis am fost de acord ca prietenii comuni ai noştri, Mihai Antonescu şi Alex. Ottulescu să intre în guvern.

Am dat acordul ca şef politic al d-lui Gh. Brătianu ca să intre şi să participe în guvern ca vice-preşedinte, dar din moment ce a fost numit Horia Sima, nu a mai intrat.

După rebeliune nu am mai discutat problema guvernului, însă am fost fa acord şi eram de părere că singurul Mareşalul Antonescu poate continua guvernarea şi la acel moment socoteam util un guvern militar, fiindcă eram în stare de revoluție ".

Gheorghe Brătianu, în fața aceleiaşi instanțe de judecată a declarat, între altele:

„Acuzatul Mihai Antonescu a făcut parte din cadrele partidului meu şi a fost amic personal şi politic.

Între 6 şi 14 septembrie 1940 am dus tratative cu Mareşalul Antonescu, urmând a ocupa demnitatea de Ministru de Externe şi vice-preşedinte, dar am renunțat deoarece elementul legionar devenise preponderent.

Mi s-a propus a intra în guvern după rebeliunea din 1941, dar am refuzat, pentru că toate cercurile politice răspunzătoare din țară erau de acord că situațiunea reclama un guvern militar după 21 ianuarie 1941".

Din această depoziție rezultă cu certitudine faptul că lui Gh. Brătianu i s-a propus să intre în guvern atât în momentul inițial al formării guvernului Ion Antonescu, precum şi după rebeliunea legionară din ianuarie 1941, dar de fiecare dată a refuzat. Motivele care l-au determinat să refuze de fiecare dată sunt însă discutabile. Față de al doilea răspuns apare îndoielnic pretextul primului refuz, referitor la „preponderența elementului legionar", mai ales că preponderența invocată nici nu era reală. Oricum, Mihai Antonescu, membru marcant al P.N.L. a făcut parte de la început din guvern, iar după ianuarie 1941 a devenit al doilea om, ca importanță în guvern, prin numirea sa ca vicepreşedinte, menționând şi portofoliul Afacerilor Externe.

Iuliu Maniu, şeful Partidului Național Țărănesc, audiat ca martor în fața instanței a declarat:

„înainte de abdicarea Regelui Carol am avut o întrevedere cu acuzatul

Ion Antonescu şi ne-am hotărât ca nici unul dintre noi să nu primim nici o însărcinare din partea fostului Rege. De asemenea Dinu Brătianu, Gheorghe Brătianu şi cu Stelian Popescu. Cu ocazia acelei întrevederi am stabilit că, dacă Regele Carol va abdica, să participăm toţi la guvern fără a preciza cine va fi prezident, d-l Mareşal Antonescu rezervându-şi Ministerul de Interne şi cel de Război.

înainte de a sosi eu la Bucureşti, Regele Carol l-a chemat în audienţă pe Ion Antonescu căruia i-a oferit să formeze guvernul, ceea ce Ion Antonescu a refuzat, dat fiind înţelegerea noastră de a nu primi nici o însărcinare din partea Regelui Carol. În aceeaşi seară l-am întâlnit pe Mareşalul Antonescu care mi-a comunicat rezultatele audienţei avute şi mi-a reconfirmat înţelegerea avută.

În aceeaşi noapte a fost chemat din nou în audienţă Mareşalul Antonescu. Ce s-a întâmplat însă în acea noapte eu nu ştiu. A doua zi am aflat că Ion Antonescu a primit însărcinarea de a forma guvernul cu condiţiunea de a fi conducătorul statului şi de a i se transmite unele din prerogativele regale.

După constituirea guvernului Antonescu am avut o întrevedere în cadrul căreia mi-a cerut ca, în cazul când va alege persoane din cadrul P.N.Ţ., să fiu de acord să participe la guvernare. Am fost de acord, dar numai ca tehnicieni, nu colaboratori politici. În acest fel au fost numiţi doi secretari generali: Dl. Gerota, imediat, şi, mai târziu, dl. Grigore Popescu, tehnician în materie comercială şi industrială la Ministerul Aprovizionării".

Pentru a demonstra tensiunea psihică în care s-a desfăşurat procesul Mareşalului Antonescu şi timorarea la care au fost supuse persoanele audiate, prin întrebări vădit acuzatoare la adresa martorilor, voi reda fragmente ale depoziţiei lui Iuliu Maniu, care reprezintă răspunsuri la întrebările tendenţioase ale instanţei, răspunsuri care vin în contradicţie cu depoziţia făcută în mod liber, până la faza întrebărilor.

La întrebarea dacă a înţeles să sprijine guvernul Antonescu:

„Nu am înţeles să sprijin Guvernul Antonescu, dar dat fiind că ţara era în schimbare de regim şi că regele a fost gonit de pe tron, nu înţelegeam, ca orice român să fac greutăţi".

Este clar că şi prin acest răspuns, Iuliu Maniu a confirmat sprijinul acordat guvernului Mareşalului, dar a considerat ca prudentă găsirea unei motivaţii de circumstanţă. Dar întrebările agresive au continuat, la fel şi răspunsurile echivoce.

„Ion Antonescu, neavând în spatele său o formaţiune politică, era natural ca echipa guvernamentală să şi-o formeze din alte formaţiuni politice sau din oameni din afara partidelor şi am fost chiar surprins de ce d-sa, ale cărui idei fundamentale politice nu erau acelea ale legionarilor, s-a adresat totuşi legionarilor pentru a forma echipa

guvernamentala şi deci nu s-a adresat P.N.Ţ. sau P.N.L. pentru a-i da concurs. Câteva săptămâni înainte de constituirea guvernului din 6 septembrie 1940, la întrevederea ce am avut-o la d-sa acasă, am constatat că era contra orientării politice internaţionale alături de Germania şi deci era de acord cu noi şi nu cu legionarii.

Din punct de vedere al scopului de a menţine ordinea în stat, programul lui Ion Antonescu şi al nostru era în perfectă concordanţă.

Scopul Cartelului din 1937 cu legionarii a fost dublu; primul scop înlăturarea prin înfrângerea la alegeri a guvernului Tătărăscu, ceea ce am realizat. Al doilea scop, fiindcă eu în principiu sunt în contra oricărei acţiuni subversive şi ascunse, a fost de a scoate la suprafaţă acele forţe legionare care lucrau în umbră pentru a le cunoaşte şi a le putea combate.

Mareşalul Antonescu nu a avut intenţiunea nici de a consacra Garda de Fier şi nici dorinţi personale nu l-au împins la guvernare ".

Trebuie să recunoaştem că, în ciuda condiţiilor vitrege în care a fost pus să facă declaraţii, Iuliu Maniu a avut tăria şi curajul de a face referiri deosebit de pozitive la adresa Mareşalului Ion Antonescu, de natură să infirme acuzaţiile ce i s-au adus.

Deosebit de semnificative sunt consemnările făcute de Mihai Antonescu, în memoriul înaintat instanţei de judecată, după încheierea dezbaterilor judiciare, în care face o analiză completă şi obiectivă a evenimentelor care l-au adus în fruntea ţării pe Mareşalul Ion Antonescu, şi a perioadei care a urmat. Acest memoriu a fost scris în stare de detenţie, cu creionul, pe hârtie de proastă calitate, în condiţiile timpului limitat acordat ca o favoare. Spun toate acestea pentru a se înţelege mai bine că, din punct de vedere al redactării, memoriul a avut de suferit, dar conţinutul lui este, după părerea mea, de o deosebită valoare istorică. De asemenea, mai doresc să se înţeleagă faptul că un înscris cu creionul, după 44 ani de la redactare, iar unele mici porţiuni nu au mai putut fi descifrate, este greu de lecturat.

Am intenţionat iniţial să redau pasaje din acest memoriu, pentru susţinerea unor idei, dar am ajuns la concluzia că numai reproducerea lui integrală este de natură să nu-i altereze substanţa, iar pe de altă parte publicarea lui răspunde şi ultimei dorinţi exprimată de Mihai Antonescu înainte de a fi executat, când a cerut, între altele:

„ Cer, dacă e posibil, să se publice apărarea scrisă de mine şi pusă la dosar, mă refer la ultimul memoriu depus de mine ".

Până în prezent această ultimă dorinţă, ca şi celelalte, nu a fost adusă la îndeplinire, deoarece, prin publicarea memoriului respectiv, cititorii s-ar fi convins de nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu şi de condamnarea lui abuzivă. A sosit însă momentul ca cel puţin în ţara noastră să fie cunoscut adevărul cu privire la acest aşa zis proces judiciar. Iată deci, care sunt motivele pentru care mă simt obligat să pun la

dispoziția cititorului textul integral al memoriului, ultimul de altfel, redactat de Mihai Antonescu, care, pe lângă răspunderile politice pe care le-a avut, a fost, în primul rând, un eminent profesor universitar.

Onorate Domnule Preşedinte,

Am onoarea a vă depune odată cu aceasta notele de apărare ce înțeleg să fac în procesul supus dezbaterilor onor Tribunal Popular.

Vă rog să binevoiți a scuza forma în care prezint aceste note.

Vă exprim mulțumiri pentru posibilitatea ce mi-ați dat ca să-mi fac această apărare în liniște.

Primiți vă rog încredințarea stimei mele.

Mihai Antonescu

Domnule Preşedinte,

Onorat Tribunal, Domnilor Acuzatori Publici,

Vă rog să-mi îngăduiți a începe printr-o precizare: în cursul pledoariei sale Dl. Bălăceanu a pus problema morală a atitudinei foştilor colaboratori față de Mareşalul Antonescu. Indiferent de motivul care l-a determinat, eu sunt dator să stabilesc de la început poziția mea față de Mareşalul Antonescu.

Deşi tânăr, eu am slujit Țara şi pe Mareşal timp de 4 ani. Am conştiința că mi-am făcut datoria.

Ştiu că i-am spus Mareşalului Antonescu tot ceea-ce socoteam că serveşte răspunderii noastre, mai ales în problemele sau măsurile care credeam că sunt legate de interesele permanente ale Țării. Şi aceasta într-o vreme când nu toți îşi făceau datoria de a-l informa.

Am văzut de la început misiunea Mareşalului Antonescu ca o sarcină istorică într-un moment greu pentru România, atât din punct de vedere internațional, cât şi intern.

În mai multe ocaziuni, în cursul guvernării am spus public că misiunea Mareşalului Antonescu este „giratorul trecător al unui destin permanent", nu „un regim politic", ci o sinteză națională în cel mai greu moment al istoriei noastre.

Am afirmat, în sfârşit, în cursul anului 1943, dorind ca şi pe plan internațional să poată fi înțeles acest lucru şi fără a ține seama de orice nemulțumire germană, că politica externă este alegerea între două posibilități istorice, o hotărâre între două ipoteze de destin, pe când România nu avea decât una, voind cu alte cuvinte să fac să se ştie şi peste granițe că Regimul Mareşalului Antonescu este un regim care împlineşte misiunea trecătoare a epocii de război, că nu este în serviciul nimănui - nici al vreunei țări streine, nici al vreunei ideologii, ci urmăreşte numai acest scop, de a scoate Țara din perioada de război.

Misiunea aceasta istorică în epoca de război, am conştiința că a fost

împlinită de Mareşal. Fiindcă istoria nu se scrie după sfârşitul unei opere, ci după substanța şi rezultatele ei efective.

De aceea, nu mă voi opri asupra sfârşitului acestei misiuni, adică 23 august 1944, întâi fiindcă el va fi judecat de istorie, în al doilea rând fiindcă, în dezbaterile acestui proces, s-a făcut lumină şi Țara va putea să judece poziția morală a celora, după ce s-au ferit de răspundere, preocupate (sic) de poziția personală sau de partid-au fost cei dintâi şi la 23 august 1944 şi în acest proces să se desolidarizeze.

La capătul misiunii pe care Mareşalul Antonescu a îndeplinit-o azi, când se pune în fața judecății problema răspunderilor - despre care mă voi ocupa - eu am datoria să precizez că, dacă m-am găsit alături de Mareşal, în cursul ei, în împrejurările grele de atunci - eu azi sunt dator să răspund cel dintâi, după Mareşal, de ceea ce s-a făcut.

Pentru actele săvârşite contra legilor războiului, sau pentru crimele ce se vor fi săvârşit pe teritoriul sovietic, eu pot să plătesc ca fost Ministru de Externe, dar consider, ca o expresie a conştiinței mele pe care nimeni nu mă poate opri s-o mărturisesc, că am fost strein de săvârşirea lor. Mareşalul Antonescu însuşi a declarat că nu se poate solidariza cu crime şi cu jafuri.

Cu această lămurire, cred că pot dezvolta apărarea.

Procesul acesta nu este procesul Gărzii de Fier, aşa cum ar putea reieşi din actul de acuzare.

Pe banca acuzării figurează Mareşalul Antonescu şi alături de el câțiva foşti profesori, foşti generali, un agricultor şi un industriaş.

Acesta nu poate fi procesul Gărzii de Fier. De altfel însăşi prezența Mareşalului Antonescu aci, face ca procesul să aibă acest caracter.

Ca om şi ca militar, personalitatea Mareşalului Antonescu este cunoscută de toți.

A face azi o evocare a însuşirilor lui este nefolositor, fiindcă eu am convingerea că Onor Tribunal ştie ce reprezintă Mareşalul Antonescu.

Instituțiile şi carierele noastre nu au creiate multe figuri şi personalități reprezentative care să reunească, în meritele şi însuşirile lor, tot ceea ce a putut da mai bun, mai autentic spiritul românesc.

Pentru Armată şi cariera ostăşească, Mareşalul Antonescu este o asemenea apariție reprezentativă.

În 40 de ani de carieră el a reuşit, prin meritele sale, să se impună nu numai ca figura cea mai reprezentativă a Armatei, dar ca o rezervă a Țării.

Momentul politic 1940

Actul de acuzare înfățişează luarea puterii de către Mareşalul Antonescu, în septembrie 1940, drept opera unei acțiuni de trădare a poporului românesc, întreprinsă de către Garda de Fier, cu sprijinul Germaniei şi în folosul acesteia.

Este, cred, cea mai aspră nedreptate care se putea face unui om, al cărui trecut, pus 40 de ani în serviciul Țării, nu putea în nici un caz să-şi împrumute numele şi prestigiul pentru a prăbuşi ceea ce slujise o viață întreagă.

A despărți evenimentele cari au dus pe Mareşalul Antonescu la conducerea Țării de împrejurările interne şi internaționale de atunci, este nu a judeca şi nu a face lumină.

Îngăduiți-mi să încerc a evoca aceste împrejurări. Fiindcă procesul Mareşalului Antonescu nu este judecarea unui om, ci este procesul unui moment politic.

În 1940, Mareşalul Antonescu a luat guvernul după ce evenimentele internaționale schimbaseră profund aşezările Europene, iar Țara noastră îşi prăbuşise toată structura politică, pe care în 70 de ani o întemeiase vechea democrație românească.

Actul de acuzare învinovățeşte pe Mareşalul Antonescu şi regimul său de a fi înstrăinat România de la politica externă firească şi corespunzătoare intereselor lui; de asemenea de a fi prăbuşit instituțiile şi ordinea democratică.

Această învinovățire nu ține seama de realitățile istorice.

În septembrie 1940 întregul sistem european era prăbuşit. Sud-Estul Europei, care constituia cheia de rezistență a sistemului european fusese prăbuşit la Gotesberg.

Anglia şi Franța n-au sprijinit efectiv securitatea sud-estului, iar lipsa unui sistem de securitate a răsăritului a făcut ca Mica Antantă - Cehoslovacia, Iugoslavia şi apoi şi România, în urmă - să se găsească fără sprijin, neexistând un sistem de legătură cu centrul şi cu U.R.S.S..

În lipsa înțelegerii pentru crearea unui sistem European care să poată stăvili tendințele de război şi dominația Axei - Germania a câştigat la Gotesberg, opoziție de dominație a Sud-Estului.

Astfel, libertatea şi puterea de rezistență a Sud-Estului au ajuns să fie dominate pe rând de Germania, prin violență sau presiune.

România s-a găsit în 1939/40 supusă acestei influențe, căreia regimul nostru politic de atunci i-a cedat, stabilind legături cu Germania.

Regele Carol al-II-a stabilit primele legături cu Germania, prin acte consecutive:

a) Repudierea garanțiilor anglo-franceze.

b) primirea garanției germane, făcută în iulie 1940 sub guvernul Argetoianu.

c) declararea adeziunii României la Axă, făcută tot atunci deguvernul Argetoianu.

d) Convenția Woltrat-Bujoi, care da Germaniei prioritate asupra petrolului românesc.

e) invitarea misiunii militare germane în România, făcută

deguvernul Gigurtu în august 1940.

Este limpede că aceste acte au schimbat total bazele politicii noastre externe şi că, în vara anului 1940, prin voinţa regimurilor Regelui Carol II, România a fost nu numai aşezată alături de Axă, dar legată economiceşte de Germania, şi în parte militar, convenţia petrolului şi invitarea misiunii militare germane în România, constituind elementele acestei colaborări.

La aceasta trebuie să adăugăm că tot atunci, dictatul de la Viena acceptat tot de regimul Regelui Carol II a modificat graniţele României şi a făcut să depindă securitatea sa de sistemul german.

Politica alăturea de Germania a fost întărită prin încă 3 factori:

a) prăbuşirea ultimelor elemente ale democraţiei;
b) înlocuirea lor printr-un regim personal al Regelui Carol II;
c) slăbirea succesivă prin ele înşile a partidelor politice; desfiinţarea regimului Constituţional; creiarea Frontului Renaşterii Naţionale şi a Partidului Naţionalist chiar cu concursul principalelor personalităţi din partidele acestea, au fost actele de înlăturare a ultimelor elemente ale democraţiei româneşti.

Chemarea Gărzii de Fier la guvern, consacrarea ca partid de guvernământ, în ultimul guvern al Frontului Renaşterii Naţionale, aceasta a constituit înlocuirea vechei democraţii printr-un regim personal al Regelui Carol II.

Prin aceasta regele Carol II a adăogat legăturilor internaţionale cu Germania o bază de ordine internă pentru că Garda de Fier era angajată la o politică de totală supunere faţă de Germania.

Astfel, regimul regelui Carol II pe de o parte a legat România de Germania şi Axă, iar pe de altă parte a deschis drumul germanilor în Balcani, lucru la care a contribuit şi Ungaria, care, prin actul de la Viena a asigurat dominaţia politică şi militară a germanilor în întreaga regiune, odată cu stăpânirea Carpaţilor, contra U.R.S.S..

Aceasta era situaţia internaţională şi internă la începutul lui septembrie 1940.

Tot ce a urmat sub regimul Mareşalului Antonescu nu a fost decât urmarea de neevitat a împrejurărilor anterioare.

Pe plan internaţional România nu se mai putea sustrage angajamentelor sale cu atât mai mult cu cât se negociase sub regimul Regelui Carol II o alianţă politică generală cu Germania şi se începuse discuţia chiar în vederea aderării la Pactul Tripartit.

Pe plan intern, Mareşalul Antonescu, aşa cum a rezultat din chiar dezbaterile acestui proces, a încercat să se reazime pe o formulă de Uniune Naţională fără a izbuti.

Şefii vechilor partide, cum au declarat-o aci, refuzau orice concurs Regelui Carol II.

Mareşalul Antonescu se găsea în faţa acestei situaţii.

Partidele politice erau desorganizate; Garda de Fier, după ce fusese folosită de Regele Carol II ca să slăbească partidele politice se găsea, în septembrie 1940, singura forță politică ieşită în stradă, care aspira la obținerea întreagă a puterii.

În această situație internă şi internațională Mareşalul Antonescu a apărut ca o soluție de apărare, care se impunea momentului politic.

Regele Carol II a făcut apel la el însărcinându-l să constituie guvernul sperând să se salveze el însuşi şi că va putea realiza, acordându-i depline puteri, o formulă de guvernare.

Şefii partidelor politice consultați de Mareşalul Antonescu, aşa cum a rezultat din însăşi dezbaterile acestui proces şi din declarațiile D-lor Iuliu Maniu şi Gh. Brătianu, au refuzat concursul lor Regelui Carol II.

Regele Carol II, în fața acestei situații, i-a recomandat el însuşi în seara de 6 septembrie constituirea unui guvern cu concursul legionarilor.

În aceste împrejurări, cum rezultă din însuşi (sic) dezbaterile acestui proces, Mareşalul Antonescu a constituit un guvern cu concursul Gărzii de Fier, al elementelor ce i-au fost date de partide, - aşa cum de asemenea a rezultat din dezbaterile acestui proces şi cu elemente militare şi - unii tehnicieni.

Între 7-14 septembrie, Mareşalul Antonescu săvârşeşte o seamă de reforme - Legea pentru cercetarea averilor foştilor demnitari; cercetarea contractelor neregulate ale statului; legea pentru revizuirea Consiliilor de Administrație a Societăților, şi alte reforme cu caracter general aşteptate de Țară şi cari reprezentau o satisfacție fiind dorite de toți.

Garda de Fier a fost la 14 septembrie pusă în fața acestor înfăptuiri, cari au asigurat Mareşalului A. din primul moment al guvernării încrederea.

Între septembrie 1940 şi ianuarie 1941, Mareşalul Antonescu a avut într-adevăr în guvernul său miniştri legionari aşa cum a explicat el însuşi aci, arătând şi motivele pentru care nu putea atunci să facă altfel.

În ianuarie 1941, după rebeliune, a înlăturat de la guvern şi a luat măsuri represive în contra legionarilor cu sprijinul armatei.

Astfel, a fost desființată încercarea ce făcuseră legionarii de a introduce în România fascismul.

Onoratul Dl. Acuzator Public Stoican a acuzat regimul M.A. de hitlerism şi că ar fi fost în serviciul fascismului.

M.A. şi regimul său nu a slujit fascismul.

El a primit puterea de la Rege neavând nici o organizație politică proprie.

Tradiția de a se recurge la generali pentru constituirea de guverne în împrejurări grele este veche şi a fost şi în Țara noastră folosită de mai multe ori.

Şi Dl. Iuliu Maniu a afirmat aci că M.A. a fost dictator.

Întâi, nu poate fi dictator cel care este numit şef de guvern de însuşi regele şi care este investit legal cu depline puteri prin chiar decretul de numire.

În al doilea rând, dacă era dictator, pentru ce Dl. Iuliu Maniu i-a dat concursul prin desemnarea unor colaboratori în guvernul Mareşalului.

Am considerat de datoria mea să lămuresc acest lucru, fiindcă altfel, afirmaţia D-lui Maniu, făcută aci, ar putea să reprezinte o gravă acuză adusă Mareşalului Antonescu.

Mareşalul Antonescu reprezintă un regim de autoritate, ci nu de dictatură.

Misiunea lui?

Am arătat încă de la începutul acestei apărări că misiunea M.A. este o misiune istorică, într-o perioadă de război împlinind sarcina de a apăra interesele naţionale în această fază tranzitoriu grea, pe care o reprezintă epoca 1940-1944.

El n-avea nevoie de o consultare populară pentru a se numi formal democratic şi nici nu era în interesul ţării să recurgă atunci la alegeri, cari, în septembrie 1940, ar fi putut, cu Garda de Fier la guvern, să dea un parlament cu o numeroasă reprezentare legionară, întărind astfel Garda de Fier.

De altfel, ceea ce caracterizează regimurile asemănătoare aceluia al Mareşalului A., este că fiind misiuni trecătoare între regimuri stabile - ele n-au nevoie de consultări populare obişnuite, sarcina lor fiind numai de a apăra şi menţine forţele naţiunii în ceasuri grele, ci nu de a reforma, de a schimba, de a întemeia instituţii noi.

Acesta este şi motivul pentru care M.A. a recurs la consultarea populară prin plebiscite pentru a-şi ratifica misiunea.

Aceste plebiscite au servit şi pentru a-şi întări poziţia sa chiar faţă de Germani, cari stăruiau în aducerea legionarilor la putere din nou.

Oricum plebiscitele au ratificat poziţia M.A. şi misiunea lui.

Cari erau posibilităţile Mareşalului Antonescu pentru a-şi îndeplini această misiune.

Pe plan internaţional şi intern Europa de Sud-Est şi România însăşi intraseră în faza de război. România se găsea sub presiunea Germaniei şi nu i se putea sustrage total.

Mareşalul Antonescu n-a avut posibilitatea, în acel moment, de a sustrage Ţara de la angajamentele anterioare şi presiunea Germană, fiindcă evenimentele s-au desfăşurat cu o repeziciune care ne-a depăşit.

Pe plan intern nu dispunea de forţele necesare unei asemenea acţiuni de rezistenţă a maselor, fiindcă şefii de partide, cum au declarat-o chiar în cursul acestor desbateri - au refuzat să-şi ia răspunderea, fie direct, fie sprijinind pe faţă pe Mareşal. Mai mult chiar, dându-i un concurs tacit şi o colaborare de guvern prin membrii desemnaţi sau autorizaţi să ia parte

la conducere, domniile lor l-au întărit şi confirmat în convingerea şi hotărârea că nu avea de făcut decât ceea ce a săvârşit în împrejurările de atunci.

Pe plan internațional de asemenea cum am spus nu se putea schimba situațiunea creiată de angajamentele internaționale luate față de Germania de fostul Rege Carol II şi de consecințele lor, fiindcă România nu putea atunci să se reazeme pentru a rezista Germaniei decât pe Uniunea Sovietică. Guvernul Regelui Carol II ca şi o lungă atitudine politică făcuse ca între U.R.S.S. şi România să existe o stare de răceală.

Totuşi s-a făcut şi această încercare.

La sfârşitul lui noiembrie 1940, ca urmare a unei convorbiri între ministru Vîschinski şi d. Gafencu ministrul nostru la Moscova, am dat instrucția ministrului nostru să arate că România a dorit, doreşte şi va dori să aibă cele mai bune relații cu Uniunea Sovietică, fiind gata a începe chiar discuțiuni.

Venirea misiunii militare germane în România, apoi trecerea trupelor germane spre Balcani şi dislocarea unor unități germane în zona petroliferă şi în Moldova -fapte şi împrejurări de care mă voi ocupa imediat şi la cari de asemenea Mareşalul Antonescu nu a putut opune rezistență, cum voi explica, cred că au fost de natură ca încercarea de apropiere față de U.R.S.S., ce am făcut eu însumi atunci, să nu poată fi realizată, pozițiile câştigate de Germani în România fiind de natură să ne lipsească de libertatea de acțiune, cari ar fi făcut înțelegerea practicabilă, U.R.S.S., în asemenea împrejurări, nu putea să dea ajutor României.

Mareşalul Antonescu nu putea în împrejurările de atunci decât să facă toate sforțările pentru a rezista cererilor germane, fie de ordin politic fie economice.

Astfel, când germanii au cerut să reconstituie o „Legiune a Mareşalului" tot cu concursul legionarilor şi mai târziu un Partid Național Socialist, nu a primit.

De asemenea, cum voi arăta, a pus toate rezistențele la cererile economice germane, neexecutând nici angajamentele ce fuseseră anterior luate de guvernul Gigurtu.

Fără partid, cu o administrație improvizată, Mareşalul Antonescu a făcut totul pentru a combate întâi şi a vindeca apoi starea bolnăvicioasă pe care legionarii încercaseră să o aducă în viața publică, restabilind ordinea şi sprijinul elementelor sănătoase ale Țării, astfel că muncitorii au putut să-şi continue activitatea fructuoasă, să-şi facă datoria, iar ordinea economică să se dezvolte aproape normal.

A găsit țara fără nici un program economic, fără o statistică a materiilor prime, a rezervelor, a naturii capitalurilor şi poziția lor în producție; cu o organizare bancară şi de credit lipsită de orice control sănătos al statului, într-un cuvânt economia Țării lipsită şi de orice plan

director şi de o organizaţie de control şi îndrumare, administraţia noastră fără iniţiativă, neputând împlini rolul ce revine statului, mai ales în împrejurările de război.

Procurarea materiilor prime necesare producţiei, organizarea transporturilor, stabilizarea preţurilor, evitarea inflaţiei, asigurarea creditelor - au constituit atunci măsurile luate de guvernul său pentru a evita prăbuşirea economică în perioada imediat următoare rebeliunii, când încrederea şi siguranţa muncii şi a producţiei fuseseră zdruncinate.

Consolidarea acestor măsuri în 1942 a făcut ca ordinea noastră economică să poată asigura Ţării, deşi într-o perioadă de război, o stare pe care în aceeaşi perioadă, n-au avut-o alte ţări europene.

Prin aceasta, Mareşalul Antonescu şi-a împlinit cea dintâi sarcină ce a revenit misiunii sale: a) în perioada de criză legionară a combătut şi înlăturat aceste primejdii pentru Ţară; b) în perioada următoare a consolidat ordinea internă, asigurând nu numai liniştea drepturilor, dar şi ordinea economică.

Colaborarea militară cu Germania

a) venirea misiunii militare în România şi trecerea trupelor germane în Balcani;

b) intrarea în război a României;

c) regimul ocupaţiei teritoriilor sovietice.

Actul de acuzare consideră drept un act grav faptul că sub regimul Mareşalului Antonescu a fost adusă misiunea militară în România.

Am arătat împrejurările din vara anului 1940 când guvernul Gigurtu a invitat misiunea militară în România.

În situaţia internaţională de atunci, pe care am amintit-o, astfel că nu mai revin aci, Mareşalul Antonescu nu se putea opune la venirea acestei misiuni. Ceea ce a putut face a fost să reglementeze condiţiile funcţionării sale şi acesta a fost scopul convenţiei Tătărăscu-Tempelhirsch, de care s-a vorbit în acest proces.

Este deci un act consecutiv politicei anterioare şi al poziţiei ce câştigase Germania în 1940, consecinţa garanţiei germane, a alăturării României la Axă şi a actului de la Viena, ci nu o iniţiativă liberă a Mareşalului Antonescu sau o măsură cu caracter politic luată de Mareşal.

Cred că este nedrept ca să se atribuie Mareşalului Antonescu pentru acest act, pe care nu-l putea împiedica, voinţa de a aservi Ţara Germaniei şi cu atât mai puţin de a o trăda.

Actul de acuzare consideră ca o gravă vină a Mareşalului Antonescu faptul de a fi admis trecerea trupelor germane pe teritoriul nostru spre Balcani.

Pentru a vedea dacă este întemeiată această acuzare, cred, că este potrivit pe de o parte să examinăm condiţiunile în care s-a produs; de alta

să dovedim că Mareşalul nu se putea opune la acest act.

În ianuarie, 1941, Hitler a invitat pe Mareşalul Antonescu la Bergtesgaden. Invitația s-a produs cu câteva zile numai, înainte de rebeliune.

Legionarii începuseră o acțiune de propagandă şi agitație, în întreaga Țară, pregătitoare rebeliunii.

Aceasta pe plan intern. Pe plan internațional, situația era aceasta:

Prin actul de la Viena, Germania săvârşise, în realitate, primul pas pentru viitorul război în Balcani. Prin coridorul secuiesc dat Ungariei îşi asigura atât linia strategică a Carpaților împotriva unei intervenții militare din partea U.R.S.S., cât şi inferioritatea strategică a României odată cu siguranța asupra petrolului românesc, adică o punte de dominație asupra României.

Venirea misiunii militare în România constituise al doilea pas care trebuie legat de actul de la Viena şi de garanția germană - toate primite de fostul Rege Carol II şi anterioare venirii la guvern a Mareşalului Antonescu.

În noiembrie 1940 se semnase la Berlin adeziunea României la Pactul Tripartit.

Cred că este folositor să amintesc şi în această privință că guvernele Regelui Carol II discutaseră cu Germania, tot în vara anului 1940, un tratat politic general pe lângă garanția primită.

Adeziunea României la Pactul Tripartit nu era decât consecința de o parte a situației ce se creiase pe plan internațional în raporturile germano-române prin aceste negocieri, ca şi a angajamentelor luate atunci (alăturarea la Axă prin declarație publică), de alta stăruințele legionarilor care, aflându-se în guvern şi având Ministerul de Externe, Sturza (legionar), voiau să se realizeze neîntârziat această adeziune.

În ianuarie 1941, invitat la Bergstengaden, Hitler cere Mareşalului Antonescu să-şi dea consimțământul la trecerea trupelor germane spre Balcani, spunând că Ungaria şi-a dat consimțământul la aceasta şi trupele germane s-ar găsi la granița Ungariei.

În această situație internă şi internațională, Mareşalul Antonescu nu se putea opune, cu atât mai mult cu cât izbucnirea rebeliunii, a doua zi după întoarcerea Mareşalului, făcea imposibilă orice rezistență, țara fiind în plină dezordine legionară.

Trecerea trupelor germane pe teritoriul român nu poate apare astfel ca un act de inițiativă românească sau de liberă consimțire a Mareşalului Antonescu, cu atât mai puțin ca un act deliberativ contra aliaților noştri din Balcani.

Ca dovadă a acestei poziții a Mareşalului Antonescu şi a guvernului său este că atunci când, puțin mai târziu, ministrul Italiei la Bucureşti a venit să ceară intrarea României în război alături de Axă împotriva Iugoslaviei, Mareşalul Antonescu i-a răspuns că acest act ar fi interpretat

de U.R.S.S. ca un act de provocaţiune, după ce luase cunoştinţă de răspunsul ce-i dădusem că România nu poate să lupte în contra acelora lângă cari a luptat în războiul trecut şi lângă cari a stat 20 de ani ca aliată.

În primăvara anului 1941, guvernul german a făcut o serie de comunicări cu tendinţa de a prezenta intenţiile U.R.S.S. privitoare la România ca rău voitoare. De asemenea, prin informaţii militare tendenţioase urmăreau să creeze impresia că U.R.S.S. ar ameninţa România, urmând să pregătească condiţiile morale pentru campania în contra U.R.S.S..

Sub pretextul dezvoltării misiunii militare în România, germanii au adus, cu prilejul trecerii trupelor spre Balcani, unităţi pe cari le-au aşezat în Moldova la graniţa U.R.S.S..

Actul de acuzare vorbeşte de pregătirea războiului în contra U.R.S.S. încă din ianuarie 1941 şi chiar din noiembrie 1940.

Acest lucru nu corespunde realităţii. Am amintit care a fost răspunsul dat de Mareşalul Antonescu cu prilejul cererii formulate de ministrul Italiei, atunci când acesta a venit să solicite cooperarea României la acţiunea în Balcani. Dacă în martie 1941 Mareşalul Antonescu considera că intrarea în război în contra Iugoslaviei este de natură să constituie o provocare a U.R.S.S., sau să fie interpretată ca atare de U.R.S.S., aceasta însemnează că în nici un caz şi cu atât mai mult Mareşalul Antonescu nu a pregătit atacarea Uniunii Sovietice fie şi la această dată.

În mai 1941, Hitler a invitat pe Mareşalul Antonescu pentru a-i anunţa că va face război U.R.S.S..

Mareşalul Antonescu în faţa acestei situaţii, a trupelor germane aflătoare în România, a faptului că România avea graniţă vecină cu U.R.S.S., ştiind că, prin începerea războiului, se deschidea inevitabil problema Basarabiei şi a Bucovinei, - trebuia să-şi dea asentimentul.

Nici nu ar fi putut să n-o facă, pentru că, dacă ar fi refuzat, germanii ar fi readus pe Horia Sima şi regimul legionar.

Între a participa la război fără a se depărta de scopurile naţionale şi între a lăsa ca germanii şi legionarii să târască ţara într-un război total - care să pună în serviciul Germaniei toate forţele şi rezervele României - Mareşalul Antonescu a preferat întâia soluţie.

Aceasta explică pentru ce România a participat la acţiunea în contra U.R.S.S..

Mareşalul Antonescu şi noi toţi n-am înţeles niciodată altfel sensul războiului nostru.

Angajat în această luptă, Mareşalul Antonescu n-a mai putut decât să limiteze efectivele şi contribuţiile cerute de germani.

De asemenea, a trebuit, în intenţia de a reduce numărul forţelor româneşti, să prefere ocuparea de către armata noastră a teritoriului sovietic, în loc să dea trupe care să lupte.

Germanii ceruseră ocuparea de forțele române şi administrarea teritoriului sovietic până la Nipru, ceea ce Mareşalul Antonescu nu a admis.

Dezbaterile acestui proces au arătat că Onor Tribunal poate să judece dacă Mareşalul Antonescu a fost singurul care a crezut că România trebuia sau nu să ia parte la acest război.

S-a amintit în acest proces de scrisoarea pe care D-nii Dinu Brătianu şi Iuliu Maniu, au adresat-o Mareşalului Antonescu, scrisoare prin care ratificau intrarea în război a României - de care au avut cunoştință înainte de începerea lui, spunând în propriii termeni: „ Țara a înțeles că luptăm pentru Basarabia şi Bucovina “, iar în declarația sa d-l Iuliu Maniu a spus că bine a făcut Mareşalul Antonescu făcând acest lucru.

Onor Tribunal poate să judece dacă este drept şi potrivit ca Mareşalul Antonescu şi regimul său să poarte singur răspunderea acestui act, asupra căruia chiar înaintea acestui Onor Tribunal, dl. Iuliu Maniu a declarat că bine a făcut Mareşalul Antonescu.

A discutat, azi dacă s-a făcut bine sau rău, refuzând Germaniei orice fel de participare de trupe româneşti, fără a ține seama de condițiile ce ar fi putut suferi România din partea lui Hitler, cred că nu este drept.

În fața nenorocirii care prin război a lovit atâtea familii trebuie să le cerem iertare pentru suferințele lor.

Regimul ocupației teritoriilor sovietice de Armata noastră a fost fixat de Mareşalul Antonescu, care a dat dispoziții să se respecte instituțiile locale, dreptul de muncă şi libertatea de a munci a populației.

Nici o dispoziție nu a fost contrar regulilor războiului.

S-a lăsat organizarea colhozurilor şi a sovhozurilor în starea anterioară ocupației. S-au refăcut fabrici şi s-au asigurat astfel posibilitatea de muncă ale muncitorilor sovietici.

Dacă se vor fi săvârşit unele greşeli ale administrației, acestea sunt inerente împrejurărilor în care a fost înființată, adică în vreme de război şi cu un aparat administrativ foarte redus.

Actul de acuzare arată că în teritoriul ocupat s-au săvârşit crime.

Condițiile acestei acuzații au fost explicate aci de fostul guvernator Alexianu.

Onor Tribunal poate constata că aceste acte nu au fost săvârşite de trupele române, nici de organele administrației româneşti.

Este ştiut că în prima perioadă a ocupației, germanii au pătruns în acest teritoriu prin formațiile S.S. Acestea au săvârşit adevărate

acte de teroare, în special în contra populației evreieşti.

într-un singur caz autoritățile militare române au aplicat măsuri de represiune atunci când localul comandamentului din Odesa a fost distrus prin explozie; cu acest prilej au fost ucişi ofițeri şi elemente ale armatei instalate într-un imobil.

Față de acest fapt grav s-au dat dispoziții de pedepsire.

Dacă în timpul administrării teritoriilor sovietice s-au putut săvârşi unele acte neregulate, aceasta nu a fost rezultatul unor măsuri de principiu, ci rătăcirea unor elemente cari nu au respectat dispoziţiile date.

Pot să asigur că în nici un caz ele nu au constituit un sistem şi nu au fost rezultatul unor instrucţii legale.

Dimpotrivă Mareşalul Antonescu a dat întotdeauna dispoziţii formale ca să fie respectate legile omeniei şi chiar libertatea cetăţenilor sovietici de a-şi păstra convingerile politice.

Totuşi, dacă s-au săvârşit acte în contra populaţiei, a bunurilor acesteia sau a celor publice, Mareşalul Antonescu şi noi toţi suntem datori să cerem populaţiei sovietice să ierte şi să uite.

De asemenea, trebuie să cerem populaţiei evreieşti care a avut de suferit de pe urma condiţiilor evacuării în timpul iernii şi sub presiunea războiului - să înţeleagă că măsurile ce au fost luate, chiar dacă în înfăptuirea lor le-a adus suferinţe şi jertfe, aceasta n-a fost în nici un caz din intenţia Mareşalului Antonescu.

Şi faţă de aceste populaţii, faţă de familiile care au suferit pierderi nedrepte, Mareşalul Antonescu şi noi toţi suntem datori să exprimăm respectul pentru suferinţele ce au îndurat.

Colaborarea economică germano-română

Actul de acuzare consideră ca o vină a regimului Mareşalului Antonescu colaborarea economică cu Germania, reafirmând că aceasta ar fi fost contrară intereselor poporului român şi, de asemenea, că s-ar fi dat o însemnată contribuţie de război Germaniei.

În ceea ce priveşte colaborarea economică - germano-română din dezbaterile acestui proces s-a arătat că guvernul nu a săvârşit nici o injoncţiune asupra întreprinderilor.

Mareşalul Antonescu a stabilit principiul că nici o infiltraţie sau ***câştigare de noi poziţii germane să nu fie făcută fără aprobarea*** *guvernului.*

Mai mult chiar, s-au restabilit în multe ocazii şi s-au readus în patrimoniul românesc participaţii care fuseseră obţinute de germani.

Colaborarea româno-germană de ordin guvernamental a urmărit întotdeauna să limiteze contribuţiile româneşti cu toate presiunile germane.

La venirea Mareşalului Antonescu la guvern, am găsit, pe lângă convenţia Voltrat, un drept de a obţine integralitatea petrolului românesc. Totuşi se poate constata că, sub regimul Mareşalului Antonescu, exploatările de petrol nu au depăşit o producţie de 5 600 000 tone, pe când în 1936producţia română era de 8 milioane tone. De asemenea, consumul intern de petrol a sporit de la 1 800 000 tone în 1940 la 2 200 000 tone,

în ceea ce priveşte cerealele, la venirea la guvern a Mareşalului Antonescu se găseau în vigoare convenţiile încheiate de guvernul Gigurtu-

Manolescu, care obligau România să dea Germaniei 600 000 tone grâu şi 600 000 tone porumb.

Nu numai că nu au fost executate, dar aşa cum a arătat că rezultă din datele statistice chiar dl. procuror general, în 1941 s-au exportat 79 vagoane cereale.

Din dezbaterile acestui proces, depoziția d-lui Râmniceanu, ca şi din bilanțul Băncii Naționale, Onor Tribunal poate constata că, deşi într-o perioadă de război şi contrar sistemului german practicat în întreaga Europă - am reuşit să aducem în perioada 1941—43, din Germania, în acoperirea schimburilor şi plăților, nu numai mărfuri decontate, dar chiar 6 vagoane aur, care au sporit zestrea metalică a Băncii Naționale limitând astfel inflația.

În ceea ce priveşte contribuția de război, Onor Tribunal a putut vedea că Mareşalul Antonescu şi noi toți cei ce avem răspunderea am făcut totul pentru a o limita.

Petrolul nu a fost dat printr-un regim de constrângere aplicat societăților, nici în privința extracțiilor, nici a producției, nici a vânzării, ci a fost cumpărat de pe piață de germani, direct de la societăți.

Petrolul livrat Germaniei a intrat în balanța schimburilor şi a trebuit să fie acoperit de Germania cu mărfuri şi chiar cu aur.

Am răspuns cu prilejul apărării verbale la acuzațiunile ridicate de d. Procuror gen. Stoican că datele statistice ar arăta alte cifre decât cele prezentate de noi sau de martori. Nu voi relua aci toate capitolele schimburilor ce au fost citate.

Rog Onor Tribunal să rețină numai că, dacă Germania a ridicat prețurile la articolele industriale importante şi noi am ridicat prețurile - contrar obligațiilor luate anterior, vagonul de grâu trecând de la 55 000 lei în 1940 la 200 000 lei în 1943.

Chestiunea Rogifer

Actul de acuzare citează totuşi ca un act de aservire economică a României; Contractul Rogifer.

În 1941, sub presiunea şi în timpul rebeliunii legionare, o delegație a grupului Herman-Goring a cerut la Bucureşti în împrejurările tulburi de atunci, intervenția guvernului român pentru a se obține numeroase participații industriale şi anume: 60%, apoi 50%, apoi 39% în întreprinderile Malaxa; 23-26% la intreprinderile Reşița, o importantă participație la Şantierele Navale, făcând presiuni că, dacă nu se intră în această colaborare, România nu poate să se aştepte să primească materiile prime necesare industriei noastre metalurgice şi siderurgice. Nu am primit aceste cereri, dar n-am putut să ne sus-tragem de la orice colaborare fără a expune această industrie de a nu lucra, ştiut fiind că la acea dată întreaga piață a materiilor prime era sub controlul Germaniei. S-

a făcut o societate de administrare şi exploatare Rogifer, în care Statul român a intrat cu 50% şi grupul german cu 50%, la acţiunile de proprietate ale întreprinderilor Malaxa. Germanii nu şi-au respectat obligaţiunile şi, împreună cu gen. Dobre, am făcut demersuri pentru rezilierea contractului, cum s-a arătat aci. Şi pentru că motivele de ordin tehnic ale realizării contractului, continuau să fie discutate între părţi, am adresat fostului Mareşal Göring o scrisoare cerându-i rezilierea contractului, considerând aceasta - aşa cum o afirmă însăşi scrisoarea -ca o chestiune de răspundere personală, ceea ce am obţinut, înlăturând astfel şi această pătrundere germană trecătoare în economia noastră.

În împrejurările politice de atunci presiunea economică germană care ne silea la colaborare fără de care întreaga industrie metalurgică nu ar mai fi putut dispune de materii prime pentru a lucra - a fost suportată numai de intreprinderile Malaxa, care au suferit astfel o jertfă în folosul Ţării.

Legile rasiste

Una din aceste greşeli, la care însă de asemenea nici Mareşalul Antonescu, nici România nu se putea sustrage - a fost că sub regimul său s-au făcut legi rasiste şi antisemite.

Consider însă că şi această acuzare nu poate fi despărţită nu numai de împrejurările internaţionale, care au adus din nefericire atâtea victime în rândurile populaţiei evreieşti din întreaga Europă, dar mai ales de împrejurările şi atmosfera creeată de unele mişcări şi partide antisemite în perioada 1933—40. De asemenea propaganda Cuzisto-legionară şi incitarea la ură, care constituia programul şi activitatea acestor organizaţii.

Trebuie de asemenea amintit că statutul evreilor a precedat regimul Mareşalului Antonescu.

Acţiunea antisemită legionară dezvoltată între sept. 1940 şi ian. 1941, ale cărei excese Mareşalul Antonescu le-a reprimat-continuu propaganda sa şi după 1941.

în aceste împrejurări a intervenit legea de expropriere din 1941 a bunurilor evreieşti.

Rog Onor Tribunal să ţină seama că au fost treptat şi în fapt reduse în aplicarea lor precum şi greutăţile întâmpinate de regimul Mareşalului Antonescu în reprimarea abuzurilor, confiscărilor de avere prin violenţă şi altor excese legionare, pentru a nu despărţi judecarea capetelor de acuzare privitoare la legile rasiale de atmosfera şi împrejurările de atunci.

Mareşalul Antonescu, eu însumi, am făcut tot ceea ce a fost posibil pentru ca bunurile expropriate să nu fie înstrăinate până la sfârşitul războiului, aşa că, în realitate, legea de expropriere a bunurilor evreieşti a putut să aducă numai unele sacrificii trecătoare, ci nu să desfiinţeze cu

adevărat acest drept.

Alte legi din această perioadă au fost conduse de acelaşi spirit, oricare au fost presiunile germane pentru introducerea unui regim de agravare a condiţiei evreilor.

Recunosc şi regret că unii evrei au avut de suferit; şi aşa sub regimul nostru s-au făcut acte care puteau uneori jigni spiritul de omenie de care Neamul nostru nu a fost niciodată strein.

Rezistenţe în politica Externă

Nu numai pe plan economic dar şi pe plan diplomatic, acţiunea de rezistenţă a României faţă de Germania a fost statornică.

Încă de la prima vizită la Berlin şi Roma, Mareşalul Antonescu a declarat că România nu poate recunoaşte ca definitiv actul de la Viena.

La 15 septembrie 1941 mi-am făcut datoria de a notifica caducitatea actului de la Viena, atât guvenului german cât şi celui italian, odată cu un memorandum asupra condiţiei Românilor din Transilvania de Nord, a persecuţiilor ce sufereau, odată cu declaraţia că România se consideră deslegată de actul de la Viena rezervându-şi momentul când să tragă în fapt consecinţele date de Ungaria, adică reocuparea Transilvaniei de Nord.

În 1942, am luat iniţiativa unei declaraţii a drepturilor naţiunilor mici şi mijlocii europene urmărind afirmarea elementelor de organizare internaţională liberă declaraţie care era potrivnică Pactului Tripartit.

Tot în 1942, guvernul român a luat poziţie contra imixtiunii guvernelor german şi italian care prin comisia Hencke-Roggeri, în chestiunea Transilvaniei, urmăreau o anchetă asupra drepturilor româno-ungare, Mareşalul Antonescu a declarat în scris că nu este vasal, iar memorandumul înaintat ca protest celor două guverne, contra acestei imixtiuni, declară că România nu înţelege să se întoarcă la regimul dictatorial din perioada Otomană.

Guvernul Mareşalului Antonescu a făcut în 1941/43 tot ce a putut pentru a ajuta populaţia din Transilvania.

În chestiunea Dunării, când, în 1942, Germania a cerut României schimbarea Statutului Dunării într-un statut germano-român la gurile Dunării şi un director german la Direcţia Dunării Maritime, am răspuns că România nu înţelege reglementarea regimului Dunării decât la pace şi odată cu regimul Mării Negre şi nu înţelege să dea servituţi internaţionale după ce i s-au atras servituţile sângelui.

Când la 25 decembrie 1942, ministrul german la Bucureşti încearcă ameninţarea readucerii legionarilor la guvern, desigur sub presiunea germană - anunţând plecarea din Germania a lui Horia Sima, am arestat 2 000 de capi legionari, iar la ameninţarea că acest fapt al arestărilor poate avea consecinţe grave pentru România, am răspuns cerând predarea legionarilor fugiţi în Germania şi am trimis chiar lui Hitler declaraţia că

„cuvântul Germaniei este pătat şi că Neamul Românesc are dreptul să-şi pedepsească singur trădătorii”.

Rezistența economică însăşi nu a fost lipsită de greutăți diplomatice, Mareşalul Antonescu primind, în 1943, o scrisoare de injoncțiuni de la Hitler, la care s-a răspuns prin a nu se face nici o concesie.

Din aceste câteva greutăți şi rezistențe citate, au fost numeroase - cred că Onor Tribunal poate vedea că în nici un caz Regimul Antonescu nu a fost hitlerist sau în serviciul Germaniei.

Acţiunea de propagandă

Actul de acuzare consideră acțiunea de propagandă drept o altă dovadă a servirii hitlerismului şi intereselor sale.

Propaganda noastră, cu excepția exceselor rasiste din perioada legionară, a rezistat împotriva presiunilor germane făcute zilnic prin somații şi de multe ori prin intervenții diplomatice, şi aceasta contra protocolului de propagandă de care s-a vorbit în proces.

Propaganda noastră nu a premers războiului, ci i-a urmat.

Trebuie să recunosc, totuşi că, în perioada războiului, propaganda noastră civilă şi militară a adâncit neînțelegerea dintre U.R.S.S. şi România precum şi eroarea comună asupra rezultatelor comunismului şi revoluției sovietice şi eu însumi m-am alăturat acestei propagande.

Mai ales ca fost profesor şi ținând seama de misiunea educatoare şi de cunoaştere a adevărului pe care am avut-o în 19 ani de învățământ, eu mă simt dator să spun azi, după cele ce am văzut eu însumi în U.R.S.S., ce reprezintă realitatea sovietică, nu numai că Armata Sovietică poate să ne ajute ca să ne ferim în viitor de primejdii, cum ne-a ajutat ca să ne reluăm Transilvania, dar că U.R.S.S. dispune de instituții de la care noi putem lua învățăminte.

Disciplina de muncă pe care am văzut-o predominând în U.R.S.S. ca adevăr, sănătatea cadrelor formate în 30 de ani... despre cultura sovietică, care nu este formală, ci practică, ... marea experiență care a pus bazele unui nou sistem de bănci şi credite întemeiate de stat, precum şi rezultatele mecanizării agriculturii ca şi faptul că soldatul sovietic a luptat pentru Transilvania noastră - mă fac să spun azi că mă simt vinovat față de U.R.S.S., care trebuie să fie respectată.

Şi mai trebuie să fac o recunoaştere pentru că, la vârsta mea, eu am curajul de a privi şi înainte nu numai în urmă şi am datoria ca, rostind adevărul, să încerc a atrage atenția pentru ca, în viitor, să ne ferim de greutățile prin care a trecut țara între 1939/44.

Este adevărat că m-am abătut în această vreme de la poziția pe care am stat 17 ani ca profesor şi intelectual.

Şi o spun aceasta, oricare ar fi consecințele. Dar din respect pentru Universitatea căreia am aparținut şi față de foştii mei studenți, lor trebuie

să mărturisesc că am făcut aceasta din dorința de a sprijini pe Mareşalul Antonescu, dându-mi seama că, fără misiunea lui istorică, Țara s-ar fi putut prăbuşi.

în conştiința mea am înțeles să slujesc această epocă tranzitorie, când România nu putea face altfel, dar n-am înțeles niciodată să părăsesc adevărul convingerilor mele, că n-am crezut în concepția imperialistă germană, ci întotdeauna într-o organizare internațională liberă.

Fac apel la Mareşalul Antonescu să spună dacă, în momente hotărâtoare pentru evoluția războiului, eu n-am urmat prin acte hotărâte această convingere.

La capătul acestei experiențe de zbucium în care am unit ceea ce 17 ani gândisem asupra ordinei internaționale cu greutățile întâmpinate ca ministru de Externe, în vremuri grele eu cred că am datoria de a

spune că România a ajuns acolo şi noi aici, fiindcă Țara noastră si

Sud-Estul au lipsit de o organizare internațională regională şi continentală realistă şi puternică şi că azi, când ştim ce reprezintă armata U.R.S.S., când ne-am primit Transilvania cu sprijinul ei şi nu mai putem stărui în eroarea comună asupra realității pe care o reprezintă, cred că România, împreună cu întreg Sud-Estul, trebuie să intre într-un sistem regional care să dea întregii Europe răsăritene siguranța în contra oricărei agresiuni şi chezăşia dezvoltării fără nici o primejdie.

Numai astfel România va fi într-adevăr ferită de o nouă încercare ca aceea din 1939/40 şi alții vor rândui locul nostru de azi.

Onorat Tribunal

Procesul acesta nu este judecarea Mareşalului Antonescu, a regimului său, a celor ce au colaborat cu el.

Este procesul unei epoci din viața poporului nostru şi a unei misiuni de ceasuri grele.

Azi şi această epocă şi misiunea împlinită aparțin istoriei.

Hotărârea dvs. va fi şi ea tot o pagină de istorie, pe care o scriți nu numai pentru persoana noastră, dar şi pentru cei ce vor purta răspunderile de mâine.

Hotărârea poate să însemne un învățământ negativ, represiv, oricât de moralizator, înseamnă însă pentru cei ce vor veni teama de a nu greşi în viață, dar şi îndemnul de a se abține de la orice politică în ceasuri grele pentru Țară.

Sentința dvs. poate fi un învățământ pozitiv, creator, dându-le convingerea că servirea Țării este întotdeauna o datorie şi că abținerea de la răspunderi în epocile de grea încercare sau lucrarea lor ocolită fără gând de slujire adevărată, numai din dorința de a păstra poziții personale sigure pentru sine sau partidul său - aceasta constituie un act care, chiar

dacă nu este supus judecării Tribunalului, nu poate scăpa judecății istoriei şi conştiinței publice.

Dvs. veți alege, care din aceste hotărâri răspunde dreptății şi aşteptărilor poporului român.

Ingăduiți-mi să vă exprim credința că Mareşalul Antonescu nu poate fi pedepsit, fiindcă el a slujit o epocă istorică ale cărei condiții au fost create în afară de voința sa, prin împrejurări internaționale care au depăşit voința tuturor Românilor.

Mihai Antonescu 12 mai 1946

Ultima parte a memoriului ridică unele semne de întrebare. Este vorba de partea în care Mihai Antonescu „recunoaşte" că propaganda antisovietică nu ar fi avut la bază cunoaşterea realității şi după ce arată că „... după cele ce am văzut eu însumi în U.R.S.S., ce reprezintă realitatea sovietică...", concluzionează că: „... mă fac să spun azi că mă simt vinovat față de U.R.S.S. care trebuie să fie respectată".

Până în prezent eu nu cunosc ce s-a întâmplat cu Mareşalul Ion

Antonescu, şi cu colaboratorii săi, în cele 20 de luni cât au fost ținuți în U.R.S.S., dar, după cele consemnate în ultima parte a memoriului depus de Mihai Antonescu, cât şi din ultima parte a declarației dată de Eugen Cristescu, fostul şef al Siguranței Statului, declarația elogioasă la adresa U.R.S.S., pot fi trase unele concluzii, fără a avea însă, pretenția şi certitudinea că ele sunt conforme cu realitatea.

Astfel, s-ar putea deduce, că, în perioada de captivitate în U.R.S.S., asupra foştilor conducători ai României s-a exercitat o imensă acțiune de intoxicare pentru a-i convinge de pretinsa superioritate a sistemului politic sovietic. Există însă mari îndoieli că s-ar fi reuşit o asemenea convertire.

S-ar mai putea presupune că, pe lângă acțiunea de intoxicare, sovieticii i-ar fi determinat să creadă că singura lor salvare ar reprezenta-o atitudinea pe care o vor avea la proces, față de U.R.S.S.. La această concluzie ne conduce şi împrejurarea că Mihai Antonescu, ale cărui elogii la adresa U.R.S.S. au fost palide, a fost condamnat la moarte şi executat, iar Eugen Cristescu, în ale cărui declarații, elogierea U.R.S.S. a fost mai insistentă, deşi a fost condamnat la moarte, nu a fost executat. Acestea însă pot fi simple speculații logice.

Un singur lucru este însă cert şi anume că asupra Mareşalului Ion Antonescu nu a avut nici un efect, nici eventuala încercare de intoxicare şi nici eventualele încercări de timorare. El şi-a păstrat, până în ultima clipă a vieții, verticalitatea şi credința nestrămutată în poporul care l-a născut. S-a apărat cu o demnitate nemaiîntâlnită, dar nici nu a simțit nevoia să aducă elogii de circumstanță nimănui.

Memoriul Mareşalului Antonescu, întocmit la 15 mai 1946, îl voi

prezenta în finalul lucrării, ca ultimul cuvânt al acuzatului. El reprezintă un adevărat testament politic, iar prin sinceritatea care îl caracterizează, prin modul tranşant şi documentat în care răspunde tuturor acuzaţiilor ce i s-au adus, are o putere de convingere cu totul deosebită. Nu îl voi prezenta nici fragmentat în cuprinsul capitolelor, deoarece doresc să dovedesc nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu, pe baza celorlalte probe existente la dosar, făcând abstracţie cu premeditare de apărările sale.

Din cele prezentate în acest capitol se desprind cu claritate următoarele constatări:

Mareşalul Ion Antonescu nu a dorit puterea. El a acceptat-o şi a primit-o din mâna regelui, după repetate insistenţe, într-un moment critic, în care, nici o forţă politică, în afara legionarilor, nu dorea să-şi asume răspunderea preluării guvernării ţării.

Mareşalului a acceptat să formeze guvernul cu sprijinul legionarilor, numai după ce partidele politice tradiţionale i-au refuzat sprijinul în mod oficial.

Mareşalul Ion Antonescu, acceptând participarea legionarilor la guvernare, a sperat că îi va putea stăpâni şi dirija în direcţia slujirii intereselor ţării. La rândul lor, legionarii acceptând o participare mai mult simbolică la guvernare, au sperat că, treptat, vor reuşi să acapareze întreaga putere în stat.

Nici una din cele două speranţe nu s-a realizat şi, ca urmare, în mod inevitabil, s-a declanşat conflictul deschis între Mareşal şi Garda de Fier, conflict în urma căruia mişcarea legionară a fost desfiinţată ca forţă în viaţa politică a ţării.

Ce dovadă mai elocventă ar putea exista că Mareşalul Ion Antonescu nu a avut nimic în comun cu fascismul, reprezentat la noi de mişcarea legionară? Este evident că o dovadă mai concludentă nu poate exista.

Este clar deci că Mareşalul Ion Antonescu nu a ajuns conducător al statului în urma vreunei lovituri de stat, că guvernarea sa nu a fost fascistă şi nici dictatorială. Unde s-a mai văzut un dictator care pe toată perioada guvernării, în permanenţă s-a consultat cu şefii partidelor politice cărora, în repetate rânduri, le-a oferit preluarea puterii?

Înainte de a încheia acest capitol, nu-mi pot reprima un gând şi o întrebare care nu au nici o legătură cu subiectul acestei cărţi.

Am văzut că începutul lunii septembrie 1940 a găsit România în plină revoltă împotriva dictaturii fostului rege Carol II. Existau două posibilităţi: ori demonstranţii să fie reprimaţi cu arme de foc şi să fie salvată dictatura, ori dictatorul să fie convins că trebuie să abdice.

S-a găsit atunci un om căruia însuşi regele i-a cerut să salveze ţara, şi care, după propria mărturisire, „i-a cerut voievodului Mihai să fie calm", asigurându-l că „... voi face totul ca să încerc evitarea unui

deznodământ tragic al națiunii...". Acel om a reușit să evite vărsările de sânge, convingând în primul rând pe aghiotanții regelui şi apoi pe însuşi regele că singura soluție este abdicarea.

Şi acum întrebarea: „De ce nu am avut, şi în decembrie 1989, un Ion Antonescu, iar dictatorul de ce nu a avut «aghiotanți» care să înțeleagă şi să-l convingă pe Ceauşescu Nicolae că singura soluție este demisia şi nu gloanțele?" Dacă ar fi existat asemenea oameni, s-ar fi întâmplat, şi în decembrie 1989, ca şi în septembrie 1940, respectiv, plecarea dictatorului fără vărsare de sânge.

Aceste două momente istorice similare, dar cu rezolvări şi consecințe diferite, ne obligă la aprecieri diferite şi sub aspectul răspunderilor.

INTRAREA ARMATELOR GERMANE ÎN ROMÂNIA

Potrivit sentinței Tribunalului Poporului, „Primul act de trădare națională, pe care-1 face acuzatul Ion Antonescu, este invitarea armatelor hitleriste să intre pe teritoriul țării".

Cu privire la această acuzație trebuie să remarc de la început că este în flagrantă contradicție cu realitatea. În primul rând misiunea militară germană a fost invitată în România de fostul rege Carol II. Că ea a sosit în țară după *6* septembrie 1940 este cu totul altceva. Este una să inviți un străin în casă şi alta să accepți să-ți intre în casă, iar în a doua situație este una să ai posibilitatea să nu permiți intrarea şi alta când nu ai această posibilitate.

Dar venirea misiunii militare germane în România a fost determinată, realmente, şi de un interes național, acela al instruirii şi dotării armatei române. Dar vom vedea, în continuare, că venirea trupelor germane în România a răspuns şi unui interes major național, constituind, în acele vremuri grele, singura garanție a stabilizării frontierelor țării.

Cine îşi poate imagina că un om cum a fost Mareşalul Ion Antonescu, care şi-a pus întreaga viață în slujba apărării teritoriului național şi care ştia din propria experiență ce înseamnă o ocupație străină, ar fi putut invita sau accepta venirea unor trupe străine, fără a avea în vedere, în primul rând, interesul național?

Oricum, este clar pentru toată lumea că, în cazul unui refuz din partea României, Germania ar fi procedat la ocuparea forțată şi la transformarea țării într-un aşa zis protectorat german, echivalând cu subjugarea totală economică, politică şi militară cu toate consecințele ce decurgeau din aceasta, atât pentru toți cetățenii țării şi mai ales cu consecințe dezastruoase pentru evreii din România.

Acest pretins prim act de trădare națională a fost în realitate un act de salvare națională.

Al doilea aspect al acestei acuzații constă în permisiunea dată trupelor germane de a trece în Balcani peste teritoriul țării noastre.

înainte de a intra în detaliu, mă rezum în a afirma că România nu se putea opune nici acestei cereri germane şi că această cerere i-a fost adresată Mareşalului Ion Antonescu în ianuarie 1941, când rebeliunea legionară era pregătită, iar în caz de refuz ar fi fost suficient ca germanii să fi sprijinit rebeliunea şi în desfăşurarea ei, pentru ca ea să reuşească. Ar fi urmat instaurarea unui regim cu adevărat fascist-legionar, cu aceleaşi consecințe pentru țară ca cele menționate anterior.

Rezultă deci, din capul locului, că această acuzație este total nefondată şi de rea credință. Trebuie, însă, să demonstrăm acest lucru.

La întrebarea acuzatorului public „în ce condițiuni au fost aduse în țară trupele germane?", Mareşalul Ion Antonescu a răspuns:

„Problema are două aspecte diferite. Un prim aspect este acela al misiunii germane de instrucție şi al doilea aspect este acela al trecerii trupelor germane prin România în Balcani

în ceea ce priveşte trupele de instrucție am fost pus în septembrie 1940, ca şi în privința acordurilor economice şi politice, în fața unui fapt împlinit. Regele Carol ceruse şi obținuse, după cum era de aşteptat o misiune militară germană, justificată de necesitatea de a reorganiza şi instrui armata română pe bazele şi după metodele germane. Faptul era destul de grav, pentru că aceasta însemna un prim pas către protectorat, care se putea evita, şi mai ales către umilința țării. În fond regele Carol, din cauza situațiunii în care se găsea față de popor şi de armată, avea nevoie de un alt punct de sprijin şi a crezut că-l găseşte în forța militară germană. Când am venit la conducerea statului, germanii, sprijiniți foarte tare de legionari, care şi ei căutau să se bizuiască pe forțe germane în România, mi-au reamintit de aceste angajamente şi m-au întrebat când să trimită misiunea germană. Bineînțeles au fost aprige, discuțiuni în privința încheierii acordului care urma să determine: misiunea acestor trupe şi valoarea lor, raporturile cu autoritățile noastre şi drepturile lor materiale. Prin această Convenție am căutat să obțin efective cât mai reduse, neamestecul în nici un fel de alte probleme decât în cele de instrucție şi drepturi cât mai puține băneşti. Pot să afirm că misiunea militară germană, condusă de g-ral Hansen, a fost foarte corectă şi respectuoasă angajamentelor luate prin convenție. Impresia mea a fost că g-ral Hansen era un militar desăvârşit şi nu aproba injuncțiunile politice ale SS-ului german, sub a cărui presiune directă şi indirectă era pus şi el. Am avut în special ocazia să constat corectitudinea sa cu ocazia rebeliunii.

În ceea ce priveşte trecerea trupelor germane prin România, am fost chemat, prin surprindere, prin ianuarie (mijloc) 1941, la Berchtesgaden unde am avut o întrevedere cu Führerul. La acea epocă, la Bucureşti şi în țară, era o enormă fierbere. Legionarii, pe baza avertismentului ce-l dădusem

lui Horia Sima, la 7 ianuarie, cu ocazia brutalității cu care începuse acțiunea în contra masonilor, că mă voi prezenta în fața Țării şi îi voi cere să aleagă între linia mea de conducere și linia legionară, legionarii se înarmau şi pregăteau rebeliunea. Este perioada când mai ales am avut ocazia să constat reaua credință a g-ral Petrovicescu. În acelaş timp toată lumea din Bucureşti şi din țară era alarmată. Toți simțeau că se pune la cale ceva. Având încredere în g-ral Petrovicescu și în col Rioşanu (subsecretar de stat al Siguranței), mărturisesc că nu am crezut acest act, nemaipomenit în istorie, ca un guvern să facă revoluție contra lui însuşi și nu am luat lucrurile prea în serios, poate spre binele țării. Nu am pus bazele pe aceste zvonuri, mai ales datorită faptului că odată cu mine era invitat la întrevedere și H. Sima. După ce sosise avionul german la Bucureşti dl. H. Sima s-a derobat, refuzând să meargă. A fost un mare semnal de alarmă pentru mine. Cu toate insistențele puse pe lângă el de dl. Fabrițius, ministrul Germaniei la Bucureşti, pe care-l cred de bună credință şi de alți germani pentru care, regret că nu pot să am aceeaşi opinie. Am plecat singur. La întrevederea cu Führerul au participat d-nii Ribbentrop, mareşalul Keitel, g-ral Jodl, şeful de Stat Major al tuturor forțelor germane, alți 2-3 generali pe care nu-i cunoşteam, dl. Fabrițius şi un domn care apărea pentru prima oară, Dl. Hitler recomandându-mi-l, Ml l-a prezentat spre surprinderea mea și a d-lui Fabrițius ca noul ministru al Germaniei la Bucureşti, adăugând că este unul din cei mai buni prieteni ai săi și un om de mare încredere. Ştiam din nume că dl. Kilinger era ministrul Germaniei în Slovacia şi că acolo se manifestase ca un mare și brutal sprijinitor al elementelor slovace naziste.

Era pentru mine al doilea avertisment, dat fiind luptele mari care existau între mine și legionari şi insistența lui H. Sima de a rămâne în țară în absența mea.

După prezentarea domnului Kilinger a început conferința pentru care fusesem chemat. Spre surprinderea mea și contrar uzanțelor (nu fusesem prevenit despre problemă după cum ar fi trebuit), după ce g-ral. Jodl a făcut o expunere a situației militare în Europa, Hitler mi-a spus următoarele: «Italia se găseşte angajată în Albania de Sud într-o situațiune foarte periculoasă, căreia nu mai poate să-i facă față cu forțele proprii. Germania trebuie să alerge în ajutor. Vă rog să dați aprobarea ca trupele germane să treacă prin România în Balcani. De altfel, aceste trupe se găsesc deja cu capetele lor de coloană la granița României cu Ungaria şi Bulgaria ca şi Ungaria şi-au dat consimțământul». Am întrebat: «De ce nu trec prin Serbia?» Mi s-a răspuns că în Serbia este o situațiune politică dificilă din cauza că sunt elemente de opoziție care nu sunt de acord cu pactul încheiat între regentul Paul şi guvernul său cu Germania. Hitler a adăugat că nu vrea să provoace Serbia, însă la cea mai mică acțiune politică contrară în Serbia, o va ocupa şi pedepsi. Era pentru mine al treilea

avertisment. Am obiectat atunci ca un ultim refugiu şi încercare de a evita trecerea trupelor germane prin România, atitudinea Rusiei. Am reamintit Führerului şi celor prezenţi la conferinţă că, în 1914, izbucnise războiul general mondial pentru că Austro-Ungaria a atacat Serbia şi, drept răspuns, Rusia a mobilizat imediat. Am afirmat că este posibil ca această acţiune a trupelor germane prin România să declanşeze, ca şi în 1914, o acţiune rusă, de data asta pe teritoriul român şi deci să antreneze armata română, care era demobilizată şi neorganizată nu numai la un conflict cu Rusia, dar chiar într-un conflict general în acelaş timp am spus d-lui Hitler că nu sunt pregătit şi nici nu pot să mobilizez armata română, pentru că ar fi un act de provocaţiune faţă de ruşi. În consecinţă nu poate conta şi nu trebuie să conteze pe o acţiune a trupelor române, pentru acoperirea strategică a flancului trupelor germane care urmau să se înfunde în Balcanii de Sud.

Totodată am spus d-lui Hitler că o intervenţie similară şi chiar mai gravă se făcuse la Bucureşti direct la mine de către dl. Chigi, ministrul Italiei la Bucureşti. Dl. Chigi, cu puţin timp înainte, fără să-mi spuie nimic despre o iminenţă acţiune germană în Balcani, mi-a cerut intervenţia armatei române în contra Serbiei, spunându-mi că situaţia Italiei în Albania de Sud este de aşa natură că, dacă Serbia va face o acţiune militară cât de mică în acel moment la graniţa Albaneză în contra flancului şi spatelui trupelor italiene, armata italiană va fi pusă într-o situaţie catastrofală. În acelaşi timp mi-a afirmat că Ungaria este gata să intervină contra Serbiei. Răspunsul meu a fost categoric negativ, deşi Serbia avusese o atitudine cu totul neloială faţă de România în momentul prăbuşirii graniţelor ei, în vara anului 1940. Ea mobilizase forţe numeroase în Banatul Sârbesc şi, după informaţiile Statului Major, aştepta momentul favorabil (intrarea trupelor ruseşti în Moldova sau izbucnirea revoluţiei în ţară), pentru a ocupa Banatul Românesc.

Am justificat refuzul meu faţă de Italia prin consideraţiunea că orice acţiune militară română în contra Serbiei sau în Balcani ar putea constitui un act de provocare pentru Rusia şi deci riscurile ţării ar fi foarte mari.

Dl. Hitler mi-a afirmat că are înţelegere politică cu Rusia şi mi-a dat asigurări că nici o intervenţie rusă nu se va produce. Din partea mea insistând că nu voi mobiliza armata şi deci să nu conteze pe o acoperire românească a flancului german. Am dat consimţământul românesc, printr-un act de evidenţă cu toate consecinţele care ar fi urmat. Evenimentele care au precedat la Bucureşti (raporturile cu legionarii) întrevederea mea cu Hitler din mijlocul lui ianuarie şi acelea care au urmat imediat după întoarcerea mea (rebeliunea) mi-au confirmat credinţa că, la Bucureşti, se pusese la cale, de conivenţă, această acţiune, pentru ca să servească ca un act depresiune asupra mea. Bineînţeles, refuzul ar fi însemnat o victorie legionară, pentru că misiunea militară germană din România, care avea peste 40 tancuri grele la dispoziţie, ar fi ajutat violenţa legionară şi aş fi

fost înfrânt. Victoria legionară ar fi însemnat pentru poporul român ceea ce a însemnat pentru poporul iugoslav rezistența lui; omorârea mişeleşte a întregii elite româneşti, masacrarea evreilor şi a tuturor cadrelor politice şi opoziționiste. Gândind la această eventualitate, am aplicat aceeaşi cale, în contra sentimentelor mele şi ale poporului român, pe care o apucase, în împrejurările militare internaționale aproape identice în 1877, domnitorul Carol şi Ion Brătianu. La acea dată trupele ruseşti au trecut pe teritoriul românesc, în contra înțelegerii de la Livadia, şi domnitorul, împreună cu guvernul şi armata au fost nevoite să se retragă în Oltenia, lăsând Moldova şi Muntenia total la discreția ruşilor. Consecințele au fost dezastruoase.

De data aceasta, dat fiind faptul că am pus Germaniei condițiuni stricte, scrise, pe care le-a acceptat, în privința atitudinei trupelor germane pe timpul trecerii pe teritoriul nostru, limita duratei staționării acestor trupe în România şi interzicerea totală de a se aproviziona din țară, au evitat o umilință, un dezastru economic, perspectiva unui regim legionar şi chiar protectorul german cu consecințele lui".

Singură această declarație documentară, şi argumentată într-un mod magistral, ar fi fost suficientă pentru a se constata netemeinicia acuzației adusă Mareşalului cu privire la pretinsa trădare națională prin „invitarea" trupelor germane în România.

Înainte de a prezenta şi alte probe cu privire la această problemă găsesc necesar să redau şi răspunsul dat de Mareşalul Ion Antonescu la întrebarea pusă de acuzatorul public: „Care au fost conversațiile politice şi atitudinea şefilor politici, țărănişti şi liberali, în timpul şi după rebeliune?".

„După conversația avută cu dl. Hitler relativă la trecerea trupelor germane prin România în Balcani, era de datoria mea săpun la curent şefii partidelor politice şi pe miniştri străini acreditați la Bucureşti (pentru că la epocă eram şi ministru de Externe), despre hotărârile luate la Berichtesgaden. Împrejurările nu mi-au îngăduit. Sosind cu avionul, am aterizat la Braşov cu intenția de a mă repauza 2 zile la Predeal.

Nu am reuşit, fiindcă am fost chemat de urgență la Bucureşti, comunicându-se prin telefon că legionarii au ocupat, cu posturi înarmate, o serie de case împrejurul președinției şi că, din atitudinea lor în capitală şi în afară, rezulta în mod evident ca au intenția să ia conducerea statului cu forța. Plecând imediat la Bucureşti, am găsit, într-adevăr, o situațiune extrem de gravă. Demonstrații masive de stradă, cu legionari organizați milităreşte şi înarmați. Aceleaşi demonstrații se desfăşurau în toată țara. În seara zilei, o forță în valoare de 1000 de legionari înarmată s-a dirijat către Preşidență cu intenția, probabil, de a urca în birourile mele. G-ral Steflea, şeful meu de cabinet, pentru ca să facă imposibilă această eventualitate, a aşezat mitraliere pe scările, culoarele şi la intrările

Preşidenției. În acelaş timp a baricadat scările. În fața acestei situațiuni, grupul de legionari s-a mărginit să cânte cântece legionare şi să strige «Vrem conducător legionar». A început rebeliunea.

După cum se ştie, în primele 2 zile am fost total înconjurat la Preşidenție şi toate geamurile localului au fost sparte de focurile de armă trase din grupurile legionare instalate în clădirile din jurul Preşidenției.

A 2-a zi, după ce am avut forțele în mână şi după ce i-am prevenit în prealabil, am trecut la atac şi rând pe rând am dezorganizat toate cuiburile întărite în cartierul înconjurător Preşidenției.

După ce s-a terminat rebeliunea, am început restabilirea ordinei.

În timpul rebeliunei şi în perioada care a precedat rebeliunei, perioadă de acută pregătire legionară, cunoscută de toată lumea, oamenii politici, de toate categoriile, nu au manifestat absolut nici o atitudine. Mai târziu, după ce lucrurile au fost restabilite la normal şi după ce opinia publică a căpătat impresia că înfrângerea legionară era definitivă, au început să apară sfătuitorii. În timpul acesta supusesem regelui un nou decret constituțional, prin care suprimam regimul legionar, cu toate insistențele şi protestele germane.

Oamenii politici la care am făcut din nou apel, atât direct cât şi prin declarații publice, prin care ceream concursul şi unirea tuturor, mi-au refuzat şi de data aceasta concursul, mulțumindu-se să-mi atragă atenția verbal, şi mi separe chiar în scris, că rebeliunea era sfârşitul fatal, prevăzut de ei, al regimului legionar pe care-l înființasem la începutul guvernării. Reamintesc că la protestele pe care le făcuseră într-adevăr în această privință, în septembrie 1940, le-am oferit insistent să ia conducerea şi să facă d-lor guvern fără legionari. Bineînțeles, după cum am spus şi mai sus, au refuzat conducerea, nevrând să ia riscul ***unei guvernări în astfel de condiții.***

După rebeliune mi-au retras şi concursul pe care mi-l dăduse punându-mi la dispoziție specialişti pentru diferitele ministere economice şi mi-au recomandat să fac guvern de militari. Au refuzat sub pretext că guvernul de militari este ultima carte pe care o joacă un Stat şi eu nu cred că situația politică este de aşa natură încât să impună o soluție extremă atât de gravă. Din cauza acestor discuțiuni criza a durat aproape o săptămână şi am fost nevoit să-i pun capăt formând guvern de militari. Mai târziu am aflat că, în timpul rebeliunii, dl. ing. Miclescu numit de mine mai târziu preşedinte la Telefoane, căruia eu şi neamul românesc îi datorează recunoştință, fiindcă este unul dintre aceia care într-o foarte largă măsură a contribuit la victoria de la Mărăşeşti, mi-a povestit că, văzând izolarea în care mă găseam şi indignat fiind de tăcerea partidelor politice, a compus un manifest în care afirma că partidele politice sunt în această luptă cu legionarii; alăturarea de gen. Antonescu, pentru a înlătura neliniştea şi nedumerirea în care se zbătea țara în acele momente.

Ducându-se cu acest manifest la d-nii Brătianu şi Maniu, pentru ca să-l semneze, d-lor au refuzat, pentru motive pe care numai d-l Miclescu ar putea să le spună. Dacă nu mă înşel, o copie a acestui manifest, care n-a văzut publicitatea, se găseşte în arhiva statului. D-l Miclescu mi-a cerut să nu fac uz de el şi am respectat dorința sa".

Iată încă o dovadă care ne arată cât de dictator şi cât de legionar a fost Mareşalul Ion Antonescu.

Revenind la problema venirii misiunii militare germane în România, am reținut că la proces s-a făcut mult caz de faptul că Mareşalul a dat dispoziții să se desfăşoare o propagandă prin care să fie pregătită opinia publică în legătură cu prezența unor trupe germane în țară. Cei care au judecat procesul au apreciat această împrejurare ca deosebit de acuzatoare la adresa Mareşalului. Dar au omis cu rea credință examinarea fondului problemei, deşi Mareşalul le-a oferit toate datele necesare unei corecte aprecieri.

Dar nici măcar acest aspect formal al propagandei nu au dorit să-l examineze în esența sa.

Am văzut că venirea trupelor germane în România nu putea fi evitată şi ea s-ar fi produs oricum, indiferent de poziția conducătorului României. În această situație, Mareşalul Ion Antonescu a făcut tot posibilul ca această prezență a unor trupe străine în țară să nu se transforme într-o ocupație şi ea să profite, pe cât posibil, şi țării noastre.

Dar Mareşalul ştia că poporul român nu îi iubea pe germani, deoarece ei au fost principalii vinovați de prăbuşirea atât de catastrofală a granițelor țării, Dictatul de la Viena, prin care am pierdut Ardealul de Nord şi pactul Ribbentrop-Molotov prin care ne-a fost răpită Basarabia şi Bucovina).

Evident că în aceste condiții era necesară pregătirea opiniei publice din țară, pentru a preveni eventuale acțiuni de rezistență populară, care ar fi dus la consecințe similare cu cele din Iugoslavia.

Ce a gândit Mareşalul Ion Antonescu şi ce a urmărit în acele momente, rezultă din stenograma şedinței Consiliului de Cabinet din 4 octombrie 1940, din care acuzarea a menționat fragmente de fraze care puteau fi interpretate. De altfel, acesta a fost sistemul de prezentare fragmentară a probelor, prin care a fost alterat conținutul lui real.

Să vedem, însă, declarațiile complete făcute de Mareşal în cadrul acelei şedințe.

„Domnilor, trebuie să începem o propagandă în ce priveşte venirea Germanilor aici. Dv. ştiți că de când am venit aici eu am tratat,

fiindcă am vrut să consolidez poziția României față de Axă şi am vrut să tai Ruşilor orice veleități de cucerire a Moldovei şi de prezență în Dobrogea, prin prezența Germanilor la noi. Am tratat şi am ajuns la un sfârşit favorabil".

„în curând va sosi o comisie germană de câțiva ofițeri şi poate chiar Duminică să asiste la o manifestație aviatică. Vor veni patru escadrile de aviație pentru apărarea teritoriului şi o divizie moto mecanizată cu cel mai modern material. Cumpărăm materialul şi după ce personalul nostru este instruit, personalul german pleacă. Am pus în convenție 2-3 luni, cred că este maximum de timp necesar instruirii personalului nostru.

Pentru aceasta trebuie să înceapă să funcționeze propaganda, să pregătim opinia publică şi cu prezența diviziei motorizate în Țara Românească, cred că tăiem şi Ungurilor şi Ruşilor orice îndoială că ***Germanii sunt cu noi.***

Am urmărit şi un scop politic şi necesitatea de a întări armata țării. Bineînțeles, dacă mijloacele financiare vor permite, voi mai aduce încă o divizie motorizată; aviație am cerut mult mai multă şi cred că o să ne dea ".

Iată deci adevărul cu privire la venirea misiunii militare germane în România, adevăr care exlude orice suspiciune de trădare a intereselor naționale.

La proces s-a insinuat că motivul real al acestei acțiuni l-ar fi constituit pregătirea „agresiunii" împotriva Uniunii Sovietice.

Este absurd să se afirme că, în anul 1940, Mareşalul Antonescu se gândea să atace U.R.S.S.. Că se gândea la recucerirea teritoriilor pierdute prin abuz de putere, este sigur, deoarece acesta a fost idealul său de o viață, apărarea integrității teritoriale a țării sale. Dar, este la fel de sigur, că îşi dădea seama de faptul că România singură nu putea realiza acest lucru, iar la momentul respectiv, nimeni nu ştia că Germania va ataca U.R.S.S.

Este un adevăr că prezența unor trupe militare străine pe teritoriul unei țări nu este un lucru pozitiv şi nu este privit cu simpatie de populația țării respective. Mareşalul Ion Antonescu a reuşit însă, prin fermitatea poziției sale, să reglementeze cu conducătorii Germaniei, până la detaliu, regimul trupelor germane în România, astfel încât această prezență străină a fost mult mai uşor de suportat decât orice altă prezență străină din trecut şi mai ales decât prezența trupelor sovietice care a urmat după 23 august 1944. Ca dovadă, nu au avut loc conflicte violente notabile între militarii germani şi cetățenii țării noastre şi nu a fost necesară emiterea vreunei legi speciale prin care să fie apărați germanii aşa cum a fost necesar să fie apărate, printr-o lege draconică, elementele armatei sovietice de furia populației indignată şi profund lezată în interesele ei fundamentale de armata „eliberatoare".

Fără a intenționa să ofensez pe nimeni, dar trebuie să îmi exprim părerea că diferența de disciplină militară, de nivel de cultură şi de civilizație între armata roşie şi armata germană a fost net în favoarea acesteia din urmă, aceasta fiind şi principala cauză a diferenței de

atitudine a populației față de cele două armate.

îmi permit să fac aceste afirmații pe baza propriei mele experiențe.

Am trăit, să spun aşa, sub ambele armate. Am avut posibilitatea să văd comportarea civilizată a militarului german, atât în perioada în care România era aliata Germaniei, cât şi după ce țara noastră a întors armele împotriva Germaniei şi afirm că atitudinea militarului german față de populație nu s-a schimbat cu nimic. Am trăit într-o zonă a Transilvaniei, care, după 23 august 1944, a fost ocupată vremelnic de trupele germane şi maghiare.

Mult trâmbițata rezistență antifascistă a populației României este o poveste de adormit copiii. Actele de diversiune care au loc în perioada respectivă nu au fost opera muncitorului român, ci a agenților bolşevici şi, eventual, şi a altor agenți străini. Dar, despre „realismul" aşa ziselor opere literare cu această tematică, alții sunt mai în măsură şi mai competenți să vorbească. Eu pot să spun numai atât că filmele, piesele de teatru şi alte „opere" artistice, în care autorii s-au străduit să prezinte cruzimea manifestată de poliția şi siguranța statului român, burghezo-moşieresc în reprimarea elementelor „progresiste" ale poporului mi-au provocat indignarea.

Revenind la trupele germane, nu putem afirma că prezența lor nu a provocat nici un fel de probleme în țara noastră. Dar vom vedea că problemele au fost provocate cu concursul unor cetățeni neloiali şi necinstiți.

Mareşalul Ion Antonescu, în convențiile încheiate, a stabilit cu rigurozitate ce produse şi în ce cantități au dreptul trupele germane să cumpere din România. Deci, să *cumpere,* pentru că nimic nu s-a dat acestor trupe fără plată.

Problemele ce s-au ivit în legătură cu trupele germane din România rezultă din telegrama adresată de Mareşalul Antonescu lui Mihai Antonescu la 1 septembrie 1941, orele 19,30:

„Dispoziția şi angajamentul a nu se mai face cumpărături de germani la noi a mai fost luat - cei de jos nu au respectat dispozițiile luate de sus-necesitatea nu cunoaşte lege - deci nu trebuie contat pe noile angajamente - trebuie să ne apărăm - măsuri represive penale, pedeapsa cu moartea în contra acelora care vând străinilor ceea ce interzicem să se vândă şi controlul fabricației şi al distribuției - am dat indicații domnului Marinescu, în mâna, priceperea şi energia lui stă soluționarea problemei - altfel țara se va goli de tot ce are şi, în ***iarna viitoare, după cum s-a golit şi în iarna trecută – administrația*** *este în primul rând de vină - dacă nu ar fi corupția, măsurile luate de guvern, care sunt eficiente, ar fi executate şi nu ne-ar fugi nici bogățiile, nici mărfurile - tâlhăriile şi găinăriile se petrec şi în noile provincii, cu toate măsurile ce am luat-în special în Bucovina, unde toți jidanii au început să se întoarcă şi stau sub aripa protectoare apoliticii*

noastre - dar să termin cu Odesa şi vor vedea aceşti tâlhari - te rog să-mi prepari legislația represivă ce te-am rugat sa faci în această privință ".

Asupra acestor probleme vom mai reveni, dar se cuvine să menționez şi aici că militarii germani nu aveau voie să facă cumpărături în România prin plata mărfurilor în mărci. Pentru cumpărăturile strict necesare aprobate de Mareşal, statul român le elibera moneda românească corespunzătoare, monedă a cărei acoperire era asigurată de Germania prin livrarea cantității de aur către Banca Națională a României.

Cu toate acestea, militarii germani, fiind interesați să se aprovizioneze din România şi pentru familiile lor, reuşeau cu uşurință să găsească negustori care să le vândă orice fel de mărfuri cu plata în mărci germane. Evident că prin aceasta era afectată aprovizionarea populației țării, dar în acelaşi timp constituia o sursă de devize pentru negustori. O bună parte din negustori erau evrei, dar indignarea Mareşalului nu avea nimic cu antisemitismul, deoarece nu era pornită din sentimente rasiste. Legislația represivă la care se referea îi avea în vedere pe toți negustorii şi pe toți funcționarii statului care nu respectau reglementările legale. Fără a intra în detalii, în acest capitol, nu poate fi vorba nici pe departe de represiune pe motive rasiale.

Există o discrepanță enormă între regimul sau condițiile în care au staționat în țara noastră trupele germane şi condițiile acordate trupelor sovietice. Acestora din urmă, conform convenției de armistițiu, li s-a pus la dispoziție întreaga țară fără plată, plus obligația guvernului român „... să facă în mod regulat în monedă românească plățile cerute de înaltul Comandament Aliat (Sovietic)...".

Deci, germanii au suportat toate cheltuielile legate de staționarea şi întreținerea trupelor lor din România, în timp ce sovieticii, pe lângă faptul că nu plăteau nimic, guvernul român era obligat să le facă toate plățile solicitate.

Las cititorul să aprecieze singur, în care din cele două situații s-ar putea vorbi de trădarea intereselor naționale ale României. Personal înclin să cred că ambele situații fiind fortuite[1], în nici unul din cazuri nu li se poate reproşa conducătorilor României că ar fi trădat interesele naționale. În primul caz, însă, este exclusă cu desăvârşire o asemenea apreciere.

Cu toate acestea, faimosul Tribunal al Poporului a găsit de cuviință că pentru evenimentele expuse în acest capitol să-l condamne pe Mareşalul Ion Antonescu pentru două pretinse infracțiuni la două pedepse principale constând în detențiune grea pe viață.

Cele două pretinse infracțiuni au fost confecționate în art. 1 lit. a şi b ale neconstituționalei legi 312/945 cu următorul conținut:

„Sunt vinovați de dezastrul țării cei care;

Militând pentru hitlerism sau fascism şi având răspunderea politică efectivă au permis intrarea armatelor germane pe teritoriul țării;

După 6 septembrie 1940, au militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus prin viu grai, prin scris sau prin orice alte mijloace ".

Chiar dacă am admite, prin absurd, că o lege care încalcă

Constituția țării prin fiecare paragraf al său ar trebui luată în seamă, faptele reproşate Mareşalului Ion Antonescu nu întrunesc condițiile prevăzute în textele menționate.

Mareşalul nu a militat nici pentru hitlerism, nici pentru fascism şi de asemenea nu a militat nici pentru pregătirea sau desăvârşirea aşa ziselor fapte de mai sus.

Concluziile complete le voi expune, însă, în final, deoarece multe sunt valabile pentru toate acuzațiile aduse Mareşalului.

Chiar dacă am accepta că un şef de stat poate fi judecat şi condamnat drept criminal şi vinovat de dezastrul țării sale, numai pentru că, în împrejurări grele, fără ieşire pentru țara pe care o conduce, a încheiat o alianță cu o țară care, în final, a pierdut războiul, eventuala lui vinovăție trebuie examinată şi apreciată prin prisma tuturor prevederilor părții generale a Codului penal, care este sediul multor reglementări cum ar fi: vinovăția şi formele vinovăției, cauzele care atenuează sau agravează răspunderea penală, cauzele care înlătura caracterul penal al unor fapte, cauzele care înlătură răspunderea penală şi altele. Magistratul care nu trece prin filtrul tuturor acestor reglementări orice faptă şi orice persoană dedusă judecății sale nu va putea realiza actul de dreptate al aplicării corecte a legilor.

În cazul Mareşalului Ion Antonescu, la judecarea capătului de acuzare constând în permiterea pătrunderii trupelor germane pe teritoriul țării noastre, trebuia, în mod obligator avute în vedere prevederile legii referitoare la starea de necesitate.

Potrivit legii penale din toate timpurile nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă a fost săvârşită în stare de necesitate. Aceste prevederi legale trebuiau avute în vedere numai în situația în care se stabilea că Mareşalul ar fi comis o faptă prevăzută de legea penală. În cazul acesta, însă, este stabilit în mod cert că faptul de a te alia cu Germania şi de a permite ca trupele acestei țări să pătrundă ori să traverseze teritoriul României, nu era prevăzut de legea penală ca infracțiune. Dar, să acceptăm, în interesul unei analize cât mai complete, absurditatea legii ilegale nr. 312/945, că Mareşalul ar fi trebuit să prevadă că în România vor ajunge la putere bolşevicii, şi că aceştia vor incrimina retroactiv asemenea acțiuni. Recunoscând deci această absurditate, nu putem însă să ignorăm dispozițiile legale referitoare la starea de necesitate.

Este în stare de necesitate acela care săvârşeşte fapta pentru a salva de la un pericol iminent şi care nu putea fi înlăturat altfel, viaţa, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altuia sau un bun important al său ori al altuia sau un interes public.

În toamna anului 1940, Ion Antonescu se afla în situaţia în care trupele germane se aflau la frontierele de Vest ale României, iar Germania avea interese deosebite în ţara noastră, interese care reclamau prezenţa trupelor ei în ţara noastră. Mareşalul avea două alternative şi anume, fie să permită intrarea germanilor în România pe baza unor reglementări, care să asigure condiţii cât mai puţin neplăcute pentru ţară, ori să nu permită acest lucru, situaţie în care conflictul armat cu Germania era inevitabil.

Mareşalul a ales prima variantă, care am văzut că, pe lângă unele inconveniente fireşti, a adus ţării şi unele avantaje în acele condiţii critice pentru ţara noastră, avantaje atât de ordin economic, cât şi de natură politică şi militară. Ar fi suficient să ne referim la multele tone de aur primite de la germani şi care au intrat în vistieria ţării şi faptul că, prin prezenţa trupelor germane, care nu aveau nici o pretenţie teritorială asupra României, au fost descurajaţi inamicii noştri de la Est şi de la Vest, care aşteptau orice moment prielnic de a ne mai răpi din teritoriul ţării.

Ce s-ar fi întâmplat dacă Mareşalul ar fi ales a doua variantă este uşor de întrevăzut. România ar fi fost ocupată cu forţa armelor, ţara ar fi fost transformată în teatru de război, iar vecinii noştri de la Apus, aliaţii Germaniei, ar fi ocupat întreaga Transilvanie, cu tot cortegiul de tragedii, care s-a produs în Ardealul de Nord, pierdut de România prin Dictatul de la Viena. Nu ştim care ar fi fost reacţia U.R.S.S., dar în condiţiile în care şi această ţară se afla în relaţii de înţelegere cu Germania, era posibilă ocuparea de către aceasta a întregii Moldove, până la Carpaţi, aşa cum jinduia de mult timp, şi eventual a Dobrogei, pentru a-şi asigura controlul exclusiv asupra gurilor Dunării şi asupra litoralului românesc al Mării Negre.

Mareşalul Ion Antonescu, mare strateg militar, a avut în vedere cele două alternative şi toate implicaţiile fiecăruia din ele. În nici un caz nu putea alege a doua variantă. Dacă ar fi făcut-o, abia atunci s-ar fi putut pune în discuţie răspunderea lui pentru dezastrul adevărat al ţării, care în mod inevitabil s-ar fi produs.

Alegând prima variantă, Ion Antonescu nu a salvat de la un pericol iminent numai un interes public, ci interese mult mai mari, interesele vitale ale ţării sale. Este uşor pentru orice om de bună credinţă, chiar nejurist, să constate corectitudinea acestei concluzii, potrivit căreia Mareşalul Ion Antonescu nu putea fi tras la răspundere penală pentru asemenea fapte.

Dar, mă văd nevoit să repet încă o dată că Mareşalul Ion Antonescu nu a comis nici o faptă prevăzută de legea penală, aşa încât discuţia pe tema stării de necesitate este pur teoretică, pe care am făcut-o numai pentru a epuiza toate variantele juridice ale cazului.

Vorbind despre starea de necesitate, mi-am amintit de un caz petrecut cu câţiva ani în urmă, pe care, pentru o mai bună înţelegere, îl voi reda succint.

Într-o zi, un militar, şofer pe un camion, s-a răsturnat în Dunăre de pe podul plutitor de la Vadul Oii şi a început scufundarea lentă atât a camionului cât şi a militarului care, având un picior prins undeva la maşina răsturnată nu s-a mai putut salva. În cele câteva minute care s-au scurs până la dispariţia sub apă, militarul putea fi salvat într-un singur mod şi anume: dacă cineva din cei prezenţi ar fi avut curajul, şi aş spune inspiraţia, să-i taie piciorul imobilizat şi de care era tras în mod lent în adâncurile Dunării. Dacă cineva ar fi făcut acest lucru, în mod formal, săvârşea o faptă prevăzută de legea penală - vătămare gravă a integrităţii corporale, dar, aflându-se într-un caz tipic de stare de necesitate, caracterul penal al faptei sale era înlăturat şi deci nu putea fi tras la răspundere.

Concluzionând la acest capitol, susţin că în mod cert, din punct de vedere juridic, Mareşalul Ion Antonescu nu a comis nici o infracţiune prin alianţa cu Germania şi prin acceptarea sosirii misiunii militare germane şi a trupelor germane în România.

Dar, învingătorii, care îşi fac propria lege pe care o aplică învinşilor, pot orice, cu corectivul că acest *orice* nu poate constitui şi un act de justiţie şi nu poate fi impusă acceptarea lui şi de către cei învinşi sau chiar de către cei neutri.

Noi românii nu vom putea accepta niciodată că tragedia suferită de atâţia români târâţi în faţa aşa zisului tribunal al poporului (al cărui popor?), constituie acte de justiţie şi nu de răzbunare pătimaşă, şi care a făcut mai mult rău României, decât însuşi războiul. Nu putem, pentru că ar însemna să spunem un mare neadevăr şi să nu-i considerăm eroi ai neamului nostru pe toţi cei ce şi-au dat viaţa în al doilea război mondial, care, indiferent dacă au luptat pe frontul de Est sau pe cel de Vest, au făcut-o pentru ţara lor, care trebuie să fie veşnic recunoscătoare.

* * *

Nu trebuie să se creadă, însă, că în colaborarea militară româno-germană, totul a decurs în condiţii ideale. Dacă această colaborare s-ar fi desfăşurat în condiţiile unei camaraderii perfecte este puţin probabil că armata română ar fi întors armele cu atâta hotărâre împotriva Germaniei şi că ar fi făcut imensele sacrificii pe care le-a făcut în războiul antifascist.

Această întoarcere a armelor a generat multe discuţii şi chiar unele

aprecieri negative la adresa poporului român. Părăsirea unui aliat şi întoarcerea armelor împotriva lui, poate într-adevăr da loc la aprecieri negative. Poporul român nu este laş şi nici lipsit de loialitate faţă de aliaţi, atât timp cât aceştia îşi respectă angajamentele luate faţă de el şi cât timp prestigiul şi interesele lui nu sunt încălcate.

În dorința de a contribui la o cât mai corectă apreciere a actului de întoarcere a armelor împotriva Germaniei fasciste, prezint două documente pe care le consider concludente.

Un prim document îl constituie scrisoarea lui Adolf Hitler către Mareşalul Antonescu, din 05 octombrie 1941, „strict personal şi secret", din care voi reda numai prima şi ultima parte, deoarece conținutul propriu zis are caracter pur tehnic, de strategie militară, care nu prezintă importanță în ce priveşte problemele pe care le pun în discuție.

„ Ca și în ultima perioadă a campaniei, care a dus la marea victorie de nimicire de la Est de Kiev, trupele armatei III-a a dvs. care a luptat la Sud de Niprul inferior, a adus servicii valoroase operațiunii de ansamblu, în timp ce Armata IV-a a dvs. este angajată într-un atac puternic împotriva Odesei. Faptul că dvs. nu v-ați exprimat nici o dorință de a vi se da sprijin german pentru atacul Odesei, atunci când toate forțele germane erau prinse în lupte grele, îl apreciez cu deosebită mulțumire. Acum însă după victoria uriaşă de la Kiev, în ideea de a uşura trupei române atacul asupra Odesei şi de a cruța acolo sânge, cred că este necesar apune la dispoziția acestui front şi altă artilerie grea, iar în funcție de situație şi o divizie de infanterie după ce aceasta va deveni liberă.

Bazat pe aceste considerațiuni, propun ca unitățile germane utilizate în prezent pe frontul de Nord-Vest, să fie regrupate la C. 5 A şi după sosirea întăririlor germane de artilerie să se continue acolo atacul până ce Portul Odesa va putea fi bătut cu artilerie.

Am însărcinat pe generalul Feldmarschall von Rundstedt se pună în legătură cu dvs., Domnule Mareşal Antonescu, pentru a aranja chestiunea ordinelor ce urmează a fi date forțelor române şi germane de la Odesa de sub ordinele superioare ale dvs.

Cu rugămintea de a prezenta M. S. Regelui sentimentele mele alese, rămân legat din inimă, cu salutare camaraderească.

Al domniei voastre Adolf Hitler."

Din această scrisoare rezultă modul în care a înțeles armata română să lupte împotriva unui duşman comun şi aprecierea de care s-a bucurat din partea conducătorului Germaniei.

Al doilea document îl constituie scrisoarea adresată de Mareşalul Ion Antonescu, la 9 decembrie 1942, Feldmareşalului Manstein:

„Am luat la cunoştință cu adâncă mâhnire de raportul din 3

decembrie 1942, pe care a fost să vi-l adreseze Generalul Steflea şi țin să vă exprim nemulțumirea mea adâncă pentru faptele ce vi s-au semnalat ca şi pentru incomplecta satisfacție ce vi s-a acordat.

Nu numai că îmi însuşesc în totul cele ce generalul Steflea v-a raportat, dar țin încă de datoria mea față de răspunderea istorică pe care o port şi față de contribuția militară la războiul actual al țării ce o conduc, să adaug următoarele:

1.*România şi-a oferit aproape totalitatea forțelor ei armate cu cele mai de seamă cadre, cei mai tineri şi mai bine instruiți soldați şi cel mai modern material de care am dispus ca, alături de armate germane, să contribuie la zdrobirea bolşevismului, împlinind astfel un rol european foarte depărtat de modestele ei idealuri naționale şi politice. Această jertfa generoasă nu trebuie deci privită ca o obligațiune fără restricțiuni. Nimeni nu poate cere altceva decât ceea ce noi consimțim a da; între Germania şi România, neexistând până la această dată nici o convenție, nici politică, nici militară. În calitate de conducător al Statului român şi de comandant al armatei, am deci dreptul de a împiedica orice act care îmi poate compromite prestigiul indispensabil exercitării funcțiilor mele şi am datoria să sustrag din fața oricărei molestări ofițerii şi soldații români, supuşi unui tratament incompatibil cu onoarea şi credințele țării mele.*

2.Cunoaşteți contribuția trupelor române din Eşalonul I al armatei române, care, cu excepția operațiunilor de la Odesa şi Don, au însângerat sub ordinele armatei a XI germană, pe care ați comandat-ode la Kertsch şi Sevastopol.

Vă sunt poate mai puțin cunoscute operațiile corpului de armată G-ral Dragalina şi ale trupelor din Caucaz, cărora li se datoreşte nu numai situației critice de la Doneț, din iarna trecută, dar şi atingerea obiectivelor actuale, de pe Don, Volga şi Munții Caucazului.

Fără falsă modestie, cred că nu exagerez dacă afirm că, fără prezența trupelor româneşti în iarna trecută, Crimeea putea fi pierdută şi situația de la Doneț ar fi putut duce, dacă nu la pierderea, cel puțin la amenințarea Ucrainei de la est de Cotul Niprului.

3.*Forțele româneşti din eşalonul II au fost promise comandamentului suprem german în timpul grelei crize prin care a trecut armata germană pe frontul de Est în iarna trecută. Am cerut în schimb numai ca unitățile române să fie dotate la fel ca cele germane şi să fie transportate cu calea ferată până în apropierea frontului pentru economisirea echipamentului. S-au făcut promisiuni, dar nu au fost respectate.*

—Trupele româneşti ale armatei a 3-a au făcut 500 – 600 km. pe jos pentru a ajunge pe front, în timp ce trupele germane au fost duse cu trenul până la liniile de cap de cale ferată; ba mai mult, s-a dat ordin U.M. române ca din gările de debarcare să le transporte până la pozițiile de luptă cu puținele camioane de care dispun;

—Drept dotație modernă s-a dat diviziei blindate române 22 care grele germane şi două companii anticar, i s-a refuzat însă grupul de recunoaştere, iar majoritatea - nu totalitatea - diviziilor româneau primit ca unic mijloc modern de luptă contra carelor o baterie de 6 piese anticar grele cu tracțiune hipomobilă.

4. Pentru ca să arunce un discredit asupra trupelor române, în special ale armatei a 3-a, spre complecta D-voastră edificare vă aduc la cunoştință următoarele:

—Comandamentul german, prin domnii generali Weichs şi Hauffe, este responsabil de angajarea trupelor acestei armate în condițiuni cu totul dezavantajoase.

—Mi s-a afirmat că frontul afectat armatei a 3-a române era pe Don ceea ce ar fi constituit o situație favorabilă.

—Recunoaşterile noastre prealabile au constatat că afirmarea nu era deloc exactă, inamicul având în mijlocul frontului armatei un Cap de Pod larg de 70 km. şi adânc de 25 km.

—Toate observatoarele erau în mâna lui. Am cerut să se lichideze acest cap de pod înaintea de intrarea trupelor noastre în sector. Mi s-a promis, dar nu s-a făcut nimic. Am cerut atunci ca la intrarea trupelor noastre în linie să coopereze împreună cu trupele pe care le înlocuim pentru reducerea capului de pod. Mi s-a promis, dar nu s-a realizat nimic. Din contra, în măsura în care înlocuiam o unitate germană sau italiană, acestea dispăreau fără măcar să prevină şi fără măcar să spună unde se duc. Trupele noastre nu au găsit nici o organizare, nici o apărare antitanc, nici o rețea de sârmă, nici o baracă, şi au trebuit să se instaleze într-o zonă fără păduri, cu foarte puține sate sau acoperiri naturale, total secătuită de alimente şi furaje de trupele ce ne-au precedat în sector. Ceva mai mult, au fost luate şi depozitele care se găseau făcute în sector, lăsându-ne total numai la discreția aprovizionărilor care se aduceau cu caii istoviți şi insuficienți hrăniți de la circa 120 km.

Am cerut ca după intrarea în sector să lichidăm nu numai capul de pod, dar, printr-un efort comun, să ocupăm şi regiunea păduroasă de la Nord de Don, care, după mine, era poziția cheii apărării întregului front din Marele Cot al Donului, dar şi propice adunării în ascuns a unor forțe masive inamice pentru executarea unui atac în stil mare.

Dacă pregătirea angajărilor forțelor româneşti a avut lipsurile arătate, nici execuția nu s-a ridicat la un nivel superior;

— Armata a 3-a a fost întinsă pe un front de 156 Km, încât nu putea îndeplini decât o misiune de avantposturi (un batalion 4. 1/2 km) şi nu a dispus ca rezervă decât de forțe capabile cel mult să oprească mici pătrunderi locale; cinci batalioane şi două divizionare din Divizia 15 infanterie şi Divizia 7 Cavaleri pe jos (valoarea a 3 batalioane şi un divizion de artilerie). Au mai fost aduse ulterior două divizionare germane de

vânători de care, Nr. 611 şi 670. Situaţia se înrăutăţise şi mai mult prin aceea că Diviziile 13 şi 14 infanterie, asupra cărora s-a produs efortul atacului inamic, au fost în continuu atacate de la intrarea lor în front şi până la începerea ofensivei sovietice. Divizia 13-a a fost atacată în intervalul de timp de la jumătatea lunei septembrie până la 18 noiembrie de 32 de ori, în zile şi nopţi adeseori consecutive. Divizia 14-a a fost şi ea atacată în acelaşi interval de timp de 17 ori.

De *aici a rezultai că la l9.XI-Div. 13 infanterie avea pierderi de 115 ofiţeri şi 3 648 trupă luptătoare. Pentru reacţiuni ofensive grupuri de armate a concentrat în sectorul armatei a 3-a Divizia blindată română şi Diviziile 22 şi 14 blindate germane, aceste două din urmă reduse la 25% din valoarea combativă normală. Anterior se promisese de către O.K.N. constituirea următoarelor rezerve deosebit de rezervele Armatei a 3-a; 4 divizii germane în zona Armatei a 3-a şi 3 divizii române în regiunea Rostov (Corpul 6 armată). Nu s-a realizat nimic; Mai mult, la începutul lui noiembrie O.K.N. ne-a obligat să introducem în front şi Divizia 7 infanterie română în locul unei div. italiene. Hrana, materialele de fortificaţie, carburanţii, muniţiile, materialele necesare instalării defensive etc. nu au ajuns niciodată să atingă măcar cifra promisiunilor, necum a nevoilor reale (date şi documente se găsesc în însuşi raportul Col. Fink).*

Armata 4-a ale cărei trupe în parte luptau neîntrerupt în luna ianuarie şi-a epuizat şi consumat forţele păstrând iniţial cu corpul 6 armată un front de 120 km. (de la 20 km. până la 120 km de devizie) şi menţinând oamenii în linie până la limita extremă a puterilor omeneşti de 90 până la 100 zile neîntrerupte şi neîncetate lupte.

Dacă în ziua de 20 noiembrie, când Armata 4-a română a fost atacată, sectoarele diviziilor erau micşorate (de la 17 până la 37 km) nu trebuie uitat că valoarea a 3 divizii (Div. 1,2 şi 3) era scăzută la circa 50%. Menţionez numai că corpul 6 armată a consumat de la ianuarie până la noiembrie 1942, în afară de efectivele sale, încă 38 batalioane şi 11 escadroane. Dacă lipsurile materiale ale armatei a 4-a au fost, în general, mai mici decât ale Armatei a 3-a, lipsa combustibilului slăbise oamenii până la epuizare (cazul ofiţerilor şi soldaţilor decoraţi de G-ral. Hoth), iar lipsa de furaje adusese într-un hal de inaniţie totală caii corpului 6 Armată, ceea ce explică pierderile de materiale de artilerie în luptele de la Sud Stalingrad. Inospitalitatea terenului în care a luptat Armata a 4-a este cunoscută (lipsită total de resurse şi acoperiri, climă grea şi nenumărate boli).

5. *Reuşita ofensivei nu se datoreşte deci lipsei de eficienţa a Armatei a 3-a şi a 4-a române, ci neprevederilor grupului de armate „B", unei alegeri meşteşuguite din partea ruşilor a zonelor de atac şi concentrărilor masive de forţe ruseşti în cel mai desăvârşit secret.*

Comandamentul rus a aplicat efortul sau la Vest şi la Sud de

Stalingrad, zone cărora grupul de armate „B" trebuia să le acorde cu totul altă atenţiune, evenimentele au arătat-o.

6. întârzierea constituirei comandamentului Don, provocată de neaşteptata şi neînchipuita rezistenţă de la Stalingrad şi din Caucaz îşi are partea ei fatală de vină în tragicele evenimente trăite. Nici pregătirea bătăliei, nici conducerea ei nu a putut fi la înălţimea misiunii. Tristul rezultat ca şi numirea D-vs. după pronunţarea dezastrului la un comandament fără titular o dovedesc;

Am arătat personal generalului Hauffe bănuiala mea că inamicul va dezlănţui un atac pe direcţia Frolov-Rostov şi pe direcţia Barmanzak-Kalalatsch, care erau cele două axe de atac indicate, fiindcă în afară de succese tactice locale, duceau şi la consecinţe grave strategice pe frontul germano-român din Caucaz de la Stalingrad şi din Cotul Donului.

Grupul de armate von Weisch sau generalul Hauffe au subestimat valoarea inamicului şi nu au luat în considerare, găsind exagerate toate arătările mele.

7. Am, D-le mareşal, un trecut nepătat de 40 ani închinaţi armatei şi Ţării în dreptate şi onoare. Am făcut în această lungă carieră patru războaie şi patru revoluţii. Nici în faţa inamicului din afară, nici în faţa celuia dinăuntru nu am dezarmat niciodată. Am o răspundere politică şi istorică şi am o sacră datorie faţă de ostaşii mei. M-aş dezonora, dacă aş lăsa să fie dezonoraţi. Aş fi un laş, dacă aş tolera să se comită laşităţi în contra lor. Sunt informat în ultimul moment că sunt soldaţi de ai mei care au luptat ca nişte bravi şi care sunt acum împuşcaţi de soldaţii Dvs. în încercuire. Sunt informat că sunt ofiţeri şi subofiţeri de ai noştri, cărora le sunt smulse de la brâu revorverele şi armele lor de luptă de către soldaţi de ai D-vs., care au stat mult mai departe în spatele frontului sau de soldaţi de unităţi de lucrători. De asemeni mi se raportează că trupele române, aflate sub comandament german, sunt supuse unui tratament neomenos, pentru cucerirea satului Dobrovski corpul 1 armată română a primit ordin de la Grupul Holidt să atace de 7 ori, pentru că nu a reuşit prima dată, cauzându-se pierderi de 40 ofiţeri, 15 subofiţeri, 1329 trupă.

Ce importanţă tactică şi strategică avea aceasta în ansamblul imens al frontului ca sa determine acest masacru? De ce se impun sacrificii inutile U. M. române când, în cazuri asemănătoare, trupele germane sunt cruţate? Relev cazul detaşamentului Courbier, care a fost trimis la Odesa pentru a ne ajuta să spargem frontul defensiv. Detaşamentul ţinut 2-3 săptămâni în rezervă a atacat şi, după 2 ore, după ce a lăsat pe teren câţiva ofiţeri şi 200 soldaţi, a oprit atacul şi s-a retras fără să mai încerce, sub cuvânt că nu are mijloace necesare. Unul din comandanţii germani nu s-a oprit să mărturisească că ţine să facă „mea culpa" faţă de infanteristul român, pe care-l credea până atunci slab luptător. Pe când la germani astfel de procedee sunt admise, generalul Holidt trimite soldaţii noştri, fără să le

asigure susținerea de foc şi de mijloace masive, la masacru. Masacrarea cu voință şi pornire a unităților din corpul I armată român va produce un efect dezastruos asupra camaraderiei de arme româno-germane și este fără nici un folos militar pentru viitor. Sunt sigur că veți fi de acord cu mine că această atitudine a comandamentului german nu este meritată de trupele române, care s-au bătut cel puțin tot atât de bine cum s-au bătut trupele germane din sector. De ce dacă soldații Armatei a 3-a nu au reuşit să oprească atacul rusesc „fiindcă nu s-au bătut cum trebuie", nu au reuşit nici unitățile germane; Diviziile 22 şi 14 blindate şi divizioanele 611 şi 670 de vânători de care, care au fost şi ele literalmente zdrobite, deşi au primit şocul după ce acțiunea inamicului pierduse din intensitate, datorită împrăştierii şi pierderilor suferite în luptele cu noi? De ce aceştia au fost bravi şi ai noştrii au fost fugarii? Este cazul să întreb ce au făcut mai mult diviziile 62 şi 294, de la care după comunicarea Führerului primit la 23.XI, se aştepta despresurarea grupului Lazăr? Se uită probabil că atacul s-a produs pe o ceață atât de deasă încât nici un armament până la tunurile grele nu au putut să tragă decât când inamicul a intrat în poziție şi în baterii. Din aceeaşi cauză aviația nu a putut interveni. Nu cred că alte trupe cu organizare, încadrare, instrucție şi experiență egale cu a trupelor române ar fi putut face mai mult decât a făcut armata a 3-a care, timp de 3 zile, şi-a menținut pozițiile, dar a trebuit să cedeze, că rezervele române şi germane nu au putut nici măcar stăvili puhoiul rusesc, necum să-l respingă.

8. *Sunt informat de asemenea că, pe când D-vs. Încercați să reconstituiți din oamenii rămaşi noi unități româneşti, Dl. gen. Hollidt a pulverizat Div. 9-a desființându-i comandamentul, risipind pe fracțiuni unele din unități cu valoare combativă încă suficientă şi transformând altele în unități de lucru. Mai sunt informat că unități germane iau fără nici un scrupul, cu o îndrăzneală fără seamăn, caii serviciilor noastre şi îi trec la ale lor, lăsând pe ale noastre în drum. Sunt informat că s-au luat serviciile noastre constituite şi s-au trecut Diviziilor 62 şi 294, care au sosit pe câmpul de luptă fără servicii. În sfârşit sunt informat Dl. Mareşal că Domnul Gl. Hollidt se poartă cu comandamentele noastre cu o brutalitate neadmisibilă între oameni civilizați şi între soldați cu simțământul onoarei.*

Acelaşi domn G-ral, trecând atât peste cele mai reglementare principii de ierarhie militară şi de ordine, în exercitare cu autoritate a comenzii, cât şi peste cel mai elementar respect ce se datoreşte unui aliat care face din toată inima şi cu loialitate sacrificii imense pentru cauza comună, fără să fie obligat prin vreun angajament militar sau politic scris, a dat „ordin" Armatei a 3-a să nu dea nici un ordin trupelor române decât prin intermediul dânsului şi în acelaşi timp a avertizat că îşi rezervă dreptul de a aduce acestor ordine orice modificări va crede de cuviință.

9. *Domnul Mareşal, în fața acestor fapte care în nici un caz nu nepoate*

dezonora pe noi, orice margine nu poate fi depăşită şi orice onoare nu poate fi călcata în picioare.

Nu poate fi depăşită şi nu poate fi călcată - mai ales faţă de un soldat - care, fără să fie armat, cum sunteţi înarmaţi, instruit cum sunteţi instruiţi, încadrat cum sunteţi încadraţi, s-a bătut până acum cum s-a bătut, s-a încărcat cu o nepieritoare glorie şi la a cărei intervenţie camaraderească şi totală s-a recurs de multe ori, în ocazii grele şi în momente critice pentru trupele germane. Când marile unităţi române îşi pun la dispoziţia trupelor germane, în aceeaşi luptă, aviaţia şi cel mai modern material de artilerie de care dispun, cu toate că dotaţia lor este inferioară dotării germane, şi cu toate că au aceeaşi acţiune, misiuni de aceeaşi importanţă; când marile unităţi române acţionează la Feodosia şi asigură - cu pierderi enorme degajarea Diviziei 46 de la Kertsch; când alte 4 M. U. române aleargă 300 km pe jos pe un ger de -30 de grade, ceea ce a dus la degerarea a 30% din oameni şi moartea a 40% din caii artileriei lor, pentru a umple spărtura de la Donеţ, depăşesc frontul german şi fără tunuri pătrund 30 km în adâncime; când alte mari unităţi române, care mergeau la o altă destinaţie, sunt oprite pe drum şi aruncate în luptă, pentru a izgoni pe adversarul care spărsese frontul german şi reuşeşte să oprească pe inamic şi să lege frontul (cazul Div. 19 la Est de Novorosisk); când alte patru Divizii române trec Donеţul şi Donul cu armatele a 4-a şi I-a blindată germană şi ajung în urmărirea inamicului pe Volga, prin lupte şi marşuri neîntrerupte de zi şi noapte de 800 km, la scară cu unităţi blindate germane; când o armată are dosarele tuturor marilor şi micilor unităţi pline de nenumărate scrisori oficiale şi de ordine de zi prin care se laudă atitudinea şi se onorează bravura soldatului, ofiţerului şi comandantului român? Când aceeaşi armată este citată de peste 100 ori în comunicatele Führerului, când o armată pierde într-o singură bătălie din 160 000 luptători 60 000 oameni (din care ruşii anunţă numai 37 000 prizonieri) luptătorii acelei armate nu pot fi calificaţi drept fugari şi laşi, cum nu au fost calificate de fugari unităţile germane, care, la Donеţ, au abandonat tot materialul motorizat, în iarna trecută, când au fost silite să se retragă la 100 km înapoi. Când o armată are în aceeaşi luptă 3 generali, care nu se predă şi cad, lipsiţi de cartuşe şi de hrană alături de ultimul lui luptător şi când un al patrulea general, tot în aceeaşi luptă, moare cu ultimul om din ariergardă, lovit de un obuz de tun, tras drept în piept de un car

inamic: când în armata 3-a au fost divizii cari au pierdut morţi în

lupta corp la corp 2 din 3 comandanţi de regimente de infanterie, cinci din şapte comandanţi de batalioane, doi din şase comandanţi de divizionare şi toţi comandanţii de companii şi de baterii; când un comandant de brigadă de artilerie trece la bateria în care era fiul său, trage împreună cu el ultimile proiectile şi după aceia se sinucid împreună; iar un

comandant de regiment de artilerie grea moare în luptă la baionetă; când un comandant de batalion, după 5 zile de luptă continuă, fără hrană şi fără muniţii şi fără o secundă de gândire sare cu oamenii extenuaţi şi scapă de la distrugere materialul de aviaţie şi aviatorii germani de la Oblinskaja; când în Divizia 2-a munte au fost oameni care, extenuaţi de lupte, au ajuns în aşa hal de oboseală încât nu mai puteau apăsa nici pe trăgaci.

Când Führerul a cinstit şi onorat cu cele mai mari distincţii Armata română şi când, dintre aliaţii Dvs., noi am avut primul general decorat CU frunzele de stejar la Crucea de Cavaler al Crucii de Fier şi primul ofiţer decorat cu Crucea de cavaler al Crucii de Fier.

Această armată nu poate fi tratată de armată de fugari, soldaţii ei nu pot fi împuşcaţi ca nişte netrebnici, fără judecată şi răspundere, de orice ofiţer sau soldat german.

Au fost desigur, domnule Mareşal şi cazuri de defecţiuni. Ele au fost şi datorită faptului că unele unităţi de 10 luni stau pe ger cumplit sau în noroi şi pe călduri caniculare numai pe linia întâia cu mâna pe trăgaci, fiindcă, din lipsa de rezerve, nu a putut niciodată fi trecute înapoi pentru repaus. Nu s-a întâmplat acelaşi lucru cu trupele germane din frontul de Sud, care au fost trase uneori înapoi pentru repaus şi refacere, unele chiar au fost transportate pe fronturi secundare sau în interior. Cazurile de defecţiune raportate în totalitatea armatei au fost puse izolate. Ele au fost şi sunt şi în armata Dvs, în orice armată, dar numai eu singur sau comandamentele române au dreptul după o judecată, fie chiar sumară, dar numai după judecată, să pedepsească pe netrebnici.

Aveţi şi Dvs. soldaţi dezertori care rătăcesc în spatele frontului şi prin ţara mea. Aveţi alţii cari s-au dedat la acte de contrabandă şi jaf pe teritoriul nostru şi alţii care, nerespectând regulile circulaţiei, au trecut peste pietoni fără să lase urme, cum se trece peste un cârd de gâşte. Au fost cazuri când soldaţii germani au atacat cu revolverul pe şoferii noştri prinşi izolaţi, i-au dat jos din maşină şi au fugit cu maşina. Au fost soldaţi şi subofiţeri de-ai Dvs, cărora le-am dat cea mai frăţească ospitalitate în ţară şi care, drept răsplată, au înarmat pe legionari în contra mea, i-au dirijat din umbră în acţiunea lor criminală care tindea la răsturnarea regimului şi la uciderea mea mişelească şi care, după rebeliune, au îmbrăcat pe capii rebelilor în haina soldatului şi ofiţerului german şi i-au trecut peste graniţă ascunşi în camioanele germane sau amestecaţi printre soldaţii germani. Au fost cazuri când soldaţii Dvs. au fost prinşi vânzând materiale şi arme militare populaţiei noastre.

Totuşi D-le Mareşal, cu toate aceste multiple şi grave fapte, care toate au fost aduse la cunoştinţa misiunii militare şi legaţiei germane, nimeni nu şi-a îngăduit în această ţară să generalizeze cazuri izolate, fiindcă ştia că l-aş fi executat.

Au fost defecțiuni și la formațiunile germane pe timpul atacurilor ruseşti de la 19 și 20.XI. Dovadă marele număr de soldați germani răzleți care s-au adunat la Moruzovkaia. În schimb pentru cât s-au văzut coloane româneşti retrăgându-se din ordin sub urmărirea tancurilor ruseşti, sau oameni izolați, care în majoritatea lor aparțineau serviciilor și au fost luați de ofițeri germani drept fugari de pe front, s-au aruncat soldaților români epitetul de fugari. Nerecunoaşterea reciprocă a limbii a sporit confuzia. Nimeni de la noi nu și-a îngăduit să păteze onoarea armatei germane cu calificativele cu care este dezonorată sub ochii impasibili și uneori din ordinul ofițerilor germani, armata noastră, fără a se cunoaşte toate realitățile.

Comandanți și ofițeri germani, cu voință sau dintr-o inexplicabilă mentalitate, au tolerat unor soldați germani și i-au făcut părtaşi cu ei în atitudinea luată de nişte bravi ofițeri și soldați români de a căror înfrângere nu pot ei singuri fi vinovați și în fața cărora nu se poate arunca blamul de oricine și cu atâta uşurință.

Eu am încrederea în loialitatea și spiritul de dreptate al Führerului. Am această încredere că și noi am scris alături de Dvs. nenumărate pagini de glorie și sunt sigur că Führerul cu genialitate, loialitate și simțul dreptății care-l caracterizează va înțelege mâhnirea și revolta mea. Va lua măsuri contra vinovaților și va reabilita pe soldatul român ultragiat, când va cunoaşte aceste fapte în adevărata lor lumină. Oricare ar fi judecata și aprecierea Dvs. vă rog, D-le Mareşal, nu numai ca camarad, dar și în virtutea răspunderii pe care o am față de soldații mei și de poporul meu, să faceți să înceteze cu un minut mai devreme această stare de fapt și în privința tratamentului soldatului român și în privința comandantului lor. Soldatul român nu poate fi comandat decât de ofițerul și comandamentul român. El nu poate fi umilit de un străin, cu atât mai puțin de un camarad de arme, chiar când greşeşte. El nu poate fi masacrat în atacuri inutile, cum nu au fost masacrate nici diviziile germane Nr. 62 și 294. El nu poate fi pedepsit decât de ofițerul român. De bravele noastre unități nu poate dispune oricine după bunul său plac, după cum nu poate dispune de ale Dvs. Constituția Țării mele opreşte acest lucru, după cum o opreşte pentru Dvs. Constituția și onoarea țării Dvs. Eu sunt dator să vă previn că, dacă nu încetează această atitudine și aceste fapte, voi avea de condamnat situația forțelor noastre în cadrul frontului Dvs. În acelaşi timp îmi îngădui a vă arăta ceea ce soldații și ofițerii germani ignorează, că în lunga, dureroasa și glorioasa istorie de 2 000 de ani a poporului român, se găseşte cazul unic în istoria popoarelor când Voevodul, conducătorii și luptătorii au preferat, după ce au pierdut ultima luptă de apărare, să piară prin otrăvire împreună cu capii și unitățile lor, decât să se predea sau să trăiască în robie și dezonoare. Poporul român de azi nu va fi, D-le Mareşal, mai prejos de strămunii săi. Primiți vă rog, Excelență, salutul

meu camaraderesc.

Mareşal ION ANTONESCU

Se poate constata cu uşurinţă, citind aceste documente, prestigiul de care se bucura Mareşalul Ion Antonescu, dar mai ales cât de apropiat era el de interesele ţării şi ale armatei şi cât suflet punea în apărarea intereselor naţionale. Acuzaţiile care i s-au adus, în sensul că s-ar fi pus în slujba Germaniei şi că ar fi trădat interesele României, apar încă o dată ca simple, dar grave calomnii.

ALIANŢA CU GERMANIA ŞI RĂZBOIUL ANTISOVIETIC

După opinia celor care au pretins că au judecat procesul Mareşalului Ion Antonescu, acesta ar fi comis „ *cea mai mare crimă petrecută în istoria poporului român, alăturându-se Germaniei hitleriste, la agresiunea contra popoarelor din Rusia Sovietică, care doreau o colaborare paşnică cu poporul român ".*

În legătură CU războiul antisovietic sentinţa de condamnare a reţinut în sarcina Mareşalului 4 infracţiuni. Una constă în ducerea războiului respectiv pentru care a fost condamnat la moarte; o altă infracţiune ar fi constat în faptul că nu a respectat „regulile internaţionale" dând ordin de suprimare a populaţiei civile pe motiv că 3-au partizani - condamnat la moarte; altă infracţiune constând în aplicarea unui tratament „inuman" prizonierilor - condamnat la 20 de ani temniţă grea şi a patra constând în faptul că ar fi ordonat acte de teroare şi suprimare asupra populaţiei din teritoriile în care s-a purtat războiul, sub pretext că sunt partizani - de fapt identică cu cea de a doua infracţiune, pedepsit, de asemenea, cu moartea.

Patru infracţiuni, una mai neîntemeiată decât alta, încadrate în prevederile art. 2 lit. a, b, c, şi d din Legea 312/945.

Ar fi foarte simplu de combătut aceste infracţiuni afirmând numai că nu poate fi vorba de infracţiune atunci când conducătorul unui stat se aliază cu un alt stat mai puternic şi împreună cu acesta duce un război pentru eliberarea teritoriilor sale ce îi fuseseră luate în mod tâlhăresc de un al treilea stat. La celelalte trei pretinse infracţiuni ar fi suficient să constatăm că nu au fost dovedite cu nimic.

Pentru memoria şi onoarea Mareşalului Ion Antonescu nu avem, însă, dreptul să ne rezumăm la atât şi să nu relatăm adevărul în întregime.

Astăzi sunt bine cunoscute motivele care au determinat România (spun România, pentru că războiul antisovietic nu a fost războiul Mareşalului, ci războiul sfânt al întregii ţări) să intre în alianţă cu Germania şi să participe, alături de acesta, la războiul contra U.R.S.S. şi

nu cred că mai există cineva în lume, cu excepția sovieticilor, care să mai poată acuza țara noastră pentru aceste acțiuni.

Chiar dacă aceste împrejurări sunt cunoscute, îmi voi permite a le face o prezentare succintă, numai pe baza documentelor aflate în dosarul penal, pentru a se vedea că realitatea era cunoscută şi de cei care au rezolvat procesul, sau mai bine zis condamnarea Mareşalului. Pentru ei însă nu avea nici o importanță adevărul, fiind simple unelte oarbe ale răzbunării bolşevice.

Ar trebui să încep cu faptul că alăturarea României la Germania era, în linii mari, realizată în momentul preluării conducerii statului de către Ion Antonescu. Că sub Carol II au fost repudiate garanțiile anglo-franceze, că, în iulie 1940, sub guvernul Argetoianu, au fost acceptate garanțiile germane, că exista deja convenția Woltrat-Bujoiu, care acorda Germaniei prioritate asupra petrolului românesc şi, în sfârşit, că misiunea militară germană a fost invitată în România, în august 1940, sub guvernul Gigurtu. Ar mai fi şi alte lucruri de spus, dar nu găsesc necesar să încerc să departajez o vină inexistentă. Inexistentă, deoarece, departe de a constitui o crimă de război şi de dezastrul țării, participarea alături de Germania în războiul contra U.R.S.S. constituie una din marile epopei ale luptei poporului român pentru apărarea integrității teritoriale a țării şi pentru suveranitatea sa pe pământurile strămoşeşti.

Actul de acuzare îl învinovățeşte pe Mareşalul Ion Antonescu pentru că ar fi înstrăinat România de la politica externă firească şi corespunzătoare intereselor lui, renunțând la aliații săi tradiționali, Anglia şi Franța.

După cum bine ştim, aliații noştri fireşti şi tradiționali nu au schițat nici un gest în sprijinul României, când, în vara anului 1940, în decurs de 2 luni a fost obligată prin forță să cedeze o mare parte din teritoriul său Uniunii Sovietice, Basarabia şi Bucovina şi Ungariei, Ardealul de Nord, practic o jumătate a Transilvaniei. Anglia şi Franța nu ne-au apărat, pentru că nu erau în măsură să o facă, fiind ele însele în mare pericol. Era firesc ca România să renunțe la garanțiile acestor țări, din care una - Franța - a şi fost cotropită, iar alta -Anglia era pe cale de a fi invadată. Practic România a renunțat la garanții care nu mai existau.

În aceste condiții, țara noastră s-a găsit la discreția a două mari puteri - U.R.S.S., la Răsărit, şi Germania, la Vest. Trebuia în mod fortuit[1] să apeleze sau să accepte garanțiile şi alianța cu una din aceste puteri. Putea România să se alieze cu U.R.S.S. care ne răpise Basarabia şi Bucovina şi intenționa să ocupe Moldova până la Carpați şi să-şi asigure prezența în Dobrogea, ceea ce ar fi însemnat pierderea şi a acestei provincii? Dar, o alianță cu U.R.S.S. ar fi însemnat nemulțumirea Germaniei, care era vital interesată de petrolul românesc şi exista riscul real ca țara să fie ocupată cu forța de germani, cu toate consecințele ce

decurgeau din aceasta. Pe de altă parte regimul politic din U.R.S.S. nu prezenta nici o garanție, dimpotrivă, bolşevismul provoca o puternică reacție de respingere din partea popoarelor din Estul Europei, care, presimțeau pericolul unui regim comunist totalitar.

În aceste condiții este cât se poate de evident că România nu avea nici o posibilitate de a-şi alege aliații, iar singura şansă, în acel moment, de supraviețuire îi era oferită de alianța cu Germania, ceea ce Mareşalul Ion Antonescu a şi realizat, după ce bazele acestei alianțe fuseseră constituite de guvernele anterioare.

Faptul că România s-a aliat cu Germania fascistă, însă, nu îi poate atribui caracterul de fascist guvernării din țara noastră. Am demonstrat nu numai că Ion Antonescu nu a avut nimic comun cu ideologia fascistă, dar şi faptul că el a fost acela care a înlăturat din viața politică a țării mişcarea legionară, care reprezenta de fapt o filială a fascismului în România.

Mihai Antonescu, în memoriul său, a arătat, pe bună dreptate, că, în septembrie 1940, întregul sistem de securitate european era prăbuşit, că Sud-Estul Europei, care reprezenta cheia de rezistență a sistemului european, a ajuns să fie dominat, pe rând, țară cu țară, de Germania, fie prin forța armată, fie prin presiuni. Anglia şi Franța nu au sprijinit efectiv securitatea Sud-Estului, iar mica Antantă - Cehoslovacia, Iugoslavia şi, mai târziu, România, s-a văzut lipsită de orice sprijin şi, practic, a încetat să mai conteze ca sistem de securitate colectivă.

La întrebarea acuzatorului public, dacă a consultat partidele politice cu privire la declanşarea războiului contra U.R.S.S., Mareşalul Ion Antonescu, a răspuns:

„Nu am avut nici un fel de tratative de colaborare cu partidele politice în privința războiului pentru Basarabia şi Bucovina, fiindcă eram, în primul rând, în stare permanentă de război - nedeclarat, cu ruşii şi fiindcă toată țara, din manifestările individuale şi colective, era dornică şi nerăbdătoare să se recucerească cât mai repede Basarabia şi Bucovina. Pot să afirm şi, la rigoare, să şi dovedesc că, din contră, toată lumea conştientă era chinuită de teama că germanii nu vor face război Rusiei şi se vor înțelege cu Rusia pe spinarea noastră. Aceleaşi motive a făcut inutilă prevenirea Consiliului de Miniştri în privința războiului, deoarece toți miniştrii, individual, mă întrebau, ori de câte ori aveau ocazia să mă vadă, când face Germania război împotriva Rusiei. Nu puteam să le dau răspuns, fiindcă nu ştiam nimic. Toate încercările făcute indirect de Statul Major pe lângă misiunea militară germană şi în special pe lângă şeful ei g-ral Hansen, au rămas fără efect, g-ral Hansen afirmând necontenit că Germania are raporturi de prietenie cu Rusia şi chiar înțelegere politică şi, deci, nu va ataca niciodată Rusia. Totuşi anumite pregătiri pe care

germanii le făceau în Moldova de Nord, şosele, poduri, etc, prin organizaţia Toth, organizaţie pe care am găsit-o funcţionând la venirea mea la guvern, constituia pentru toţi un indiciu că Germania pregăteşte o acţiune contra Rusiei, de aici speranţele şi iluziile în care se zbăteau toţi în ţară, în special basarabenii (300 000) refugiaţi la noi şi moldovenii, care se simţeau foarte ameninţaţi prin prezenţa ruşilor la Prut şi erau înspăimântaţi de zvonurile care circulau cu insistenţă şi care erau relative la înţelegerea între ruşi şi germani.

N-am avut tratative cu partidele politice înainte de intrarea în război şi din faptul că nici eu n-am ştiut, până la jumătatea lunii mai, ***de hotărârea germană****.*

La această epocă am fost chemat de către Führer în Germania, după ce fuseseră chemaţi şi ceilalţi şefi de state aliate Germaniei. Cu această ocazie Führerul, ca de obicei, a făcut, prin g-ral Jodl şi d-l Ribbentrop, o expunere a situaţiei militare şi politice a Europei şi mi-a declarat textual: «M-am hotărât să atac Rusia. Dacă nu fac acum, Rusia va ataca Germania şi România. M-am gândit să fac apel la armata română, ştiind că e nepregătită, dar cred că, dacă România nu va interveni, va deveni totuşi, prin acţiunea rusă, teatru de război, fiindcă eu am nevoie de petrolul românesc şi Rusia are interes să împiedice aprovizionarea Germaniei din România şi fiindcă Rusia şi-a manifestat, faţă de noi, dorinţa de a ocupa Moldova până la Carpaţi, gurile Dunării şi punctele strategice în Dobrogea». Dl. Hitler a adăugat că vor participa la război: Finlanda, Ungaria, Bulgaria (indirect) şi toate celelalte state ale Europei, în mod simbolic. D-l Hitler nu mi-a comunicat data intrării în război. Mi-a cerut să păstrez cea mai mare discreţie în această privinţă, fiindcă orice indiscreţie ar putea să ne coste foarte scump. Era, desigur, natural să nu se facă indiscreţiuni. G-ralul Hansen la Bucureşti persevera în atitudinea sa de a afirma că Germania nu se menţine decât într-o atitudine defensivă faţă de Rusia şi nu pregăteşte nimic ofensiv. Cred, dat fiind secretul cu care lucrau germanii şi cu care, în principiu, se lucrează de toate statele în această privinţă, că g-ral Hansen nu era într-adevăr la curent cu ceea ce pusese la cale conducerea superioară germană.

Timpul trecând, am fost nevoit să chem pe dl. Killinger şi să-l previn că este absolut necesar să fiu prevenit cu cel puţin 10 zile înainte de data începerii acţiunii militare, fiindcă altfel voi fi surprins cu armata nemobilizată.

La 9 iunie, la Predeal, dl. Killinger într-o întrevedere care i-am acordat-o la cererea sa, mi-a spus ferindu-se chiar de dl. Mihai Antonescu şi de dl. Stetzer, care asistau la întrevedere: «Da, mi-aţi cerut o dată» - şi cu creionul a însemnat 22 iunie pe o mică hârtie. Mi-a trecut hârtia şi mi-a spus: «Aceasta este data!» A doua zi am trecut la mobilizarea armatei, care s-a făcut în modul cel mai discret posibil, iar eu am plecat imediat în Moldova,

lăsând, pe ziua de 22 iunie, conducerea statului şi a guvernului d-lui M. Antonescu, căruia i-am încredinţat, tot cu această ocazie, Ministerul de Externe şi al Propagandei. Numai d-sa ar putea să spună ce atitudine au luat şefii politici în privinţa războiului. Pot însă să afirm că, în diferite memorii trimise mie sau predate personal de d-nii Brătianu şi Maniu, semnate individual şi uneori colectiv, niciodată dânşii n-au afirmat că sunt contra războiului. Pe de altă parte, eu nu cunosc şi, probabil, încă nimeni în această ţară n-a văzut nici un manifest făcut de şefii partidelor politice, prin care d-lor ar fi afirmat poziţia pe care socoteau că trebuie să stea în acele împrejurări. De asemeni, nici eu şi nici nimeni în această ţară nu a auzit vreo cuvântare în care şefii de partide, sau vreun element important sau secundar din partidele d-lor, să fi luat vreo atitudine în această privinţă. Cunosc, însă, şi pot dovedi că toţi acei mari şi mici care, din timpuri mai vechi şi în timpul războiului, făceau parte din organismul politic al acestor partide, au aprobat, prin votul şi semnătura lor la Plebiscitul din octombrie 1941, acţiunea militară românească. Ceva mai mult, într-unui din memoriile semnate de d-l Brătianu se afirmă, textual, că sunt de acord cu acţiunea României pentru Basarabia, dar nu sunt de acord cu trecerea Nistrului. Un fapt în plus care, indirect, poate să dovedească, de asemenea, că şefii celor 2 partide, zise istorice, n-au gândit să ia o atitudine contra războiului este acela că nici d-lor, nici un membru marcant sau secundar din organismele politice respective, nu a trimis la acea epocă, nici mai târziu, nici un articol la presa românească, prin care să arate punctele de vedere, individual sau colectiv, în privinţa războiului sau să afirme că, personal sau partidul, sunt în contra războiului. Există din contră numeroase articole care au fost trimise atunci şi tot timpul războiului, de numeroase personalităţi, din care se vede atitudinea fiecăruia şi a grupurilor pe care le reprezenta, în privinţa acţiunii României.

După trecerea Nistrului, începutul lui septembrie 1941 şi în special după Odesa (16 octombrie 1941), dl. Brătianu, în special, a arătat de mai multe ori, direct şi prin dl. Gh. Brătianu, că nu găseşte justificată operaţiunea dincolo de graniţele Basarabiei. Ori de câte ori, şi lucru se poate dovedi, aceşti domni, direct sau prin trimişi (d-nii Mihalache, Lupu, Gh. Brătianu şi alţii) au intervenit în acest sens fie direct la mine, fie la dl. Mihai Antonescu, răspunsul meu a fost şi verbal şi scris, întotdeauna acelaş: «Poftiţi, luaţi conducerea Statului şi ***faceţi acţiunea pe care o socotiţi utilă şi mai ales oportună neamului*** *românesc, pentru că eu, pentru considerente pe care vi le-am expus de atâtea ori, politice şi militare, consider că nu se poate face altfel. Mă retrag de la conducere şi vă dau tot concursul care, eventual, aţi găsi de cuviinţă să mi-l cereţi»".*

Revin la o idee expusă anterior şi anume că acestea sunt declaraţiile Mareşalului în calitate de inculpat, dar pe care eu nu le suspicionez nici

de cea mai mică tendință de denaturare a adevărului, deoarece ele sunt în concordanță cu celelalte probe aflate în dosar. Pentru a demonstra acest lucru, voi prezenta şi alte probe.

în şedința Consiliului de Miniştri din 3 februarie 1941, Mareşalul a spus, între altele:

„Dvs. cunoaşteți şi desigur că ați urmărit eforturile pe care le-am făcut pentru ca să găsesc un punct de sprijin pentru țara noastră. L-am găsit la Roma şi apoi, în mod definitiv, la Berlin. Astăzi Țara Românească nu mai este izolată, după propriile declarații ale Führerului, armata germană se va bate la frontierele noastre, când ruşii vor începe să ne atace. Aceasta este garanția neamului românesc, garanție care îi asigură liniştea şi datorită acestei linişti, am fi putut să ne organizăm în interior, dacă aş fi găsit altă înțelegere la colaboratorii mei de ieri".

„Din această cauză am căutat un sprijin politic şi militar la singura forță militară, astăzi existentă în Europa, care este Germania.

Germania, am spus şi o repet, se va bate pentru frontierele româneşti, desigur nu din cauza dragostei deosebite pentru neamul românesc, dar şi pentru interesul pe care îl are această țară să fie ordine aici la noi, poporul să poată munci în linişte, căci producția noastră este necesară şi neamului românesc, dar mai ales necesară Germaniei şi, în special, îi este necesar petrolul românesc. Germania deci are interes să putem trăi în linişte şi acest interes trebuie speculat".

Ce făceau, în acest timp, paşnicele popoare sovietice, care, după opinia judecătorilor, doreau o colaborare paşnică cu România, iar conducerea țării noastre „fascistă" şi agresivă dorea neapărat război? Vom vedea acest lucru, în următorul document:

Comandamentul Trupelor Germane ale Armatei de Uscat în România, la 9 iunie 1941, a emis Instrucțiuni pentru siguranța şi apărarea frontierelor României contra Rusiei, din care citez:

1. Situaţia Generală

„În urma concetrărilor de forțe ruseşti mai puternice la frontierele române, este posibil ca Rusia să încerce în acest an să exploateze situația Germaniei, care se află angajată în lupta cu Anglia, în scopul de a pune stăpânire, printr-un atac în Moldova, pe frontiera Carpatică la care râvneşte de mult timp.

Din informațiile primite până acum rezultă că un astfel de atac este prevăzut către sfârşitul lunii iunie.

Credincios angajamentelor luate de Reichul German, Führerul şi Comandamentul Suprem al Armatei Germane, a trimis forțe puternice în România.

Aceste forțe au misiunea ca, în cazul unui război impus României de către Rusia, să lupte cot la cot cu Armata Română, până la victoria definitivă ".

2. Inamicul

Desfăşurarea forţelor ruseşti la frontiera română se apropie de sfârşit.

Gruparea forţelor - având câte o grupare mai puternică (cuprinzând unităţi motorizate, blindate şi cavalerie) pe frontul Prut, mai jos de Iaşi şi Cernăuţi - permite un atac în cleşte cu următoarele direcţii de înaintare...

Instrucţiunile sunt semnate de Comandant superior V. Schobert.

Dacă, în ce priveşte participarea României la război pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei nu au existat obiecţiuni din partea nici unei forţe politice din ţară şi cu atât mai puţin din partea opiniei publice, toţi fiind conştienţi că pentru noi este vorba de un război de eliberare, după trecerea Nistrului au existat şi opinii conform cărora armata română nu ar fi avut ce căuta peste limita de Est a Basarabiei.

Acest lucru elementar pentru un militar, dar mai greu de priceput de către oamenii politici, a fost explicat deosebit de convingător şi plastic de Mareşalul Ion Antonescu, atât la vremea respectivă, cât şi în cadrul procesului, unde acest lucru a constituit una dintre cele mai grave acuzaţii, care i s-au adus. Cum de a îndrăznit să calce pe pământul sovietic? Pământul românesc a putut fi călcat pe paşnica şi blajina U.R.S.S., fără ca Stalin să fie considerat criminal de război.

Iată răspunsul dat de Mareşalul Ion Antonescu acestor critici, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 5 septembrie 1941:

„În circumstanţele internaţionale de azi, pe ce ne putem sprijini situaţia noastră. Pe Germani.

Nu ne sprijinim pe Germania, suntem sfârtecaţi. Dacă o făceam la timp, scăpăm Statul Român şi în lupta pe care o purtăm, puteam eu, când se băteau Germanii cu Ruşii, după ce au luat Basarabia, puteam să mă opresc? Puteam să stau cu braţele încrucişate când Germanii se băteau cu Ruşii şi să aştept să mi se dea Basarabia de către Englezi? Şi dacă am pornit la luptă, fără Germania nu ne puteam lua Basarabia. Bravura soldatului român? Priceperea generalului Antonescu? sunt mofturi...

Basarabia şi Bucovina nu le puteam lua de la Ruşi şi, după ce le-am luat cu ajutorul Armatei Germane, puteam să mă opresc la Nistru, puteam să spun, eu mi-am luat partea mea, mă opresc aici?

Ar fi fost o dezonoare pentru noi să mă fi dus până la Nistru şi să lefi spus nemţilor «La revedere!»

Vedeţi în ce stare de decadenţă se găseşte conducerea acestui stat, dacă se găsesc, între conducători, oameni cu astfel de mentalitate, care ne cer să lăsăm pe nemţi să se bată şi noi să aşteptăm de la Englezi, Basarabia şi Bucovina? "

Din memoriul Mareşalului, a cărui importanţă impune redarea lui integrală, mă voi rezuma la acest capitol să citez numai un fragment:

„Dar oricum ar fi interpretate aceste acţiuni, până în Crimeea, Caucaz

şi Stalingrad, ele nu pot fi încadrate în crime de război, fiindcă sunt impuse de legile războiului, care cer imperios când începi o acțiune, să o duci până la sfârşit, urmărind forțele inamice până la distrugerea lor totală.

Aceste legi au dus pe Scipione de la Roma până la Cartagina, pe Napoleon până la Moscova, pe Alexandru I până la Paris, pe americani şi englezi până la Tokio şi Berlin ".

La aceste deosebit de concludente concluzii s-ar putea adăuga multe. De ce nu a reproşat nimeni armatei sovietice că nu s-au oprit în momentul în care au eliberat întregul teritoriu al U.R.S.S.? De ce nu a reproşat nimeni acțiunea militară română în Vest, care, după eliberarea teritoriului țării, nu s-a oprit, ci a continuat lupta până la înfrângerea definitivă a Germaniei? Răspunsul nu poate fi altul decât cel dat de Mareşalul Ion Antonescu, în sensul că aşa impun regulile oricărui război. Singur Mareşalul Ion Antonescu a fost considerat criminal de război pentru că a respectat legile general recunoscute ale războiului. Este nu numai absurd, dar şi odios, cum a fost tratat Mareşalul, a cărui nevinovăție este cât se poate de neîndoielnică.

Alte două pretinse infracțiuni pentru care Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte, se referă la unul şi acelaşi fapt, constând în aceea că ar fi dat ordin de suprimare a populației civile din teritoriile în care s-a purtat războiul şi se citează „cazul represaliilor de la Odesa, când a sărit în aer clădirea în care se afla instalat Comandamemtul Militar, clădire care fusese minată de trupele de operații ale U.R.S.S. În retragere şi nu de populația civilă". Este unicul caz care a putut fi citat, iar pentru demonstrarea caracterului ilegal al acestor represalii, se afirmă, fără nici o argumentație, că explozia nu ar fi fost pusă la cale de partizani, ci de armata sovietică.

În legătură cu aşa zisele masacre de la Odesa, la întrebarea acuzatorului public, Mareşalul a expus următoarele:

„Faptele s-au petrecut în felul următor: După intrarea trupelor noastre în Odesa, populația rusă, sub formă de partizani ascunşi în labirintul de catacombe pe care este aşezat oraşul şi prin maşini infernale, a continuat lupta după abandonarea oraşului de către trupele ruseşti. Atacul partizanilor producea zilnic victime printre ofițerii şi soldații români în Odesa. La câteva zile după ocuparea oraşului o maşină infernală a făcut explozie într-o mare clădire lăsată dinadins în perfectă ordine, pentru ca autoritățile române să fie tentate să o ocupe. G-ral Glogoveanu, care a căzut prima şi marea victimă a acestui atentat, a ocupat clădirea cu tot comandamentul, deşi fusese avertizat insistent de cineva din populația rusă, să nu se instaleze, că este pericol. Alesesem, cu mare grijă, foarte buni şi gospodari oameni pentru administrarea oraşului şi pentru comandamentele militare. Toți aceştia fiind adunați la consfătuire în local, au sărit în aer, tocmai în momentul când erau cu toții întruniți. Câteva

ceasuri mai târziu am primit comunicarea la Bucureşti. Se găsea în biroul meu d-na Perzicari-Davila, mătuşa aceluia pe care îl destinasem să fie prefectul Odesei şi care era un om de mâna întâi. Părăsise o splendidă situaţie care o avea la Bucureşti, fiindcă era directorul general al intr. „Ford" în Ţara Românească, numai pentru pasiunea de a se dedica unei opere administrative pe care o vedea grandioasă. Era omul care avea pasiunea bunei administraţii. A pierit şi acesta. Se mai găsea în birou dl. Mihai Antonescu, aşa mi-a reamintit d-sa cât am fost împreună în Rusia. În momentul acela era la ora 8 sau 9 seara, îmi soseşte şi informaţia amănunţită, ce se petrecuse şi cererea de autorizare să facă represalii. Cererea de represalii venea după avertismente succesive date populaţiei din Odesa şi rugăminţelor care i se făcea de a nu se asocia cu partizanii şi de a-i denunţa. Eram şi într-o stare de spirit specială, pentru că vizitasem, în dimineaţa zilei, un spital în care am găsit printre alţii un ofiţer şi trei sau patru soldaţi din echipa lui, amputaţi total de picioare şi de braţe şi orbi. Ofiţerul mi-a povestit că căzuse victimă unei maşini infernale, pe care ruşii, la părăsirea unui sat, o lăsase la clanţa uşii şcolii. Ofiţerul, având ordin să pregătească instalarea comandamentului unităţii sale în acea şcoală, când a apăsat pe clanţă, maşina infernală a explodat şi ei au ajuns în starea în care se găseau. Cazuri similare, tot aşa de brutale şi total neîngăduite de legile războiului, au fost numeroase. Avem mulţi mutilaţi datorită acestui procedeu cât şi acţiunii partizanilor. Este uşor de înţeles că o astfel de procedare provoacă, în mod fatal, ofiţerilor şi soldaţilor, armatelor care sunt supuse, din partea inamicului, unui astfel de tratament, o stare de enervare şi un sentiment de răzbunare care nu pot fi uşor domolite. Numai cine a trăit în vâltoarea focului şi sub ameninţarea permanentă a morţii, numai acela poate să-şi dea seama de această stare de spirit, manifestată de toate armatele, fără nici o excepţie, în toate timpurile.

Mai primisem în aceeaşi zi raportul prin care guvernatorul Basarabiei îmi arăta că, în timpul ocupaţiei ruseşti, se deportase din Basarabia 50 000 ţărani români. La raport erau anexate şi fotografiile cu numele acelora care fuseseră găsiţi în stare de putrefacţie în pivniţele localurilor ocupate de autorităţile poliţieneşti ruse, în timpul ocupaţiei la Chişinău şi în Cetatea Albă, dacă nu mă înşel.

Toate aceste elemente m-au determinat să dau aprobarea cerută, deşi comandamentul local nu avea nevoie să-mi ceară această aprobare, pentru că, la începutul războiului, am dat anumite ordine de principiu, prin care, pe de o parte, atrăgeam atenţia şi făceam responsabile de orice eventuală neexecutare strictă a dispoziţiunilor, ca trupele şi ofiţerii să se poarte cu cea mai mare omenie şi bunătate faţă de populaţia românească sau străină din teritoriile cucerite, cât şi faţă de prizonieri, iar pe de altă parte le atrăgeam atenţia să respecte dreptul internaţional şi convenţiile

semnate de România la Haga şi în alte părţi şi să-şi ia întotdeauna răspunderea acţiunilor, pentru că aşa este cavalereşte şi aşa este şi drept, deoarece numai cine este la faţa locului şi trăieşte momentul fulgerător de fugitiv al acţiunilor pe care le provoacă războiul, poate să judece situaţia în totalitatea aspectelor ei şi să ia hotărârea. În calitatea de conducător al Statului şi comandant de căpetenie, nu trebuia să fiu întrebat, în această privinţă, mai ales că mă găseam la Bucureşti de multă vreme. Aceasta nu însemnează drept că mă degajez de răspundere. Subliniez însă că am dat aprobarea pentru represalii, iar nu pentru masacre. De altfel, această măsură specială pentru Odesa se încadra într-o măsură cu caracter general de aceeaşi natură, luată pentru toată ţara la începutul războiului, într-adevăr în ţară se găseau o mulţime de elemente, în locurile cele mai vulnerabile militare şi economice (Valea Prahovei, Petroşani, Lupeni, Cugir, Bucureşti etc), elemente străine, duşmănoase, sau chiar româneşti, organizate de serviciile de contrainformaţii străine şi chiar dotate cu mijloacele băneşti şi explozive, cu intenţia de a comite acte de sabotaj pentru distrugerea petrolului, fabricilor şi depozitelor noastre esenţiale. Documentarea suficientă se găseşte în această privinţă la serviciul de informaţii al Marelui Stat Major şi la serviciile noastre de siguranţă. Pentru a evita actele de sabotaj, care ar fi dat pretext Germaniei să ia singură măsuri cu mijloacele lor de S.S., dispoziţiuni de paza căilor ferate şi a petrolului, în special, m-au determinat să fac o comunicare publică prin care avertizam toate aceste organizaţiuni de străini (unguri, greci etc.) că, în caz de se vor comite acte de sabotaj sau asasinate, voi aplica represalii. Deci, măsura luată la Odesa se încadra într-o dispoziţiune cu caracter general, şi era, după cum voi arăta, autorizată de legile războiului şi de Convenţia Haga. Nu am ştiut niciodată ce s-a petrecut la Odesa, pentru că nimeni nu m-a informat şi nu ştiu nici astăzi. Nici ministrul de război, nici Statul Major, nici serviciile de informaţii ale siguranţei, nici dl. Alexianu şi nici comandantul militar local nu m-a informat. Nimeni nu va putea afirma sau cel puţin dovedi că mi s-a făcut vreo comunicare în această privinţă. În iulie sau iunie 1944 a venit la mine la preşedenţie, g-ral Pantazi şi mi-a spus: «D-le mareşal am dat dispoziţii ca să dispară cadavrele celor masacraţi la Odesa!» I-am răspuns, imediat: «Ce este asta, Pantazi? Niciodată nu mi-ai vorbit de această chestiune!», la care mi-a răspuns: «Nici eu n-am ştiut, am aflat-o acum din broşura care a apărut la Stockholm şi în care se afirmă că au fost masacraţi 27 000!» Era a doua surprindere pentru mine, pentru că nimeni nu-mi vorbise nici de această broşură până atunci. I-am răspuns totuşi imediat: «Nu se poate să fie adevărat, îţi dai d-ta seama ce înseamnează şi cât timp îţi trebuie să aduni 27 000 oameni şi câte mijloace sunt necesare să-i omori în acelaşi timp!» Totuşi, foarte alarmat de fapt, am chemat imediat pe Dl. Alexianu şi l-am întrebat: «Ce este asta, d-le Alexianu, ce este adevărat? De ce nu m-ai

informat niciodată de cele ce s-au petrecut?» Dl. Alexianu mi-a răspuns textual: «Nu este adevărat, d-le mareşal!» L-am întrebat: «câți s-au omorât exact?» Mi-a răspuns: «Maximum 600!» la care i-am ripostat: «Bine, d-le Alexianu, chiar 600, de ce nu mi-ai spus la timp?» Bineînțeles, oricare ar fi adevărul, dl. Alexianu nu poate fi făcut răspunzător, decât numai de faptul că a ținut ascunsă chestiunea la acea epocă, deşi era numit guvernator al Transnistriei. Totuşi nu se instalase la Odesa şi nu luase în primire regiunea de Sud, operațiunile militare se terminaseră numai de câteva zile.

Când am fost la Moscova mi s-a prezentat şi mi s-a impus, în condițiuni care nu sunt de demnitatea mea, a neamului românesc şi chiar ale poporului rus, să le fixez pentru istorie, să iscălesc un protocol, în care, între altele, se afirma că, la Odesa, s-au masacrat 225 000 de oameni. Dată fiind exagerațiunea, ca să nu întrebuințeze altă expresie, am semnat, fiindcă lucrul nu avea nici o valoare, absolut nici una, deoarece, la intrarea noastră în Odesa, în baza recensământului făcut şi care există, nu se mai găseau decât 300 000 de oameni, ceea ce înseamnă că totalitatea populației din Odesa fusese masacrată în câteva ceasuri, ceea ce nu era exact şi nici nu era posibil. Nu a existat de când este omenirea posibilitatea să strângi 200 000 oameni, în acelaşi loc şi mai ales să-i omori. Pentru aceasta ar trebui un câmp imens, mijloace de distrugere nenumărate şi zile fără sfârşit. Pentru ca să se vadă, prin comparație, valoarea afirmației, subliniez că mai puțin de 200 000 de oameni, la intrarea noastră în război, erau înşirați pe un front care se întindea din Carpații Bucovinei până la Marea Neagră. Un alt fapt care dovedeşte inexactitatea acuzării este şi acela că, câteva luni mai târziu, un alt protocol, în care se afirma, printre altele, de data aceasta că, la Odesa, au fost masacrați 100 000. L-am semnat şi pe acesta, atrăgându-le atenția că o fac pentru că mi se impune. Prin urmare, broşura de la Stockholm vorbea de 27 000 de oameni, primul protocol de 225 000 oameni şi al doilea de 100 000 oameni. Care este adevărul în această privință nu-l cunosc nici astăzi şi poate că nu se va cunoaşte niciodată în mod strict. Dacă subliniez faptul, o fac pentru istorie, pentru că am datoria să apăr neamul românesc de o faptă care apasă foarte greu pe conştiința lui de-a pururi. Realitatea însă, care se va dovedi în documentele existente şi în afirmările pe care le vor face chiar ruşii, este că soldatul şi ofițerul român, afară de rare excepții inerente războiului şi întâlnite la toate armatele, absolut la toate, în toate timpurile, soldatul şi ofițerul român s-au purtat cu o omenie demnă de admirat şi care îi face cinste. La toate inspecțiile mele pe front, prima mea grijă era să întreb, toate comandamentele şi toți şefii de autorități (în Transnistria), cum se poartă soldații şi ofițerii cu populația. Din ordinul meu, toate comandamentele pe unde treceam, făceau cantine pentru copiii săraci, făceau troițe, reparau biserici, botezau copiii şi ajutau cu alimente

pe cei lipsiți. Populația rusă era fericită când împrejurările făceau ca zona lor să fie în sarcina română, iar soldații ruşi căutau sectoarele româneşti pentru ca să se predea. În Transnistria am dat ordin d-lui Alexianu să dea populației la colhozuri, drept plată a muncii lor, cantități de alimente şi de bani, mai mare decât primeau sub administrația rusă. Când am fost pentru prima oară la Odesa, în primăvara anului 1942, am convocat pe toți şefii de autorități ruşi, de la rectorul de universitate şi până la şefii celorlalte instituții mai mici, şi în prezența dl. Alexianu şi a generalilor germani aflați la Odesa, cu diferite însărcinări oficiale, le-am declarat următoarele:

«Nu am venit aici în cuceritori, nu ne amestecăm în ideologiile dvs. politice şi sociale; sunteți liberi să vă închinați la orice zeu vreți; vă dăm posibilitatea să vă câştigați existența ca şi înainte şi, dacă se poate; chiar mai bine; nu vă cerem servicii de nici un fel pentru noi, pentru că nu vrem să vă expunem la represalii mai târziu; vă cerem servicii numai pentru populația dvs. Viața şi libertățile dvs. vă sunt asigurate, garant pentru aceasta sunt eu; vă cerem numai un singur lucru: să nu faceți acțiuni în contra noastră.»

Aceste declarații au fost desigur imediat publicate şi trebuie să se găsească în documentarea Transnistriei. Cu aceeaşi ocazie le-am cerut să-mi arate toate nemulțumirile şi doleanțele lor. Dacă nu mă înşel, rectorul universității a luat cuvântul şi mi-a spus că sunt foarte mulțumiți. Administrația şi soldații se poartă foarte bine. Cum am fost de mai multe ori la Odesa şi în Transnistria, cu care ocazii vizitam întotdeauna cantinele copiilor şi ale săracilor, spitalele, instituții care din ordinul meu toate se reparaseră şi se puseseră în condiții perfecte, profitam de ocazie să vorbesc cu populația. De multe ori fără prezența d-lui Alexianu şi a jandarmilor români şi o rugam să-mi spuie, fără teamă de consecințe, toate păsurile şi eventual toate plângerile ce au de făcut. Niciodată nu mi s-a spus nimic. Din manifestările mulțimii, care se aduna întotdeauna în grupuri foarte mari, eram îndreptățit să trag concluzia că această populație era foarte mulțumită.

Bineînțeles că au fost şi abuzuri şi greşeli, dar au fost şi prefecți care au fost admirabili ca suflet şi cinste şi cu dorința de a servi populația şi de a mă mulțumi. Citez pe prefecții din Nord, care pot servi de model în orice timpuri şi în orice țară. Pentru a termina şi a răspunde la întrebarea care mi s-a pus în privința persoanelor care poartă răspunderea celor ce s-au petrecut la Odesa, declar următoarele:

Este o triplă răspundere. O răspundere de fond, o răspundere formală şi o răspundere superioară. Răspunderea de fond o au aceia care au provocat războiul şi care au întrebuințat în război mijloace şi acțiuni neîngăduite de legile războiului (partizani, înarmarea populației civile, maşini infernale). Conferința de la Haga autorizează statele beligerante, în astfel de

cazuri, să aplice represalii. De altfel, cutumele războiului au stabilit în toate timpurile necesitatea represaliilor în astfel de cazuri, pentru că numai aşa se poate pune capăt acţiunilor de război incorecte şi neloiale, care provoacă pierderea unor vieţi puse în imposibilitate de a se apăra cavalereşte.

Responsabilitatea formală o are comandamentul local în cazul în care a depăşit limita umană în aplicarea acestor represalii. Găsesc necesar să arăt că lupta de la Odesa ne-a costat peste 47 000 de oameni. Această luptă a durat aproape 2 luni. Cauza pierderilor numeroase şi a duratei operaţiunilor se datoreşte mai mult faptului că populaţia civilă din Odesa, conform ordinelor categorice primite de a se înarma, lupta şi a continua lupta ca partizani, după retragerea armatelor regulate ruse (ceea ce este contrar legilor războiului), a dat posibilitatea armatelor ruse regulate, care apărau Odesa, să-şi completeze zilnic efectivele, pe când noi le vedeam scăzând impresionabil zilnic.

Răspunderea superioară o am eu, care am dat aprobarea care mi s-a cerut, deşi conform legilor ţării nu trebuia să mi se ceară. O am eu fiindcă, conform tradiţiei şi a regulilor legalizate, în toate timpurile trecute, comandantul a avut întotdeauna gloria reuşirii unei acţiuni, chiar când meritele au fost ale altora, dar a avut în acelaşi timp şi toată răspunderea nereuşitei unei acţiuni sau executării unei ***acţiuni regulate, chiar când toata vina este a altora.***

Nu cer nici o favoare. Nu am cerut niciodată şi nu am consimţit să mi se facă ceva, pentru a nu lovi în interesele altora, nu cer să nu fiu judecat, cer însă ca atunci când se judecă acţiunea mea şi a comadamentelor române sub acest raport, să se judece şi adversarii noştri. S-au făcut masacre la Odesa, dar s-au făcut masacre şi în ţară. Zeci de mii de oameni, femei, bătrâni şi copii, fiinţe nevinovate, au fost masacrate în oraşe şi sate; au fost femei şi copii mitraliaţi la munca câmpului. O documentare completă se găseşte în această privinţă la Marele Stat Major şi la Cabinetul militar. Bombe omorătoare au căzut în cartiere de muncitori, în centrele de oraşe (Bucureşti, Piteşti, Ploieşti, Caracal, Turnu-Severin, Orşova, Timişoara, Arad, Simeria, Braşov, Constanţa, Galaţi, Iaşi, Piatra-Neamţ, Buzău) şi în numeroase alte oraşe. O bombă a explodat chiar în camera de lângă biroul meu în care dormeam la preşidenţie. Contrar legilor şi angajamentelor internaţionale s-au bombardat centre fără nici o importanţă militară şi numeroase spitale, care aveau vizibil marcat pe acoperiş semnul crucii roşii.

Nu era nici o justificare de represalii, fiindcă România n-a participat cu aviaţia ei la nici un bombardament al oraşelor engleze, americane şi ruse.

Desigur dl. Stalin, Roosevelt, Churchill, din al căror ordin sau aprobare s-au executat bombardamentele, nu pot fi consideraţi vinovaţi

de excesele comise de aviatorii respectivi. Nu pot fi consideraţi vinovaţi, fiindcă războiul nu cunoaşte nici o lege mai puternică, decât aceea care impune şefilor responsabili de a-l câştiga, oricare ar fi mijloacele puse în acţiune".

Atât acuzatorii publici cât şi preşedintele completului de judecată au perseverat în a nu administra nici una din probele, constând în documente, la care a făcut referire Mareşalul Ion Antonescu în declaraţiile sale. Era deosebit de utilă pentru cei care ar fi dorit să stabilească adevărul documentaţia guvernatorului Transnistriei şi în special cea referitoare la recensământul populaţiei din Odesa imediat după instalarea autorităţilor române. Dar, chiar şi în aceste condiţii, demonstraţia argumentată făcută de Mareşal este deosebit de convingătoare în ce priveşte nevinovăţia sa. Pe de altă parte, argumentelor prezentate de

Mareşalul Ion Antonescu, sentinţa de condamnare nu a dat nici un răspuns, iar motivarea hotărârii constă în simple afirmaţii. O apărare care nu poate fi combătută cu probe, duce inevitabil la declararea nevinovăţiei celui acuzat. Acest lucru este însă valabil în faţa organelor judiciare autentice, nu şi în faţa unor instanţe revoluţionare, populare, gen Tribunalul Poporului care, în realitate, a fost o anexă a guvernului „de concentrare democrată", anexă constituită nu pentru a judeca, ci pentru a condamna toate persoanele menţionate de Consiliul de Miniştri.

*** * ***

Ar mai fi de discutat, în cadrul acestui capitol, problema aşa ziselor rele tratamente, ori a tratamentelor inumane aplicate prizonierilor de război. Problema este, însă, atât de vag şi în termeni generali tratată, încât nu reclamă nici un fel de contra probă. De altfel, acuzatorul public nu a fost în măsură să-i pună Mareşalului o întrebare referitoare la prizonieri. Acesta nu a constituit un impediment pentru tribunalul poporului de a reţine şi această infracţiune şi să aplice o pedeapsă de 20 ani temniţă grea, infracţiune „demonstrată" printr-o singură frază în care se arată că „... numitul acuzat a favorizat pe acei însărcinaţi cu supravegherea lor de a fi supuşi la un tratament inuman, aceşti prizonieri fiind supuşi la munci grele, în cele mai rele condiţiuni de

hrană, echipament şi cazarmament..." şi că acest lucru ar rezulta „din actele de instrucţie". Este un „model" de hotărâre judecătorească nemotivată. Cine nu a văzut această hotărâre poate fi tentat să creadă că ea nu există. Ea constituie însă şi o „inovaţie" în ştiinţa dreptului, în sensul că, „favorizând" pe paznicii prizonierilor, a devenit autor al aplicării de rele tratamente. Nici o probă care să susţină această acuzaţie.

Unele probe există, totuşi, la dosarul cauzei, dar, după cum vom vedea, ele nu numai că nu confirmă această acuzaţie, dar o infirmă categoric. Astfel:

Colonel R. Davidescu, fostul şef al Cabinetului Militar al Consiliului de Miniştri, fiind audiat ca martor, după ce relatează că, în calitatea respectivă a participat la toate şedinţele guvernului, că îl însoţea pe Mareşal în toate inspecţiile, că nota ordinele pe care le dădea şi lua măsuri de transmitere mai departre, a declarat:

„Ştiu că, de la începutul guvernării, chiar şi mai înainte pe când Ion *Antonescu era şef al Marelui Stat Major şi Ministru de Război, acesta a dat ordin să se păstreze legalitatea şi umanitatea. Ştiu că, la începutul războiului, acuzatul Ion Antonescu a dat ordin Statului Major, ordine ca armata să respecte legile internaţionale şi să se poarte uman şi drept cu prizonierii şi populaţia; lua măsuri aspre pentru aceasta.*

De asemeni, am primit ordin să se trimită ofiţeri controlori pentru a inspecta starea prizonierilor în lagăre şi la munca câmpului şi s-au luat măsuri contra celor vinovaţi de abateri.

A vizitat personal lagărul de la Caracal, vorbind cu prizonierii şi cu deţinuţii".

În continuare martorul relatează cazuri în care Mareşalul a aplicat amenzi mari unor întreprinderi beneficiare, care nu dădeau hrană corespunzătoare prizonierilor pe care îi foloseau la muncă. Mai arată că prizonierii, originari din Transnistria, nu au fost ţinuţi în lagăre, ci au fost lăsaţi la domiciliile lor. De asemenea, a dat dispoziţii ca ordinele lui să nu fie executate dacă nu sunt scrise.

Un alt martor, generalul Mihail Racoviţă, a declarat între altele:

„La începutul războiului am primit ordine scrise de la generalul Antonescu, că armata nu face război cu populaţia civilă, să fie bine tratată. De asemenea şi prizonierii. Ordinul s-a repetat de mai multe ori ".

Martorul Ovidiu Vlădescu a declarat că Ion Antonescu a dat dispoziţie ca numele său să nu fie întrebuinţat în nici o împrejurare şi a se face trafic de influenţă. A dat instrucţiuni scrise ca subalternii să nu execute ordine, chiar scrise, dacă sunt contrare legii şi să se atragă atenţia, chiar lui, dacă dă ordine ilegale. A luat măsuri contra celor care făceau abuzuri, până la destituire.

Este concludentă declaraţia dată de generalul Pantazi Constantin, cu privire la prizonieri:

„Hrana şi echipamentul cerut de Marele Stat Major au fost date de mine. Aveam controlul lagărelor în privinţa hranei. Din 1942 am alcătuit contractele de muncă agricolă tip - proprietarul obligat a plăti hrana, 65 lei pe zi; ziua de muncă 175 lei, din care jumătate, dreptul prizonierului, iar jumătate lagărului, pentru echiparea prizonierilor, întreţinerea cu hrană şi tutun pe tot timpul anului cât nu muncesc. Din zi muncă plată (sic) alocaţia de hrană a fost aceea a soldatului român, ea a urmat fluctuaţiile crescânde ale alocaţiei trupei româneşti, exact în aceleaşi condiţiuni".

În problema prizonierilor ar mai trebui menționate precizările făcute de însuşi Mareşalul Ion Antonescu în memoriul adresat instanței, în sensul că lagărele de prizoneri au fost vizitate de mai multe ori de mitropoliți, în frunte cu mitropolitul Bălan, de Nunțiul Papal, de şeful Crucii Roşii Internaționale. Toți i-au declarat că le-au găsit foarte bine. De altfel, precizează Mareşalul, a vizitat, personal, lagărele de la Calafat, Corbeni, Timiş, Vlădeni, Băneasa, Stoeneşti şi altele şi a găsit cu totul altă situație decât aceea arătată în actul de acuzare.

înainte de a încheia aceste capitol, al războiului, să vedem ce credință l-a animat pe Mareşal, în această acțiune. Astfel, în Consiliul Economic din 6 februarie 1941, deci înainte de intrarea României în război, spunea:

„Germanii, probabil, că vor reuşi să rezolve problema aceasta permanentă, care este amenințarea bolşevică rusească. Va tranşa poate această chestiune. Odată tranşată această problemă, Germania este invincibilă. De aceea avem nevoie să fim pe această linie, să facem totul ca să ne salvăm Statul. Dacă va fi învinsă Germania, credința mea este că anarhia va triumfa. Nu va triumfa Anglia".

Acum lucrurile pot fi judecate în cunoştință de cauză. Pentru România, însă, mi se pare clar că previziunile Mareşalului s-au adeverit, cu singura eventuală corectură, în sensul că, în loc de anarhie putem întrebuința alți termeni - subjugarea țării, totalitarism, dictatură bolşevică. Pentru evitarea unui asemenea deznodământ a luptat şi şi-a jertfit viața Mareşalul Ion Antonescu. În fața poporului român el nu poate fi decât un erou, un martir.

Este locul, de asemenea, ca, înainte de a încheia acest capitol, să ofer cititorilor noi dovezi care atestă faptul că alianța cu Germania nu l-a împiedicat pe Mareşalul Ion Antonescu să protejeze opoziția politică din țară, să o sprijine în demersurile pe care aceasta le făcea în mod clandestin pentru obținerea ajutorului țărilor aliate antifasciste, având ca scop ieşirea onorabilă din război a României. Mai mult, pe lângă faptul că mareşalul a refuzat solicitarea lui Adolf Hitler de a-i aresta pe conducătorii PNȚ şi PNL, şeful statului i-a apărat atunci când germanii au descoperit legăturile lor cu Londra şi Cairo.

În cadrul amplului interogatoriu la care a fost supus la anchetă, Eugen Cristescu, fost şef al Serviciului Secret de Informații, a răspuns şi la următoarea întrebare: „Ce rol aveați în legăturile ce le avea Antonescu cu partidele de opoziție?" Voi reda numai fragmente din lungul răspuns la această întrebare, care mi se par mai semnificative:

„De la o bucată de vreme, dl. Maniu a început să trimită, prin intermediul meu, unele informațiuni mai importante, pe care le avea din străinătate şi care priveau diferite probleme de stat. Dl. Maniu chema la d-sa pe Maiorul Magistrat Iuliu Goruneanu, Consilier la Curtea de Apel

din Timişoara, de unde îl cunoştea şi care era mobilizat la mine la serviciu. Ii dicta acestuia comunicarea, acesta mi-o aducea mie şi eu o comunicam personal direct Mareşalului Antonescu.

Pe această cale, la un moment dat, dl. Mareşal Antonescu mi-a ordonat să transmit d-lui Maniu că d-sa este ferm hotărât să cedeze locul d-lui Maniu, dacă d-sa garantează că poate să asigure o situație mai bună pentru țara noastră. Am făcut această comunicare lui Maior Goruneanu, chiar în termenii fixați de dl. Mareşal Antonescu şi care îmi corectase personal comunicarea, astfel ca să fie cât mai precisă şi cât mai categorică.

Dl. Maniu nu mi-a dat răspuns imediat, ci a amânat câteva zile şi apoi a chemat pe Maiorul Goruneanu, căruia i-a dictat răspunsul.

Acest răspuns era redactat în termeni echivoci, astfel ca să nu rezulte direct nici o acceptare a propunerii D-lui Mareşal Antonescu, dar nici un răspuns formal."

„Legăturile cu dl. Maniu au continuat pe chestiunea tratativelor de armistițiu. Erau două linii telegrafice pe care se lucra prin cifrul Chastlain şi Cristal, care fuseseră rezervate de către noi în cercetarea de la Jandarmerie şi nedescoperite germanilor, cum şi prin aparatul lui Chastlain, iar a doua linie prin cifrul pe care dl. Maniu îl avea cu Cairo şi prin aparatul de care d-sa dispunea şi despre care am vorbit în afacerea Turcanu.

Au venit pe această cale condițiunile de armistițiu comunicate de Prințul Barbu Ştirbey de la Cairo. Le-am adus la cunoştința d-lui Mareşal Antonescu, care mi-a ordonat să le prezint şi d-lui Maniu, ca să se pronunțe în special asupra problemei cedării teritoriului Basarabiei şi Bucovinei. Prezentând aceste condiții d-lui Maniu la întrunirile conspirative care aveau loc cu d-sa, i-am cerut să se pronunțe asupra lor, dacă pot fi acceptate sau nu, indicându-i că, dacă pentru Mareşalul Antonescu, condiția colaborării militare mai departe cu armata rusă împotriva Germaniei este desigur destul de delicată, d-sa om politic trebuie să se pronunțe în special asupra Condiției de cesiuni teritoriale.

Dl. Maniu mi-a spus că atât d-sa, cât şi dl. Dinu Brătianu sunt împotriva cedării de teritorii şi că el a făcut istoria în această țară şi pe care acum la bătrânețe nu o poate umbri."

„Ştiam că dl. Maniu dispune de două aparate telegrafice de care aflasem pe cale informativă că unul se găseşte instalat în Palatul Barbu Ştirbey. Prin aceste aparate mergeau o bună parte din mesagiile şi ale Mareşalului Antonescu şi ale lui Maniu la Cairo şi de acolo se primeau o serie de mesagii pentru Maniu şi Mareşalul Antonescu.

La un moment dat, germanii, prin aparatura lor tehnică de goniometrie, au stabilit existența unui aparat telegrafic care lucra în fiecare dimineață la ora 7 la Cairo; că acest aparat s-ar afla instalat în parcela dintre

strada Luterană, Calea Victoriei şi Ministerul Finanţelor. Cum germanii lucrau în aceste chestiuni împreună cu ofiţerul şef al Radio-transmisiunilor de la Serviciul meu, eram ţinut la curent cu toată această operaţiune. La un moment dat germanii au ajuns cu cercetările care îi puneau în măsură să afirme că aparatul reperat de ei de mai multă vreme s-ar găsi instalat în casa Prinţului Barbu Ştirbey şi cereau pentru a doua zi dimineaţa, după ultima verificare, care urma să se facă în timpul transmisiunei, între orele 7-8 dimineaţa, o descindere la palatul Ştirbey. Deoarece descinderea urma să se facă de către ofiţeri magistraţi de la serviciul meu, la care trebuia să asiste şi germanii pentru că aşa se lucrase în toate celelalte cazuri, iar baza tehnică şi informativă aparţinea germanilor, am fost informat de către ofiţerul şef al transmisiunilor serviciului despre această descoperire, care mi-a cerut autorizaţia şi echipa de magistraţi pentru descinderea, a doua zi, în casa Ştirbey. Am indicat ofiţerului să nu comunice germanilor că mi-a raportat acest lucru, ci să stăruie să se continue verificările şi previziunile, pentru că o percheziţiune în palatul Ştirbey, personalitate de seamă în ţara românească şi fost Preşedinte de Consiliu, dacă ar fi dat greş şi ar fi avut rezultat negativ, ar fi ieşit un enorm scandal, ceea ce nu era de dorit şi i-am indicat să continue verificările.

Am alergat imediat la dl. Mareşal Antonescu căruia i-am raportat chestiunea, ceea ce a produs şi asupra sa o foarte mare impresie şi enervare, mai ales că i-am afirmat că ştiu în mod pozitiv că acel aparat este al d-lui Maniu, prin care se face legătura cu Cairo şi că trebuie salvată situaţiunea de o manieră oarecare.

Dl. Mareşal Antonescu a avut din nou izbucniri asupra lipsei de prevedere a dl-ui. Maniu şi cum situaţiunea era extrem de delicată, că puteam presupune că germanii au făcut în timpul verificărilor tehnice şi supravegheri asupra Palatului Ştirbey, unde puteau constata vizite zilnice ale lui Maniu sau a unor intimi ai săi, trebuia să găsesc şi mai mult să înlesnesc o soluţiune pentru ca să ieşim din acest grav impas. Faptul că Barbu Ştirbey se găsea la Cairo, unde ducea tratative de armistiţiu, faptul că presa engleză dintru început a lăsat să se facă o scurgere de informaţiuni publice pe această temă şi faptul că aparatul de telegrafie se găsea în însuşi Palatul Ştirbey, dădea germanilor o extraordinară armă ca să reacţioneze violent împotriva noastră.

Am înlesnit situaţiunea dlui Mareşal Antonescu propunându-i că nu este altă soluţie decât să avizez pe dl. Maniu ca, chiar în cursul nopţii, aparatul şi radiotelegrafistul să fie ridicaţi din casa Ştirbey, transportaţi în altă parte, pentru ca, chiar dacă germanii vor pretinde neapărat descinderea la Barbu Ştirbey, aparatul şi radiotelegrafistul să nu poată fi găsiţi acolo. Dl. Mareşal Antonescu a admis propunerea mea şi m-a autorizat să iau contact cu dl. Maniu. Am luat contact într-adevăr în cursul

nopții şi am spus d-lui Maniu cercetările ce s-au făcut şi rezultatul la care s-a ajuns, rugându-l ca, chiar atunci noaptea, dacă aparatul se găseşte în palatul Ştirbey sau în oricare locuință din parcela de case indicate de germani să fie imediat mutat, radiotelegrafistul ascuns, iar aparatul acesta cu aceeaşi oră de lucru şi cu aceeaşi lungime de undă cunoscută de germani, să nu mai funcționeze niciodată.

Deoarece îl avizasem în prealabil pe Chastlain despre această descoperire, el văzuse situația foarte grav şi se aştepta ca germanii, care în mai multe rânduri ceruse ca echipa să fie transportată în Germania pentru cercetări, la care eu mă opusesem categoric, să ceară de această dată în mod cominatoriu transportarea echipei în Germania, pe baza descoperirii ce avea să se facă la Prințul Ştirbey şi a legăturilor cu Cairo, de unde venise şi Chastlain. Cu această ocaziune, Chastlain mi-a indicat că într-adevăr acesta este un aparat şi un telegrafist pe care el l-a trimis lui Maniu din Cairo şi că măsura mea este bine venită, paralizând suspiciunile şi constatările germane. Totodată remarcându-i lui Chastlain cum se va putea continua de către Maniu legătura cu Cairo, acesta mi-a mărturisit că mai este un aparat şi un telegrafist pe care el l-a trimis lui Maniu şi cu care Maniu poate lucra mai departe cu Cairo.

D-l Maniu, fără a-mi confirma existența aparatului la Ştirbey, iar eu răspunzându-i că are al doilea aparat cu care să lucreze cu Cairo, deşi era foarte încurcat în discuții, a luat în cursul nopții măsuri pentru mutarea aparatului şi a telegrafistului.

A doua zi de dimineață la ora 7, la ora când aparatul lucra obişnuit cu Cairo, germanii aşezându-se cu aparatul de verificare pe aceeaşi lungime de undă, au constatat că telegrafistul de la Ştirbey a fost chemat de Cairo i-a răspuns de prezență şi i-a dat o serie de indicative din care rezulta că conversația a fost amânată pe altă dată. Această operațiune o făcea telegrafistul, însă el nu se mai afla acum în casa Ştirbey, ci în alt loc, de unde făcuse numai legătura şi nu mai continuase convorbirea.

Verificările făcute câteva zile în şir de către germani, pe lungimea de undă şi la ora indicată, au constatat că numai Cairo cheamă continuu pe cel de la Bucureşti, dar Bucureştiul nu mai răspunde. Prin urmare, măsura ce o cerusem dlui Maniu se executase, însă numai în parte, după cum vom vedea mai târziu. Nu a întârziat şi ofițerul de legătură de la radiotransimiune mi-a comunicat că aparatul de la Ştirbey nu mai lucrează, deşi Cairo îl cheamă încontinuu, iar germanii au stabilit prin măsurători tehnice că aparatul, chiar în dimineața când avusese ultima convorbire, nu se mai găsea în casa Ştirbey.

Însă, germanii nu s-au lăsat şi imprudența dlui Maniu le-a venit în ajutor pentru o nouă descoperire a aparatului. După o bucată de vreme, Turcanu a început să lucreze din nou cu Cairo şi ce este mai grav, la aceeaşi oră, 7 dimineața şi pe aceeaşi lungime de undă. După două luni

au stabilit casa în care se afla în parcul de case în dosul străzii Măria Rosetti şi au avizat pe ofițerul meu de transmisiuni să vină a doua zi dimineața la ora 6 într-un anumit punct stabilit, împreună cu echipa tehnică română cum şi cu magistratul militar pentru o eventuală descindere, deoarece au descoperit un alt aparat, despre care nu ştiau încă în ce direcție lucrează şi că poate să fie vorba de un aparat polonez sau sovietic, din care se mai descoperise în acea vreme.

Deoarece ştiam aranjamentul pe care îl făcusem cu dl. Maniu că aparatul să nu mai lucreze, pentru că poate fi prins de germani şi contam în respectarea acestui angajament, mi-am închipuit că nici nu mai poate fi vorba de vreunul din aparatele lui Maniu sau de radio-telegrafiştii săi. Echipa română a fost întâlnită de germani în punctul fixat, luată de acolo şi dusă pe mai multe străzi şi oprită în fața unei case, unde germanii au spus: «Aici este aparatul.»

S-au făcut operațiile tehnice necesare, din care Turcanu care era chiar în curs de lucru, a simțit că este filat, deoarece i se întrerupea şi revenea curentul electric, operație prin care se stabileşte dacă într-adevăr aparatul se găseşte în casa indicată. Telegrafistul a demontat imediat aparatul şi l-a ascuns în pod împreună cu cifrele. A urmat descinderea, a fost găsit aparatul în pod şi a fost arestat Ţurcanu şi adus la secția juridică a Serviciului. Fiind avizat imediat de ofițerul de transmisiuni, am dat ordin la secția juridică că nu se face absolut nici o cercetare până nu voi cerceta eu personal chestiunea. Am luat pe Turcanu din strada Plevnei, unde era închisoarea serviciului şi l-am transportat în strada Sf. Ioan Nou, unde erau birourile secției juridice a Serviciului. L-am cercetat personal şi, auzind cine sunt, mi-a făcut imediat mărturisiri complete, spunându-mi că este acelaşi aparat cu care a lucrat în casa Ştirbey şi că este aparatul prin care atât Maniu cât şi unele mesagii ale guvernului fusese transmise la Cairo. De asemenea mai mi-a indicat că, prin acest aparat, au fost transmise şi primite peste 700 de mesagii, care însă erau prinse între timp de germani şi le aveau notate pe toate. Am alergat la Mareşalul Antonescu comunicându-i situația. A avut din nou ieşiri contra d-lui Maniu şi a faptului că d-sa nu a ascultat sfatul ce i-am dat, să nu mai lucreze la acest aparat niciodată, ci dimpotrivă lucrase în continuare la aceeaşi oră şi pe aceeaşi lungime de undă.

Situația de această dată în raport cu germanii devenea şi mai gravă, mai ales că germanii ştiau că este acelaşi aparat care a fost la Ştirbey, acelaşi telegrafist şi cereau cifrul.

După îndelungate dezbateri cu Mareşalul Antonescu d-sa a chemat pe Mihai Antonescu şi i-a arătat descoperirea făcută şi situația gravă la care ne expunem față de germani, totuşi am spus d-lui Mareşal Antonescu că nu există altă soluție decât să fac cercetările personal şi să aranjez lucrurile de aşa manieră ca germanii să nu afle şi mai ales să nu aibe

dovezi, deşi aveau suspiciuni că nu este acelaşi aparat care a fost stabilit la Ştirbey, că nu a avut nici o legătură cu Maniu, ci a avut o legătură conspirativă în Bucureşti pentru informaţii de spionaj, iar că radiotelegrafistul nu cunoaşte identitatea acelei persoane cu care se întâlnea în faţa Ministerului de Externe şi de la care primea şi căruia îi dădea mesagiile primite de la Cairo, adică în total să nu stabilească germanii că acesta era un aparat prin care se făceau legături politice, ci numai legături de spionaj. Şi în plus, ceea ce era mai important să fac aşa ca germanii să nu intre în posesia cifrului cu care lucrase Turcanu, pentru că altfel ar fi putut descifra textul mesagiilor transmise şi primite de la Cairo, în care se găsea şi mesagiul Mareşalului Antonescu către Generalul Wilson.

Am făcut o şcoală întreagă personal cu Turcanu şi cu colonelul Radu Ionescu, pe care i-am învăţat cum să facă instrucţia acestei afaceri chiar în faţa germanilor. L-am învăţat pe Turcanu cum să dea răspunsurile şi să nu iasă din cadrul lor, orice ar vrea să facă germanii contra lor, care nu puteau decât doar să-l ameninţe. Am aranjat cu Turcanu ca să dea unul din cele trei cifruri pe care le avea şi cu care nu se lucrase absolut deloc, astfel că germanii nu puteau descifra mesagii. Ca acest cifru să fie ascuns în casa în care a fost găsit Turcanu, ca Turcanu să se lase bătut de colonelul Radu Ionescu şi în genere un teatru întreg, după care Turcanu trebuie să indice locul în care se găsea ascuns cifrul Toate s-au petrecut după acest program. Germanii au fost încântaţi că au intrat în posesia cifrului; l-au trimis la Berlin. Berlinul a făcut nesfârşite încercări de descifrare, nu a putut descifra mesagiile şi într-un târziu au restituit cifrul la Bucureşti, când afacerea îşi pierduse din valoarea ei."

„în ultima întrevedere pe care am avut-o cu dl. Maniu, cu câteva zile înainte de armistiţiu, d-sa mi-a spus că atât d-sa cât şi Dinu Brătianu, cu care s-a înţeles, sunt de părere ca Mareşalul Antonescu să fie acela care să încheie armistiţiul, iar ei cu toţi prietenii lor politici vor sta în jurul Mareşalului şi-l vor ajuta la această chestiune. De asemenea dl. Maniu mai spunea că armistiţiul fiind un act de ordin militar, trebuie încheiat de acela care a făcut războiul; că armistiţiul, fiind un act prin excelenţă rapid, putea fi făcut mai bine ca oricine de către Mareşalul Antonescu, care deţine puterile şi armata în mâinile lui, caprin acest fapt cât şi prin trecerea pe care o avea la Hitler, Mareşalul Antonescu poate paraliza o eventuală acţiune germană în cazul armistiţiului, şi m-a rugat chiar personal să stărui la dl. Mareşal Antonescu să facă el armistiţiul, căci ei îi vor da tot concursul.

Am adus toate acestea la cunoştinţa d-lui Mareşal Antonescu.

Mai menţionez că într-una din ultimele întrevederi cu dl. Maniu, d-sa mi-a comunicat că, după rapoartele lui Ştirbey, rezultă că Uniunea Sovietică a acceptat două ameliorări asupra condiţiilor de armistiţiu şi

anume: că dacă armata noastră nu vrea să întoarcă armele contra Germaniei şi să lupte mai departe, ruşii se vor mărgini să o dezarmeze, şi al doilea că se va fixa în interiorul ţării o zonă neutră pe care trupele ruseşti nu vor intra". (Extrase din declaraţia lui Eugen Cristescu la anchetă, declaraţie aflată în Dosarul F.R 40010 vol. 10, filele 1-31, din arhiva Securităţii.)

* * *

Din relatările făcute de şeful S.S.I. la anchetă se pot trage importante concluzii cu privire la guvernarea mareşalului Antonescu, uşor de sesizat de cititori, motiv pentru care mă rezum la două idei esenţiale, confirmate de numeroase alte documente oficiale.

În primul rând se confirmă aprecierea acelor cercetători care consideră guvernarea mareşalului drept un regim de autoritate, absolut necesar în timp ce ţara se afla în război şi nu o dictatură militaro-fascistă, cum a fost etichetată de istoriografia bolşevică.

În al doilea rând se confirmă, încă o dată, că pretextul invocat pentru arestarea mareşalului Antonescu - refuzul de a încheia armistiţiul - este fals, fiind menit a contesta actul de trădare naţională comis de camarila casei regale, cu sprijinul regelui, în înţelegere cu principalul inamic al României, la acel moment.

CHESTIUNI CREŞTINE PRIVITOARE LA EVREI

Este adevărat, cea mai mare nedreptate care i s-a făcut Mareşalului Ion Antonescu a constat în învinuirea că ar fi trădat interesele naţionale şi ale poporului român. Afirm însă că o nedreptate tot atât de mare i s-a făcut şi atunci când a fost învinuit de antisemitism, de reprimarea unor oameni pentru motive rasiale ori politice.

Nu este treaba mea şi nici nu am de gând să lămuresc când şi de ce a apărut antisemitismul şi de ce nu se vorbeşte de sentimente de ură faţă de alte naţionalităţi, nici chiar atunci când grupuri mari de oameni, alţii decât evreii, au fost exterminate. Un lucru este cert şi anume că, în perioada de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu, Europa era bântuită de un antisemitism feroce, care, în ţările de sub influenţa germană, s-a materializat în deportări masive în lagăre de muncă şi de exterminare. România, condusă de Ion Antonescu, a fost unul din aliaţii europeni, importanţi ai Germaniei. Cu toate acestea, din teritoriile aflate sub jurisdicţie românească, nu a fost trimis nici un evreu în lagărele naziste. Este un lucru arhicunoscut că ţara noastră a constituit un loc de refugiu pentru evreii din ţările vecine, în special pentru cei din Polonia şi din teritoriile româneşti ocupate de Ungaria. Emigranţii constituie o adevărată şi complexă problemă, în toate timpurile. Să încercăm să ne imaginăm ce probleme au ridicat pentru România

emigranții evrei, din țări nu prea prietene. România putea foarte uşor să scape de aceşti emigranți incomozi prin predarea lor către autoritățile germane, mai ales că, nefiind cetățeni români, țara noastră, formal, nu avea nici o obligație față de ei. Nu s-a întâmplat aşa; dimpotrivă, emigranții evrei, polonezi şi alții, au fost tratați la fel cu refugiații români din teritoriile pierdute, sau după cum vom vedea, chiar mai bine. Deasemenea, li s-a facilitat plecarea mai departe spre S.U.A. Mulți evrei din întreaga lume şi mai ales urmaşii emigranților din acele timpuri, nu ar trebui să uite că ei există şi pentru că, în perioada de cruntă prigoană fascistă, a existat în Europa o țară numită România, condusă de un mare om - Mareşalul Ion Antonescu.

Poporul român nu a fost şi nu este antisemit sau xenofob. Pe meleagurile noastre, alături de români, au convieţuit şi convieţuiesc grupuri mari sau mai mici de alte etnii, în pace şi înțelegere, de la relații de prietenie adevărată până la dragoste, care stă la baza a numeroase căsătorii mixte.

Există însă momente în istorie când interesele unui grup etnic vin în contradicție cu interesele naționalității majoritare şi în mod fatal apar tensiuni şi probleme.

Un asemenea moment istoric l-a constituit şi anul 1940, când România a fost împinsă în mod inevitabil în alianța cu Germania fascistă. Aparent pentru evreii din România se întrevedeau vremuri grele, în aceste condiții, nu este de mirare că mulți evrei simpatizau şi erau dispuşi să-i ajute pe inamicii României. Dacă avem în vedere şi înclinațiile multor evrei spre comunism, ne dăm seama că, între ei şi conducerea statului român, nu puteau exista relații cordiale. Cu toate acestea, Mareşalul Ion Antonescu, deşi a fost nevoit să ia unele măsuri, menite mai mult să-i facă inofensivi pe evrei, să-i izoleze pe cei suspecți sau dovediți cu activități, cel puțin neloiale, nu s-a gândit nici un moment la măsuri radicale, de exterminare şi nici nu a acceptat să-i predea germanilor, tocmai pentru că, fiind animat de un deosebit spirit umanitar şi de dreptate, ştia foarte bine că lăsarea evreilor pe mâna fasciştilor însemna să-i expună la mari pericole, pe care el nu le accepta. Dimpotrivă, sunt frecvente cazurile în care, atât Mareşalul, cât şi autoritățile din subordinea sa, au luat măsuri de protejare a populației evreieşti împotriva unor excese.

Îmi amintesc foarte bine că, în acela timpuri, românii se mândreau şi îl aprobau pe Mareşal, care declara că de viața evreilor nu se poate atinge. Discuții pe această temă se purtau, mai ales atunci când s-a aflat de unele atrocități comise împotriva evreilor aflați în Ardealul de Nord, cedat Ungariei. Am trăit în preajma unor evrei, atât la Târgu Mureş, înainte de Dictatul de la Viena, cât şi la Turda, unde ne-am refugiat şi nu pot să uit respectul reciproc, care exista între părinții mei şi familiile

de evrei din apropierea noastră, că între noi copiii exista aceeaşi armonie. Eram deosebit de necăjiți atunci când copiii evrei, cu care ne jucam, refuzau să primească de la noi o prăjitură, de teama că erau pregătite cu untură de porc.

Vremurile de război au fost grele pentru toată lumea. Toate națiunile şi-au dat tributul de suferințe şi de sânge. În sfera de influență a Germaniei fasciste, evreii au avut de suferit mai mult, dar un lucru nu poate fi contestat şi anume, că România, deşi plasată în sfera respectivă, a constituit pentru evrei o insulă de salvare.

Am ținut să fac această scurtă introducere, pentru că mi se pare de neînțeles, neîntemeiat şi profund nedrept, ca Mareşalul Ion Antonescu să fie etichetat drept antisemit şi să fie condamnat la moarte pentru că i-ar fi persecutat şi exterminat pe evrei. Este dovedit că, dacă au avut loc, pe teritoriile de sub jurisdicție românească, acte reprobabile împotriva evreilor, ele nu au fost opera autorităților statului nostru şi nici a Mareşalului Ion Antonescu.

Mi-am propus de la început să redau în mod fidel conținutul probelor aflate la dosar, pentru ca, indiferent de concluziile pe care îmi voi permite să le formulez, să ofer posibilitatea fiecărui cititor să-şi facă propriile convingeri.

Voi începe, cu relatarea modului în care Mareşalul vedea problema evreilor de la noi din țară.

Astfel, în şedința Consiliului de Miniştri din 15 februarie 1941, Mareşalul Ion Antonescu arăta:

„În ceea ce priveşte pe evrei, eu i-am împărțit în mai multe categorii.

Mai întâi sunt cei care se găseau în țară în 1913, băştinaşii, pe care îi tratăm într-un anumit fel şi de care va fi vorba la urmă, după ce vom fi curățat țara de ceilalți evrei.

Sunt apoi evreii veniți în Țara Românească în timpul războiului mondial Aici trebuie socotiți toți cei intrați în Muntenia, Moldova, Transilvania şi Bucovina.

Pe urmă sunt cei care au invadat țara după tratatul de pace din 1918, care i-a protejat şi care ne-a impus, pentru ei, şi pentru minoritățile etnice de la noi, un regim de favoare. În sfârşit, sunt cei fără patrie - haimatloşii - cei intrați în țară la noi cu paşapoartele Nansen, ca şi cei izgoniți din Germania, din Austria şi din celelalte țări, la începutul acestui război. Sub fostul regim, aceştia au invadat Țara Românească. În drum spre Palestina şi America, ei au găsit aici Arcadia ferice şi s-au oprit la noi.

Acum trebuie să facem operațiunea inversă şi să scoatem din țară de la noi, în primul rând, pe cei care au venit în urmă.

Mulți din ei s-au apucat de negoț, mulți au făcut speculă de devize la bursa neagră. Eu cunosc cazul unui evreu polonez, fost om de bursă la Varşovia, care, după două săptămâni după ce s-a refugiat la noi, a dat o

lovitură cu schimbul unor zloți la bursa neagră, în care a câştigat 5 milioane de lei. Lovitura a fost dată chiar cu concursul unor reprezentanți ai autorităților româneşti, pentru că a găsit evreul acesta mai mulți funcționari pe care i-a plătit.

Pe urmă sunt refugiații polonezi, pentru care noi am făcut enorma prostie să le dăm ajutoare de câte 100 lei de cap de familie şi 50 lei de copil, pe când românilor noştri, refugiați din ținuturile cedate, le-am dat numai câte 50 lei de fiecare. Vedeți cât de păcătoşi suntem. Românilor noştri refugiați le dăm câte 50 lei pe zi, iar jidanilor veniți din Polonia, şi polonezilor refugiați, le-am dat câte 100 lei de persoană şi 50 lei de copil".

Este lesne de înțeles pentru orice om de bună credință, cu ce probleme demografice, grele se confrunta țara după reducerea substanțială a teritoriului, când a trebuit să suporte un mare surplus de populație provenit, în primul rând, din românii refugiați din Ardealul de Nord, din Basarabia şi Bucovina şi din cele două județe dobrogene, cedate Bulgariei şi apoi din refugiații evrei, polonezi şi alte naționalități.

Acestea sunt cauzele care au determinat preocuparea conducerii țării noastre pentru a găsi soluții pentru ieşirea din impasul respectiv. În nici un caz, aceste preocupări nu au apărut ca urmare a unor sentimente antisemite ori xenofobe.

Este, dacă îmi este permis să fac această paralelă, situația actuală a unor țări europene avansate, spre care migrează un mare număr de persoane nu numai din țările fost comuniste, dar şi din țări ale Africii şi Asiei. La ordinea zilei în Europa se află problema emigranților. Ea este determinată de grave probleme de ordin social a căror rezolvare este căutată cu asiduitate de guvernele țărilor avansate. În nici un caz, nu poate fi vorba nici acum de resentimente de ordin național şi rasial.

Problemele mult mai complexe, din acest punct de vedere, au apărut pentru România după începerea războiului şi după eliberarea Basarabiei şi Bucovinei, când o parte din evreii din aceste provincii, cunoscuți cu sentimente pro-comuniste, s-au refugiat odată cu retragerea trupelor sovietice, altă parte a rămas pe loc, iar o parte s-a infiltrat spre teritoriul României.

Nu trebuie să omitem nici ostilitatea manifestată de unii evrei față de armata română, în timpul retragerii din Basarabia şi Bucovina, în vara anului 1940, cum şi faptul că au fost şi evrei din România care s-au pus în mod efectiv în slujba U.R.S.S.

Toate acestea ne fac să înțelegem mai bine de ce a apărut în acele vremuri, în țara noastră, o problemă a evreilor şi de ce au apărut preocupări pentru rezolvarea ei. Vom vedea, însă, că în România nu s-a pus niciodată, la nivelul conducerii țării, problema exterminării lor şi nici măcar problema de a fi cedată germanilor rezolvarea acestei probleme.

Este interesant de cunoscut şi opinia lui Mihai Antonescu în această

privință, expusă în şedința Consiliului de Miniştri din 8 iulie 1941:

„Cu riscul de a nu fi înțeles de unii tradiționaliști, care mai pot fi între dvs., eu sunt pentru migrațiunea forțată a întregului element evreiesc din Basarabia şi Bucovina, care trebuie azvârlit peste graniță. De asemenea, sunt pentru migrațiunea forțată a elementului ucrainean, care nu are ce căuta aici, în momentul acesta.

Numai pe această bază putem scăpa națiunea noastră de fenomene de infiltrație străină şi de descompunerea care ne-a dus odată la prăbuşirea granițelor.

Nu se poate admite ca soldații români să fie din nou generoşi cu toți aceşti ticăloşi, care îi răspund la ospitalitatea şi generozitatea de veacuri a românilor cu trădam, cu infamia şi cu crimă. La acestea răspundem cu tot ce se cuvine. Chiar românii care au ajuns să fie rătăciți şi au intrat în valul de anarhie şi de întuneric al bolşevismului, chiar şi aceştia vor fi nimiciți fără cruțare. Veți fi fără milă cu ei".

Din această expunere, care poate fi apreciată ca dură, se pot desprinde unele idei deosebit de semnificative.

Se vorbeşte de un anumit tradiționalism la români, în sensul generozității şi ospitalității manifestate în relațiile cu cei străini de neam.

Se vorbeşte că, la generozitatea românilor, li s-a răspuns cu trădare, infamie şi crimă.

Că în acele condiții grele de război, țara era îndreptățită să-şi ia unele măsuri de apărare şi în interior.

Mai rezultă clar că nu este vorba de antisemitism, având în vedere că frământările pentru găsirea unor soluții de apărare în interior nu se referă numai la evreii din Basarabia şi Bucovina, ci şi la ucrainieni şi chiar şi la românii comunişti, deci se refereau la toți acei care simpatizând cu U.R.S.S. şi prezentau un potențial pericol pentru siguranța României.

Astfel, a apărut necesitatea, impusă de război, ca evreii din Basarabia şi Bucovina să fie dislocați şi concentrați în anumite locuri, pentru ca activitatea lor să poată fi supravegheată. Nu doresc să anticipez discutarea acestui subiect, dar afirm că nu a fost vorba de lagăre de concentrare, ci de un fel de libertate supravegheată. Privați de libertate, în adevăratul sens al cuvântului, au fost numai evreii comunişti, care au fost depuşi în lagărul de la Vapniarka.

La 22 aprilie 1944 în şedința Consiliului de Miniştri, Mareşalul Ion Antonescu, expunea următoarele:

„Vin la chestiunea evreiască. Comandanții nemți au spus că este imposibil să se permită amestecul cu evreii prin toate părțile. Desigur că este o chestiune foarte delicată. Eu le-am spus evreilor de la început: atâta vreme cât n-am țara invadată, eu vă apăr. În ziua când țara mea va fi invadată, eu nu mai răspund de viața dvs. Şi a sosit, din nenorocire acel

moment. Am dorit totuşi să-i apăr, dar să-i şi folosesc.

Sunt mai multe probleme, mai multe soluţii. Îmi bat capul care din ele s-o adoptăm, căci Bacăul este un oraş evreiesc, Romanul, de asemenea. Pe cei de la Piatra Neamţ i-am dus la Buhuşi şi am făcut un centru evreiesc. La Roman şi la Bacău forfotesc în toate părţile. Şi desigur că printre aceştia sunt mulţi în serviciul inamicului, şi au parate de transmisiuni cu care informează pe englezi şi ruşi".

„Apoi, toate călăuzele care duc pe ruşi prin munţi sunt evrei din Târgu-Neamţ şi din toată regiunea. Ca să vedeţi ce păcătoasă şi cum se omoară singură această rasă. Ne-am purtat cum ne-am purtat cu ei, le-am salvat viaţa. Am tras în români, ca să-i salvez de la moarte, când erau legionarii şi vedeţi cu ce monedă ne plătesc.

D-ta, domnule general Vasiliu, ai să chemi pe şeful comunităţii şi să-i spui exact ceea ce am spus eu-se omoară singură această rasă".

„Nu putem merge aşa. Ne-au rugat şi germanii şi trebuie să găsim o soluţie; care este acea soluţie? De aceea vreau să ne consfătuim acum, să vedem care este soluţia cea mai umană şi cu cele mai mici consecinţe politice pentru noi. Nu că ne bombardează, căci toţi au spus şi evreii spuneau, pe români nu-i bombardează, fiindcă s-au purtat bine cu evreii. Aţi văzut cum a fost recompensată purtarea bună cu evreii şi va mai fi.

O soluţie este să-i luăm din aceste oraşe şi să-i ducem în anumite târguri, să scoatem toţi românii de acolo şi să-i lăsăm să trăiască

între ei. Noi să-i alimentăm numai. Ducem, prin serviciul de aprovizionare, şi ei plătesc. Muncesc numai între ei, fac croitorie, tâmplărie etc.

A doua soluţie, să-i strângem în Gheto, în fiecare oraş. Să spunem, aceasta este partea unde staţi, să nu mai ieşiţi de aici. Vă aducem mâncare aici, faceţi ce vreţi, nu vă omoram, nu vă facem nimic.

A treia soluţie, este să-i luăm de acolo şi să-i aducem către ţară. Dar este cea mai periculoasă şi mai catastrofală pentru neamul românesc. Nu pot să-i aduc. Au scăpat mulţi şi nu pot să-i aduc şi pe ceilalţi, căci am credinţă că m-ar lua lumea cu pietre.

Una din aceste soluţii trebuie aplicată ".

După cum se poate constata, căutând cea mai umană soluţie, în primăvara anului 1944, Mareşalul nu o găsise încă şi nici nu va fi găsită până la sfârşitul guvernării. Măsurile luate, în toată perioada războiului antisovietic, s-au referit numai la măsuri cu caracter local, reclamate de Situaţia operativă a războiului, fără a fi determinate de motive de ordin rasial.

Pe tot parcursul acestor preocupări, atunci când se luau unele măsuri cu caracter particular, a existat grija ca măsurile respective să nu-i afecteze, pe cât posibil, pe cei nevinovaţi.

La 5 septembrie 1941, la nici două luni de la începerea războiului, apăruse, deja, problema unor elemente străine, care prezentau pericol

pentru spatele frontului, motiv pentru care Mareşalul în şedinţa de guvern a declarat:

„... am să fac o operă de curăţire totală şi de evrei şi de toţi aceia care s-au strecurat la noi, fac aluzie la ucrainieni, greci, găgăuţi, evrei, care toţi, încetul cu încetul, rând pe rând, trebuie să fie evacuaţi".

în şedinţa Consiliului de Miniştri din 9 septembrie 1941, a avut loc o discuţie foarte interesantă, din care, redau următoarele:

— Generalul N. Stoenescu - ministrul Finanţelor:

„Sunt evrei care au fost deţinuţi în lagăre, fără nici o raţiune".

— Generalul D. Popescu - ministrul Afacerilor Interne:

„Nu, nu, tot Marele Cartier General a ordonat internările. Acum am format o comisie care a cercetat situaţia, a pus în libertate 502 internaţi".

— Mareşalul Ion Antonescu:

„Internările acestea ne-au folosit, pentru că dacă n-am fi internat pe comunişti, cu cămaşă verde sau nu, şi dacă n-am fi internat şi pe evrei, am fi avut foarte mult de luptat cu coloana a cincea bolşevică, care a fost foarte bine organizată - s-a făcut dovada la noi în ţară cu miliardele de lei pe care le-au avut sovietele.

De asemenea, dacă n-ar fi fost represiunea din ianuarie, ar fi fost o nenorocire pentru ţară. Atunci noi am dezarmat pe comunişti şi pe legionari, adică acei cari erau comunişti sub cămaşă verde.

Sovietele au avut la noi foarte mulţi agenţi plătiţi. S-au găsit la Legaţia Rusească, foarte mulţi bani româneşti arşi; s-au găsit şi nearşi.

Îndată ce s-a terminat cu Legaţia Rusească, a scăzut această acţiune. Pe măsură ce se vor termina toate fondurile, nu vom mai avea acţiune comunistă în ţară, pentru că la noi nu era nimeni comunist doctrinar; toţi erau plătiţi".

Fondurile la care se referea Mareşalul nu s-au epuizat, însă, iar una din sursele de alimentare l-a constituit aşa numitul, Ajutor Roşu", la care mulţi evrei, evident din cei avuţi, au cotizat tot timpul, iar după 23 august 1944, toţi cei care au dovedit că au contribuit la acel „ajutor" au fost consideraţi comunişti din ilegalitate şi s-au bucurat de aşa numita pensie F.I.A.P., cu mult mai substanţială decât oricare altă pensie de stat. Este o dovadă în plus că comuniştii de profesie au fost retribuiţi, în continuare.

Mergând cu adevărul, până la capăt, voi reda textual pct. 2 din telegrama adresată de Mareşal lui Mihai Antonescu, la data de 1 septembrie 1941:

„Am dat ordin în privinţa jidanilor - cine revine clandestin va fi împuşcat' - în privinţa celorlalţi îţi voi spune ce măsuri voi lua - sunt însă informat că şi cu evreii din Iaşi se petrece acelaşi lucru - li se dă zilnic drumul din lagăre şi apar obraznici, deci susţinuţi de cineva puternic - la ocupaţiile lor -populaţia românească murmură. Este greşit să se creadă

că, cu astfel de slăbiciuni, vor subscrie la împrumut. Mijloacele tari sunt acelea care îi vor face să scoată bani, însă acele mijloace trebuie să le întrebuinţeze statul, nu comisarii, fiindcă în acest caz nemernicii aceştia au o spoială de profit - statul pierde şi jidanii domină ca întotdeauna. Le las viaţa, dar să plătească. Noi am plătit până acum, iar ei ne-au stors viaţa. Se va termina însă cu sistemul. Tâlharii nu vor putea până la sfârşit să-mi pună piedici în această privinţă, voi da totul peste cap şi pe toţi, ca să repun pe român în drepturile lui străbune şi să-l refac stăpân la el în casă ".

Aici apare ideea românizării economiei, în primul rând pentru ca toate resursele să poată fi concentrate în interesul ţării şi a folosirii evreilor în acelaşi scop. Vom vedea însă, la timpul potrivit, cum s-au aplicat aceste măsuri, cât de rasiste şi persecutive au fost.

Să urmărim în continuare şi alte documente ale vremii, aflate în dosarul penal şi în care se vorbeşte de evrei.

în şedinţa Consiliului de Miniştri din 15 aprilie 1941, a avut loc, între altele, următoarea dezbatere;

— Generalul Ion Antonescu - conducătorul statului: *„Ne găsim într-o grea situaţiune economică. De către duşmanii neamului se face o intensă propagandă, arătându-se că lipsa hranei se datoreşte faptului că o consumă trupele germane, ori o trimet în Germania. Dedesubtul acestei propagande sunt jidanii şi top. ceilalţi interesaţi ca, între noi şi germani, raporturile să se învenineze. Noi trebuie însă să reacţionăm, arătând care este adevărul".*

— Generalul Dumitru Popescu - ministrul Internelor:

„Aţi dat ordin să-l chem pe Fielderman. L-am chemat şi i-am comunicat avertismentul dvs. A spus că evreii daţi în judecată pentru sabotaj reprezintă 15% din infractorii de acest fel".

— Generalul Ion Antonescu: *„Pentru că sunt cei mai şmecheri!"*

— Generalul Dumitru Popescu:

„Faţă de modul grav cum i-am vorbit, a luat dispoziţiunea să trimeată circulare la toţi evreii, că dacă mai fac speculă, se vor lua măsuri drastice împotriva lor".

Într-o şedinţă din 19 noiembrie 1941, referitor la evrei, Ion Antonescu a spus:

„Evreii care au fost scoşi din viaţa economică sunt puşi la muncă. Dacă nu pot s-o facă, plătesc. Acela care nu are posibilitatea să plătească, plăteşte comunitatea, dacă nu, este expediat din ţară, pentru că noi nu ţinem paraziţi în ţară", iar mult mai târziu, la 22 aprilie 1944, dovadă că nu s-au prea aplicat măsurile de a-i obliga la muncă pe vrei, Mareşalul spunea:

„Să se facă echipe de evrei. Românii luptă şi evreii răspândesc panică în spatele frontului".

În sfârşit, înainte de a intra în analiza problemelor reţinute ca infracţiuni grave, în sentinţa de condamnare, mai doresc să redau o discuţie ce a avut loc la Şedinţa Consiliului de Cabinet, din 14 februarie 1941:

— Generalul Iosif Iacobici - ministrul Apărării Naţionale: *„Mai am o chestiune. La Sulina aşteaptă 3 – 4 000 de jidani, cari urmează să plece în Palestina, dar n-au vapor. Ministrul Angliei mi-a dat asigurarea că, dacă aceştia pleacă cu vaporul nostru «Regele Carol I», nu se va atinge nimeni de vas “.*

— Generalul Ion Antonescu - conducătorul statului: *„Dacă ne dau garanţie în scris, foarte bine”.*

Mai este nevoie de o precizare. Folosirea expresiei de, jidani” ar putea fi considerată ofensatoare la adresa evreilor. Trebuie precizat că în limbajul curent se folosea mai frecvent expresia, jidan” fără, însă, nici o tentă de dispreţ. De altfel, după ştiinţa mea, în limba maghiară nici nu există alt termen care să-i denumească pe evrei, decât „zsido” (jido).

* * *

În continuare, după cum am văzut, sentinţa de condamnare, inventează tot felul de infracţiuni, una mai bizară şi mai nedovedită decât alta, urmărind epuizarea tuturor literelor de la art. 2 din Legea 312/945, dar toate se învârt, de fapt, în jurul aceleiaşi probleme şi anume, a măsurilor luate împotriva agenţilor bolşevici şi a tuturor celor care prezentau pericol pentru siguranţa României. Astfel:

—„...a luat măsuri ca toţi luptătorii antifascişti să fie internaţi în lagăre... “ (lit. e – pedeapsa cu moartea);

—„... a ordonat deportarea populaţiei evreieşti din Bucovina şi Basarabia, cum şi parte din vechiul regat, în Transnistria, unde, în cea mai mare parte a fost exterminată: citãm masacrele de la Iaşi, Golta, Odesa, Mastovoi, Maghilău, Scazineţ, Pecioara, Slivina, Râbniţa, etc. ...“ (lit. F – pedeapsa cu moartea);

— „ ...comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, au supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor; citãm cazul de la Tg. Jiu, Wapmiarka, etc. Acuzatul Ion Antonescu se face vinovat de instigare la aceste crime datorită fãţişei sale atitudini politice faţă de deţinuţii politici, de prizonierii şi acei supuşi la munci obligatorii... “ (lit. g -pedeapsa cu moartea); „că pentru aceleaşi considerente Tribunalul Poporului găseşte că acuzatul Ion Antonescu se face vinovat şi de crima prevăzută de ort. 2 Ut. h...” (20 ani temniţă grea);

— „ Că de asemeni, pentru aceleaşi consideraţiuni arătate mai sus, Tribunalul Poporului găseşte că tot datorită atitudinei făţişe, apoliticii antidemocrate a acuzatului Ion Antonescu, procurorii sau judecătorii, civili

sau militari, au comis crima prevăzută de ari. 2 Ut. i..."(20 ani temniță grea);

— „Consider că după cum rezultă din actele de la dosarul cauzei, acuzatul Ion Antonescu a ordonat înființarea de ghetouri, lagăre de internare pentru deportați din motive de persecuție politică şi rasială" (Ut. m - detențiunea grea pe viață);

— „Având în vedere că, în ceea ce priveşte edictarea de legiuiri sau măsuri nedrepte de concepție hitleristă, legionară sau rasială, crimă prevăzută de ari. 2 Ut. n..." (20 ani de detențiune riguroasă).

Am ținut să repet, în formă mai concisă şi mai grupată, aceste pretinse 7 infracțiuni pentru a se putea sesiza mai uşor caracterul lor pur enunciativ, fără nici un fel de trimitere la dovezi, iar la unele pur şi simplu caracterul lor absurd. Sentința este o ruşine pentru orice magistrat. Ea nu ar surprinde dacă ar fi fost pronunțată numai de judecători populari, dar fiind vorba şi de doi magistrați de profesie, din care primul a devenit apoi preşedinte al Tribunalului Suprem, ea nu poate produce decât consternare oricărui jurist, dar şi îngrijorarea, că, în anumite momente istorice, zis revoluționare, s-ar mai putea repeta asemenea, judecăți" şi asemenea, „condamnări". Să sperăm că nu.

În realitate, este vorba de dislocarea unor populații evreieşti şi obligarea lor să trăiască în anumite localități, precum şi de internarea în lagăre a comuniştilor, din care mulți evrei, în condițiile în care activitatea comunistă era interzisă prin lege, măsuri impuse de situația de război cu U.R.S.S. În care se afla România în acel timp. Elementele comuniste, bolşevice, plătite de Moscova acționau pe toate căile să submineze statul român, aflat într-o crâncenă luptă pentru supraviețuire. De altfel, după 23 august 1944, titlul cel mai mare de glorie îl constituia să fi acționat în favoarea U.R.S.S. şi împotriva României, pe care bolşevicii de la noi au ajuns până acolo încât să o definească stat imperialist în care naționalitățile ar fi fost asuprite.

Inexistența infracțiunilor menționate poate fi demonstrată foarte simplu.

În primul rând, legea care le-a prevăzut, dat fiind caracterul ei retroactiv şi anticonstituțional, nu trebuie luată în seamă din capul locului. Mareşalul Ion Antonescu şi colaboratorii săi trebuiau judecați, dacă se aprecia necesar de către instanțele judiciare prevăzute limitativ în Constituția țării şi exclusiv pe baza legilor în vigoare în România şi a normelor internaționale, recunoscute de țara noastră, de la data comiterii pretinselor fapte penale.

În al doilea rând, făcând abstracție de nulitatea legii aplicate, constatăm că faptele puse în sarcina Mareşalului şi a colaboratorilor săi, nu sunt dovedite cu nimic. Ele constituie simple afirmații în actul de acuzare şi în sentință.

Luând pe rând cele 7 acuzații, pentru a se fi putut reține ca dovedite, se impuneau următoarele:

Să se indice concret, ce luptători antifascişti au fost internați în lagăre, pentru ce fapte, în ce condiții? Fără cel puțin aceste fapte, nu se poate face nici o judecată. Nimic nu ne împiedică să credem că era vorba de agenți bolşevici, spioni, trădători de țară, situație în care nu putem vorbi decât de măsuri legitime.

Cu privire la deportarea unor evrei, mă voi referi în detaliu, în alt context. Cu privire la faptul că majoritatea evreilor deportați ar fi fost masacrați şi exterminați, ar fi trebuit să se prezinte dovezi cu privire la: ce s-a întâmplat cu evreii deportați în localitățile menționate, dacă au fost omorâți, câți, de către cine, din al cui ordin şi în ce condiții. Nici o asemenea dovadă. Simple afirmații, de genul celor apărute în presa din România, şi din străinătate, imediat după 22 decembrie 1989, referitoare la „atrocitățile" comise de securitate - asasinate în masă, imense gropi comune, uciderea a peste 60 000 de persoane şi alte lucruri senzaționale, de unde şi ideea genocidului, care, în primă fază a fost însuşită şi de justiție. Atât de intoxicată a fost opinia publică, încât cu greu s-a lăsat convinsă că doborârea dictaturii ceauşiste a costat poporul român „numai" înjur de 1 000 de morți şi înjur de 2 000 răniți. Este o jertfa tragică din partea poporului român, dar trebuie să recunoaştem că este cu totul altă situație decât dacă ar fi existat realmente 60 000 de morți.

Când sunt exemplificate localitățile în care ar fi avut loc masacrarea evreilor, sunt menționate şi Iaşiul şi Odesa.

În legătură cu uciderea unor evrei la Iaşi, astăzi se cunoaşte şi este dovedit că nu se datorează autorităților de stat române. Este cert că acele regretabile asasinate nu pot fi puse în sarcina Mareşalului Ion Antonescu şi a colaboratorilor săi.

De represaliile de la Odesa am vorbit şi a rezultat în mod clar aceeaşi concluzie.

Cu privire la celelalte localități exemplificate, nu există nici o dovadă, iar un fapt nedovedit nu necesită a mai fi demonstrat că nu există. Dacă s-ar fi dovedit că în acele localități au avut loc masacre, mai trebuiau dovedite şi concretizate vinovățiile.

Nu este nici o dovadă, dacă au existat, în ce au constat şi cine a aplicat „tratamente neomenoase" celor din închisori, lagăre de prizonieri (acest lucru a mai fost reținut şi în cadrul altei pretinse infracțiuni şi am demonstrat că nu a existat aşa ceva), sau de internați politici, din lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie. Se afirmă, numai, în mod generic, faptul că acele tratamente le-ar fi aplicat, toți începând cu directorii şi comandanții şi terminând cu paznicii. În continuare, luăm cunoştință de o bizară inovație juridică, potrivit căreia o instigare la

săvârşirea unei infracţiuni se poate realiza şi printr-o făţişă atitudine politică. Este culmea absurdităţii juridice. Ar însemna că prin simpla manifestare a antipatiei faţă de cineva, te faci vinovat de instigare la crimă.

La „infracţiunea" următoare (litera h) nu am alte comentarii de făcut decât că asistăm la o altă năstruşnică inovaţie. „Că pentru aceleaşi considerente se face vinovat şi de crima prevăzută...".

La „infracţiunea" de la litera i, era necesar să se demonstreze ce crime au comis procurorii şi judecătorii civili şi militari, care procurori şi judecători, că doar nu au putut fi toţi criminali, ca apoi să vedem şi eventuala vină a altora. Dar, din redactarea sentinţei rezultă că Mareşalul i-ar fi instigat pe toţi procurorii şi judecătorii, civili şi militari, să comită crima prevăzută de art. 2 lit. i din Legea 312/945, prin, vă rog să reţineţi din nou, „... datorită atitudinei făţişe a politicei antidemocrate...".

La faimoasa literă i din textul citat se prevede:

„Procurorii sau judecătorii civili ori militari, care au ajutat sau săvârşit - cu intenţie - acte de teroare sau violenţă.". Nu se explică nimic, nici măcar ce se înţelege prin acte de teroare.

Oricum, devine tot mai clar că judecătorii poporului au fost convinşi că poţi să pui în sarcina unei persoane săvârşirea unei infracţiuni, prin simpla enunţare a articolului de lege care prevede infracţiunea respectivă.

La ordinul de înfiinţare de lagăre şi ghetouri, mă voi referi mai în detaliu odată cu analiza deportărilor.

în ce priveşte legislaţia „... de concepţie hitleristă, legionară sau rasială...", ea este demonstrată foarte „convingător" în sentinţă prin fraza:

„... *mărturia cea mai vie este întreaga legislaţie apărută de la data de 6 septembrie 1940 până la 23 august 1944, din care se desprinde în mod vădit şi fără posibilitatea unei dezis ţări, a concepţiei hitleriste, legionară sau rasială, ce a stat la baza acestei legislaturi".* Este o frază demnă de o emisiune de satiră şi umor.

Este clar că şi „Judecătorii" nu cunoşteau semnificaţia juridică a termenului „dezistare", pe care l-au plasat ca nuca în perete.

Au rămas deci, de discutat mai în detaliu, problema înfiinţării de ghetouri şi lagăre, a deportării unor evrei şi a unor legi „rasiale".

*** * ***

În lipsa unei documentaţii în legătură cu ghetourile şi deportările, fără de care dosarul nu permite formarea unei opinii clare, singura posibilitate pe care o avem constă în a vedea explicaţiile acuzaţiilor şi a depoziţiile unor martori.

La întrebarea pusă de acuzatorul public: „Cine poartă răspunderea

deportărilor din Basarabia şi Bucovina şi înfiinţării ghetourilor, Mareşalul Ion Antonescu a răspuns:

„Nu au fost în Basarabia decât două ghetouri. Unul înfiinţat de nemţi, pentru că era zona lor de operaţie, în apropiere de Bălţi, şi al doilea înfiinţat, după dispoziţia mea, la Chişinău. Nu a fost nici un ghetou în Bucovina şi în restul ţării. În Transnistria' nu a fost nici un ghetou. Motivele care m-au determinat să fac ghetoul de la Chişinău priveau siguranţa politică şi militară a ţării şi siguranţa lor proprie. Siguranţa politică şi militară: în confuziunea pe care o provocase începutul războiului, mulţi evrei din Basarabia şi Bucovina căutau să se strecoare în ţară şi în special să pătrundă în Bucureşti. Informaţiile Statului Major erau că, în timpul ocupaţiei ruseşti, 1940-1941, mulţi evrei fuseseră instruiţi şi dotaţi cu aparate de emisie şi hotărâţi să rămână în spatele trupelor ca agenţi informatori. Faptul a fost verificat în timpul războiului, când mai multe aparate din acestea au fost capturate de siguranţă (contra-informaţii) şi de armată. Aparatele se găsesc în depozit şi sunt de model foarte perfecţionat. La pătrunderea trupelor române în Basarabia, evreii (unii dintre ei) au căutat să se strecoare printre unităţi şi în confuzia inerentă operaţiunilor, ei au trecut la Vest de Prut. Mai târziu, parte din ei au fost găsiţi la Bucureşti. Siguranţa politică şi militară a ţării reclama, în mod imperios, împiedicarea cu orice preţ a acestei acţiuni. Era cerută de necesitatea liniştii ţării şi asigurării vieţii soldaţilor noştri. Din experienţa războiului din 1916, şi chiar din experienţa acestui război, pot să afirm şi să dovedesc că am plătit cu foarte multe victime acţiunea de spionaj întreprinsă în spatele şi în mijlocul armatelor noastre, fiindcă multe din deciziunile operative ale comandamentelor noastre militare erau cunoscute la timp de adversar şi trupele noastre, pornind la atac, erau primite şi distruse de un foc organizat din vreme. Se găseşte în armata română un general cu numele de Savu. Acesta a fost în armata austro-ungară, în serviciul informaţiilor. După unire el a declarat că toate telegramele noastre operative erau descifrate şi atacurile hotărâte, cunoscute. În ultimul război această acţiune a spionajului a fost organizată pe o scară mult mai întinsă şi cu mijloace mult mai perfecţionate şi mai periculoase. Datorită aparatelor de radio, siguranţa militară impunea deci, comadamentelor de toate treptele şi în special celui răspunzător de acţiune în ansamblul ei, să ia orice măsură dictată de tehnica militară.

De altfel, măsura este atât de generalizată încât, atunci când frontul se stabilizează pentru o durată mai mult sau mai puţin lungă, adversarii iau imediat dispoziţiuni să evacueze populaţia civilă din tot lungul frontului pe o adâncime de 20-40 km, şi în unele cazuri au fost chiar mai multe. Aşa au făcut şi ruşii în 1940. Toată populaţia din lungul Prutului şi a frontierei provizorii din Bucovina, până în munţi, pe o adâncime apreciabilă, a fost total evacuată, aşa încât teritoriul românesc ocupat de ruşi avea aspect

total pustiu, fapt constatat de toți și chiar de mine.

În aprilie 1944, când frontul s-a stabilizat din nou pe linia Iaşi, Tg. Neamț, Gura Humorului, Orhei, etc. populația românească rămasă în stăpânirea rusească a fost total evacuată de pe o adâncime foarte mare. Toate încercările făcute din ordinul meu, de serviciile noastre de contra-informații, pentru a stabili unde au fost duşi aceşti oameni au rămas infructuoase. Chiar eu pe frontul românesc am aprobat din poziționea luată din proprie inițiativă, conform principiilor, de comandamentele respective, de a evacua populația românească din zona operațiilor diviziilor noastre din linia I-a, dând dispoziționi ca să nu fie trimise mai înapoi de 10 km; cât era necesar să fie scoasă din zona focurilor de artilerie şi să fie lăsată noaptea să meargă la casele lor şi la munca câmpului. Aceleaşi principii de siguranță militară le-am respectat, când am hotărât punerea evreilor în ghetoul de la Chişinău şi, în special, deplasarea lor în afara axelor de mişcare strategică şi tactică a trupelor germane şi române care operau în Basarabia şi trecuseră în Ucraina.

O altă cauză care a determinat atât ghetourile, cât şi deplasarea lor, a fost şi una materială. Târgurile din Basarabia (Călăraşi, Hânceşti, Folteşti) şi oraşele Chişinău, Bălți şi Tighina, erau total distruse de bombardament şi de foc, în special cartierele comerciale şi cartierele evreieşti. În Chişinău numai în cartierele româneşti aflate pe dealul oraşului, casele erau aproape intacte. Populația românească refuza total sa-i adăpostească şi pentru chestiunile de securitate pentru ei, cât mai ales pentru faptul că populația evreiască, prin purtarea ei, provocase foarte multe nemulțumiri printre români, țărani şi orăşeni, în timpul ocupației ruseşti din 1940. A intervenit şi necesitatea de a-i pune la adăpost de o eventuală masacrare a lor. Se petrecuse la Iaşi un incident foarte grav de pe urma căruia au pierit mişeleşte şi barbar 2 000 de evrei. Pentru a împiedica repetarea faptului, am fost personal la Iaşi şi am avertizat comadamentul german, care era comandantul militar al regiunei, de răspunderea care-i va reveni în cazul când crima se va repeta. Comandantul german a luat măsuri şi astfel s-a pus capăt unui masacru evreiesc total, pus la cale de anumite elemente germane ajutate şi împinse la această acțiune de elemente româneşti. Unul dintre vinovații români, singurul, a fost stabilit şi trimis din ordinul meu în judecată. Pentru a se vedea spiritul general care domnea în acel timp, Tribunalul, după câte îmi amintesc l-a achitat, ceea ce m-a determinat să-l trimit a doua oară în judecată. Nu ştiu însă care a fost rezultatul. Am aflat mai târziu că a murit pe front.

Reamintesc că Bucovina, Iaşul, Bălți, Soroca, Chişinău, Tighina, erau de îndelungată vreme regiunile țării în care mişcarea naționalistă şi antievreiască era foarte violentă şi puternică. După ce am intrat în Basarabia, germanii care au avut Mențiunea, la început, să administreze această regiune, cât şi Bucovina, drept plată a ajutorului militar care ni-l

dădea pentru reocuparea acestor teritorii şi trimisese în acest timp o echipă numeroasă de agronomi şi tehnicieni administrativi, în cap cu ministrul Bavarez Pflaumer, secondatele un alt subsecretar de stat al cărui nume îmi scapă. S-au instalat imediat la Cernăuţi şi au distribuit personalul în toate judeţele. A trebuit o luptă îndelungată, care a fost dusă de mine şi de dl. Mihai Antonescu, pentru ca să împiedicăm această acţiune şi am reuşit după 3-4 luni. Dl. Pflaumer a cerut d-lui Mihai Antonescu să predăm Germaniei pe toţi evreii din Basarabia şi Bucovina, la care ne-am opus. Concomitent s-a produs un alt fapt foarte grav. Aflându-mă la Tighina, în apropierea imediată afrontului şi făcându-mi în una din seri plimbarea către Nistru, am auzit vaiete şi împuşcături în cetate. Cetatea era ocupată de germani. Eram cu Col. Elefterescu. M-am întors imediat acasă şi l-am trimis să vadă ce se petrece. Col. Elefterescu a stabilit ca germanii împuşcau evrei în şanţul cetăţii. L-am trimis imediat la generalul german Haufe să-l avertizeze că, dacă nu dă dispoziţii să înceteze această crimă comisă pe teritoriul românesc în contra unor cetăţeni români, mă adresez imediat telegrafic Führerului. Generalul Haufe a luat dispoziţiuni şi faptul nu s-a mai repetat. Col. Elefterescu poate să dea amănunte în această privinţă (Col. Elefterescu nu a fost audiat, deşi a fost cerut în apărare).

În sfârşit, eram informat că se punea la cale, pe sub mână, bineînţeles, de aceleaşi elemente un «Sfânt Bartolomeu» românesc. În situaţiunea de dezorganizare în care ne găseam atunci şi absorbit de alte mari preocupări, nu aveam altă măsură să evit această eventualitate decât strângând pe evrei în ghetou şi transportându-i cât mai repede într-o regiune nedistrusă de război şi în afara centrelor în care elementele naţionaliste, antisemite, erau în fierbere. În afară de aceasta, regiunea aleasă era în afara axelor de mişcare a trupelor germane şi române, printre care se găseau elemente, care ar fi dat orice concurs unei eventuale organizări clandestine a distrugerii evreilor.

Astfel fiind, răspunderea ghetoului de la Chişinău şi deplasării evreilor de la Cernăuţi, Bălţi şi Chişinău, în regiunea Moghilev, Râbniţa, Wapniarka, O AM EU.

S-au întâmplat într-adevăr nereguli atât în ghetoul de la Chişinău, cât şi în timpul deplasării şi în zona lor de cantonament în Transnistria. Imediat ce mi-au fost semnalate, am fost personal şi am văzut ghetoul de la Chişinău, iar câteva luni mai târziu am vizitat zonele în care evreii se găseau dincolo de Nistru, la Râbniţa, Rezina, Iampol, Moghilev. Aflând de jafurile din ghetoul de la Chişinău, am însărcinat pe cel mai sever general al armatei, Niculescu, să facă anchetă. Dosarul anchetei există. Ca o consecinţă, colonelul de Stat Major Rădulescu s-a împuşcat şi ajutorul lui, un căpitan a fost judecat, degradat şi trimis pe front ca soldat, unde a murit eroic.

Pentru evreii transportaţi în Transnistria, am dat personal de mai

multe ori ordine verbale şi, dacă nu mă înşel, chiar scrise, d-lui Alexianu, să aibă grijă şi să-i trateze cât mai bine posibil. Aceleaşi ordine le-am dat şi prefecţilor respectivi cu ocazia vizitei ce am făcut în acele regiuni. Pot să afirm că am vorbit atunci cu mai mulţi evrei care i-am găsit lucrând în fabrici de săpun şi în alte industrii mici. Starea lor era foarte bună şi toţi cu care am vorbit, mi-au afirmat că sunt mulţumiţi.

Pentru a acoperi ţara şi organele noastre administrative de eventualele plângeri care le prevedeam, am autorizat şi am invitat pe toţi miniştrii acreditaţi la Bucureşti, inclusiv acela care reprezenta interesele Rusiei, pe toţi ziariştii străini şi pe reprezentanţii Crucii Roşii Internaţionale, la noi, să meargă, când vor şi unde vor în Basarabia şi Bucovina, în Transnistria şi în Odesa şi în toate lagărele de prizonieri ruşi din ţară, cu însoţitor român sau fără, pentru a se informa şi a constata tot ce vor. Aceeaşi invitaţie şi autorizaţie a fost făcută şi dată tuturor oamenilor politici români.

Dl. Alexianu şi guvernatorii Basarabiei şi Bucovinei, cât şi şefii lagărelor din ţară, aveau ordin să lase acestor domni toată posibilitatea de investigaţiune pe care eventual ar fi cerut-o. S-au organizat chiar trenuri speciale pentru aceste vizite. Nunţiul Papal. Preşedintele Crucii Roşii Internaţionale şi ministrul Elveţiei mi-au spus personal că au constatat stări foarte bune. Dacă nu mă înşel copia unora din rapoartele făcute de şeful Crucii Roşii Internaţionale, şi ministrul Elveţiei, venit în acest scop la Bucureşti, se găseşte în arhiva Ministerului de Externe ".

Aceasta, de fapt, nu este o declaraţie de acuzat, ci este o expunere documentară a problemelor în legătură cu care a fost întrebat. Spre deosebire de sentinţă, care este, în realitate, o parodie, expunerea Mareşalului face trimitere la documente oficiale, care puteau fi procurate şi ataşate la dosar, precum şi la martori, care puteau fi audiaţi, şi în mod cert ar fi dus la confirmarea situaţiei expuse. Cu toate acestea, nici una din probele menţionate nu au fost administrate de instanţa de judecată, ceea ce demonstrează, o dată în plus, că nu s-a urmărit aflarea adevărului, ci numai condamnarea. În această situaţie, potrivit principiului că o apărare, care nu poate fi combătută cu probe, trebuie acceptată ca exprimând adevărul.

Este interesant de ştiut ce a declarat la proces şeful comunităţii evreilor din România Filderman Willy, persoana cea mai autorizată să relateze situaţia evreilor din perioada de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu şi în care acuzarea şi-a pus mari speranţe.

într-o primă parte a declaraţiei expusă liber, fără întrebări, martorul a făcut numai aprecieri pozitive la adresa persoanelor din guvern, în legătură cu poziţia şi atitudinea lor faţă de evrei. Astfel:

„În epoca legionară vizitam foarte des pe Ion Antonescu, căruia îi expuneam diferite doleanţe ale coreligionarilor mei. Găseam foarte multă

solicitudine în ceea ce priveşte situaţiunile de fapt, însă nu aceeaşi solicitudine în ceea ce priveşte măsurile de principiu".

„Din 1942 l-am cunoscut pe acuzatul Vasiliu, la care am fost trimis de Mihai Antonescu, căruia îi cerusem audienţă. De la acea dată, la 23 august, l-am vizitat de multe ori şi am găsit totdeauna solicitudine, în cele mai multe cazuri pe care i le prezentam spre a fi rezolvate în folosul evreilor.

Atunci când evreii comunişti au fost deportaţi la Vapniarka, deoarece se făcuse trimiteri care nu corespundeau criteriilor de trimitere, m-am dus la acuzatul Vasiliu arătându-i că s-au strecurat erori; mi-a spus că şi el are aceleaşi informaţiuni şi a numit o comisiune de triere şi o parte din cei din lagărul de la Vapniarka au fost eliberaţi din lagăr.

Am intervenit la Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Dumitru Popescu şi Vasiliu, pentru readucerea orfanilor din Transnistria şi într-adevăr au fost readuşi în ţară.

În iulie-august 1943, Ion Antonescu mi-a aprobat, în principiu, readucerea în ţară a tuturor deportaţilor din Transnistria. De faţă era şi Pichi Vasiliu, care a fost şi el de acord.

Înapoindu-mă de la Moghilău în august 1942, m-am dus la Pichi Vasiliu, am arătat situaţia dezastruoasă a evreilor din Moghilău şi din Transnistria, în general, şi pe baza informaţiilor culese acolo, am redactat un memoriu pe care Pichi Vasiliu, primindu-l, a luat măsuri efective de îmbunătăţire, făcând intervenţiuni la guvernământul Transnistriei".

După ce a semnat declaraţia, i s-au pus o serie de întrebări la care a dat următoarele răspunsuri:

„Eu am fost în Transnistria internat, în urma ordinului lui Ion Antonescu şi, la plecarea mea, mi s-a rezervat un compartiment în tren, am fost însoţiţi de doi comisari. Mi s-a destinat o cameră la Moghilău. Am plecat cu soţia. La reîntoarcere m-am reîntors însoţit de un ofiţer, păzit pentru a nu se întâmpla nimic. Toate aceste măsuri s-au luat datorită acuzatului Vasiliu.

Ceilalţi evrei erau duşi în vagoane până la graniţă, iar de acolo pe jos. La frontieră li se luau valorile şi actele.

Fiind informat că nemţii vor continua a trimite peste Bug evreii din Moghilău şi, în genere, din Transnistria, am comunicat acest lucru acuzatului Alexianu, care mi-a făgăduit că va opri această operaţiune şi cred că datorită lui nu au mai fost trimişi peste Bug, deoarece operaţiunea a încetat.

Nu ştiu cine a făcut masacrele evreilor din Golta, deoarece aceste masacre erau făcute şi de germani şi de români".

Cu privire la această ultimă precizare, este de remarcat caracterul ei ambigu. Deci, nu ştie cine a făcut masacrele de la Golta, dar nu este

întrebat, dacă s-au făcut sau nu. Afirmă că masacre făceau şi germanii şi românii, dar nu i se cere şi nu face nici o concretizare. Este, în mod evident, o afirmaţie făcută de complezenţă, pentru a linişti nervozitatea acuzării manifestată în momentele în care, cu toate întrebările insistente, nu rezultau răspunsuri acuzatoare. Dar chiar şi aşa, ce valoare poate avea o asemenea declaraţie, fără nici o argumentare şi fără acoperire.

În continuare martorul a declarat:

„Indirect m-am adresat în timpul războiului acuzatului Cristescu[1], în diverse chestiuni în legătură cu evreii şi întotdeauna am găsit bunăvoinţă la el. Am fost câteodată chiar informat de d-sa de măsurile ce se pregăteau contra evreilor pentru a le preîntâmpina. Ştiu că a fost un adversar al legionarilor şi a avut de suferit din această cauză. Nu cred că acuzatul să fi avut vreun amestec în chestiunea masacrelor[2], deportărilor şi a pogromului de la Iaşi. Ştiu că a intervenit pentru suprimarea semnului distinctiv al evreilor. Ştiu că a fost împotriva deportării şi a intervenit pentru aducerea mea în ţară.

în toate chestiunile generale privitoare la evrei la care am apelat la Mihai Antonescu, am găsit totdeauna la el multă solicitudine. Mihai Antonescu a dat ordin de a nu se răspândi manifeste incitatoare contra evreilor pe care germanii le aduseseră şi voiau să le difuzeze “.

Preşedintele completului de judecată se grăbeşte din nou să încheie declaraţia, care nu decurgea în favoarea acuzării şi îl pune pe martor să semneze. Se pun însă alte întrebări, iar prin răspunsurile date, declaraţia a continuat.

„Mihai Antonescu a încuviinţat ca delegaţia Crucii Roşii Internaţionale să viziteze lagărele, ghetourile şi, în urma acestor vizite, s-au luat măsuri pentru remediere, privitoare la îmbrăcăminte, alimentaţie şi medicamentele ce se puteau primi de către internaţi.

Am jăcut şi alte intervenţii în folosul evreilor şi am găsit întotdeauna solicitudine la Dumitru Popescu. Menţionez că, datorită intervenţiunii lui D. Popescu la Ministerul de Justiţie, legea chiriilor a fost redactată de maniera de a beneficia de prelungirea contractelor şi evreii.

Nu este exact că datorită lui Lecca am căpătat carnet de muncă pentru toate rudele mele. Toţi funcţionarii Federaţiei evreieşti pe care eu o prezidam au fost preluaţi ca funcţionari la Centrala evreilor. Nu este adevărat că eu aş fi prezentat orice uşurare în situaţia evreilor ca datorită numai mie şi că în acest fel aş fi determinat să se trimită sume din America, importante. Toate sumele de bani trimise din America s-au întrebuinţat exclusiv pentru cei săraci. Banii au fost trimişi prin Crucea Roşie Internaţională şi nu s-a dat o altă destinaţie, ei fiind controlaţi de un comitet.

Taxele de carnete' au fost mai mici decât cele din 1943, deoarece Ion

Antonescu dispusese ca suma totală pe țară să fie de 250 milioane lei; totuşi ulterior s-a ajuns la miliarde. Nu ştiu că, în anul 1942, s-a realizat pe toată țara numai 13 milioane lei pe carnete".

Apoi la alte întrebări ale acuzaților, martorul este nevoit să precizeze, între altele:

„...în general recunosc, erau mulți evrei reținuți pentru muncă la instituțiile evreieşti. Ştiu că era un ordin dat de Ion Antonescu ca toți evreii care plecau din oraşul lor să poată să-şi exercite profesiunea, în orele libere "„... O singură dată am intervenit la Radu Lecca pentru carnete de muncă într-un număr de 12 avocați şi s-a satisfăcut".

În sfârşit, acuzarea a găsit întrebarea magică la care să se dea un răspuns, cât de cât acuzator. Acest răspuns este:

„Rezultatul guvernării Antonescu a fost moartea a 150 000 evrei bucovineni şi basarabeni. Rectific şi arăt că ar putea să fie şi mai mulți. Dau această cifră mai mică, deoarece se pretinde că o parte din evrei au plecat înainte de intrarea trupelor româneşti. Probabil că repatrierea hotărâtă de guvern, în 1943, se datoreşte situației militare care căpătase o altă întorsătură ".

Această ultimă parte a declarației, a cărei formulare nu aparține martorului, demonstrează în mod elocvent cât de mult a fost hărțuit acest martor pentru a se scoate de la el ceva acuzator. Sub presiunea întrebărilor a dat o cifră de morți evrei datorită guvernării Antonescu, dar se pare că cifra nu i-a mulțumit pe acuzatori, astfel că dl. Filderman se repliază imediat afirmând că cifra ar putea fi şi mai mare.

Este penibil acest joc cu cifrele şi atribuirea lor conducerii României. Cine a făcut recensământul evreilor din cele două provincii, înainte de invadarea lor de către ruşi, şi cine a făcut recensământul lor după plecarea ruşilor? Cine a făcut recensământul evreilor după ocuparea din nou de către ruşi a Basarabiei şi Bucovinei? Fără aceste trei operațiuni nici estimativ nu se poate pune problema pierderilor în rândul evreilor. Dar, chiar dacă am avea la dispoziție cele 3 cifre, din compararea lor nu am putea stabili numărul morților şi cu atât mai puțin că s-ar datora guvernării Antonescu. Cine poate şti câți evrei s-au retras cu trupele sovietice, câți din ei au pătruns în interiorul României şi au emigrat în occident? Câți dintre ei au murit din cauza războiului, care a trecut de două ori peste Basarabia şi Bucovina, în ambele situații fiind vorba de război crâncen? Câți au murit de bătrânețe sau de boli, pentru că, în timpul războiului, epidemiile de tifos exantematic erau frecvente şi nu i-au ocolit nici pe evrei? Dacă am cunoaşte toate aceste cifre s-ar ridica problema unde sunt ceilalți, câți au fost asasinați, de către cine, în ce împrejurări şi abia atunci am putea vorbi de răspunderea penală a unor persoane.

Pentru Tribunalul Poporului, toate aceste operațiuni juridice, absolut

obligatorii, în judecarea unor astfel de cazuri, au fost total străine, fie din ignoranță şi atunci vinovăția Judecătorilor" rezidă în faptul că s-au angajat la o treabă pe care nu o pricepeau, fie din rea credință şi atunci vinovăția lor este incalificabilă.

Pentru orice om de bună credință este evidentă aţă albă cu care a fost însăilată sentința de condamnare (în realitate o caricatură de sentință) a Mareşalului Ion Antonescu şi a miniştrilor săi.

* * *

Să vedem cum stau lucrurile cu „... legiurile sau măsurile nedrepte de concepte hitleristă, legionară sau rasială...".

„Sentința" nu ne oferă decât „... mărturia cea mai vie este întreaga legislație..." şi consideră că este suficient să condamni un om în baza art. 2 lit. n din Legea 312/945 la 20 ani detențiune riguroasă. De altfel, ca şi la celelalte pretinse infracțiuni, singura motivare constă în enunțarea textului de lege aplicat.

Din conținutul celorlalte documente aflate la dosar, rezultă că ar fi vorba de două legi şi anume: aşa numita lege Iaşinschi şi legea românizării economiei. La dosar nu sunt anexate şi nu se ştie ce conțineau aceste legi.

Rezultă însă că prima lege ar fi fost dată de fostul ministru legionar al Sănătății - Iaşinschi Vasile, în care se prevedeau unele discriminări rasiale, din care am reținut: înlăturarea evreilor din învățământul medical universitar şi interdicția ca medicii români să-i consulte pe evrei şi medicii evrei pe români.

După cum ştim, miniştri legionari nu au existat în guvernul Antonescu decât mai puțin de cinci luni, după care au fost înlăturați şi ei şi mişcarea legionară din viața politică a țării. Există probe certe că atât legea Iaşinschi, cât şi alte măsuri discriminatorii preconizate de legionari nu au fost aplicate niciodată.

Redau câteva declarații de martori audiați în fața instanței de judecată:

— Bazil Teodorescu - medic evreu, declară că, în casă la el, Mihai Antonescu s-a întâlnit de mai multe ori cu dl. Filderman şi odată cu dl. Benvenisti. Nu ştie ce au discutat.

„Am intervenit deseori la Mihai Antonescu şi în chestiuni generale şi particulare, în chestiuni evreieşti şi întotdeauna am găsit la el cea mai mare solicitudine. De asemenea, am intervenit o dată la Ion Antonescu pentru toți evreii aflați la Tulcin şi acesta a spus că nu a ştiut că nemții sunt aşa de bestii şi a luat măsuri ca aceşti evrei să fie aduşi în țară ".

„Dl. Filderman mi-a adus manifeste provocatoare pe care le-am prezentat lui Mihai Antonescu pentru a preveni ca evreii să nu sufere ".

„În calitate de profesor la Clinică nu am primit niciodată ordin de a nu primi pacienți evrei la spital.

Eu totdeauna am avut pacienți evrei şi, pe timpul ministeriatului lui Iaşinschi, am protestat la Ion Antonescu care m-a trimis la ministrul Iaşinschi pentru a-i arăta nejustețea dispoziției ca medicii evrei să nu consulte pacienți creştini şi invers ".

— Dumitru Gerotta, fost secretar general la Ministerul Justiției, din partea P.N.Ț., declară că a observat antagonism între Mihai Antonescu şi legionari, opunea rezistență la proiectele de legi cu caracter rasist propuse de legionari.

— Magheru Alice - evreică:

„În august 1940 am fost scoasă din serviciu de la Institutul Cantacuzino. La venirea guvernului Antonescu, soțul meu a obținut, într-o audiență, aprobarea de principiu, pentru a fi reîncadrată. Din cauza ministrului Iaşinschi, nu s-a putut realiza. Am fost reintegrată după venirea ministrului Tomescu (n. a. ianuarie 1941), cu ajutorul lui. Tot datorită lui, când era decan al Facultății de Medicină, nu am fost eliminată din funcția de asistentă.

Nu s-au respectat interdicțiile de consultație între evrei şi creştini.

La Institutul Cantacuzino era o foarte mare generozitate în ceea ce priveşte medicii evrei, care puteau lucra acolo, scăpând de munca obligatorie ".

— N. Lupu - profesor universitar declară că dr. Tomescu a tolerat neaplicarea legii Iaşinschi cu privire la consultațiile medicale.

— Iacobici Iacob - medic: *„în spital nu s-a aplicat niciodată legea Iaşinschi".*

În legătură cu faimoasa lege Iaşinschi şi cu privire la eventualele suferințe provocate de această lege evreilor, nu mai există alte dovezi.

Există însă o depoziție „acuzatoare" făcută de Filderman Willy şi anume:

„Legiuirile rasiale au fost făcute sub ministeriatul lui Gruia, prim ministru fiind Gigurtu, însă situația s-a agravat după 6 septembrie ".

La acest martor este evidentă frământarea sufletească la care a fost supus în timpul audierii. Conştiința îi dicta să spună adevărul şi să-i apere pe cei din boxă, care, la rândul lor, şi ei l-au apărat atât pe el cât şi pe coreligionarii lui şi dorința sau teama, prudența, care îl îndemnau să facă pe plac şi instanței de judecată, spunând şi câte ceva rău despre guvernul Antonescu.

Dl. Filderman W., poate să fie cu conştiința împăcată, deoarece acele lucruri rele pe care a fost nevoit să le spună, sunt atât de generale şi imprecise încât nu au nici o valaoare probantă.

Acestea sunt toate aspectele care rezultă din dosar în legătură cu legea Iaşinschi.

În legătură cu „legea românizării", nu rezultă cine a promulgat-o, când şi ce conține. Ideea românizării, însă, a stat şi în preocupările

Mareşalului Ion Antonescu şi ea se pare că a constat în unele măsuri, ca, treptat, activitățile economice să fie preluate de la cetățenii de alte naționalități, evident contra plată.

Să urmărim concepțiile economice ale Mareşalului Ion Antonescu, expuse în şedințele Consiliului de Miniştri ori în Consiliul Economic.

07. februarie 1941

„1. - Nu alterez fondul avuțiilor româneşti. 2. - Românizez viața economică a Statului. Va să zică, nu alterez fondul bogățiilor româneşti. În aceasta intră tot, şi cărbunele şi petrolul şi gazul metan, etc.

Al doilea principiu: românizez viața economică a Statului român. Dar, gonind capitalul evreiesc şi capitalul străin, nu suntem în stare să ocupăm în întregime, pentru că nu avem capitalul şi tehnicienii necesari. Şi în viața socială este ca şi în viața individuală. Cine înghite prea multe deodată se intoxică şi plesneşte - iertați-mi expresia. Acest vid care rămâne şi pe care nu-l pot umple, fiindcă nu am posibilitățile necesare, îl țin la dispoziția Germaniei, cu respectarea principiului ca să am posibilitatea de a fi conducătorul oricărei acțiuni economice. Eu dictez în viața economică a Statului român, deci, în fiecare compartiment ca şi în ansamblul unor compartimente de producție, eu trebuie să am 50 plus unu la sută, ca să am conducerea.“

Românizarea aceasta are şi ea două aspecte: aspectul pătrunderii elementului românesc în viața economică a Statului, în mod progresiv şi succesiv, aşa încât să nu dărâmăm structura economică a statului şi cu voință sau inconştient să provocăm o catastrofă economică. Este apoi aspectul celălalt al purificării atmosferei de elementele iudaice. Dacă timpurile ar fi normale, eu aş proceda în mod normal, la eliminarea din Statul român, în masă, a elementelor evreieşti, adică la izgonirea lor peste graniță. Dar astăzi nu pot s-o fac. Neuman nu pot să fiu. N-am unde să-i trimit şi nici nu pot să-i las să moară de foame“.

În continuare a arătat că are de gând ca şi în capitală, cât şi în alte oraşe mari, să se formeze cartiere separate evreieşti.

„Atunci jidanii vor putea să trăiască în mediul lor, cu comerțul lor, cu sinagogile lor, etc. până când vor veni timpuri liniştite...”.

Apoi, referindu-se la rezolvarea globală a problemei evreilor, a spus:

„Dar aceasta este o problemă pe care nu poate s-o rezolve neamul românesc singur, ci care se înlănțuieşte în spațiul continental şi intercontinental şi voiu vedea ce soluție se poate da acestei probleme cu timpul”.

„Tot ce voi lua din comerțul evreiesc nu voi confisca, ci voi răsplăti şi în 10 ani tot comerțul acesta trebuie să intre în mâini româneşti”.

Se poate vedea clar că ideile naționaliste ale Mareşalului nu aveau în vedere, sub nici o formă, jaful şi exterminarea.

Nici în problema țiganilor, care i-au dat mult de furcă şi mai ales au

dat de furcă populației, în timpul camuflajului, Mareşalul nu s-a gândit la soluții extreme, de tip fascist. În aceeaşi şedință, după ce s-a referit la frecvența infracțiunilor grave ce se comit în timpul camuflajului, a spus:

„Toți țiganii din Bucureşti trebuie scoşi. Dar înainte de a-i scoate, trebuie să ne gândim unde îi ducem şi ce facem cu ei. Soluția ar fi fost să aşteptăm până ce se asanează bălțile Dunării, ca să facem sate țigăneşti acolo şi să-i ocupăm cu pescuitul etc.

O altă soluție este să intrăm în tratative cu proprietarii mari. În Bărăgan totdeauna a fost lipsă de brațe de muncă. Să construim aceste sate, nu definitiv, dar să facem nişte case şi barăci, organizație sanitară, comerț, cârciumi, etc".

Cu o zi înainte, respectiv la 6 februarie 1941, în cadrul Consiliului Economic, Mareşalul a expus următoarele:

„Tendința mea este să creez o proprietate mijlocie românească, pe care eu o consider celula de rezistență a neamului românesc. Această celulă, această proprietate mijlocie, românească, trebuie să aibă între 25-50 hectare suprafață.

Cine va avea această suprafață? Numai bunii lucrători, numai oamenii cei mai cinstiți şi mai pricepuți. Aceştia vor forma şi vor juca rolul vechilor moşneni ai neamului românesc. După cum la oraşe burghezia face celula de rezistență a neamului, tot aşa la țară, celula de rezistență a neamului o vor face aceşti proprietari mijlocii, prin munca, prin priceperea, prin cinstea, prin lucrările pe care le vor face. În felul acesta voi face şi o selecționare între țărani. Toți țăranii care nu-şi îndeplinesc datoriile civice cum trebuie, datoriile militare, aceia pierd pământul. Pământul acesta trece, prin cumpărare, în mâna altor cetățeni, care pot să-l pună în valoare în folosul comunității. Tot aşa voi proceda şi cu marii proprietari. Acei din marii proprietari care nu-şi îngrijesc pământul şi care nu fac din el adevărate pepiniere de producție pentru Stat, aceşti mari proprietari îşi pierd pământul. Murii proprietari trebuie să-si îngrijească pământul, să-l lucreze bine, să înavuțească țara aceasta. Acestea sunt principiile pe care le pun.

Deci, cu proprietatea evreiască, să ştiți că nu merg la împărțirea ei în 1, 2, 3 hectare, ci merg la respectarea principiului pe care l-am arătat adineauri. Aceasta va fi baza".

Dacă cineva a considerat că aceste principii şi măsuri au caracter rasist, s-a gândit, desigur, la faptul că, deşi evreii stăpâneau mari proprietăți funciare, nu s-a prea auzit de evrei plugari şi nici proprietari evrei de pământuri care să se preocupe în mod deosebit de cultivarea la nivel superior a pământului. Numai că Mareşalul Ion Antonescu a înțeles să nu excepteze pe evrei de la principiile expuse valabile şi pentru români. Dacă cineva consideră aceasta persecuție rasială este treaba lui.

În cadrul Consiliului de Aprovizionare din 4 decembrie 1941, Mareşalul Ion Antonescu, referindu-se la acțiunea de românizare, arată

că în prima şi a doua etapă s-au realizat exproprierea imobilelor rurale şi a imobilelor urbane, dar că a treia este cea mai importantă: exproprierea industriilor.

„Când se va face această expropriere nu ştiu, evreii însă simt, fiindcă îşi vând întreprinderile lor. Cui le vând? Le vând nemţilor, pentru că ştiu că are să le plătească Statul român, dacă le va expropria el. Am luat o serie de măsuri ca să putem fi siguri că domnii aceştia, cari au diferite industrii, nu le trec germanilor, aşa cum ne-am pomenit cu un pachet de acţiuni ale fabricilor de ciment, a fost trecut germanilor. Evreii le-au trecut germanilor ca să nu fie expropriaţi de Statul român, aşa cum s-a întâmplat cu bunurile rurale şi bunurile urbane.

Cu sistemul acesta, pentru că n-am fost pregătit să execut şi etapa a treia şi cea mai importantă, s-ar putea să mă trezesc mâine că nu am a face cu evreii, pe care îi pot opera, ci cu germanii, cu care aş putea să ajung la un conflict politic".

Ar fi două lucruri de spus, în legătură cu ideile şi măsurile expuse.

În primul rând apare evident că acţiunea de românizare nu îi afecta numai pe evrei, ci pe toţi străinii care deţineau proprietăţi în România.

În al doilea rând rezultă că unii evrei, pentru a împiedica realizarea acţiunii respective, preferau să-şi vândă proprietăţile germanilor, deci duşmanilor lor de moarte, fără a se putea concepe că, de la germani, datorită poziţiei lor dominante, ar fi obţinut mai mult în schimb decât de la Statul român. Pe lângă absurditatea faptului, el constituie o nouă dovadă a lipsei de loialitate faţă de România.

O dovadă a faptului că Mareşalul Ion Antonescu nu s-a gândit nici un moment să jefuiască pe nimeni, o constituie preocuparea permanentă pentru găsirea fondurilor necesare cumpărării proprietăţilor deţinute de străini. Astfel, în cadrul aceluiaşi Consiliu de Aprovizionare a spus:

„Noi avem bani blocaţi la Londra, pe care nu-i putem folosi acum. Banii aceştia de la Londra, însă, sunt şi banii Băncii Naţionale şi atunci noi am putea trece la românizare pe această cale.

Eu cred că valoarea tuturor fondurilor de comerţ evreieşti din Ţara Românească reprezintă cam o sută miliarde lei. Noi avem la Londra dolari şi aur în valoare de 16 miliarde dolari. Cu această sumă putem cumpăra în Ţara Românească bunuri să cumpărăm fonduri de Comerţ de 40-50 miliarde lei".

Este interesant de văzut ce s-a întâmplat cu proprietăţile cumpărate de Statul român de la evrei. După 23 august 1944, toate aceste proprietăţi, repet, plătite de stat, au fost restituite foştilor proprietari evrei fără plată. Deci, departe de a fi fost prejudiciaţi, ei şi-au dublat averea. Dar acest câştig nu a fost de lungă durată, deoarece la 11 iunie 1948, statul democrat popular (nu militaro-fascist), a naţionalizat, fără despăgubiri, totul, în afara pământului, pentru care se pregătea „planul

cooperatist al lui Lenin".

Faceți, vă rog, comparația între acțiunea de românizare a economiei, începută de Mareşalul Ion Antonescu, şi naționalizarea făcută de comuniști şi judecați!

Din puținele probe administrate în fața instanței, rezultă totuşi că membrii guvernului Antonescu, exceptându-i pe legionari, care au dispărut în ianuarie 1941, nu numai că nu au avut atitudinea ostilă față de evrei, ci, dimpotrivă, au manifestat multă înțelegere şi bunăvoință față de aceştia.

Generalul Arboc Ioan - fost comandant al subzistentelor şi Ministru al Aprovizionării, relatează următoarele:

„... am primit ordin atât de la Ion Antonescu, cât şi de la generalul Dobre de a nu furniza nimic nemților fără plată.

Din 1943—1944, s-au predat 1/6 din cantitățile de cereale stabilite".

„Am primit ordinul Mareşalului cât şi a generalului Dobre de a preda îmbrăcăminte şi pânză Centralei Evreilor.

S-a hotărât ca la eliberarea noilor cartele de alimente, populația evreiască să plătească, anticipat, un miliard lei - diferență de cost a grâului din care se făcea pâinea albă. S-au plătit numai 5 milioane lei şi am primit dispoziții să nu mai încasez restul până la un miliard.

Mihai Antonescu avea atitudine de rezistență față de pretențiunile Germaniei, astfel că o convenție economică ce trebuia să se încheie în noiembrie 1943 nu s-a mai putut încheia ".

Martorul Narii Constantin face o prezentare elogioasă acuzatului Brăileanu Traian, fost şi el ministru al economiei, membru al Academiei de Ştiințe Politice de la Universitatea Columbia - S.U.A., după care precizează:

„La Seminarul Pedagogic nu m-a determinat să îndepărtez profesorii evrei...", urmează apoi unele precizări care dovedesc din nou cât de tracasați erau martorii în timpul audierilor, pentru a-i determina, dacă nu chiar să-i acuze pe învinuiți, măcar să le mai scadă din merite. Astfel, fraza citată continuă şi se încheie cu: „... dar nici nu putea să mă determine şi nici nu a încercat".

De altfel, atât de puțin interesa instanța ce declară martorii încât nici nu le consemna datele de stare civilă, conform formularului tip. La majoritatea martorilor li s-a consemnat numai numele şi prenumele, ori numai numele, eventual profesia şi la nici unul adresa. Acesta este motivul pentru care la unii martori nu pot indica datele necesare.

Astfel, martorul Margulius, a declarat:

„În timpul când evreii erau persecutați, Niculae Mareş (n. a. fost ministru al Agriculturii), mi-a dat o mână de ajutor intervenind să capăt autorizațiune de import şi astfel am putut să-mi continui comerțul. Acest fapt s-a petrecut în anul 1942. În anul 1943 m-a ajutat să obțin carnet de

muncă, pentru care mi se ceruse sute de mii de lei şi eram ameninţat cu deportarea în Transnistria. Ştiu că ajuta pe mulţi coreligionari de ai mei, care apelau la bunătatea acestuia. Dând ajutor la mulţi evrei, cred că acuzatul Mareş Niculae nu nutrea sentimente antisemite sau hitleriste".

Un alt martor, Reiter I. declară că, în anul 1941, a fost ajutat de acuzatul Ion Marinescu în susţinerea contestaţiei pe care a făcut-o la exproprierea bunurilor evreieşti.

Blum Isac relatează că a funcţionat la Centrala Evreilor ca şef de secţiune, pentru că a avut mandat de la o organizaţie sionistă, dar apreciind că Centrala Evreilor era o instituţie nefastă pentru populaţia evreiască, după cinci luni, a demisionat. Nu ştie că acuzatul Buşilă să fi avut manifestări antisemite.

Martorii Cristescu Ionescu Kerci şi Erosz Iosif - funcţionari la U.G.I.R. fac depoziţii pozitive la adresa acuzaţilor Buşilă, Mareş, Marinescu şi precizează că elementele evreieşti au fost menţinute în întreprindere.

Ce se poate desprinde din aceste succinte declaraţii? Că evreii, onorabili, cu o situaţie stabilă în ţara noastră, au rămas la locurile lor de muncă - în clinici, instituţii, întreprinderi, comerţ, învăţământ, cu unele obligaţii de a participa şi ei la eforturile de război ale ţării. Nimeni nu a fost în măsură să relateze măcar o împrejurare izolată în care Mareşalul sau unul din miniştrii săi să fi manifestat atitudine fascistă, antisemită. Excepţie au făcut legionarii, pe care însuşi Mareşalul i-a reprimat, şi cum, foarte justificat a declarat, i-a salvat în acest mod şi pe evrei de prigoana legionară.

* * *

Pentru a nu lăsa fără acoperire nici o afirmaţie voi recurge la un alt exemplu, care nu este luat din dosarul Mareşalului Ion Antonescu. Am afirmat că atitudinea oficialităţilor antonesciene faţă de evrei a fost diferită, în funcţie de atitudinea diverşilor evrei faţă de România. Au existat mulţi evrei, poate marea majoritate a celor stabiliţi în România cu multe decenii în urmă, care au păstrat o atitudine de loialitate faţă de Statul român, chiar dacă nu erau de acord cu politica dusă la un moment dat. Faţă de această categorie de evrei, atât autorităţile române, cât şi cetăţenii de naţionalitate română, au avut, cum era şi firesc, o atitudine de totală bunăvoinţă şi înţelegere, precum şi în multe situaţii, de protejare în faţa unor abuzuri. Nu puţini apărători ai evreilor au fost chiar colaboratorii cei mai apropiaţi ai Mareşalului Antonescu. Loialitatea evreilor, din această categorie, s-a manifestat şi după 23 august 1944, când în cadrul proceselor judecate de tribunalul poporului, mulţi au făcut depoziţii în apărarea celor judecaţi, indiferent dacă au fost miniştri, generali, jandarmi ori alţi înalţi funcţionari de stat. Asemenea atitudini merită a fi cunoscute şi apreciate la justa lor valoare, cu atât

mai mult cu cât, în condițiile anilor 1945,46 şi următorii, a-i apăra pe demnitarii de stat din perioada 1940-44, însenina, dacă nu asumarea unor riscuri, cel puțin acceptarea situației de a nu face pe plac noilor autorități. Despre asemenea situații vom mai vorbi.

Nu cred că voi comite o nedreptate evreilor, dacă voi prezenta unele exemple de evrei care au acționat împotriva României. Nu fac acest lucru pentru a stimula eventuale sentimente antisemite, ci numai pentru a prezenta argumente în plus, că unele măsuri de siguranță, luate în timp de război, față de unele categorii de cetățeni, nu au fost determinate de sentimente de ură de rasă. Este necesar să încerc a face această demonstrație, deoarece însăşi legea 312/945, condiționează existența unor infracțiuni pe care le reglementează, de comiterea faptelor din motive de persecuție rasială sau națională, ori în scopul exterminării unor grupuri naționale.

Un exemplu în susținerea tezei menționate îl constituie Nikolschi Alexandru. În legătură cu acest personaj, din documentele aflate în arhivele fostului Serviciu Special de Informații rezultă următoarele:

Alexandr Sergheievici Nikolski - născut la 2 iunie 1914, în Tiraspol, fiul lui Serghei şi Ana (născută Grijeascu), de naționalitate rusă, absolvent a 10 clase, fost funcționar în Sovietul orăşenesc al municipiului Cernăuți, de profesie mecanic telegraf-telefon.

În luna martie 1941, Nikolski a fost recrutat în serviciul de spionaj sovietic de către Căpitanul N.K.V.D. Andreev, pentru a fi trimis în România cu misiunea de a culege informații despre trupele româno-germane, cantonate la Botoşani, Buzău şi Bucureşti, precum şi asupra stării de spirit a populației din aceste oraşe.

Pentru îndeplinirea acestei misiuni de spionaj a fost instruit, în prealabil, asupra modului de executare a misiunii, de orientare în teren, asupra modului de comportare pentru a nu deveni suspect. De asemenea, a primit suma de 13 450 lei, ce urma să o folosească pentru procurarea de îmbrăcăminte, hrană şi transport.

Înainte de a fi trimis în România i s-au dat acte de identitate false, pe numele de Ştefănescu Vasile (ordin de lăsare la vatră de la Regimentul 2 transmisiuni, cu gradul de caporal, livret militar, ordin de chemare în caz de mobilizare, buletin de identitate şi un certificat de bună purtare eliberat de Prefectura Poliției Bucureşti).

În noaptea de 26 mai 1941, Nikolski, cu sprijinul organelor sovietice, trece clandestin frontiera în România, iar în dimineața zilei următoare a fost prins de grănicerii români în apropierea drumului de patrulare, în regiunea Hlişeu-Ciut, județul Dorohoi.

Fiind trimis în judecată, a fost condamnat la muncă silnică pe viață prin Sentința nr. 481, din 7 iulie 1941, a Curții Marțiale a Comandamentului IV Teritorial pentru crimă de spionaj în favoarea

U.R.S.S. A fost deținut în Penitenciarul Aiud până la 23 august 1944, după care este pus în libertate şi, la fel ca mulți alți duşmani ai României, a fost propulsat în funcții de mare răspundere, cu misiunea, de data aceasta, de a face politica Moscovei la Bucureşti, deci tot o misiune sovietică, împotriva statului şi poporului român.

Dar să vedem ce rezultă din autobiografia lui Nikolski, aflată în dosarul de membru al partidului comunist din România, din arhiva fostului Consiliu Politic al Ministerului de Interne.

Nikolski Alexandru, fost Grünberg Boris, născut la 2 iunie 1915 în Chişinău, de naționalitate evreu, căsătorit cu Iozefina, născută Marcovici, absolvent al Şcolii medii, de profesie mecanic de transmisiuni, iar din aprilie 1945 subdirector în Direcția Generală a Securității Poporului, membru al P.C.R. din 1937 (deci un membru al P.C.R. putea fi şi un cetățean străin de România, sau poate mai ales cetățenii străini. Să se mai spună că partidul comunist din România nu a fost o agentură străină, şi că scoaterea lui în afara legii ar fi fost un abuz).

În autobiografia din 14 octombrie 1944, Nikolski face următoarele precizări:

„În mai 1941 am plecat în România cu o misiune. Când am fost prins, ca să-mi pot ascunde trecutul şi misiunea, mi-am schimbat numele în Nikolski Alexandr Sergheievici, originar din Tiraspol. Sub acest nume am fost cercetat de organele Biroului 2 Bucureşti şi sub acest nume mă recomand până astăzi".

Ce am mai putea spune despre onorabilul domn Nikolski, alias Grünberg, care a trăit în România, sub un nume fals, până în vara anului 1992, beneficiind de pensia de general locotenent de securitate, pe care o obținuse la vârsta de 47 ani. A murit subit în ziua în care trebuia să se prezinte în fața procurorului militar pentru a da socoteală pentru gravele fapte comise împotriva poporului român pe vremea când făcea parte din Comisia centrală de internări în lagărele de muncă forțată şi de exterminare.

Mai putem spune că, în anul 1941, la anchetă şi-a scris declarația prin care recunoştea faptele aşa cum au fost reținute, în limba rusă. De altfel, grănicerii români, care l-au legitimat, l-au reținut şi predat biroului 2, pentru că li s-a părut suspect un individ cu numele de Ştefănescu Vasile, caporal în rezervă a armatei române, care vorbea foarte rău româneşte.

Mai putem spune că din dosarul de partid rezultă şi faptul că despre Nikolski a dat relații un alt general de securitate, Pintilie Gheorghe, alias Pantiuşa Bodnarenco şi, în acelaşi timp, un alt membru de bază al partidului comunist din România.

Aşa numiții luptători antifascişti, în realitate duşmani ai României, nu numai a guvernării de atunci, condamnați înainte de 23 august 1944

pentru spionaj în favoarea unei puteri străine, ori pentru înaltă trădare de patrie, au devenit apoi demnitari de stat, în special în aparatul represiv, ori în aparatul partidului care a preluat puterea. Cineva ar putea susține că foștii spioni şi trădători de țară au devenit, în regimul democrat-popular, mari iubitori ai României şi că au acționat pentru propăşirea acestei țări. Realitatea infirmă, însă, o asemenea apreciere, deoarece tot ce au făcut în continuare, în posturile importante pe care le-au ocupat, a fost împotriva țării şi a neamului românesc şi în profitul unor puteri străine. Nu mă refer numai la evrei, ci şi la românii care au căzut în rătăcirea bolşevismului, cum spunea Minai Antonescu. Am arătat acțiunea de distrugere a poporului român, începând cu cele mai valoroase vârfuri şi terminând cu ultimul muncitor, care s-a opus ori putea să gândească să se opună bolşevizării țării. Despre adevărata aservire economică a României unei puteri străine vom vorbi în capitolul următor. Aceasta a fost opera foştilor „luptători antifascişti", deveniți conducători ai României, indiferent de numele pe care l-au purtat şi de naționalitatea căreia aparțineau.

Istoria acelor vremuri ne oferă numeroase asemenea exemple. Nu mi-am propus însă a cerceta autobiografiile tuturor „patrioților" care, după 23 august 1944, au devenit conducători de partid şi de stat. Este însă o temă interesantă şi importantă de studiu, pentru restabilirea adevărului istoric în toate detaliile lui. Eu mă rezum la unele exemple de care am luat cunoştință din documentele aflate în arhiva procuraturii.

Un asemenea exemplu îl constituie Dulgheru Mişu, fost Dulbergher, care, după 23 august 1944, a devenit colonel de securitate şi şef al direcției de cercetări din Ministerul de Interne, în perioada 1948-1952, arestat de organele Ministerului Afacerilor Interne la 26 noiembrie 1952, fiind învinuit de săvârşirea crimei de înaltă trădare, în legătură cu aceste învinuiri nu am avut la dispoziție decât un referat al Procuraturii Generale a R.P.R. - Direcția II, un exemplar al mandatului de arestare şi ale unor declarații date de Dulberger Mişu.

Din aceste documente nu rezultă în mod clar dacă Dulberger Mişu a trădat numai comunismul sau numai statul român, ori şi una şi alta.

Nu am înțeles niciodată ce au avut în comun evreii cu comunismul. Am văzut întotdeauna o contradicție între înclinațiile lor recunoscute de liber întreprinzători şi ideologia comunistă. Această părere mi-a fost întărită de faptul că, pe măsura „consolidării" socialismului, tot mai mulți evrei au emigrat în țările capitaliste.

Din referatul procuraturii rezultă că „... Dulgheru Mişu a folosit postul ce-l deținea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru a scăpa o serie de dușmani ai poporului muncitor de la sancțiuni şi că a căutat prin orice mijloace să le micşoreze răspunderea".

Se face referire la un grup de arestați, preluați de la fostul S.S.I. În

1950, denumit „Grupul Comerțului Exterior” în care figura şi un oarecare Chrisoghelos Andrei. Se arată că, deşi rezultau date că acesta a desfăşurat şi activități de spionaj, a dat dispoziții anchetatorilor din subordine, să-l cerceteze numai pentru sabotaj, iar în final li s-au reținut în sarcină numai infracțiuni de drept comun - mită şi trafic de valută. Ulterior, reluându-se cercetările, s-a stabilit că cel în cauză a furnizat informații unor agenți străini şi a fost condamnat pentru aceste fapte.

Un alt caz la care se face referire este faptul că Dulgherii Mişu a căutat să-i scape de răspundere pe Lucrețiu Pătrăşcanu, Remus Kofler, Ştefănescu Alexandru şi Emil Kalmanovici, propunând chiar punerea în libertate a acestuia din urmă.

În sfârşit, în referat se mai arată că:

„În timp ce conducea Direcția de Cercetări din M.A.I., învinuitul Dulgheru Mişu a aflat despre faptul că fostul maior Antoniu Samuel a desconspirat ancheta privind grupul de spioni şi uneltitori aflați în slujba statului Israel, dând informații despre mersul anchetei sorei sale, Ana Segal şi vărului Dascălu Eduard. Aceste informații i-au ajuns prin Iancu Melania, la Legația statului Israel din Bucureşti”.

Deşi a cunoscut această situație, Dulgheru Mişu nu a informat conducerea M.A.I. pentru a se lua măsuri de arestare şi cercetare a ofițerului.

Ulterior, Antoniu Samuel a fost condamnat la 4 ani închisoare pentru infracțiunea de neglijență față de siguranța statului.

Sunt interesante şi unele declarații făcute de Dulgheru Mişu din care redau următoarele:

„Este însă adevărat că, în autobiografiile mele date atât la P.M.R. cât şi la M.A.L, nu am arătat în întregime totul şi am trecut cu uşurință peste unele perioade din viața mea... “.

În concret nu arată peste ce perioade a trecut cu uşurință, referindu-se numai la faptul că nu a făcut parte dintr-o familie prea săracă.

„În perioada însă în care am funcționat în M.A.I. (siguranță şi apoi securitate) am comis o serie de greşeli şi neglijențe grave pe care le-am văzut abia în timpul anchetei, în timpul detenției mele am reflectat asupra lor şi îmi dau seama de răul pe care l-am pricinuit”.

Apoi trece la unele fapte concrete pe care le recunoaşte în spirit autocritic.

În legătura cu cazul Alexandru Dulbergher arată că:

„În calitatea pe care o aveam de col. de securitate ar fi trebuit să anunț că el a obținut actele şi că pleacă în Statul Israel, nu am făcut acest lucru şi l-am ascuns forurilor conducătoare şi de acest fapt sunt vinovat şi nu ar fi trebuit să țin seama că este unchiul meu “.

Se referă în continuare la ancheta grupului Pătrăşcanu, Kofier,

Ştefănescu, Kalmanovici şi alţii:

„Am muncit în această anchetă cu foarte multă uşurinţă, cele mai importante piese, adică scrisorile lui Kalmanovici către Kofler din perioada războiului nu au fost citite şi analizate de mine, nu le-am cunoscut…”.

Foarte ciudată omisiune, pe care însă o împarte cu superiorii săi.

„Trebuie să arăt că acest dosar a stat peste un an de zile la Dl. Gl. Nikolschi şi, deşi cunoştea impasul în care ne găseam cu ancheta, nu mi-a atras atenţia asupra importanţei acestor scrisori. Nu caut să scuz cu nimic vinovăţia mea, ea rămâne şi sunt conştient de ea. De asemenea faptul că, deşi am cerut Lt. maj. Vînătoriu, anchetatorul Victoriei Sîrbu şi a lui Kofier, să întocmească note pentru a le putea verifica prin diferiţi activişti - note pe care le-am prezentat D-lui Ministru Adj. Pintilie, pentru a vedea ce posibilităţi avem de verificare, iar Dl. Ministru Adj. mi-a spus textual: «Vipera (Victoriţa Sîrbu) minte, eu cunosc situaţia!» “

Revenind la referatul procuraturii observăm şi alte constatări interesante.

„La percheziţia făcută de autorităţi în fichetul lui Dulgheru Mişu, aflat în biroul său, s-a găsit o declaraţie a lui Eugen Cristescu, care arăta legăturile lui Ştefănescu Alexandru cu Rică Georgescu şi Emil Kalmanovici. Această declaraţie a fost ţinuta în fichet timp de 5 ani, fără a fi exploatată în ancheta privind pe Ştefănescu Alexandru şi ceilalţi”.

Se mai arată că:

„Martorul cpt. Anghel Mircea, în declaraţia dată la Procuratură, arată că Lena Constante, fiind anchetată de el, a recunoscut de bună voie activitatea de spionaj pe care a desfăşurat-o împreună cu Lucreţiu Pătrăşcanu, Zilber şi alţii. Acelaşi martor arată că, Lena Constante, fiind ajutată de Dulgheru Mişu, în biroul său, ulterior şi-a retractat declaraţiile, iar martorul a fost schimbat la o altă anchetă “.

Dulgher Mişu îşi încheie memoriul într-un adevărat spirit demagogic, dar ne oferă şi unele date interesante. El, după ce arată că relatările lui nu ar fi complete fără a arăta şi cauzele care au dus la săvârşirea „acestor greşeli şi neglijenţe grave”, se referă la două categorii de cauze principale:

„Educaţia pe care am primit-o de la vechea societate, cu o mentalitate nenorocită şi cu un bagaj întreg de rele... “

Iată deci, cum tot vechea societate l-a educat pentru a trăda interesele ţării.

„Sistemul de muncă existent în D.G.S.S. cu o centralizare excesivă este suficient, cred, să arăt că nici un Comandant Regional nu avea dreptul să aresteze, să pună în libertate, să trimită în justiţie sau să încadreze în vreun ordin administrativ decât cu aprobarea Direcţiei Generale. Din această cauză toate copiile dosarelor erau trimise la Bucureşti, adică la Direcţia pe care o conduceam eu, iar în penultimă

analiză ajungeau la mine, unele din ele le rezolvam singur, iar altele le prezentam D-lor General Nikolski sau Mazuru, iar unele D-lui Ministru Adj. Pintilie.

În această situație am fost permanent aglomerat cu «zeci şi zeci de dosare care trebuiau citite şi rezolvate» ".

Pentru a mai drege puțin criticile aduse conducerii M.A.I., Dulbergher Mişu, menționează că, după descoperirea devierii de dreapta şi înlocuirea ministrului Teohari Georgescu cu Alexandru Drăghici, organizarea a fost mai bună, în sensul că aparatul central a fost descongestionat. Probabil că acest lucru s-a produs prin acordarea dreptului şefilor de regiuni M.A.I. de a aresta, trimite în judecată, de a interna în lagărele de muncă forțată şi stabilirea de domicilii obligatorii, fără alte aprobări.

Am ținut să relatez aceste câteva aspecte din intimitatea fostului M.A.I. şi a Direcției Generale a Securității Statului, pentru a se vedea, încă o dată, cine erau „luptătorii antifascişti" pe care Mareşalul Antonescu s-a văzut nevoit să-i izoleze, pentru motive reale de siguranță a statului. Se mai poate vedea şi cu ce s-au ocupat aceşti „patrioți" după ce au preluat puterea în România.

Este semnificativ şi faptul că preocuparea lor fundamentală a fost reprimarea a zeci de mii de cetățeni oneşti, pentru simplul motiv că nu iubeau regimul de democrație populară. În acelaşi timp, pe adevărații duşmani ai țării, spioni şi trădători, proveniți tot din cei „persecutați" de vechiul regim, i-au menajat cât s-a putut, chiar şi atunci când activitatea lor infracțională devenea notorie.

Este interesant că Dulgheru (Dulbergher) Mişu a fost arestat la 19 mai 1953 în baza mandatului semnat de procurorul militar al forțelor armate, Colonel Rosman Rudolf, nu al M.A.I. În cauza privitoare pe Dulgheru Mişu a fost audiat ca martor şi fostul maior de securitate Antoniu Samoilă, care a declarat, între altele că:

„Într-o duminică am invitat-o la mine acasă pe Ana Segal Cu acea ocazie am avut o discuție cu caracter violent cu sora mea, care m-a acuzat că aş fi unealtă a regimului care face antisemitism, prin faptul că fruntaşii sionişti sunt arestați doar pentru simplul motiv că sunt evrei, că sunt sionişti, fără a avea vreo altă vină.

Eu atunci enervat i-am răspuns că sunt o bandă de spioni mârşavi, care au făcut spionaj încă tocmai pentru aceia pe care-i înjurau în toate prilejurile, adică pentru englezi şi că vor ispăşi ticăloşia lor".

Apoi se referă la o discuție avută în vara anului 1951 cu vărul său, Dascălu Eduard, care i-a spus că doreşte să plece în Israel.

„M-a întrebat dacă eu cred că ar avea vreo şansă de plecare având în vedere faptul că este frate cu Dascălu Anghel, fost fruntaş sionist şi mai ales că tensiunea dintre guvernul român şi Israel ar fi crescut,

deoarece au mai fost arestați și alți fruntași sioniști. Eu care nu știam că au mai fost arestați și alții, el mi-a precizat că a fost arestat și avocatul Edgar Kanner. Când am auzit de numele lui Kanner am spus: «Atâta pagubă!» în limba idiș".

* * *

Din cele expuse în acest capitol rezultă cu pregnanță o serie de concluzii de natură să lămurească și acuzațiile care i-au fost aduse Mareșalului Ion Antonescu, acuzații ce derivă din așa numitul antisemitism și rasism.

Rezultă în primul rând că măsurile represive și de siguranță luate de autoritățile antonesciene și împotriva unor evrei, constituie reacții firești și legitime ale statului împotriva celor care, aflați în slujba inamicului, acționau împotriva interselor României. Cazul lui Grümberg Boris nu este singular. În lucrarea de față nu mi-am propus să fac o prezentare a tuturor evreilor care, în timpul războiului, au fost condamnați pentru spionaj în favoarea U.R.S.S. și în dauna României, numiți patrioți după 23 august 1944, denumire care le-a deschis calea spre cele mai importante funcții publice. Ce au făcut aceşti foşti patrioți în funcțiile pe care le-au acaparat am văzut. Au făcut un adevărat genocid împotriva poporului român (Drăghici, Bodnarenco Pantiuşa, Grümberg Boris, Dulberger Mişu și alții), dar nimeni nu a vorbit și nu vorbește de antiromânism.

Antisemitismul este însă agitat de flecare dată când autoritățile de stat iau măsuri împotriva unor evrei care uită că ospitalitatea unei țări trebuie răsplătită cu loialitate, nu cu trădare.

Agitarea antisemitismului îi dezavantajează în primul rând pe evreii oneşti, care desfăşoară activități corecte şi care nu au interesul să-şi atragă antipatii.

În încheierea acestui capitol, voi prezenta mărturia unei personalități autorizate, reprezentată prin domnul A. Safran - în prezent mare rabin al Genevei şi fost rabin al României, într-o perioadă în care se cuprinde şi perioada celor patru ani de guvernare a Mareşalului Ion Antonescu. Este inexplicabil cum domnul Safran nu a fost audiat în cadrul procesului intentat Mareşalului, dat fiind că, după ştiința mea, domnia sa a domiciliat în România cel puțin până în anul 1947. Nu a fost audiat, deşi era cel mai în măsură să contribuie la stabilirea adevărului, în această situație suntem tentați să găsim noi unele explicații, dar care nu au la bază decât simple deducții:

Este posibil ca domnul Safran să nu fi acceptat să-şi încarce conştiința cu acuzații neîntemeiate la adresa Mareşalului Ion Antonescu, iar pentru a-1 apăra, în viziunea celor care l-au judecat, nu avea rost să fie audiat Fac această deducție şi datorită faptului că, în condițiile lipsei probelor de vinovăție, era deosebit de important un asemenea martor.

Avem însă la dispoziție memoriile domnului Alexandre Safran, consemnate în Cartea intitulată *Resisting the storm - România 1940-1947 - Memoirs,* apărută în anul 1987. Cartea nu se constituie într-un elogiu adus Mareşalului Ion Antonescu, dar conține şi unele întâmplări din viața autorului, din care se pot trage concluzii importante cu privire la personalitatea Mareşalului. Redau câteva pasaje din această carte:

„Începând din 30 august 1940, exista sentimentul că nu mai există nici o formă de autoritate centrală în țară, unde domnea peste tot haosul. Era chiar ziua în care trupele române fuseseră retrase din Transnistria de Nord. Violenta campanie dirijată contra autorității regale atinsese paroxismul. În 6 septembrie, dr. Filderman îmi telefona pentru a mă preveni că foarte importante noutăți vor fi anunțate. Câteva minute mai târziu la radio abdicarea lui Carol al II-lea era oficială. Generalul Ion Antonescu prelua puterea. Cu Filderman şi reprezentanții Organizației sioniste am reuşit să intru foarte repede în contact cu generalul Antonescu. Părea foarte îngrijorat să restabilească ordinea. I-am cerut să facă în aşa fel încât să asigure protecția membrilor comunității noastre pentru ca dramele recente să nu se mai repete".

„L-am întâlnit pe generalul Antonescu în mai multe rânduri. Semăna cu un vulcan gata să erupă. În unele zile, rare, trebuie să spun, el se arăta, dimpotrivă, moderat şi curtenitor. Uneori îi lăsam cererile noastre în scris ".

„La 21 ianuarie 1941 a izbucnit revolta legionarilor. În acest 21 ianuarie, eu eram la biroul meu, la parterul imobilului Federației, strada Burghelea... La orele 4 şi jumătate d.m. mai mulți evrei ajunseseră cu răsuflarea tăiată. Ei fugiseră de la sediul comunității, unde 10 persoane tocmai fuseseră arestate... Soția mea, când s-a apropiat de casă, legionarii au ieşit în fugă şi au înconjurat-o... Legionarii, în timpul acesta, îi promiteau lui Sarah să o elibereze, dacă ea le spune unde sunt... Ei strigau că marele rabin este un corupt, un comunist, şeful comuniştilor din țara asta şi că trebuie să-l pedepsească... Cât despre mine, eu eram încă la (familia) Fein, de unde am reuşit să-l avertizez pe generalul Antonescu de ceea ce se petrecea în strada Burghelea, implorându-l să intervină. Trebuie să spun că el a făcut-o şi dădu ordinul ca să fie eliberați prizonierii, dacă nu, el va trimite armata să ia clădirea cu asalt... Legionarii eliberară, în sfârşit, prizonierii lor".

„Începând din iulie 1941, purtatul stelei galbene a fost decretat în diverse provincii, în timp ce nici un ordin în acest sens nu ajunsese încă la Bucureşti... În Bucureşti s-a scurs un timp relativ scurt între ordin şi contraordin.

Filderman a început prin a contacta, imediat, pe mareşalul Antonescu despre acest subiect, de asemeni pe prefectul poliției... eu am scris patriarhului Nicodim, apoi m-am dus să-l văd... El mi-a promis să intervină pe lângă mareşal pentru ca această măsură să fie abolită. Eu, deja în mod

normal, îl alertasem pe acesta din urmă şi îi expusesem nenumăratele pericole la care sunt supuşi evreii. El nu avea aerul de a lua foarte în serios plângerile mele - dar ordinul de a purta steaua galbenă fu totuşi anulat".

Sunt traduceri neoficiale, dar sunt sigur că fondul problemelor nu a fost alterat.

Din aceste câteva extrase rezultă eu claritate că Mareşalul Ion Antonescu, nu numai că nu a fost antisemit, dar ori de câte ori i s-a solicitat a întins o mână protectoare în favoarea comunității evreilor din România. Se confirmă, de asemenea, de o persoană, autorizată, că în perioada exceselor legionare împotriva evreilor, cel care i-a apărat şi salvat a fost Mareşalul. Deci, nici vorbă de ură de rasă şi cu atât mai puțin de măsuri menite să ducă la represiuni pe motive rasiale.

Mai este demn de reținut şi uşurința cu care conducătorii Comunității evreilor din România puteau intra în contact direct cu conducătorul țării, respectiv cu Mareşalul Ion Antonescu, care, chiar dacă lăsa impresia că nu dă prea mare importanță doleanțelor acestora, le rezolva favorabil. De altfel, ce importanță prezenta pentru Mareşal dacă evreii poartă sau nu steaua galbenă, în condițiile în care țara pe care o conducea se confrunta cu probleme deosebit de grave şi de importante. Dar, cu toate aparențele, convins fiind de inutilitatea purtării stelei galbene de către evrei şi mai ales de pericolul la care sunt expuşi aceştia, n-a ezitat să revoce ordinul dat. Câtă solicitudine şi câtă putere de muncă putea avea Mareşalul, dacă, în condițiile în care țara era angajată în război, iar el era şi comandantul suprem, efectiv, al armatei, mai avea timpul şi puterea de a se ocupa şi de asemenea probleme? De recunoştință, însă, din partea celor pe care i-a ajutat nu a avut parte nici după moartea sa.

Mai rezultă un lucru foarte important şi anume că Ion Antonescu a preluat conducerea într-un moment în care în țară era haos şi dezordine şi că prima lui preocupare a fost să restabilească ordinea, lucru pe care nu l-a făcut prin forță, ori prin reprimarea adversarilor, aşa cum procedează orice dictator. Simpla prezență în fruntea țării a generalului Ion Antonescu, personalitate de prestigiu şi recunoscută ca atare de întreaga țară, a fost de natură să aducă liniştea atât de necesară unei țări aflată în fierbere.

Despre măsurile luate împotriva unor categorii de evrei, măsuri care nu îi vizau numai pe evrei şi în nici un caz nu urmăreau exterminarea lor, vom mai vorbi în capitolele următoare.

*** * ***

În dosarul în care a fost condamnat mareşalul Antonescu nu am găsit documente sau alte probe care să elucideze aşa numitul „pogrom de la Iaşi", o tragedie incontestabilă a numeroşi evrei. Dosarul nu ne oferă

date cu privire la numărul real al morților și nici cu privire la cei vinovați.

În cursul interogatoriului la care a fost supus Eugen Cristescu - fostul şef al SSI -, de către acuzatorul public Dumitru Săracu, s-a pus şi următoarea întrebare: „Ce rol a jucat Serviciul în masacrele de la Iaşi şi cine este responsabil în această chestiune?"

Redau răspunsul integral la această chestiune:

„În timpul când s-a petrecut pogromul de la Iaşi, Eşalonul Serviciului şi eu personal mă găseam în comuna Sofrăceşti, de lângă Roman. Am auzit despre incidentele de la Iaşi şi într-o zi au fost invitați la mine la masă colonelul Dinulescu, şeful Secției a Ii-a de la Marele Cartier General, It. col. Gheorghe Petrescu şi cu alți opt sau zece ofițeri de la Secția a Ii-a.

În timpul mesei colonelul Dinulescu mi-a relatat despre incidentele grave petrecute la Iaşi, despre care arăta că le-au săvârşit germanii, cum şi de o acțiune de salvare a celorlalți evrei, care rămăseseră nemăcelăriți la Iaşi, acțiune care ar fi desfăşurat-o Secția a Ii-a din Marele Stat Major şi anume îmi afirma că a luat în primire trenurile cu evrei evacuați din Iaşi, că a încredințat transportul lor în Muntenia, locot. colonelului Gh. Petrescu. Că acesta a găsit pe evrei într-o stare deplorabilă, înghesuiți în vagoane, unii dintre ei chiar morți şi că a fost nevoit să oprească trenul în drum să le dea posibilitatea să se spele şi să se hrănească, continuând apoi transportul mai departe.

În modul cum colonelul Dinulescu expunea lucrurile, rezulta că secția a Ii-a a Marelui Stat Major a făcut o operă salvatoare pentru evreii din Iaşi. Întrebând cine a fost însărcinat cu ancheta acestui incident şi care sunt rezultatele anchetei, mi-a răspuns că a fost însărcinat Generalul Topor, Mare Pretor al Jandarmeriei de pe lângă Marele Cartier General şi ancheta este în curs, însă constatări clare în această chestiune nu sunt. Judecând după aceea lucrurile, ştiu că o asemenea măsură de evacuare a evreilor din Moldova era comandată de Generalul Racoviță la Bacău, s-a cerut de către acesta îndepărtarea din Moldova a tuturor evreilor, aflați în spatele frontului, ca periculoşi operațiunilor, şi transportarea lor în Muntenia. Această problemă a fost discutată de mai multe ori de Mareşalul Antonescu şi s-a discutat chiar la o conferință de ordine publică de la Preşedinție, unde, împreună cu Generalul Vasiliu, am fost de părere că asemenea măsuri sunt foarte greu de aplicat, capot da naştere la mari dificultăți, aşa cum s-a întâmplat cu operațiunea de la Iaşi şi că serviciul meu îşi ia obligația de a face o acțiune contrainformativă la Armata a 4-a şi celelalte comandamente de armată, pentru a paraliza eventual orice acțiune de spionaj sau trădare, astfel ca măsura transportării evreilor să fie abandonată.

În urma acestor discuțiuni Mareşalul Antonescu a renunțat să aprobe măsura cerută de Generalul Racoviță. Din această expunere şi din istoricul acestor fapte sunt nevoit să trag concluzia că măsura îndepărtării

evreilor de la Iaşi a trebuit să fie propusă şi studiată în prealabil de către Marele Cartier General, recte Secția a II-a, care se ocupa cu informații şi contra informații. Că desigur au existat referate, cereri şi aprobări asupra acestei măsuri, Şi cu siguranță că, după ce s-a obținut aprobarea, Marele Cartier a dat ordin organelor de Poliție şi Jandarmeriei ca să desăvârşească în teren măsura; că Marele Cartier ştia că la Iaşi sunt trupe germane, că Iaşiul este un punct de tranzit al trupelor germane spre Nordul Basarabiei; că Marele Cartier mai ştia că germanii au o deosebită atracție asupra lagărelor unde erau internați sau adunați evrei şi trebuia să aibă şi o acțiune de prevedere în această privință, odată cu strângerea evreilor de la Iaşi.

Ştiu iarăşi că însuşi Mareşalul Antonescu nu a fost lămurit asupra cauzelor care au provocat incidentele sângeroase de la Iaşi şi că s-au aplicat mai multe sancțiuni organelor poliţieneşti şi de Jandarmerie."

În continuare Eugen Cristescu prezintă argumente din care rezultă că Serviciul său nu a fost implicat în evenimentele respective. În finalul răspunsului său, relatează:

„Strămutându-se Eşalonul mai târziu la Iaşi, mi-au parvenit o serie de informațiuni, din care rezultau că acei care au instigat şi informat trupele germane că se găseşte un mare grup de evrei strânşi laolaltă la Iaşi, care urmau să fie transportați, au fost o echipă de legionari, care, după incidente, au dispărut de la Iaşi. Mai târziu am identificat pe o serie de legionari agenți ai SD-ului german care funcționa clandestin în România, sub conducerea unui german Kurthauer, care trăia sub diferite înfățişări şi paşapoarte în România şi-mi amintesc că şeful acestui grup era un legionar cu numele de Marinescu sau Martinescu, a cărui internare în lagăr am cerut-o eu mai târziu. "

În lipsa altor probe nu am posibilitatea să îmi exprim o părere concludentă şi pertinentă. Tragedia rămâne, dar, discuții în ce priveşte vinovățiile pot fi continuate, iar cercetările pot fi aprofundate.

RELAȚIILE ECONOMICE ROMÂNO – GERMANE

În legătură cu relațiile economice care s-au stabilit între România şi Germania, relații între două state suverane, „tribunalul poporului" a inventat o nouă infracțiune gravă în sarcina Mareşalului Ion Antonescu şi a miniştrilor care au făcut parte din guvernul său, indiferent dacă au avut sau nu vreo legătură cu economia.

Pretinsa infracțiune ar fi constat în aceea că „... s-a pus în slujba hitlerismului şi a fascismului şi a contribuit, prin faptele proprii, la realizarea scopurilor lor politice şi la aservirea vieții economice a țării în detrimentul intereselor poporului român". Este, de fapt, o reproducere *ad-litteram* a textului art. 2 lit. o din Legea 312/945, pentru care i s-a

aplicat pedeapsa temniță grea pe viață.

Pentru a demonstra absurditatea acestei învinuiri, mă văd nevoit să repet unele pasaje ale sentinței.

După ce este reprodus de două ori textul articolului menționat, se afirmă:

„Înainte, însă, ca această aservire a vieții economice a țării românești, guvernul Antonescu a luat o serie întreagă de pregătiri, începând întâi cu sistemul antisemitismului, lucru care a constituit un element determinant în dezastrul țării".

Deci, face ce face, sentința și indiferent de ce fapte este vorba, revine în mod obsesiv la aceeași problemă a antisemitismului. Dar, absurditatea acestei învinuiri este dată de legătura de cauzalitate care se face între antisemitism și dezastrul țării. Antisemitismul, element determinant în dezastrul țării, întrece orice măsură a bunului simț. Cu alte cuvinte, dacă Mareșalul nu i-a iubit pe evrei, înseamnă că a trădat interesele poporului român și a dus țara la dezastru. Interesantă logică. Nu mai vorbim de faptul că lipsa de simpatie față de evrei, nu înseamnă neapărat antisemitism. Dacă toți conducătorii statelor europene ar fi promovat antisemitismul, așa cum l-a promovat Mareșalul Ion Antonescu, nu ar fi avut loc nici un masacru și nici un evreu nu ar fi murit în camere de gazare. În afară de antibolșevism, Mareșalul nu poate fi învinuit de nici un alt sentiment de ură față de cineva. Probabil că nu ar fi fost nici măcar antibolșevic, dacă imperiul sovietic nu ar fi furat o parte din teritoriul României.

Să revenim însă, la „sentință".

Se arată, în continuare, că jefuirea populației evreiești a fost denumită românizare, că printr-o serie de nelegiuiri cu caracter rasial s-a urmărit exploatarea evreilor până la sărăcirea completă.

Că nu a fost vorba de nici o jefuire a populației evreiești, am văzut. Că nelegiuirile cu caracter rasial nu au existat, am văzut de asemenea.

În continuare se arată că, de la evrei, au fost expropriate 486 185 hectare, 90 625 imobile și 1 471 bunuri industriale.

Deși nu se indică sursa acestor date, presupunem că ele sunt reale. Mă văd nevoit să repet că tot ce s-a expropriat, a fost plătit integral. Cineva ar putea pune întrebarea: „Câți evrei au deținut suprafața de aproape o jumătate de milion hectare și câți din ei erau agricultori? Eu nu sunt în măsură să răspund la această întrebare.

Se trece apoi la „înfierarea" Serviciului Special de Informații condus de Eugen Cristescu, care ar fi fost „organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu ...", pentru realizarea scopurilor hitleriste, „... iar grozăviile faptelor erau cunoscute de întreg guvernul, care își dădea consimțământul la tot ce se făcea".

Fraze goale, lipsite de conținut și de corespondent cu realitatea.

Pentru bolşevici, însă, tot ce servea interesele statului român a fost diabolic.

Nu este locul aici de a discuta mai mult, în legătură cu S.S.I.-ul, deoarece nu are nici o legătură cu „aservirea economică". Doresc numai să menționez că, după ce a luat cunoştință de actul de acuzare, Eugen Cristescu a declarat că i-au venit în minte celebrele cuvinte ale lui Jan Jaures:

„Dacă ar trebui să mă judec după valul de ură şi încriminări ce s-au ridicat împotriva mea, ar trebui, fără îndoială, să cad în păcatul megalomaniei".

„Sentința" ne oferă, în continuare, un şir de alte absurdități. Se afirmă că aservirea vieții economice către germani s-ar fi realizat şi printr-o aprigă prigoană împotriva muncitorilor. În continuare încă se face precizarea că este vorba de „... muncitori-patrioți, autori ai unor acte de rezistență... ". Astăzi ne dăm seama ce înseamnă să fii muncitor-patriot şi anume să fii în slujba bolşevismului şi să-ți trădezi țara în favoarea lor, iar prin „acte de rezistență", se înțeleg acte de diversiune constând în explozii, incendii, acte de trădare de patrie. Asemenea fapte îi caracteriza pe „eroii" aşa ziselor opere literare şi cinematografice ale perioadei comuniste. Nu mă îndoiesc de faptul că era vorba de muncitori-patrioți de genul spionului bolşevic Simion Babenco, despre care am vorbit în capitolele anterioare şi despre „emul" Nikolski şi alții ca ei.

În şedințele Consiliului de Miniştri din 10 şi 20 decembrie 1940 s-a discutat, între altele, şi de un incendiu la Societatea „Standard", când au ars 100 de vagoane benzină uşoară pentru aviație şi de un incendiu de la moara „Dacia", din Iaşi, unde au ars mai multe vagoane de cereale.

În legătură cu asemenea „acte de rezistență", Mareşalul Ion Antonescu a spus:

„Fără arestarea agresorului nu putem face nimic. Să nu mai lăsați infracțiunile nepedepsite, căci se întinde focul pe Țară. Nu vedeți că focul se întinde din ce în ce în mai multe locuri?".

Au fost prinşi şi arestați o serie de spioni bolşevici, infiltrați sau paraşutați în România.

Aceştia au fost „patrioții" a căror reprimare o deplânge tribunalul poporului.

Aflăm, în continuare, că „un aspect mai criminal al politicei anti-muncitoreşti a guvernului Antonescu este trimiterea în Germania a muncitorilor români", afirmându-se că acest lucru a avut scopul fascizării muncitorilor români, precum şi oferirea de brațe de muncă pentru mărirea potențialului de război.

La dosar nu se găseşte o documentare a acestei probleme, dar, în şedința Consiliului de Miniştri din 27 noiembrie 1941, pe această temă, s-a purtat următoarea discuție:

— Mareşalul Ion Antonescu - *„Am primit o mare tartină de la domnul Dinu Brătianu, care mi-a spus că ucenicii pe care i-am trimis în Germania au să se transforme în naţional-socialişti şi au să răstoarne Statul. Ei bine, dacă 10 000 de români pot să răstoarne20 milioane, atunci slabi mai sunt aceşti 20 milioane şi merită să fie răsturnaţi".*

— Dr. C. Dănulescu - Subsecretar de Stat la Ministerul Muncii: *„Noi le trimitem acestor copii şi preoţi şi profesori, le trimitem şi bucătari".*

— Mareşalul Ion Antonescu: *„Pe răspunderea mea să le trimiteţi, pentru că avem nevoie de oameni care să înveţe bine. Nu-mi închipui că au să fie germanii oameni de rea credinţă, ca să-i cheme pe aceşti ucenici, ca să-i înveţe cum să răstoarne Statul. Au destule greutăţi pe umerii lor, au toată Europa în spate, ca să caute să mai dezorganizeze singurul Stat, care a mai rămas organizat în Europa şi care suntem noi".*

Iată, deci, cât de „criminală" a fost această acţiune. Multă lume are cunoştinţă, însă, că din acei ucenici trimişi la specializare în Germania au rezultat cei mai buni specialişti, oameni de bază în industria noastră, atât prin contribuţia personală, cât şi prin transmiterea cunoştinţelor dobândite şi generaţiilor următoare de muncitori.

Se merge mai departe cu aberaţiile şi se afirmă că legea pentru încurajarea producţiei agricole ar fi reprezentat un mijloc de asuprire a ţărănimii, pentru ca ultima problemă a acestei pretinse infracţiuni să se refere la faptul că petrolul românesc a alimentat maşina de război hitleristă, împotriva U.R.S.S. De data aceasta nu pot găsi altă apreciere decât că se afirmă cea mai mare minciună şi anume: „... guvernul Antonescu, a predat petrolul românesc fără vreo compensare de natură economică..."

Ajungând deci, la mult trâmbiţata aservire economică a României faţă de Germania să urmărim, din expunerile Mareşalului Ion Antonescu în şedinţele Consiliului de Miniştri, ori ale Consiliului Economic, care au fost principiile pe care s-au bazat relaţiile economice româno-ger-mane şi perseverenţa manifestată pentru respectarea lor.

Voi începe cu şedinţa din 3 octombrie 1940, din care actul de acuzare citează afirmaţiile Mareşalului: „... la maximum dau Germaniei", în realitate afirmaţia a fost următoarea:

„ Generalul este român, moare român, deci mai întâi satisface nevoile neamului şi ceea ce rămâne, la maximum dau Germaniei... ".

La 10 decembrie 1940:

„În primul rând generalul Antonescu nu va consimţi şi nu consimte să altereze fondul bogăţiilor româneşti. Deci, orice angajament economic de orice natură ar fi şi oricum s-ar numi el - convenţie, tratat, protocol - trebuie să respecte principiul de bază că Generalul Antonescu prin aceasta nu trage nici o poliţă asupra viitorului. În această privinţă este un principiu net şi categoric pe care l-am pus în scrisorile de la Bistriţa şi pe care germanii l-au admis.

Al doilea punct, tot principal, a fost că neamul românesc, oricare ar fi regimul lui politic, înțelege să-şi rezerve dirijarea economiei sale naționale. Deci, oricare ar fi limita de pătrundere în domeniul industrial, în domeniul agricol sau cel capitalist, România înțelege, în toate aceste domenii, oricare ar fi pătrunderea, germană sau italiană, la noi, înțelege să păstreze dirijarea economiei sale naționale".

La 3 februarie 1941, după ce a făcut o expunere a motivelor care au impus alianța cu Germania, Mareşalul a spus:

„Paralel cu baza politică stabilită pentru Statul Român, am căutat şi o bază economică. Dvs. cunoaşteți lipsurile în care se zbate acest nenorocit popor şi am găsit înțelegere la Berlin şi am făcut un acord economic, care prezintă toate avantajele pentru Țara Românească.

Nu am neglijat nimic din avuția românească".

La 14 februraie 1941:

„Înțelegerea mea cu nemții este următoarea în această privință: Ei nu pot pătrunde în activitatea economică a Neamului Românesc decât numai atât cât tolerează generalul Antonescu. Şi dacă au pătruns mai mult, în orice domeniu şi dau ordin să se retragă, ei trebuie să se retragă.

Chestiunea este clarificată şi în acest punct de vedere, aşa încât nu mă sperii, dacă au pătruns în unele lucrări, căci îi fac să dea înapoi, ca în multe până acum. Au vrut să cumpere Malaxa. Ausschnit, dar le-am spus: «Halt! şi halt a fost!» ".

Prin această poziție fermă, caracteristică, pe care a avut-o Mareşalul în toate situațiile, devine mai clar de ce ruşii au pus la cale arestarea şi înlăturarea lui de la conducerea statului. Cu un asemenea conducător, România nu ar fi putut fi predată în întregime în mâna lor prin actul de armistițiu. Păcat că cei care s-au coalizat împotriva Mareşalului pentru realizarea loviturii de stat de la 23 august 1944 nu şi-au dat seama că fac jocul comuniştilor.

La 27 februarie 1944, dându-şi seama că industria românească ține să se profileze pe producția de război, Mareşalul a spus:

„Iată de ce trebuie să facem din vreme angajamente cu Germania; ca să asigurăm continuitate funcționării acestor industrii; trebuie să le facem concesiuni. Atunci când se vor concretiza tratativele care sunt în curs, am să vin la Consiliu, am să vă expun rezultatul şi să vă rog să alegeți între ele două alternative.

Iată perspectivele: a doua zi după ce se va sfârşi războiul şi vor înceta comenzile Statului, este sortită să se stingă. Făcând însă oarecari concesiuni Germaniei, vom putea asigura continuitatea funcționării ei.

Am pus această chestiune la conferința economică pe care am avut-o cu dl. Hitler şi i-am spus: Aceasta este situația, suntem la dispoziția dvs., pentru că țineți cheia în mână. Dacă ne dați ce ne trebuie funcționăm; dacă nu ne dați ce ne trebuie nu funcționăm, iar dacă nu ne dați îndeajuns,

funcționăm parțial”.

La 6 martie 1941, Când se discuta necesitatea construirii unor rezervoare pentru stocarea produselor petrolifere, Mareşalul a prezentat oferta germană de a contribui la suportarea cheltuielilor:

„Va să zică, dat fiindcă construirea acestor rezervoare pentru stocarea produselor petrolifere interesează şi Germania, va contribui şi ea la cheltuielile ce se vor face. Iată deci încă un punct câştigat în această privință, în loc ca sacrificiul să-l facă numai România, face sacrificiu şi Germania. De altfel, propunerea a venit chiar de la Reich mareşalul Goring”.

În Consiliul de Aprovizionare, la 4 decembrie 1941, au fost discutate problemele financiare pe care le ridicau relațiile cu Germania, inclusiv necesitatea unor emisiuni monetare suplimentare, pentru trupele germane din România. Referitor la aceste probleme, Mihai Antonescu a expus următoarele:

„… trebuie să ne mai dea peste cele 40 milioane mărci aur pe care le-au dat, ca să acopăr cei 7% - nu 10% - ar însemna că trebuie să ne mai dea circa 2 milioane opt sute de mii mărci şi încă 700 000 franci elvețieni, ceea ce este o diferență foarte mică. Cred că am să obțin aceasta “.

„Banca Națională cere ca şi pentru eventualele emisiuni viitoare, să i se dea aceeaşi acoperire.

Am pus principiul acesta. Dar față de asigurările pe care le-am primit, că ni se vor da mărfuri, unelte, maşini agricole etc, înseamnă că perspectiva unui deficit şi a unei neacoperiri a emisiunii noastre, nu se pune. Nu putem pune aceeaşi problemă, ca să mai avem o asemenea balanță comercială ca cea de acum, atunci când germanii au făcut acest lucru excepțional ca să ne dea aur şi devize - ceea ce germanii n-au dat nici unei țări mici, chiar țărilor de unde îşi fac ei importuri foarte necesare şi nici chiar țărilor care au cooperat cu ei la acțiunea militară şi ne-au dat nouă cari am cooperat la această acțiune de pe urma căreia am luat teritorii… “.

Este neîndoielnic faptul că prezența trupelor germane pe teritoriul României a creat unele probleme, în ciuda acordurilor încheiate. La asemenea probleme s-a referit Mareşalul Ion Antonescu, la pct. 3 al Telegramei transmisă lui Mihai Antonescu la 1 septembrie 1941.

„Chestiunea mărcilor. Trebuie să fim vigilenți, altfel ne ducem peste cap. Orice slăbiciune sau neprevedere este condamnabilă. Toate angajamentele le ținem cu fidelitate. Contribuim la maximum la victorie, cu toate posibilitățile noastre. Nu facem însă acte care ne vor crea servituți economice mai târziu. Nu dăm lei decât într-o foarte restrânsă măsură şi numai strictul necesar pentru soldații din România, conform angajamentului care se va face. Tot ce dăm mai mult serveşte să cumpere cereale şi mărfuri şi să se acapareze sursele de producție, ori asta nu se

poate. Eu stau şi în această privinţă pe un teren pe care am ţinut să-l netezesc şi l-am netezit în Conferinţele de la München şi Viena. Pe baza lor am dat în martie comunicatul pe care îl ştii. Te rog reaminteşte-l tuturor. Dacă bazele principale ale acestui comunicat au fost, sunt şi vor fi încălcate, asta numai din vina şi din nepriceperea departamentelor respective. Să nu se uite că în toate războaiele au fost indivizi care au profitat. Aşa a fost de la primul mareşal, până la ultimul furnizor francez, de la Napoleon şi până astăzi. Nu conducerea statului german este vinovată de ceea ce fac germanii la noi. Noi ne ţinem de ceea ce am stabilit clar şi categoric cu Hitler şi Goring. Dacă nu o facem, este că sunt nemernici şi căţeluşi cari vor să lingă şi ei câte ceva. Aceştia trebuie stârpiţi".

În continuare mă voi referi la unele probe aflate la dosar, din care rezultă că relaţiile economice cu Germania nu au fost relaţii de subjugare şi, în general, guvernul Antonescu nu s-a manifestat ca un vasal al germanilor.

Mihail Romniceanu - de profesie avocat, fost administrator al Băncii Naţionale - a declarat, în faţa instanţei de judecată, între altele că acordul economic cu Germania conţinea „maximum ce se putea obţine în acele timpuri de presiune germană". Mai declară că, în urma acestui acord, s-au adus din Germania trei vagoane «de aur, iar în urma unui nou acord din decembrie 1943 s-au mai adus 14 000 kg aur. De asemenea, s-a mai adus o altă cantitate de aur, echivalentul a circa 25 milioane franci elveţieni. Mai precizează că Mareşalul a dat ordin să se limiteze penetrarea capitalului străin în industrie şi viaţa economică, iar dacă limitele stabilite s-au depăşit, să fie restituite.

în cazul martorului Niculescu-Buzeşti - fost director al cabinetului şi cifrului de pe lângă Ministerul de Externe - audiat în faţa instanţei de judecată, s-a încercat denaturarea sensului declaraţiilor făcute prin consemnarea voit eronată a acestora, ori prin adăugiri, doar, doar vor rezulta aspecte acuzatoare. Martorul, însă, a sesizat capcana şi, înainte de a semna declaraţia dactilografiată, a făcut corecturile necesare cu stiloul. Citez din declaraţia acestui martor:

„...am cunoscut şi spiritul în care se făceau negocierele economice faţă de Germania şi apreciez că ele erau foarte strânse şi se căuta, în general, a se restrânge concesiunile ce se făceau germanilor".

În textul dactilografiat s-a menţionat: *„... şi evitau concesiunile făcute de germani",* menţiune tăiată de martor cu stiloul şi a scris cu cerneală formularea reală aşa cum s-a arătat mai sus.

Martorul a mai declarat:

„Ştiu că, pe la sfârşitul anului 1943, dl. Mihai Antonescu a întreprins o acţiune pentru încheierea unui armistiţiu, atât prin Madrid, Stockholm cât şi prin Ankara ".

În textul dactilografiat, fraza se încheie cu *„... putea fi începute şi mai înainte “,* menţiune tăiată cu stiloul.

La proces s-a vorbit mult, în cadrul acuzaţiei de aservire a economiei româneşti, despre societatea mixtă „Rogifer”, în domeniul metalurgiei, aceasta fiind considerată pilonul de rezistenţă al acestei acuzaţii. Este vorba de o societate mixtă cu capital 50% german şi 50% românesc, dar care nu a funcţionat decât un an „fiind desfiinţată din iniţiativa părţii române”.

În legătură cu aceasta, martorul V. Damian - avocat (alte date de identitate nu rezultă), a declarat:

„În momentul când s-a făcut arendarea de către stat a uzinelor Malaxa, de către Rogifer, acuzatul Dobre a reuşit să creeze o situaţie favorabilă Statului”.

„... rolul generalului Dobre a fost de a supraveghea executarea, şi cu această ocazie constatând defecţiuni din partea germanilor, a stăruit în reziliere, care a avut loc după un an de zile de la instalarea germanilor la putere. Nemţii au plecat de la conducerea societăţii Rogifer, pentru că nu au respectat clauzele contractului”.

Mai declară că acuzatul Dobre avea o atitudine extrem de severă, chiar ostilă, în tratativele cu germanii.

Martorul Ghiolu Stavri - fost subsecretar de stat pentru comerţ, mine şi industrie, după ce face aprecieri pozitive în legătură cu generalul Dobre, a precizat:

„Directivele în materie economică date de acuzatul Ion Antonescu au fost întotdeauna de a se rezista la pătrunderea în economia naţională a infiltraţiunilor străine şi germane.

Acuzatul I. Antonescu repeta întotdeauna principiul că nici o apropriere de bunuri industriale de către germani nu se poate face fără aprobarea guvernului.

Aceleaşi principii, care au călăuzit pe Ion Antonescu, au călăuzit şi pe Mihai Antonescu, când negocia convenţiunile, în încheierea căror convenţii ţinea seama de interesele româneşti”.

Generalul Diaconescu Constantin a declarat:

„În calitate de îndrumător la Malaxa, ştiu că generalul Dobre a ordonat o anchetă, pentru anchetarea activităţii societăţii Rogifer, în urma căreia anchete a fost scoasă conducerea germană din societate “.

Există numeroase alte dovezi, care atestă cât se poate de clar că Mareşalul Ion Antonescu şi subalternii lui s-au manifestat în permanenţă ca parteneri egali ai germanilor şi au apărat cu îndârjire interesele României. În acest sens, mai citez următoarele:

Amiralul Gheorghiu Alexandru, a declarat:

„Era un consemn general ca în toate situaţiile ce se întocmeau să se arate un existent de materiale şi armament, mai mic decât cel real, pentru ca

în acest mod să se poată justifica şi cererile făcute de către nemți şi să se poată crea rezerve chiar necesare în orice eventualitate.

Ştiu că în cazul unei importante comenzi de muniţiuni la fabrica Skoda, nemții au cerut să se trimită muniția direct pe front, pentru a preîntâmpina crearea de stocuri în țară. Generalul Dobre a protestat, arătând nemților că, dacă muniţiunile nu vor fi trimise în țară, nu vor fi plătite, ceea ce a făcut ca muniţiunile să fie aduse în țară, astfel că la 23 august, din această comandă s-au găsit stocuri în țară".

Cu privire la acest ultim aspect, este cunoscută preocuparea Mareşalului Ion Antonescu de a găsi momentul oportun pentru a scoate țara din război. Acest moment, după opinia sa, reclama unele condiții prealabile, care constau în:

— obținerea unor condiții de armistițiu, cât mai favorabile pentru România. În acest scop se duceau intense tratative indirecte;

— asigurarea unui dispozitiv militar românesc, în țară, capabil să facă față eventualelor reacții ale trupelor germane;

— forțele militare germane din Romăna să nu fie deosebit de puternice.

Aceste condiții erau realizate în luna august 1944, când Mareşalul s-a decis să încheie armistițiul. Prin arestarea lui, la 23 august 1944, s-a pierdut prima din condițiile menționate şi astfel s-a ajuns la subjugarea totală a țării de către U.R.S.S. Astăzi se ştie că Mareşalul obținuse condiții mai avantajoase prin ambasada sovietică de la Stockholm.

În dosar se află un extras din dosarul „Vizita Domnului Mareşal Antonescu la Führerul Adolf Hitler", cuprinzând discuția care a avut loc între Mareşalul Antonescu şi ministrul protocolului von Dornberg, la 10 februarie 1942. S-a consemnat că s-a discutat franc chestiunea Colanului Ordinului Carol I cerut de von Ribbentrop prin diferite organe oficiale germane. Mareşalul a consemnat:

„Am arătat domnului von Dornberg greutatea enormă pentru mine ca să explic opiniei publice româneşti această decorare a Ministrului de Externe German, autorul mutilării frontierei Ardealului şi mai ales după ce şi-a agravat această situație prin declarațiile de la Budapesta, declarații în care a repetat ceea ce a spus şi la Munchen: «Trebuie făcută justiție Ungariei». Aşa zisa justiție pentru Ungaria este o injustiție pentru poporul român şi ea a creat o tulburare în această parte a Europei, care nu se va calma decât prin restabilirea situației răsturnate prin acel nefericit arbitraj.

Domnul von Ribbentrop a adăugat că puterile Axei luptă pentru înlăturarea erorilor tratatului de la Versailles.

Verbal şi în scris am arătat că România nu a intrat în Axă pentru răsturnarea ordinei de la Versailles, ci pentru a lupta contra bolşevicilor, care reprezintă un pericol pentru România, Germania şi întreaga Europă.

Am intrat pentru a duce lupta pentru formarea unei Europe drepte, şi noi, în cadrul căreia, date fiind sacrificiile noastre, se va face şi României dreptate".

„Față de aceasta, ce impresie penibilă ar produce la noi, dacă s-ar şti că această distincție, ce nu s-a dat unui străin de 20 ani, am dat-o aceluia ce, ca protector al ungurilor şi bulgarilor, a ajutat acestora ca, fără nici un sacrificiu, să-şi îndeplinească aspirațiile, depăşind limita lor mai mult decât gândiseră. Poporul Român s-ar întreba dacă nu trădez interesele Țării, decorând pe cei ce au lovit interesele poporului român, când noi luptăm, iar ungurii stăteau mult departe, în spatele frontului, la adăpost de orice risc şi pierderi".

Este clar că Mareşalul nu avea cunoştință de tratatul secret Molotov-Ribbentrop, prin care României i-a fost furată Basarabia şi Bucovina. Dacă ar fi ştiut, l-ar fi amintit şi pe acesta, fără discuție.

Până la urmă, Mareşalul a cedat insistențelor şi i-a dat decorația respectivă lui Ribbentrop, dar fără brevet şi cu angajamentul că nu va publica această decorare.

Având în vedere că Mareşalul Ion Antonescu a fost acuzat că s-ar fi pus în slujba fascismului şi că ar fi aservit țara Germaniei, găsesc necesar să prezint o parte a declarației scrisă de Radu Lecca, la Cabinetul II Instrucție, în dosarul 138/944 vol. 2. Anexă la dosarul 2/945:

„În toamna anului 1940, fiind guvern legionar, d-l Filică Ioanid, fost subsecretar la Interne în guvernul Goga, mi-a prezentat la bodega Dragomir, pe un domn Feisler, şeful poliției germane în România, proaspăt sosit. Obiectivul discuției era prof. Cuza şi gardiştii. Feisler nu auzise niciodată de prof. Cuza, căci, în Germania, nu învățase decât despre gardă, căpitanul şi Sima. În câteva rânduri l-am întâlnit în urmă pe Feisler, în diferite localuri, el fiind mare amator de băuturi. Feisler era un fanatic susținător al gardiştilor şi împrăştia credința că generalul Antonescu şi mai cu seamă Mihai Antonescu erau piedicile care stăteau în calea realizării totale şi rapide a programului gardist. Feisler şi ajutorii lui, Dress şi Konen, aveau lungi consfătuiri cu Horia Sima, Iaşinski, un oarecare Moisescu, Stingă etc, într-o casă din Str. B. Musolini. Din spusele lui Feisler et. co., când erau în stare de ebrietate, am înțeles că atât masacrul de la Jilava cât şi înarmarea poliției legionare cu pistoale Walter era opera lor. Tot ei îi îndemnau p& Horia Sima să aibe o atitudine intransigentă fața de generalul Antonescu pentru a provoca ruptura şi «epurația» generalului.

Am înțeles că reuşita tuturor acestor planuri va întrona în România dictatura teroarei şi huliganilor şi am luat contact prin dl. Pleşoianu, cu dl. prof. Eftimie Antonescu, care l-a ținut la curent atât pe generalul Antonescu cât şi pe Mihai Antonescu cu planurile Feisler Sima. Feisler şi

ajutorii săi nu primeau instrucțiuni decât de la Gestapo, din Berlin, şi aproape nu aveau relațiuni cu legațiunea germană.

În ziua când a izbucnit rebeliunea, văzând că avusesem dreptate în ce priveşte acțiunea gardistă, mi-a mijlocit o întrevedere cu generalul Antonescu la Preşidența Consiliului de Miniştri. Cu această ocazie am expus din nou d-lui general Antonescu originile rebeliunii şi opera nefastă pe care-o jucase şi o joacă încă Feisler cu ajutorii lui, Konen şi Dress, pe lângă legionari. În cursul conversației cu dl. general Antonescu i-am spus că am avut ocazia să-l cunosc pe noul ministru al Germaniei Killinger, cu câțiva ani în urmă în Germania şi că atunci era considerat ca un adversar hotărât al lui Himler. Dl. general Antonescu mi-a ordonat să mă prezint în numele domniei sale lui Killinger spre a-i face o expunere asupra întregii «opere» gardiste din trecut şi spre a-i aduce la cunoştință amestecul d-lui Feisler, Dress şi Konen în treburile interne ale țării. Am executat ordinul d-lui General Antonescu. Dl. Killinger mi-a dat ascultare atentă timp de 2 ore, iar la sfârşit m-a însărcinat să comunic d-lui general Antonescu următoarele:

Dl. Killinger în puținele ore de şedere în Bucureşti s-a convins că mişcarea gardistă a degenerat din cauza lipsei de conducători în mişcarea teroristă şi că, oricât ar căuta, scormonind să găsească ceva bun în acest noroi nu poate găsi. Nu va discuta cu gardiştii şi recunoaşte numai pe generalul Antonescu. În ce priveşte pe Feisler, va desființa postul de ataşat de poliție şi va dispune întoarcerea d-sale în Germania, după o anchetă prealabilă".

Radu Lecca, a declarat, în continuare, că, la scurt timp, Feisler, Dress şi Konen, au fost trimişi în Germania ca indezirabili.

Martorul Gheorghe Davidescu a declarat, între altele, în fața instanței de judecată: *„Este adevărat că, cu ocazia unui conflict avut cu Killinger. Şi ministrul Italiei pe de O parte, şi Ion Antonescu pe de altă parte, acesta a spus că România nu va fi niciodată vasală şi el nu înțelege să fie generalul Nodici".*

S-a susținut că datorită exporturilor din ce în ce mai mari, în favoarea Germaniei, ar fi fost grav afectat consumul intern.

Martorul Andonie Gheorghe (nu rezultă alte date), a declarat, în legătură cu această problemă:

„Acuzatul Marinescu (ministrul Economiei) şi cu mine am susținut mărirea consumului intern de petrol.

În anul 1942 consumul intern a fost mărit cu aproape 300 000 tone față de anul 1941, iar exportul, în anul 1942, pentru Germania a fost de 2 063 633 față de 2 714 825 tone în anul 1941...

Generalul Dobre mi-a dat ordin să rezist presiunilor germane de a li se da petrol mai mult. Am primit ordin de a realiza rezerve pentru industria țării".

Cât de antisemiți au fost colaboratorii Mareşalului Antonescu şi cât de mult au aservit ei economia românească Germaniei rezultă şi din declarația martorei Mally Grigoriu (evreică) din Bucureşti str. Romulus nr. 67:

„Am fost funcționară la Societatea Concordia şi în timpul cât Dl. Ioan C. Marinescu a funcționat ca director al acestei societăți, întregul personal, fără deosebire de religie (români, evrei, etc.) s-au bucurat de un tratament cât se poate de bun, fără a se face vreo deosebire între ei.

Chiar după apariția legii Iaşinschi, funcționarii evrei au fost menținuți la societate sub pretextul predării serviciului şi, când nu s-a mai putut face aceasta, şi funcționarii au trebuit să părăsească serviciul, Domnul Director Marinescu a dat despăgubiri la toți, în bani echivalentul salariului pe un an întreg, plus contravaloarea unui vagon de lemne.

În timpul cât Domnul I. C. Marinescu a fost Ministru, ştiu că foştii funcționari evrei continuau să vie la D-sa cu necazurile lor şi erau întotdeauna bine primiți şi întotdeauna ajutați. Unul din ei Domnul Herzog primind chiar un carnet de scutire de muncă în urma intervenției făcută de Dl. Director Marinescu.

Cu ocazia sărbătorilor - Paşti, Crăciun - Dl. director Marinescu ajuta din banii săi pe săraci fără nici o deosebire de religie.

Ca fostă şefa a serviciului de export la Societatea Concordia, ştiu că, în anul 1940, din totalul de 200 000produse exportate (petrolifere), s-a exportat în Germania 2 400 tone, iar în Franța (inclusiv Tunisia) 53 000 tone şi în Anglia 23 000 tone.

Din cauza atitudinii Dlui Director Marinescu s-a numit la Societatea Concordia, în toamna anului 1940, un comisar legionar".

Declarația a fost dată la 12 mai 1946 şi este semnată de Mally Grigoriu, născută Schvartz.

O declarație asemănătoare, dar mai amplă, cu privire la modul în care a fost ajutată de autoritățile române, a dat la 12 mai 1946 şi Dr. Emma Iosifescu, evreică ortodoxă, născută în Rusia şi domiciliată în Bucureşti, str. Dr. Staicovici nr. 29.

Nu mai insist asupra problemelor legate de relațiile economice româno-germane din timpul celui de-al doilea război mondial, deoarece acest subiect a fost tratat în diferite publicații din străinătate, inclusiv de istorici germani. Este clar că nu poate fi vorba de O aservire economică a României față de Germania. Dată fiind alianța dintre cele două țări, evident că şi relațiile economice s-au dezvoltat şi că Germania se bucura de un regim preferențial în relațiile comerciale cu România. Aceste relații s-au desfăşurat, însă, pe baza unor acorduri încheiate între parteneri egali, relații din care România a avut mult de câştigat, aşa cum rezultă şi din dosarul penal al Mareşalului Antonescu. Este adevărat că au apărut şi unele probleme, cum de altfel ele apar în cadrul oricăror

relații, dar un lucru este cert că germanii nu s-au dezmințit, nici în acele vremuri, ca parteneri serioşi şi corecți. Ce bine ar fi fost dacă am fi avut aceleaşi relații economice și cu partenerii sovietici.

Dacă tot se vorbeşte de aservire a vieții economice, nu pot încheia acest capitol fără a face foarte scurte considerații cu privire la relațiile economice ale României de după 23 august 1944.

S-a făcut mult caz de fosta societate româno-germană „Rogifer", dar să reținem că era româno-germană şi nu germano-română, cum era şi firesc, dat fiind faptul că funcționa în România. Dar şi aceasta nu a ființat decât un an și totuşi a fost dată ca exemplu de aservire economică.

În anul 1945, abia se terminase războiul şi sovieticii, care aveau la dispoziția lor întreaga economie românească în baza convenției de armistițiu, dar care se referea numai la perioada războiului, au găsit formula de a-şi permanetiza statutul de stăpâni pe bogățiile țării noastre şi în timp de pace, prin înființarea aşa numitelor Sovromuri, societăți mixte sovieto-române (nu româno-sovietice), în toate domeniile vieții economice. Astfel au luat ființă: Sovrompetrol, Sovrombanc, Sovromtransport, Sovromconstrucții, Sovromtractor, Sovromlemn și probabil altele pe care nu mi le amintesc. Deci, toată economia țării, teoretic cel puțin pe jumătate, era în mâna sovieticilor: petrolul, inclusiv minele, pădurile, inclusiv prelucrarea lemnului, construcțiile, metalurgia, transporturile rutiere, feroviare, navale și aeriene, finanțele și altele.

Am spus că *teoretic* cel puțin jumătate din economia țării era în mâna sovieticilor, pentru că, practic, partenerul sovietic, şi în calitatea lui de cuceritor, avea puterea de decizie. Oare cu ce s-a ales România din exploatarea minelor de uraniu de la Băița din județul Bihor? Noi cetățenii de rând nu avem de unde să ştim, dar economiştii, care cunosc

În intimitate afacerea Sovromurilor, ar putea şi ar trebui să scrie despre acest lucru, pentru adevăr şi pentru istorie. Cetățeanul de rând ştie însă că tot uraniul extras, probabil până la epuizare, a fost transportat în U.R.S.S., în vagoane păzite de santinele sovietice.

Nu am calitatea să fac o analiză mai amplă a acestei probleme şi nu mi-am propus să caut și să consult documentele care au stat la baza sovromurilor, dar, găsind două asemenea documente, îmi permit să redau pe scurt conținutul lor.

Astfel, prin Legea nr. 132/945 (Decretul 714 din 5 martie 1946) se consideră înființată societatea Sovrombanc, lege din care vă prezint conținutul a două articole:

„Art. i. prin efectul prezentei legi se consideră înființată, fără a mai fi nevoie de nici o altă formalitate, Societatea Anonimă Banca Sovieto-Română S.A. „Sovrombanc", de la data de 7 decembrie 1945.

Art. III. Societatea Anonimă Sovrombanc este scutită atât pentru constituirea şi înregistrarea ei, cât şi pentru emisiunea de acțiuni la

înființare, de toate impozitele şi taxele de timbru şi înregistrare, precum şi de orice alte impozite sau taxe către stat, sau alte autorități publice.

Legea nr. 262/946 (Decretul 1 237 din 30 martie 1946 pentru înființarea S.A. Sovrompetrol, societate anonimă sovieto-română pentru exploatarea, transformarea şi comercializarea brut şi derivatelor petrolului.

Şi această societate se consideră înființată tot din anul 1945.

Care este componența adunării generale a acestei societăți:

Din partea grupului sovietic: Andreev Dimitrie Iacovlenici, Galustov Suren Gukasovici şi Savelev Constantin Vasilievici;

Din partea grupului român: Grigore Dimitrescu, N. Budurescu şi Simons Iassersons.

Avocații care reprezentau societatea au fost numiți Albert Pauker, asistat de domnul Freinian Boris Solomonovici".

Din aceste succinte date se poate constata, încă o dată, predilecția deosebită a bolşevicilor pentru emiterea unor legi cu caracter retroactiv, adică de a consacra prin lege un fapt împlinit. Este clar că prin asemenea legi bolşevicii au consacrat stăpânirea economiei româneşti pe care o ocupaseră anterior, partea română fiind pusă în fața faptului împlinit.

Este clar, de asemenea, că era vorba de societăți sovieto-române, dar tot atât de clar este şi faptul că erau şi *române,* numai pentru că ele funcționau pe teritoriul României şi aveau ca obiect bogățiiile țării noastre.

Dacă Mareşalul Ion Antonescu, pe baza unei concepții naționaliste, a încercat să românizeze economia din România, deşi nu el a fost inițiatorul acestei politici economice, nu putem să nu observăm că, din anul 1945, a început un proces invers. Nu mă interesează naționalitatea celor care compuneau adunările generale ale sovromurilor, după nume se pare că existau şi unii români, dar cei care reprezentau societatea în mod sigur nu erau români.

Nu pot să mă pronunț care din cele două tendințe este cea justă - românizarea sau internaționalizarea. Poate nu este justă nici una din ele, dar, sigur, prima nu era împotriva intereselor poporului român, aşa CUM S-A REȚINUT în sentința de condamnare a Mareşalului Antonescu.

Iată deci „stimați tovarăşi" judecători de la tribunalul poporului, când am putea vorbi de aservirea economică a țării.

Am omis să precizez că Sovromurile au fost înființate pe termen nelimitat. Cu alte cuvinte, până la epuizarea resurselor țării.

* * *

Având în vedere că în capitolul referitor la „aservirea economică" a țării, prin antisemitism şi prin reprimarea „muncitorilor patrioți", s-a vorbit şi de Serviciul Special de Informații, ca „organul cel mai diabolic de care s-a servit acuzatul Ion Antonescu", ar fi nedrept să nu aflăm şi

opinia fostului şef al S.S.I., acuzatul Eugen Cristescu, condamnat şi el la moarte, dar a cărui pedeapsă a fost comutată în detenție pe viață. M-am oprit la memoriul depus de Eugen Cristescu, după încheierea dezbaterilor judiciare. De altfel, toți acuzații care au depus asemenea memorii, determinați de faptul că, în cursul dezbaterilor, nu au avut posibilitatea să se apere, dată fiind graba judecătorilor pentru a pronunța cât mai repede condamnarea, fiind convinşi, probabil, că acuzații aveau posibilitatea să răstoarne în întregime actul de acuzare.

Să vedem, deci, ce a spus Eugen Cristescu, în memoriul său:

„ Citind actul de acuzarea mi-am amintit de celebrele cuvinte ale lui Jan Jaures:

«Dacă ar trebui să mă judec după valul de ură şi incriminări ce s-au ridicat împotriva mea, ar trebui, fără îndoială să cad în păcatul megalomaniei».

Examinând apoi raportul de forțe între acuzare şi apărare, am văzut atunci deosebirea ce există între posibilitățile acuzării şi ale apărării.

Ancheta era făcută în lipsa mea din țară, sub psihoza unei aversiuni fără replică din partea mea, iar eu în imposibilitate de a aduce cea mai mică contra-dovadă scrisă, mai ales în domeniul problemelor secrete necunoscute marelui public.

Dosarul se compune, în prima parte, din simple note de informațiuni, care se repetă de 3-4 ori sub forme variate.

Ele vin din umbră prin Ministerul de Interne, parcă nu aş şti că în dosul lor stă directorul Georgescu, scos de la conducerea secției de contrainformații pentru abuzuri şi indiscreții de serviciu făcute în favoarea germanilor.

Nici o verificare, nici o cercetare asupra originei, substratului şi veracității acestor note şi nici o confruntare cu ancheta făcută asupra lor de Ministerul de Război în octombrie 1944 cu rezultat favorabil mie, declarat de magistrații anchetatori.

În schimb, actul de acuzare se întemeiază pe notițe de informare, iar acuzațiile privind aşa zisele nereguli materiale, ba mai mult, adoptă textual chiar concluzia luată dintr-o asemenea notă care zice:

«Din enumerarea celor de mai sus, ajungem la concluzia că S.S.I. a vândut interesele națiunii şi a jefuit banul public».

Dosarul mai conține câteva declarații ale funcționarilor pedepsiți de mine în majoritate, iar alții, sub stare de arest, dau depoziții imaginare şi contradictorii crezând că vor putea câştiga simpatia anchetatorilor. Dar, probabil la stăruința organului de anchetă de a da preciziuni, ei se retranşează şi se apără că cele ce au declarat le ştiu din auzite, din spusele agenților, că nu cunosc date exacte şi citează apoi pe alți agenți care ar putea preciza, pe care însă ancheta nu-i mai ascultă.

Compartimentarea secțiilor unui serviciu secret, atât pe plan orizontal

cât şi pe plan vertical, nu dă acestor funcţionari posibilitatea de a cunoaşte nimic exact peste cadrul lor restrâns de atribuţii şi atunci se mărginesc în declarările lor la versiuni create de fantezia agenţilor.

Cele 6 declaraţii acuzatoare sunt neutralizate prin alte 10 declaraţii favorabile mie şi care se bat cap în cap cu cele de mai sus.

Pe baza acestor probe mi se cere condamnarea la moarte fără nici o probă scrisă sau documentară.

Toate aceste declaraţii au fost luate pe când eu eram plecat în Rusia şi aceştia s-au gândit că se poate face (sic.) simpatici anchetatorilor şi eventual pot fi scutiţi de orice neplăceri, dacă aruncă totul pe mort.

Unul dintre autorii declaraţiilor, jenat că l-am întrebat dacă l-am făcut din comisar, sub-director când depunea ca martor al acuzării, a început să vorbească de nişte vârfuri înaintate şi aripi flotante, expresii bune pentru profani în materie, dar inadmisibile pentru profesionişti serioşi.

Organele de anchetă găseau la S.S.I. o vastă arhivă pe care ar fi putut-o consulta ca să vadă adevărul. S-au limitat însă la aceste 6 declaraţii.

Atunci am cerut eu, prin două cereri, întreagă această documentaţie, 30 de acte şi dosare şi am propus 35 de martori.

Nu mi s-apus la dispoziţie nici un act, n-a venit nici un martor.

Nu pot tolera, domnilor judecători, ca delatorii pedepsiţi disciplinar şi unii eliminaţi din funcţie să arunce acuzaţii odioase, nefondate, iar ei să îmbrace mantia albă şi să se situeze în postură de moralizatori ai vieţii publice.

Cu privire la acuzaţia că am supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea mea, că am ordonat sau comis acte de violenţă, torturi şi alte mijloace ilegale de constrângere în chestiuni cu caracter rasial.

Dosarul nu conţine absolut nici o probă.

Nu neg, onorat consiliu, că am avut câteva semnalări de abuzuri şi chiar un act de violenţă săvârşit de un magistrat căpitan.

Destituirea, arestarea şi trimiterea în faţa justiţiei a fost totdeauna răspunsul meu la cea mai mică abatere de la lege.

De exemplu cpt. mag. Ouatu, care întrebuinţase violenţe împotriva unui spion ungur, a fost condamnat la 10 ani închisoare.

Alţi 3 cpt. magistraţi, pentru abateri mai mici au fost trimişi pe front în linia întâia.

Şeful de grupă Covaci Gh. şi 4 agenţi care au luat 7 kg aur unor evrei, ce i-a cercetat la Chişinău - toţi destituiţi, arestaţi şi condamnaţi la Chişinău.

Şeful de echipă Rizescu, care şi-a însuşit lucruri casnice din casele părăsite la Cetatea Albă, destituit, arestat şi condamnat.

Alte abuzuri nu au fost semnalate."

Şi-a însuşit în mod ilicit averi

„Dacă în dosar nu e nici o anchetă, în schimb toate aceste afirmaţii

din note au fost dovedite false de g-ral magistrat Păiş şi colonel magistrat Rudcanu din Ministerul de Război. Ei mi-au declarat la sfârşitul anchetei că nu au constatat nimic penal contra mea.

Culin, controlorul permanent al gestiunii S.S.I. a declarat Tribunalului că nici în timpul, nici după părăsirea serviciului, nu a constatat nici o neregulă în gestiunea mea.

Cât priveşte pogromurile de la Mostovoi, Berezovka şi altele, s-a dovedit în dezbateri că ele au fost executate de S.S.-ul german. "

HITLERISM ŞI FASCISM

24 ani am fost şi am acționat ca hotărât antilegionar.

Descoperirea planurilor rebeliunii şi arestarea comandamentelor legionare, preot Boldeanu şi Ovidiu Comşa, sunt opera mea personală.

Salvarea oamenilor politici arestați a doua zi după Jilava s-a făcut de Rioşanu, pe baza informației mele.

Ani de zile am fost urmărit de legionari.

Lucrările dizolvării Gărzii de Fier în decembrie 1933 s-au făcut de mine.

La rebeliune, manifestele, cuvântările la radio ale legionarilor atacau în primul rând persoana mea.

Serviciile de informații sunt organe odioase în opinia publică, dar absolut necesare în viața tuturor statelor, unde ele au existat, există şi vor exista întotdeauna".

După audierea martorilor, Eugen Cristescu a simțit nevoia să facă o serie de completări care depăşesc declarațiile inițiale, ca întindere. Astfel:

„Deoarece eu am fost acela care am deschis discuția asupra politicii trecutului în România şi atitudinei exponenților partidelor istorice față de pregătirea, începerea şi purtarea războiului şi întrucât s-au prezentat în instanță trei martori ai acuzării - D-nii Gh. Brătianu, C-tin I.I.C. Brătianu şi Iuliu Maniu, cărora şi eu mi-am îngăduit a le pune unele întrebări - parte privind relațiunile mele cu d-niile lor, iar parte privind atitudinea lor reală față de purtarea războiului alături de Germania contra U.R.S.S. şi deoarece D-nii Brătianu şi Iuliu Maniu au contestat unele afirmațiuni ale mele.

Pentru ca onoratul Tribunal al Poporului să nu aibă nici o urmă de îndoială asupra sincerității mele şi veracității faptelor a căror confirmare am înțeles să o cer şi celor de mai sus.

Am onoarea a expune cele ce urmează:

Drept expresiune a conştiinței mele de român, a sentimentului meu patriotic şi în interesul de a stabili - în fața reprezentanților poporului - adevărul întreg şi obiectiv - m-am ocupat de latura politică a procesului şi am căutat să contribui la fixarea atitudinei reale a partidelor Național Țărănesc şi Liberal, față de problema războiului.

Dl. Gh. Brătianu a contestat afirmația ce am făcut că în întrevederea dintre

D-sa şi mine, în casa Papacostea, mi-a afirmat că el este acela care a determinat vizita Ex-Regelui Carol la Berchtesgaden la Hitler.

Confirm în totul afirmaţia mea, cu adăugirea că D-sa s-a mai exprimat că nu este altă politică de făcut decât aceea alături de Germania.

Şi aceasta o fac cu atât mai mult cu cât este vorba de un fapt constatat de mine, direct, atât din convorbirea cu D-sa, în întrevederea citată, cât şi din toate informaţiunile şi verificările mele făcute în calitate de şef al Serviciului Secret al Statului.

Cum Dl. Gh. Brătianu a minimalizat relaţiunile sale cu Killinger, pentru restabilirea adevărului afirm următoarele:

În timpul boalei Mareşalului, care n-a fost multă vreme precizată, decât după vizita medicală a d-lui Eppinger de la Viena şi care a pus diagnosticul – malaria – forurile germane din Bucureşti erau foarte îngrijorate de succesiunea Mareşalului, în cazul unui deznodământ fatal.

Vorbind întâmplător cu Killinger, într-o chestiune de serviciu, acesta mi-a exprimat grija conducerii germane asupra stării fizice a Mareşalului şi consecinţele dificile în care ar putea fi pusă de a-şi da asentimentul la alegerea unui nou conducător. Întrebându-l la cine ar reflecta, Killinger mi-a răspuns: «Nu este altă soluţie pentru noi decât Gheorghe Brătianu, apreciat de conducerea Reichului».

Din convorbire am înţeles că Killinger avusese mai multe întrevederi cu Gh. Brătianu pe această chestiune. Ştiam, de altfel, că dl. Gh. Brătianu avea totdeauna dese consultaţii cu Killinger, care-l consideră ca un element de pondere în P.L. – pentru neutralizarea eventuală a oamenilor acest partid, în cazul când ar intenţiona să jeneze interesele Germaniei în România.

Dl. Gh. Brătianu a mai contestat chiar şi unele întrevederi cu membrii guvernului, ori eu care aveam un serviciu de pază la Preşidenţie şi locuinţa D-lui Mareşal şi D-lui Mihai Antonescu, primeam foarte dese comunicări asupra vizitatorilor D-lui Gh. Brătianu la Preşedinţie şi care durau ore întregi. Nu a fost act politic important în timpul războiului ca dl. Gh. Brătianu să nu fi vizitat Preşidenţia şi, în special, pe M. A. Antonescu şi nu rareori am aşteptat să intru în audienţă de serviciu la acesta - ore întregi - din cauza convorbirilor intime cu dl. Gh. Brătianu.

Tot din informaţiunile şi verificările mele ştiu că dl. Gh. Brătianu, în diferite cercuri politice din Capitală, apăra politica guvernului - ca nefiind alta posibilă în acea vreme.

Situaţia penibilă în care s-a găsit dl. Gh. Brătianu în faţa întrebărilor noastre când căuta timp de reflecţiuni, printre frazele: «Nu înţeleg conţinutul întrebării, n-am sesizat ce voiţi a spune» - a înlesnit onoratului Tribunal, convingerea că noi am spus adevărul, iar d-sa divaga informele vagi, spre a contesta faptele petrecute şi atitudinile reale ce le-a avut în raporturile cu Germania.

Privind chinuitoarea situație a d-lui Gh. Brătianu, mi-am amintit legenda noastră din bătrâni care spune că, în momentele când se zbuciumă viața poporului şi el îşi caută drumul adevărului în problemele naționale, spiritele marilor eroi ai trecutului, scoboară deasupra mulțimilor adunate şi veghează la soarta generațiilor viitoare. Simțeam duhul marelui Nicolae Iorga, care ne întreba cu mustrare: «Acesta este urmaşul meu la Academia Română»?

Avea desigur dreptate, căci, cum va stabili adevărul istoric un om care contestă faptele şi atitudinile pe care el însuşi le-a avut şi le-a manifestat? De altfel, întrebarea unică pusă de dl. acuzator şef Stoian a confirmat şi afirmațiile mele şi lamentabila postură în care s-a situat în fața onor Tribunalul Poporului, profesorul de istorie şi prezumtivul şef al P. L. dl. Gh. Brătianu.

Dl. Iuliu Maniu se preface că nici nu mă cunoaşte.

A fost nevoit să confirme relațiunile mele directe şi indirecte cu d-sa.

De asemenea cu greutate a fost nevoit să recunoască intervenția mea spre a-l determina sa corecteze anumite imprudențe ce puteau fi fatale pentru țară.

A negat că primele condiții de armistițiu le-a primit de la mine, prin cifrul ce posedam. D-sa şi în numele D-lui Dinu Brătianu au comunicat prin mine Mareşalului Antonescu că nu pot fi primite acele condițiuni, că tratativele trebuie să continue, ceea ce desigur a contribuit la întârzierea rezultatelor şi crearea unei situațiuni intonabile pentru țară.

Deşi a negat, eu confirm însă că i-am comunicat din partea d-lui Mareşal Antonescu că acesta are condițiuni mai bune, obținute direct de la U.R.S.S. prin d-na Kolontai.

Dacă dl. Maniu avea în adevăr relațiuni cu Stockholmul în problema armistițiului, nu era oare datoria sa să-mi comunice pentru d-l Mareşal mersul şi rezultatul acestor tratative?

Impresia mea a fost că d-l. Maniu evită tratativele directe cu U.R.S.S.

* * *

Afirmația d-lui Maniu că a fost cu d-l Mihalache la dl. Mareşal în seara de 22 august - este total inexactă. Eu eram la Cabinetul d-lui Mihai Antonescu şi m-am întreținut cu dl. Mihalache până când d-l Mihai Antonescu l-a condus pe d-l Mihalache la d-l Mareşal. Am ştiut la timp de la serviciul meu de pază al Preşedinției că d-l Mihalache stătuse multă vreme la dl. Mareşal.

D-l Maniu a mai afirmat că organizația Rică Georgescu era numai pentru legături politice externe. Eu, ca cunoscător al dosarului, afirm că marea majoritate a mesageriilor conținea spionaj în defavoarea armatei române; că membrii organizației, după arestare, s-au servit de paravanul aşa zisei acțiuni politice căutând să justifice întrebuințarea unei importante sume de bani în propaganda în Ardealul de Nord, fapt

verificat şi dovedit inexact.

* * *

În legătură cu venirea în țară a echipei de paraşutişti englezi, condusă de colonelul De Chastlain, menționez că 3 zile înainte de venirea acestora, am fost informat în scris şi adresa se găseşte la Serviciul Secret, venită de la Serviciul de Informații al Armatei Germane, care mă aviza că va veni în țară un colonel englez care se va întâlni cu d-l Maniu la Băile Herculane. Acest fapt ne-a pus într-o situație critică față de germani şi din această cauză misiunea colonelului Chastlain a fost descoperită de la început.

Mai menționez că dl. Mareşal Antonescu, în dorința de a obține relațiuni directe şi rapide cu U.R.S.S. În vederea armistițiului, m-a autorizat să caut a stabili o legătură directă cu Serviciul de Informații Sovietice, prin echipa de paraşutişti sovietici Petrescu-Kis, ce fusese arestată la aterizare de jandarmi. Această legătură nu a putut fi realizată, întrucât unul din membrii echipei îşi fracturase piciorul la căderea cu paraşuta şi nu se putea deplasa - iar aparatul de telegrafie ce-l posedase se defectase la căderea pe pământ şi cifrul se pierduse.

Dl. Maniu a negat şi faptul că eu i-am prezentat ultimatumul de 72 ore ale puterilor aliate, cât şi discuția avută cu d-sa în această ocazie. Faptul este perfect exact aşa cum l-am relatat eu, iar măsurile luate de d-sa cu acea ocazie – chemarea lui Ştirbei la Ankara şi trimiterea lui Vişoianu la Cairo - nu au făcut decât să întârzie tratativele.

Cu ocazia ultimei întrevederi cu dl. Maniu, cu 10-15 zile înainte de armistițiu, d-sa a stăruit ca dl. Mareşal Antonescu să fie acela care să facă armistițiul, afirmând că vorbeşte şi în numele d-lui Dinu Brătianu. Nu mi-a pomenit nimic de Blocul Democratic şi chiar la remarca mea că germanii au cunoştință de realizarea acestei organizații politice şi-l rog să-i acopere acțiunea, d-sa nu mi-a dat nici un răspuns, ca şi cum această organizație n-ar fi existat. Ştiam însă din informațiile mele că intenția care stă la baza constituirii acestei organizații politice nu era alta decât de a-i ține pe comunişti legați de d-sa ca să nu facă vreo acțiune separată, iar tratativele lui Mihai Popovici nu aveau alt rost decât să-i poarte pe comunişti cu vorba şi să întârzie cât mai mult o acțiune hotărâtă a Blocului, aşa cum comuniştii o cereau.

După armistițiu am văzut la Dobreşti pe dl. Mihalache, când d-sa mi-a povestit audiența din seara de 22 august la Mareşal - singur, fără dl. Maniu, afirmându-mi că în acea seară a rămas înțeles cu dl. Mareşal ca acesta să facă armistițiul; d-l Mihalache mi-a afirmat că d-sa a tratat în numele d-lui Maniu şi Dinu Brătianu. Mi-a adăugat că dl. Mareşal Antonescu i-a spus că ultima întrevedere cu Hitler a fost foarte dezagreabilă pentru d-sa, că d-l Mareşal Antonescu i-a comunicat unele lucruri pentru care i-a luat cuvântul de onoare că nu le va relata nici d-lui

Maniu. Cum dar susține dl. Maniu că a fost şi el cu dl. Mihalache la dl. Mareşal? Şi, în sfârşit, dl. Mihalache că dl. Brătianu este acela care a încurcat lucrurile, întrucât din modul cum a relatat întrevederea cu Mareşalul în dimineața zilei de 23 august, la Snagov, s-a tras concluzia că Mareşalul nu vrea să încheie armistițiul, ceea ce şi d-sa contestă, întrucât stabilise definitiv cu dl. Mareşal, în seara zilei de 22 august şi acesta convenise să facă el Armistițiul.

Acesta este adevărul şi nu cel pe care l-au afirmat d-nii Maniu şi Gh. Brătianu.

În ceea ce priveşte linia generală politică şi relațiunile celor două partide cu guvernul de la septembrie până la armistițiu, relatez în rezumat următoarele:

Relațiunile erau în permanență şi erau întreținute şi erau din cele mai bune. Dl. Gheorghe Brătianu făcea legătura cu d-l Mihai Antonescu şi d-l Mihalache cu dl. Mareşal Antonescu.

Că a existat o înțelegere tacită şi permanentă ca guvernul să ducă perioada politică cu germanii, iar cele două partide să sprijine din umbră această acțiune şi să constituie rezerva pentru viitor.

Au ştiut de Pactul Tripartit, au fost consultați la începerea războiului şi au consimțit ca numai la terminare să se facă un guvern de uniune națională.

Că nu au protestat nici la Plebiscit, ci s-au abținut de la vot din tactică politică, neştiind care va fi rezultatul şi lăsând astfel calea deschisă pentru ambele ipoteze.

Că au existat mai multe întrevederi directe între dl. Mareşal şi d-nii Dinu Brătianu şi Maniu, iar alte legături cu Maniu au fost întreținute prin mine, că în timpul rebeliunii toți aceşti vajnici luptători şi prietenii lor politici dispăruseră în conspirativitate, iar atunci când noi ceream oameni ca să organizăm redutele de rezistență pe cartiere contra asalturilor legionare, nu ni s-a dat nici un concurs.

Că valoarea protestatară a memoriilor, prin însăşi acțiunea celor două partide, se reduce la valoarea unor fițuici manifeste pe care le împrăştiau în public. Era suficient să aibe acte înregistrate cu dată certă la Preşedința Consiliului de Miniştri, spre a le putea specula mai târziu ca „ acte istorice “.

Dar care era importanța ce o dădeau atunci acestor scrisorele rog a se vedea declarația mea din dosar.

Dacă am căuta să facem un tablou al victimelor celor două partide, în raport cu măsurile represive de război, nu am avea cu ce să-l completăm.

În schimb, însă, putem scrie registre întregi cu numele organizațiilor bancare şi industriale care au profitat de pe urma românizării, camuflajul întreprinderilor evreieşti, afacerile cu germanii şi îmbogățiții de război din cele două partide.

Cu toate negațiile și protestele d-lor, toate aceste afirmațiuni ale mele au fost confirmate în timpul dezbaterilor.

Desigur că aveau tot interesul ca asemenea destăinuiri și altele pe care spațiul restrâns nu mi-l permite astăzi - să nu se mai producă și astfel m-au trimis în Rusia, ca să scape de un om incomod și să adoarmă pentru totdeauna glasul aceluia care știa prea multe din subteranele vieții politice românești, întrucât trăise 24 ani în tainele vieții intime de stat.

Erau sclavii convingerii rezultată din propaganda germană asupra așa ziselor metode sovietice de reprimare a oamenilor.

Totul a fost o minciună și iată că generozitatea rusă mi-a îngăduit să pot vorbi astăzi și să spun tot adevărul.

De aceea, să facem un act de recunoaștere publică și să dăm cezarului ce este al cezarului.

Să aruncăm vălul minciunei și să avem curajul a spune realitatea. Toată acea propagandă a fost falsă și n-a urmărit decât să împiedice orice posibilitate de înțelegere între poporul rus și român, căci, d-lor judecători, am mai constatat, la Moscova, că factorii responsabili cu care am vorbit depuneau un deosebit interes pentru România și durerile ei, privind cu competență și seriozitate probleme românești și cu dorința fermă de a înlătura toate piedicile și toate asperitățile care stau în calea înțelegerii de viitor între cele două popoare și-mi spuneau:

«Avem datoria să descoperim aceste surse de neînțelegeri pentru ca guvernele să poată lua măsuri de îndepărtare a lor.

Mi-au vorbit sincer și deschis și nu se ascundeau în dosul echivocurilor.

Și acum, ca ultim cuvânt, vă rog a-mi permite să mă adresez d-lui acuzator public Săracu,

M-ați cercetat cu toată seriozitatea, dar cu corectivul - pentru aceasta vă aduc elogiul meu.

Am avut unele accente tari în apărarea mea, pe care vă rog să le iertați, în forma în care ele s-au făcut. Cu aceeași sinceritate însă sunt nevoit să vă mărturisesc că păstrez în sufletul meu o umbră de îndoială și de rezervă.

Și de aceea cred că poate acuzarea nu și-a făcut datoria întreagă așa cum era dreptul și obligația ei. Ea a adus pe banca acuzării un funcționar ca să-l facă responsabil de actele unui guvern cu puteri depline - dar care a fost sprijinit - direct și indirect - de cele două mari partide, în declararea și purtarea războiului.

Că acuzarea nu a adus în fața judecătorilor poporului pe toți acei ce au participat și colaborat la acțiunea guvernării Mareșalului Antonescu, pe toți cei care au acceptat toate compromisurile, pe toți cei ce au profitat în toate felurile din necazurile și durerile acestei țări în epoca zilelor triste pe care le-au trăit.

Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal al Poporului.

N-am avut posibilitatea să dau oprea mare dezvoltare substratului politic real al întregii perioade de război.

Am abuzat destul de întreaga D-vs. răbdare şi bunăvoinţă.

Vă cer iertare şi vă rog să primiţi respectul meu şi întreaga mea recunoştinţă.

Am înţeles însă să spun atât cât timpul şi cadrul mi-a îngăduit - adevărul în trista lui realitate ca să-l ştiţi şi dvs. care trebuie să judecaţi pe toţi, să-l afle şi ţara care aşteaptă o dreaptă judecată şi pentru cei ce au fost aduşi pe drept sau pe nedrept aici, dar şi pentru cei ce au rămas în umbră ca să profite de toată durerea noastră.

După cum lumina soarelui nu se împiedică de praful ce-l întâlneşte în calea ei, tot astfel judecata d-voastră dreaptă să pătrundă în toate tainele adevărului".

* * *

Am ţinut să redau integral memoriul lui Eugen Cristescu pentru că el ne oferă posibilitatea să tragem unele concluzii importante şi cu privire la condiţiile în care s-a desfăşurat, nu numai acest proces, ci şi cu plivire la unele aspecte mai generale.

Înainte însă de a-mi expune punctul de vedere doresc să fac o precizare. Consider că toţi cei condamnaţi pentru că au slujit interesele României până al 23 august 1944, precum şi toţi cei condamnaţi pentru atitudinea lor potrivnică noului regim politic instaurat după această dată, trebuie consideraţi martiri ai neamului românesc, chiar dacă unii dintre ei, în cursul cercetărilor la care au fost supuşi, ori în timpul proceselor judiciare ce le-au fost intentate s-au abătut de la adevăr şi au făcut unele declaraţii contrare convingerilor lor intime. Trebuie să înţelegem că procesul de dedublare a personalităţii oamenilor, începuse de la primele contacte cu puterea bolşevică. Asuprirea sufletelor începuse. Oamenii au început să înveţe că, într-un regim totalitar, pentru a putea supravieţui, trebuie să vorbeşti şi ceea ce nu gândeşti, sau, mai exact, să nu spui ce gândeşti. Evident că au fost şi oameni care şi-au păstrat verticalitatea, dar au fost oameni de excepţie, care au plătit scump această poziţie. Nu mai insist asupra acestei probleme, care trebuie să constituie subiect de analiză pentru psihologi şi filozofi şi, eventual, sociologi. Ei sunt în măsură să răspundă la întrebarea, cum de a fost posibil ca, aproape 50 de ani, o minoritate să domine majoritatea.

Ce putem constata din examinarea atentă a memoriului formulat de Eugen Cristescu şi în general, a modului de desfăşurare a acestui proces?

În primul rând, putem constata că organizarea proceselor judiciare în faţa tribunalului poporului a avut la bază principiul *„divide et impera"*. S-a încercat crearea unor disensiuni între personalităţile vechiului

regim politic, pentru a le determina să facă declarații unii împotriva altora şi a iluziei că, acuzându-1 pe Mareşalul Antonescu, ar exista o şansă de scăpare. Această strategie nu a reuşit însă, decât în mică măsură. Aşa se explică aducerea în procesul Mareşalului, ca martori ai acuzării, a liderilor partidelor politice, pentru a pune la stâlpul infamiei politica guvernului Antonescu. Raționamentul celor care au regizat procesul, potrivit căruia Gheorghe Brătianu, Ion Mihalache şi Iuliu Maniu, pentru a-şi salva propriile situații, se vor transforma în pionii de bază ai acuzării, s-a dovedit a fi fals. Aceste personalități nu au intrat în acest joc, chiar dacă, în unele probleme, au oscilat sau au avut rețineri, în relatarea completă a adevărului. Era foarte greu în acele împrejurări să fii chiar şi martor în proces, deoarece orice apreciere pozitivă la adresa Mareşalului, te putea transforma din martor, în inculpat, aşa cum de altfel s-a şi întâmplat cu mulți martori. Pe liderii partidelor politice nu i-a putut salva de la închisoare nici faptul că nu au făcut parte din guvernul Antonescu şi nici chiar împrejurarea că au făcut parte din coaliția care a organizat şi realizat lovitura de stat de la 23 august 1944. Asta s-a datorat atât faptului că făceau parte din partide a căror ideologie era contrară ideologiei comuniste şi deci potrivit principiului bolşevic, cine nu este cu noi este împotriva noastră, dar şi faptului că, în cadrul procesului, nu au mai înfierat politica guvernului Antonescu.

În memoriul său, Eugen Cristescu îşi face apărarea sa proprie, apărare de altfel concludentă cu privire la nevinovăția sa pentru „crimele" care i s-au pus în sarcină.

Dar, în loc să se rezume la această apărare, el a trecut la acuzarea personalităților politice, prin faptul că, în mod insistent, a căutat să demonstreze că aceştia nu s-au opus politicii guvernului Antonescu şi că, neoficial, au sprijinit acel guvern. Acest lucru este real, dar apare bizară insistența cu care Eugen Cristescu susținea că: „... acuzarea nu a adus în fața judecătorilor poporului pe toți acei ce au participat şi colaborat la acțiunea guvernării Mareşalului Antonescu...".

Elogiile pe care Eugen Cristescu le aducea U.R.S.S., sunt, de asemenea, surprinzătoare, fiind greu de crezut că, timp de 20 de luni, cât a fost ținut prizonier în U.R.S.S., s-a reuşit convertirea sa la bolşevism. El ne prezintă conducerea sovietică deosebit de interesată pentru „România şi durerile ei" şi dorința lor de a înlătura toate asperitățile care stau în calea înțelegerii între țările noastre.

Putem oare crede că Eugen Cristescu ar fi uitat că neînțelegerile dintre România şi Rusia nu au avut altă cauză decât dorința imperiului de la Moscova, sau de la Petrograd, de a-şi însuşi pe nedrept şi de a stăpâni o parte din pământul românesc? Nu putem să credem aşa ceva, iar singura explicație a acestei atitudini constă în aceea că lui Eugen Cristescu i s-a oferit o şansă pentru a-şi salva viața, şansă pe care, în

mod firesc, a acceptat-o. Este posibil ca aceasta să fie şi explicaţia faptului că pedeapsa cu moartea aplicată de tribunalul poporului î-a fost comutata în detenţiune pe viaţă. Oricum, condamnarea sa rămâne la fel de abuzivă ca şi a celorlalţi acuzaţi.

* * *

Pentru cunoaşterea adevărului, este necesar să prezentăm şi declaraţiile personalităţilor la care a făcut referire Eugen Cristescu:

Astfel, *Iuliu Maniu,* în faţa instanţei de judecată, la 11 mai 1946, a declarat următoarele:

„Înainte deformarea guvernului Antonescu nu am avut ocazia să-l văd pe Ion Antonescu.

Înainte de abdicarea Regelui Carol am avut o întrevedere cu acuzatul Ion Antonescu şi ne-am hotărât ca nici unul dintre noi să nu primim nici o însărcinare din partea fostului Rege. De asemenea, Dinu Brătianu, Gheorghe Brătianu şi cu Stelian Popescu. Cu ocazia acelei întrevederi am stabilit că, dacă Regele Carol va abdica, să participăm toţi la guvern, fără a preciza cine va fi prezident, dl. Mareşal Antonescu rezervându-şi Ministerul de Interne şi cel de Război.

Întrevederea a avut loc la Ploieşti, după care eu am plecat la Cluj. Urma ca, după trei zile, eu să-l reîntâlnesc la Bucureşti şi împreună să ne ducem la Regele Carol unde să căutăm a obţine abdicarea.

Înainte de a sosi eu la Bucureşti, Regele Carol l-a chemat în audienţă pe Ion Antonescu, căruia i-a oferit să formeze guvernul, ceea ce Ion Antonescu a refuzat, dat fiind înţelegerea noastră de a nu primi nici o însărcinare din partea Regelui Carol. În aceeaşi seară l-am întâlnit pe mareşalul Antonescu, care mi-a comunicat rezultatele audienţei avute şi mi-a reconfirmat înţelegerea avută.

În aceeaşi noapte a fost chemat din nou în audienţă mareşalul Antonescu. Ce s-a întâmplat însă în acea noapte eu nu ştiu. A doua zi am aflat că Ion Antonescu a primit însărcinarea de a forma guvernul, cu condiţia de a fi conducătorul Statului şi de a i se transmite unele din prerogativele regale. De la această dată nu l-am mai văzut decât după ce a format guvernul, după abdicarea Regelui Carol.

După constituirea guvernului Antonescu, în întrevederea pe care am avut-o cu Ion Antonescu d-sa nu mi-a propus ca membri ai Partidului Naţional Ţărănesc să intre în guvern, cred că nu mi-a făcut această propunere şi că Partidul Naţional Ţărănesc nu ar fi putut primi să participe la o guvernare dictatorială, însă mi-a cerut a-i da ca tehnicieni unii oameni de ai noştri. Mai precis, nu mi-a cerut a-i da tehnicieni, ci în cazul când va alege astfel de persoane făcând parte din partidul nostru să mă învoiesc a accepta să colaboreze. Am învoit acest lucru însă nu sub forma unei colaborări politice, ci numai ca tehnicieni administrativi. În acest fel au fost numiţi doi secretari generali, d-l Gerota imediat şi, mai târziu, d-l

Grigore Popescu, tehnicieni în materie comercială şi industrială la Ministerul Aprovizionării.

Nu am admis în nici un fel, nici cu aprobarea mea, nici fără aprobarea mea, să intre vreun ministru membru de partid, iar dacă va alege funcționari administrativi să participe numai dacă îmi va cere anterior învoirea, înțeleg respectivul domn.

Nu poate fi vorba de o rezervă față de acest guvern, deoarece eu eram categoric contra guvernului.

Am avut contact politic cu toți şefii de partide şi toți primii miniştri, chiar dacă ei erau adversari politici ai mei şi în acest fel au fost legăturile mele cât şi întâlnirile mele cu Ion Antonescu fără nici o altă semnificație.

Nu am înțeles să sprijin guvernarea Antonescu. Dar, dat fiind că tara era în schimbare de regim şi cu regele gonit de pe tron, nu înțelegeam, ca orice român, să fac greutăți.

Numai din gazete am aflat începerea războiului României contra U.R.S.S.-ului.

Dl. ministru Antonescu m-a vizitat într-o altă împrejurare după începerea războiului. Nu este exact că m-ar fi vizitat înainte de începerea războiului.

Este inexact că la mine în casă s-ar fi purtat conversații politice pentru formarea unui guvern în preajma războiului în care să participe un reprezentant apropiat al meu.

Este însă adevărat că dl. Ion Mihalache mi-a comunicat că i s-a făcut oferta în preajma războiului de a intra în guvern ca viceprezident. În urma convorbirilor dintre noi şi sfaturile ce i-am dat, am hotărât ca nici dl. Ion Mihalache şi nici vreun alt membru al partidului meu să nu intre în guvern.

În preajma războiului, într-o întrevedere avută cu dl. M. Antonescu, i-am declarat că sunt categoric în contra războiului cu U.R.S.S., mai ales că se punea problema a se duce un război sfânt împotriva U.R.S.S., dar am fost pentru reluarea Basarabiei şi Bucovinei, pentru că socoteam că cedarea Basarabiei s-a făcut în împrejurări ruşinoase, făcute de dl. Tătărăscu şi pentru că eram clar față de întreaga situație din Europa, că în prima fază a războiului, Germania putea avea succese foarte importante față de Rusia şi pentru că găseam ca neindicat ca Germania să puie mâna pe Basarabia şi Bucovina, ceea ce ar fi însemnat mărirea spațiului ei vital la care tindea.

Asupra poziției mele dau următoarele explicațiuni: Basarabia, Bucovina este teritoriu național, a fost şi este pământ românesc şi a călca armata noastră acest teritoriu este just, pe când a face un război de cucerire peste Nistru este injust.

Explicația ce o dau este că Basarabia nu putea fi sacrificată nici pe cale de război, dar nici pe cale diplomatică, fără acordul U.R.S.S.-ului, dar în

acele împrejurări era preferabil să o ocupe armata română decât armata germană, aşa cum am arătat mai sus.

Sub nici un fel de cuvânt nu aş putea spune că România a făcut bine că a intrat în război cu U.R.S.S. Chestiunea prezintă o problemă tactică, politică şi militară şi aceasta trebuia să fie rezolvată, fireşte, de guvernul care conducea ţara şi apreciez că şi în politică tonul face muzica.

Apreciez că acuzaţii din boxă sunt singurii care au a răspunde de politica lor, deoarece nu au consultat pe nimeni, nici ţara şi nici opinia publică, ceea ce este necorespunzător şi din punct de vedere internaţional şi din punct de vedere naţional.

Ei sunt singurii responsabili că şi-au asumat răspunderea, că au condus politica greşit, iar noi am protestat prin diferite memorii şi întruniri publice.

O politică se poate face bine şi se poate face rău. Şi cea mai bună intenţiune se poate transforma într-o crimă.

Actul politic al intrării în război nu am avut ocazia să-l aprob; când mi s-a oferit ocazia l-am dezaprobat.

După izbucnirea războiului dl. M. Antonescu m-a încunoştiinţat despre anumite declaraţiuni politice pe care le ducea în Madrid cu ambasadorul Statelor Unite din America.

Cu această ocaziune este adevărat că am recomandat d-lui M. Antonescu ca, în conversaţiunile cu ambasadorul de la Madrid, să fie utilizat şi dl. Dr. Manoilă, care nu este membru al partidului nostru şi este director general al Statisticii.

În iarna 1943-1944, realizând legături cu Naţiunile Unite la Cairo, generalisimul Willson mi-a cerut să trimit acolo un emisar trimiţându-mi în acest scop o telegramă, printr-o legătură telegrafică fără fir ce o posedam. L-am pus în curent pe Ion Antonescu cu această telegramă, trimiţându-i textul şi am cerut să dea posibilităţi de plecare, viză de ieşire, d-lui Ştirbei, pentru apleca la Cairo ca reprezentant al meu. Dl. mareşal Antonescu mi-a acordat această viză şi dl. Ştirbei a plecat la Cairo, iar mai târziu am mai putut trimite şi un alt reprezentant al meu, pe dl. Vişoianu, ca Consilier al D-lui Ştirbei.

Nu este exact că Ministerul de Externe m-ar fi informat de cursul tratativelor de la Cairo, ci eu am informat Ministerul de Externe pe dl. M. Antonescu de mai multe telegrame primite de la dl. Ştirbei, în scopul ca aceste rezultate să fie cunoscute de d-sa pentru a nu se întretăia cu tratativele ce se duceau la Madrid. De rezultatul tratativelor, adică de condiţiunile de armistiţiu eu l-am informat pe d-l M. Antonescu şi d-lui pe mine.

La data de 13 aprilie 1944 am primit o comunicare radio-telegrafică de la Ştirbei în care mi se comunicau preliminariile armistiţiului. Intr-o întâlnire ce am avut cu M. Antonescu, într-o casă neutră, l-am pus în curent

cu comunicările primite.

Este inexact că dl. M. Antonescu mi-ar fi trimis mie condițiunile armistițiului, încheiate la Cairo şi primite de el prin intermediul legației de la Ankara.

Este adevărat că într-o întrevedere ce am avut-o într-o casă particulară la Bucureşti, cât şi într-o întrevedere avută cu d-sa la Snagov, dl. M. Antonescu mi-a comunicat că ar fi primit comunicări asupra condițiunilor armistițiului de la Stockholm, că ar fi fost comunicate de d-na Kolontai, ambasadoare sovietică la Stockholm, nu m-a interesat această comunicare a d-lui Antonescu, mai bine spus, nu am pus prea mare cont pe asta, deoarece şi eu aveam legături cu d-na Kolontai printr-un prieten ce-l aveam la Stockholm şi care făcea comunicări radiotelegrafice la Bucureşti. Comunicările de la Stockholm le aveam şi pe altă cale.

Nu este exact că am cerut d-lui M. Antonescu de a trata tot eu cu sovieticii, în numele opoziției, deoarece un astfel de punct de vedere este contra firei mele să cred că ceea ce tratez eu este mai important decât ceea ce tratează guvernul țării.

Este adevărat că rezultatul tratativelor de la Cairo nu m-au mulțumit complet, din cauze că, şi în aceste preliminarii, se arăta că Basarabia şi Bucovina rămân U.R.S.S., şi pentru că U.R.S.S. nu convenise că armistițiul să fie semnat la Cairo, ci la Moscova, ceea ce eu nu socoteam de bine pentru țară, deoarece ştiam că, la Moscova, nu se poate semna armistițiul decât după ce s-ar fi deschis front pentru Armata Roşie, deci după ce noi am fi satisfăcut condițiunile oneroase pentru noi, adică noi să fi ieşit din Axă, noi să fi deschis frontul ceea ce era obligamentul de căpetenie al nostru, în schimb restul condițiunilor trebuiau să se stabilească ulterior după ce noi ne-am fi îndeplinit obligamentele, deci nu era un echilibru între situația țării noastre şi între aceea a U.R.S.S.

în momentul când s-au cunoscut condițiunile de la Moscova, Mareşalul Antonescu făcea obiecțiuni asupra condițiunii ca armata română să întoarcă armele contra Germanilor, obiectând că o chestiune de onoare militară îl oprea a face acest lucru şi fiindcă nici nu prevedea un rezultat bun din această situație. Am obiectat că din punct de vedere politic obiecțiunea nu este justă şi în această situație ar fi indicat să predea altcuiva sarcina de a încheia armistițiul pentru a nu fi pus în conflict cu legile onoarei militare.

Condițiile preliminare de la Stockholm nu le cunosc exact.

După câte mi s-a comunicat însă, erau condiții egale cu acelea de la Cairo. Atât de la Cairo-Stockholm cât şi din Londra mi se comunicase că Transilvania sau cea mai mare parte va fi a noastră, ori evident că în toate aceste condiții se lăsau o latitudine care nouă nu ne convenea, dar atât de la Cairo, cât şi de la Stockholm mi s-a comunicat că, dacă nu accept aceste condiții, vor veni zile groaznice pentru țara românească şi că

tratativele vor fi rupte.

Şi la Cairo şi la Stockholm, în tratativele ce au urmat, mi s-a comunicat că într-adevăr întoarcerea armelor armatei române contra nemților nu este o chestiune esențială şi că dânsa va fi necesară numai în cazul când trupele germane se vor opune guvernului care va semna armistițiul.

Şi în adevăr că aşa a fost, arăt că mă aflam la Palatul Regal în timpul bombardamentului german asupra Bucureştiului şi Palatului şi a venit generalul Gestemberg care, în conversațiile ce a avut, a comunicat că trupele germane se vor retrage din Bucureşti, dacă vor fi lăsate, încetând bombardamentul şi necontinuând marşul coloanei ce se îndrepta spre Bucureşti şi el personal o va întoarce înapoi. În aceste condițiuni li s-au dat asigurări că poate părăsi regiunea şi a şi părăsit-o, însă nu s-a ținut de cuvânt continuând bombardamentul şi acțiunea militară, ceea ce a determinat şi începerea ofensivei noastre.

Tratativele de la Stockholm aveau un caracter particular, totuşi de la Stockholm mi s-a comunicat că U.R.S.S. ar fi dispus ca în ceea ce priveşte condițiunea de a lupta contra nemților, această condițiune să nu se pună decât în cazul unei atitudini ostile a trupelor germane în cazul semnării armistițiului tot de la Stockholm s-a comunicat că o parte a țării va fi scutită de a fi folosită de trupele sovietice în trecere. Aceste condițiuni au fost comunicate şi de d-na Kolontai însă ele nu au căpătat formă definitivă şi nu au devenit formale în condițiunile de armistițiu, de la Cairo, numai în cele de la Moscova. După semnarea armistițiului de la Moscova, mareşalul Malinovschi a declarat că toate tratativele anterioare ce s-au dus pentru încheierea armistițiului nu mai pot fi ținute în seamă din moment ce condițiunile au fost semnate la Moscova, şi în aceste condițiuni a trebuit şi nu am avut ce face altceva decât să ducem ofensiva contra nemților.

De această modificare a condițiunilor în ceea ce priveşte lupta contra nemților nu am putut aviza nici pe d-l Ion Antonescu, nici pe d-l M. Antonescu, deoarece ele mi-au fost avizate prin Stockholm, în ultimul moment şi nu informă oficială.

în ziua de 22 august 1944 am fost cu dl. Mihalache la dl. Ion Antonescu căruia împreună i-am comunicat că România trebuie să iasă imediat din Axă şi că trebuie să încheie armistițiu; d-sa mi-a răspuns atât mie, cât şi d-lui Mihalache, că armistițiul nu se poate face, fiindcă armata germană este prea puternică în România. Nu pot preciza la ce oră a zilei a avut loc această întrevedere între mine şi d-l Mihalache, pe deoparte, şi dl. Antonescu, pe de altă parte.

Deoarece eu consideram că armistițiul trebuie făcut într-un cadru larg național şi că, la armistițiu, era necesar să participe şi Ion Antonescu, datorită autorității morale pe care o avea cât şi sprijinul armatei de care se bucura, am trimis pe dl. Mihalache să se ducă din nou la d-l mareşal şi să

insiste la dl. mareşal Antonescu, ca el să ia în mână, adică mareşalul Antonescu să ia în mână această mare tranzacțiune națională, care era armistițiul.

În aceeaşi seară de 22, dl. Ion Mihalache, reîntors de la mareşal, mi-a comunicat pe scurt că intervenția d-sale pe lângă mareşal nu a avut succes.

A doua zi dimineață l-am însărcinat pe dl. Gheorghe Brătianu de a se duce din nou la Ion Antonescu, pentru a-i preciza că este necesar ca mareşalul să încheie armistițiul, noi toți acordându-i tot sprijinul nostru politic şi social în acest scop, dacă Regele va pleca.

Mandatul dat d-lui Gheorghe Brătianu de a oferi sprijin politic era dat în numele şi pentru Partidul Național Țărănesc şi pentru Partidul Liberal.

Şi în dimineața următoare de această dată 23 august 1944 am trimis din nou pe dl. Gheorghe Brătianu pentru a-şi repeta mandatul pe lângă I. Antonescu.

Întors de la întrevederea cu I. Antonescu, dl. Gheorghe Brătianu mi-a comunicat că l-a găsit de astă dată pe Ion Antonescu mai bine dispus, pentru a încheia armistițiul. Această ştire ne-a înviorat şi am căpătat speranța că se va putea ajunge la armistițiu.

Am comunicat palatului această ştire, care, determinat de ştire, a hotărât audiența d-lui Ion Antonescu în după amiaza aceleiaşi zile de 23 August, mi separe la 5 d.m., urmând ca în acea audiență să se stabilească definitiv lucrurile. Nu ştiu ce s-a întâmplat la acea audiență, fiindcă nu am fost de față, nici la Palat nu m-am dus în aceeaşi seară.

Nu ştiu ce s-a întâmplat în noaptea de 23 August, după audiență şi din oamenii de pe la palat am auzit că mareşalul Antonescu ar fi fost arestat. Revin şi arăt că nu am auzit acest lucru şi că nu am avut nici o cunoştință asupra desfăşurării evenimentelor până a doua zi dimineața, în zorii zilei, când a venit la mine dl. Aurel Leucuția şi mi-a comunicat ce s-a întâmplat pe scurt şi că e informat că armata germană vine spre Bucureşti şi că Palatul este bombardat. Atunci eu împreună cu dl. Leucuția m-am dus la Palat ca să văd ce este. Într-adevăr Palatul era sub explozia bombelor germane, au fost omorâți câțiva oameni şi mai mulți răniți. Eu constatând precis că armata germană se apropie în marş militar spre Bucureşti, am vorbit cu dl. general Sănătescu care, în timpul nopții, fusese numit prezident al Consiliului de Miniştri şi, fiind informat de acțiunea generalului Gerstemberg, am stabilit cu generalul Sănătescu că, deoarece trupele germane îşi călcaseră angajamentul, armata română să intre în acțiune pentru depresurarea Bucureştilor.

Despre tratativele armistițiului nu erau încunoştințările făcute decât pentru un cerc foarte restrâns de oameni, ca dl. Gh. Brătianu, dl. D. Brătianu şi 1. Mihalache, în consecință era greu de făcut comunicări şi altora. Acest fapt explică că dl. M. Antonescu nu a fost informat pe cât ştiu

eu, fiindcă eu nu l-am putut informa de schimbarea făurită a condițiunilor prin Stockholm asupra poziției armatei şi ar mai fi o explicație că nu a cunoscut aceasta şi modul rapid în care s-au succedat evenimentele. Şi credeam de asemeni că nu este necesar, deoarece dl. M. Antonescu a avut şi el legături cu d-na Kolontai şi bănuiam că cel puțin cât ştiu eu putea să ştie şi d-lui.

Nu aş putea preciza în amănunte ceea ce am discutat cu Ion Antonescu în seara de 22 august 1944, conversație la care a fost de față şi dl. I. Mihalache, însă, în general, a fost vorba de raporturi între români şi germani şi de situația ce s-ar crea prin rezistența Germaniei. În general atitudinea lui Antonescu a fost binevoitoare pentru armistițiu şi, dacă nu am putut ajunge la înțelegere cu el, este din cauză că nu avea încredere, probabil, în reuşita loviturii.

Dl. Brătianu nu mi-a comunicat că mareşalul Antonescu i-ar fi cerut să aducă scrisori în care să se stabilească şi acordul partidelor pentru încheierea armistițiului pentru chestiunea Basarabiei. Nu-mi aduc aminte să fi fost vorba de scrisori în legătură cu armistițiul între mine şi Ion Antonescu. Dl. Gh. Brătianu, care a declarat aceasta, putea chiar să redacteze această scrisoare sau un alt membru al Partidului Național Țărănesc sau Național Liberal şi nu cred că redactarea unor astfel de scrisori ar fi necesitat timp, fiindcă şi dl. Gh. Brătianu este un admirabil stilist şi în partidul nostru nu sunt oameni mai buni de pană, în orice caz nu-mi aduc aminte să se fi pus astfel de chestiuni sau să se fi făcut astfel de comunicări de către dl. Gheorghe Brătianu.

Eu am fost numit ministru în ziua de 24 august, aşa că nu aveam nici calitatea şi nici obligațiunea de a mă interesa asupra evenimentelor în ziua de 23 şi în care a fost cuprinsă şi noua situație a mareşalului Antonescu. Obligațiunea de a mă interesa este incontestabil că o aveam, am satisfăcut aceste obligațiuni, dar aici sunt ascultat ca martor asupra unor lucruri pe care le ştiu şi pe care le-am trăit şi nu asupra acelora pe care le-am auzit.

Era normal să mă interesez ce a dus la îndepărtarea mareşalului Antonescu, când, în dimineața zilei de 23 august, eu socoteam că e persoana indicată la încheierea armistițiului, de cauzele care au determinat îndepărtarea sa, însă aceste informațiuni nu le puteam avea decât de la M. S. Regele, care, în ziua de 24 august 1944, când eu m-am dus la palat, nu se afla în Bucureşti şi pe care nu l-am mai văzut decât peste câteva zile, când faptul s-a consumat.

Este adevărat că am întrebat pe generalul Sănătescu, pe atunci prezident de Consiliu de Miniştri, despre arestarea mareşalului Antonescu şi faptul că am convenit a intra în guvern în ziua de 24 august dovedeşte că nu m-am desolidarizat de acest procedeu.

Din întrevederile şi discuțiunile avute cu M. Antonescu pot afirma că

acuzatul a manifestat foarte multă solicitudine pentru ca armistițiul să poată fi încheiat în condițiunile care corespundeau părerilor sale. De aceea a înlesnit ca oamenii noştri să poată merge la Cairo.

Am cunoscut programul politic al acuzatului I. Antonescu atât înainte cât şi după 6 septembrie 1940 şi, din această cauză, n-am fost de acord ca un om politic din Partidul Național Țărănesc să intre în guvern.

Înainte de 6 septembrie am fost de acord cu I. Antonescu, care convenise a nu primi nici o însărcinare de la Regele Carol, care era şi el atunci de părere că o guvernare trebuie întemeiată pe opinia publică. Nu a păstrat însă aceste opinii, făcând acte direct contrarii şi, din această cauză, nu am mai colaborat în guvern. A făcut un guvern dictatorial, a făcut înțelegere cu Horia Sima, ceea ce de la început făcea pentru partidul nostru imposibilă o colaborare, deoarece prietenii lui Horia Sima erau antisemiți şi noi nu eram şi, în principiu, Horia Sima era pentru dictatură, ceea ce nu eram, fiindcă noi eram pentru sistem constituțional, parlamentar, precis şi clar.

Fiind militar de profesie, dl. mareşal Antonescu nu avea propriu-zis un program politic fixat în scris şi publicat după a mea ştire, însă ideile sale politice erau cunoscute, fiindcă era o personalitate importantă care avea legături politice.

I. Antonescu, neavând în spatele său o formațiune politică, era natural ca echipa guvernamentală să şi-o formeze din alte formațiuni politice sau din oameni din afara partidelor şi am fost chiar surprins de ce d-sa, ale cărui idei fundamentale politice nu erau acelea ale legionarilor, s-a adresat totuşi legionarilor pentru a forma echipa guvernamentală şi de ce nu s-a adresat Partidului Național Țărănesc sau Partidului Național Liberal, pentru a-i da concurs. Câteva săptămâni înainte de constituirea guvernului din 6 septembrie 1940, la întrevederea ce am avut-o la d-sa acasă, am constatat că era contra orientării politice internaționale alături de Germania şi deci era de acord cu noi şi nu cu legionarii. De aceea nu-mi explic cum s-a întâmplat această schimbare pentru motive pe care nu le cunosc şi pe care nu le-am împărtăşit, deci drumurile noastre s-au despărțit.

Nu se poate face o comparație între apropierea ce a existat între I. Antonescu şi legionari şi între politica de apropiere tactică temporară ce a existat între alte formațiuni politice, chiar Partidul Național Țărănesc şi legionari altă dată.

Apropierea între legionari şi Antonescu s-a făcut pentru guvernare şi chestiuni principale de orientarea statului, pe când înțelegerea dintre Partidul Național Țărănesc şi legionari nu a fost o înțelegere nici de guvernare şi nici de opoziție şi nici politică, ci numai o înțelegere tactică cu scopul înlăturării dictaturii regale şi a înlăturării primului ministru Tătărăscu, care a introdus regimul dictatorial în țară, voind ca, prin

această colaborare tactică, să asigurăm libertatea alegerilor, ceea ce de fapt am realizat.

Din punct de vedere al scopului de a menține ordinea în stat, între programul lui I. Antonescu şi al nostru era perfectă concordanță, însă după noi ordinea în stat se poate menține şi în urma unei libertăți de opinii, dar nu numai prin mijloace de constrângere fizică sau prin forță.

Era evident că, dacă I. Antonescu, în calitate de preşedinte de consiliu, nu era în măsură să se facă ascultat prin alte mijloace de colegii săi din guvern legionari, să ia mijloace de constrângere, însă chestiunea alegerii mijloacelor de constrângere este o altă chestiune. Nu cunosc toate mijloacele de constrângere pe care I. Antonescu le-a luat contra legionarilor care au făcut rebeliunea, fiindcă ele reprezintă un ansamblu. Nu pot face nici o apreciere nici asupra ansamblului măsurilor de reprimare ale rebeliunii, deoarece nu cunosc detaliile. Dacă mi s-ar pune întrebarea direct despre fiecare acțiune separată în parte, aş putea să răspund.

În timpul guvernării Antonescu, peste 20 persoane, membri ai Partidului Național Țărănesc au fost arestați şi introduşi în lagăre, fără judecată şi fără procedură. Nu cunosc situația în această privință în ceea ce priveşte Partidul Național Liberal. Au fost câțiva tineri şi din Partidul Național Liberal. Motivele internării în lagăr a național-țărăniştilor a fost propaganda contra guvernului, realizarea unei legături telegrafice fără fir cu străinătatea. În această însă ultimă chestiune trebuie să constat că dl. mareşal Antonescu s-a purtat foarte nobil şi înțelegător.

Este adevărat că I. Antonescu a oferit postul de vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri d-lui I. Mihalache, de asemenea a oferit întreg cabinetul, însă nu de maniera de a constitui bazele unei acțiuni de stat asigurătoare vederilor noastre.

Scopul Cartelului din 1937 cu legionarii a fost dublu: primul scop înlăturarea prin înfrângerea în alegeri a guvernului Tătărăscu; ceea ce am realizat. Al doilea scop fiindcă eu, în principiu, sunt în contra oricărei acțiuni subversive şi ascunse, a fost de a scoate la suprafață acele forțe legionare care lucrau în umbră, pentru a le cunoaşte şi a le putea combate. Şi acest al doilea scop a fost atins, deoarece Garda de Fier a ajuns la ruină, a putut fi cunoscut şi, prin modul cum a guvernat, a putut fi înfrântă şi convinsă că drumul pe care l-a apucat este rău. Nu socotesc că aceasta a fost o experiență periculoasă pentru țară, deoarece cea mai dureroasă experiență este aceea pe care Națiunea este obligată s-o sufere în urma unei guvernări dictatoriale. Mareşalul Antonescu putea la 6 septembrie să vină la putere fără concursul Gărzii de Fier. Garda de Fier însă nu putea veni la putere fără concursul lui I. Antonescu, astfel că personalitatea lui I. Antonescu a determinat venirea la putere a Gărzii de Fier. Exact că personalitatea d-lui I. Antonescu era hotărâtoare în această chestiune. Mareşalul Antonescu a avut cea mai bună intenție când a venit

cu Garda de Fier la putere. El nu a avut intenţiunea nici de a consacra Garda de Fier şi nici dorinţi personale nu l-au împins la guvernare. Dar în acţiunea sa politică a greşit. Nu pot confirma şi nici nega dacă Garda de Fier a fost principala Coloană V-a din România. Întrebarea mi se pare neclară, deoarece nu se precizează dacă este vorba de anumite persoane sau de întreaga corporaţiune.

Nici asupra întregei corporaţii, nici asupra unor anumite persoane din Garda de Fier nu pot să fac una sau alta din afirmaţiuni, deoarece am găsit ulterior foarte mulţi membri ai Gărzii de Fier care au fost buni patrioţi şi oameni de bună intenţiune.

Am intervenit, fie personal, fie indirect, la acuzatul Eugen Cristescu pentru amicii politici şi pentru alţi oameni, pentru a li se îmbunătăţi regimul de lagăr sau pentru a fi scoşi din lagăr. În general era binevoitor şi în multe cazuri m-a satisfăcut şi în multe cazuri m-a refuzat.

În chestiunea cercetărilor cu privire la afacerea cu radio am rugat pe acuzat să facă personal cercetări; le-a făcut el şi, într-adevăr, a ţinut măsura justă în această chestiune. Am avut prin maiorul Goruneanu legături indirecte cu acuzatul Cristescu pentru a uşura situaţia d-lui Petru Groza, care era arestat la Siguranţa Generală. De asemenea am intervenit la Eugen Cristescu pentru a îmbunătăţi situaţia celor aflaţi în lagăr şi pe urmă pentru a fi eliberaţi. Dl. Cristescu i-a dat d-nului Goruneanu o scrisoare a mareşalului Antonescu, pentru a mi-o transmite mie. Scrisoarea mi-a transmis-o şi mi-a cerut ca, chiar în seara aceea, să dau un răspuns scris conform ordinului dat de Antonescu. Scrisoarea pe care am primit-o cu această ocaziune o depun Tribunalului.

Răspunsul scris pe care l-am trimis îl depun Tribunalului. Scrisoarea am dictat-o chiar în acea seară şi am dat-o d-lui Goruneanu, care a transmis-o lui Cristescu şi apoi lui Antonescu.

În cursul dezbaterilor de armistiţiu, pe la sfârşit, am avut legături directe şi indirecte cu acuzatul Cristescu, însă nu este exact că printr-însul am primit textul condiţiunilor de la Cairo. Aceste condiţiuni le-am recepţionat cu propriul meu aparat. Ştiu că acuzatul Cristescu avea telegrame din Cairo de încheierea armistiţiului în cifru Schslei, însă eu primeam aceste comunicări direct prin cifrul meu, care nu era cunoscut. Nu-mi aduc aminte ca, în aprilie 1944, să fi adus nişte condiţii de armistiţiu de la Cairo şi să fi fost transmise din partea lui I. Antonescu, că, dacă le accept, să poftesc să iau guvernul.

Ultimatumul de 72 ore este drept că l-am primit, atât de la Cairo. Credea l-am primit şi de la el, însă, după cum mi-aduc aminte, trimis printr-o altă persoană. Acest ultimatum de 72 ore l-am primit de la Cristescu, indirect după cât îmi amintesc, în cursul lunei aprilie, însă l-am recepţionat şi eu atunci când a fost dat la 13 aprilie 1942.

În aprilie, când am primit ultimatumul cu condiţiunile armistiţiului, alte

condițiuni mai bune nu se pot obține mai ales că erau însoțite şi de un ultimatum.

Nu s-a semnat atunci armistițiul, deoarece atât eu, cât şi mareşalul Antonescu eram de părere că armata germană era prea puternică pentru a se realiza armistițiul şi, prin urmare, era necesar ca armata rusă să fie mai apropiată de frontul nostru şi, în al doilea rând, ca aliații să ne dea anumite mijloace militare care nouă ne lipseau, în special aviație. Răspunsul meu la ultimatum l-am transmis la Cairo cuprinzând în general cele arătate. Şi prințul Ştirbei mi-a răspuns că a comunicat răspunsul meu ambasadorilor de la Cairo şi totodată că consiliul ambasadorilor nu putea da nici un răspuns, trebuind să aştepte avizul guvernelor lor, şi ne promiteau acest răspuns.

Totuşi, deşi am cerut răspunsul 6 săptămâni, nu s-a primit răspunsul guvernelor aliate. Prin august, Ştirbei ne-a avizat că, deoarece guvernele aliate nu dau nici un răspuns la contrapropunerile în care discutam modalitatea punerii în practică a condițiunilor, de venirea răspunsului însemna că noi trebuia să facem armistițiu pe propriile noastre puteri, acest răspuns a venit în mijlocul lui august şi îmi imaginez că, dat fiind importanța lui, nu era o opinie personală a prințului Ştirbei, ci i s-a sugerat de cercurile diplomatice. În urma acestui aviz, prin mijloace proprii ale țării s-a realizat armistițiul. Din aceasta rezultă că nu noi am tergiversat încheierea armistițiului şi că întârzierea se datoreşte faptului că aliații n-au răspuns la modalitățile de executare. Nu am înțeles a face acțiunea numai pe plan național fără răspunsurile aliaților la modalitățile depunere în practică, pentru a nu se putea spune mai târziu că nu am avut asentimentul aliaților şi a se repeta cazul generalului Volgomorovschi, din Polonia, deoarece cred că acesta este adevărul în chestiunea Poloniei.

Categoric nu am primit nici o comunicare din partea lui I. Antonescu, prin Eugen Cristescu, că ar exista alte propuneri mai favorabile pentru armistițiu transmise de d-na Kolontai de la Stockholm. Cunoaştem însă condițiile de la Stockholm, fiindcă le primisem pe altă cale.

Acuzatul Eugen Cristescu m-a avizat că siguranța germană ştie unde se află postul de radio al meu şi, prin această informație, am putut să continuăm schimbul de informațiuni, întrucât am căpătat informațiuni care au dus la realizarea loviturii.

În ceea ce priveşte acțiunea de desființare a legionarilor întreprinsă de I. Antonescu nu pot face nici un fel de apreciere, dacă a făcut bine sau rău, fiindcă nu se ştie ce întorsătură ar fi luat evenimentele, dacă această mişcare rezista mai departe. În ceea ce priveşte posturile hotărâtoare din guvern, este adevărat că am sfătuit pe I. Antonescu a nu încredința astfel de posturi unor organizații asupra cărora nu dispune, indiferent dacă aceste organizații ar fi fost Garda de Fier sau altele.

La întrebarea ce mi se pune că, dacă cu ocaziunea convorbirii ce am

avut într-o noapte cu I. Antonescu la Snagov, la începutul lunei aprilie 1944, la Snagov, când am discutat condițiunile de armistițiu ce le primisem, I. Antonescu mi-ar fi spus că, dacă le găsesc aceste condițiuni acceptabile, sau dacă d-l Dinu Brătianu găseşte aceste condițiuni acceptabile, să preluăm puterea şi să semnăm armistițiul şi I. Antonescu să ne dea tot concursul militar, răspund că, dacă aş răspunde că nu s-a făcut această propunere, nu ar fi exact, iar dacă aş răspunde că mi s-a făcut şi nu am primit, aş putea avea neplăceri politice, de aceea pentru a se înțelege sensul răspunsului meu la propunerea făcută de I. Antonescu, înțeleg să citesc şi apoi să depun Tribunalului punctul de vedere care l-am susținut atunci şi care se găseşte scris şi înregistrat în scrisoarea pe care am trimis-o d-lui I. Antonescu prin maiorul Goruneanu la altă propunere scrisă de a prelua guvernul.

Ceea ce se citeşte în şedință şi depune este punctul meu de vedere şi cred că elucidează problema. Înțeleg a depune copie.

Nu pot face nici o apreciere generală asupra politicei economice dusă de guvernul Antonescu, deoarece în asemenea domeniu pot fi masuri hune şi masuri slabe. Incontestabil că au fost unele măsuri care au fost bune, ceea ce este în favorul său, dar au fost şi altele pe care eu nu le-aş fi făcut.

În ceea ce priveşte elementele Partidului Liberal în sectorul vieții economice şi mai ales la participarea la societăți cu capital german, nu mă pot pronunța, necunoscând situația, iar în ceea ce priveşte pe camarazii mei de partid, nu ştiu ca ei să fi participat sau să fi făcut societăți comerciale ori industriale cu capital german şi nici nu cred. Nu pot să fac nici o confirmare până nu văd un tablou.

Nu este exact că aş fi vorbit cu I. Antonescu în legătură cu formarea guvernului la 6 septembrie 1940; când s-a format guvernul nu am avut nici o întâlnire cu el în acest timp şi deci nu este exact că i-aş fi oferit ca miniştri în guvern pe dl. Aurel Dobrescu şi Mihai Popovici.

Ulterior însă am avut într-adevăr întrevederi cu I. Antonescu şi i-am arătat că a făcut o greşeală făcând guvernul cu legionarii, indicat ar fi fost să formeze un guvern tranzitoriu de militari şi în orice caz trebuia să se adreseze Partidului Național Țărănesc şi Național Liberal. Apreciez că, în acele clipe, ceea ce numeşte dl. mareşal presiunea străzii, nu era de fapt legionară, ci Partidul Național Țărănesc şi Național Liberal reprezentau opinia publică. Tehnicienii care s-au dat de către Partidul Național Țărănesc nu pot fi socotiți ca un sprijin dat guvernului Antonescu.

Ştiu că, după ce a trecut rebeliunea, s-a abătut un val de teroare asupra comuniştilor cât şi asupra legionarilor, fiind vârâți în închisori şi condamnați la moarte. Am intervenit uneori pentru comutarea pedepsei capitale. În toate cazurile în care am fost rugat am intervenit, eu am avut succes. În toate cazurile în care am fost rugat, am intervenit dat fiindcă

mareşalul Antonescu deținea puterea, am socotit că el era cel mai potrivit să încheie armistițiul, fiindcă, în afară de prestigiul moral, avea atât legături cu armata, cât şi faptul deținerii puterii, ne mai punea în situația de a obține mai întâi puterea, de a face legături cu armata, pe care nu le aveam, şi de abia apoi să încheiem.

În general popoarele sunt contra rezolvării pe cale războinică.

În situația armistițiului, incontestabil că poporul ar fi luptat cu plăcere contra Germaniei, dacă armistițiul nu s-ar fi putut încheia altfel, Ceea Ce S-a şi întâmplat, dar dacă armistițiul s-ar fi putut realiza fără forță armată, cu atât mai bine ar fi fost.

Nu ştiu ca I. Antonescu să fi avut legături cu germanii înainte de 6 septembrie 1940".

Aceasta este depoziția lui Iuliu Maniu, făcută în şedință publică, pe care am redat-o aşa cum a fost consemnată de grefier, cu unele corecturi făcute cu cerneală înainte de semnare. Nu mă voi referi la aceste corecturi deoarece nu prezintă importanță deosebită.

Iuliu Maniu a făcut ulterior unele precizări scrise pe care le-a depus la instanță la 15 mai 1946, în completarea declarației sale. Precizările sunt următoarele:

„Din presa de azi aflu cu mirare că depoziția mea din ziua de 11 mai a.c., dată în fața Tribunalului Poporului, privitoare la întâmplările din ziua de 23 august 1944 şi împrejurarea că am afirmat că nu ştiu ce s-a discutat în ultima audiență pe care mareşalul Antonescu a avut-o cu M. S. Regele, este interpretată în mod greşit. Astfel presa guvernului interpretează că aş fi străin de întreaga acțiune de la 23 august 1944. Deoarece nu vreau să se strecoare această eroare în aprecierea onoratului Tribunal al Poporului, vă rog să binevoiți a lua act că înțelesul depoziției mele, în conformitate cu realitatea, este următorul:

1. Tendința mea şi a partidului meu, manifestată prin memorii, manifeste, adunări, întruniri, propagandă şi alte atitudini publice, precum şi prin pregătirea spiritului armatei, a fost înlăturarea grabnică a regimului lui Antonescu şi încheierea armistițiului cu Națiunile Unite, a căror concretă pregătire s-a făcut prin repetate consfătuiri clandestine, care se țineau atât în diverse întruniri secrete, cât şi în şedințele nocturne de la Palat în prezența Majestății Sale.

2. În afară de această acțiune internă, menită să pregătească opinia publică românească, am întreprins şi am condus, pentru reuşita loviturii de la 23 august 1944, o întinsă acțiune pe plan extern, încă din toamna anului 1940, prin intermediul prietenilor mei, Gr. Niculescu-Buzeşti şi inginer V. R. Georgescu, şi cu ajutorul trimişilor mei din străinătate.

Prin desfăşurarea acestei acțiuni s-au obținut condițiunile de armistițiu, stabilite la Cairo, pe care eu personal le-am acceptat în numele

Partidului Național Țărănesc, la dorința exprimată de reprezentanții celor trei guverne aliate.

Evenimentele de la 23 august 1944 au fost, deci, urmarea logică şi rezultatul direct al acțiunei partidului nostru încoronate prin hotărârile înțelepte şi energetice ale Majestății Sale Regelui.

3. Asupra celor petrecute în ziua de 23 august 1944, eu am fost audiat la Tribunalul Poporului ca martor şi nu ca istoriograf sau organizator; sub povara jurământului eu nu puteam mărturisi decât fapte ştiute de mine direct. Am fost întrebat ce ştiu despre ultima audiență de la Palat a Mareşalului Antonescu şi am precizat că nu pot darelațiuni nefiind martor ocular. Cât priveşte participarea mea la punerea concretă în aplicare a loviturii de la 23 august nu am fost întrebat.

În cazul când mi s-ar fi pus această întrebare, aş fi constatat, pentru deplina clarificare a acțiunei, că amănuntele loviturei le-am discutat în repetate întâlniri cu Majestatea Sa Regele, cu dl. mareşal Stîrcea, cu d-l. Niculescu-Buzeşti - care erau în centrul mişcării, cu dl. general Sănătescu şi cu d-l general Dămăceanu. În ziua de 23 august 1944 d-lor, între altele, mi-au repetat dorința Majestății Sale Regelui de a forma eu guvernul. Nu am acceptat, motivând că, fiind vorba de aplicarea armistițiului, operație prin esență militară, era necesar copreşedintele Consiliului să fie un militar. Am consimțit însă să intru în guvern ca ministru fără portofoliu, spre a da colorit politic şi popular guvernului.

Despre arestarea mareşalului Antonescu am fost informat deodată cu ceilalți conducători ai partidelor din Blocul Democratic imediat după săvârşirea ei, adică în ziua de 23 august 1944, la orele 17,30, prin dl. dr. Aurel Leucuția, de către dl. mareşal al Palatului Mocioni Stârcea. Într-un apartament al locuinței d-lui A. Leucuția se aflau, în acel moment, reprezentanții Blocului Democratic înfrunte cu dl. Pătrăşcanu şi Titel Petrescu, care aşteptau rezultatul loviturii de stat şi chemarea la Palat.

4. în zorii zilei următoare, dl. Gr. Niculescu-Buzeşti m-a anunțat prin dl. Leucuția că germanii pregătesc atacul împotriva capitalei, rugându-mă să mă prezint imediat la Palat

În dimineața de 24 august 1944, fiind la Palatul Regal de la ora 6, am contribuit, împreună cu membrii noului guvern, aflați în Palat, la luarea măsurilor pentru respingerea coloanelor germane, ce se îndreptau spre Capitală, deci la întoarcerea armelor împotriva foştilor „aliați" ai țării; aceasta în timp ce nemții bombardau Palatul Regal, pricinuind morți şi răniți, jertfe ale nerespectării obligațiilor de onoare germane. Am stat în Palatul Regal, care era obiectivul de căpetenie al avioanelor germane, în tot timpul bombardamentului.

Vă rog, Domnule Preşedinte, să binevoiți a dispune ca aceste precizări să fie alăturate declarațiilor mele din 11 mai a.c., pe care le complectează.

Primiți vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea considerațiunii mele".

Semnează Preşedintele Partidului Național Țărănesc, Iuliu Maniu, la Bucureşti, 12 mai 1946.

Înainte de a face unele precizări, este bine să aflăm şi poziția avută la proces şi declarațiile de martori, date de alte personalități ale vieții politice româneşti.

Declarația lui Gheorghe Brătianu:

„Înainte de 1940, cred că legăturile lui Mihai Antonescu cu germanii erau aproape inexistente. După septembrie 1940, legăturile cu germanii, în mod normal, au fost frecvente din cauza rolului pe care îl avea în guvern.

Legăturile lui Mihai Antonescu cu Fabricius s-au făcut prin mine şi cred că tot prin mine s-a făcut şi legătura cu Schikert, corespondent de presă la agenția D.N.B. Ce alte contacte a stabilit ulterior nu sunt în măsură să spun. Ştiu însă că a intervenit la Fabricius pentru ca Ion Antonescu să fie scos de la Bistrița şi pentru aceeaşi chestiune am intervenit şi eu personal.

La întrebarea pusă de Mihai Antonescu, dacă îl socoteam că a slujit interesele germane, răspundea: îl socoteam în guvern ca un element accesibil de a primi sugestiile pe care, ca reprezentant politic, le vedeam, sugestii de ieşire din război, şi din această cauză am susținut participarea sa în guvern, adică l-am îndemnat să continue activitatea sa în guvern, în acest sens şi după rebeliunea din 1941.

Ştiu că Mihai Antonescu a avut dificultăți cu germanii şi, la un moment dat, aceştia au cerut plecarea sa din guvern.

La întrebarea pusă de Mihai Antonescu dacă a slujit interesele germane, pot să răspund că, în domeniul economic, a opus rezistență germanilor ca, de altfel, şi defunctul Ottulescu; pe plan diplomatic a avut acțiuni cu țările aliate prin intermediul legăturilor din Suedia şi Spania şi din această cauză avea neplăceri şi cu Germania, însă din punct de vedere militar, politica ce a dus-o nu a fost la fel de eficientă.

Atât prin mine cât şi prin alții, Mihai Antonescu a ținut la curent pe Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu cu tratativele privitoare la ieşirea din război.

Am fost ținut la curent cu aceste tratative de la începutul lor şi până la sfârşit.

În ultima fază, tratativele pentru armistițiu au fost duse de Barbu Ştirbei şi Vişoianu, la Cairo, de o parte, care erau reprezentanți ai opoziției, însă cu ştiința guvernului. Pe de altă parte, Mihai Antonescu mi-a transmis mie propunerea unui eventual armistițiu, transmis de la Stockholm prin D-na Kolantay delegata Uniunii Sovietice.

Aceste comunicări, Mihai Antonescu mi le-a transmis în luna aprilie 1944.

Cu această ocaziune, Mihai Antonescu a exprimat părerea că necesitatea ieşirii din război se impune într-un termen apropiat.

În aprilie am însoțit pe dl. Dinu Brătianu, la Ion Antonescu, arătându-i-se de către noi, cu această ocaziune, că necesitatea de a începe imediat a unor tratative de armistițiu, Ion Antonescu a spus că nu crede momentul potrivit pentru această chestiune, deoarece nu credea în slăbirea rezistenței germane, în regiunea noastră. Ulterior armistițiul a mai suferit amânări din cauza că sectorul german din țară s-a întărit, din cauza informațiunilor căpătate de germani, din cauza că şi transmisiunea condițiunilor era neclară, şi dădeau loc la nedumeriri.

Nu am intrat în guvern în iunie 1941 deoarece atitudinea Partidului Liberal era ostilă unui război al țării împotriva Uniunii Sovietice. În aceste împrejurări nu puteam participa la guvernare.

Îmi aduc aminte că, fiind informat de începerea războiului, mai bine zis de eventualitatea lui, Dl. Dinu Brătianu a formulat în scris toate rezervele Partidului Liberal, în această chestiune, scrisoarea a fost adresată generalului Ion Antonescu.

Personal nu am rămas indiferent la începutul războiului, deoarece se punea problema teritoriilor cedate Uniunii Sovietice în 1940, însă, pentru a putea intra în guvern, trebuia să am aprobarea şefului meu politic, dl. Dinu Brătianu, şi de aceea l-am îndreptat pe dl. Mihai Antonescu să se ducă la acesta, cunoscând atitudinea şi părerile d-sale.

Nu am fost însă de față la discuția dintre Dinu Brătianu şi Mihai Antonescu.

Dl. Dinu Brătianu, din moment ce războiul a început, şi-a impus rezerva politică a acestor împrejurări în care țara era angajată în război. După ce s-au depăşit granițele din 1940, linia teritoriului din 1940, a făcut memorii şi proteste adresate guvernului, cerând retragerea trupelor din Rusia şi ieşirea din război.

Fiind mobilizat, mi-am făcut datoria pe front, până la demobilizarea mea.

Este adevărat că am fost în zona operativă afrontului de Est, însă numai datorită unui ordin al fostului conducător, care prevedea că toți Decanii de Facultăți din țară să facă un stagiu de trei săptămâni în zona operativă. În urma acestui ordin am fost pe front. În timpul când eram pe front, s-a constituit Asociația Româno-Germană şi, la reîntoarcere, am primit o scrisoare prin care mi se oferea vice-preşedința, pe care eu am refuzat-o. Nu este adevărat că aş fi participat la o şedință anterioară constituirei.

Țin să arăt că ultima întrevedere cu Killinger a fost pentru a-i arăta că situația țării nu mai permite continuarea războiului.

În 942/943, când a fost vorba de unele numiri în administrațiile locale, nu am făcut opunere atunci când dl. Mihai Antonescu a propus câteva numiri din amicii politici ai mei, însă nu a fost vorba de întocmire de liste şi de o colaborare dusă în acest sens.

Nu s-au dat instrucțiuni de către partidul nostru liberal în sensul că ocuparea demnităților locale se face fără aprobări speciale, ci numai de la caz la caz, nu s-au făcut opuneri la numiri.

În dimineața de 23 august 1944, dl. Dinu Brătianu, din partea Partidului Național Liberal, Iuliu Maniu, din partea Partidului Național Țărănesc şi Titel Petrescu, din partea Partidului Social Democrat, ca reprezentanți ai blocului democrat care se formase, şi lipsind Lucrețiu Pătrăşcanu, din partea Partidului Comunist, care n-a fost prezent la aceasta convorbire, m-au însărcinat să comunic Mareşalului Antonescu că îl autoriza ca el să încheie armistițiul. M-am prezentat la Snagov, unde am comunicat d-lui Antonescu mandatul ce l-am primit şi că şefii opoziției sunt de acord ca el să încheie armistițiul în condițiile cunoscute şi dl. Ion Antonescu mi-a cerut să-i aduc un asentiment scris din partea partidelor politice până la ora 3. Am comunicat din nou (celor trei) între timp şefilor politici cererea lui Ion Antonescu de a-i prezenta un asentiment scris Mareşalului Antonescu, urmând a se face redacțiunea formulei asentimentului, care se va formula în cursul zilei. M-am reîntors la Preşidenție la ora 3 şi am comunicat lui Mihai Antonescu hotărârea luată spunându-i că, în cursul zilei, va avea şi asentimentul scris. Revin şi arăt că la ora 3 m-am întâlnit cu Mihai Antonescu. După aceasta, Mihai cât şi Ion Antonescu au plecat la o audiență pe care o ceruseră înainte, audiență care trebuia să aibe loc după întâlnirea mea cu Ion Antonescu.

Dimineața, când am văzut pe Mihai Antonescu mi-a comunicat că Clodius avea o atitudine înțelegătoare pentru ieşirea noastră din război, dezmințită mai târziu, iar în ceea ce priveşte guvernul, care urma să se formeze, nu se punea încă problema unei noi formațiuni, deoarece armistițiul trebuia să se semneze de Ion Antonescu.

Nu este exact că Partidul Național Liberal, deci eu personal, şi dl. Dinu Brătianu am fi sprijinit guvernarea Antonescu. Noi am avut o poziție de rezistență la politica generală dusă de guvernul Antonescu.

Mijloacele pe care le-am întrebuințat, ca scrisori şi memorii, erau singurele mijloace la îndemână şi ele nu rămâneau în cerc închis, ci se difuzau, atât în țară cât şi în străinătate.

Reprezentanții întreprinderilor financiare şi industriale cu legături liberale au apărat întotdeauna interesele economiei româneşti, în special împotriva expansiunei germane. În unele împrejurări reprezentanții guvernului au arătat preocupări asemănătoare.

Subscrierile care s-au făcut de instituțiile financiare liberale s-au făcut ca şi de celelalte instituții financiare, fără a fi făcute cu preocuparea de a sprijini războiul, ci se urmărea în primul rând menținerea echilibrului economic al țării.

În unele împrejurări, comunicări similare, aşa cum am arătat mai sus, am făcut uneori şi d-lui Iuliu Maniu, cu care dl. Mihai Antonescu avea alte

mijloace de legătură.

Ştiu că în politica generală Mihai Antonescu informa şi pe dl. Iuliu Maniu.

În ceea ce priveşte problemele diplomatice ale guvernului ştiu că dl. Iuliu Maniu era informat, iar în ceea ce priveşte greutăţile economice, politica economică a guvernului, cred că dl. Iuliu Maniu era informat însă nu prin mine.

Nu recunosc că aş fi declarat lui Eugen Cristescu, cu ocazia unui dineu, care a avut loc la dl. Papacostea, că eu aş fi fost acela care am determinat pe fostul Rege Carol al II-lea ca, după vizita de la Londra, să facă un voiaj şi la Berkstengaden, la Hitler. Nu recunosc că i-aş fi declarat acuzatului Eugen Cristescu cu această ocazie părerea mea că aceasta este singura politică dusă cu Germania.

Ştiu că memoriile d-lui Iuliu Maniu şi Dinu Brătianu aveau circulaţie destul de mare.

Dl. Buzescu a fost arestat tocmai pentru motivul că au fost răspândite aceste memorii.

În ceea ce priveşte pe acuzatul Buşilă îl cunosc cape un apropiat al partidului liberal, în trecut, şi după cât îl cunosc nu a manifestat niciodată sentimente de ură rasială sau alte idei hitleriste, iar în ceea ce priveşte cinstea personală, nu am auzit nimic din ceea ce i s-ar putea reproşa.

În legăturile pe care le-am avut cu Mihai şi Ion Antonescu apreciez că ele reprezentau legături de ordin personal, însă comunicările ce le făceam erau ale partidului.

În conversaţiile ce am avut la 23 august 1944, am constatat că Ion Antonescu avea ezitări determinate la încheierea armistiţiului, justificate prin sentimentul onoarei sale de a se despărţi de un fost aliat; până la urmă a biruit necesitatea de a încheia armistiţiul".

Declaraţia a fost dată în şedinţa publică din ziua de 9 mai 1946.

Ion Mihalache nu s-a putut prezenta la proces, la timp, astfel că nu a mai putut fi audiat în şedinţa publică, dar a ţinut să-şi depună în scris declaraţia sa, care poartă data de 12 mai 1946 şi are următorul conţinut:

„Domnule Preşedinte,

Prezentându-mă la Tribunalul Poporului, astăzi 12 mai 1946, la orele 8 dim., în baza mandatului de aducere nr. 847, spre a depune ca martor mi-aţi comunicat hotărârea ce s-a luat aseară de a se încheia audierea martorilor.

V-am rugat, totuşi, să binevoiţi a mă audia întrucât am venit de la ţară în acest scop, imediat ce am fost anunţat prin jandarm, anume alaltăieri seară, vineri; că obosit fiind şi având nevoie să revăd note - am cerut prin trimisul meu, ing. Vasilescu, să mi se fixeze ora de audiere pentru azi de dimineaţă duminică - în loc de ieri, la orele 16.

Aţi binevoit a-mi comunica că mă amânaţi pentru orele 18 în loc de 16;

dar trimisul meu m-a găsit după această oră, vina fiind a mea, deoarece nu am aşteptat răspunsul, socotind că cererea mea va fi satisfăcută, întrucât văzusem în gazete o lungă listă de martori aflători în Bucureşti - printre care şi membri ai Guvernului, a căror audiere nu se făcuse încă.

Mi-ați comunicat astăzi, la prezentare, că audierea mea nu se mai poate face; iar la rugămintea de a mi se arăta cine şi cu ce scop m-a propus ca martor - ați binevoit a mă informa.

I. Că am fost propus ca martor în apărare de acuzatul Ion Antonescu prin lista de martori depusă la 1 mai 1946, în care motivează propunerea în felul următor: pentru a dovedi că, în repetate rânduri, am oferit conducerea Statului oamenilor politici, dat fiind că socoteam că nu puteam să-mi iau singur răspunderea şi oamenii politici erau de acord cu războiul antisovietic.

Că din cursul dezbaterilor a mai rezultat că legăturile între Antoneşti şi oamenii politici au fost foarte desfăcute de dl. I. Mihalache şi acuzații îşi fac din acest fapt o apărare.

Tot acuzații încearcă a-şi face o apărare şi din faptul că dl. I. Mihalache a participat ca voluntar pe Frontul de Est şi pretind acest fapt ca o adeziune la războiul antisovietic şi deci o apărare care le foloseşte.

Mulțumindu-vă pentru bunăvoința ce ați avut, v-am comunicat că problemele de conştiință mă obligă ca, cel puțin pe calea unei scrisori, să răspund la cele de mai sus, cu rugămitea de a fi depusă la dosar, ceea ce Dvs. ați acceptat.

Mă grăbesc deci să răspund la chestiunile puse.

I. La punctul I fac următoarele precizări:

***A.** O convorbire între dl. Mareşal Antonescu, dl. Maniu şi subsemnatul la locuința d-lui Antonescu la Băneasa în primăvara 1944, după dezastrul frontului din S. E.*

La un moment dat dl. Gl. Antonescu foarte agitat oferă d-lui Maniu să-şi ia răspunderea.

Dl. Maniu: «Mi-ați mai oferit de două ori!»

Dl. Antonescu: «Nu de două ori, ci de cinci ori! şi prin d-lui! adică prin mine (fusese ceva vag).

Eu am stăruit ca acest lucru să fie imediat lămurit.

Dl. Maniu a arătat atunci că chestiunea a fost precizata în scris între d-sa şi dl. Antonescu ca să nu mai fie discuții şi interpretări eronate.

Şi dl. Maniu a repetat încă o dată că e gata să accepte, dacă i se face posibilă pregătirea terenului.

«Cum înțelegi d-ta pregătirea terenului?» a întrebat dl. Antonescu.

Dl. Maniu a precizat că este necesar contactul cu aliații, înțelegere şi pregătire comună, etc, etc.

Au urmat obiecțiunile d-lui Mareşal Antonescu oferindu-i încă o dată, dar adăugând: «înainte de asta voi consulta pe generali, pe capii bisericii,

pe universitari etc. şi dacă şi ei vor fi de acord, să-şi ia dl. Maniu răspunderea!»

Mi-am permis să reflectez atunci faţă de dl. Mareşal; istoria nu judecă oamenii politici după propuneri irealizabile, ci după rezultatele obţinute pentru Ţară în momente grele.

***B.** Precizările scrise invocate de dl. Maniu, care fixează cele două atitudini priveau:*

a) Scrisoarea dictată de dl. Antonescu d-lui Goruneanu în25 decembrie 1943, spre a fi încredinţată d-lui Maniu;

b) Răspunsul imediat al d-lui Maniu.

Aceste scrisori au fost depuse la dosar de dl. Maniu.

Prin ele se lămuresc poziţia noastră şi poziţia guvernului Antonescu atât în ce priveşte politica internă; unii pe terenul democraţiei, altul al dictaturei; cât şi în politica externă; Guvernul cu Axa până la epuizarea tuturor speranţelor şi încercărilor; noi: retragerea cât mai grabnic posibil din cleştele Axei şi trecerea lângă Aliaţi, la momentul favorabil împreună găsit, spre a fi cât mai util cauzei comune a Ţării şi a Aliaţilor.

Citez părţile privitoare la oferta de guvernare:

— Punctul de vedere al Mareşalului Antonescu:

«Luând act că aveţi la îndemână soluţii personale pentru a crea imediat o situaţie mai bună ţării, guvernul este dispus să vă înlesnească aceste înalte răspunderi; dacă: puteţi garanta că ceea ce preconizaţi n-ar provoca dimpotrivă dificultăţi şi suferinţe mai mari ţării; dacă, prin conflictele ce le-aţi deschide în mod fatal, n-aţi atrage automat consecinţe dintre cele mai grave privind liniştea, securitatea şi independenţa teritoriului nostru naţional».

— Punctul de vedere al Partidului Naţional Ţărănesc, exprimat de preşedintele său Iuliu Maniu:

«Trebuie să declar că sunt dispus să iau răspunderea pentru o astfel de politică, cu singura condiţie ca să mi se lase urgent posibilitatea să coordonez această radicală schimbare cu evenimentele internaţionale determinate. În special să sincronizez atitudinea schimbată a României cu acţiunile Aliaţilor şi, în consecinţă, să iau de cu vreme garanţiile necesare ca atitudinea schimbată a Ţării noastre să fie îmbrăţişată cu sprijinul necesar al Puterilor Aliate, care, în principiu, au aceleaşi interese ca şi noi şi au de apărat aceleaşi compartimente de configuraţie internaţionale, ce formează şi principalele noastre preocupări. Ţara nu poate fi aruncată într-o aventură pe bază de simple informaţii şi vagi promisiuni. Paşii ei trebuie să se sprijine pe înţelegeri precise şi mai trebuie susţinuţi prin concentrări concrete în care scop este necesară o libertate de mişcare şi de acţiune, de care eu şi partidul pe care îl prezidez de atâta vreme au fost lipsiţi».

Consider de datoria mea să adaug că sunt încredinţat că, personal, dl. General Antonescu - când şi-a dat seama de răspunderile grele ce şi-a

luat - ar fi fost bucuros dacă s-ar fi ivit împrejurări care să-i fi îngăduit a se retrage fără să-şi rişte prestigiul şi poate libertatea persoanei. L-am văzut trăind uneori momente dramatice, precum l-am văzut şi pe colaboratorul său Mihai Antonescu izbucnind în crize deplâns, că ştie că va avea soarta lui Marghiloman.

N-am ezitat niciodată de câte ori am fost chemat să le atrag atenția că o politică se judecă după rezultate, nu după intenții sau motivări.

Consiliile ce am formulat, în diferite împrejurări când mi s-au cerut, au fost:

— Să reziste germanilor căzând în picioare, ei şi Țara (aceasta înainte de intrarea în război).

— Să nu treacă Nistrul (aceasta după ce Țara fusese îmbrâncită în război).

— Să fie convinşi că germanii pierd războiul (aceasta le-am repetat tot timpul).

— Să nu aibă alt obiectiv mai important decât scoaterea armatei şi a Țării din cleştele Axei, cruțând forțele armatei.

— Să ni se înlesnească contact cât mai intim cu Aliații, pentru a pregăti ieşirea din război.

— După ce soluția politică este asigurată, să fim preocupați, toți, numai de soluția tehnică, adică de lovitura militară, evitând pe cât posibil ocuparea Țării de către germani, ceea ce ne expunea a fi teatrul de război, iar pentru Aliați ar fi întârziat succesul general.

— Că guvernul era cel mai indicat să execute el lovitura militară ca având în mână întreaga armată şi întreg aparatul de stat.

— Că, în cazul când Guvernul nu ar voi să o facă, o facem noi opoziția, ei fiind datori să ne dea tot sprijinul. Cu această procedare erau de acord şi Aliații.

Toate convorbirile mele au fost purtate în acest sens, având sentimentul că ele reprezintă punctul de vedere al întregului Bloc Democratic, după ce acesta luase ființă.

Am avut de multe ori impresia că, în ultimul an, dl. General Antonescu manifesta înțelegere pentru acțiunea noastră politică.

În noaptea de 22 august când l-am văzut aproape 2 ore - îndată după înapoierea de pe front-am înțeles din convorbirea cu d-sa următoarele: germanii au intrat în anarhie; armatele sovietice vin spre noi; Hitler îi tratase cape vasali; germanii au pierdut definitiv războiul.

La întrebarea mea dacă are forțe suficiente să apere Capitala, până la sosirea Aliaților, dl. Antonescu a răspuns: «Acum, da! (mai înainte, cu alt prilej spusese: încă nu!»).

«Atunci ce mai aşteptați?» am adăugat eu.

Apoi, recapitulând constatările d-sale, am căutat să-l determin să facă însuşi şi imediat gestul aşteptat de Țară.

A răspuns cu scrupuluri de conştiinţă şi răspunderi istorice.

Apoi reflectând că pentru noi dificultăţile ar fi îndoite: a lupta şi cu germanii şi cu Guvernul, iar pe de altă parte că şi Aliaţii erau de acord, am continuat: «Luaţi-vă răspunderea! Aţi făcut un război nenorocit, consecinţele trebuiesc trase fără întârziere, cât timp cuţitul nu este încă înfipt; nimeni din Ţară nu vi se va împotrivi. Nu Dvs. trădaţi; germanii au trădat, ei se obligaseră să apere Nistrul. Acum vă cer să-i apere armata română pe Carpaţi. Nu trageţi în ei? înţeleg. Dar dacă vor trage ei?»

«Voi trage!» a răspuns dl. Antonescu.

«Aşa se va întâmpla!»

Au urmat minute de tăcere. Nu i-am cerut răspunsul cunoscându-i psihologia.

Ne-am despărţit la ora 12 noaptea.

A doua zi, la ora 7 dim., am comunicat d-lui Maniu convorbirea.

Ce a urmat se ştie.

* * *

Aceasta a fost legătura şi personală şi a partidului cu guvernarea Antonescu.

Pentru fixarea atitudinii Partidului Naţional Ţărănesc şi a exponenţilor lui ar fi de-ajuns să invocăm pe cel mai competent martor: inamicul.

Hitler a cerut capul d-lui Maniu. Mi-a comunicat dl. Mareşal Antonescu în două rânduri, adăugând că Hitler are pe masă dosarul Maniu, întrebând: «Cum nu este încă arestat? în Germania nu ar fi fost tolerat 24 de ore». Generalul Antonescu, spre onoarea lui, ar fi spus:

«Asta nu o pot face. Mi-aş ridica Ţara în cap. Pe drept sau pe nedrept, Ţara consideră pe Brătieni ca autorii independenţei Statului Român sub Regele Carol I şi pe Maniu ca autorul Unirei Ardealului sub Ferdinand I. Arestez pe oricine alţii, dar pe ei nu!».

* * *

N-a existat nici un consult asupra războiului antisovietic.

Cum putea exista deci «acord»?

Cu câteva zile înainte de declararea războiului am fost chemat de d-nii Ion şi Mihai Antonescu spre a-mi propune să intru în guvern ca vicepreşedinte sau chiar ca preşedinte de Consiliu. Cu acest prilej am aflat că Germania va declara în curând război Sovietelor şi că România va merge alături de Germania.

Am întrebat cum este de crezut ca Hitler să atace Sovietele după ce n-a putut înfrânge Anglia.

Consecvent cu linia mea de conduită nu am primit propunerea ce mi se făcea.

Nici consult, nici acord.

* * *

Privind problema pe ecranul răspunderilor istorice, s-ar putea afirma

că, după cele întâmplate la Munchen şi la Moscova, balaurul hitlerist, simţindu-se dezlegat, s-a repezit în voie asupra ţărilor mici, aflate în imposibilitatea de a se apăra. Astfel s-ar putea susţine că vinovăţia conducătorilor din aceste ţări este limitată pe măsura în care aceştia şi-au luat răspunderi de bună voie cu încredere că vor reuşi. Pe ecranul politic însă răspunderile se precizează prin legea elementară, politica se judecă după rezultate, nu după intenţii.

II. La punctul 2: «Legăturile politice între Antoneşti şi oamenii politici au fost foarte desfăcute de dl. I. Mihalache şi acuzaţii îşi fac din acest fapt o apărare».

Răspund: Nu poate fi vorba decât de legătura ce am făcut între dl. Maniu şi dl. I. Antonescu în momente când aceştia nu aveau raporturi directe. Cu alte persoane politice nu am făcut legătura.

Cu dl. Mareşal Antonescu am avut convorbiri numai când d-sa m-a chemat (cu două excepţii; după asasinarea regretatului Madgearu şi altădată în legătură cu intenţia ce aveam de apleca din ţară).

Cu dl. M. Antonescu, pe lângă chemările politice (totdeauna din iniţiativa sa), mai erau unele de raporturi personale, d-sa fiind, în copilărie, la Topoloveni, unde a învăţat şcoala primară şi unde are înmormântaţi părinţii - d-sa purtând grije bisericeşti.

Scopul chemărilor era de a mă informa, pe cât posibil - de mersul războiului şi al demersurilor diplomatice; şi în unele împrejurări mă întreba ce cred.

În cursul anului 1941 mi s-au făcut stăruitoare propuneri să intru în Guvern.

Am refuzat constant arătând că întreaga linie de conduită politică, ce mi-am impus, a fost de a-mi lua răspunderi numai pe baza convingerilor mele proprii, confruntate şi aprobate de partid şi prin aceasta de Ţară. Că deci nu pot să-mi asum răspunderi pe politică în care n-am crezut, nu cred - dimpotrivă; îi prevăd dezastrele; văd interesele Germaniei de a solidariza Ţara cu politica germană, pe care însă ea o detestă, fiind contra intereselor româneşti.

O convorbire, avută în iunie 1941, cu un personagiu german care vizitase Topolovenii, m-a încredinţat că intrarea mea în guvern era sugerată de însuşi Hitler în numele unităţei Ţărei în jurul Mareşalului, Germania având interese mari de apărat la gurile Dunării, pe care nu le-ar putea socoti destul de asigurate printr-un guvern militar nesprijinit direct de reprezentanţii ţărănimei, marea realitate socială din România.

Am răspuns categoric şi aceluia: marea realitate socială - ţărănimea - nu poate primi două săbii germane; una în inimă (Ardealul) şi alta deasupra capului (legionarii, adăpostiţi în Germania). Merg după sufletul acestei realităţi, care cere justiţie naţională şi justiţie socială. Rămân acolo unde este sufletul ei.

Am comunicat această convorbire Mareşalului Antonescu şi de atunci a renunțat să mai stăruie în propunerile de a intra în guvern.

III. La punctul 3: «Acuzații» încearcă a-şi face o apărare şi din faptul că dl. I. Mihalache a participat ca voluntar pe Frontul de Est, socotind acest fapt ca o adeziune a d-sale la războiul antisovietic.

Nu am participat nici o singură zi pe Frontul de Est, nici ca voluntar, nici ca mobilizat.

Ca voluntar nu era posibil, întrucât legile militare rezervă voluntariatul pentru cei ce nu figurează pe tabelele de mobilizare, ceea ce nu era cazul cu mine, eu fiind maior în reg. 30 Muscel.

Iar mobilizat nu am fost, în fapt.

Am lămurit acest lucru față de organele militare (Marele Stat Major şi Ministerul de Război) cărora Ministerul de Agricultură le-a cerut avizul în urma unor înscenări politice tinzând să mă exproprieze total.

Şi țin să se ştie că, din proprie inițiativă, am pus acte originale şi fotocopii la dispoziția Statului Major, căruia îi arsese arhiva, deci foaia matricolă (care înregistrează la zi situația militară) ar fi fost singură suficientă.

Este la mijloc o confuzie voită şi o tendință politică pe care țin să nu le las nelămurite.

Faptele între care se face confuzie stau astfel:

a) *A doua zi după declararea războiului am comunicat Marelui Stat Major că, în caz de mobilizare, doresc să fiu mobilizat pe front(iar nu la partea sedentară cum eram sigur că se pregăteşte).*

Marele Stat Major mi-a răspuns la câteva zile că a luat cunoştință de dorința mea, dar că mobilizarea şi repartizarea se vor hotărî de către organele în drept, după cum interesele armatei vor cere.

Aceasta a fost pretinsa cerere de voluntariat şi aceasta a fost rezolvarea ei.

Am făcut această cerere determinat de următoarele motive:

1. *Am aflat că voi avea o utilizare cu caracter politic sub forma unei mobilizări la Comandamentul de Căpetenie al Armatei, ceea ce voiam să evit. Simțământul meu românesc mă determina să prefer riscul vieței— care depindea numai de mine -față de riscul unor eventuale solidarizări la răspunderi politice, fie chiar indirecte - care nu mă priveau numai pe mine.*

2. *Mai aveam de rezolvat un caz de conştiință morală, era angajamentul luat prin dimisia din Consilieratul regal, dată ca semn de protest, în momentul când fostul rege Carol a înființat Partidul Națiunei în serviciul cauzei germane, provocator față de U.R.S.S.*

Evenimentele au confirmat prevederile mele.

b) *Peste o luna, dl. Mareşal Antonescu m-a chemat la Comandamentul de Căpetenie.*

Am primit ordin prin Marele Stat Major, Eşalonul II Bucureşti.

Prezentându-mă aici am fost îndrumat către Iaşi, unde trebuia să întâlnesc pe Mareşal.

M-am prezentat la Iaşi, d-lor G-ral Tătăranu şi Col. Borcescu, care mi-au comunicat că sunt chemat de dl. Antonescu.

L-am găsit la Chişinău, după câteva zile, la 3 august şi am avut cu d-sa, la 5 august, o lungă convorbire în trenul Chişinău-Iaşi.

L-am comunicat punctul nostru de vedere că armata română trebuie să se oprească la Nistru. D-sa mi-a răspuns că, strategic, nu poate fi oprit pe Nistru, dar că se va opri la Bug. Apoi, mi-a propus ca eu să rămân pe lângă d-sa pentru discuțiuni politice.

Am refuzat categoric.

M-am înapoiat, neprimind nici o soldă - deoarece nu m-am considerat mobilizat.

Nu poate rezulta din aceste fapte o «adeziune» la războiul anti-sovietic ".

Primiți vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea stimei mele deosebite.

ss. I. Mihalache.

* * *

Este evident faptul că toate aceste declarații poartă amprenta stării de tensiune în care s-a desfăşurat procesul Mareşalului Antonescu. După nici doi ani de la încheierea armistițiului, noua putere care se instalase inspira suficiente temeri în a spune exact ce gândeşti şi în mod deosebit să-ți expui în public, în mod deschis, opiniile. În acele condiții era riscant să spui adevărul despre Mareşalul Ion Antonescu şi guvernarea sa.

Cu toate acestea, oamenii politici audiați, cu toate rezervele manifestate, nu au putut să nu confirme faptul că guvernarea mareşalului nu a fost dictatorială, că el a păstrat în permanență un contact cu partidele democrate tradiționale, că între el şi aceste partide a existat tot timpul un schimb de informații, consultări şi frământări comune în legătură cu problemele vitale ale țării. Mai mult, Mareşalul, care nu s-a cramponat niciodată de putere, şi-a exprimat în repetate rânduri disponibilitatea de a transfera puterea în mâna unui om politic, capabil, eventual, să conducă mai bine destinele țării.

Se confirmă încă o dată că Țara întreagă a fost alături de Mareşal în războiul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord. Au existat unele opoziții numai cu privire la trecerea Nistrului, dar acest lucru nu mai putea fi evitat, din momentul intrării României în război, intrare ce nu poate fi reproşată nici unui român.

Nici unul din oamenii politici audiați nu au declarat că războiul antisovietic ar fi fost un război nedrept, din punctul de vedere al României, nu au declarat nici că guvernarea Antonescu ar fi avut caracter fascist şi rasial. Nu au confirmat deci principalele două acuzații

aduse Mareşalului, din care au fost ţesute toate celelalte. Nu a fost confirmată nici măcar aşa zisa aservire a economiei ţării Germaniei. De altfel, în condiţiile unei economii private, nici nu era posibilă o aservire de către guvern, decât un regim preferenţial în relaţiile economice cu partenerii germani, pe baza unor convenţii interguvernamentale.

* * *

Înainte de a încheia acest capitol al aşa zisei aserviri economice, ar mai fi ceva de spus.

Prin Legea 72 din 31 ianuarie 1945, care conţine un singur articol „Se ratifică Convenţiunea Nr. 181.918 din 18 ianuarie 1945, intervenită între Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a României şi Regia Autonomă Comercială a Monetăriei Naţionale privitoare la vânzarea cantităţii de aur fin necesară pentru baterea unui milion bucăţi medalii comemorative, în greutate de 6,55 grame fiecare şi cu titlul de 900% aur fin".

Iată deci că, la nici 6 luni de la lovitura de stat din 23 august 1944, când încă războiul nu se sfârşise, noua putere nu mai avea ce face cu aurul obţinut de la germanii care ne-au „acaparat" economia, decât să bată medalii comemorative, din aur pur, de 24 karate, pentru care au fost scoase din Banca Naţională a României, nici mai mult, nici mai puţin decât 6.550 kg. aur. Jefuirea României începuse şi în acest mod, concomitent cu constituirea sovromurilor, de care am vorbit anterior.

Ar fi interesant de ştiut, cine au fost beneficiarii celor peste 6,5 tone aur pur, distribuit sub formă de medalii comemorative. Nu ştiu dacă medaliile au fost distribuite gratuit sau contra cost, dar oricum, jefuirea tezaurului naţional este certă.

Nu trebuie să uităm că acest jaf avea loc în condiţiile în care poporul român depunea eforturi materiale deosebite pentru susţinerea războiului antihitlerist şi îl aşteptau eforturi şi mai mari pentru suportarea plăţii despăgubirilor de război pretinse de U.R.S.S., fără nici o posibilitate de a le trata.

Dezastrul ţării, de care a fost acuzat Mareşalul Ion Antonescu, abia acum începea.

Concluzionând, rezultă în mod evident că Mareşalul Ion Antonescu nu a aservit nimănui economia românească, nu a provocat nici un dezastru economic. Dimpotrivă, în condiţiile unui război greu, a reuşit, împreună cu colaboratorii săi să asigure un nivel de trai mai bun decât în toate ţările afectate de război. Foametea în România a apărut în anii 1945-1947, dar ea nu s-a datorat guvernării Mareşalului Ion Antonescu şi nici atât de mult secetei din 1946. Ea s-a datorat secătuirii resurselor naţionale prin „colaborarea" economică sovieto-română, prin plata unor despăgubiri de război greu de suportat şi prin onorarea notei de plată a staţionării trupelor sovietice în România, trupe care, spre deosebire de trupele germane, nu au plătit nimic.

în consecință, nu poate fi vorba de nici o răspundere şi cu atât mai puțin de o răspundere penală.

ADMINISTRAREA TRANSNISTRIEI

România condusă de Mareşalul Ion Antonescu nu a provocat războiul antisovietic şi nu l-a purtat pentru a ocupa teritorii ce nu-i aparțineau. Participarea la război nu a avut alt scop decât reîntregirea teritoriului strămoşesc. Ieşirea din război în momentul în care a fost atinsă frontiera de pe Nistru nu era posibilă, nu numai din punctul de vedere al strategiei militare. Considerentele pentru care România nu putea să oprească războiul la Nistru sunt bine cunoscute. Continuarea războiului şi dincolo de Nistru împotriva celui mai periculos duşman, nu numai pentru țara noastră, dar şi pentru întreaga Europă, care era bolşevismul, era o necesitate care nu mai trebuie demonstrată şi argumentată.

Faptul că Mareşalul Ion Antonescu şi-a asumat răspunderea administrării, pe timpul războiului, a unor teritorii care nu aparțineau României, nu poate constitui un capăt de acuzare. Dimpotrivă, această administrație a avut o mare importanță în primul rând pentru populația de acolo, căreia i s-au creat condițiile unei existențe cât se puteau de normale în timp de război. Evident că buna administrare asigura avantaje şi României în efortul pentru susținerea războiului. Fără a intra în amănunte, afirm însă că România şi-a plătit aceste avantaje prin eforturile depuse pentru refacerea potențialului productiv al acelor teritorii, potențial grav afectat, nu numai de trecerea frontului, dar şi de numeroasele distrugeri făcute de trupele sovietice în retragere.

Cu toate acestea, tribunalul poporului a găsit numeroase capete de acuzare şi în legătură cu administrarea Transnistriei, pronunțând chiar condamnarea la moarte a lui Gheorghe Alexianu, căruia nu i se poate reproşa decât că a administrat, în condiții foarte bune, un teritoriu sovietic.

Pentru a vedea cum s-a ajuns la administrarea Transnistriei de către români, redau o parte a expunerii făcute de Mareşalul Ion Antonescu în şedința Consiliului de Miniştri din 5 septembrie 1941:

„Şi Führerul, printr-o scrisoare pe care mi-a trimis-o, m-a rugat dacă pot lua asupra mea sarcina pazei militare a teritoriului de Sud al Ucrainei, cuprins între Nistru şi Nipru, regiune pe care o cunoaşteți şi dumneavoastră. Nu puteam refuza această cerere... Iau asupra mea paza militară a întregei regiuni dintre Nistru şi Nipru, însă nu pot lua asupra mea şi administrarea acestei provincii şi organizarea economică a ei, decât numai între Bug şi Nistru, adică unde se găsesc moldovenii noştri şi partea numită Transnistria”.

Pentru administrarea Transnistriei, Mareşalul Ion Antonescu, la

propunerea lui Ion Marinescu, l-a numit guvernator, la 19 august 1941 pe Gheorghe Alexianu. Este interesant de ştiut şi cine era acesta.

Profesor universitar şi membru al Institutului de Ştiinţe Administrative, a luat parte la elaborarea tuturor legilor de administrare locală, începând cu anul 1929.

În anul 1938 a fost numit rezident regal al Bucovinei, unde pune în aplicare dispoziţiile referitoare la reprimarea legionarilor.

La venirea la putere a legionarilor începe să fie persecutat. La 30 noiembrie 1940, fiind chemat la Legiune pentru a fi judecat, preferă să-şi ia singur viaţa, dar glonţul s-a oprit în plămân şi, după 6 luni de intervenţii şi tratamente medicale, este salvat.

Din aceste succinte date biografice putem constata că Mareşalul Ion Antonescu nu a numit un guvernator militar al Transnistriei, ci unul civil, care era nu numai unul dintre cei mai buni specialişti în administraţia locală, dar şi un anti-legionar notoriu. Acest lucru are o semnificaţie deosebită, care pune în evidenţă faptul că singurul scop al acestei numiri l-a constituit cât mai buna administrare a teritoriului respectiv, în condiţii paşnice, aşa cum.de altfel s-a şi realizat. Cum putea un asemenea om să organizeze ori să participe la persecutarea şi masacrarea populaţiei de sub jurisdicţia sa? Cum am putea concepe că Mareşalul Ion Antonescu, preluând administrarea Transnistriei şi numind un asemenea guvernator, avea în vedere reprimarea populaţiei? Orice om cu mintea limpede nu putea crede aşa ceva. Capete de acuzaţie grave nu au putut inventa din această operă paşnică decât cei cu mintea înfierbântată de ură faţă de poporul român şi faţă de conducătorii lui.

Înainte de a vedea cum a administrat Gheorghe Alexianu Transnistria, să vedem ce fapte i s-au reţinut în sarcină şi pentru ce a fost executat odată cu Mareşalul Ion Antonescu.

Redau din sentinţa nr. 17, din 17 mai 1946, partea care îl priveşte pe Alexianu Gheorghe:

„Acest acuzat a fost Guvernator al Transnistriei de la 17 august 1941 până în februarie 1944.

în această calitate, după data de 6 septembrie 1940, a militat pentru desăvârşitrea intrării armatelor germane pe teritoriul ţării, prin participarea sa în Consiliul de Miniştri, începând de la 7 iulie 1941 până la 26 ianuarie 1944.

Că acest fapt se încadrează în dispoziţiunile art. 1 Ut. b din Legea 312/945 şi sancţionată de art. 3 al. 1, din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză “.

Pentru această pretinsă infracţiune i s-a aplicat detenţiunea grea pe viaţă şi 10 ani degradare civică. În afară de enunţarea textelor de lege, nici un fel de argumentare şi de motivare.

Lăsând la o parte faptul că intrarea trupelor germane în România, în condițiile date, nu poate constitui infracțiune, judecătorul poporului merge cu absurditatea până acolo încât îl face culpabil pe Alexianu Gheorghe pentru faptele pe care le-ar fi comis în calitate de administrator al Transnistriei, fapte petrecute într-o perioadă în care el nu avea funcția respectivă. Probabil că în viziunea , judecătorilor", Alexianu Gheorghe, ştiind că va fi numit într-o anumită funcție la 17 august 1941, el a început încă de la 6 septembrie 1940 să „militeze" pentru aducerea trupelor germane în țară. La data de 7 iulie 1941, invocată în sentință, nu numai că trupele germane erau venite în România cu mult timp în urmă, dar începuse şi războiul contra U.R.S.S., de mai bine de două săptămâni.

Nimic însă nu avea importanță şi nimic nu putea sta în calea tribunalului poporului de a pronunța condamnări.

„Având în vedere că după cum rezultă din stenogramele Consiliului de Miniştri, acuzatul Gheorghe Alexianu a fost prezent şi în şedințele de la 19 iunie 1941, când s-a hotărât declararea războiului împotriva U.RS.S.-ului, iar apoi, prin concursul ce l-a dat guvernului Antonescu, a sprijinit continuarea războiului atât împotriva U.RS.S.-ului cât şi împotriva Națiunilor Unite.

Că acest fapt constituie în totul crima de dezastrul țării prevăzută de art. 2 Ut. a din Legea 312/943 şi sancționată de art. alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză ".

Pentru această îndrăzneală de a sprijini războiul antisovietic, i s-a aplicat pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică, sub denumirea de crimă de dezastrul țării.

Că a sprijinit războiul contra U.R.S.S. este real, dar că acest război a fost purtat pentru apărarea libertății poporului român şi pentru alungarea cotropitorilor de pe teritoriul țării este la fel de real. Pentru asemenea fapte, poporul român nu îşi putea condamna conducătorii şi nu a făcut acest lucru. Cei ce au făcut-o nu au nimic comun cu poporul român.

„Având în vedere că, după cum rezultă din şedința Consiliului de Miniştri de la 13 noiembrie 1941, rezultă că acuzatul Gheorghe Alexianu a ordonat şi desăvârşit acte de teroare, cruzime şi de suprimare asupra populației din teritoriul unde s-a purtat războiul. Din stenograma acestui consiliu rezultă convorbirile ce au avut loc între Ion Antonescu şi acuzatul Gheorghe Alexianu cu privire la represaliile ce au avut loc la Odesa, cu care ocaziune acuzatul Gheorghe Alexianu răspunde că represiunea de la Odesa a fost destul de severă, că au fost împuşcați şi spânzurați pe străzile Odesei populația civilă din acel oraş.

Că acest fapt se încadrează în dispozițiunile art. 2 Ut. d. din Legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi care au fost enunțate în şedință

publică ".

Pentru această pretinsă infracțiune s-a aplicat pedeapsa cu moartea şi 10 ani degradare civică.

Lăsăm la o parte că represaliile de la Odesa au fost justificate, nu numai de aruncarea în aer şi uciderea sau vătămarea gravă a integrității corporale a întregului comandament român, dar şi de asasinarea zilnică a unor militari români. Lăsăm la o parte şi faptul că cei care au executat represaliile poate au exagerat, impresionați fiind de ororile suferite de camarazii lor.

Trebuie însă să spun că Gheorghe Alexianu nu a avut nimic comun cu acele represalii. Nu avea calitatea nici să le organizeze şi cu atât mai puțin să le execute. Mai mult, el nici nu se afla la Odesa, având sediul la Tiraspol. De altfel, în sentință nu se arăta decât că Gheorghe Alexianu i-a comunicat Mareşalului Ion Antonescu impresiile sale în legătură cu represaliile pe care le-a considerat destul de severe.

Dar, dacă şi Alexianu Gheorghe trebuia asasinat, era necesar să se găsească pretextul, chiar dacă era absurd. Nu-şi făcea nimeni probleme că va veni şi timpul când această „sentință" va putea fi văzută şi de alții.

„Având în vedere că acuzatul Gheorghe Alexianu, în calitatea sa de Guvernator al Transnistriei, a ordonat şi organizat munci excesive şi deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora, fapt ce rezultă din ordonanța nr. 26, prin care ordonă instituirea muncii obligatorie pentru toți locuitorii Odesei, între 16-69 ani, sub sancțiunea internării lor în lagăr, ceea ce, în realitate, constituia un mijloc de exterminare, iar prin ordonanța 35, din 2 ianuarie 1942, dispune deportarea tuturor evreilor din Odesa în regiunea Berezovca, unde sunt masacrați în masă.

Că acest fapt, astfel stabilit', constituie elementele crimei prevăzute de art. 2 Ut. f din Legea 312-945 şi sancționată de art. 3 alin. 2 din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză ".

Pentru aceste acuzații, Alexianu Gheorghe a fost condamnat la moarte şi la 10 ani interdicție corecțională.

Cu privire la organizarea muncii obligatorii, pentru moment mă rezum în a menționa că, în timp de război, când bunurile de primă necesitate traiului sunt raționalizate, este firesc şi legitim să nu fie hrăniți paraziții, ba chiar să fie obligați toți cetățenii să muncească.

În legătură cu deportarea evreilor din Odesa, rezultă că ea a fost dispusă din rațiuni de ordin militar. Nu s-a făcut în scop de exterminare, cum se susține în sentință şi cum prevede şi textul aplicat, nu a fost exterminată nici o persoană. Nu există la dosar nici un fel de probă care să confirme această acuzație, deşi în anii 1945-46, ar fi fost foarte simplu să se facă investigații la Berezovca. Sovieticii ar fi fost bucuroşi să ajute tribunalul poporului. Dimpotrivă, rezultă preocuparea

guvernatorului de a le asigura toate condițiile pentru existență. Sentința merge până acolo încât reține că munca obligatorie constituia, în realitate, un mijloc de exterminare.

Expresia „în scop de exterminare" este folosit în mod obsedant pentru că una din condițiile pentru existența infracțiunilor prevăzute în Legea 312/945, era săvârşirea faptelor în scop de exterminare ori de persecuție pe motive rasiale. Aceste condiții au fost pur şi simplu afirmate, fără nici o argumentare. Asemenea scopuri au fost străine guvernării Mareşalului Ion Antonescu, aşa încât nici nu puteau fi argumentate.

„Având în vedere că acuzatul Alexianu Gheorghe, în calitatea sa de Guvernator al Transnistriei şi-a însuşit din acest teritoriu, abuziv, bunuri private. El mai făcea şi acte de generozitate trimițând în țară, la diverse persoane, nenumărate daruri de mare valoare, comițând prin aceasta crima prevăzută de art. 2 Ut. k din Legea 312/945, sancționată de art. 3 al. 3 din aceeaşi lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză ".

Le aplică şi mai decide o muncă silnică pe viață şi 10 ani degradare civică.

Lipsa de argumentare şi de motivare pe probe continuă, numai că, oricât de nenumărate ar fi fost darurile făcute de acuzat, dacă le consideri infracțiuni, este obligator, ca instanță de judecată să încerci Să le numeri, Ori in cel mai rău caz să enumeri măcar câteva din ele pentru a vedea, la concret, ce cadouri şi cărei persoane le-a făcut. În caz contrar apărarea nu are obligația de a dovedi că faptele neprobate nu există. Ele rămân simple afirmații fără alte consecințe decât cele rezultate din calomnie.

„Că datorită participării sale în guvernul Antonescu în calitatea sa de guvernator al Transnistriei, acuzatul Gh. Alexianu a realizat averi în mod ilicit, profitând şi de legătura cu ceilalți conducători antones-cieni şi de legiuirile şi măsurile de fapt cu caracter hitlerist şi rasial.

Că şi acest fapt constituie elementele crimei de dezastrul țării, prevăzută de art. 2 lit. I din Legea 312/945 şi sancționată de art. 3 alin. 3 din suscitată lege, texte pe care de asemeni Tribunalul Poporului le aplică în cauză şi cari au fost enunțate în şedință publică ".

Pentru această „crimă" s-a aplicat muncă silnică pe viață şi 10 ani degradare civică.

Este atât de monstruos modul în care tribunalul poporului reținea infracțiunile prin simpla enunțare a textelor de lege, încât pare incredibil. Chiar văzând această sentință, nu îți vine să crezi că a fost posibil aşa ceva şi o citeşti şi reciteşti, crezând că vei găsi motivarea şi analiza probelor mai la sfârşit.

Ce averi a realizat, licit ori ilicit, Alexianu Gheorghe' profitând de…

şi de…, nu ştie nimeni.

„Având în vedere că după cum se constată din actele aflate' în dosarul nr. 55/945 vol. II al Cabinetului de Instrucție, acuzatul Gh. Alexianu a ordonat şi inițiat înființări de ghetouri, lagăre de internare şi deportări din motive de persecuție politică şi rasială, fapt prevăzut de ari. 2 lit. m şi sancționat de art. 3 alin. I din Legea 312/945, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză".

O nouă enunțare a unui text de lege şi o nouă pedeapsă de data aceasta detențiune grea pe viață şi eternul 10 ani degradare civică.

Despre ghetouri şi lagăre vom mai vorbi. Pentru moment mă rezum în a menționa că Alexianu Gheorghe nu avea calitatea nici de a ordona şi nici de a înființa ghetouri şi lagăre. Nu a luat asemenea măsuri, iar cei care le-au luat nu au avut în vedere „motivele de persecuție politică şi rasială", ci motive de ordin militar şi rațiuni privind siguranța statului şi a trupelor sale.

„Că de asemeni din actele dosarului sus indicat se mai constată că acuzatul Gheorghe Alexianu a ordonat măsuri nedrepte de concepție hitleristă şi rasială, practicând cu intenție o execuție excesivă a legilor derivate din starea de război şi a dispoziţiunilor cu caracter rasial, fapt prevăzut de ari. 2 Ut. n din Lege 312/945 şi sancționat de ari. 3 al. I, din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză".

O nouă detențiune grea pe viață şi 10 ani degradare civică.

În sfârşit, găsim o recunoaştere că au existat şi legi derivate din starea de război, dar se afirmă că ar fi fost aplicate excesiv. Despre ce legi este vorba şi despre ce excese nu interesează, fiind suficientă afirmația cu caracter general, în opinia judecătorilor poporului.

„Că, în fine, numitul acuzat s-a pus în slujba hitlerismului şi fascismului, contribuind prin fapte proprii la realizarea scopurilor sale politice şi la aservirea vieții economice a țării, în detrimentul şi interesele poporului român fi în interesul Germaniei hitleriste şi pentru sprijinirea războiului de agresiune contra U.R.S.S.-ului.

Că acest fapt constituie crima de dezastrul țării prevăzută de ari. 2 Ut. o din Legea 312/945 şi sancționată de ari. 3 al. I din aceeaşi lege, texte pe care Tribunalul Poporului le aplică în cauză ".

Tot detențiune grea pe viață şi tot 10 ani degradare civică.

Făceau ce făceau toți conducătorii României, chiar şi Alexianu Gh. din Transnistria, şi se mai ocupau câte puțin şi de aservirea economiei naționale Germaniei hitleriste şi mai loveau în interesele poporului român, sprijinind războiul contra „U.R.S.S.-ului paşnic".

Nu se poate să nu sesizăm faptul că Alexianu Gheorghe a mai fost condamnat o dată pentru susținerea războiului antisovietic şi în baza art. 2 lit. a., dar la moarte. Dar, ca să fie cât mai multe infracțiuni, se condamnă şi de două sau mai multe ori pentru aceeaşi faptă, aşa cum am

văzut că s-a procedat şi în cazul Mareşalului Ion Antonescu.

„Având în vedere că în ce priveşte faptul că acuzatul Gheorghe Alexianu nu a respectat regulile internaționale cu privire la conducerea războiului, fapt prevăzut de art. 2 lit. b din Legea 312/945 ce i se mai pune în sarcină, Tribunalul Poporului, constatând că acuzatul nu se face vinovat de aceste crime, deoarece nu el a fost acela care a condus efectiv războiul, ci conducătorul statului de atunci, şi prin urmare urmează a pronunța achitarea sa pentru acest fapt".

„Având în vedere că în ce priveşte faptul că a supus la un tratament inuman pe prizonierii de război, Tribunalul de asemeni urmează a pronunța achitarea sa, întrucât nu se constată că aceştia au fost supuşi la munci şi un tratament inuman, din actele dosarului rezultând doar că ei au fost întrebuințați la munci în minele de cărbuni, ceea ce în mod normal erau obligați a presta ".

„Că de asemeni Tribunalul Poporului urmează a pronunța achitarea acuzatului Gheorghe Alexianu din lipsa de dovezi şi în ceea ce priveşte crima prevăzută de art. 2 IU. e din Legea 312/945 ce i se mai impută ".

Văzând aceste trei achitări, s-ar putea crede că , judecătorii" au apreciat ca suficiente, pentru un administrator al Transnistriei, trei pedepse cu moartea, patru pedepse cu detențiune grea pe viață şi două pedepse cu muncă silnică pe viață, sau pur şi simplu s-ar putea crede că totuşi tribunalul a judecat din moment ce, din cele 12 infracțiuni susținute de acuzare, nu a pronunțat condamnarea decât pentru nouă din ele. S-ar putea crede, dar s-ar greşi.

În realitate este vorba numai de o diversiune, cine ştie de cine dirijată, pentru a se crea impresia că totuşi se judecă.

Îmi întemeiez această afirmație pe împrejurarea că, aşa cum s-au pronunțat celelalte nouă condamnări, una mai neîntemeiată decât alta, mai puteau fi pronunțate, în condițiile respective, încă trei, pentru că tot nu trebuiau dovedite, ci numai afirmate. De altfel, această strategie a mai fost adoptată şi în multe alte cazuri.

S-a scăpat din vedere însă faptul că argumentele invocate la pronunțarea celor trei achitări sunt valabile şi pentru multe din condamnările pronunțate. Este vorba, în primul rând, de lipsa de dovezi. Apoi

Se recunoaşte că, în condiții de război, a pune pe cineva să muncească, nu înseamnă o crimă şi nici exterminare, uitându-se că, se afirmase cu puțin timp înainte, că obligarea populației apte de muncă să muncească este o crimă. S-a recunoscut şi faptul că nu se poate pronunța condamnarea unei persoane, pentru unele măsuri pe care nu le-a luat el şi nu avea competența să le ia.

Este necesar să vedem cum a răspuns Alexianu Gheorghe la acuzațiile ce i s-au adus. Apărările au fost depuse în scris, după

terminarea dezbaterilor, în cadrul cărora, dată fiind graba celor care dirijau procesul, nici el, la fel ca şi ceilalţi acuzaţi, nu au avut posibilitatea să se apere. Este puţin probabil, însă, că memoriile depuse de acuzaţi, au mai fost măcar citite de cineva. Firesc era ca susţinerile făcute în apărare să fi fost combătute în sentinţă cu contraargumente şi cu trimiteri la probe, dacă ar fi existat probe. Nefacându-se acest lucru, memoriile depuse în apărare trebuie acceptate ca exprimând adevărul. De altfel, credibilitatea apărărilor se impune şi pentru că în multe probleme se fac referiri la date şi documente, ori la alte probe, prin care puteau fi verificate cu uşurinţă.

Cum s-a apărat Gheorghe Alexianu?

A recunoscut că a fost un înalt funcţionar, care a executat cu fidelitate ordinele guvernului său, atâta vreme cât ele se întemeiau pe legalitate şi umanitate, refuzând pe cele nedrepte şi influenţând guvernul să revină asupra lor.

Un profesor universitar nici nu putea proceda altfel. Este, de altfel, modul de acţiune impus de însuşi Mareşalul Ion Antonescu, în sensul ca subordonaţii săi să-i atragă atenţia în cazul în care va da un ordin ilegal ori nedrept.

Cu privire la instituirea muncii obligatorii, Gh. Alexianu susţine că prin aceasta nu a făcut altceva decât să dea eficienţă prevederilor Constituţiei U.R.S.S., potrivit căreia „Munca în U.R.S.S. este o datorie şi o chestiune de onoare a fiecărui cetăţean capabil de muncă, după principiul - cine nu munceşte acela nu mănâncă", făcând chiar precizarea, acest principiu este consacrat în art. 12.

Acest lucru, Gh. Alexianu l-a aflat probabil în timpul celor 20 de luni de captivitate în U.R.S.S. În orice caz, ironia pe care şi-a permis-o acuzatul nu a scăpat judecătorilor bolşevici şi probabil a avut o oarecare influenţă la respingerea cererii de comutare a pedepsei cu moartea.

După această glumă periculoasă, Gh. Alexianu se referă la conţinutul art. 2 din ordonanţa nr. 26, la care s-a referit şi sentinţa, potrivit căruia „Numai cei ce muncesc se vor bucura de concursul autorităţilor pentru procurarea celor necesare existenţei", iar potrivit art. 7 „celor ce prestează munca în conformitate cu prezenta ordonanţă li se vor elibera cartele de alimente şi articole de primă necesitate, în raport cu numărul membrilor de familie", ceea ce înseamnă că prin munca unui singur membru al familiei se asigura existenţa întregii familii.

Erau scutiţi de prestarea muncii toţi bolnavii, infirmii, bărbaţii în vârstă de peste 60 de ani, femeile gravide, cu începere de la a 5-a lună, femeile cu copii mai mici de 5 ani şi femeile cu mai mulţi copii sub vârsta de 10 ani.

Prin ordonanţa nr. 64 din 27 mai 1942 a fost reglementată durata

zilei de muncă la 8 ore, cu mențiunea că, atunci când nevoile producției, precum şi urgența executării unor lucrări, durata zilei de lucru putea fi prelungită până la 10 ore. Pentru orele suplimentare, retribuția era majorată cu 20%.

Acesta este, în linii mari, regimul de muncă impus în Transnistria, pe care instanța l-a numit de exterminare. O muncă retribuită, timp de 8 ore pe zi, cu plata majorată a orelor suplimentare, în timp de război

— curată exterminare! Orice discuții pe această temă sunt de prisos.

Nu am găsit în voluminosul dosar al cauzei cele două ordonanțe la care s-a făcut referire. Am găsit însă un exemplare al ordonanței nr. 82 din 9 septembrie 1942, dată la Tiraspol şi semnată de Gh. Alexianu, în care au fost contopite, toate reglementările de până atunci privind regimul de muncă instituit în Transnistria. Având în vedere că, din această problemă tribunalul poporului a confecționat o infracțiune pentru care Gh. Alexianu a fost condamnat la moarte, pentru adevăr şi pentru nevoia unei aprecieri în cunoştință de cauză găsesc necesar să redau integral conținutul acestei ordonanțe.

„**Art. 1.** *Pe tot timpul duratei războiului, funcționarii aparținând Guvernământului şi tuturor serviciilor publice, angajați de orice fel, muncitorii din întreprinderile publice sau particulare autorizate, precum şi cei din diferite organizații sau şantiere de lucrări, se consideră rechiziționați în serviciul administrației Transnistriei.*

Art. 2. *Pentru nevoile administrației româneşti, vor putea fi rechiziționate orice persoane, indiferent de sex, de la vârsta de 15 ani până la 60 ani, pentru bărbați, şi până la 45 ani pentru femei.*

Rechiziționarea se va face prin Inspectoratul de Jandarmi al Transnistriei şi Direcția Muncii, la cererea autorităților direcțiilor, întreprinderilor publice şi particulare autorizate sau serviciilor publice recunoscute.

Art. 3. *Sunt scutiți de rechiziție: bolnavii şi infirmii declarați ca atare de medici oficiali, bătrânii în vârstă de peste 60 ani bărbați şi 45 ani femei, femeile gravide cu începere de la a cincea lună, femeile cu copii mai mici de 5 ani şi cele ce au mai mult de 3 copii sub 10 ani.*

Art. 4. *Persoanele arătate la art. 1 şi 2 nu vor putea părăsi serviciul în care au fost numite, angajate sau rechiziționate, fără învoire prealabilă sau o cauză de forță majoră, bine dovedită.*

Cei ce vor contraveni acestei dispoziții, se vor pedepsi după cum urmează:

a) cu internarea în lagăr de la 2-6 luni, dacă lipsa nu depăşeşte 8 zile;

b) *cu internarea în lagăr de la 6 luni la 1 an, dacă lipsa este mai mare de 8 zile;*

c) cu internarea în lagăr de la 1 la 2 ani, dacă lipsa a fost mai mare

de 15 zile sau în caz de recidivă.

Art. 5. *Măsura internării în lagăr se va putea lua şi în contra tuturor persoanelor suspecte care, prin activitatea lor, ar periclita ordinea şi siguranța administrației româneşti.*

Art. 6. *Internările în lagăre se vor ordona numai de către Guvernatorul civil al Transnistriei sau împuterniciții săi, prin decizie specială, în urma anchetei efectuate de către autoritățile, direcțiile, serviciile şi întreprinderile publice sau particulare autorizate, de care aparțin funcționarii sau muncitorii respectivi.*

Pentru cei prevăzuți la art. 5, internarea în lagăr va fi ordonată în urma rapoartelor organelor militare sau civile însărcinate cu paza şi siguranța teritoriului.

Art. 7. *Guvernământul va putea ordona contra-anchete, care se vor face de către inspectorii administrativi sau referenții Oficiului de*

Studii pentru funcționari şi de inspectoratul de jandarmi sau organele însărcinate cu paza şi siguranța teritoriului, pentru celelalte persoane.

Art. 8. *Cei care, fiind detaşați, numiți sau trimişi în interes de serviciu în orice parte a Transnistriei, nu se vor prezenta la post în termenul fixat de ordinul de serviciu primit, cu excepția cazurilor de forță majoră, se vor pedepsi cu închisoarea de la 3-5 ani şi cu pierderea dreptului la pensie.*

Aceeaşi pedeapsă se va aplica şi acelora care vor părăsi serviciul fără a li se fi primit demisia sau înainte de a fi autorizați să părăsească lucrul pentru care au fost angajați sau rechiziționați.

Art. 9. *Cei ce vor sabota buna funcționare a administrației instituite sau vor instiga prin orice mijloace la acte de sabotaj, se vor pedepsi cu închisoare de la 3-10 ani.*

Art. 10. *Cei care vor săvârşi acte de violență sau amenințări grave față de autorități, în scopul de a împiedica măsurile luate de administrația românească, se vor pedepsi cu închisoare de la 5-20 ani.*

Art. 11. *Funcționarilor veniți din țară prin detaşare sau numire nouă li se vor aplica dispozițiunile decretului lege nr. 151 din 10 ianuarie 1942, privitor la chemarea salariaților publici în serviciul națiunii.*

Art. 12. *Infracțiunile prevăzute la art. 8, 9 şi 10 vor fi judecate de Curțile Marțiale...".*

Exemplarul aflat la dosar este tipărit în limbile română, germană şi rusă, într-un format care făcea posibilă afişarea.

Acesta era regimul de muncă „forțată" instituit în Transnistria, cu mențiunea că, şi în țară, existau reglementări similare în serviciile publice şi în sectoarele de bază ale economiei, unele fiind chiar militarizate, prin aşa numita mobilizare la locul de muncă.

O absurditate mai mare nu se putea susține decât că asemenea reglementări constituiau de fapt mijloace de exterminare.

Această ordonanță ne lămureşte şi cu privire la raţiunea şi scopurile lagărelor de muncă de care face atâta caz sentința. O disciplină mai severă în timp de război era absolut necesară, ea fiind şi în interesul cetățenilor. Sancțiunile prevăzute, gradate şi ca durată şi ca mod de executare, în funcție de gravitatea faptelor, nu are nimic comun cu pretinsa persecuție rasială şi cu atât mai puțin cu „scopul de exterminare", Chiar dacă în lagăre şi închisori au ajuns şi evreii care nu au respectat ordinea reglementată. Închisori au existat şi există în toate timpurile, atât timp cât există şi încălcări de lege.

Să urmărim în continuare apărările pe care şi le-a formulat Gh. Alexianu.

Cu privire la deportarea evreilor din Odesa a menționat că măsura nu a fost luată în scopul de exterminare, ci pentru raţiuni de siguranță.

Măsura a fost ordonată de Mareşalul Ion Antonescu la 16 decembrie 1941 la cererea Marelui Stat Major.

S-a argumentat această măsură prin aceea că, datorită rezistenței Sevastopolului, era posibilă o debarcare sovietică la Odesa. „Eu credeam că Sevastopolul va cădea mult mai curând. Astăzi însă datorită faptului că flota rusească are posibilitatea să utilizeze Sevastopolul, poate să ne facă o surpriză dezagreabilă".

în executarea acestei dispoziții armata a dat ordonanța pentru îndepărtarea evreilor din Odesa.

La cererile insistente ale armatei, Gh. Alexianu a emis ordonanța nr. 35, stabilind prin art. 4, 5 şi 6, condiții cât mai umane, obligând autoritățile administrative şi polițieneşti, din regiunea de plasare, să asigure evreilor buna conviețuire în mijlocul populației băştinaşe.

Nu există nici o dovadă că autoritățile române ar fi ucis evrei.

În instanță, Gh. Alexianu a fost acuzat şi pentru faptul că ar fi constituit instanțe de judecată represive. La aceasta a răspuns că instanțele de judecată de pe lângă Pretorate şi Curțile Marțiale nu au fost înființate de guvernator şi nu îi erau subordonate lui, ci guvernului țării. Nu are însă cunoştință de faptul că instanțele de judecată ar fi comis abuzuri.

Era normal ca şi în Transnistria să funcționeze instanțe de judecată, iar cele penale au în mod obligator şi caracter represiv, aşa cum l-au avut şi îl au în toate timpurile şi în toate locurile.

Existența instanțelor de judecată nu poate fi decât un fapt pozitiv, deoarece prin ele se asigură supremația legii şi înlătură domnia anarhiei şi a abuzului.

Cu privire la participarea la „masacrele" de la Odesa.

Represaliile au fost aprobate de Mareşalul Ion Antonescu la cererea Comandamentului Armatei a IV - care le-a şi executat.

Se pare că s-au comis şi unele excese, dar acestea nu îi pot fi

imputate lui Gh. Alexianu şi adaug că nici Mareşalului Ion Antonescu.

A fost acuzat în şedinţă de „criminalitate sălbatică”, la care răspunde:

— La Cernăuţi a refuzat să predea germanilor 400 evrei;

— A stăruit pentru acordarea de graţieri şi reduceri de pedepse, ceea ce s-a şi realizat prin decretele nr. 5 din 19 decembrie 1942 şi nr. 8din 16 aprilie 1943;

— A propus, în mod frecvent, comutarea pedepsei cu moartea şi graţieri individuale, propuneri însuşite de conducătorul statului;

— Salvează de la moarte 18 partizani condamnaţi de Curtea Marţială din Odesa, intervenind la Mareşalul Ion Antonescu, care, iniţial respinsese cererile de graţiere;

— Peste drepturile sale, ia unele măsuri la închisoarea Vapniarka, pentru a se constitui un comandament civil. Aprobă majorarea alocaţiei peste valoarea solicitată de Direcţia închisorilor;

— S-a bucurat de simpatia localnicilor, dând exemplu o împrejurare în care, un cantonier localnic de cale ferată, cu riscul vieţii sale, a oprit trenul Guvernatorului, aflând în ultimul moment că linia ferată era minată;

— În februarie 1944, când a fost înlocuit cu un guvernator militar, pentru că se apropia frontul - generalul Potopeanu – reprezentanţii Universităţii, Conservatorului şi populaţiei din Odesa i-au adus mulţumiri în public pentru grija ce a purtat populaţiei autohtone.

Cu privire la lagărele şi ghetourile din Transnistria:

Deportarea evreilor din Basarabia şi Bucovina a fost hotărâtă în conducerea statului, hotărâre ce i s-a transmis prin doi colonei de la Statul Major sosiţi la Tiraspol, în septembrie 1941.

Guvernământul avea îndatorirea să asigure hrana şi găzduirea în haltele fixate prin planul prezentat de cei doi ofiţeri. Evreii urmau să fie trecuţi peste Bug şi predaţi nemţilor.

Când prima coloană a ajuns la Bug şi a fost predată germanilor, colonelul Isopescu, prefectul judeţului Golta, i-a comunicat lui Alexianu că germanii i-au omorât pe evreii predaţi şi nici nu au dat dovadă de primire a lor.

În această situaţie, Gh. Alexianu a oprit imediat trecerea coloanelor peste Bug, i-a oprit pe evrei în localităţile în care se aflau şi le-a organizat viaţa în centrele respective, prin ordonanţa nr. 23 din 11 noiembrie 1941, pentru a-şi putea găsi mijloace de existenţă, stabilind următoarele:

— Cazarea evreilor se va face în locuinţele părăsite de refugiaţii ruşi sau evrei (art. 2). Dacă nu sunt suficiente, vor fi cazaţi în locuinţele particulare, cu plata chiriei.

— Evreii se administrează aparte, de către şeful coloniei evreu, care răspunde de prezenţa tuturor membrilor în colonie (art. 5).

— Cei utilizaţi la muncă vor primi un bon de alimente pentru o zi

de muncă, în valoare de o marcă, pentru muncitorii cu braţele, şi două mărci pentru profesioniştii calificaţi (art. 6).

— Evreii specialişti vor putea fi utilizaţi, cu aprobarea Guvernământului, în toate lucrările necesare refacerii industriei distrusă de război, punerea în funcţiune a fabricilor sau în orice întrebuinţări se vor socoti necesari (art. 9).

Graţie acestor măsuri luate de autorităţile române, 120 000 evrei au rămas în viaţă şi s-au întors ulterior în Basarabia şi Bucovina.

Martorul dr. Filderman - preşedintele Comunităţii Evreilor - a declarat că, în anul 1943, s-a dus la Gh. Alexianu şi i-a spus că ştie că germanii fac presiuni asupra sa pentru a-i deplasa pe evrei peste Bug şi că asta ar însenina pieirea lor. Alexianu i-a spus că nu va face acest lucru şi s-a ţinut de cuvânt şi i-a salvat pe evreii veniţi din Transilvania.

Că evreii au trăit greu în iarna 1941, că au fost şi funcţionari abuzivi, se poate, dar şi aici s-a făcut tot posibilul şi arată că patru prefecţi au fost schimbaţi, numeroşi funcţionari şi jandarmi au fost pedepsiţi.

Situaţia mai grea era la Moghilău, unde se îngrămădiseră un număr enorm de evrei, care nu vroiau cu nici un preţ să se deplaseze în satele din Est, preferând să trăiască în cea mai mare aglomerare.

Când veneau vizite germane la Moghilău, Guvernatorul dădea ordin prefectului să-i scoată, în camioane pe evrei în afara oraşului, pentru a evita neplăceri.

În primăvara anului 1942, Guvernatorul se adresează Consiliului de Patronaj şi se organizează ajutorarea evreilor, de către evreii din ţară, cu medicamente şi îmbrăcăminte, în acest mod situaţia lor îmbunătăţindu-se mult. Această îmbunătăţire a fost constatată şi de Crucea Roşie Internaţională şi de Nunţiul Papal, care a adus, la Odesa, mulţumiri publice lui Alexianu şi i-a dat ca recunoştinţă medalia Papei, de faţă fiind şi generalul german Hofmazer - Şeful S.S.

Cu privire la evreii din lagărul de la Vapniarka: Guvernământul nu avea decât sarcina să pună la dispoziţia comandamentului lagărului alimentele necesare.

Fiind informat de dr. Tătăranu - medicul şef al Guvernământului, de epidemia ce se ivise acolo, face o inspecţie inopinată şi, constatând situaţia igienică şi hrana proastă, a luat următoarele măsuri peste drepturile sale:

— acordă evreilor dreptul de a-şi procura hrană de pe piaţă, prin alţi evrei;

— dispune ca o comisie să verifice situaţia evreilor care susţineau că nu au nici o vină şi să fie eliberaţi.

Pe raportul Inspectoratului Penitenciarelor-V. Dogaru din 16 iunie 1943, înregistrat la Guvernământ la nr. 105 611 din 19 iunie 1943, Gh. Alexianu a aprobat majorarea alocaţiei de hrană de la 0,50 mărci la o

marcă pe zi (se ceruse 0,80 mărci).

I s-a imputat faptul că, deşi a ştiut că şi românii au executat evrei, nu a luat măsuri.

Gheorghe Alexianu susține, pe bună dreptate, că nimeni nu a declarat acest lucru. Singura referire evazivă o face dr. Filderman în sensul că nu poate şti cine a omorât evreii de la Golta, deoarece omorau şi românii şi germanii.

Alexianu Gh. nu se putea îndoi de sinceritatea colonelului Isopescu, care, dimpotrivă, a venit la el din proprie inițiativă şi l-a informat că germanii i-au omorât pe evreii trecuți peste Bug.

Mă văd nevoit să adaug că, dacă într-adevăr la Golta au fost masacrați evreii, logica elementară duce la concluzia că Golta aflându-se peste Bug, deci în afara Transnistriei administrată de români, masacrele nu le puteau face decât cei care administrau teritoriul de peste Bug, care nu erau români.

De altfel, oprirea trecerii coloanelor de evrei peste Bug a fost făcută de români, tocmai pentru a evita masacrarea lor. Acest lucru rezultă în mod cert şi nu trebuie uitat.

Alexianu Gheorghe a mai fost acuzat că a organizat jaful Transnistriei. A răspuns următoarele:

La intrarea administrației române în Transnistria situația se prezenta astfel:

— Provincia era distrusă de retragerea armatei roşii, care a aruncat în aer toate fabricile şi instalațiile şi evacuase în interiorul U.R.S.S. tot ce a fost mai important.

— Distrugeri datorate luptelor.

— Bunurile care au mai rămas erau risipite.

În această situație au apărut Etapele (sic) române, care, alături de administrația germană instituită în prima fază a ocupației, au început să ridice captura de război şi chiar vite şi cereale. După căderea Odesei s-a constituit Comitetul de capturi, care a predat administrației întreprinderile şi fabricile.

Pe această stare, Guvernământul Transnistriei a început opera de creație, de refacere, reuşind ca, în anul 1942, să realizeze o frumoasă producție şi refacerea, în cea mai mare parte, a întreprinderilor.

La ordinul guvernului, aceste bunuri în care s-a investit capital românesc au fost evacuate în țară, pentru că altfel ar fi trebuit distruse conform planului de război.

Toate capturile au avut o evidență strictă, astfel că, după război, au putut fi restituite toate. Dacă rămâneau acolo erau distruse, iar despăgubirile de război ar fi fost mai mari.

Acuzația de profit personal este total nefondată.

La cererea acuzatorului public, toate băncile, casele de schimb,

instituțiile economice, au atestat că n-au făcut niciodată operațiuni de bursă de schimb, sau orice alte operațiuni financiare pentru Alexianu, că n-a avut Safe, că nu are nici un depozit în bănci, cu excepția Băncii Române, unde are 261 500 lei şi la C.E.C. unde are 12 000 lei, pe care îi are înainte de a fi guvernator, proveniența fiind găsită justă de Comisia pentru Controlul Averilor în 1940.

Alexianu Gh. a fost acuzat că a silit pe țărani să muncească sub amenințarea împuşcării, pentru a alimenta trupele germane cu cereale şi alte alimente.

Este adevărat, spune Alexianu, că țăranii au muncit în Transnistria, dar n-au fost amenințați. Au muncit pentru a primi jumătate din recoltă. Ordonanța nr. 5 din 7 septembrie 1941.

Dreptul cuvenit statului a fost adus în țară, deşi convenția Haufe-Tătăranu, de la Tighina din 30 august 1941, prevedea ca aceste cereale vor servi pentru aprovizionarea trupelor germane şi române, iar ceea ce va prisosi, se va împărți pe din două, între România şi Germania.

Din probele administrate rezultă că nu s-a dat nimic din Transnistria germanilor, fără plată, că şi ei au cumpărat, în total, din acest teritoriu, cereale în valoare de aproximativ 1 500 000 R.M, fapt atestat prin contul în R.M. al Guvernământului Transnistriei de la Banca Națională.

Cu privire la prizonieri, Gh. Alexianu susține că, în Transnistria, nu existau lagăre de prizonieri şi că oricum aceste lagăre erau administrate de armată.

Că a făcut donații Consiliului de Patronaj.

Este exact că Guvernământul Transnistriei a dat diferite bunuri Consiliului de Patronaj, cum a dat şi Crucii Roşii, Societății Doamnelor Române, românilor din Ardealul de Nord, copiilor din Franța ocupată, copiilor din Grecia, etc. Toate au fost date cu acte în regulă, trecute în scriptele de contabilitate şi aprobate de Guvern.

Gestiunea Transnistriei a fost verificată până în martie 1942 de Curtea de Conturi.

Cu privire la acuzația de a se fi pus în slujba hitlerismului:

Într-un teritoriu în care eram în condominium cu germanii şi unde ei aveau la început prezența asupra noastră şi într-o vreme în care germanii au executat pe toți evreii, când s-a petrecut cel mai mare pogrom din lume, Guvernatorul Transnistriei a dat ordonanța nr. 23 din noiembrie 1941, prin care organizează şi asigură conviețuirea evreilor în Transnistria, scăpându-i de la moarte.

Refuză, la presiunea germanilor să-i treacă peste Bug pe evrei, salvându-le viața (declarație Filderman), refuză să-l evacueze din Moghilău (declarație Verenca).

Menține organizarea economică sovietică, împotriva avizului

consilierilor germani, păstrând colhozuri, sovhozuri, magazine generale, etc (declarații Râmniceanu, Rotaru, Verenca, ordonanțele nr. 5/1941 şi 18/1941).

Deschide Universitatea din Odesa, şcolile primare şi secundare, Conservatorul şi Opera din Odesa, toate în limba rusă şi cu artişti şi profesori ruşi, în contradicție cu normele stabilite de germani în celelalte teritorii ocupate din Rusia Sovietică.

Dă ordin, în noiembrie 1943, să se instituie comitete locale şi să se predea toate bunurile la sovietici, nu la germani (depoziții Râmniceanu, Verenca, Potopeanu).

La acuzația privind participarea la pregătirea şi continuarea războiului, Gh. Alexianu răspunde că, la 19 iunie 1941, a participat la şedința Consiliului de Miniştri ca simplu tehnician, nu era membru al guvernului şi nu avea calitatea de a angaja statul.

În calitate de Guvernator al Transnistriei nu făcea parte din guvern.

Am văzut, deci, care era situația din Transnistria în momentul în care administrarea ei a fost preluată de autoritățile române.

În toamna anului 1943, când războiul se apropia din nou de această provincie, de data aceasta dinspre Est, administrația română a luat o serie de măsuri de retragere. Au fost luate însă şi unele măsuri deosebit de importante, care astăzi ne oferă posibilitatea unei corecte aprecieri a ceea ce a însemnat administrația românească a Transnistriei.

Aceste măsuri se referă, în primul rând, la constituirea unor comitete formate din cei mai de vază localnici, cărora li s-au predat județele provinciei, în starea în care se aflau ele după trei ani şi jumătate de guvernare românească. Cu ocazia acestor predări s-au întocmit procese verbale, care puteau fi uşor găsite şi consultate, originalele aflându-se în arhiva fostului Guvernământ al Transnistriei. La dosar a fost depus un singur asemenea proces verbal de către apărătorul acuzatului Alexianu Gheorghe.

Acest document este deosebit de concludent, motiv pentru care, îi voi reda conținutul integral.

Proces verbal *Astăzi 9 noiembrie 1943*

Noi, Colonelul Ioan. D. Constantinescu, Prefectul Județului Oceacov, din Guvernământul Transnistriei, asistat de domnul Vasile Dragomir, Subprefectul acestui județ.

Având în vedere ordinul Guvernământului Transnistriei, Direcția Administrației şi Personalului Cabinet nr. 1334 din 3 noiembrie 1943, am procedat la alegerea unei comisiuni locale, aleasă dintre localnicii cei mai proeminenți din oraşul Oceacov, căreia să-i predăm județul şi lucrările cele mai importante făcute sub administrația românească: în consecință, în urma investigațiilor făcute şi datele ce am cules prin informațiuni personale, am constituit această comisiune compusă din:

1. Agronov Arcadie - Controlorul Uzinei Electrice - Prefect al Județului - Şeful comisiei.

2. Alexandru Rodin - inginer, ajutor - Subprefect.

3. Mihai Silvestru - Contabil - membru - Primarul oraşului;

4. Ştefan Deadic - Şeful Moarei - Şeful Poliției,

5. Ion Dimcenco - Şeful Uzinei Electrice - Şef al Raionului Oceacov;

6. Danii Kolomeitov - Şeful brutăriei - Şeful raionului Varvarovca,

7. Vasile Luchin - Conducător tehnic - Şeful Raionului Alexanderfeld.

Întrunându-ne astăzi în localul Prefecturei din Oceacov, am procedat, primul la predarea şi Comisiunea în plenul ei, la primirea județului Oceacov şi lucrările importante făcute de noi, după cum urmează;

8. Localul Prefecturei în perfectă stare, cu toate anexele din curte,

9. Uzina Electrică în perfectă stare şi în funcțiune, cu instalații la populație.

10. Uzina de Apă în perfectă stare şi în funcțiune, cu instalații la populație,

11. Moara oraşului în perfectă stare şi în funcțiune,

12. Brutăria oraşului în perfectă stare şi în funcțiune,

13. Localul Primăriei—local monumental perfect renovat de noi,

14. Localul Spitalului Județean în perfectă stare,

15. Biserica în perfectă stare, refăcută din ruina în care a fost găsită,

16. Localul Cinematografului comunal, în perfectă stare,

17. Parcul cu crucea zidită pe locul fostei catedrale,

18. Tot oraşul cu clădirile refăcute şi locuite de populație.

19. Localurile Poliției, Jandarmeriei, etc, în perfecta stare, refăcute.

20. Fabrica de unt din oraş, în perfectă stare şi în funcțiune.

21. Cele doua localuri de şcoli, renovate de noi şi în funcțiune.

22. Şoseaua Oceacov – Niceainoe, 42 km, făcută de Administrația română, cu piatră depozitată pe 1/2 din întinderea ei,

23. 121 obştii agricole în județ (colhozuri) corespunzând comunelor din județ, cu vitele şi uneltele agricole ce le posedau la venirea noastră,

24. 11 ferme (sovhozuri) cu vitele şi uneltele agricole ce au posedat la venirea noastră,

25. 58 mori țărăneşti renovate de noi.

26. 71 comune reşedință şi 94 sate pendinte, conduse de primări localnici,

27. 106 localuri de şcoli, toate renovate de noi,

28. 9 localuri de biserici, toate construite de noi,

29. 9 case de rugăciuni făcute de noi,

30. Două comune model, construite de noi, comuna „Mareşal Antonescu “, cu 26 case, şi comuna „ Guvernator Alexianu “, cu 25 case, toate model tip românesc, din care o parte complet terminate, iar altele în curs de acoperire, construcția lor fiind complet terminată.

31. Populația oraşului Oceacov compusă din 5 021 suflete, cu hrană asigurată,

32. Populația rurală din județ compusă din 74 564 suflete, cu hrană asigurată.

Activitatea noastră, în tot timpul ocupației, s-a extins asupra reparațiunilor tuturor clădirilor publice şi locuințele locuitorilor, cărora li s-au dat tot materialul de care am dispus.

Am exploatat terenurile arabile cu mijloacele proprii de care am dispus şi am repus în funcțiune morile şi uleinițele ce le-am găsit distruse, pentru a reda hrana necesară populației locale, găsită complet lipsită de cele necesare hranei şi chiar muritori de foame.

Am avut deplina satisfacție a constata, în tot timpul administrației româneşti, mulțumirea populației locale, care s-a bucurat de un regim civilizat şi care n-a avut nimic de suferit în ce priveşte hrana lor şi a copiilor lor.

Privind județul, ne facem o plăcută datorie de conştiință şi onoare națională, că am făcut tot ce omeneşte a fost posibil, în vremuri de război, pentru a asigura buna conviețuire cu localnicii şi asigurarea hranei şi liniştii în județ.

Rămâne Ca Dvs. să conduceți mai departe destinele acestei populații rămasă azi lipsită de protecția şi grija noastră.

Drept care am adresat prezentul proces-verbal în 4 exemplare, din care trei exemplare le-au luat de predător şi un exemplar de primitori.

Acest proces verbal a fost redactat în limbile română şi rusă şi a fost semnat de toate persoanele mențione în preambul.

Documentul, pe care îl consider de o importanță covârşitoare, ne oferă posibilitatea unor concluzii şi aprecieri deosebite.

În primul rând, ca profesionist, nu pot să nu constat cât de uşor era pentru un organ de anchetă, adevărat şi corect, să reconstituie întreaga perioadă de guvernare românească pe întreg teritoriul Transnistriei şi să se concluzioneze pe probe, dacă există sau nu, vinovății. Era suficient să fie examinată arhiva Guvernământului. Nefacându-se acest lucru, apare evident faptul că nu s-a dorit aflarea adevărului, ci numai încriminarea cu orice preț a guvernării Mareşalului Antonescu.

Putem apoi să constatăm că Transnistria a fost găsită de români în ruine şi a fost predată la retragere complet refăcută. Mai mult, s-au mai construit case de locuit, biserici, şosele şi altele. Populația a fost găsită înfometată şi a fost lăsată cu existența asigurată.

Rezultă încă o dată generozitatea şi umanismul poporului român, care, în loc de distrugeri, în retragere, a lăsat totul în bună stare.

Nu ştiu dacă a mai existat în lume un asemenea „cuceritor", care să se comporte în acest mod cu populația ocupată şi care, în retragere, nu numai să nu distrugă nimic, dar să-şi predea cu proces-verbal teritoriile

părăsite. Dacă a mai existat undeva un asemenea cuceritor, cinste lui. Noi românii, însă, avem cu ce ne mândri şi din acest punct de vedere.

Unde este jaful, unde este exterminarea populației autohtone, reținute de tribunalul poporului şi pentru care a aplicat pedepse deosebit de severe, unele chiar cu moartea, unor români nevinovați?

Modul cum a înțeles Mareşalul Ion Antonescu să administreze Transnistria rezultă, în mod elocvent, şi din decretul pe care l-a emis şi semnat la 19 august 1941. Este important de a fi cunoscute prevederile acestui decret.

„Văzând că armatele de sub conducerea noastră au liberat teritoriul dintre Nistru şi Bug din stăpânirea necredinței şi că este nevoie să se procedeze la administrarea acestui teritoriu, Decretăm "

După ce în art. 1 este delimitat teritoriul luat sub administrație românească, în art. 2 se prevede:

„Numim împuternicit al nostru în această provincie, cu dreptul de a lucra cu depline puteri, pe Dl. Profesor Universitar Gheorghe Alexianu ".

Apoi în art. 3:

„Împuternicitul nostru va lua, prin ordonanțe, toate măsurile socotite necesare pentru funcționarea Administrației şi pentru continuarea activității în toate domeniile, în conformitate cu instrucțiunile ce le-am dat".

Dacă scopul ar fi fost jaful şi exterminarea populației se pune firească întrebare dacă, în această funcție, ar fi fost numit un profesor universitar. Răspunsul nu poate fi decât negativ.

Art. 4;

„Împuternicitul nostru va fi ajutat în conducerea provinciei de următoarele Direcțiuni;

a) *Direcțiunea Administrației şi Comunicațiilor*
b) *Direcțiunea Agriculturii şi Economiei*
c) *Direcțiunea învățământului, Cultelor şi Propagandei*
d) *Direcția Sănătății*
e) *Direcția Financiară".*

Aceste organisme, constituite, stabilesc şi principalele sarcini şi atribuții ale administrației româneşti, precum şi caracterul ei civil.

În continuare, prin acest decret este reglementat regimul funcționarilor din Guvernământ, modul lor de retribuire. Se mai stabileşte că singura monedă circulatorie în provincie este marca germană şi reşedința Guvernământului la Tiraspol.

O serie de alte acte normative confirmă, de asemenea că Mareşalul Ion Antonescu nu s-a gândit să anexeze la România, nici măcar temporar, teritorii străine, precum şi caracterul corect al administrării Transnistriei.

Este vorba, în primul rând de Decretul-Lege nr. 1059 din 5 decembrie 1941 referitor la regimul vamal al schimburilor de mărfuri între Regatul

României şi Transnistria.

Mai este vorba de două Convenţii încheiate între Ministrul Finanţelor şi Guvernatorul Civil al Transnistriei şi anume:

— Convenţia nr. 164.221 din 3 iulie 1942, „referitoare la traficul de plăţi între România şi Transnistria"

— Convenţia nr. 164.221 din 3 iulie 1942, „referitoare la schimburile economice dintre România şi Transnistria".

Rezultă deci că nici măcar din punct de vedere economic şi financiar, România nu a asimilat Transnistria, că între România şi această provincie, schimburile economice şi regimul de plăţi s-au desfăşurat după toate regulile de import-export.

Nu putem să nu constatăm şi faptul că toate aceste reglementări (probabil au mai fost şi altele), au avut drept scop tocmai evitarea jefuirii Transnistriei şi asigurarea refacerii economice a ei şi a prosperităţii locuitorilor. De altfel, instrucţiunile Mareşalului Ion Antonescu au avut în vedere ca cetăţenilor Transnistriei să nu li se diminueze veniturile avute anterior războiului şi, dacă este posibil, să li se asigure chiar venituri mai mari. Indiferent dacă aceste măsuri ar putea fi apreciate ca având caracter propagandistic, pentru cetăţeni, care şi-au văzut necesităţile de trai satisfăcute, un asemenea eventual scop era irelevant.

Toate aceste documente la care am făcut referire, care constituie probe deosebit de concludente, există la dosarul penal, evident depuse de apărare, dar nu au fost luate în considerare, fiind pur şi simplu ignorate, confirmându-se încă o dată afirmaţia pe care am făcut-o că nu s-a dorit aflarea adevărului, ci numai condamnarea cu orice preţ.

Întrucât s-ar putea spune că una este reglementarea şi alta poate fi punerea ei în practică, mă văd nevoit să prezint, în continuare, şi alte probe.

Martorul Aurel Râmniceanu, fost director de cabinet al Guvernatorului Gh. Alexianu, a confirmat, în şedinţa publică, următoarele:

Ordinea economică în Transnistria a fost păstrată aceeaşi ca în timpul sovietelor. Că au existat dese discuţii între consilierii germani şi guvernatorul Alexianu. Consilierii cereau desfiinţarea colhozurilor şi sovhozurilor, dar Alexianu s-a opus tot timpul.

Alexianu a destituit o serie de funcţionari abuzivi.

Că, în anul 1943, guvernatorul a dat dispoziţii ca în fiecare întreprindere să se constituie comitete de localnici cărora să ii se predea materialele şi bunurile care au fost administrate de români.

Că Nunţiul Papal, după ce a vizitat lagărele din Transnistria, i-a oferit guvernatorului Alexianu o plachetă, însoţită de mulţumiri publice.

La plecarea din Odesa, fruntaşii locali ai vieţii publice i-au adresat lui Alexianu mulţumiri pentru modul cum s-a comportat cu populaţia.

Mai menționează că evreii din Transnistria trăiau în libertate, cu excepția câtorva lagăre.

La aceasta trebuie să fac precizarea că în lagăre nu erau ținuți numai evrei, ci şi alți cetățeni, dar acest lucru nu se datora originii etnice, ci faptului că au încălcat reglementările legale în vigoare. Aşa cum am văzut, în lagăre şi închisori nu erau trimişi decât cei sancționați pentru diverse încălcări de lege.

Mai departe, martorul confirmă faptul că Alexianu a oprit executarea a 18 condamnați la moarte, ale căror cereri de grațiere fuseseră respinse inițial. De asemenea, că Alexianu a luat măsuri pentru salvarea unei comisii de evrei, care venise în Transnistria pentru a verifica modul cum erau distribuite ajutoarele. Comisia a fost în pericol de a fi exterminată de germani.

Confirmă şi faptul că Alexianu lua măsuri ca evreii din Moghilău să fie scoşi afară din oraş, cu camioanele, când veneau germanii, pentru a evita reprimarea lor. Că guvernatorul după ce a vizitat lagărul de la Vapniarka, a luat măsuri de mărire a alocației de hrană şi de a li se permite deținuților să se aprovizioneze din piața oraşului.

Martorul Rotam Mihail, fost director al personalului la Guvernământul Transnistriei, a făcut o declarație prin care confirma, în fața instanței, în mare, aceleaşi împrejurări: Salvarea celor 18 condamnați la moarte, că evreii din Transnistria trăiau liberi şi că au fost păstrate toate formele de organizare economică şi locală.

Generalul Racoviță Mihail, după ce relatează în fața instanței că, la începutul războiului, a primit ordin scris din partea Mareşalului Ion Antonescu, potrivit căruia armata nu face război cu populația civilă, care trebuie să fie bine tratată la fel şi prizonierii, ordin repetat de mai multe on, â declarat că, în zonele de operații ale armatei, populația era evacuată. Că în calitate de comandant militar, a evacuat, pe a sa răspundere, evreii din Iaşi, Tg. Frumos, Podul Iloaiei şi Tg. Neamț. Dacă martorul ar fi fost întrebat, sigur ar fi fost în măsură să relateze şi rațiunile care au impus asemenea evacuări. În declarație nu s-a consemnat o asemenea precizare, absolut necesară, pentru a se vedea că nu era vorba de rațiuni de ordin rasial şi că măsurile respective nu au fost luate în scop de exterminare.

Unul din martorii de bază al acuzării a fost Benvenisti M. Nu rezultă cine era de fapt acest martor, dar din relatările lui aflăm că, în timpul guvernării Mareşalului Antonescu, a fost arestat pentru că avea legături şi corespondență cu străinătatea, dar că, la intervenția lui Mihai Antonescu, a fost pus în libertate, fiind cercetat în continuare până la 23 august 1944.

Acest nou „patriot antifascist", în realitate suspectat de trădare de patrie, a declarat că pierderile evreieşti din Bucovina, Basarabia şi

Transnistria ar fi fost de 270 000 vieți omenești. Nici o altă precizare cu privire la sursa acestei cifre exacte, dar mai mult ca sigur că sursa o constituiau ziarele vremii.

Am văzut însă şi în decembrie 1989 cât de „exacte" au fost datele ce ni le-a furnizat presa, dornică de senzațional.

Oricum, o asemenea declarație nu poate avea nici o valoare juridică.

Martorul mai declară însă că o scutire de muncă la Centrala Evreilor se putea obține numai plătind „sume exorbitante lui R. Lecca". De asemenea, că, plătind asemenea sume, se puteau aduce evrei şi din Transnistria.

Nu este exclus să fi existat de asemenea „afaceri", dar nu ştim cine erau cei care au profitat de pe urma lor.

* * *

Este locul şi momentul să aflăm şi pentru ce a fost asasinat Constantin Z. Vasiliu, cel de al patrulea condamnat la moarte şi executat o dată cu Mareşalul Ion Antonescu.

Nu voi mai reproduce conținutul sentinței de condamnare, partea referitoare la Constantin Z. Vasiliu, pentru că, ar însemna să repet formulări stereotipe, reproducerea textelor legale aplicate şi celorlalți condamnați. Şi în acest caz este vorba de simpla enunțare a conținutului legii, fără nici o referire la probe şi mai ales fără nici o referire la apărările pe care şi le-a formulat acuzatul.

A fost condamnat tot pentru că ar fi militat pentru fascism, pentru intrarea trupelor germane în România, pentru declararea şi continuarea războiului contra U.R.S.S., pentru că s-ar fi purtat rău cu evreii şi cu prizonierii de război, că ar fi contribuit la aservirea economiei țării şi alte asemenea inepții, incriminate în faimoasa lege anticonstituțională nr. 312/945.

Constantin Z. Vasiliu a fost Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne şi Şef al Inspectoratului General al Jandarmeriei.

Redau conținutul Memoriului depus în apărarea sa, după terminarea dezbaterilor judiciare.

„După o deținere de 20 luni în Uniunea Sovietică, reîntors în țară la 9 aprilie 1946, am luat cunoştință de actul şi dosarul de acuzare, în ziua de 3 mai 1946, în care timp am fost audiat de domnul acuzator public, o singură dată, numai asupra unor aliniate din actul de acuzare.

Timpul fiind foarte scurt nu a mai fost timp necesar a cere sau depune acte sau martori, aşa că mă servesc în apărarea mea, numai de dosarul acuzării.

Rog să binevoiți a vedea că faptele ce revin Subsecretarului de Stat al Ministerului Afacerilor Interne din anul 1941 şi sunt în dosar, să nu îmi fie atribuite, eu nefiind în acea funcție în acel an şi nici cele ce revin generalului ing. D. Vasiliu - şef al capturilor din Transnistria, deşi sunt

trecute în rezumatul stenogramelor de la dosar.

În guvernarea Mareşalului Antonescu, am ocupat, în două perioade, 2 funcţiuni administrative; de la 12 septembrie 1940 la 10 iunie 1942 - Inspector General al Jandarmeriei, în zona interioară şi apoi până la 23 august 1944 şi Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne.

În ambele funcţii administrative nu am avut nici un rol politic şi nici legislativ.

Sunt militar de 40 ani, din care 35 ani în serviciul Jandarmeriei, nu am avut nici o credinţă politică şi, deci, nici hitlerism sau fascism.

Nu am avut legături de serviciu cu reprezentanţii civili sau militari ai Germaniei, ele făcându-se la nevoie prin Preşedinţia Consiliului de Miniştri sau Marele Stat Major. Nu am avut legături cu organele de poliţie germane, ele lucrând cu Serviciul Special de Informaţii

(Declaraţie Cristescu). Nu am primit nici o decoraţie germană de pace sau război.

Ca Subsecretar de Stat nu am edictat legi sau regulamente, cu orice caracter, neavând acest atribut (nici un act la dosar).

Legea de organizare a Basarabiei şi Bucovinei *s-a întocmit de Dl. Prof. M. Antonescu* şi *complectat împărţirea administrativă la propunerea generalului Popescu. Nu am contribuit la ea, neavând nici un atribut sau pregătire. (Declaraţii în instanţă a lui M. Antonescu şi gl. Popescu.)*

Ghetouri: Au luat fiinţă în Moldova la ordinul Subsecretarului de Stat al Ministerului Afacerilor Interne, general Ion Popescu, ca urmare a ordinului Marelui Stat Major (ordin nr. 45999/94 Dos. 44 pag. 50), fiind în oraşe unde locuiau evrei. Jandarmeria sau Inspectoratul General al Jandarmeriei nu au avut nici un atribut.

Ele s-au desfiinţat la finele anului 1941.

Lagăre: După ce am propus şi executat desfiinţarea Lagărului Caracal, prin ordin a luat fiinţă Lagărul din Tg. Jiu - ordin nr 689 din 12.11.1942 al Mareşalului Antonescu, transmis de gl. I. Popescu, Ministr. de Război (dosar 44 fila 46), iar cel de la Vapniarka ia fiinţă prin ordinul Marelui Stat Major Nr. 51714 (pag. 51 dos. 44).

Celelalte lagăre sau ghetouri din Transnistria aparţineau guvernământului şi au luat fiinţă şi au funcţionat fără cunoştinţa Ministerului Afacerilor Interne, de care nu depindea Transnistria, ca fiind direct sub ordinele Marelui Cartier General.

Subsemnatul la venirea ca Subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne fiind sesizat de existenţa încă de lagăre în Moldova, cu ord. Nr. 37.215 din 9.II. 1942, le-am desfiinţat pe toate (dos. 44 pag. 159).

S-a urmărit verificarea celor internaţi şi eliberarea celor pe nedrept internaţi, căci cu un aparat poliţienesc de zeci de mii de oameni, din neştiinţă sau venalitate, s-au putut face şi greşeli. Dovada, eliberarea a 800 internaţi din Vapniarka şi readucerea restului de 385 la Tg. Jiu în anul 1945

- 44 (ord. nr. 59.108, pag. 36 dos. 44 şi nr. 55.055 din 6 martie 1944, pag. 77 dos. 44).

Asupra echipajelor de agenţi hitlerişti ai Inspectoratului General al Jandarmeriei, ce au terorizat populaţia înainte de război, nu e nici un act la dosar şi nici nu am fost interogat asupra acestor acuzări.

Masacrele de la Iaşi, s-a făcut dovada în instanţă şi din depoziţia D-lui Mareşal Antonescu, că ele s-au făcut de germani.

Despre Mastovoi sau Berezovca din Transnistria, nu am nici o cunoştinţă (De asemenea, nici un act la dosar).

Deportările din Bucovina şi Basarabia s-au făcut din ordinul M. St. Major cu nr. 6651/40, Dos. pag. 47.

Ele s-au executat de Marile Unităţi din acea regiune cu trupele lor şi companiile de Poliţie. S-a făcut dovada în instanţă că Jandarmeria din zona interioară şi Inspectoratul general al Jandarmeriei nu au avut nici un rol în executarea lor.

Declaraţia de război U.R.S.S. şi Americei, nefiind în anul 1941 Subsecretar de Stat, nu am luat parte la nici un Consiliu de Miniştri, dovada, tabloul de la dosar 44, pag. 2, unde se vede că primul Consiliu de Miniştri, la care am participat, e 10 ianuarie 1942.

Deportările de sectanţi s-au aprobat de Preşedinţia Consiliului de Miniştri la cererea Ministerului Cultelor, în principiu pentru 2 000 persoane, dar nu este nici un act că s-a executat.

Deportările ţiganilor s-au făcut din ordinul Mareşalului Antonescu şi s-au transferat de jandarmi până la Nistru, unde au fost predaţi Administraţiei Transnistriei.

S-au luat măsuri pentru buna lor îngrijire pe drum (dos. 44 pag. 58) apoi s-au trimis 3 comisii de control, căci organele în subordine făcuseră greşeli cu unii - ord. Nr. 4823 din 27 octombrie 1942 şi s-a cerut guvernatorului Transnistriei a da un tratament special pentru femeile celor mobilizaţi ce rămăseseră în sălaşele lor şi nu voiau să rămână în ţară. Apoi, când au revenit soţii lor, li s-au dat şi transportul gratuit şi bani pentru a le readuce în ţară (Dos. 44 pag. 58 şi pag. 133).

Asupra categoriilor de comunişti trimişi la Vapniarka, se vede clar, în Dos. 44 la pag. 48, ord. Nr. 11.563 al Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, care indică cele 3 categorii;

a) din închisori condamnaţi pentru comunism (72)

b) aflaţi liber şi trecuţi pe tabelele Marelui Stat Major, suspecţi categoria I-a (746)

c) Cei din Tg. Jiu (385).

Concordă şi cu arătările domnului acuzator public. Nu s-a extins de mine nici o categorie şi nu s-a trimis nici unul cu familia.

Comandamentul Armatei a IV-a şi Comandamentul German au cerut

imediata evacuare a evreilor din zona Roman - Bacău. Mareşalul Antonescu a propus 3 soluții:

— evacuarea în târguri din Moldova,

— evacuarea în Sudul Moldovei,

— izolarea în ghetouri.

Eu am propus soluția 3-a, cea mai uşoară de executat şi cea mai favorabilă pentru populația evreiască.

Tot atunci s-a dat ordin să se trimită batalioane de premilitari evrei pentru a lucra la fortificații.

Când au plecat evreii din Bucureşti, la cererea doctorului Ghuigold am fost cu D-sa la gara B. M. pentru a le duce 2 camioane de hrană, îmbrăcăminte şi medicamente. Am propus martor pe Dr. Ghuigold; nu a venit, dar faptul a fost confirmat de Dl. Lecca.

Tratamentul neuman prizonierilor sovietici

Din declarațiile din instanță al Dl. general Steflea şi Pantazi a rezultat clar că nici Ministerul de Interne şi nici Inspectoratul General al Jandarmeriei nu a avut nici un atribut în administrarea sau întrebuințarea prizonierilor sovietici.

Sunt acuzat că am dat sugestii rele în Consiliul de Ordine, că sunt un om crud şi cinic.

Dacă se examinează notele luate de Colonelul Davidescu de la acele Consilii, nu se vede nici o sugestie rea. Din contră am arătat întotdeauna lipsurile şi greutățile muncitorilor. Însuşi domnul acuzator public a relevat cazurile de la Petroşani şi Anina.

Rezultatul a fost că am obținut, în serii, la 3 luni, câte 20 vagoane făină, 5 vagoane zahăr, 3 vagoane săpun, 3 vagoane marmeladă şi pe care m-am dus personal şi le-am distribuit la lucrători, cum şi 5 000 perechi bocanci, ce am obținut de la Dl. general Dobre. Acelaşi lucru am făcut la Reşița. Am ținut legătura cu muncitorii prin conducătorii lor şi ajunseseră, când aveau o nevoie la un Minister în Bucureşti, veneau la mine şi mergeam cu ei Pana şi contractul de muncă, în anul 1943, cei de la Petroşani l-au făcut prin mine, obținând pentru ei casă, lumină şi cărbuni gratuit.

Le-am trimis, fiind lipsiți de asistență medicală, 22 medici şi 9 farmacişti evrei.

La Reşița am stăruit la Ministerul Muncii şi li s-a terminat Spitalul.

În zona petroliferă, cu un delegat al Patronatului, am cercetat nevoile lucrătorilor şi li s-a distribuit hrană, îmbrăcăminte şi s-au făcut cantine gratuite.

Dacă s-ar fi chemat câțiva conducători de lucrători din acele regiuni, aş fi făcut dovada.

Dl. martor Dr. Filderman a arătat ce largă asistență a avut de la mine pentru evreii din Transnistria intervenind a li se satisface cererile, cum şi

pentru cei din țară; dacă venea şi dl. Zissu, ce a fost citat, confirma acelaşi lucru.

Am privegheat cu deosebită grijă asupra persoanelor proeminente din partidele politice, care erau urmărite şi amenințate de serviciile de poliție clandestine germane, dovadă că nu au avut nimic de suferit.

Am citat martor pe dl. general Tătăranu şi M. Ghelmegeanu, pe care i-am scos cu Rioşanu din mâinile legionarilor şi apoi i-am ținut la Ministerul Afacerilor Interne şi Inspectoratul General al Jandarmeriei, concentrându-i ca ofițeri de jandarmi până după rebeliune.

În lagărul Caracal l-am cunoscut pe Dl. Prof Constantinescu-Iaşi care, fiind grav bolnav, înainte de a avea aprobarea Ministerului Afacerilor Interne, l-am trimis la Spitalul Colțea, unde a fost operat şi salvat.'

1.*Am avut câteva întrevederi cu Dl. Ministru Pătrăşcanu, căruia i-am acordat permanent şederea în Bucureşti, deşi era dat de Direcția Generală a Poliției cu domiciliul obligator la Zamora şi l-am avertizat repetat a fi prudent şi a se feri să nu fie suprimat de poliția germană. L-am citat ca marior, nu am avut norocul să vină*

2.*În ziua de 23 august 1944 am fost chemat la Palatul Regal. Din declarația fostului ministru de Interne din acea zi, Dl. general Aldea, deşi nu era martorul meu, s-a văzut felul cum am executat ordinul M. S. Regelui şi D-lui general Sănătescu de a preda comanda şi toate unitățile de jandarmi din capitală succesorului meu, general Anton, pentru care M. S. Regele m-a asigurat că, după depunerea jurământului a noului guvern, voi fi liber.* .(Recunoştința acestui ministru comunist a fost aceeaşi ca şi a lui Constantinescu-Iaşi, ambii având contribuția lor activă, ori pasivă, la asasinarea fostului lor protector (n.a.).)

Totuşi la ora 1, noaptea, am fost dat delegatului Blocului Democrat ce constituie guvernul, dar în momentul când D-sa a venit să mă ia din cazinoul ofițerilor de gardă, unde eram cu generalul Pantazi şi colonel Elefterescu, s-a îndreptat spre mine şi m-a întrebat: «Dvs. sunteți gl. Vasiliu?» am răspuns da, atunci d-sa a zis: «Vă felicit pentru atitudinea dvs. corectă şi loială!» şi apoi aplecat şi, peste câteva zile, am fost predat comandamentului armatei sovietice.(Constantinescu-Iaşi a făcut apoi parte din guvernul de „concentrare democrată" care a dispus trimiterea în judecată şi condamnarea tuturor celor careau participat la guvernarea Antonescu, inclusiv pe Constantin Z. Vasiliu, care i-a salvat viața (n.a.).)

Dacă se vor examina vinele ce mi se pun în sarcină, în lumina declarațiilor ce fac şi, dacă se va verifica şi Dosarul 44, coroborându-se cu faptele, aşa cum s-au luminat în audierele orale ale celorlalți, acuzați şi martori, nu rămâne în sarcina mea decât vina, dacă poate fi considerată, pentru un militar de carieră, de a fi servit în guvernarea Mareşalului Antonescu.

Aştept cu deplină încredere hotărârea onor Tribunal al Poporului, care nu

poate fi decât dreaptă şi dată în spiritul poporului român, pe care îl prezintă".

Dacă Tribunalul Poporului ar fi reprezentat într-adevăr poporul român, hotărârea ar fi fost sigur dreaptă; dar cum nu a fost aşa, hotărârea aceasta, ca şi altele, a fost o monstruozitate împotriva poporului român, în ultimă instanță.

Acest memoriu documentat, cu trimiteri la probe, necombătut prin nimic, ne arată cât de „odios" a fost şeful unui organ represiv al guvernării Antonescu. Unde este represiunea nemiloasă împotriva muncitorilor, a unor grupuri etnice, ori a unor personalități politice, despre care încearcă sentința să ne convingă? Ne amintim cum erau prezentați jandarmii români în filmele construite după normele „realismului socialist". Se încerca să ne convingă de faptul că mai fioroşi oameni şi mai lipsiți de scrupule nu mai există în lume decât foşti jandarmi şi polițişti români din vremea regimului burghezo-moşieresc. Pe noi care am trăit alături sau chiar în familie cu aceşti umili slujbaşi ai statului, nu putea nimeni să ne convingă de aşa ceva. Dar, imaginea românului în lume, în mod sigur a fost deformată şi prin asemenea „opere".

Întrucât s-ar putea afirma că imaginea unui şef nu este şi imaginea subalternilor săi, ceea ce, în principiu, este adevărat, mă văd nevoit să fac o prezentare şi a unui alt dosar în care Tribunalul Poporului a condamnat jandarmi din eşaloanele inferioare. Cazul prezintă importanță şi pentru dosarul Mareşalului Antonescu, mai ales că cei la care mă voi referi şi-au desfăşurat activitatea şi în Transnistria.

Este vorba de dosarul nr. 7/1945 al Tribunalului Poporului, în care s-a pronunțat hotărârea nr. 4, din 2 iulie 1945, prin care au fost condamnați, de aproximativ acelaşi complet, ca şi în cazul Mareşalului Ion Antonescu, cu deosebire că acuzatori publici au fost Constantin Mocanu şi Alexandra Sidorovici, următorii:

1. General de Jandarmi Topor Ioan, fost mare pretor al armatei în perioada 22 iunie 1941-31 octombrie 1941 la;

— Temniță grea pe viață pentru infracțiunea prevăzută de art. 2lit. e, din Legea 312/945, care incrimina ordonarea sau săvârşirea de represiuni colective sau individuale, în scop de persecuție politică sau din motive rasiale asupra populației civile. În concret s-a reținut că a ordonat şi inițiat personal deportarea evreilor din unele părți ale Basarabiei şi Bucovinei „şi aceasta din motive de persecuție rasială".

— Detențiune grea pe viață pentru infracțiunea prevăzută de art.2 lit. n, din aceeaşi lege, care incrimina ordonarea, inițierea înființării de ghetouri, lagăre de internare ori deportări din motive de persecuție politică sau rasială.

A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi ordonat sau săvârşit acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populației din teritoriile unde

s-a purtat războiul.

2. Maiorul de jandarmi Orăşeanu Romeo, fost comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilău la:

— 20 ani muncă silnică pentru infracțiunea prevăzută de art. 2 lit. C din Legea 312/945;

— 19 ani muncă silnică pentru infracțiunea prevăzută de art. 2 lit. 1din aceeaşi lege, pentru faptul că ar fi realizat averi în mod ilicit.

Achitat (sic) şi el pentru acuzația de a fi comis acte de teroare ori cruzime, că ar fi ordonat înființarea de ghetouri, ori acte de tortură.

3. Maior de jandarmi Botoroagă Gheorghe, fost şi el comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilău la:

— Muncă silnică pe viață, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective din motive rasiale asupra populației civile, iar în calitate de ofițer de poliție judiciară, în chestiuni cu caracter rasial şi politic, ar fi comis acte de teroare (art. 2 lit. e şi h).

A fost achitat (sic) pentru alte trei acuzații prevăzute de art. 2 lit. d, i, l.

4. Colonel Loghin Constantin, fost prefect al Județului Moghilău şi Tulcin, cavaler al ordinului „Mihai Viteazul", din campania 1916-1918,şi cavaler al Crucii Militare Engleze, din aceeaşi campanie la:

— Muncă silnică pe viață pentru fapte prevăzute de art. 2 lit. e şi f, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective şi ar fi organizat munci excesive, în scop de exterminare.

— Detențiune *grea* pe viață, pentru faptele prevăzute de art. 2 lit m, constând în trimiterea evreilor la muncă peste Bug, la germani. A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi realizat averi ilicite.

5. Sergentul major Bărbulescu Ştefan, fost şef al unor circumscripții polițieneşti şi comandant al ghetoului din Moghilău la:

— 25 ani muncă silnică pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. e, g şi h, constând în faptul că ar fi săvârşit represiuni individuale şi colective din motive rasiale, ar fi supus la tratamente neomenoase pe deportați şi că pentru aceleaşi motive rasiale ar fi comis torturi.

— 20 ani detențiune grea, pentru că ar fi realizat beneficii materiale de pe urma măsurilor cu caracter rasial.

6. Fruntaş Dan Nicolae – jandarm, la 15 ani muncă silnică, pentru că ar fi supus la tratamente neomenoase pe cei aflați sub puterea sa, la Moghilău.

7. Căpitan Iliuță Mihail, fost comandant al Companiei de jandarmi Moghilău, la 25 ani muncă silnică, pentru că ar fi ordonat represiuni individuale şi colective şi ar fi comis acte de violență şi teroare, din motive rasiale.

8. Donilov Mihail - avocat - la:

— 20 ani temniță grea pentru faptul că, fiind şi el evreu deportat,

pentru a-şi asigura o viaţă mai bună, ar fi săvârşit acte de represiune individuală sau colectivă şi că i-ar fi instigat la asemenea fapte şi pe ceilalţi inculpaţi, jandarmi;

— 12 ani detenţiune simplă, pentru că ar fi înlesnit autorităţilor antonesciene să înfiinţeze ghetouri şi să efectueze deportări din motive politice;

— 19 ani detenţiune grea, pentru că ar fi realizat beneficii materiale, profitând de măsurile cu caracter rasial.

A fost achitat (sic) pentru faptul că ar fi ordonat sau desăvârşit acte de teroare sau de suprimare a populaţiei.

9.Marcu Goldemberg, la 10 ani închisoare corecţională, pentru că ar fi fost informatorul Legiunii de Jandarmi.

10. Mazilu Ioan - căpitan, fost comandant al închisorilor militare Chişinău şi Brăila, la muncă silnică pe viaţă, pentru că, în calitatea menţionată, ar fi supus la tratamente neomenoase pe deţinuţii politici aflaţi sub puterea sa.

Această hotărâre a fost atacată pentru motivele de neconstituţionalitate a instanţei de judecată şi a dispoziţiilor Legii 312/945, dar recursul a fost respins cu motivarea:

„Că potrivit înaltului Decret Regal nr. 1626/944 puterea legislativă se exercită până la organizarea Reprezentanţei Naţionale de către Rege la propunerea Consiliului de Miniştri...".

Din această motivare putem înţelege, fie că Regele este autorul tuturor legilor neconstituţionale, despre care am vorbit anterior, fie că Regele nu a contat ca şef al statului şi a semnat tot ce i se prezenta de către guvernul de „concentrare democrată". Nici într-un caz, nici în altul, pentru monarhie nu este o onoare.

Făcând abstracţie, şi în acest caz, de motivele de neconstituţionalitate a instanţei de judecată şi a legii aplicate, constatăm aceeaşi lipsă de probe de Vinovăţie, aceeaşi simplă enunţare a faptelor cu caracter general, nimic concret, de fapt o reproducere a textelor de lege aplicate.

S-a vorbit, şi din păcate se mai vorbeşte, de unele persoane de rea credinţă, de „masacrele" la care ar fi fost supuşi evreii în Transnistria guvernată de români. Cauza pe care am prezentat-o priveşte persoane din jandarmeria română din Transnistria, până la ierarhia cea mai de jos, deci, prezumtivii executanţi ai „masacrelor". Era obligator ca, măcar la acest nivel, să fie prezentate probe concrete cu privire la eventualele crime pe care le-ar fi comis românii, împotriva unor persoane, ori grupuri de persoane, din motive de ură ori persecuţie rasială. În anul 1945 era foarte uşor de găsit asemenea probe, dacă acuzaţiile ar fi fost reale. Mulţi evrei care au fost deportaţi în Transnistria se aflau în România şi s-ar fi găsit măcar unul să relateze un caz de ucidere, de torturare ori de

tratamente neomenoase aplicate de autoritățile române.

În tot acest proces, nu a fost audiat nici măcar un martor care să relateze un caz concret. Mai mult, martorii audiați, din care mulți evrei, au căutat să-i apere pe jandarmii judecați şi sub autoritatea cărora au trăit în perioada de deportare. Au existat şi martori ai acuzării, care, însă, nu au făcut decât declarații cu caracter general.

Nici unul din acuzați nu a recunoscut că ar fi dat ordin ori că ar fi comis acte de violență față de evrei şi cu atât mai puțin că ar fi comis acte de tortură ori de exterminare a vreunei persoane. Dimpotrivă, declară că, atât cât au putut, i-au ajutat pe evreii deportați, lucru care vom vedea a fost confirmat de aproape toți martorii evrei.

Cel mai aprig martor acuzator a fost inginerul Zigfrid Lăgendorf, care, declarând că jandarmii români i-ar fi bătut pe deportați şi că trei evrei ar fi fost împuşcați pe malul Nistrului, dar nu poate concretiza nimic, măcar un nume de persoană bătută ori împuşcată. Martorul precizează că cele declarate le ştie din auzite.

Depoziția acestui martor este deosebit de contradictorie şi se simte, din lecturarea ei, dorința de a face pe plac celor care au înscenat procesul, fără însă a putea prezenta date concrete, deşi un timp a fost preşedinte al comunității evreilor. În schimb, la întrebările puse de acuzați, a fost nevoit să confirme împrejurări concrete, în care jandarmii români i-au apărat pe evrei. Răzbat şi din acest proces presiunile care se exercitau asupra martorilor.

Martorul face la un moment dat următoarea afirmație, sau cel puțin aşa a fost consemnată:

„Acuzatul Botoroagă se purta totdeauna bestial cu internații". Trebuie menționat că pe timpul acestui acuzat, martorul a fost schimbat din funcția de preşedinte al comitetului evreilor.

În fraza următoare însă, martorul face precizări care răstoarnă afirmațiile anterioare.

„La repatriere, am reuşit să luăm clandestin 430 copii (Nu precizează însă ce era cu acei copii. Probabil tot ca urmare a unei comportări „bestiale" (n.a.).). *La aceasta ne-a ajutat şi acuzatul Bărbulescu, însă maiorul Botoroagă ne-a amenințat că ne va preda Curții Marțiale, însă nu ne-a predat. În general însă, avea o purtare rea față de evrei şi populația băştinaşă, căutând să terorizeze ".*

Confirmă însă că Legiunea de jandarmi le-a pus evreilor la dispoziție căruțe pentru transportul alimentelor.

Martorul declară că purtarea cpt. Iliuță era pornită şi din ură rasială, dar că față de el nu îşi manifesta ura rasială.

„La retragere, prin ianuarie 1944, am avut un sprijin al acuzatului Bărbulescu, când eram jefuiți de nemți.

Ştiu că a intervenit să-l salveze pe Dr. Filderman, când a fost atacat

de nemți.

La retragere ştiu că acuz. Bărbulescu a tras şi cu arma contra nemților.

În timpul retragerii comandantul Legiunii de jandarmi a fost acuzatul Botoroagă".

Se poate observa cu uşurință cu câtă greutate catadicsea martorul să facă declarații în apărarea acuzaților. Cauza nu putea fi alta decât teama.

„Eu am găsit tot timpul înțelegere la maiorul Orăşanu. Nu acelaşi lucru aş putea să spun şi față de Botoroagă ".

Are ce are cu maiorul Botoroagă, dar nu poate să confirme faptul că, la retragere, Legiunea de jandarmi de sub comanda acestuia nu i-a lăsat pe evrei în părăsire, ci s-au retras împreună cu ei asigurându-le şi protecția împotriva germanilor. Față de asemenea comportări, cum se poate vorbi de *bestialitate!* Numai minținд, pentru a nu supăra pe cineva.

Martorul Teich Meier, fost şef al biroului de muncă de la Sargorod, declară că, pe vremea colonelului Loghin, evreii erau duşi la muncă şi în afara județului.

„În Sargorod acuzatul Botoroagă a avut o purtare bună salvând 2 copii veniți de peste Bug"'

„Despre Danilov ştiu că, câteodată, lovea oamenii, însă eu sunt de părere că era necesar, deoarece altfel nu se puteau aduna oamenii".

„Bărbulescu Ştefan la repatrierea evreilor a ajutat la înapoierea copiilor chiar şi a celor care nu erau trecuți pe tablou ".

Martora Miler Riva;

„L-am cunoscut şi pe maiorul Orăşanu şi el a avut o atitudine omenească ajutându-mă, atât pe mine cât şi pe mama mea, cu pâine şi bani".

Kahane Feibiş declară că a fost transferat de la Moghilău la Pecioara din cauza lui Danilov, care l-a bătut pe cel care a încercat să-i ia apărarea şi „numai poliția evreiască l-a scăpat de el".

Tot despre Danilov, martorul declară că ar fi afirmat că *„nu e nici un păcat dacă vor muri evreii săraci, pentru că astfel s-ar putea trăi mai bine cu cei bogați".*

Dimitriev Eugen declară că a fost condamnat pentru acțiune subversivă şi deținut în închisoarea Chişinău, unde deținuții politici aveau un regim special. Nu precizează în ce a constat regimul special. Mai declară că, pe parcursul transferării de la Chişinău la Aiud, au avut la picioare bare de fier.

„Cred că scopul pentru care acuzatul ne aplica tratamentul atât de dur era exterminarea noastră".

Alt martor, trădător şi spion bolşevic, fost deținut la Chişinău, Vasiliev Vladimir îşi dă şi el cu părerea că *„... scopul pentru care acuzatul*

ne-a supus la acest tratament era de a ne scade moralul şi de a ne extermina ".

Nici pe acesta n-a reuşit comandantul penitenciarului să-l extermine.

Curios că aceşti doi martori, probabil originari din Basarabia, unul în vârstă de 21 ani, iar altul de 23 ani la data audierii (29 iunie 1945) erau funcționari de stat şi aveau domiciliul în Bucureşti. Nu se spune ce fel de funcționari, dar probabil şi ei, ca şi alți „patrioți" de felul lui Nikolski A., după 23 august 1944, fiind puşi în libertate, prin aşa numita Convenție de armistițiu, s-au adunat toți în Bucureşti, sau au fost adunați, pentru a pune bazele „securității poporului". Trădătorii şi spionii aveau pregătirea necesară.

Un alt asemenea martor, fost deținut în închisoarea Brăila, Eugen Ber, la data audierii de 24 ani, cu domiciliul în Bucureşti, de profesie militar (nu se specifică ce fel de militar), arată că regimul din închisoarea Brăila aplicat de acuzatul Mazilu era un „regim de teroare, în scopul de a se ajunge la exterminarea deținuților politici". Bolşevicii erau foarte puternici, aşa încât nu s-a reuşit exterminarea nici unuia. Fraza cu „în scop de exterminare" era luată din Legea 312/945 şi constituia o condiție pentru existența infracțiunii.

„Martorul" mai declară că, după 23 august 1944, în loc să fie puşi în libertate imediat, au fost transferați la Roşiorii de Vede şi că acuzatul *„a maltratat pe deținuți şi prizonierii sovietici, intimidându-ne prin tragere de focuri".* Curată exterminare!

Probabil, la întrebarea acuzatului Mazilu, fostul spion bolşevic îşi încheie declarația cu mențiunea că: *„în trenul cu care am plecat noi de la Brăila am văzut că erau şi nişte magistrați".* Deci, grele condiții de transferare, dacă au călătorit în acelaşi tren cu magistrații.

Harabagiu Idei, liber profesionist de 22 ani, şi el cu domiciliul în Bucureşti, declară că a fost şi el în lagărul de la Pecioara, de unde a fugit împreună cu familia înapoi la Moghilău.

„Cred că, pe malul Nistrului, s-a împuşcat din ordinul Col. Loghin circa 500 de evrei". Când s-a întâmplat? Ce îl face să *creadă* acest lucru? Nu interesa pe nimeni, bine că a făcut afirmația.

Segal Moscu Leizer, tot din Bucureşti, de ocupație - liber - declară că la Moghilău „noaptea" se împuşcau oamenii şi ştia că aceste împuşcături se făceau de acuzatul Dan..." De unde ştie, ce oameni erau împuşcați, de cine? Nu interesa. Deduce însă din împrejurarea că fruntaşul Dan vindea în lagăr unele obiecte, care, zice martorul, ar fi aparținut celor împuşcați.

Filderman Vilhelm este audiat şi în această cauză şi în calitatea lui de şef al comunității evreieşti, cu o mai mare libertate de mişcare, ar fi putut furniza date foarte importante, dacă ar fi existat masacre şi alte asemenea grozăvii. Ce declară însă:

„La Moghilău am fost atacat într-o seară de nemți şi acuzatul Bărbulescu a intervenit în apărarea mea.

Auzeam țipetele oamenilor care erau bătuți la postul de jandarmi, unde era şef Bărbulescu. Cine bătea nu ştiu.

Despre maiorul Botoroagă am auzit că din ordinul lui ar fi fost împuşcați 3 evrei pe malul Nistrului. Auzeam că de către jandarmii de sub comanda sa băteau oamenii şi că îi punea la muncă excesivă. Alții vorbeau bine despre el. Personal nu pot să dau nici o referință.

întors ulterior în țară am făcut reclamație că în Transilvania se împuşcă oamenii. S-a făcut o anchetă şi de către Inspectoratul de Jandarmi, mi s-a comunicat negativ".

Atât a putut să declare unul din cei mai importanți martori.

Edelstein Leon, fost deportat şi el, nu face nici o declarație acuzatoare. Dimpotrivă:

„Acuzatul Orăşanu a fost regretat la plecare de unii din evrei, cu care se purtase bine şi ştiu că unii din evrei au făcut rugăciuni în templu pentru însănătoşirea fiului său.

Nu a făcut şicane evreilor care îşi făceau cumpărături la Atachi".

Martorul, om serios, de profesie dentist, în vârstă de 39 ani, nu este singurul martor onest.

O atenție deosebită merită şi alți doi martori evrei, care, auzind că este judecat fostul maior de jandarmi Orăşanu, s-au prezentat din proprie inițiativă la familia acestuia pentru a fi propuşi martori în apărare. Inițiativa lor nu a fost agreată de instanța de judecată, care i-a supus la o adevărată anchetă pentru a se afla cum de au ajuns să fie martori în apărarea jandarmilor. Ambii au fost deportați din Bucovina la Moghilău, iar după război s-au stabilit în Bucureşti. Aceştia sunt:

Iosef Goldestein, care a declarat:

„Cred că la Scazineț a plecat toată lumea după o listă întocmită de comitet, fără amestecul legiunii de jandarmi.

Ştiu că cei care fugeau de la Scazineț la Moghilău nu erau împuşcați, ci tolerați de maiorul Orăşanu. Ştiu că unul a fost împuşcat de un ucrainian contra cărora maiorul Orăşanu a luat măsuri. Maiorul Orăşanu ținea uşa deschisă şi primea pe oricine.

Ştiu că la Moghilău exista comerț clandestin şi piața era liberă.

La Scazineț, am fost deportat în primul lot. Eu singur m-am oferit să fiu martorul lui Romeo Orăşanu aflând că este trimis în judecată".

Mai declară că a aflat de proces de la Malamet Bruno, căruia i-a şi dat adresa sa. Confruntat cu acesta, Malamet Bruno a negat, fiindu-i teamă să recunoască acțiunea sa în ajutorul unui acuzat.

Bruno Malamet, în declarația sa, până la urmă, a fost nevoit să recunoască, „acuzația" de a fi avut inițiativa ajutării lui Orăşanu şi anume:

„Eu aflând de la D-na Paisse, care era funcționară la Tribunalul

Poporului, că dl. maior Orăşanu e trimis în judecată şi cum maiorul Orăşanu îmi făcuse mie un mare bine îngrijindu-se de copilul meu, m-am dus la d-na Orăşanu, căreia i-am luat adresa din cartea de telefon şi i-am spus să mă propună martor, atunci spunându-i că mai este şi martorul Iozef Goldstein.

Arăt că la maiorul Orăşanu acasă am fost de 2 ori, odată pentru mine şi a doua oară pentru Goldstein ".

Acestor doi martori li s-au luat declarațiile sumare, iar cea mai mare parte o constituie explicațiile date cu privire la modul în care au ajuns martori.

Stroh Rita:

„Ştiu că maiorul Botoroagă era un om corect.

Ştiu că a luat măsuri contra unui şef de post abuziv.

Nu ştiu dacă acesta, personal, a comis acte de atrocități, nici nu ştiu dacă a dat ordin în acest sens.

A făcut şi un teatru evreiesc pentru copiii din orfelinat. Ştiu că Bărbulescu se purta bine cu copiii".

Ghersenovici Ana:

„Față de mine maiorul Botoroagă s-a purtat bine. În unele privințe ştiu că a avut purtări bune, era sever, dar drept.

În timpul comenzii acestui maior s-a desființat gărzile ucrainiene, înlocuindu-se cu poliția evreiască".

Şi aceste două martore au fost audiate foarte superficial, pentru că nu se dorea aflarea adevărului.

Companiet *Vili:*

„În privința col. Loghin ştiu că s-a îngrijit de soarta evreilor din județ, făcând o colectă în ghetoul Tulcin pentru evreii din alte părți a județului. De asemenea, circa 20 de evrei ce trebuiau trecuți peste Bug au fost reținuți la Tulcin şi cred că datorită lui.

Atitudinea lui nu era antisemită".

Alți evrei din cei care au fost deportați, fiind audiați în fața instanței de judecată, nu li s-a consemnat decât că „Menținîn totul declarația dată la cabinetul de instrucție"; Schertzer Friderich, Apel Iacob, Marcu Solomon, Averbach Arnold.

Cum am putea aprecia această superficialitate decât prin faptul că aceşti martori nu susțineau acuzarea. Instanța de judecată, aflată într-o criză acută de probe de vinovăție, nu putea trata cu superficialitate, eventuale probe în acuzare.

Martorul Vlădescu Marcel - colonel magistrat, fost şef al Parchetului Curții Marțiale Chişinău, relatează, în fața instanței:

„Ştiu că acuzatul Mazilu a făcut îmbunătățiri în ceea ce priveşte cazarmamentul şi echipamentul închisorii Chişinău, dovedindu-se un bun organizator. Asistența medicală ştiu că era asigurată şi funcționa normal şi

nu mi s-a semnalat nici o dată că n-ar fi fost oferită tuturor deținuților. De asemenea, nu mi s-a făcut, în timpul cât am fost şef al Parchetului Curții Marțiale, nici un fel deplângere contra conducerii închisorii".

Generalul Topor Ioan, fost mare pretor al Marelui Cartier General până la 31 octombrie 1941, după care s-a înapoiat la Inspectoratul General al Jandarmilor a declarat că nu a ordonat deportări şi nici înființarea de lagăre şi ghetouri, întrucât nu avea calitatea să ia asemenea măsuri.

A transmis, însă, dispoziția guvernului de a se face evacuări din Bucovina, Ordinul nu prevedea nici o măsură de exterminare.

Cu privire la aceste măsuri, a declarat că internarea în lagăre a unor categorii de cetățeni, în timp de război, este prevăzută de legiuirile internaționale şi de regulamentul internaților şi suspecților de război, aceste măsuri fiind impuse de siguranța statului şi de starea de necesitate.

Se mai referă la faptul că asemenea măsuri sunt pregătite încă din timp de pace, prin întocmirea de tabele şi situații pe categorii de naționalități şi suspiciuni, iar în timp de război, Guvernul poate ordona internarea tuturor străinilor şi suspecților, ori numai a unor categorii.

Că este aşa, ne-o dovedeşte şi faptul că, după atacarea de către japonezi, în timpul celui de al doilea război mondial, a bazei militare americane de la Pearl-Harbour, în S.U.A. toți cetățenii de origine japoneză au fost adunați în lagăre. Cel puțin aşa am putut vedea în serialul cinematografic intitulat „Al doilea război mondial" şi nu avem motive să nu credem că a fost aşa.

Cu toate acestea, conducătorilor S.U.A. şi celor care au pus în aplicare aceste măsuri care vizau siguranța statului nu li s-au intentat procese pentru persecuția rasială şi nici pentru că s-ar fi urmărit exterminarea pe motive rasiale. Este normal, nici nu trebuiau făcute asemenea procese.

De ce atunci a trebuit să se însceneze asemenea procese în România? De ce trebuie să fim mereu certați şi puşi la zid pentru că procedăm, în anumite situații, la fel cum procedează şi alte țări? Răspunsurile pot fi multe, dar cel mai evident apare interesul, după 23 august 1944, de a se decapita statul român, pentru ca, după aceea să poată fi dominat şi supus total, aşa cum s-a şi întâmplat.

Acest lucru nu a fost făcut în interesul poporului român şi nu putem accepta până la infinit că acele procese au fost legale. Noi trebuie să restabilim adevărul şi, chiar dacă nu mai putem repara nimic, măcar să reabilităm memoria acelor români care au fost sacrificați de către şi în interese străine neamului şi țării româneşti.

Este necesar să vedem şi cum au răspuns acuzații la învinuirile aduse. Este o obligație a noastră, ca măcar după ce aceşti oameni au trecut în neființă, să facem să se audă cuvântul lor, chiar şi numai în

părțile lui esențiale.

Maiorul Orăşanu Romeo, după ce arată că o parte din evreii de la Moghilău au fost transferați la Scazineț, atât de sever era regimul lor, încât mai mult de jumătate s-au înapoiat clandestin la Moghilău, declară că, în loc să ia măsurile prevăzute de ordinele în vigoare, i-a lăsat să trăiască acolo unde doreau.

Ordinele erau într-adevăr foarte severe, dată fiind starea de război. Maiorul Orăşanu se referă la ordinul potrivit căruia evreii ce vor fi găsiți în alte locuri decât cele stabilite, fără autorizarea jandarmilor, trebuie împuşcați ca spioni. Declară însă că acest ordin nu a fost pus în execuție, deşi erau frecvente cazurile în care unii evrei erau găsiți în alte locuri. Vom vedea şi cazuri concrete confirmate chiar de evrei. Maiorul Orăşanu R. Îşi încheie memoriul astfel:

„1. Nu am omorât pe nimeni şi nu am ordonat omorârea nimănui, fie colectiv, fie individual, din nici un fel de motive.

2. Nu am bătut, terorizat sau persecutat pe nimeni, fie din motive rasiale, fie din alte motive.

3. Nu am supus pe nimeni la nici o măsură excesivă.

4. Nu am torturat pe nimeni şi nu am supus la nici un act de violență pe nimeni.

5. Nu mi-am însuşit nici ilicit, nici licit, vreun bun public sau privat din teritoriul Transnistriei.

6. Nu am realizat nici un fel de avere în Transnistria “.

„ Totuşi, departe de a face rău, am făcut tot binele pe care un om, în calitatea pe care o aveam eu, o putea face, fără deosebire de origine, religie sau avere.

Din acest punct de vedere mă prezint în fața Domniei voastre cu conştiința împăcată şi vă rog să mă judecați omeneşte, aşa cum oamenii judecă pe oameni”.

Maiorul Botoroagă Gheorghe:

„Din anul 1915 şi până în prezent, cu educația primită în familia de țărani din Ardeal a părinților mei şi scrupuloasa pregătire ostăşească, am luat parte efectivă la acte istorice pentru neamul românesc;

—Revoluția ungară din 1919;

—Formarea gărzilor naționale ardelene şi dezarmarea unităților germane în retragere;

—Înrolarea ca voluntar în armata româna şi participarea efectivă la războiul de dezrobire a Ardealului;

—De la 24 august până la 29 august 1944, cu un Bat. de jandarmi comandat de mine, am luptat în Bucureşti contra cuiburilor de rezistență germane şi izgonirea lor din capitală.

Din ianuarie până în aprilie 1945, când m-am prezentat la Tribunalul Poporului am luptat pe frontul din Slovacia, contra trupelor germane “.

Deci, acest brav ofițer român, de pe front a fost adus direct la închisoare. Din nefericire, nu a fost singurul caz.

Maiorul Botoroagă Gh., expune o serie de măsuri luate de el în favoarea deportaților. Mă rezum a le expune pe cele mai importante:

„Am arestat doi germani SS, trimişi de la Odesa de serviciul secret german în ghetoul Sargorod, în scop de a ridica metale prețioase şi a extermina evrei".

„Am desființat paza de ucrainieni, înlocuind-o cu poliție de evrei pentru menținerea ordinei interne ".

„Am atras atenția comitetului din Moghilău şi am luat măsuri cu spitalul şi orfelinatele evreieşti din Moghilău să funcționeze în condițiuni mai bune, strângând copiii orfani care cerşeau pe străzi.

Am intervenit chiar la autoritățile active pentru a le distribui alimentele necesare. Am dat autorizații comitetelor de conducere pentru a pleca în Județ, în scop de a-şi procura alimentele necesare cu prețuri mai reduse. Pentru mărirea veniturilor orfelinatelor am dat voie să se organizeze serbări în ghetouri".

„Ghetoul Moghilău a fost în două rânduri atacat de coloanele germane, când am intervenit trimițând trupă şi ofițeri de la Legiune, care, la unire cu circumscripția de poliție respectivă, au luat măsuri de salvare a populației".

„În luna ianuarie sau februarie 1944 un detaşament SS german a venit la Moghilău anume pentru exterminarea evreilor. Aflând de sosirea şi scopul acestui detaşament, am intervenit la Comand. German îndepărtând astfel acest detaşament fără a se întâmpla ceva ".

„M-am opus şi nu am predat pentru lucru germanilor evreii din ghetoul Smerinca, cu toate insistențele depuse de germani".

„În anul 1943 s-a cerut evacuarea pe Bug a evreilor din ghetoul Moghilău; m-am opus ştiam ce-i aşteaptă şi evacuară nu s-a făcut".

Se referă apoi la grija pe care a avut-o cu ocazia retragerii luând chiar în căruțele Legiunii câteva familii de evrei.

„În ce priveşte faptul executării a 3 evrei pe malul Nistrului, rămâne valabilă dovada făcută prin martorii Dr. W. Filderman, ing. Jogendorf şi cpt. Vasilevschi, că aceştia au putut cădea victime bestialităților ostaşilor germani cu ocazia probabilă a încercării de trecere clandestină a Nistrului, opinie ce am exprimat de altfel în urma cercetărilor întreprinse pe vremea aceea martorului Dr. Teich Meier, audiat la instrucție. Cum s-ar putea interpreta altfel vizita mea la spitalul din Moghilău pentru a mă interesa personal de starea supraviețuitorului rănit? Cum s-ar putea explica faptul că o atare situație nu s-a mai repetat şi că cei 45 000 deportați s-au putut repatria".

În legătură cu acest caz s-a făcut multă vorbire în cursul procesului, fiind de altfel singurul caz concret menționat. Cu toate acestea, acel

supraviețuitor nu a fost chemat în instanță, deşi era deosebit de important. Din nou suntem nevoiți să credem că acest martor nu convenea acuzării.

Colonel Loghin Constantin:

„Am fost persecutat de legionari în anul 1940, având o serie de cercetări, percheziționări şi terminând prin arestarea şi încarcerarea mea la Prefectura Poliției Capitalei în ziua de 7 noiembrie 1940".

„Predarea evreilor pentru munci la Germani s-a făcut din ordinul Guvernământului şi toți s-au înapoiat.

Se susține contrarirul, de către persoane din județul Moghilău, cari spun că au auzit că evreii din județul Tulcin au fost predați nemților pentru munci şi aceştia i-au exterminat.

Dacă lucrurile s-ar fi petrecut astfel, se pun în mod firesc întrebările:

a - De ce nu reclamă nimic preşedintele muncitorilor evreieşti din județul Tulcin, care trebuia să cunoască mai bine situația decât cei 2 martori din județul Moghilău?

b - De ce nu reclamă nici un membru al familiilor celor pretinşi exterminați?

c - De ce nu reclamă nimic nici un evreu din ghetoul din județul Tulcin, întrucât foarte mulți au fost repatriați în vara anului 1943-1944 prin Moghilev şi chiar după 23 august 1944"?

„Singurul arestat şi trimis în judecată înjud. Tulcin am fost eu. Or s-ar fi putut săvârşi de către o singură persoană, fie el chiar prefect, o serie de fapte criminale ce mi se pun în sarcină? "

Sergentul major Bărbulescu Ştefan.

După ce expune şi el foarte multe împrejurări în care i-a apărat şi ajutat pe evreii deportați, concluzionează:

„Iată deci acuzațiile ce mi se aduc şi tratamentul sălbatec pe care un om cu frica lui Dumnezeu, pe care un om, care a moştenit de la părinți dragostea şi iubirea aproapelui, l-a aplicat deportaților. Faptele expuse mai sus vin singure să spună şi să răstoarne acuzația că am aplicat deportaților tratament sălbatec şi crimele de care sunt acuzat".

Căpitan Iliuță Mihail.

După ce arată că, la Moghilău, în loc de 10 000 evrei câți se prevedeau în dispozițiile autorităților, s-au adunat peste 50 000, iar jandarmii aveau mari dificultăți în menținerea ordinei, menționează că;

„... pentru o bună pază şi datorită momentelor de învălmăşeală când unii dintre deportați se băteau între ei, alții se jefuiau sau erau jefuiți de persoane străine, prin forța lucrurilor şi pentru păstrarea ordinei, am fost nevoit de a aplica câtorva lovituri de palmă sau de cravaşă. Aceste lovituri nu le-am aplicat nici din sadism şi nici din ură de rasă; n-am comis nici acte de cruzime şi totul am făcut numai pentru păstrarea ordinei şi pentru faptul că alt mijloc de sancționare nu era. Cred că este admisibil

ca în număr de 56 000 deportați să se găsească 10-20 care se țineau de jafuri sau bătăi contra conaționalilor lor".

Căpitanul Mazilu R. Ioan - în rezervă.

„În scurtul timp care îmi este hărăzit pentru a mă apăra, voi căuta să arăt dacă este îndreptățită aducerea mea pe această nenorocită bancă.

În anul 1942, deşi eram la o vârstă invocată de numeroşi ofițeri de rezervă care se numărau printre profitorii de situații, conştiința mea de om cinstit m-a făcut să mă prezint atunci când am fost chemat să-mi fac datoria față de Țară, deşi rănile din războiul trecut şi distincția «Mihai Viteazul» - recompensa comportărilor mele - mi-ar fi dat dreptul să stau liniştit".

I s-a dat comanda unei închisori militare.

„Acuzațiile ce mi se aduc sunt spulberate de numeroasele scrisori trimise mie de foştii deținuți. Am depus aceste scrisori la dosar, în copii legalizate şi le prezint în original astăzi".

„Un număr de 8 denunțători, dintre care nu s-au prezentat în fața Domniilor Voastre decât 3, probabil fiindcă îi mustră conştiința, mă acuză că ştiu, fără să facă precizări şi fără să arate fapte concrete, că aş fi înfometat alți deținuți, că aş fi bătut, că aş fi brutalizat, că aş fi asmuțit câinii".

„Eu n-aveam, după lege, dreptul să eliberez deținuții, iar eliberarea lor nu se putea face decât la Roşiorii de Vede, unde arhiva închisorii fusese trimisă de la Brăila înainte de 23 august 1944".

Deci, veteranul primul război mondial, rănit în lupta pentru dezrobirea neamului românesc, cavaler al ordinului „Mihai Viteazul", a răspuns chemării Patriei, îndeplinind misiunea care i s-a dat, aceea de comandant al unei închisori militare. A dovedit că şi-a îndeplinit misiunea cu demnitate şi omenie şi, bineînțeles, cu respectarea legilor.

Pentru faptul că, în închisorile pe care le-a comandat, erau deținuți şi spioni sovietici şi trădători de țară în favoarea U.R.S.S., bolşevicii l-au condamnat la muncă silnică pe viață.

Nu i s-a putut reproşa de către cei trei foşti deținuți - trădători şi spioni - audiați în instanță, decât faptul că a instituit un regim „special pentru aşa zişii deținuți politici şi că, în loc să-i elibereze imediat după 23 august 1944, i-a transferat la Roşiorii de Vede în condiții grele". Se omite faptul că abia la 12 septembrie 1944 s-a semnat aşa numita convenție de armistițiu prin care România era obligată să-i pună în libertate pe toți condamnații politici, precum şi faptul că un comandant de închisoare nu are dreptul nici să aresteze, dar nici să-i pună în libertate pe cei deținuți cu forme legale, decât la expirarea pedepsei ori când intervine o dispoziție de amnistie sau grațiere.

Această condamnare, ca şi celelalte pronunțate de tribunalul poporului, constituie un abuz grosolan şi nu poate provoca decât

revoltă şi indignare oricărui om de bună credinţă.

Procesele s-au desfăşurat într-un ritm foarte alert, fără nici o preocupare pentru stabilirea adevărului. Hotărârile de condamnare au reţinut faptele aşa cum au fost menţionate, chiar dacă probele administrate nu le confirmau. Aşa cum s-a văzut, o serie de probe deosebit de concludente solicitate în apărare au fost respinse. Ca urmare, după judecată, inculpaţii, prin familiile lor s-au străduit să găsească martori care să combată acuzaţiile şi s-a reuşit acest lucru. S-au formulat cereri de revizuire, depunându-se declaraţii autentificate ale unor martori noi, dar cererile au fost respinse.

În susţinerea unei asemenea cereri de revizuire în favoarea maiorului Botoroagă, au fost prezentate următoarele declaraţii, autentificate:

„Subsemnatul Max Dauber locuitor din Botoşani, Str. Armeană nr.1h

Prin prezenta declar că pe când eram deportat în Transnistria, Ghetoul Moghilău, în anul 1943 am fost dat în judecată de jandarmi pentru părăsirea de ghetou.

Am fost chemat la Legiune urmând a fi judecat şi depus la închisoare. Acolo mai erau doi sau trei evrei.

A doua zi, fără a mai fi judecaţi, am fost eliberaţi cu toţii. Eliberarea celorlalţi s-a făcut o dată cu a mea.

Numele lor nu-mi amintesc decât a unuia şi anume Iablonover.

Ştiu că unul era din Suceava şi altul din Transnistria.

A doua zi după ce am fost eliberat, m-am întâlnit cu Mozes Katz, preşedintele ghetoului şi i-am istorisit că am fost închis la Legiune.

Ştiu că maiorul Botoroagă nu a executat pe nimeni şi pe timpul său umblam fără grijă.

Maiorul Botoroagă era Comandantul Legiunii". „Subsemnata Saly Dauber, locuitoare din Botoşani, Str. Armeană nr. 11, soţia lui Max Dauber.

Prin prezenta declar cape când eram la Moghilev cu soţul meu, jandarmii, nu ştiu pentru ce, au dresat acte soţului meu.

Fiind chemat soţul meu la legiune m-am interesat şi am aflat că ar fi vinovat pentru părăsirea de ghetou.

A doua zi s-a înapoiat acasă spunându-mi că nu i s-a făcut nimic şi că au fost eliberaţi încă 2 sau 3 evrei ce erau la închisoare.

Pe atunci comandantul Legiunii era maiorul Botoroagă.

Ştiu că acesta, împreună cu un avocat evreu Stern, s-a interesat cum trăiesc evreii săraci la periferia oraşului ducându-se la faţa locului.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie".

Ambele declaraţii au fost autentificate la Judecătoria Botoşani la 8 august 1947.

„Ghersanovici Nisen, domiciliat în Gura Humorului, Piaţa I. G. Duca nr. 8, judeţul Câmpulung, fost deportat în Transnistria în Ghetoul Moghilev

şi înapoiat în România la sfârşitul lunii iulie 1945, declar prin prezenta că, la Moghilev, am stat din anul 1941 până la evacuarea de către români a Transnistriei.

Cunosc pe maiorul Botoroagă Gheorghe fost comandant al Legiunii de Jandarmi Moghilev.

Pe timpul său familia mea am trăit în condiţiuni omeneşti, fără frică de persecuţie sau să fim trecuţi în alte lagăre.

Maiorul Botoroagă a arătat bunăvoinţă la toţi evreii la fel, atât pentru cei săraci, cât şi faţă de cei mai avuţi.

Oricine apela era satisfăcut în limitele posibilităţilor.

A aprobat Comitetului evreiesc înfiinţarea unei cooperative înlesnind aprovizionarea cu alimente.

A permis serbări în ghetou în scop de binefacere pentru orfelinate.

Nu ştiu şi n-am auzit că ar fi fost împuşcaţi evrei din ordinul maiorului Botoroagă.

Tot dânsul a schimbat poliţia ucraineană înfiinţând poliţia evreiască în ghetou.

Drept care semnez prezenta declaraţie în 5 exemplare originale.

Braşov la 11 august 1947".

Declaraţia a fost autentificată la Notariatul Braşov.

Culmea abuzurilor o .constituie faptul că în acest dosar au fost condamnaţi, este adevărat cu o oarecare „blândeţe", şi doi evrei, foşti şi ei deportaţi, consideraţi drept participanţi la comiterea unor crime de război împotriva propriilor lor conaţionali.

Din sentinţa de condamnare rezultă, cum s-a văzut, că s-ar fi pus în slujba jandarmilor români, ajutându-i pe aceştia la reprimarea evreilor. Nu ni se oferă, însă, nici un caz concret de reprimare, nici cu ajutorul lui Danilov Mihail şi Goldemberg Marcu şi nici fără ajutorul acestora. Nici o probă de vinovăţie.

Pentru salvarea în special a lui Danilov Mihail, au intervenit numeroşi evrei, foşti deportaţi, dar totul a fost zadarnic. Fiind trecuţi pe ordinul guvernului „de concentrare democrată", între persoanele care trebuiau judecate şi condamnate, nimic şi nimeni nu îi mai putea salva.

S-au trimis la tribunalul poporului o serie de declaraţii colective şi individuale, din care prezint următoarele:

„ Declaraţie

Subscrişii evrei, meseriaşi, comercianţi, liber profesionişti, toţi domiciliaţi în oraşul Dorohoi, ca unii ce am fost deportaţi în Transnistria, văzând că avocatul Mihail Danilov din Dorohoi a fost arestat de poliţia Dorohoi în ziua de 30/11/1945, fiind învinuit că, în calitatea sa de conducător al ghetoului din Moghilev, nu s-ar fi comportat omeneşte încercându-se a-l califica ca criminal de război, declarăm pe a noastră conştiinţă şi onoare că acuzaţiunile ce i se aduc nu corespund realităţii şi

protestăm cu toată energia contra arestării şi reţinerii sale “.

După ce se expune activitatea desfăşurată în interesul comunităţii evreieşti, declaraţia se încheie:

„Vă rugăm deci, în mod stăruitor să interveniţi pe toate căile să i sc facă dreptate pentru că jurăm cu toţii că este nevinovat şi că nu s-a născut omul care să poată satisface mulţimea în timpuri normale, când nimeni nu are nevoi, dar mai ales în Transnistria, unde domnea foamea, mizeria şi teroarea “.

Declaraţia este semnată de 370 evrei din Dorohoi.

Un memoriu asemănător a fost trimis de evreii din Săveni, semnat de 78 persoane. De asemenea au fost trimise şi 96 declaraţii individuale, din care, prezint câteva, nu atât pentru a demonstra nevinovăţia celor doi evrei condamnaţi, care de fapt nu era dovedită, ci pentru a ne putea face o imagine cât mai fidelă cu privire la aşa zisele atrocităţi comise de autorităţile româneşti în Transnistria.

„Subsemnaţii evrei din Bucovina, Stein Pavel, Elenbughen Eva şi Rozemberg Golda, deportaţi în Transnistria în anul 1941 declarăm următoarele:

Între cei care ne-a salvat viaţa şi ne-a păzit în lipsurile atât de vitrege, a fost şi avocatul Danilov care, deşi făcea parte dintre şi ca reprezentant al evreilor regăţeni, totuşi n-a făcut nici o deosebire şi a ajutat pe oricine îi cerea.

A înfiinţat de asemeni policlinici, unde mii de suferinzi îşi găseau alinarea primind consultaţii şi apoi, pe bază de reţete, medicamente gratuite.

În octombrie 1942 a intervenit să se suspende evacuarea la Fecioara şi a obţinut aprobarea şi eliberarea din lagăr a 200 oameni cari erau să fie evacuaţi.

Cât timp el însuşi a fost preşedinte, nu s-a făcut nici o evacuare din Moghilev, ci din contră s-au suspendat cele în curs. Nu a făcut deosebire între evreii din Bucovina şi Regat, întotdeauna ţinând seama numai de săraci şi bogaţi. În octombrie 1942 a făcut o colectă, a cumpărat opinci distribuindu-le săracilor. Hainele de la centrală au fost distribuite numai celor nevoiaşi de către comisiuni din fiecare oraş, care refereau dacă acela care a cerut are sau nu nevoie.

Ori de câte ori un evreu era arestat sau era adus din judeţ şi închis la Moghilov, alerga şi-l scotea.

A satisfăcut şi a intervenit pentru a se rezolva favorabil orice cerere adresată de vreun evreu autorităţilor.

Cu riscul vieţii lui, ori de câte ori raporta numărul evreilor care mergeau la muncă, ori a celor care trebuiau să fie evacuaţi, adăuga câteva sute mai multe. Şi pentru că odată n-au venit oamenii la lucru, un plutonier neamţ a vrut să-l împuşte ţinându-i revolverul în piept”.

Grubiin Iser - face aceleaşi declaraţii în legătură cu activitatea lui Danilov, că s-a îngrijit de înfiinţarea bucătăriei populare, consultaţii medicale şi medicamente gratuite şi altele.

„Ori de câte ori a fost nevoie de oameni, atât pentru muncă, cât şi pentru evacuare a dus în eroare autorităţile dând un număr mai mare decât era în realitate... “.

„Subsemnata Estera Lithman din Dorobani (sic), judeţul Dorohoi, declar următoarele:

În iarna anului 1941/42 la reîntoarcerea mea dimpreună cu 6 copii de ai mei din satul Trapova, în oraşul Moghilău, eram cu toţii în cea mai neagră mizerie, lipsiţi de îmbrăcăminte, de hrană, bolnavi, tot ce poate fi mai rău.

Venind în oraş, de-abia am mai putut umbla, căci nu mâncasem de câteva zile. În drum spre oraş mă întâlnesc cu Dl. Mihail Danilov, care mă recunoscu, oprindu-mă şi-mi zice: «De ce mă las într-un hal aşa rău încât vom rămâne fără copii. De ce nu mănânci?» I-am răspuns că nu am un ban la mine nici pentru copiii mei. La auzul acestor cuvinte mi-a poruncit să mă duc la restaurantul indicat de D-sa, nu-mi aduc aminte cum îi zicea, să mănânc cu copii mei de două ori pe zi pe cheltuiala D-sale; îmi dădea câte o pâine de 1 kg. zilnic. Am mâncat un timp îndelungat atât eu cât şi întreaga mea familie.

Mi-a luat pe băiatul meu mai mare şi l-a trimis cu un convoi la Ataci, unde s-a plătit pentru muncă. Băiatul îmi aducea zilnic bani pe valută în urma muncii sale. Cu aceşti bani mi-am întreţinut familia în modul cel mai frumos. Aveam de toate de ale mâncării. Aparte i-a dat băni şi băiatul meu cumpăra marfă în Ataci pentru vânzare. Din urma acestui câştig mi-am îmbrăcat copiii. Pot să scriu că datorită D-sale am scăpat cu viaţă atât eu cât şi cei 6 copii de ai mei. Acest fapt nu-l vom uita toată viaţa mea.

Într-una din zile, pe când băiatul meu era cu munca în Ataci, Dl. Maior al Legiunii Moghilev a fost dat un ordin în care toţi de la munca Ataci să fie trimişi la pădure să muncească acolo.

Băiatul meu era desculţ. Tocmai în toamna anului 1942/43, când băiatul meu a plecat în pădure, Dl. Mihail Danilov a trimis special o maşină cu o pereche de bocanci, plus bani schimbaţi în mărci pentru cheltuieli ca să-şi cumpere pâine.

De două ori am fost trimisă împreună cu copiii mei în lagărul din Pecioara şi am fost scoasă de către Dl. Mihail Danilov.

La venirea echipamentului din Bucureşti, atât eu cât şi întreaga mea familie am primit din partea D-lui Mihail Danilov îmbrăcămintea necesară şi cât i-a fost posibil. Nu am cuvinte de mulţumire faţă de D-sa asupra caracterului fin de care-l are nu numai pentru mine, chiar şi pentru oricare.

Mă duceam la el acasă, îmi dădea zilnic lemne, cartofi, săpun pentru spălat rufe. Din casa sa am luat toate acestea, din partea D-sale personal.

Îmi trimitea prin cumnata sa un ceainic de 5 litri cu mâncare, crupe cu carne, îndestulătoare pentru întreaga mea familie.

Am primit 4 perechi opinci pentru copiii mei, care au purtat o iarnă întreagă ".

Schofer Iosif

„Danilov mi-a dat concursul în lagărul Moghilev. Nu mi s-a adus la cunoştinţă că ar fi făcut abuzuri. Ştiu că bătea şi i-am atras atenţia asupra acestui lucru. Odată a bătut chiar în faţa mea şi atunci avea dreptate.

Acuzatul Danilov ducea un trai normal şi ştiu că avea o participaţie la o fabrică de săpun ".

Este interesant de văzut şi declaraţia Dr. Lupescu Constantin.

„Acuzatul Loghin mi-a dat concursul pentru combaterea tifosului exantematic dând un ajutor material, lemne şi petrol.

Cred că mortalitatea se datora atât epidemiei cât şi subalimentaţiei.

Eu aveam calitatea de medic al unei formaţiuni militare şi în această calitate am primit ajutorul descris mai sus la lagărul din Pecioara.

În cele câteva inspecţii pe care le-a făcut Col. Loghin, a recomandat curăţenie şi să ne adresăm pretorilor pentru ajutor. La venirea mea la Pecioara starea sanitară era deplorabilă. Mai târziu starea s-a ameliorat datorită măsurilor de deparazitare luate şi datorită verii care a contribuit şi ea.

Lagărul de la Pecioara era un lagăr complet părăsit, lipsit chiar şi de comandament".

Cornişteanu Sura din Dorohoi

„Copiii mei, 4 la număr, fiind bolnavi de tifos, am fost ajutată de D-nul Danilov cu medicamente care nu puteam să le procur singură, deoarece nu aveam situaţie materială".

„Tot în acest timp fiind o epidemie grozavă în sat, jandarmii au vrut să izoleze pe toţi evreii într-un grajd la 5 km, de Trapova. Atunci D-nul Danilov a intervenit iar, altfel am fi murit cu toţii".

O declaraţie interesantă a făcut Clari Moisi din Dorohoi, din care citez:

„La Moghilău erau 2 tabere, evrei bucovineni (oameni bogaţi) şi evrei dorohoieni (oameni săraci). Cum bucovinenii erau veniţi înaintea noastră şi având o situaţie materială bună, au pus mâna pe conducerea comunităţii evreieşti...".

Poate şi din aceste conflicte de interese a rezultat şi condamnarea celor doi evrei, dar s-ar putea crede că inculparea lor s-ar fi putut datora şi faptului că nu au fost dispuşi Să facă jocul acuzatorilor publici de a relata fapte neadevărate în legătură cu autorităţile române cu care au colaborat în interesul comunităţii evreilor.

* * *

Am văzut, deci, în ce a constat, în linii mari, dar şi prin unele detalii

semnificative, administrarea românească a Transnistriei. Ea a fost o administrație civilă, civilizată şi binevoitoare față de populația autohtonă. Transnistria a avut o administrare separată de aceea a României şi, departe de a avea scopul jefuirii acestui teritoriu, a avut drept scop, pe care l-a şi realizat, reconstrucția şi refacerea potențialului economic, în primul rând pentru asigurarea unei existențe decente a locuitorilor şi evident şi în interesul autorităților române. Nici vorbă de atrocități, nici vorbă de masacre. Nici o dovadă că s-ar fi comis ceva de către autoritățile române ale Mareşalului Ion Antonescu. Dacă au existat şi unele abuzuri, ele nu s-au datorat guvernului țării. Dimpotrivă, autoritățile au luat măsuri, în toate cazurile sesizate, împotriva celor care comiteau abuzuri.

Că au existat închisori în Transnistria este un lucru firesc. Ele au existat şi există în toate timpurile ca un rău necesar pentru menținerea ordinei şi legalității.

Au existat şi lagăre, dar tot ca locuri de ispăşire a unor pedepse pentru încălcarea unor norme legale. Condițiile de război impuneau măsuri mai severe pentru menținerea ordinei.

În închisori şi lagăre nu au fost reținute persoane pe considerente de persecuție rasială, ci exclusiv pentru încălcarea legii.

Au existat şi ghetouri dar, probele examinate ne-au demonstrat ce au fost ele în realitate şi mai ales că nu erau menite să ducă la exterminarea evreilor.

S-a văzut cât se poate de clar că, în România, nu a existat o măsură generală de deportare sau de încarcerare a populației evreieşti.

Au fost încadrați acei evrei, dar nu numai ei, care erau dovediți că desfăşoară activitate clandestină bolşevică şi potrivnică statului român. Erau măsuri legitime.

Deportarea evreilor în Transnistria s-a făcut ca o măsură de siguranță a statului, în timp de război. Deportarea evreilor din Basarabia şi Bucovina s-a datorat ostilității manifestată de mulți dintre ei față de România. Din Moldova au fost deportați evreii - nu toți - din unele localități din zona de operații a armatei, ori situate pe direcțiile principale de afluire a trupelor şi materialelor de război, spre şi dinspre front. Şi această măsură a fost determinată tot de atitudinea pro-bolşevică a multor evrei.

S-a urmărit oare, prin aceste măsuri, exterminarea populației evreieşti? Nici vorbă. Comit o gravă infamie față de poporul român şi față de Mareşalul Ion Antonescu cei ce susțin acest lucru, fără a-1 putea însă şi demonstra. Dovezile prezentate în acest capitol sunt deosebit de semnificative.

Conchizând, se poate constata că aşa zisele ghetouri nu erau locuri în care oamenii erau privați de libertate, ci locuri de încartiruire, în diverse

localităţi stabilite de autorităţi, cu limitarea libertăţii de circulaţie în alte locuri. Dar şi această limitare a libertăţii avea corectivele ei. Am văzut că, în foarte frecvente cazuri, unităţile de jandarmi însărcinate cu supravegherea ordinei în acele localităţi, eliberau autorizaţii de circulaţie, chiar şi până la Bucureşti, în scopuri bine precizate, cum ar fi aprovizionarea cu alimente, medicamente şi toate cele necesare traiului, deplasări pentru tratamente medicale, ori internări în spitale şi altele.

Cu toate că dispoziţiile superioare prevedeau sancţiuni severe împotriva celor care nu respectau regimul stabilit, în practică, Legiunile de Jandarmi nu le-au aplicat, nici chiar atunci când unii evrei erau găsiţi circulând fără autorizaţii prin alte localităţi şi nici atunci când unele familii de evrei preferau să locuiască în alte localităţi decât cele stabilite de autorităţi. Este cazul oraşului Moghilău, în care, probabil că se putea trăi mai bine şi ca urmare s-a ajuns la o aglomerare deosebită. Legiunea de jandarmi i-a tolerat pe cei veniţi clandestin şi s-au instalat la Moghilău. Chiar şi atunci când supraaglomerarea oraşului a impus măsuri de transferare forţată a unui număr de evrei în alte localităţi, aceste măsuri s-au aplicat parţial, iar cei care urmau a fi transferaţi erau stabiliţi de conducerea comunităţii evreilor.

Evreilor li s-a permis să facă şi negoţ, să-şi organizeze şcoli, policlinici şi chiar să organizeze serbări, care aveau şi scopul de a-i ajuta pe orfani.

Multe din declaraţiile pe care le-am prezentat confirmă susţinerea Mareşalului Ion Antonescu potrivit căreia, inspectând Transnistria, a constatat că existenţa evreilor era asigurată şi cei cu care a vorbit erau mulţumiţi.

Că o parte din evrei au fost obligaţi să presteze diferite munci în interesul Guvernământului este o realitate, dar acest lucru a fost şi în interesul lor şi în nici un caz nu avea scopul exterminării. Deosebit de concludentă, în acest sens, este declaraţia doamnei Estera Lithman, din care aflăm că din retribuţia primită de fiul său cel mare, singurul din familie care a muncit, a reuşit să-şi întreţină întreaga familie compusă din 7 persoane, în condiţii foarte bune. Ea confirmă pe deplin susţinerile fostului guvernator Gheorghe Alexianu, care elaborase instrucţiuni care reprezentau un adevărat cod al muncii - durata zilei de muncă 8 ore, repaus duminical, reglementarea, în cazuri deosebite a orelor suplimentare şi plata lor majorată, reglementarea unei retribuiri şi pentru perioadele de întrerupere a lucrului, neimputabile oamenilor şi altele. Reglementări mai umane şi cu mai multă grijă faţă de oameni, aproape că nu pot exista nici în timp de pace. Erau prevăzute şi categoriile de persoane scutite de muncă.

Evident că situaţia grea, determinată de starea de război, a impus instituirea unei discipline, a muncii mai riguroase.

Unde sunt, domnilor tovarăşi, care aţi judecat aceste parodii de

procese „muncile excesive în scop de exterminare” pe motive politice ori rasiale?

Că nu a fost o plăcere şi nici uşor să fii dislocat din localităţile de baştină, că au existat greutăţi, că hrana şi asistenţa medicală nu au fost întotdeauna suficiente, că au existat şi epidemii şi mortalităţi, mai ridicate decât în timp de pace, sunt realităţi de necontestat. Aceste servituti au fost resimţite, într-o măsură mai mare sau mai redusă, de întreaga populaţie a ţării şi chiar de întreaga populaţie a lumii afectată de război.

Să nu se creadă că românii care au fost nevoiţi să-şi părăsească domiciliile şi avutul, din Ardealul de Nord, Basarabia şi Bucovina, au trăit mai bine pe drumurile bejeniei.

În refugiu fiind, o familie compusă din 5 persoane am trăit, mai mult de un an, în oraşul Turda, într-o cameră, de cel mult 8 m.p. fără nici o dependinţă şi plină de ploşniţe.

După 23 august 1944, când speram că a venit pacea, am căzut din nou sub ocupaţia străină.

Trei săptămâni au durat, apoi, luptele pentru eliberarea oraşului Turda, timp în care, 5 familii cu copii şi mai mici şi mai mari, între care şi o familie numeroasă de evrei de pe strada Crişan - regret că îmi scapă numele - am trăit ziua şi noaptea într-o pivniţă de cel mult 24 m.p. Vă pot spune că am împărtăşit frăţeşte aceste necazuri şi nimeni nu îşi făcea probleme că unii eram români şi alţii evrei.

După ce linia frontului a depăşit oraşul, dar fără a se depărta prea mult, am luat din nou drumul bejeniei spre interiorul ţării, pentru a ieşi din zona războiului. Ajungând cu întreaga familie la Alba Iulia, primul lucru pe care l-am făcut, a fost să ne ducem la baia comunală pentru a ne deparazita. Au urmat alte încartiruiri în condiţiile limitei de jos a posibilităţilor de trai, după care alte şi alte necazuri, care însă nu au luat sfârşit nici chiar în toamna anului 1945, când, după patru ani, am reuşit să ne înapoiem la casa noastră din Tg. Mureş, aproape numai cu ce aveam pe noi.

Nu am intenţionat să scriu un capitol autobiografic, dar am dorit să demonstrez că pentru nimeni nu a fost uşor. A căuta însă şi a găsi „criminali” vinovaţi pentru aceste suferinţe, este nu numai greu, dar şi inutil. Nu ne-ar folosi la nimic altceva decât la dezgroparea unor stări tensionale, pe care este mai bine să le uităm şi să căutăm să trăim în pace şi în bună înţelegere.

Vinovat a fost războiul, iar cei vinovaţi de faptul că războiul s-a declanşat sunt agresorii, indiferent dacă au fost fascişti ori bolşevici şi nu cei care au încercat să-şi apere pământul strămoşesc, suveranitatea şi indepedenţa.

Revenind la Transnistria, nu pot omite împrejurarea că, în momentul în care autorităţile române au început evacuarea Transnistriei, nu i-au

părăsit pe evreii deportați, ci au luat toate măsurile pentru repatrierea lor. Îi pot uita oare evreii pe jandarmii români care, în retragere, au luat în căruțele lor familii de evrei? Nu pot şi nu au dreptul să uite nici faptul că militarii români i-au apărat şi împotriva aliaților lor germani, iar, când a fost nevoie, i-au apărat chiar şi cu focuri de armă.

Asemenea fapte au săvârşit autoritățile României, la conducerea căreia s-a aflat Mareşalul Ion Antonescu şi nu cele reținute în hotărârile de condamnare.

Am intenționat să închei acest capitol, dar nu o pot face înainte de a prezenta un document aflat în dosarul generalului Topor Ioan, document care mi se pare interesant şi semnificativ.

Este vorba de o „Notă" cu antet D.S.C., cu nr. 14 din 26 septembrie 1949, cu următorul conținut;

„În Str. Unirii nr. 59 locuieşte numitul Goldemberg Marcu, zis Luciu, care la locuința sa are un depozit de materiale chimice, special numai pentru piele şi stofe.

În depozitul susnumitului se găsesc diferite cantități de coloranți, cari nu se găsesc în comerț şi pe care susnumitul le speculează la negru.

Printre altele acesta are şi crom, produs chimic foarte căutat.

În prezent susnumitul are o fiică în Canada în oraşul Montreal, cu care întreține legături de corespondență şi care-i trimite pachete.

În corespondența pe care o trimite susnumitul fiicei sale întrebuințează cuvântul „ciocolată", aceasta însemnând dolari şi pe care fiica sa îi trimite în pachete ce conțin şi alte obiecte.

Sursa - Proiectil-Serioasă".

Pe această notă s-a pus următoarea rezoluție;

„Tov. Huda. Copie după notă fără indicative la C.M.C" semnată indescifrabil.

Cu ce i-a putut supăra atât de mult pe bolşevici Goldemberg Marcu, care după ce a fost condamnat împreună cu aşa zişii criminali de război, a fost pus sub o supraveghere strictă, nu ştim, deoarece condamnarea s-a făcut fără probe, ca şi a celorlalți acuzați.

Este clar că „Proiectilul" nu putea fi decât un „prieten" intim al celui în cauză.

Mai mult ca sigur că domnul Goldemberg Marcu nu făcea parte din categoria evreilor bolşevici, care, după 23 august 1944, au pus mâna pe pârghiile de bază ale „Securității poporului". Nu ştim ce a mai pătimit în continuare acest om.

* * *

Capitolul acuzațiilor nedrepte aduse Mareşalului Ion Antonescu şi prin aceasta poporului român, constând în pretinse masacre comise în rândul populației evreieşti, nu poate fi încheiat, mai ales că sunt şi astăzi unele persoane rău intenționate, care le afirmă, fără însă a le putea

dovedi.

Cât de uşor era în anul 1945 să fie elucidată această problemă, dacă se dorea, ne-o demonstrează numărul mare de evrei repatriaţi din Transnistria şi care puteau foarte bine să fie chestionaţi şi să relateze dacă autorităţile române au comis sau nu atrocităţi. Mulţi evrei care au fost audiaţi, sau care au trimis declaraţii şi memorii din proprie iniţiativă, nu vorbesc de masacre ori de atrocităţi. Întrebarea firească este: cine putea cunoaşte mai bine realitatea decât evreii deportaţi şi funcţionarii români detaşaţi în Transnistria? Evident că nimeni.

Cine vine astăzi, după 50 de ani, şi face afirmaţii, pe care nu le-a făcut la timpul respectiv, în faţa autorităţilor, nu le poate face decât cu rea credinţa şi în necunoştinţa de cauză.

Reţin o asemenea relatare făcută de un domn, a cărui vârstă ar trebui să impună respect, în cadrul unei emisiuni T.V. intitulată „Semitism şi antisemitism", gen „masă rotundă" de pe vremurile nu de mult trecute, în care ceea ce se urmărea să rezulte era bine stabilit şi regizat dinainte. Domnul, al cărui nume nu l-am reţinut, dar a evitat să-şi spună naţionalitatea, deşi a fost întrebat, a prezentat următoarea istorioară, menită să cutremure auditoriul:

Originar din Basarabia, unde a avut o frumoasă moşioară. În timpul războiului, într-o zi a trecut clandestin Nistrul cu barca şi a observat, pe firul apei, plutind între ape nişte păianjeni mari. Apropiindu-se, a constatat că, în realitate, între ape, pluteau cadavre, iar părul lor plutea în evantai, lăsând impresia că sunt păianjeni uriaşi.

Până aici, totul era impresionant, numai că cel care conducea „dezbaterea" i-a pus onorabilului domn o întrebare şi anume, dacă acele cadavre erau ale unor evrei, la care a răspuns prompt: „Numai evrei". Nu i-a mai pus întrebarea firească, de unde ştie că erau evrei şi cum a constatat acest lucru.

Prin acest răspuns, stimabilul domn ne-a demonstrat totala sa rea credinţă, iar istorioara sa nu ne-a convins decât că este o născocire.

Este clar că văzând multe cadavre plutind „între ape", nu ai cum să constaţi, nu numai identitatea lor, dacă nici măcar apartenenţa lor la o naţionalitate sau alta. O fi fost venerabilul domn de astăzi, pe atunci un tânăr deosebit de perspicace, dar nici chiar aşa. Perspicacitatea ne-a demonstrat-o prin acest răspuns prompt, prin care s-a discreditat total.

Am mai auzit, în cadrul acelei emisiuni, şi alte enormităţi. S-a afirmat că Mareşalul Ion Antonescu ar fi fost mai rău cu evreii decât Hitler, că în Transnistria românii i-ar fi masacrat pe evrei şi altele. Îmi permit să-mi exprim părerea că asemenea afirmaţii nu pot fi făcute decât de către bolşevici, al căror duşman neîmpăcat a fost într-adevăr Mareşalul Ion Antonescu. Nu pot să-mi dau seama cui folosesc asemenea afirmaţii grave fără nici o acoperire, dar am convingerea că ele

nu folosesc evreilor. Am, de asemenea, convingerea că românii vor da dovadă de discernământ şi nu îi vor confunda pe evrei, în general, cu unele persoane care îşi permit să ne ultragieze pe noi şi pe fostul nostru mare conducător.

Este cazul Să revenim CU toţii la raţiune şi să nu abordăm asemenea probleme decât prin prisma unor documente şi probe certe şi incontestabile.

ULTIMUL CUVÂNT AL MAREŞALULUI ION ANTONESCU

Ultimul cuvânt al Mareşalului Ion Antonescu constituie, de fapt, un memoriu întocmit în grabă după terminarea dezbaterilor judiciare. Faţă de ritmul galopant al desfăşurării procesului, care a făcut, practic, imposibilă pregătirea şi susţinerea apărării, Mareşalul, ca şi ceilalţi acuzaţi au simţit nevoia să-şi depună, ulterior, în scris, apărările.

Dar şi în acest memoriu, Mareşalul nu a avut posibilitatea decât să enunţe problemele esenţiale ale apărării sale, suficient însă, pentru ca orice om de bună credinţă să-şi dea seama de totala sa nevinovăţie. Redau în întregime acest memoriu, care reprezintă ultimul său cuvânt:

MEMORIU DEPUS ONOR TRIBUNALULUI POPORULUI LA 15.V.1946 DE ION ANTONESCU

Neavând putinţa, în timpul desbaterilor, să prezint Tribunalului elementele, strict indispensabile, pentru aprecierea, la justa lor valoare, a învinuirilor care mă privesc şi cari sunt cuprinse în actul de acuzaţie şi în afirmările făcute de D-nii acuzatori publici, am onoarea a depune acest memoriu.

În el se arată, punct cu punct, însă foarte pe scurt elementele esenţiale, pe care aveam intenţiunea să le dezvolt, în apărarea mea în şedinţa publică.

Sunt acuzat:

Că am pus la cale venirea Coloanei a V-a in România la putere.

— Codreanu a murit în 1938.

— Cu nici un alt şef sau element marcant legionar nu am pus la cale nimic, fiindcă nu am cunoscut şi nu am văzut pe nimeni din statul major legionar.

— Pe Horia Sima l-am văzut o singură dată, în iulie 1940, când era Ministru. Frontiera de Est a Ţării era prăbuşită. Simţeam că se vor prăbuşi în curând şi celelalte, dacă în Ţară nu ar fi fost ordine.

Scrisesem în acelaşi sens o scrisoare Regelui Carol I, şi într-o audienţă i-am dezvoltat această temere. Tot această temere m-a determinat să accept întrevederea cu Horia Sima.

Două zile mai târziu am fost închis la Bistrița, unde nu am avut nici o întrevedere politică.

— Cu germanii nu am avut niciodată, nici direct, nici indirect, nici o legătură.

Fiindcă economic, politic şi militar devenisem dependenți total de Germania, prin prăbuşirea Europei prin repudierea garanțiilor engleze, prin convențiile economice de petrol, -foarte oneroase -, prin primirea garanțiilor germane şi prin chemarea misiunii militare de instrucție, am socotit (pe baza informațiilor ce primisem) că mi se va încredința în curând conducerea) că era în interesul Țării să clarific unele principii de bază cu Germania.

Prin două note succesive am arătat Legației Germane cari sunt principiile economice şi politice pe care înțeleg să stau.

În rezumat arătam că:

- în politica internă nu voiu admite nici o imixtiune.

- în politica externa, înțeleg ca România să aibă toată libertatea.

- în politica economică, înțeleg că România să fie singură stăpână a avuțiilor sale, arătând că nu admit penetrația capitalului străin decât până la o limită plafon care să nu ne îngrădească libertatea noastră de deciziune.

- în politica petrolului arătam dorința mea de a readuce în patrimoniul național fondul acestei bogății şi intenția ce aveam de a face totul ca să împiedic epuizarea acestei materii prime, indispensabile desvoltării statului şi apărării lui.

Deci nici o premeditare cu coloana V-a şi susținătorii ei pentru a lua puterea.

Nici nu aveam nevoie. Puterea mi se oferise în 1937 şi 1938 de acela care singur avea căderea să o facă: de Rege.

Sunt acuzat *că am făcut primul guvern cu bază legionară.*

Am explicat şi la instrucție şi în şedința publică că nu era în țară, la acea epocă, altă bază politică.

Era de ales între anarhie cu consecințele ei - Protectorat şi prăbuşirea totală a granițelor - şi încercarea de a linişti, de a canaliza, de a domina sau de a stinge o mişcare al cărui caracter terorist putea prăbuşi total neamul românesc.

Am ales „încercarea“ şi, în cele cinci luni de guvernare legionară, am tratat Țara în bolnav, lăsând poporului posibilitatea ca, prin convingere, să extirpeze singur virusul care-l contaminase şi-i amenința existența.

Sunt acuzat *că am sprijinit România pe Germania despărțind-o de aliații ei fireşti.*

„Aliații ei fireşti” de la acea epocă se prăbuşiseră; se prăbuşise Franța, se prăbuşise Mica înțelegere şi înțelegerea Balcanică; şi se prăbuşise Polonia, Țările Baltice şi Finlanda, se prăbuşise Liga Națiunilor şi

securitatea colectivă.

Se prăbuşiseră şi toate graniţele noastre şi procesul nu era terminat.

Ungurii pretindeau tot Ardealul. Rusia, după cum ne-a declarat-o de mai multe ori D-nii Ribbentrop şi Hitler, pretindeau Moldova până la Carpaţi, Delta Dunării şi baze strategice în Dobrogea, ceea ce însemna şi pierderea acestei provincii.

În faţa acestei perspective şi, în lipsă de altceva, Regele Carol, pentru a salva Ţara şi pe el, a dat, pe plan economic, Germaniei tot ce i s-a pretins; a admis cursul mărcii la 60 şi chiar la 80; a repudiat public garanţiile britanice; a propus Germaniei un pact de alianţă perpetuă militară şi politică, a cerut trimiterea unei misiuni militare germane, atât pentru instruirea cadrelor noastre, cât mai ales ca un simbol al garanţiilor date; a acceptat aderarea la Pactul Tripartit; a dat Germaniei monopolul exportului petrolului în schimbul armamentului necesar armatei, intrând astfel total şi fără putinţă de eşire din orbita germană.

Aceasta este situaţia economică şi politică internaţională pe care am găsit-o în septembrie 1940.

Orce altă politică nu era posibilă.

Orce gest de eşire făcut ar fi dus la Protectorat, sigur la pierderea Ardealului de Sud şi la ocuparea Moldovei, a Deltei şi a Dobrogei de către ruşi.

Propunerile făcute Rusiei de înţelegere în noembrie 1940 au rămas fără răspuns.

Raporturile între noi şi ruşi au fost între iulie 1940 şi iunie 1941 foarte încordate.

În arhiva Marelui Stat Major şi a Cabinetului Militar se găseşte o documentare complectă.

Stâlpii graniţei provizorii stabilite după acceptarea ultimatului erau zilnic deplasaţi; se schimbau zilnic focuri; după urma lor cădeau morţi şi răniţi; avioanele ruse făceau zilnic incursiuni până în Carpaţi. Dl. Lovrentiev mi-a cerut Condominium la Dunărea Maritimă şi dreptul pentru vasele de război ruse de a pătrunde până la Brăila; tot D-sa mi-a cerut să dau din vasele şi materialul rulant şi locomotive, cota corespunzătoare suprafeţei teritoriului ocupat, ceea ce nu era prevăzut în condiţiile ultimatumului; s-a ocupat cu forţa insulele din braţul Chilia - decembrie 1940 şi s-a încercat să se pătrundă cu forţa în Canalul Sulina la 2 ianuarie 1941.

Toate aceste acte de agresiune erau cunoscute de miniştrii Marii Britanii şi Americei.

În concluzie am mers cu Germania, fiindcă am găsit Ţara angajată în această politică şi nu putea nimeni atunci, orcine ar fi fost el, să-i dea altă orientare, fără riscul de a prăbuşi total Ţara.

Trebuia deci făcută o politică de moment pentru a evita protectoratul

cu toate consecințele lui cunoscute.

Sunt acuzat *că am adus misiunea militară germană. Am arătat realitatea.*

S-a afirmat că scopul ei era de ocupație „a punctelor strategice cheie, economice şi militare" şi că efectivele ei depăşiau necesarul pentru instrucție.

Aveam 1 200 000 soldați mobilizați şi misiunea germană 19 000.

Cu aceste efective nu se putea ocupa „pozițiile cheie strategice" şi militare şi economice.

Documentarea existentă la Marele Stat Major şi la Cabinetul Militar fac dovada că instructorii germani au fost repartizați numai la centrale de instrucție.

Aveau o atitudine foarte corectă şi nu au făcut nici un act de imixtiune în problemele economice.

Convenția semnată în ianuarie 1941 dintre Ministerul Economiei Naționale şi Neubacher prevedea să se dea lunar acestei misiuni pentru nevoile de hrană:

14 vagoane mazăre, 7 vagoane linte, 3 vagoane săpun, 100 vagoane orz şi ovăz, 50 vagoane paie.

Acuzarea a vorbit de 7 corpuri de armată. A făcut confuzie între această misiune şi armata germană care a trecut pe la noi, în Balcani, în februarie şi martie 1941, pe care nu am avut nici o obligațiune de hrănire.

Tot ce a luat această armată cât şi misiunea de instrucție a fost prin intendența română şi numai în cadrul contigentelor ce trebuia să dăm Germaniei pe baza convențiilor economice anuale.

Ceva mai mult, am pretins că prețurile alimentelor livrate să fie sporite cu costul transportului pe care l-ar fi încasat căile ferate, dacă contingentele mergeau în Germania.

Misiunea militară germană trebuia să stea în țară numai 3-4 luni, după care lăsa materialul la dispoziția noastră: tancuri, avioane, tunuri anti-aeriene, etc.

Era plătită cu 100 000 000 lei lunar, însă suma era recuperată, fiindcă benzina necesară tancurilor şi avioanelor costa mai mult. Instruiam ofițerii şi piloții noştri pe socoteala germanilor.

—În ce priveşte trecerea armatei germane prin România în Balcani nu aveam de ales.

Când mi s-apus această problemă, în ianuarie 1941, legionarii organizau rebeliunea în Țară şi la Bucureşti, se înarmau şi ocupau milităreşte toate autoritățile de la Primării până la Prefecturi; stațiile de radio şi depozitele „Distribuției" erau în mâna lor: trupele germane se găseau cu capul lor de coloane pe linia Cluj-Oradea-Arad-Timişoara; Ungaria şi Bulgaria acceptase.

Dacă refuzam ar fi trecut cu forța, cum au trecut şi forțele ruse Prutul

în 1877-78, forțând pe Domnitor, guvernul şi armata să se retragă în Oltenia şi să lase restul țării la dispoziția ocupatorului.

De data aceasta perspectiva era mai gravă, fiindcă, dacă respingeam propunerea, Horia Sima ar fi învins cu concurs german la 23 ianuarie 1941. Consecințele se pot deduce.

Regim Horia Sima sau ocupație cu forța a teritoriului nostru ar fi însemnat: omorârea tuturor evreilor, a tuturor comuniştilor, a tuturor cadrelor politice şi intelectuale, ar fi însemnat jefuirea până la secare şi fără nici o contravaloare a avuțiilor şi muncii româneşti.

Am fi avut, din 1941, soarta Serbiei.

S-a spus de acuzare că, cu această ocazie, toată țara a fost ocupată.

Nu este exact. Trupele germane s-au concentrat în lungul Dunării, între Giurgiu şi Bechet (exact cum au făcut trupele ruse în 1877-78) şi la sfârşitul lunii martie nu mai era nici un soldat din această armată în România.

— Cum însă am să mobilizez pentru a nu provoca Rusia - cu care, mi s-a spus că erau înțeleşi - germanii au trimis prin Galiția 2 divizii, nu 7 cât s-a afirmat.

Prezența lor acolo avea numai un caracter simbolic.

Am fost acuzat *că am premeditat războiul în contra U.R.S.S.*

S-a sprijinit această afirmație cu planurile găsite la Marele Stat Major şi cu crâmpeie de discuții extrase din conversațiile pe care generalul Ioanițiu le avea cu generalul Hansen, şeful misiunii militare.

Am explicat în şedința publică că planurile se încadrau în lucrările cu caracter tehnic al ipotezelor de război, defensiv sau ofensiv, pe care orice armată din lume le întocmeşte anual, pentru apărarea granițelor Țării în eventualitatea războiului. Ar fi o crimă de trădare, dacă nu s-ar face. Franța a fost zdrobită în 1870 pentru că nu a avut pregătite aceste planuri.

Discuțiile cu Hansen erau o consecință a cadrului politic internațional în care eram situați.

Primisem garanțiile germane.

Germania trebuia să lupte, conform acestor garanții, alături de noi în caz de violare a granițelor.

Aveam astfel de planuri militare şi în cadrul Micii înțelegeri, a înțelegerii Balcanice şi cu Polonia.

Pentru ca să ajungi la planuri, trebuie să ai discuții.

Dar germanii afirmau întotdeauna că au înțelegere cu Rusia şi la graba şi dorința ofițerilor noştri de a spăla onoarea armatei şi a înlătura nedreptatea din 1940, ei răspundeau că: „ nu vor ataca Rusia şi planurile trebuiau să fie numai de apărare".

Eu însumi, după întoarcerea de la Berlin şi în alte ocazii până în aprilie 1941, am declarat textual în Consiliile de Miniştri, când se analiza politica externă: „Problema granițelor de Est este mai complicată. Nu o putem

soluționa noi. Se va rezolva la pacea generală pe plan European şi în cadrul politicei mondiale".

Pentru problema Ardealului am repetat în Consiliul de Miniştri ceea ce-i spusesem lui Hitler: „ O vom soluționa singuri când va veni momentul potrivit", făcând afirmațiunea că: „Dacă 16 milioane de români nu vor fi în stare să scoată din sclavia ungurească 1 300 000 de români, să piară cei 16 milioane".

Iată poziția luată de mine față de soluționarea problemelor pe care le puneau României „Arbitrajul" de la Viena şi ultimatumul rus.

Nici o premeditare.

Am fost acuzat *că am făcut un război de agresiune în 1941 şi deci România trebuie să sufere consecințele agresorului şi eu am fost pus în categoria criminalilor.*

Am arătat mai sus care erau raporturile cu Rusia în 1940 şi 1941.

Adaog că, pe când Rusia a ținut în lungul noii linii circa 35 divizii, eu demobilizasem toată armata şi nu lăsasem în Moldova

decât 4 divizii infanterie, cu efective sporite, 3 divizii de cavalerie şi 2 Vânători de Munte, nemobilizate (valoare 1,1/2 divizii).

Am fost pus la curent de hotărârea luată de-a se ataca Rusia numai în mai 1941 şi de data atacului la 10 iunie 1941.

Dovadă că nu am avut intenția să particip la operațiuni decât până la revendicările şi drepturile noastre, o face faptul că nu am mobilizat decât o treime din forțe şi nu am exercitat comanda decât până la Nistru.

Nu pot fi socotit agresor, fiindcă România era în stare de război cu U.R.S.S. din 1940 iunie, când Rusia a fost agresorul.

Acceptarea ultimatumului nu a fost decât o retragere strategică şi politică la care recurge orice Țară, orice om, când este surprins fără sprijin şi nu este în măsură de a se apăra.

Din iulie 1940 până în aprilie 1941, actele izolate de agresiuni parțiale ruse au continuat. Am arătat aceasta mai sus.

Deci în 1941 iunie a fost o acțiune care se încadra şi era o urmare a agresiunilor pe care le suferise poporul român.

În iunie 1941 am atacat în cadrul unui război început în 1940 şi cum orice atac este un act de agresiune nu pot fi considerat agresor, decât numai în acest sens şi deci nu pot fi încadrat în Pactul Kellog.

Am trecut Nistrul la început numai cu Cavaleria şi 3 divizii de Vânători de Munte, *pentru că mi s-a cerut scris de Hitler după dispoziția ce luasem ca trupele române să nu treacă Nistrul.*

Ulterior situațiile militare succesive au impus modificarea hotărârei inițiale ce luasem de a nu mă angaja în nici un fel.

Dovada o face faptul că nu am mobilizat întreaga armată, decât când forțele ruse de la Odesa, rămase în coasta armatelor germane care ajunsese la Bug şi în poarta Basarabiei, mi-a impus-o.

După Odesa am adus întreaga armată, care participase la aceste operațiuni, în Țară şi am demobilizat-o.

Nu am remobilizat decât în iunie 1942, tot la cererea scrisă a d-lui Hitler şi, după dezastrul suferit de noi, le-am demobilizat în noiembrie 1942, pentru a le remobiliza în martie 1944, când ruşii pătrunsese în Basarabia şi Moldova de Nord.

Sunt fapte care dovedesc lupta continuă pe care o duceam pentru ca să menajez forțele noastre militare.

Dar oricum ar fi interpretate aceste acțiuni până la Crimeea, Caucaz şi Stalingrad, ele nu pot fi încadrate în crime de război, fiindcă sunt impuse de legile războiului, care cer imperios când începi o acțiune să o duci până la sfârşit, urmărind forțele inamice până la distrugerea lor totală.

Aceste legi au dus pe Scipione de la Roma până la Cartagina, pe Napoleon până la Moscova; pe Alexandru I până la Paris; pe americani şi englezi până la Tokio şi Berlin.

Ocuparea şi administrarea Transnistriei

Nu a fost premeditată.

Dovada o face: Legea de bază a instituirii guvernământului, care a fost făcută pe front, în tren, la Tighina, unde era Cartierul meu. Acolo am văzut pentru prima oară pe dl. Alexianu.

Personalul necesar pentru administrație a fost căutat cu începere de la acea dată.

De ce am acceptat, la propunerea ce mi s-a făcut, să ocup şi să administrez teritoriul rus până la Nipru nu numai Transnistria?

Am făcut-o în primul rând pentru un interes economic. În toate timpurile armatele s-au alimentat din teritoriile ocupate.

Altă posibilitate nu este.

Principiul este ca războiul să se întrețină singur. Nu puteam ca

Țară mică şi săracă să derog de la acest principiu.

De astfel lungimea liniilor de comunicație şi criza care era încă în țară în vara 1941 nu ar fi îngăduit alimentarea trupelor în bune condiții.

Din punct de vedere politic, Transnistria era un gaj şi o prevedere politică pentru cazul unei victorii germane.

Se ştiu încercările germane de a ajunge la Bagdad.

Două căi duc către fiefurile asiatice germane. Una pe dâra de populații germane care, din Boemia până în Banat, duce la Salonic şi Constantinopol. Altă dâră de populații germanice care se întinde din Sileziaprin Lemberg, la Odesa.

România ar fi intrat într-un cleşte germanic, care ar fi subjugat-o economiceşte şi politiceşte.

Pentru a înlătura această eventualitate m-am decis să ocup

Transnistria şi în special Odesa.

Nu am făcut însă nici un gest public sau oficial în această privință.

Din contră, am declarat la Berlin când, la cererile noastre de a se reveni la Arbitrajul de la Viena, ni se răspundea: «Luați la Est cât vreți!» La care eu am răspuns:

«România nu se maghiarizează la Vest şi nu se slavizează la Est!».

Iar la o notă diplomatică scrisă, prin care dl. Ribbentrop ne întreba, în 1942, care sunt pretențiile noastre la Est, dl. Mihail Antonescu a răspuns, după instrucțiunile mele: «Atât timp cât nu cunoaştem statutul politic european de mâine, nu putem răspunde!».

Nici o declarație publică nu cuprinde intențiile noastre în privința anexării Transnistriei.

Citațiile făcute de acuzare constituiesc simple discuții teoretice, care totdeauna căutau găsirea unei soluții definitive în cadrul oricărei acțiuni omeneşti individuale sau colective.

Nu contează însă decât manifestările oficiale.

Sunt acuzat de jafurile şi ororile din Transnistria.

Jafuri, propriu zis organizate, nu au fost.

Transnistria a fost model de administrație. Au constatat-o miniştrii străini, ziariştii noştri şi străini, Nunțiul Papal, Şeful Crucii Roşii Internaționale.

În Transnistria era o stare economică mai înfloritoare ca la noi. Acolo se putea cumpăra orice fără cartelă.

Mareşalul Petin a spus d-nei Cantacuzino în fața ministrului nostru la Vichy: «Cea mai mare glorie a Dv. de totdeauna va fi modul civilizat în care administrați Transnistria!». Documentul se găseşte în Arhiva Statului.

Lucrurile ridicate din Transnistria în 1943-43 s-au făcut în scopul de a ne pune la adăpost de răspunderi. Era şi rezultatul muncii şi investițiilor noastre. Balanța noastră de schimburi cu Transnistria era în dezavantajul nostru.

Dacă lăsăm bogățiile realizate, erau să fie ridicate de nemți sau distruse din cauza luptelor şi tot noi răspundeam.

Au fost ridicate din ordinul meu.

Obiectele de artă de asemenea.

Însă a fost ordin scris «să fie înregistrate şi păstrate în bune condiții pentru a putea fi restituite Ruşilor la pace». Aceasta este adevărul.

ORORILE. Nu-mi însuşesc crimele. Nici aceea îngrozitoare de la Odesa.

Am dat ordin de represalii. Eram în cadrul dreptului internațional care autorizează represaliile, când adversarul întrebuințează mijloace nepermise:

— înarmare şi lupta populației civile - partizanii

— maşini infernale, etc.Era cazul în plin.

Am ordonat represalii şi am indicat câți să fie omorâți. Nu ştiam câți căzuse victimă maşinii infernale. Ştiam că Comandamentul unei Divizii are 7-8 ofițeri şi 13-20 secretari.

Dar când operația s-a transformat în masacru, Comandamentul

Armatei şi Şeful lui de Stat Major care erau prezenți trebuiau să intervină şi să mă avertizeze. Nu au făcut nici una, nici alta.

Ceva mai mult, nici nu au raportat ce s-a întâmplat.

Totul mi s-a ținut ascuns.

Onor Tribunalul a constatat, în şedințe, că nu a fost nici un caz în care ni s-a cerut clemență, iertare, sau renunțare la o dispoziție cu caracter penal, fără să dau curs, imediat şi fără ezitare, cererei.

Eu am crezut atunci că căzuse victime 5-6 ofițeri şi 10-15 soldați.

Eram şi într-o stare sufletească grea. Dimineața văzusem la un spital un ofițer şi patru soldați orbi şi cu toate membrele amputate de la bază.

Erau toți victimele unei maşini infernale, ataşată de clanța unei uşi care, când s-a apăsat pe ea de ofițer, a explodat.

Primisem în acea vreme un raport prin care Guvernatorul Basarabiei raporta că se deportase în 1940, 50 000 de țărani români din cei mai vrednici şi bogați şi nimeni nu ştie de ei. Îmi trimite în acelaşi timp fotografiile cadavrelor - găsite în pivnițele localurilor în care funcționase poliția rusă.

Mai menționez că, dacă am pus atâta timp şi am sacrificat atâția oameni ca să iau Odesa - operațiune ca caracter strategic, imperios impusă de siguranța militară a României - a fost mai ales din cauză că lucrătorii şi lucrătoarele din Odesa, în număr de 300 000, au luptat, din ordinul Comandamentului Suprem Rus, în rândurile soldaților.

Dintre aceşti lucrători s-au recrutat continuu partizanii din Catacombe. Aceşti partizani au omorât în 2 ani câteva mii de soldați români în Odesa. (Declarație făcută de însuşi şeful partizanilor din Odesa într-o broşură oficioasă care apare la Moscova.)

Care este realitatea în privința masacrelor de la Odessa?

În broşura rusă, care a apărut la Stockholm, în iulie 1944, s-a afirmat că au fost masacrați 27 000.

La Moscova mi s-a impus să semnez, în iunie 1945, un protocol în care se afirma că au fost omorâți 225 000 ruşi.

Tot la Moscova mi s-a impus, în ianuarie 1946, să semnez un protocol în care se afirma că au fost masacrați 100 000.

Dl. acuzator public a afirmat în şedință că au fost omorâți 20 000, adăugând că au fost încolonați până la 4 barăci - de 25 metri pe 16, aflate pe drumul Dalnicului.

Dalnicul se afla la 4-5 km. de Odesa. 20 000 de soldați, încadrați milităreşte, se întind, pe şosea, pe 20 km.

Patru barăci a căror dimensiune era 25/16 reprezintă 1 200 m. Socotind 2 şi chiar 5 oameni pe metru pătrat, ceea ce este o imposibilitate, nu depăşim cifra de 3 000 de oameni.

Iată, Domnule Preşedinte, ce am de subliniat pentru Domnia Voastră şi pentru onoratul Tribunal în această privință.

Ca să facă dovada criminalității mele, D-sa a citat dintr-o stenogramă o conversație pe care am avut-o cu dl. Alexianu, 2-3 luni mai târziu, pentru evacuarea evreilor din Odesa.

Conversația a avut loc în noembrie 1941, când Sevastopolul nu căzuse și întreaga flotă de război rusă și de transport era acolo.

Informațiuni date de germani și de serviciile noastre de spionaj ne avertizau că ruşii pregăteau o debarcare la Odesa.

Nu avem acolo decât 20 000 soldați, răspândiți pe o mare lungime în lungul coastei. În oraş se găseau peste 100 000 de comunişti evrei. Nu puteam risca o debarcare cu inamici în spate şi în față. S-ar fi întâmplat un masacru general, de pe urma căruia ar fi căzut multe victime și în oraş şi printre soldații români. Aveam datoria să evit această eventualitate.

Aceasta este rostul conversației cu Alexianu din care dl. acuzator public nu a citit decât pasajul care recunosc că era un lucru neserios şi sinistru să-i arunci în mare, să faci ce ştii, numai să mă scapi de ei.

Dar dl. acuzator public a omis să citească totul. În aceeaşi conversație spuneam: „Domnule Alexianu, ce s-a întâmplat la Odesa s-a întâmplat, dar să nu se mai întâmple. Te fac răspunzător pe D-ta. Du-i într-un loc sigur!".

Iată, domnule Preşedinte, adevărul.

D-voastră ştiți că tribunalul revoluționar din Paris, în timpul teroarei, a condamnat pe un om de ştiință pentru o frază în care, schimbându-se locul virgulei se schimbase şi înțelesul frazei. Când s-a observat eroarea, voită desigur, era prea târziu.

S-a pus la dosarul acuzării copii după declarațiile făcute la Consiliile de Miniştri sau în alte ocazii din care s-a omis, arătându-se cu puncte puncte la unele începuturi de fraze; la altele mijlocul; la altele sfârşitul şi la unele şi începutul şi mijlocul și sfârşitul și la unele şi începutul.

Este uşor de închipuit la ce poate duce acest sistem.

Citez ca dovadă: răspunsul la memoriul Garofild; exemplul de mai sus şi documentul prin care încercându-se să se demonstreze că eram total în serviciul nemților, se citează că am afirmat: „... dau până la maximum nemților".

Ori, începutul frazei este: „După ce se satisface total nevoile noastre economice, din ce rămâne dau până la maximum nemților".

Este cu totul altceva.

La fel s-a procedat şi cu declarația făcută la Cabinetul de instrucție de Colonelul Davidescu.

S-a citit în şedință mijlocul și sfârşitul depoziției care se referea la o conversație avută cu dl. Ribbentrop, dar nu s-a reprodus în documentul îmborderat în dosarul acuzării şi nu s-a citit şi începutul depoziției.

Profit de ocazie să pun și în această privință lucrurile la punct.

D-nii Hitler și Ribbentrop mi-au făcut, la o întrevedere, imputarea că, la

Bucureşti mai ales, şi în Țara Românească, în general, unele persoane se manifestă ca anti-germani şi detestă poporul german, pe când soldatul german luptă şi moare pentru apărarea noastră.

Răspunsul meu a fost: „Nu puteți pretinde ca poporul român să vă iubească, când el ştie că şi-a pierdut granițele datorită consimțământului sau sprijinului Dv. Poporul român este loial, luptă camaradereşte alături de Dv. fiindcă are interes să o facă ".

Trebuie să țineți seama că, la 7 septembrie 1940, fără să întreb poporul - caz unic - am făcut - etc.

Este ceea ce s-a reținut în dosarul acuzării şi s-a citit de dl. acuzator public.

Vă reamintiți, Domnule Preşedinte, că cu acest crâmpei de frază, dl. acuzator a încercat să facă dovada că am antrenat poporul în politica germană printr-un gest brutal şi dictatorial.

— Revenind la ororile comise în Transnistria, vă declar, şi cu această ocazie, că în marea lor majoritate nu mi-au fost comunicate şi că tot ce am cunoscut - cum este cazul Prefectului de la Ovidiopol - am sancționat foarte grav prin justiție. Acest prefect a fost condamnat la 10 ani, pentru că a tolerat asasinarea a 40 de ruşi.

Este uşor de închipuit că aş fi procedat la fel pentru orice caz similar care mi s-ar fi semnalat.

Afirm însă că asasinatele comise în lagărul din lungul Bugului este opera sinistră exclusiv germană.

Administrația românească nu a intrat în funcțiune în județele din lungul Bugului decât târziu, în primăvara anului 1942, când asasinatele erau înfăptuite.

Prezența unui prefect, pe care nu-l cunosc în județ pe când se comiteau asasinate nu cred că poate constitui o vină a sa.

El nu avea aparatul administrativ instalat în funcțiune când s-a comis crimele.

Îl apăr, fiindcă m-am găsit şi eu într-o situație similară în Basarabia, în 1941 septembrie.

Fiind instalat în spatele frontului în Tighina, m-am plimbat într-una din seri pe stradă. Când am ajuns în apropierea cetății, care era ocupată de germanii am auzit țipete şi împuşcături. Trimițând pe colonelul Elefterescu să vadă ce se petrece, mi-a raportat că se împuşcau evrei. —Am chemat pe generalul Haufe, ataşat pe lângă Comandamentul nostru pentru a face legătura operativă cu înaltul comandament german, i-am spus;

„Dacă nu încetează imediat aceste crime comise pe teritoriul românesc în contra unor cetățeni români, dau telegramă Führerului, şi mă retrag din război".

Masacrele au încetat, după cum încetase şi la Iaşi, în urma demersului ce am făcut când s-au omorât evreii de conivență cu legionarii.

— în ce priveşte tratamentul la care au fost supuşi evreii deportaţi în Transnistria din Basarabia şi Bucovina, şi din ţară (1944) afirm că se exagerează şi se va dovedi aceasta mai târziu, atât în privinţa morţilor, cât şi în privinţa tratamentului. Afară de cei puşi în lagărul de la Vapniarka, toţi ceilalţi au fost liberi în oraşele şi orăşelele în care au fost internaţi.

Personal am vizitat în 1942 pe cei de la Moghilev, Râbniţa şi alte două localităţi, al căror nume îmi scapă.

Lucrau în fabrici de unt, de săpun, de cârnaţi etc. Erau foarte graşi, bine îmbrăcaţi şi voioşi. Locuiau în case similare cu acelea pe care le aveau în Basarabia.

Regiunea era sănătoasă, pitorească şi foarte bogată. Mulţi nu s-ar mai fi întors.

Aceeaşi constatare au făcut-o ziariştii, Nunţiul Papal, şeful Crucii Roşii Internaţionale de la Geneva.

Declaraţiile cari mi-au fost făcute, după întoarcerea lor, se găsesc în arhiva Statului.

Se găseşte la Ministerul de Externe şi copia unui raport, făcut în această privinţă de Şeful Crucii Roşii Internaţionale şi trimis la Geneva.

Trec la morţi. Aici se fac cele mai mari exagerăţii.

Dl. Filderman a afirmat în faţa tribunalului că s-au întors în ţară numai 150 000 şi au murit 150 000. Dl. Benvenisti a afirmat că au fost omorâţi în Transnistria 270 000.

Ori statistica din 1930 a stabilit că, în Basarabia şi Bucovina, erau - dau cifre din memorie - 270 000 - 300 000 evrei.

Între 1930-1940 mulţi evrei au părăsit în special Basarabia şi s-au răspândit în ţara, în regiunile mai propice comerţului şi îmbogăţirii. În 1940 mulţi s-au refugiat în ţară, fugind de ruşi, în timpul ocupaţiunii ruse mulţi evrei au fost deportaţi odată cu românii deportaţi. Când am revenit noi, foarte mulţi evrei din acei cari ocupase funcţiuni administrative sub ocupaţie au urmat trupele ruse în retragere.

În sfârşit la intrarea trupelor germane în Basarabia, mulţi evrei, profitând de confuziunea care urmează imediat trupelor, până la instalarea noilor autorităţi, s-au strecurat printre trupe în ţară.

Nu au fost deportaţi, după calculele mele, decât maximum 150-170 000 evrei.

15 000 au rămas la Cernăuţi. Mulţi din cei daţi pe lista morţilor sunt în viaţă. Dau un singur exemplu:

S-a prins la Bucureşti un aparat de emisiune servit de un căpitan rus şi de un evreu din Cernăuţi, care era pe lista celor morţi în Transnistria. Căpitanul s-a împuşcat, după ce a ars cifrul, iar evreul a fost arestat.

Dar cum poate dl. Filderman să afirme că s-au întors 150 000, fiindcă numai ruşii cari au ocupat provinciile pierdute ar putea şti?

Şi cum poate afirma dl. Benvenisti cu certitudine că au murit 270 000. Ce pot să confirm este că, dacă nu-i duceam în Transnistria, nu mai rămânea nici unul în viaţă astăzi.

Iată Domnule Preşedinte aspectul problemei!

Desigur, în vâltorile luptelor care au avut loc în 1944, când noi părăsisem Transnistria şi ţinând seama de confuziunea sângeroasă pe care o producea acţiunea foarte violentă a partizanilor, au putut cădea multe victime. Regiunea fiind accidentată şi foarte păduroasă, cine a fugit la timp în pădure a scăpat.

Pentru a termina cu analiza complectă a acestei probleme reamintesc că acuzarea a subliniat „măsura care s-a luat în 1943 sau 1944 de a se ridica în masă populaţia din Transnistria".

Ce a fost cu această problemă? Din 1941, la cererea lor, am aprobat să se libereze din lagăr 75 000 soldaţi ruşi şi 5 000 ofiţeri prizonieri originari din Transnistria - afirmau ei.

Aceştia au fost înarmaţi prin baloturi lăsate de avioane şi s-au transformat, cu începere din 1943, în partizani.

În faţa acestei situaţiuni, am dat ordin să fie ridicaţi şi retrimişi în lagăre.

Iată adevărul şi în această privinţă.

— Pentru a termina cu Transnistria, este necesar să arăt că, din cauza Germaniei, am luat în stăpânire succesiv diferitele regiuni ale provinciei. Operaţiunea a durat din septembrie 1941 până în aprilie 1942. Nemţii nu îngăduiau autorităţilor noastre să se instaleze decât după ce terminau de ridicat toate depozitele.

În al doilea rând toate fabricile şi instalaţiile au fost distruse, chiar din ordinul Comandantului Suprem Rus, de trupele ruse în timpul retragerei.

Există un album fotografic în care se arată cum a fost găsită fiecare instituţie economică şi în ce stare a fost predată în 1944 nemţilor.

Dl. acuzator public vroind să dovedească „slugărnicia" cu care „m-am pus în serviciul nemţilor, a citat în întregime scrisoarea trimisă d-lui Hitler, când mi-a cerut să administrez şi să ocup cu forţe româneşti ţinutul şi prin care afirmam că accept, dar nu pun nici o condiţie".

Îmi permiteţi să afirm, Domnule Preşedinte, că interpretarea este total greşită.

Era un schimb de documente între doi şefi de state. Este evident că prin faptul că am subliniat că „nu pun nici o condiţie" am vroit tocmai să marchez că România nu are nici o pretenţie politică asupra Transnistriei, fiindcă alte condiţii economice sau militare nu se tratează decât prin organe tehnice, care încheie şi semnează convenţiuni.

În concluzie generală; Transnistria, Domnule Preşedinte, nu a fost „jefuită". S-au făcut acolo şcoli, biserici, şosele, aerogări, cum nu avem în ţară.

S-au reparat toate spitalele, care erau un model de ordine şi de curăţenie, s-a reparat portul Odesa, îndiguirile, s-a pavat cu granit drumul nepietruit Odesa – Tiraspol; s-au reparat colhozurile, s-au făcut plantaţii de pomi fructiferi. Pentru punerea în funcţiune a fabricelor, s-au adus maşini şi motoare din Elveţia şi Germania. S-au făcut peste tot cantine pentru copii şi săraci. Totul a fost vizat de mine.

Peste 80% din pedepsele cu moartea au fost comutate de mine.

Piaţa de la Odesa era mai abundentă ca aceea din Bucureşti. Libertăţile au fost complecte.

Cu ocazia primei mele vizite făcută în aprilie 1942, am declarat în faţa Guvernatorilor, a generalilor germani şi a căpeteniilor ruse rămase în Odesa:

„Nu am venit aici în cuceritori. Vom sta cât operaţiunile militare ne vor impune. Nu ne amestecăm în ideologia Dvs. Crede cine vrea în cine vrea şi în ce vrea ".

„Ne vom strădui să aveţi tot ce vă trebuie. Numai din acest punct de vedere să ne ajutaţi.

Vă cerem ordine şi muncă în folosul Dv."

Declaraţia a devenit publică prin publicarea ei în jurnale şi transmiterea prin radio.

Sunt acuzat de deportări.

— Am deportat evreii din Basarabia şi Bucovina pentru motive de siguranţă politică, militară şi pentru siguranţa lor proprie.

Siguranţa politică şi militară.

Am arătat mai sus că, profitând de confuziune, mulţi evrei au trecut prin front.

Siguranţa Statului cerea să nu-i lăsăm să pătrundă în Ţară şi mai ales în Capitală.

Organele de siguranţă semnalase că mulţi din ei urmase şcoli speciale de spionaj şi erau prevăzuţi cu aparate de recepţie şi emisiune (s-au şi găsit).

Marele Stat Major cerea internarea lor pentru motive de siguranţă militară.

În faţa acestei situaţii am dispus formarea ghetoului de la Chişinău, unde se grămădise evrei din târgurile arse din jurul oraşului, într-un ghetou.

Am făcut-o şi din cauză că, în Chişinău, nu rămăsese ne ars decât cartierul românesc şi populaţia românească nu a acceptat cu nici un preţ să-i primească.

Evreii din regiunea Bălţi au fost internaţi în lagăr de germani într-o pădure din vecinătatea oraşului.

Bălţi era complet ars. Incendiile fusese provocate, după declaraţiile locuitorilor români, tot de evrei, care au executat ordinele Comandanţilor militari ruşi.

Pe când românii s-au refugiat, românii erau foarte agitaţi şi porniţi în contra evreilor din cauza atitudinei. Reamintesc că Bucovina, regiunea Bălţi,

Soroca şi Chişinău, erau centrele cele mai puternice naziste şi antisemite pe care cuziştii şi codreniştii îşi sprijineau agitaţiile lor.

De acord cu germanii se punea la cale un Sf. Bartholomeu românesc.

Având în vedere ce se petrecuse la Iaşi, la Tighina şi la Floreşti, peste voinţa şi intenţiile noastre, am hotărât să-i scot din zonele de etape pe care se mişcau către front rezervele şi coloanele germane şi să-i trimit în Nordul Transnistriei.

Operaţia evacuării lor era cerută şi de comandanţii militari.

Se ştie că toate armatele evacuează populaţia din spatele frontului pe o adâncime de 30-40 km. Am făcut această operaţiune şi cu românii.

Acestea sunt cauzele care au determinat deportările evreilor. Germanii au cerut să le predăm pe toţi evreii, pentru ca să-i ducă la lucru în Germania; am refuzat.

Execuţia a fost însă detestabilă, mai ales din cauza stării de spirit care domnea atunci.

A mai intervenit şi iarna timpurie şi extrem de aspră, care a făcut multe victime şi în rândurile armatelor beligerante şi a populaţiei ruseşti, care fugea către Urali din cauza invaziei.

Tot aceasta a fost cauza pentru care germanii au pierdut bătălia de la Moscova. Au căzut cu ocazia deplasării din această cauză şi evrei surprinşi în curs de deplasare. Ţăranii nu-i primeau în casele lor.

Vina a fost acelora cari erau însărcinaţi cu execuţia, fiindcă nu au oprit coloanele.

Am ordonat o anchetă şi se ştie rezultatul Un colonel de Stat Major şi un căpitan a fost degradat şi trimis pe front ca soldat unde a murit eroic.

Au mai fost şi alte grave sancţiuni

Cert este că, dacă-i lăsam pe loc, ar fi fost toţi omorâţi de germani cu sprijinul unor fanatici terorişti din rândurile populaţiei româneşti.

Ţiganii

Din cauza camuflajului populaţia oraşelor era noaptea terorizată de bande sau de indivizi, de multe ori înarmaţi, care jefuiau şi uneori chiar omorau. Autorii erau ţiganii. Toţi cereau împuşcarea lor. Am pus să se studieze facerea unor sate în Bărăgan pur ţigăneşti.

Transnistria ducea mare lipsă de braţe.

Atunci am hotărât ca ţiganii cari aveau la activele lor crime sau mai mult de trei furturi, să fie deportaţi în Transnistria.

Evreii comunişti

Au fost deportaţi 1 120. În ţară aveam nevoie de linişte. Statul Major cerea arestarea tuturor acelora cari erau trecuţi pe tabelele lor ca... comunişti.

Cunoşteam abuzurile cari se făceau la întocmirea acestor tabele - abuzuri poliţieneşti şi acte de răzbunări; am hotărât să se trimită numai cei condamnaţi.

Nu ştiam cum se vor desfăşura activităţile.

Toată populaţia evrească şi comunistă ar fi riscat viaţa, dacă operaţiunile germano-ruse s-ar fi desfăşurat pe teritoriul nostru.

Aceasta este problema deportărilor.

Nu numai noi am recurs la această măsură. Ruşii au deportat în 1942 toată populaţia germană din regiunea Volga şi, în 1945, drept pedeapsă, toată populaţia tătară din Crimeea, deşi ambele populaţii erau constituite în republici.

În fine, ca să termin capitolul „ororilor" comise în teritoriile dezrobite în 1941, îmi îngădui a reaminti că în actul de acuzare se afirmă că „nu este sat cât de mic din Bucovina şi Basarabia în care să nu şefi comis crime şi orori".

Nu s-a citat nici un singur caz.

Am vizitat personal mare parte din satele acestor provincii, nimeni nu mi-a semnalat, din populaţie, nici un caz. Am declarat că ţăranii aveau putinţa sa comunice direct cu mine prin intermediul cutiilor de poştă, instalate în sate, din care corespondenţa era ridicată de oameni străini de sat. Ţăranii se plângeau de cel mai mic abuz. Din această cauză nici jandarmii, nici perceptorii nu se mai comportau cu ei ca înainte de 1940.

***Sunt acuzat* de crime politice**

Nici un om politic proeminent nu a fost arestat, trimis în lagăr sau în judecată. Toţi dictatorii suprimă, chiar în timpurile actuale, adversarii politici.

Se vorbeşte de numeroasele lagăre cari erau răspândite pe toată suprafaţa ţării.

Când am luat conducerea, am găsit lagărul de la Caracal, în care erau peste 2 000 comunişti.

Am fost la Jilava în noiembrie 1940, unde am găsit 1 000 de internaţi dezertori, hoţi şi comunişti. Am vorbit cu fiecare şi pe loc am eliberat 700, majoritatea învinuiţi de comunism. Am fost de 2 ori la Văcăreşti cu Ministrul de Justiţie, care, pe baza instrucţiilor primite de la mine, în urma constatărilor făcute, a întocmit „Decrete de amnistie" prin care au fost eliberaţi, ca şi la Jilava, mii de oameni dintre cari unii stăteau de luni de zile nejudecaţi.

Le convenea, fiindcă scăpau de război.

Mulţi comiteau furturi, dezertau, făceau acte de sabotaj economic, se declarau comunişti ca să fie băgaţi în lagăr sau închisori, pentru a scăpa de război.

Pentru toată ţara nu a fost decât lagărul de la Tg. Jiu. Capacitatea era de 2 000 locuri. Nu a fost plin decât în timpul rebeliunei şi câtva timp după.

După aceea nu au fost decât între 800 şi 1 000. Majoritatea pentru sabotaj. Nu au fost mai mult de zece oameni politic de a 2-a şi a 3-a mână,

trimişi în lagăr timp de 4 ani.

Au fost trimişi în lagăr în 4 ani, 2 ziarişti. Unul care a fost audiat

Şi altul, un om cu un trecut detestabil, care a fost surprins redactând un manifest de trivialitate josnică la adresa unei femei.

Era nevasta mea.

S-a afirmat că în lagăre domnea cruzimea şi cea mai neagră mizerie. Nu era exact. Se făcea din ordinul meu un control riguros.

Când s-au găsit nereguli, s-au aplicat grave pedepse, care au mers până la destituire.

S-a făcut un cap de acuzare că prizonierii din lagăr erau puşi la muncă.

Am mai fost în Moldova, în câteva centre, lagăre mici, înfiinţate, de Marele Stat Major la începutul războiului. Când am aflat de ele - începutul 1942 - le-am desfiinţat.

Se vorbeşte şi de lagărele de prizonieri, afirmându-se că prizonierii erau ţinuţi în condiţii sălbatice, maltrataţi, nehrăniţi, dezbrăcaţi.

Am vizitat personal mai toate lagărele din provincie. Am găsit peste tot cu totul altă situaţie ca aceea arătată.

într-adevăr am semnalat în termeni aspri Ministerului de Război că, într-un lagăr, murise 600prizonieri, şi i-am cerut să ia măsuri severe.

Dar când şi unde nu au murit prizonieri în lagăr?

Ei sosesc acolo extenuaţi de război, de marşuri, mulţi sunt tuberculoşi în ultimul grad.

Am afirmat în şedinţa publică că, în Alsacia, se găsesc 30 000 cruci româneşti. Procentul celor morţi la noi nu depăşeşte 5%.

Ar fi o fericire ca şi cu prizonierii români să se fi petrecut la fel.

Au fost într-adevăr în zdrenţe la început. Era epoca când eram în mare criză.

Dar ulterior situaţia s-a îmbunătăţit foarte mult, fiindcă s-au făcut haine speciale.

Lagărele au fost vizitate de mai multe ori de Mitropolie, în cap cu Mitropolitul Bălan, de Nunţiul Papal, de Şeful Crucii Roşii Internaţionale.

Toţi mi-au declarat că le-au găsit foarte bine. Era o constatare pe care o făcusem şi personal, la Calafat, Corbeni, Timiş, Vădeni, Băneasa, Stoeneşti şi altele 2 cari nu-mi mai reamintesc numele localităţilor.

— În privinţa legilor penale şi execuţiilor capitale am dat explicaţii în şedinţa publică.

Au fost legi excepţionale, asemenea legi sunt consecinţa stării de război şi se fac în toate ţările. La noi, în marea majoritate, nu le-am aplicat.

Nu s-a executat şi nici judecat nici un evreu intrat clandestin în ţară.

Nu s-a executat şi nici judecat nici un evreu fugit din Transnistria.

Nu s-a executat nici un evreu fugit de la muncă de folos obştesc. Cazurile de condamnări la alte pedepse sunt şi ele foarte puţine.

Nu s-a executat nici un sectant.

80% din dezertorii condamnați la moarte au fost grațiați.

Am arătat în şedința publică procedura la care am recurs pentru ca să frânez execuțiile.

Justiția

Am arătat în şedință instrucțiunule date D-lui Lupu, după formarea primului meu guvern.

Nimeni nu poate afirma şi dovedi că m-am amestecat vreodată în Justiție, fie în materie de procese, fie în materie de numiri.

Ca să dau independență şi parchetelor, am introdus inamovibilitatea lor.

Nu cred că se pot aduce critici serioase legii judecătoreşti; s-a lucrat doi ani la ea. A fost de 5-6 ori la mine.

Nu am promulgat-o decât după ce am luat avizul tuturor magistraților, de diferite trepte şi avocaților.

Dl. Docan a afirmat în fața D-voastră o inexactitate.

Rog luați volumul 27, şedințele Consiliilor de Miniştri din 3 şi 17 februarie 1941, singurele în care a participat D-sa ca Ministru.

Dl. Docan mi-a spus cu aceea ocazie că „a 2-a zi expiră termenul de lichidarea bunurilor comerciale evreeşti prevăzută de legea Gruia".

A afirmat că este „de perfect acord" cu această măsură şi a făcut apel la „înțelepciunea" mea, pentru a decide dacă nu se poate prelungi termenul.

Nu numai că nu am prelungit termenul, dar nu am aplicat-o niciodată.

Dl. Docan vroia micşorarea la 57 ani a vârstei magistraților superiori şi aceasta o dată pentru totdeauna pentru „descongestionarea magistraturii spunea d-sa.

M-am opus. A insistat foarte mult.

Aceasta este cauza care a determinat eşirea sa din guvern. Vroia să-şi deschidă cu orice preț şi imediat poartă către postul de Prim Preşedinte la înalta Curte.

Românizarea şi legile rasiale

Problema s-a dezbătut pe larg în fața onoratului Tribunal. Nu mai insist. Îmi îngădui însă să reamintesc că le-am făcut ca să potolesc strada, dar le-am aplicat cu omenie.

Dl. Vlădescu avea în pregătire un nou statut care desființa orice era cu caracter rasial în legile existente.

Dacă nu eram eu, nici un evreu şi nici un comunist nu mai erau azi în viață.

Pierderile războiului

S-a afirmat că am pierdut peste 600 000 de oameni. Cifrele sunt date de Marele Stat Major la data de iunie 1945, deci cuprind pierderile suferite în operațiunile în contra Ungariei.

Marele Stat Major arăta că, pe categorii, cifra aceasta se împarte în:

morți = 87 000
răniți = 260 000
prizonieri = 290 000
Dau cifrele din memorie.

Este de remarcat că 75% din răniți se recuperează, aşa încât numărul morților într-un război crunt şi distrugător se reduce la 150 000 oameni la o populație de 17 milioane locuitori.

În războiul trecut România mică la o populație de 7 milioane a avut 800 000 de morți, într-un război care a durat mai puțin de 2 ani.

Dar, pentru a se vedea mai bine realitatea în privința pierderilor avute pe faze de operații până la sfârşitul anului 1943, după care nu am mai participat la operațiuni pe teritoriul rus, rog a se examina cifrele arătate la pagina 25 în broşura **Trei ani de guvernare.**

— Sunt acuzat *că am distrus Economia Națională,* ***am pus totul la dispoziția nemților şi am aservit Țara, încheind convenții oneroase.***

- *Onorat Tribunal, situația economică a unei țări se judecă după:*
- *modul cum se echilibrează bugetul*
- *modul cum se acoperă cheltuielile extraordinare, investiții, război—puterea de cumpărare a monedei*
- *funcționarea creditului - Dobânzi*
- *volumul afacerilor*
- *abundența pieții*
- *stocurile de materii prime*
- *circulația bunurilor*
- *volumul depunerilor*
- *balanța comercială*
- *potențialul industrial şi agricol*
- *numărul lichidărilor şi al falimentelor*
- *Starea socială: greve, şomaj, sabotaj etc.*

Ori, care era situația din toate aceste puncte de vedere? Aş fi fost în măsură să dezvolt întreagă această complexă problemă în şedința publică în apărarea mea, dacă mi s-ar fi dat timpul necesar şi posibilitatea s-o fac.

M-am rezumat atunci, după cum binevoiți să vă reamintiți, la câteva cifre.

Rog onoratul Tribunal să cerceteze broşura „Trei ani de guvernare" pe care am onoarea să o depun odată cu acest memoriu.

Veți găsi în această broşură date complecte şi riguros exacte, care arată adevărata situație a Țării din acest punct de vedere.

Pentru a înlesni munca D-voastre, dau câteva date rezumative:

Potențialul general industrial a crescut, după 1940, cu 122%. Potențialul cărbunelui a sporit cu 51%, al acidului sulfuric cu 69%, acidului azotic cu 150%, glicerinei 175%, fabricația muniției artileriei cu

210%, fabricația pulberilor cu 68%, fabricația pielăriei cu 140% (s-a afirmat că a fost distrusă prin export masiv în Germania, fabricația cânepei a sporit cu 841%, fabricația căruțelor standard introduse pentru prima oară în țară, a sporit cu 1000%.

La armată, datorită investițiilor de 2 883 000 000, făcută în patru ani, față de 880 000 000 cât s-a dat în 20 ani între 1920-1940 s-a ajuns în următoarele rezultate:

Arsenalul putea să repare 1 000-1 300 tunuri în loc de 80-120.

Reşița a ajuns la o fabricațiune de 110 tunuri lunar, față de 4 tunuri cât fabrica înainte.

Producția siderurgică a fost sporită cu 65%: 70% mergea la economia generală şi anume din 340 000 de tone de oțel numai 100 000 tone se dau armatei şi restul mergea la economia generală. Se afirma în actul de acuzare că țara a suferit lipsuri groaznice, fiindcă industria nu era decât în serviciul războiului.

S-a dezvoltat pentru prima oară industria cauciucului la noi şi s-a făcut o fabrică de tractoare, la care s-a trecut o comandă de 4 000 de tractoare.

La agricultură, s-au importat în baza acordului de credite din 4JQI. 1940 (prin care s-a afirmat că am dat totul şi nu am primit nimic) şi distribuit 8 500 tractoare (în 1940 am găsit numai 3 260 tractoare în toată țara şi la 23 august 1944 am lăsat 11 000).

S-au importat 14 200 grape; 5 600 semănători; 70 852 pluguri de cai, 3 890 pluguri de tractoare, 1 300 discuri, 550 selectoare, 530 motoare. Pe lângă aceste unelte s-au mai importat 11 300 tone de maşini şi unelte şi încă 1 300 tractoare importate de firmele particulare și vândute la prețuri duble.

Finanțele. Bugetul războiului reprezintă 48,2% din totalul bugetului ordinar, pe când în toate celelalte țări, bugetul armatei consuma 75% din bugetul general.

Acoperirea cheltuielilor războiului, s-a făcut numai din efortul bugetar, din resurse cu caracter excepțional tezaurului şi din două împrumuturi pe piața internă.

Starea înfloritoare economică se vede din examinarea capitalului „încasări". Astfel, pe 1942/1943 bugetul ordinar prevedea la încasări 112 911 900 000 lei cu un spor de 55,7% față de prevederi şi cu un spor de 75% față de încasările din anul precedent.

Bugetul special al apărării naționale a realizat „ la încasări", 31 629 900 000 lei cu un spor de 50% față de evaluări, stabilite la 21 miliarde şi 75% în plus față de încasările realizate în 1941.

Veniturile se sprijină pe impozite indirecte - 56,6% impozite directe - 18% şi veniturile monopolurilor 18% în plus pe veniturile extrabugetare, formate din creditele de furnituri şi armament obținute de Germania în

virtutea acordurilor din 4 decembrie 1940,17 ianuarie 1941, ameliorate la 17 ianuarie 1943, când s-a stabilit că 50% din costul furniturilor germane să fie lichidate la sfârşitul războiului.

Aceasta a îngăduit ca eforturile făcute de Banca Națională să fie reduse la minimum. În primul război trei sferturi din cheltuielile de război au fost suportate de Banca Națională.

În ultimul război, efortul Băncii Naționale pentru război este cu mult sub 10% și în ultimele trei luni se redusese la zero.

Iată situațiunea reală.

Experții Băncii Internaționale a Reglementelor au declarat, într-un act oficial, „că Banca noastră națională are una din cele mai puternice poziții monetare de pe Continentul European".

Pentru a se vedea care era situația reală monetară, rog a se vedea ***Trei ani de guvernare*** *pag. 222 şi 230 și în special pagina 234.*

Datoria publică consolidată, rog a se vede pag. 239 din acelaşi volum. Subliniez că datoria publică internă și externă în 1943 a fost similară cu datoria internă, existentă în 1940, deci în trei ani de guvernare ea nu a sporit cu nimic.

Căile ferate au cedat 7 miliarde între 1940 şi 1943 pe când în 1920-1940 au cedat 22 miliarde.

La pagina 240-241, din aceeaşi broşură se arată excedentele vărsărilor Casei Monopolurilor, iar la pag. 242, se arată care era balanța veniturilor și cheltuielilor.

Din toate acestea, Onorat Tribunal, cât şi din abundența pe care o cunoaşteți că a existat în acea epocă în țară, puteți să trageți concluzia care se impune.

Armistiţiul

Am arătat la Instrucție şi a reieşit şi din dezbateri că, încă din 1943, căutam bazele și pândeam momentul potrivit pentru a ieşi din război.

Dl. Mihai Antonescu şi cu mine căutam, pe căi diferite, să obținem de la adversari formula care să îngăduie României să iasă în condiții acceptabile din luptă.

Primele condiții au fost primite de la Cairo, în aprilie 1944. Ele nu erau acceptabile, fiindcă ni se impunea să întoarcem armele în contra germanilor, ceea ce dezonora armata şi Țara; să acceptăm cedarea Basarabiei şi Bucovinei, ceea ce, făcea să pierdem beneficiul „Cărții Atlanticului", care prevedea că, la Pace, „nu se va recunoaşte nici o cesiune de teritoriu care nu a fost liber consimțită" şi, în fine, lăsa o poartă deschisă în privința drepturilor învingătorilor între armistițiu şi pace.

Erau necesare preciziuni în această privință, pentru a evita o ocupație militară de lungă durată cu consecințele ei.

Am discutat cu oameni politici aceste condițiuni şi toți au fost de acord că nu sunt acceptabile şi că trebuie să continuăm tratativele.

Oamenii politici au perseverat a-mi cere să închei eu Armistițiul, ca singura persoană în măsură să o facă, fără prea mari riscuri pentru țară din partea Germaniei.

Puțin timp după aceea s-au primit şi condițiunile de la Stockholm, date de d-na Kolontay.

Aceste condițiuni erau mai acceptabile. Dar totuşi şi pentru aceste condițiuni, oamenii politici au fost de acord să continuăm tratativele pentru a încerca să obținem şi mai bune condițiuni.

Subliniez că totuşi, în cazul unor condițiuni mai bune, nu puteam la acea epocă să ieşim din război, în contra voinței Germaniei, fiindcă am fi riscat o distrugere în ultimul moment al bogățiilor țării şi a oamenilor ei, de la comuniști până la evrei şi de la populațiunea de jos, până la oamenii politici, aceasta fiindcă germanii aveau în țară peste zece divizii blindate.

Când în august 1944, țara a fost golită de trupele blindate din cauza evenimentelor de la Varşovia, atunci abia s-au realizat condițiunile de securitate care ar fi putut să ne dea putința să ieşim din război contra voinței Germaniei cu mai puține riscuri.

Prin organele de execuție pregăteam, încă din luna mai 1944, posibilitatea ieşirii din război, chiar în contra voinței Germaniei, dispunând pe toată suprafața țării forțe capabile să se opună unei rezistențe germane şi să împiedice distrugerea depozitelor şi masacrarea populației.

Aceste forțe au fost în poziții de luptă, în ziua de 22 august am cerut Germaniei libertatea de acțiune şi în dimineața de 23 august, dl. Clodius a răspuns că are de la Berlin împuternicirea să discute aceasta problemă. Răspunsul fiind favorabil.

Dl. Mihai Antonescu îi dăduse întâlnire pentru ora 6. Cum însă la ora 4 am fost arestați, în Palat, întâlnirea nu a mai avut loc şi ieşirea din război s-a făcut fără o înțelegere prealabilă cu Germania.

Consecințele se cunosc.

CONCLUZII

Domnule Preşedinte şi onorat Tribunal, ***am făcut războiul în contra U.R.S.S.-lui, fiindcă mi-a impus-o onoarea poporului românesc şi imperativele sacre ale țării noastre.***

Istoria şi D-voastre veți aprecia.

Am continuat războiul, fiindcă nu puteam ieşi la timp din el, fără a risca distrugerea țării şi protectoratul.

De altfel orice s-ar afirma astăzi, nici un om politic nu a voit să-şi asume această răspundere.

Pe plan internațional, atât dl. Mihai Antonescu, cât şi eu, făceam continuu eforturi să găsim o bază acceptabilă pentru ieşirea din război.

În ce priveşte ororile ați văzut, Domnule Preşedinte şi onorat tribunal, şi

se va vedea mai târziu, când se vor cerceta complet arhivele, care a fost adevărata mea poziție, în ceea ce privește omenia, care trebuie respectată în raporturile cu poporul și cu inamicul.

Se va vedea de asemenea câte eforturi făceam zilnic să readuc pe toți, prin sfaturi și sancțiuni, pe calea omeniei, a legii și a dreptății.

Am fost depășit.

Nu arunc nimic pe nimeni.

În Consiliul de Miniștri am afirmat, de mai multe ori, că tot ce s-a făcut bun sub guvernarea mea, aparține Miniștrilor și că-mi iau răspunderea pentru tot ce s-a făcut rău, în afară de abuzuri și crime.

Ca șef este drept să trag consecințele.

Nu aprob însă crimele, mă aplec respectuos în fața umbrelor lor și cer iertarea acelora care au avut de suferit de pe urma lor.

Domnule Președinte, nu am cerut niciodată nici o favoare, cu atât mai mult când atinge interesele altora.

Nu o cer nici astăzi. Dar cred că este drept ca, atunci când sunt eu și alții judecați pentru crime de război, să se țină seama că nu a fost război, de la imperiile asiatice și până astăzi, în care să nu se comită, de multe ori peste capul șefilor, crime odioase de pe urma cărora au căzut victime mii și mii de ființe omenești.

Reamintiți-vă, vă rog, ce s-a petrecut în războiul de secesiune a Americei în a doua jumătate a Secolului XIX-lea; ce s-a petrecut în primii ani ai Sec. XX-lea în războiul Bur, când populația, luptând în armată ca să-și apere căminele și libertatea, a fost considerată ca franctirori și pedepsită cu o cruzime care nu s-a uitat.

Au trecut numai 40 de ani de când boxierii chineji, într-o luptă inegală, au fost exterminați împreună cu familiile lor de armatele coalizate a patru puteri europene.

În războiul actual, aviația de bombardament și de vânătoare a distrus, contra legilor războiului și fără scuza necesității represaliilor sau a lovirii centrelor militare, sate, orașe, spitale, cartiere de muncitori, de pe urma cărora au căzut zeci de mii de victime (bătrâni, femei și copii).

Unii au fost omorâți la munca câmpului, fiind mitraliați de avioanele de vânătoare.

Onorat tribunal, să nu considerăm numai soldații noștri și ofițerii români că au călcat legile războiului și ale umanității. Toți au făcut greșeli în acest război. Sunt greșeli fatale.

— În ce privește aservirea în interesul străinilor a avuțiilor țării, acuzația este cu totul nedreaptă. Am dat unele indicațiuni cari sunt, cred, suficiente pentru a se vedea realitatea.

Starea înfloritoare, abundentă în toate domeniile în 1942, 1943 și primăvara anului 1944, unică în Europa în acea vreme, face cu prisosință dovada contrarie.

Realitatea este că, dacă nu ar fi fost nemții în țară, aș fi putut, în afară de stofe, bumbac şi pielărie, să desființez raționalizarea și cartelele.

Am făcut mari investiții în timpul războiului în agricultură, industrie, comunicații, telefoane, şcoli, biserici, armată şi opere sociale.

Toate au fost acoperite cu veniturile ordinare şi cu creditul de 80 miliarde acordat de germani cu dobânda de 3,12%pe 7 și 15 ani, fără a da nici un gaj. În afară de două apeluri la subscripția publică, care au dat circa 30 miliarde, nu am făcut nici un împrumut străin. Din contră am cumpărat cu 20 și 30%, dacă memoria nu mă înşală, creanțe debitoare româneşti.

Am redus astfel în timp de război, caz unic, nu numai în istoria economică a României, cu 26 miliarde stabilizați dintr-o datorie totală de 105 miliarde moştenit.

Am adus, prin străduințele supraumane ale d-lui Mihai Antonescu, 7 vagoane de aur.

Subliniez că, până la 1940, în timp de 25 de ani de pace, Banca Națională nu reuşise să realizeze decât o acoperire în devize și aur echivalent cu 16 vagoane.

La 23 august 1944, Banca Națională avea în consecință 23 vagoane aur.

Datorită acestui fapt şi apoliticei monetare prudente, acoperirea leului ajunsese la 27,1/2 sută, pe când Statutul Băncii Naționale, prevede 25%.

Iată situația monetară. Din ea și din munca ordonată a poporului român decurge adevărata situație economică a țării.

Am pus accentul, în această privință şi pe munca ordonată a muncitorului şi țăranului român.

Domnule Preşedinte, în patru ani de guvernare, spre cinstea muncitorului român, care și cu această ocazie a dovedit înțelepciunea şi patriotismul, nu a fost o grevă, nu a fost o manifestare de stradă.

Nu am scos în patru ani niciodată armata în contra mulțimii.

Am găsit instalată baionetă (sic) de la licee la universități, de la sate, până în toate instituțiile administrative de pe toată suprafața țării.

Când regimul legionar a fost lichidat, toate baionetele au fost retrase în cazărmi și nici odată nu au mai fost scoase până în august 1944.

Am fost prezentat în fața D-voastre drept dictator.

Dv. onorat Tribunal, ştiți că de la Cetatea Antică şi până astăzi dictatorii, toți, fără excepție, au exterminat adversarii lor politici.

Care din adversarii mei politici sau militari au fost exterminați de mine?

Se invocă lipsa Constituției din 1938. Am făcut-o fiindcă era o constituție teroristă, care nici nu corespundea cu constituția discutată, admisă și votată de Consiliul de Miniştri.

Tendința mea era să revin la Constituția democratică.

Dovada O face Că am introdus nu numai inamovibilitatea magistraților, dar şi pe aceea a parchetelor.

Care dictator până la mine a renunțat la cel mai puternic instrument de constrângere: Justiția? Eu am renunțat. Ceva mai mult, am declarat Domnului Prim Preşedinte al înaltei Curți de Casație următoarele:

„Domnule Prim Preşedinte, nu am să îmi permit a vă da decât o singură indicațiune; să supravegheați să nu execute nici ordinele mele «ilegale»".

În privința presei, mărturisesc că nu a fost complet liberă. Dar în care țară se lasă, în timp de război, presa să scrie tot ce vrea?

Sub guvernarea mea presa avea latitudinea de a semnala publicului tot ceea ce se referea la administrația politică internă şi economia națională.

Nu avea însă dreptul să comenteze faptele semnalate înainte ca ele să fie anchetate de comun acord cu reprezentantul presei.

Dar Dv. Domnule Preşedinte, ştiți că, din inițiativa d-lui Mihai Antonescu, se instalase în toate satele, cutii speciale cu scrisori, prin care țăranii puteau să se adreseze direct mie. Toate reclamațiile sau cererile lor erau cercetate şi toți au primit răspunsul semnat de mine.

Nu am avut Parlament. Nici nu puteam avea, fiindcă nu puteam face alegeri din cauza mişcării legionare şi mai ales din cauză că

granițele erau prăbuşite şi o treime din țară era cotropită.

Nici organizațiile politice nu au fost de acord să se facă alegeri în timpul regimului legionar, fiindcă 100% ar fi învins legionarii.

După rebeliune a venit războiul şi nimeni nu poate afirma astăzi că s-ar fi putut face alegeri în timp de război.

Anglia, şi chiar Rusia au prorogat Parlamentele lor a căror mandat expira în timpul războiului.

Se poate invoca legile penale.

Ele au fost dictate de nevoile de moment. Dar nu au fost executate.

Am arătat-o mai sus.

Sunt măsuri impuse de condițiunile excepționale pe care le crează peste tot războiul.

În sfârşit, Onorat Tribunal, cine poate invoca un singur caz când „dictatorul" Antonescu a scos armata în stradă şi a tras în mulțimea agitată de o problemă, economică sau politică?

Pot guvernele democratice, cari m-au precedat, să prezinte o pagină curată în această privință?

Poate cineva să afirme că, cu ocazia plebiscitului, alegătorii au fost aduşi cu forța, loviți, amenințați, plătiți etc?

Poate cineva să afirme că conținutul urnelor a fost mistificat? Se va spune că votul nu a fost secret. Într-adevăr am făcut-o şi văd că am greşit, pornind de la dorința curată de a face educația caracterelor.

Vroiam ca fiecare să aibă curajul opiniei sale. Dar mi-am dat cuvântul de ostaş că nimeni nu va avea de tras consecinţa votului său şi m-am ţinut de cuvânt.

Iată, Domnule Preşedinte şi onorat Tribunal, numai câteva fapte capitale, care vă îngăduie să apreciaţi în ce măsură am fost sau nu dictator.

Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal, am terminat

îmi îngădui, cu permisiunea D-voastre, să vă reamintesc că Scipione Africanul, după ce a bătut pe Anibal, în Italia, l-a urmărit prin Franţa Meridională, a străbătut toată Spania, a trecut în Africa şi, după ce l-a zdrobit la Zama, a ras de pe glob, pentru totdeauna, cea mai puternică şi temută cetate a lumii din acele timpuri, Cartagina.

Prin această strălucită şi unică acţiune, Scipione a pus bazele economice şi militare pe care Roma antică a clădit cel mai vast imperiu care a existat vreodată.

Ca şi Temistocle şi Napoleon, ca şi mulţi alţii care au servit omenirea într-un fel sau altul, de la Socrate şi până astăzi, Scipione, drept răsplată, a murit în exil şi a terminat Testamentul său politic cu următoarea sentinţă:

„Ingrat popor, nu vei avea nici corpul meu!".

Departe, Domnule Preşedinte, de a mă situa în istorie pe acelaşi plan cu cei patru mari oameni reamintiţi mai sus, voiu spune totuşi în testamentul meu politic, dacă voiu avea timpul să-l scriu:

„Scump popor român:

Sunt mândru ***că m-am născut şi am trăit într-o naţiune cu îndoita ascendenţă imperială şi cu un trecut de două ori milenar;***

Sunt mândru ***că am avut în viaţă, drept far strălucitor şi călăuzitor, Coroana de lauri a marelui Troian şi sublimul sacrificiu al Regelui Dac;***

Sunt onorat ***că am putut să lupt în patru războaie pentru onoarea ta, scump popor, pentru drepturile tale şi pentru libertăţile tale;***

Sunt fericit ***să cobor şi să mă aşez, cu un minut mai devreme, atât alături de martirii şi luptătorii noştri de peste veacuri, cât şi de aceia ai adversarilor noştri, fiindcă, deşi în câmpuri diferite, toţi am luptat pentru dreptatea şi libertatea noastră şi pentru înfrăţirea tuturor neamurilor cari va trebui să vină".***

— Domnule Preşedinte şi Onorat Tribunal, s-a dat aici, în faţa poporului nostru, a istoriei noastre şi a conştiinţei universale, un penibil şi trist spectacol

Majoritatea foştilor mei colaboratori au găsit că este de

demnitatea lor şi a neamului nostru să se desolidarizeze de guvernarea la care au participat

Eu, Onorat Tribunal, declar solemn, în acest ceas, că, în afară de crime şi de furturi, mă solidarizez şi iau asupra mea toate greşelile pe care, eventual, cu ştiinţa sau fără ştiinţa mea, le-au făcut

I. ANTONESCU 16.V.1946

Modul în care se încheie acest memoriu este impresionant. El ne face convingerea că Mareşalul Ion Antonescu era conştient de faptul că, indiferent de apărările pe care şi le-ar formula, suprimarea lui fizică era hotărâtă cu mult timp în urmă. Nu mai era nimic de făcut, decât a lăsa posterităţii cuvântul său cu privire la învinuirile ce i se aduceau, îmi fac o datorie de onoare prin publicarea cuvântului Mareşalului Ion Antonescu, cuvânt pe care nu l-a luat nimeni în seamă şi a zăcut în arhive timp de 45 de ani.

Mai rămâne să luăm cunoştinţă de ultimul act al acestei odioase înscenări judiciare, astfel cum a fost consemnat în procesul verbal întocmit după executarea sentinţei. La dosar se află un exemplar al acelui proces verbal, înregistrat la Parchetul Tribunalului Ilfov - Registratura Generală - la nr. 76.970 la 1 iunie 1946. Data înregistrării este îndoielnică, dacă avem în vedere că procesul verbal respectiv a fost întocmit la Penitenciarul Jilava la 1 iunie 1946, ora 20. Important este, însă, ce s-a consemnat în acest proces verbal, pe care îl redau integral:

PROCES VERBAL

Astăzi 1 iunie 1946, ora 20

Noi, Alfred V. Petrescu, Procuror la Parchetul Tribunalului Ilfov, în asistenţa D-lui Gheorghe Săndulescu, Procuror la Parchetul aceluiaşi Tribunal şi a D-lui Gheorghe Colac, Grefier la Tribunalul Poporului din Bucureşti, completul I de judecată:

Având în vedere delegaţiunea scrisă cu No. 107 007 din 1 Iunie 1946, prin care Dl. Prim Procuror al Parchetului Tribunalului Ilfov, ne-a delegat a aduce la îndeplinire hotărârea Nr. 17/1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul I, rămasă definitivă, în ce priveşte pe condamnaţii: Antonescu Ion, Antonescu Mihai, Vasiliu Z. Constantin şi Alexianu Gheorghe, toţi condamnaţi să sufere pedeapsa cu moartea;

Având în vedere adresa No. 1285/din 31 Mai 1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul 1 de judecată, prin care ni se face cunoscut că hotărârea No. 17/1946 a acelui Tribunal a rămas definitivă prin respingerea recursurilor declarate de susnumiţii condamnaţi;

Având în vedere şi ordinul No. 53875 din 1 Iunie 1946 al Domnului Ministru de Justiţie, Lucreţiu Pătrăşcanu, prin care ni se face cunoscut că

Majestatea Sa Regele a respins cererile de grațiere făcute de Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Constantin Z. Vasiliu şi Gheorghe Alexianu, condamnați la moarte prin hotărârea din 17 Mai 1946 a Tribunalului Poporului, ordonând totodată a ne conforma pentru executarea hotarârei dispozițiunilor din Regulamentul No. 12 din 27 Aprilie 1942, asupra normelor de urmat la executarea pedepsei cu moartea;

Văzând şi dispozițiunile art. 14 aliniatul final din Legea No. 312/ din 24 Aprilie 1945 care prevăd ca hotărârile Tribunalului Poporului vor fi executate prin procurorii Tribunalului de la reşedința Instanței care le-a pronunțat;

Constatăm, prin prezentul, cele ce urmează:

La ora 16,15 ne-am deplasat la închisoarea militară Jilava, unde erau deținuți numiții condamnați;

Aici am găsit prezenți pe Domnii: Colonel jand. Pristavu Dumitru Comandantul închisorii Jilava, Inspector de poliție Gavrilovici Mihail din Direcția Generală a Poliției, delegat al Ministerului de Interne, Doctor Alexandru Gr. Ionescu, medic legist de pe lângă Tribunalul Ilfov şi Preotul Totolici Teodor, confesorul închisorii militare Jilava.

După ce am expus celor de mai sus calitatea şi scopul venirii noastre, am fixat pentru execuție ora 18.

Conformându-se dispozițiunilor art. 11 din Regulamentul No. 12/1942, la ora 16,45 am vizitat, însoțiți de Domnul Colonel Pristavu Dumitru şi de Domnii avocați Constantin Paraschivescu-Bălăceanu, Decanul Baroului Ilfov şi avocat Constantin Stroie, din Baroul Ilfov, în celulele lor în parte, pe fiecare condamnat.

Menționăm că Domnul Decan Constantin Paraschivescu-Bălăceanu a oferit tuturor celor patru condamnați susnumiți asistența sa, asistență pe care condamnații ne-au declarat că o acceptă. Domnul avocat Constantin Stroie a asistat şi Domnia sape condamnatul Ion Antonescu.

Vizitând celula în care era deținut condamnatul Ion Antonescu, am procedat la interogarea sa asupra identității şi numitul ne-a declarat că este născut în oraşul Piteşti, județul Argeş la 2 Iulie 1882, din părinții Ion şi Chiriachița, născută Niculescu.

I-am pus apoi în vedere că cererea sa de grațiere a fost respinsă de Majestatea Sa Regele şi că executarea hotărârii No. 17/1946 a Tribunalului Poporului din Bucureşti Completul I de judecată va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorință înainte de executare, ne-a declarat textual:

„Cer să nu fiu legat de mâini şi nici la ochi, când se va trage în mine".

Am vizitat apoi celula în care era deținut condamnatul Mihai Antonescu, unde procedând la interogarea sa asupra identității, sus-

numitul ne-a declarat că este născut în comuna Nucet-Cazaci, județul Dâmbovița la 5/18 Noembrie 1904, fiul lui Aurel şi al Anei, născută Ogrezeanu şi este văduv prin divorț.

I-am pus apoi în vedere că cererea sa de grațiere a fost respinsă de Majestatea Sa Regele şi că hotărârea Nr. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc. Completul I de jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorință înainte de executare, ne-a declarat textual:

„N-am nici o dorință de ordin special Cer numai hârtie pentru a scrie familiei Cer de asemenea ca biblioteca mea, dacă se poate, să rămână Facultății de Drept din Bucureşti

Neavând nimic de comentat în ce priveşte pedepsirea mea, consider ca o datorie să exprim convingerea că se săvârşeşte o mare greşeală prin executarea Mareşalului Antonescu. Rog, dacă este posibil, ca acest lucru să fie comunicat chiar Majestății Sale Regelui

Cer, dacă e posibil, să se publice apărarea scrisă de mine şi depusă la dosar; mă refer la ultimul memoriu depus de mine**.

Trecând la celula în care era deținut cond. Constantin Z. Vasiliu, am procedat la interog. sa asupra identit. şi susnumitul ne-a deci că este n. În or. Focşani, județul Putna, la 16 Alai 1883, Jiul generalului Zamfir Vasiliu şi Elenei Apostol, căsătorit cu doamna doctor Gabriela Vasiliu, născută Paraschivescu.

I-am pus apoi în vedere că cererea sa de grațiere a fost respinsă de M. S. Regele şi că hot. No. 17/1946 a Trib. Pop. Din Buc. Compl. I de Jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorință înainte de executare, ne-a declarat textual:

„Doresc să-mi văd familia şi să mă spovedesc”.

Trecând în sfârşit în celula în care era deț. condamnatul Gheorghe Alexianu, am proced. la interog. sa asupra identit. şi numitul ne-a deci. că este născut în oraşul Panciu, jud. Putna, la 1 Ianuarie 1897, fiul lui Ion şi al Adelei, născută Teodoru, divorțat, fost căsătorit cu Amarilis Ştefanescu.

I-am pus apoi în ved. că cererea sa de graț. a fost respinsă de M. S. Regele şi că hot. No. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc. Completul I de Jud. va fi executată la ora 18.

Întrebându-l care este ultima sa dorință înainte de executare, ne-a declarat textual:

„Doresc Neamului Românesc să-şi îndeplinească idealurile pentru cari cad eu astăzi aici”.

Menționăm că am pus la dispoziția cond. Mihai Antonescu hârtia pentru scrisoarea cerută şi am luat act de dorințele celelalte ale tuturor

condamnaților.

Am dispus apoi şi s-a permis condamnaților ca, în conformitate cu dispozițiunile articolui 13 din Regulamentul No. 12/1942 să se poată întreține cu rudele lor apropiate, care veniseră să-i vadă şi cărora Domnul Prim Procuror Jean Nicolau le permisese accesul în incinta închisorii. Această operațiune a durat de la ora 17până la ora 17,30.

Între orele 17:30 – 17:45 Preotul Totolici Teodor, confesorul închis, milit. Jilava, a luat contact cu cei patru condamnați sus arătați, şi i-a împărtăşit, după care a rămas permanent lângă dânşii până la aducerea lor la stâlpii de execuție.

La ora 17,45 condamnații escortați de către patru gardieni ai Penitenciarului şi însoțiți până la stâlpii de execuție de Preotul Totolici Teodor şi de domnul Colonel Jand. Pristova Dumitru comandantul închis, milit. Jilava au fost transportați de la celule până la stâlpii de execuție.

La ora 18, după ce am primit raportul Comandantului Grupei de execuție, am dispus şi Domnul Grefier Gheorghe Colac, de la Trib. Pop. a citit dispozitivul hotărârii No. 17/1946 a Trib. Pop. din Buc. Completul I de Jud.

S-a făcut în fața oamenilor o scurtă expunere a faptelor săvârşite de condamnați.

Voind să procedăm conform dispozițiunilor ort. 18 din Regulamentul No. 12/1942, la legarea condamnaților la ochi şi apoi la stâlpul de execuție, toți cei patru condamnați ne-au declarat că vor să 3(661 CU fața Către grupa fa execuție şi nelegați, cu excepția condamnatului C-tin Z. Vasiliu, care a cerut să fie legat numai la ochi, cu propriul său fular.

Luând act de aceste dorințe, am dispus şi s-au executat întocmai.

După îndeplinirea tuturor formalităților de mai sus, la ora 18:03 am ordonat Comandantului Grupei de execuție, executarea.

Conformându-se dispozițiunilor articolului 19 din Regulamentul No. 12/1942, Comandantul Grupei a comandat pregătirea armelor, ochirea şi focul, care s-a executat cu arme de tip militar.

După încetarea focului. Domnul Medic legist Doctor Alexandru Gr. Ionescu, constatând că cei executați dădeau încă semne de viață. Comandantul Grupei de execuție a executat loviturile de grație, trăgând cu revolverul în capul fiecărui condamnat.

La ora 18,12 Domnul Medic legist a constatat moartea tuturor celor patru condamnați mai sus arătați, prezentându-ne separat actul său de constatarea morții, act ce se anexează în original prezentului proces-verbal.

Cadavrele condamnaților executați au rămas pe loc timp de o oră sub paza unei gărzi formată dintr-un şef şi opt gardieni publici.

La orele 19,15, cadavrele au fost luate în primire de Domnul Procuror Gheorghe Săndulescu, pe care l-am însărcinat să procedeze la

percheziționarea lor și să dreseze proces-verbal de cele ce va constata. După aceasta Domnia sa a luat măsuri pentru transportarea cadavrelor la Crematoriul Cenuşa din Bucureşti în vederea incinerării lor, urmând ca, potrivit dispoziţiunilor primite de la Domnul Prim Procuror Jean Nicolau, să se dispună ulterior asupra eventualei lor predări către familiile respective.

Menționăm că dintre rudele celor executați. Doamna Liţa Colonel Savovici-Baranga, mama lui Ion Antonescu, şi Doamna Doctor Gabriela Paraschivescu-Vasiliu, soția lui Constantin Z. Vasiliu ne-au spus (sic) prin Domnul avocat Constantin Paraschivescu-Bălăceanu câte o petiţiune prin cari solicitau fie să li se predea cadavrele, fie - în caz de incinerare - să li se predea urnele cu cenuşe.

Aceste cereri se anexează de asemeni la prezentul act.

Menționăm în mod expres că, până în momentul executării, nici unul dintre condamnați nu ne-a încredințat nici un fel de înscris sau vreun obiect.

La ora 20, s-a părăsit de noi şi de domnul grefier incinta închisorii militare Jilava.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal în patru exemplare, urmând ca, potrivit art. 22 din Regulamentul No. 12/1942, primul exemplar să fie trimis Tribunalului Poporului din Bucureşti, Completul I de judecată, spre a fi ataşat la dosarul cauzei, al doilea exemplar să fie trimis Ministerului Justiției, al treilea exemplar să fie păstrat în arhiva Parchetului Tribunalului Ilfov, iar al patrulea exemplar să fie trimis Domnului Comandant al închisorii Militare Jilava, pentru a-l trimite Oficiului Stării Civile pentru înscrierea morților în registrele stării civile.

Se va raporta Ministerului de Justiție că cei patru condamnați despre care se vorbeşte în prezentul act au fost executați.

PROCUROR — PROCUROR ASISTENT
Alfred V. Petrescu — Gheorghe Săndulescu

Acesta este actul care marchează sfârşitul tragic al unuia dintre cei mai mari patrioți români.

Asasinii Mareşalului Ion Antonescu nu trebuie considerați cei care au pus în executarea hotărârea de condamnare la moarte.

Am convingerea că procesul verbal nu reproduce, cu fidelitate absolută, modul în care s-a desfăşurat execuția. Unele detalii, supărătoare pentru cei care au pus la cale această înscenare judiciară, mai mult ca sigur, nu au fost consemnate.

Se pune întrebarea, cine şi de ce a refuzat predarea cadavrelor celor executați ori a urnelor cu cenuşa rezultată prin incinerare, aşa cum s-a solicitat, familiilor lor? Din dosar nu rezultă cine a rezolvat aceste cereri, absolut justificate. Nu ştim până la ce nivel al conducerii statului

au fost prezentate aceste cereri legitime. Oricum, o asemenea problemă importantă şi riscul rezolvării ei necorespunzătoare nu şi-1 puteau asuma decât cei care se aflau în fruntea ţării. Rezolvarea nedreaptă şi profund inumană a acestor cereri nu exprimă decât teama de Mareşalul Ion Antonescu şi după moarte, pe care o inspira duşmanilor României. Teama de un eventual mormânt sau de o urnă cu cenuşa Mareşalului.

Această teamă nu s-ar fi justificat, dacă ar fi fost o judecată dreaptă şi dacă Mareşalul Ion Antonescu ar fi trădat într-adevăr interesele poporului român, dacă într-adevăr ar fi fost judecat în numele poporului român.

CONCLUZII

Ajungând spre finalul acestei lucrări sunt conştient că, din foarte multe puncte de vedere, ea poate fi considerată ca nereprezentând o reuşită. O premieră constând într-o carte scrisă la prima mână nu putea fi altfel. Am însă credinţa că ceea ce mi-am propus de fapt să realizez, am realizat. Prin datele pe care le-am adunat şi prezentat, chiar dacă nu în cea mai perfectă ordine şi sistematizare, am reuşit, sper, să-mi aduc o modestă contribuţie la restabilirea adevărului despre

Mareşalul Ion Antonescu şi prin aceasta la reîntoarcerea la locul de cinste ce i se cuvine în ţara sa a unuia dintre cei mai mari patrioţi ai neamului românesc, pe care l-a slujit cu credinţă şi cu tot devotamentul până în ultima clipă a vieţii sale.

Eroii şi personalităţile de seamă ale unor popoare pot constitui persoane negative pentru alte popoare. Noi românii am putea susţine şi nu fără temei, că foştii conducători ai SUA şi Anglia, prin modul în care au împărţit lumea împreună cu Stalin, după cel de al doilea război mondial, poartă o parte din vină pentru toate suferinţele îndurate de poporul nostru, din care o mică parte am încercat să le prezint în această carte. Avem noi oare dreptul să pretindem poporului american şi poporului englez să-i scoată pe acei conducători din galeria marilor lor personalităţi? Evident că nu avem acest drept. Fiecare popor are singurul drept şi datoria să-şi judece personalităţile, exclusiv după modul în care i-au slujit interesele. Acest drept îl pretindem şi noi **fără ca prin aceasta să încălcăm demnitatea nimănui.**

În ultima scrisoare pe care i-a trimis-o soţiei sale înainte de execuţie, Mareşalul Ion Antonescu spunea, între altele:

„Judecata lui pătimaşe de azi nu ne înjoseşte şi nu ne atinge";

„Judecata lui de mâine va fi dreaptă şi ne va înălţa ".

Numai un om cu cugetul curat şi cu conştiinţa că şi-a făcut datoria până la capăt putea rosti asemenea cuvinte, care exprimă şi resemnarea în faţa morţii nedrepte, dar şi încrederea în dreptatea istoriei.

Îmi permit însă să fac unele precizări. Că judecata a fost pătimaşă şi nedreaptă este o realitate. Această judecată nu a fost făcută de poporul român. Un tribunal neconstituțional, orcât s-a autodenumit al poporului, nu putea judeca în numele poporului. Acel aşa zis tribunal a judecat în numele învingătorului, nu al poporului român, învingător orbit de ură şi patimă împotriva unei mari personalități care a refuzat să se aplece în fața lui.

Poporul român este vinovat de faptul că l-a uitat prea repede pe Mareşalul Ion Antonescu şi pentru faptul că în țara lui a fost asasinat mişeleşte.

A venit însă timpul acelei judecăți de mâine la care se referea Mareşalul în ultima lui scrisoare. Acel mâine a sosit, iar judecata nu mai poate fi decât dreaptă.

Că judecata a fost pătimaşă şi că sentința era dată înainte de aşa zisa judecată, rezultă cu prisosință din cele expuse. Nici nu putea fi altfel, în condițiile date. Ar fi suficient să observăm şi numai unele aspecte formale ale procesului, pentru a ne convinge de faptul că procesul nu a putut fi judecat.

După cum am văzut, s-a dat cuvântul în fond în ziua de duminică 12 mai 1946, înțelegând prin aceasta, cuvântul acuzării care a trebuit să analizeze situația fiecărui inculpat în parte, apoi cuvântul apărătorilor, care trebuiau să dezvolte, pentru fiecare acuzat şi pentru fiecare din numeroasele infracțiuni ce li se puneau în sarcină, susținerile în apărare, eventualele replici ale acuzării şi contrareplici ale apărătorilor şi, în final, ultimul cuvânt al acuzatorilor.

Într-un proces de o asemenea amploare, toate cele menționate nu puteau să se desfăşoare şi să se termine într-o singură zi, decât în condițiile în care timpul acordat apărării şi ultimului cuvânt a fost limitat în aşa măsură încât să nu poți să faci decât referiri cu caracter general. Aşa s-a şi întâmplat.

Operațiunea următoare, aceea de deliberare a completului de judecată, a putut avea loc în ziua de 16 mai 1946, deoarece pronunțarea s-a dat în ziua de 17 mai. O zi pentru deliberare, s-ar putea aprecia ca suficientă, dar numai de cei care nu au judecat ori soluționat nici un dosar penal complex. Un profesionist îşi dă seama că, la un număr relativ mare de inculpați şi de infracțiuni ce li se puneau în sarcină, o zi era insuficientă pentru deliberare, care presupune o analiză a situației fiecărui acuzat şi a fiecărei infracțiuni pusă în discuție, comparând susținerile acuzării cu cele ale apărării şi o trecere în revistă a probelor administrate.

Presupunând că în ziua de 17 mai, imediat după deliberare a început operațiunea, deosebit de importantă şi anevoioasă a redactării hotărârii, judecătorii poporului au continuat însă seria recordurilor şi în

ziua de 19 mai era gata redactată sentința compusă din 135 pagini dactilografiate. Acest record de timp explică de ce hotărârea nu a fost motivată sub nici o formă şi de ce a ieşit, de fapt, o caricatură de sentință.

În ziua de 20 mai 1946 dosarul a fost înregistrat la înalta Curte de Casație şi Justiție la nr. 009209, stabilindu-se termen de judecare a recursurilor declarate de acuzați la 25 mai 1946. Lăsăm la o parte faptul că instanței de recurs nu i s-a trimis din dosar decât vol. I compus din 496 file şi vol. II, compus din 186 file, din care 135 pagini reprezentau sentința; lăsăm la o parte şi faptul că dreptul la recurs a fost redus, contrar prevederilor constituției şi ale codului de procedură penală, numai la două motive formale: reaua compunere a instanței, ori greşita aplicare a pedepsei.

Trecând deci peste aceste chestiuni formale, dacă le putem numi astfel când era în joc viața unor oameni, constatăm că înalta Curte de Casație şi Justiție – Secțiunea II-a a judecat recursurile la 25 mai 1946 şi a pronunțat la 27 mai decizia nr. 1134, prin care au fost respinse toate recursurile aşa zis ordinare, dispunându-se trimiterea cauzei la înalta Curte de Casație şi Justiție - Secțiunile unite pentru judecarea motivelor de neconstituționalitate invocate de toți apărătorii, unde cauza este înregistrată în aceeaşi zi, stabilindu-se termen la 30 mai 1946.

Motivele de neconstituționalitate au fost multe şi pe larg dezvoltate, în scris, de apărători: neconstituționalitatea Legii 312/945, neconstituționalitatea trimiterii în judecată de către guvern, neconstituționalitatea instanței extraordinare de judecată, neconstituționalitatea retro-activării legii penale, neconstituționalitatea pedepsei cu moartea şi a confiscării averii, neconstituționalitatea limitării dreptului de recurs la două motive formale şi altele.

Toate aceste motive deosebit de clare şi reale, nu au fost în măsură să determine Secțiunile Unite să nu le respingă prin Decizia nr. 21 din 31 mai 1946. Judecătorii nu mai aveau protecția inamovibilității.

Totul În acest proces a fost în afara legii, dar o împrejurare întrece orice imaginație. La judecarea recursului de neconstituționalitate au participat şi doi magistrați, decedați la data respectivă - Dimitrie Apostolide şi I. Mureşeanu. În numele lor a semnat prim-preşedintele Oconel Gh. Cireş, atât pe Jurnalul din 30 mai 1946, prin care s-a amânat pronunțarea pentru a doua zi, precum şi pe decizia de respingere. Acceptând că cei doi magistrați au putut deceda imediat după terminarea judecării recursurilor, ei nemaiputând participa la deliberare, nu mai puteau figura în decizia prin care au fost soluționate recursurile. După cum am văzut însă, au putut participa la judecată şi doi magistrați decedați. În România începuse era tuturor posibilităților.

Acest lucru ar putea fi considerat incredibil, motiv pentru care menționez că cele două documente care atestă acest lucru se află în

volumul 5 al dosarului la filele 115 şi respectiv 117, în care se precizează negru pe alb completul de judecată cu precizarea: „Membrii prezenţi D-nii", după care sunt enumeraţi inclusiv cei doi decedaţi.

Rezultă deci că în decurs de 15 zile (12-31 mai), această cauză deosebit de complexă a fost Judecată" de trei instanţe diferite, iar în cea de a 16-a zi, sentinţa de condamnare la moarte a şi fost executată, după ce au fost rezolvate şi cererile de graţiere adresate regelui. Operativitate nu glumă, la toate nivelurile. În aceste condiţii, numai cineva complet străin de problemele justiţiei poate crede că această cauză a fost judecată cu adevărat.

Am văzut condiţiile deosebit de tensionate în care s-a desfăşurat acest simulacru de proces judiciar. Presa vremii a avut şi ea rolul de a pregăti opinia publică, mai precis de a dezinforma.

Mă rezum în a arăta ce a scris un oarecare „Ad" (om cu simţul răspunderii) în nr. 16.566 de duminică 19 mai 1946 al cotidianului , Adevărul vremii", între altele:

„Oroarea pe care românii o au în genere pentru excese a agravat şi mai mult poziţia acuzaţilor. Călcarea cinică a oricărei reguli morale, nesocotirea brutală a dreptului, seria infinită de crime şi grozăvii au cântărit greu în judecata Tribunalului Poporului.

Sentinţa a pedepsit pe cei care, confiscând puterea printr-o lovitură de stat, au ignorat voinţa ţării şi interesele ei superioare şi conduşi numai de o poftă vulgară de putere ne-au împins în cele mai mari nenorociri.

O epocă neagră din istoria ţării noastre se închide ".

Nici un fapt concret care să sprijine aceste afirmaţii infame. Este un adevărat record de minciuni concentrate pe decimetru pătrat. Sunt minciuni, pentru că ele s-au referit la perioada anterioară zilei de 23 august 1944. Dacă aceste afirmaţii s-ar fi referit la perioada care a urmat şi s-ar fi încheiat cu „O epocă neagră în istoria ţării noastre a început" era perfect.

Singurul adevăr, exprimat de anonimul „Ad", constă în oroarea pe care românii o au faţă de excese, numai că în fruntea acestor români s-au aflat şi acuzaţii care au dat nenumărate dovezi, în decursul activităţii lor, Că au fost români şi nu au făcut excepţie de la omenie, dreptate, corectitudine şi ataşament dus până la sacrificiu faţă de poporul român.

Încălcarea, cinică ori necinică a regulilor morale, nu putea constitui obiect al unui proces verbal. Nici o probă nu confirmă însă că Mareşalul Ion Antonescu ar fi încălcat vreo regulă morală.

Nici o probă care să confirme încălcarea brutală sau mai puţin brutală a dreptului. Dimpotrivă, rezultă cu pregnanţă faptul că principiul fundamental, care l-a călăuzit în întreaga sa activitate pe Mareşal, a fost respectarea legilor. Nu o dată a cerut să i se atragă atenţia dacă o dispoziţie pe care o dă este în afara legii.

Pentru „seria infinită de crime şi grozăvii” nici o probă care să le confirme.

Seria minciunilor continuă cu afirmaţia că sentinţa i-ar fi condamnat pe cei care „confiscând puterea printr-o lovitură de stat...”.

Mareşalul Ion Antonescu nu a confiscat nici o putere şi nu a săvârşit nici o lovitură de stat. El a acceptat să preia conducerea ţării în condiţii deosebit de complexe şi grave, numai după insistenţele repetate ale regelui, care l-a considerat, pe bună dreptate, ca singurul om care, în acele împrejurări, putea salva ţara şi tronul...

„Pofta vulgară de putere...” la care se referă mincinosul domn Ad. s-a manifestat prin acceptarea răspunderii conducerii ţării, în condiţiile menţionate şi prin oferirea, în mod repetat, unor oameni politici să preia ei puterea, în cazul în care au soluţii mai bune pentru conducerea ţării. Am văzut că toate aceste oferte au fost refuzate. Este o mârşăvie să susţii că Mareşalul Ion Antonescu ar fi fost animat de pofta de putere.

Mi-am propus să evit comentarii de natură politică, dar, îmi dau seama că, în interesul restabilirii adevărului şi pentru a demonstra nevinovăţia Mareşalului Ion Antonescu, nu am reuşit acest lucru. Numai în acest scop, mă văd nevoit să fac şi unele consideraţii de ordin politic.

Am văzut că acuzaţia adusă Mareşalului că ar fi preluat puterea printr-o lovitură de stat, nu are nici un temei de fapt şi de drept. Pentru a demonstra netemeinicia acestei acuzaţii, în afara argumentelor invocate, trebuie să facem o comparaţie cu actul de la 23 august 1944, care a fost o veritabilă lovitură de stat, printr-un complot pregătit şi realizat cu sprijinul direct şi decisiv al fostului rege Mihai I. Spun decisiv pentru că, fără implicarea regelui în acest complot, nimeni nu ar fi reuşit să-l aresteze pe Mareşalul Ion Antonescu.

Mareşalul a mai fost ţinta unui complot, pus la cale de legionari în ianuarie 1941, complot pe care însă l-a zdrobit, poate şi din cauză că regele a fost împiedicat să intervină şi măcar prin prezenţa sa în capitală.

De ce n-a reuşit Mareşalul Ion Antonescu să contracareze complotul şi lovitura de stat de la 23 august 1944? Tocmai pentru faptul că, având cugetul curat, nu şi-a putut imagina şi a refuzat să creadă că palatul regal poate fi terfelit în asemenea hal încât să fie transformat, de însuşi regele, într-un cuib de complotişti. Spun că a refuzat să creadă acest lucru, deoarece a fost sfătuit de cei apropiaţi să nu se ducă la Palat, având în vedere precedentul oferit de regele Victor Emanuel al Italiei care, încălcând cele mai elementare norme ale ospitalităţii şi ale demnităţii regale, l-a invitat la Palatul său pe Benito Mussolini pentru a fi arestat. Cele două situaţii nu sunt însă identice, deoarece, la data arestării, Mussolini nu mai avea nici o funcţie în stat şi nici în partidul său, deci nu a fost vorba de o lovitură de stat. Probabil şi acest act nedemn al regelui Italiei a contribuit la compromiterea, în aşa măsură a

casei regale, încât după abdicarea lui Victor Emanuel, la 9 mai 1946, regalitatea în Italia a luat sfârşit.

Ceea ce a făcut regele României la 23 august 1944 întrece cu mult gravitatea actului produs în Italia. Mussolini a fost arestat în curtea palatului când intenționa să plece. Mareşalul Ion Antonescu a fost arestat în aşa numitul salon galben din palatul regal. Mussolini era la data arestării o persoană particulară, pe când Mareşalul Ion Antonescu era conducătorul României şi nimeni în țară, cu excepția bolşevicilor şi a unui grup de trădători, nu reclama înlăturarea lui. Gravitatea deosebită a arestării Mareşalului Ion Antonescu constă în faptul că beneficiarii acestui act incalificabil au fost bolşevicii, care, prin reprezentanții lor în România, Bodnăraş Emil - dezertor la inamic din armata română, şi Lucrețiu Pătrăşcanu, au fost invitați la Palat pentru a-1 prelua pe Mareşal şi a-1 preda ruşilor.

Se afirmă, astăzi, că nu regele l-a predat pe Mareşal comuniştilor şi apoi ruşilor. Evident că regele nu putea coborî până la aceste „mici" detalii, dar oare regele, când a hotărât arestarea, nu trebuia să se gândească şi nu s-a gândit cum va proceda în continuare. Era oare un lucru atât de neînsemnat încât să nu se gândească şi la acest lucru. Cum poate fi apreciat faptul că după ce, personal, i-a instruit pe executanți cu privire la modul în care se închide şi deschide seiful în care a fost închis Mareşalul, în jurul miezului nopții, împreună cu mămica regina, a părăsit palatul şi capitala refugiindu-se, sau mai exact ascunzându-se, undeva prin Gorj, decât o fugă, ca unul care era conştient că a săvârşit ceva rău? Practic, prin această dezertare de la datorie, lăsând țara fără guvern şi fără suveran, regele, încă de atunci a încetat să mai conducă țara, iar abdicarea de la 30 decembrie 1947 a consființit această stare de fapt. Cu alte cuvinte, după ce regele şi-a făcut „datoria" semnând cele mai neconstituționale legi, din care am văzut o parte în capitolele anterioare, a putut să plece.

Consecințele arestării Mareşalului Ion Antonescu au fost deosebit de grave pentru România. Dispărând singura personalitate a României, aşa cum însuşi Stalin recunoştea, armata română a primit ordin de încetare a luptelor, fără ca aceasta să fie corelată cu încetarea luptelor şi de către armata roşie. Cine să facă acest lucru dacă Țara nu mai avea nici guvern şi nici rege. Ca urmare, armata roşie a continuat acțiunile de război, luând prizonieri zeci de mii de militari români, care nu mai opuneau nici o rezistență considerând că s-a făcut pace şi să ocupe rând pe rând oraşele Moldovei, iar în final să intre în Bucureşti în chip de eliberatori. În realitate Bucureştiul nu a fost ocupat de nimeni până la acea dată, iar pretinsa eliberare nu a fost altceva decât ocuparea de către armata roşie. Abia de atunci putem vorbi de o subjugare.

Consecința cea mai gravă, însă, a constat în faptul că, prin dispariția

Mareşalului Ion Antonescu, Stalin nu s-a mai văzut nevoit să respecte condiţiile de armistiţiu pe care i le-a acceptat acestuia, iar armistiţiul s-a transformat într-un act de supunere totală a României faţă de U.R.S.S. şi de recunoaştere a statutului de ţară învinsă, statut care nu a mai putut fi schimbat nici la Conferinţa de pace, deşi s-a recunoscut că România s-a situat pe locul patru prin contribuţia adusă la înfrângerea fascismului. Consecinţele nerecunoaşterii României ca ţară cobeligerantă au fost nefaste pentru Ţară. Cu Mareşalul Ion Antonescu la conducere nu s-ar fi întâmplat acest lucru.

Prin arestarea Mareşalului Ion Antonescu, cei care au organizat şi realizat acest lucru au comis cea mai gravă infracţiune contra statului român.

Dacă este să vorbim de infracţiuni, trebuie să ne referim la sediul materiei, respectiv la codul penal, nu la aşa zise legiuiri prin care se confecţionează infracţiuni numai pentru a putea condamna pe cineva pentru activităţi trecute. În cazul complotului pus la cale şi realizat la 23 august 1944, împotriva Mareşalului Ion Antonescu şi a României, găsim texte care îl incriminează, chiar în Codul Penal intrat în vigoare la 1 ianuarie 1937. În acel cod penal, complotul era reglementat în art. 227 astfel:

„Când două, sau mai multe persoane, de comun acord, au luat hotărârea de a săvârşi vreuna din crimele prevăzute de art. ...” între articolele enumerate se află şi art. 186 potrivit căruia: „Cetăţeanul român care unelteşte sau se pune la înţelegere cu guvernele străine sau cu agenţii lor ori cu partide, asociaţiuni sau grupări străine, cu caracter politic, spre a provoca războiu contra statului român, spre a înlesni ori aduce ocupaţiunea străină, comite crima de trădare...”.

În cazul în speţă, cine erau comuniştii cărora li s-a dat mână liberă şi au fost ajutaţi în mod direct să-l aresteze pe Mareşal? Erau reprezentanţii unei puteri străine, al unui partid străin, interzis în România, tocmai pentru caracterul lui de reprezentanţă străină. Ei au participat la lovitura de stat pentru a înlesni ocupaţiunea străină pe care Mareşalul se străduia să o evite. Armata română rămasă fără conducător, cu ordinul de încetare a focului a fost lăsată la discreţia armatei roşii „eliberatoare” şi prin aceasta întreaga ţară, iar realizatorii loviturii de stat au semnat capitularea şi supunerea totală unei puteri străine. Ce a urmat s-a văzut şi nu mai necesită comentarii.

Un domn străin de neamul nostru, dar cetăţean al României, ne întreba pe noi, românii, în cadrul unei emisiuni a Televiziunii Române din ziua de 2 mai 1992, de ce încercăm să-l apărăm pe Mareşalul Ion Antonescu, câtă vreme, nici un francez nu îi ia apărarea mareşalului Petain.

În primul rând, i-am putea răspunde acelui domn că nu ştim dacă

nici un francez nu îl apără pe mareşalul Petain. Probabil că domnul în cauză a organizat un referendum pe această temă în Franța.

Apoi fără a cunoaşte situația juridică a mareşalului Petain, eu nu cred că un mareşal al Franței şi-a trădat patria. Un mareşal care şi-a luat răspunderea de a conduce poporul francez în vremuri de restriște, ocupat de o putere străină, părăsit de propria armată şi de autorități, nu poate fi trădător. Ocupantul străin şi-a impus ordinea sa, iar poporul cotropit trebuia să o respecte neavând posibilitatea de a i se opune decât prin provocarea unor sacrificii inutile, care nu duceau la eliberarea sa, dată fiind disproporția imensă de forțe. Nu ştiu cu cât a grăbit ora eliberării aşa numită rezistență franceză, dar un lucru este sigur şi anume că a provocat multe tragedii în rândul populației.

Dacă mareşalul Petain a dorit să asigure francezilor o existență cât de cât normală în acele condiții deosebit de grele, el nu poate fi trădător al poporului său chiar dacă, pentru asigurarea ordinei, absolut necesară supraviețuirii, a fost nevoit să ia şi unele măsuri represive.

Aceste aprecieri le-am putea face, în condițiile unei informări minime de care dispunem, dar, noi, nu ne putem substitui în drepturile poporului francez, singurul judecător legitim al mareşalului Petain.

În legătură cu Mareşalul Ion Antonescu, însă, avem nu numai dreptul, dar şi obligația, de a ne aduce, fiecare român, contribuția la restabilirea adevărului şi la o judecată dreaptă. Acest lucru am dorit să-l fac şi eu prin prezenta carte. Pentru o mai bună înțelegere, voi relua învinuirile pentru care Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat şi asasinat, precum şi răspunsurile, în sinteză, la acuzațiile respective privite din punct de vedere juridic.

Să recapitulăm deci:

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la detențiunea grea pe viață pentru că „militând pentru hitlerism sau fascism" a permis trupelor germane să intre în România. Deci, pentru existența acestei pretinse infracțiuni, se cereau două condiții cumulative. Mareşalul, însă, nu a militat nici pentru hitlerism şi nici pentru fascism. Dimpotrivă, el a fost cel care a reprimat mişcarea de tip fascist din România şi a pus-o în afara legii, iar principalii ei susținători au fost nevoiți să fugă în Germania. Chiar dacă ar trebui să ne oprim aici, am constata că elementele constitutive ale acestei prime infracțiuni nu sunt întrunite, lipsind una din cele două condiții.

Cu privire la cea de a doua condiție trebuie să constatăm că un conducător al unui stat suveran are dreptul ca, în anumite condiții, să permită intrarea unor trupe străine pe teritoriul țării, fără ca prin aceasta să comită o infracțiune.

În cazul Mareşalului Ion Antonescu, am văzut că nu există nici o posibilitate de a se opune traversării teritoriului României de către trupele

germane. Din punct de vedere juridic nu se poate pune problema răspunderii, fiind vorba de un caz fortuit[1]. Dacă avem în vedere şi faptul că venirea trupelor germane în România a constituit şi singura garanţie a supravieţuirii ţării, atât cât mai rămăsese din ea, atunci trebuie să spunem că acest fapt a fost făcut şi în interesul poporului român. Acest lucru i-a supărat rău însă pe bolşevici, care îşi vedeau stopate intenţiile de a-şi muta treptat frontierele, cât mai spre vest posibil.

Mareşalul Ion Antonescu a fost, apoi, condamnat tot la detenţiune grea pe viaţă pentru că *„după 6 septembrie 1940, a militat pentru pregătirea sau desăvârşirea faptelor de mai sus, prin graiu, prin scris sau prin orice mijloace”.*

Este un non-sens a condamna pe cineva şi pentru săvârşirea unei fapte şi pentru militarea pentru pregătirea şi desăvârşirea faptei. Este şi nejuridic să condamni pe cineva, distinct, pentru fiecare fază a infracţiunii, cât timp, infracţiunea consumată le înglobează pe toate - acte preparatorii, tentativă.

Fiind vorba de aceleaşi fapte, dar privite pe faze diferite, argumentele pentru inexistenţa infracţiunii sunt comune.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la moarte pentru că a hotărât declararea sau continuarea războiului contra U.R.S.S. şi Naţiunilor Unite.

Da, ce să spunem, este cel mai grav fapt comis de Mareşal, care a avut curajul să declare război împotriva unui agresor care ne-a cotropit o parte din ţară şi se pregătea să ne cotropească şi Moldova cuprinsă între Prut şi Carpaţi şi mai manifesta şi alte pofte cu privire la teritoriul românesc.

La această pretinsă crimă de război nu am replică, dar, dacă există un jurist adevărat care să considere că, prin cele de mai sus, Mareşalul a comis o infracţiune, mă înclin, ori mai bine zis, mă închin de uimire.

Reluând în discuţie această problemă mă văd nevoit să fac o mică paranteză.

Am văzut lipsa oricăror probe de vinovăţie a Mareşalului Ion Antonescu pentru „crimele” ce i s-au pus în sarcină. De acest lucru şi-au dat seama şi organizatorii odiosului proces, motiv pentru care s-au gândit să-şi procure, dacă nu probe, măcar pretexte pentru condamnarea la moarte a Mareşalului.

Astfel, în volumul 7 al dosarului de la fila 706 la 1037, se află, o serie de moţiuni şi telegrame, pretins trimise tribunalului poporului de diverse „colective”, cum ar fi: „Cetăţenii cartierului Moţoi” din Ploieşti, „Membrii sindicatului salariaţilor CFR Mizil”, „Femeile sindicaliste din Ploieşti”, „Cetăţenii oraşului Mizil”, „Muncitorii, muncitoarele şi funcţionarii Industriei Textile Fabian” din Bucureşti şi altele. Multe asemenea „moţiuni” nu poartă nici o semnătură, dar, prin conţinutul lor aproape

identic, demonstrează că au un autor comun. Se cerea prin aceste „moțiuni" condamnarea la moarte a Mareşalului Ion Antonescu, pentru războiul nedrept dus împotriva U.R.S.S. şi inculparea şi judecarea lui Brătianu şi Maniu, ca principali susținători ai guvernului Antonescu.

Spre exemplificare redau un fragment din „moțiunea" sindicaliştilor de la CFR Mizil, datată 15 mai 1946, dar nesemnată de nimeni:

„... cerem cu hotărâre pedeapsa cea mai aspră a tuturor criminalilor de război în frunte cu Ion Antonescu, atât şi celor din umbră, care au intenția vădită şi caută să-şi apere complicii, trădători ai poporului nostru, punându-se în slujba lui Hitler, care prin politica lui fascistă, a împins popoarele într-un război nefast, contra popoarelor Sovietice, care ne-au iubit mereu şi sunt dornice de libertate".

Numai naivii pot crede că asemenea gânduri puteau proveni de la poporul român.

Cât priveşte, iubirea de care ne-am bucurat mereu din partea popoarelor sovietice, avem posibilitatea să luăm cunoştință chiar şi în aceste zile în care armata a 14-a, fost sovietică, s-a implicat direct în agresiunea contra Republicii Moldova. Este de fapt o continuare a iubirii de secole pe care imperialiştii ruşi au manifestat-o față de români.

Mai citez din „Moțiunea" Cartierului Moțoi din Ploieşti:

„Cerem cu toții condamnarea lor la moarte pentru crimele comise de ei. Considerând că, după felul cum decurg dezbaterile procesului[1] reiese că cea mai mare contribuție a avut-o din partea Dl. Brătianu şi Maniu cerem arestarea lor imediată şi trecerea lor în boxa acuzaților alături de antonesci...".

Am redat acest fragment deoarece el confirmă pericolul deosebit la care s-au expus toți cei citați ca martori în procesul Mareşalului, în cazul în care nu susțineau acuzarea. Mai rezultă că, prin aceste moțiuni, pe care şi le-au confecționat bolşevicii pe lângă justificarea condamnării Mareşalului, urmăreau şi să-şi asigure „front de lucru" pentru continuarea „operei" de distrugere a poporului român.

Faptul că soarta personalităților politice ale partidelor democrate era hotărâtă încă din acele zile, rezultă dintr-un amplu articol anonim publicat în ziarul „România Liberă" de sâmbătă 11 mai 1946, din care voi reda numai titlul scris cu majuscule pe prima pagină:

„Audierea martorilor dezvăluie dedesubturile politicii de trădare națională a guvernului Antonescu. Agrementul d-lui Dinu Brătianu pentru formarea guvernului Antonescu. Legăturile D-lui Gh. Brătianu şi ale acuzatului M. Antonescu cu Legația germană. D-l Gh. Brătianu l-a sfătuit pe M. Antonescu să rămână în guvern. D-l. Dinu Brătianu a aprobat războiul împotriva U.R.S.S. până la Nistru. A fost vorba de intrarea mea în guvernul Antonescu - afirmă Dl. Gh. Brătianu. Partidul D-lui Dinu Brătianu n-a existat sub nici o formă în anii de dictatură. Ac. M. Antonescu

îl ținea la curent pe D. Iuliu Maniu. Sprijinul dat de partidele istorice guvernului Antonescu ".

Toate acestea sunt realități rezultate din dezbaterile procesului, dar, a le transforma în acuzații este o absurditate bolşevică. Dar absurditatea cea mai mare constă în faptul că a fost considerat război nedrept contra U.R.S.S. şi cel desfăşurat pe teritoriul românesc dintre Prut şi Nistru.

Nu a durat mult şi a venit rândul la, judecata" bolşevică şi altor personalități marcante ale României. Nu doresc decât să am răgazul necesar pentru a examina cât mai multe alte mari procese din acele vremuri întunecate.

Mareşalul Ion Antonescu a fost apoi condamnat a doua oară la moarte pentru că nu ar fi respectat regulile internaționale ale războiului. Nici măcar un exemplu de asemenea regulă încălcată de Mareşal sau de armata română şi, deci, nici o probă de vinovăție.

Probabil că , judecătorii" s-au gândit că ar exista o regulă internațională potrivit căreia o țară mică nu ar avea voie să se ridice împotriva unui agresor mai puternic şi, mai ales, nu are voie să-i mai tragă şi câteva bătăi zdravene. Această „regulă" a fost într-adevăr încălcată de Mareşalul Ion Antonescu şi de armata română, spre onoarea poporului român.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 de ani temniță grea pentru că ar fi supus la un tratament inuman pe prizonierii sau ostatecii de război. Nici o probă, nici un exemplu măcar. În consecință, nici o obligație legală de a combate o asemenea pretinsă infracțiune decât prin simpla negare, potrivit principiului că ce nu este dovedit nu există, în justiție bineînțeles.

Probabil „tratamentul inuman" a putut consta în neacordarea prizonierilor sovietici decât a unor norme de hrănire egale cu ale soldatului român. Adevărată barbarie, nu?

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat pentru a treia oară la moarte pentru că ar fi ordonat acte de teroare, cruzime sau de suprimare asupra populației din teritoriile în care s-a purtat războiul.

Singurul caz la care se face referire sunt represaliile de la Odesa, aprobate de Mareşal, pentru curmarea repetatelor asasinate comise de paşnica populație civilă împotriva militarilor români, acte de banditism interzise de convențiile internaționale şi împotriva cărora sunt admise represalii.

Concluzia care se impune este că prin aprobarea acelor represalii nu s-a comis nici o infracțiune. A fost un act regretabil că a trebuit să se producă, dar a fost un act legitim de apărare.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat pentru a patra oară la moarte pentru că ar fi ordonat represiuni colective sau individuale în scop de persecuție sau din motive rasiale asupra populației civile.

Dacă deportarea unor categorii de persoane şi obligarea lor să locuiască şi să trăiască în anumite localităţi stabilite, poate fi apreciată represiune, prin asocierea acestor măsuri cu starea de război şi cu necesitatea apărării siguranţei statului, ele apar ca măsuri legitime pe care are dreptul să le ia orice stat în timp de război, aşa cum, spre exemplu, a procedat SUA în momentul intrării în război contra Japoniei şi când toţi cetăţenii americani de origine japoneză au fost internaţi în lagăre până la terminarea războiului.

Textul de lege invocat pentru condamnarea Mareşalului Ion Antonescu prevedea ca o condiţie pentru existenţa infracţiunii, ca represiunea să fie exercitată în scop de persecuţie politică sau din motive rasiale. Nici această condiţie nu a fost îndeplinită, deoarece măsurile luate de Mareşal nu au avut alt scop decât apărarea siguranţei statului, împotriva pericolului pe care îl prezentau anumite categorii de cetăţeni neloiali ţării în care trăiau. Dacă, din aceste categorii, făceau parte comuniştii plătiţi la Moscova şi evreii din unele zone ale ţării, unde s-a manifestat ostilitatea evidentă faţă de armata română, nu înseamnă că măsurile luate au avut în vedere convingerile politice ori apartenenţa la o anume naţionalitate. Că nu apartenenţa la comunitatea evreiască a fost motivul deportărilor o dovedeşte împrejurarea că, din teritoriile României, care nu au fost ocupate de bolşevici, foarte puţini evrei au fost deportaţi.

În concluzie deci, nu poate fi vorba de o infracţiune în cazul unor măsuri impuse de necesitatea apărării siguranţei naţionale, în timp de război.

Mareşalul Ion Antonescu a mai fost condamnat la moarte, a cincea oară, pentru că a „ordonat sau organizat munci excesive sau deplasări şi transporturi de persoane în scopul exterminării acestora".

Nu există nici o dovadă cu privire la organizarea unor munci excesive, iar transporturile şi deplasările de persoane au fost organizate pentru considerentele arătate anterior şi oricum lipseşte scopul exterminării, pentru a putea vorbi de existenţa unei infracţiuni. Faptul că scopul nu a fost exterminarea o dovedeşte împrejurarea că, după ce s-a aflat că primul grup de persoane trecute peste Bug, a fost exterminat de germani, autorităţile române au oprit celelalte convoaie în Transnistria administrată de români.

Am arătat în capitolele anterioare, în detaliu, cum au trăit şi muncit evreii deportaţi în Transnistria şi nu a rezultat nici un element al intenţiei de exterminare. Dimpotrivă, am văzut că, în momentul în care războiul s-a apropiat din nou de Transnistria, evreii deportaţi s-au înapoiat la domiciliile lor, odată cu autorităţile române şi sub protecţia acestora. Am văzut că au fost cazuri, când jandarmii români, în retragere, i-au luat pe evrei în căruţele lor, iar uneori au tras cu armele împotriva unor militari

germani care încercau să-i atace pe evrei. Sunt adevăruri pe care le-au expus în fața instanței de judecată martori evrei.

În zilele noastre are loc o dispută pe tema „Semitism-Antisemitism", în cadrul căreia un domn şi-a permis să afirme că Mareşalul Ion Antonescu s-ar fi purtat cu evreii mai rău decât Hitler. Nu am mai auzit până la data respectivă o asemenea enormitate, dar sunt sigur că domnul respectiv şi-a dat seama, ulterior, că în focul disputei a făcut o afirmație, cel puțin ne la locul ei şi neîntemeiată.

După dezbaterea ce a avut loc la televiziune, domnul respectiv a simțit nevoia să-i trimită o scrisoare directorului săptămânalului „Expres", scrisoare publicată în nr. din 12-18 mai 1992, în care încerca să-şi argumenteze afirmațiile prin probe incontestabile.

Probele prezentate, pe care nu le contestăm, nu dovedesc decât o atitudine față de evrei, dar nu confirmă sub nici o formă afirmațiile grave pe care continuă să le facă domnul respectiv, privind „masacrarea evreilor".

Să vedem care sunt probele pe care domnul în cauză le prezintă în scrisoarea menționată.

Se arată că în şedința Consiliului de Miniştri din 8 aprilie 1941, Mareşalul Ion Antonescu şi-a expus părerea că „va trebui să inspirăm românilor ura împotriva duşmanilor nației..." iar la 1 octombrie 1941, la conferința cu prefecții, Mareşalul a afirmat, între altele: „... Voi face din neamul românesc un grup omogen. Tot ce este străin, încet-încet, trebuie să plece... Am început acest deziderat cu înlăturarea evreilor... Am început cu Basarabia. Basarabia nu va mai avea nici un picior de evreu. De asemenea, Bucovina va fi şi ea purificată cu 80% din evreimea aflată acolo.

Tot ce este element dubios evreiesc, toți comuniştii evrei, vor fi destinați să meargă acolo de unde au venit. Îi împing spre Bug şi de acolo vor trece mai departe".

Apoi, se face referire la o rezoluție pusă de Mareşal pe un referat al Institutului de Statistică referitor la rezultatul recensământului populației din anul 1941, în care, impresionat de proporția evreilor în populația urbană a concluzionat că va trece peste toți şi peste orice greutate pentru a purifica total nația de această neghină.

Domnul în cauză îşi încheie această prezentare de probe zdrobitoare prin afirmația:

„Ceea ce crede d-sa prin purificare de această neghină nu mai e nevoie să fie explicat!" şi se opreşte aici cu mențiunea că mai are şi alte amănunte. Noi credem însă că s-au prezentat argumentele considerate cele mai concludente.

Mă văd nevoit să afirm că nu sunt de acord cu mențiunea că cele afirmate de Mareşal „nu mai e nevoie să fie explicat" şi susțin

„dimpotrivă, că trebuie explicat!”.

Explicațiile le voi începe cu o întrebare: „De unde rezultă, din cele expuse, că Mareşalul Ion Antonescu a organizat, ordonat, ori că măcar şi-a propus masacrarea evreilor, aşa cum autorul scrisorii nu se sfieşte să afirme?”

Să luăm pe rând afirmațiile Mareşalului Ion Antonescu, pe care le „incriminează” autorul scrisorii.

La 8 aprilie 1941 Mareşalul a spus că trebuie să inspirăm românilor ura împotriva duşmanilor naţiei. Ce este incorect în aceasta? Ce ar fi trebuit să facă Mareşalul? Probabil trebuia să-i înveţe pe români să-şi iubească duşmanii care încercau să-l sfâşie, nu numai din exterior, dar şi din interior. Probabil ar fi trebuit să facă o operă de evanghelizare a poporului român. Românul are o inimă mare şi ştie să iubească, poate mai mult decât alții, cu singura condiție: să fie respectat.

Ce a spus Mareşalul Ion Antonescu la 11 octombrie 1941? A spus că va face din neamul românesc un grup omogen şi că tot ce este străin „încet-încet trebuie să plece”. S-a referit într-adevăr la evrei, dar, cu o precizare deosebit de semnificativă. S-a referit la elementul dubios evreiesc, la toți comuniştii evrei, care vor trebui să plece. Unde să plece? Acolo de unde au venit, spunea Mareşalul, la bolşevicii pe care îi iubeau, aş adăuga eu. Am văzut însă, că, la prima semnalare că evreii care sunt trecuți peste Bug se află în mare pericol de exterminare, autoritățile române i-au oprit în Transnistria.

Apoi, se referă la recensământul populației, care a evidențiat o mare concentrare de evrei în România, unde foarte mulți s-au refugiat din Ungaria şi Polonia, în principal, pentru a-şi salva viața. Pentru orice țară concentrarea unor străini ridică probleme deosebite, chiar şi în timp de pace şi în condițiile unei vieți economice normale şi prospere. Cu atât mai mult în timp de război problemele erau mai complexe şi nu numai de ordin economic, ci şi problemele privind siguranța statului. Îmi este neplăcut să reamintesc, dar sunt nevoit, că o serie de evrei desfăşurau activități speculative, este adevărat, nu numai ei, activități care perturbau viața economică a țării. Că evreii pro-comunişti desfăşurau activități de sabotaj şi chiar de spionaj în favoarea U.R.S.S.. Ne amintim câtă supărare îi provoca Mareşalului Ion Antonescu aceste situații şi cât i-a avertizat pe evrei, prin şeful comunității lor, să înceteze asemenea activități, pentru a nu fi nevoit să ia măsuri pe care nu le dorea. Cum putem oare interpreta afirmația Mareşalului că „această rasă se omoară singură”, decât prin aceea că măsurile luate împotriva evreilor, dar nu de exterminare, au fost provocate tocmai de unii membri ai acestei comunități. Mareşalul dorea pe bună dreptate să aibă linişte şi ordine în țară şi a cerut intransigență față de toți cei ce nu respectă legile, nu numai față de evrei. Este ceva normal şi legitim.

În condițiile deosebit de vitrege în care i-a fost dat să existe, oare Israelul ar fi putut supraviețui dacă nu-şi lua toate măsurile referitoare la siguranța statului? în mod sigur nu putea supraviețui. Nu este cazul să comentez legitimitatea acestor măsuri.

Din probele prezentate în scrisoarea menționată nu rezultă că Mareşalul Ion Antonescu s-ar fi gândit, măcar, să extermine pe cineva, şi nici că ar fi comis aşa ceva. Este o mare deosebire între a considera pe cineva criminal de război, sau pur şi simplu criminal, ori vinovat de dezastrul țării şi între a-1 considera naționalist. Această deosebire trebuie foarte bine înțeleasă.

Cu privire la purificarea neamului românesc, am văzut că Mareşalul, referindu-se la evrei, i-a împărțit în trei categorii, în funcție de momentul venirii lor în România. În prima fază îi avea în vedere pe ultimii veniți şi care i-au creat cele mai mari probleme. Pe aceştia i-a ajutat să plece mai departe în occident, punându-le la dispoziție, în unele situații, chiar şi mijloacele de transport. Cu privire la evreii veniți în România cu multe decenii în urmă, a precizat că vom avea o atitudine aparte, iar în final arată că problema evreilor fiind o chestiune continentală şi chiar intercontinentală, urma să fie rezolvată la nivelele respective, gândindu-se probabil la crearea unor condiții internaționale care să le faciliteze evreilor să se adune în țara lor.

În finalul scrisorii, autorul recunoaşte că evreii supraviețuitori îi datorează viața Mareşalului Ion Antonescu. Este un lucru corect şi merită a fi apreciat. Când se afirmă, însă, că „Putea să ne omoare pe toți…" şi apoi când se întreabă cum rămâne cu cei care au murit, se lasă să se înțeleagă că vinovăția ar aparține Mareşalului. Până în prezent, însă, nimeni nu a putut să prezinte o probă măcar, în cadrul procesului, ori în afara lui, că din ordinul Mareşalului Ion Antonescu ar fi fost omorâți evreii. A povesti astăzi despre unele grozăvii din timpul războiului, este cu totul insuficient pentru a-1 putea învinovăți pe Mareşal. Războiul are grozăviile lui şi prin el însuşi este o grozăvie. Toate națiunile implicate în război, într-un fel sau altul, au suferit grozăvii, dar vinovații trebuie căutați între cei care au provocat războiul. Mareşalul Ion Antonescu nu se află între aceştia.

Se spune apoi, în scrisoare că va trebui să se prezinte „... realitatea istorică şi condițiile în care mareşalul şi-a schimbat oarecum linia politică față de evrei, dar nu din toleranță sau generozitate".

Că este necesară restabilirea adevărului istoric este cât se poate de corect şi acest lucru nu trebuie să supere pe nimeni. Există, însă, în afirmația de mai sus unele inexactități regretabile.

Este nereal faptul că Mareşalul Ion Antonescu şi-ar fi schimbat atitudinea față de evrei, presat de convingerea că războiul va fi pierdut de Germania. Atitudinea binevoitoare față de evrei s-a manifestat de la

început. O dovedeşte şi domnul A. Safran în memoriile sale, aşa cum am arătat anterior, cu referire la prima perioadă a guvernării. Dacă Mareşalul ar fi avut de gând măcar să-i extermine pe evrei, sau să scape de ei oricum, fără a se gândi la soarta lor, i-ar fi predat pe toţi germanilor, aşa cum s-a întâmplat în Ungaria, spre exemplu. Este un lucru, de acum incontestabil, că de pe teritoriul aflat sub jurisdicţia României, nici un evreu nu a ajuns în lagărele de exterminare naziste, iar românii nu au avut asemenea lagăre.

Înainte de a încheia această lungă paranteză, doresc să fac o precizare. Etnicii străini dintr-o ţară, pentru a se bucura de toleranţa şi generozitatea la care se referea autorul scrisorii trebuie neapărat să manifeste loialitate faţă de ţara în care trăiesc şi să-i respecte legile. Acest lucru este valabil şi pentru naţionalitatea majoritară, aşa încât etnicilor minoritari nu li se impun obligaţii suplimentare.

Mareşalul Ion Antonescu a mai fost condamnat la moarte pentru a şasea oară pentru că „Comandanţii, directorii, supraveghetorii şi paznicii de închisori, de lagăre de prizonieri sau de internaţi politici, de deportaţi sau de deţinuţi politici de lagăre sau detaşamente de muncă obligatorie, ar fi supus la tratamente neomenoase pe cei aflaţi sub puterea lor, că Mareşalul i-ar fi instigat la asemenea fapte prin „politica sa făţişă... “.

Este o nouă perlă juridică şi o absurditate, atât prin modul în care a fost formulată această acuzaţie, cât şi prin lipsa ei de conţinut.

În primul rând, nu există nici o probă că în locurile de deţinere menţionate s-ar fi practicat tratamente neomenoase. În al doilea rând, dacă se dovedeau asemenea fapte comise de cei menţionaţi, fapte care, în cazuri izolate, este posibil să se fi întâmplat, era absolut necesar să se stabilească ce contribuţie directă a avut Mareşalul Ion Antonescu la eventualele abuzuri. Nici o dovadă, iar contribuţia prin „politica făţişă” ca simplă afirmaţie, este demnă de o colecţie de „perle”.

Dimpotrivă, am văzut că Mareşalul s-a manifestat în permanenţă împotriva oricăror abuzuri şi nu a ezitat să dispună măsuri împotriva tuturor celor vinovaţi, când i s-au sesizat abuzuri de orice fel. Mai mult, toate locurile de deţinere, ori de dislocare a unor persoane, cu aprobarea Mareşalului Ion Antonescu, au fost vizitate, nu o dată, de reprezentanţii Crucii Roşii Internaţionale, de Nunţiul Papal şi de reprezentanţii unor partide politice. Deşi s-a cerut în apărare procurarea şi ataşarea la dosar a documentelor în care au fost consemnate rezultatele, respectiv constatările acestor vizite, nu s-a realizat acest lucru. Este evident că aceste probe scrise ar fi infirmat această acuzaţie. Oricum, ea nu a fost dovedită cu nimic.

Dacă veni vorba de tratamente inumane, nu pot să nu mă refer la perioda care a urmat datei de 23 august 1944 la noi în ţară. Am văzut în capitolele anterioare, cât de umane au fost tratamentele la care au

fost supuse zeci de mii de persoane, internate sau arestate, fără vină, în lagărele de muncă forțată comuniste, internări şi arestări la care şi-au adus o importantă contribuție şi comuniştii evrei, tocmai cei care l-au obligat, nu cu mult timp în urmă, pe Mareşalul Ion Antonescu să ia unele măsuri represive, care fatalmente i-au afectat şi pe mulți evrei nevinovați.

Pentru a fi mai bine înțeles, doresc să fac o precizare. Nu am nimic cu evreii, în general şi nici cu o altă naționalitate. Dacă indirect am adus unele învinuiri, m-am referit la persoane concrete, indiferent de naționalitatea lor. Faptele unor indivizi, nu trebuie să atragă învinuiri ori resentimente asupra întregii colectivități din care aceştia fac parte. Învinuirea şi răspunderea colectivă a fost o invenție bolşevică şi este contrară principiilor de bază ale dreptului.

Pentru a vedea cât mai bine diferența de tratament a deținuților în România, în diferite perioade, voi recurge la compararea modului de reglementare a dreptului deținuților la vorbitor, pachet şi scrisori.

În regulamentul din anul 1942, pe când se pretinde că oficialitățile antonesciene supuneau deținuții la tratamente neomenoase, se prevedea că aceştia aveau dreptul de 3 ori pe lună la pachet, scrisori şi vorbitor.

În regulamentul din anul 1952, aceste drepturi s-au redus la o dată pe lună, în regulamentul din 1955, de două ori pe an, iar din anul 1962, numai cu aprobarea ministrului Afacerilor Interne.

Aceasta este reglementarea, dar, în anii 1952-62 nu ştiu câți deținuți politici şi de câte ori au beneficiat de aceste drepturi. Pentru a vedea cine erau deținuții politici, voi recurge la o singură cifră. Numai în anii 1951-52, anii de „glorie" ai faimoşilor Pantiuşa Bodnarenco .- adjunctul ministrului Afacerilor Interne, Goldberg Boris - şeful securității poporului şi Dulberg Mişu, şeful direcției de anchete a securității, au fost arestați 4 606 țărani, pentru că au „comentat în mod duşmănos" colectivizarea agriculturii, mai precis, au refuzat să se înscrie în gospodăriile agricole colective.

Nu pot încheia comentariul pe această temă fără a pune şi în scris o întrebare, pe care mi-am pus-o de multe ori în ultimii doi ani, dar la care nu am găsit răspuns.

Am văzut că, în timpul guvernării Antonescu, locurile de deținere, lagărele de prizonieri, ghetourile au fost vizitate de delegați ai Crucii Roşii Internaționale, de Nunțiul Papal şi de alte delegații. Începând din decembrie 1989, mai ales în cursul anului 1990, s-a dezlănțuit un adevărat asalt al unor delegații din străinătate care i-au vizitat pe deținuți şi în mod deosebit pe cei arestați pentru fapte în legătură cu reprimarea revoluției. La fel ca şi pe vremea Mareşalului Ion Antonescu şi acum s-a putut constata că deținuții preventivi sau condamnați se bucurau de toate drepturile prevăzute de lege şi că nici unul nu a fost

torturat ori maltratat. Probabil că delegațiile străine se aşteptau să constate aşa ceva în România. Regretăm, dar nu le-am putut oferi subiecte de senzație.

Întrebarea care mi-am pus-o şi mi-o mai pun este: Unde au fost reprezentanții Crucii Roşii şi ai altor organizații internaționale pentru apărarea drepturilor omului, în perioada 23 august 1944 - 22 decembrie 1989 şi mai ales până în anul 1946, când nu am cunoştință să fi vizitat penitenciarele şi lagărele din România. Atunci aveau ce constata, dar se pare că România nu prezenta interes, tocmai în perioada în care drepturile omului erau încălcate cu cea mai mare brutalitate. Dacă mi s-ar spune că acest lucru s-a datorat faptului că exista cortina de fier, care nu putea fi penetrată, nu m-ar satisface şi nici nu m-ar convinge. Cum însă nu mi-am propus să descifrez enigme, voi continua expunerea faptelor.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 ani temniță grea pentru că „Ofițerii de poliție judiciară sau anchetatorii cu orice titlu în chestiuni cu caracter politic şi rasial au comis acte de violență, torturi sau alte mijloace ilegale de constrângere".

Aceleaşi absurdități ca şi la „infracțiunea" anterioară. Nici o dovadă că s-au comis asemenea fapte de cei enumerați şi ceea ce este mai important, nici o dovadă că asemenea fapte s-ar fi comis din ordinul sau cu ştirea Mareşalului.

Mi se pare însă curios faptul că pentru violențe, torturi şi alte mijloace de constrângere, i s-a aplicat Mareşalului 20 ani temniță grea, iar pentru tratamente neomenoase i s-a aplicat pedeapsa cu moartea. Probabil exista un alt mod de individualizare a pedepselor pe care eu nu îl cunosc, dar oricum, dacă tot a fost condamnat pentru fapte pe care nu le-a comis, ce mai conta ce pedepse se aplică, apreciindu-se probabil, că şase condamnări la moarte sunt suficiente.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat apoi la 20 ani temniță grea, pentru că „Procurorii sau judecătorii civili ori militari au ajutat sau săvârşit cu intenție - acte de teroare sau violență". Mareşalul fiind vinovat tot „datorită atitudinei fățişe, a politicii antidemocratice..." Aceeaşi lipsă de probe atât în ce priveşte existența unor asemenea fapte cât şi în ce priveşte implicarea directă ori indirectă a Mareşalului în asemenea fapte.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la detențiune grea pe viață pentru că a ordonat înființarea de ghetouri, lagăre de internare ori deportări „din motive de persecuție politică sau rasială".

Pentru asemenea fapte, dar altfel prezentate, Mareşalul a mai fost condamnat o dată (a cincea condamnare în ordinea expunerii), este adevărat, la moarte, dar deosebirea nu constă decât în diferențierea pedepselor. Din această cauză mă văd nevoit să nu mai repet argumentația şi să mă rezum în a reaminti că măsurile respective nu au

fost luate din motive de persecuție politică sau rasială, lipsind deci o condiție esențială a existenței pretinsei infracțiuni.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat la 20 ani detențiune riguroasă, pentru că ar fi ordonat edictarea de legiuiri sau măsuri nedrepte de concepție hitleristă, legionară sau rasială, ori a practicat – cu intenție - o execuție excesivă a legilor derivate din starea de război sau a dispozițiilor cu caracter politic şi rasial.

Am redat, ca şi în cazurile anterioare, conținutul textului de lege aplicat.

Exemple de asemenea legi, măsuri ori execuții excesive nu se dau, astfel că, acuzația având un caracter cu totul general, exprimată prin „toate legile", apărarea se poate rezuma la o simplă negare. În capitolele anterioare m-am referit la unele legi care mi-am imaginat că ar fi fost avute în vedere.

Mareşalul Ion Antonescu a fost condamnat, la sfârşit, la detențiunea grea pe viață pentru că „S-a pus în slujba hitlerismului sau fascismului şi a contribuit prin fapte proprii la realizarea scopurilor lor politice sau la aservirea vieții economice a țării, în detrimentul poporului român".

Iată deci, s-ar putea spune, cât de mult țineau bolşevicii la poporul român, condamnând pe cei care i-au aservit economia Germaniei. În realitate bolşevicii n-au putut ierta faptul că petrolul românesc, cumpărat de germani cu bani şi cu aur, a fost utilizat în războiul contra lor. Noi însă, nu putem să omitem faptul că, dacă România nu semna convențiile de colaborare economică cu Germania, inclusiv, sau mai ales referitoare la petrol, germanii şi-1 luau singuri în condițiile pe care le impuneau ei. Într-adevăr, afirmația că petrolul românesc a alimentat maşina de război hitleristă sună ca o acuzație gravă la adresa țării noastre. Dar, în cazul în care România s-ar fi opus, era o simplă formalitate pentru Germania, aflată la apogeul puterii, ocuparea țării şi transformarea ei în aşa numitul protectorat. În aceste condiții este nedrept şi nejuridic să-i consideri vinovați pe conducătorii de atunci ai României, referindu-se şi la cei care l-au precedat pe Mareşalul Ion Antonescu şi care au pus bazele colaborării economice româno-germane.

Din punct de vedere juridic ne aflăm în prezența unui caz tipic de constrângere morală, care constituie o cauză care înlătură caracterul penal al faptei. Aceasta, în cazul în care am putea vorbi de o faptă prevăzută de legea penală, când este vorba de convenții de colaborare economică cu o anumită țară.

În ce priveşte aservirea economiei româneşti unei puteri străine, despre aşa ceva putem vorbi abia după 23 august 1944, realizată atât prin „Convenția de armistițiu, cât şi prin aşa numitele sovromuri.

În legătură cu viața economică, cei care au regizat şi interpretat procesul Mareşalului Ion Antonescu au reținut, pe de o parte, o

infracțiune constând în politica de românizare a economiei şi pe de altă parte o infracțiune constând în aşa numita aservire a economiei unei puteri străine.

Două lucruri care nu pot fi conciliate. Ori românizarea economiei, ori înstrăinarea ei. Amândouă nu pot coexista. Dar, ce conta pentru ei lipsa de probe de vinovăție şi tratarea contradictorie a aceleiaşi probleme, câtă vreme se simțeau în siguranță că nimeni nu îi va putea cenzura.

În realitate, nu a existat decât politica de românizare a economiei. Ce a însemnat şi ce s-a urmărit prin aceasta, putem afla din „Cuvânt înainte" al volumului „Românizarea" care se referea la perioada 6 decembrie 1941-6 decembrie 1942, din care citez:

„Românizarea, *care înseamnă nu numai curățirea domeniilor proprietății şi vieții economice de prezența dominantă şi acaparatoare a elementelor evreieşti şi străine de neam, dar mai mult decât atât şi consecutiv, o operă creatoare de asigurare temeinică a unei proprietăți şi vieți economice pur româneşti sănătoasă şi trainică.*

Colonizarea, *care cuprinde astăzi, problema reinstalării vechilor colonişti deplasați din cauza împrejurărilor grele şi a modificărilor teritoriale şi un nou plan de colonizare, tinzând la constituirea unor grupuri de colonişti, bine organizate prin viața de familie şi de proprietate, model, precum şi dublarea hotarelor geografice şi istorice, cu granițe de puternică viață românească, zid viu, de nepătruns.*

Inventarul, *care, în concepția de astăzi, pe lângă evidența complectă şi metodică a bunurilor publice, îmbrățişează şi oglindirea totalității avuției româneşti, urmărită cu grijă ştiințifică şi cu atenție neîncetată a evoluției ei, pentru a orienta aceasta evoluție a patrimoniului național în sensul unui cât mai bogat progres" (voi. 8 pag. 14).*

O politică economică nu poate intra în discuție şi nu poate fi tratată ca infracțiune, chiar dacă este naționalistă, în nici o împrejurare.

Cu atât mai puțin se poate vorbi şi este chiar absurd să se vorbească de crime de război, de crime de dezastrul țării ori de trădare a intereselor poporului român, aşa cum s-a reținut prin sentința de condamnare. Dimpotrivă, ne aflăm în prezența slujirii, în cel mai înalt grad, a intereselor poporului român. Ce era rău în intenția Mareşalului Ion Antonescu de a pune bazele unei burghezii româneşti puternică, în care vedea temelia statului român? Oricum, despre infracțiuni nici nu poate fi vorba.

* * *

Făcând o sinteză a concluziilor, se poate constata că Mareşalul Ion Antonescu a fost trimis în judecată, pentru că ar fi comis toate infracțiunile prevăzute în legea 312/945 - art. 1 literele a şi b, art. 2 literele a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, 1, m, n şi o - aproape întregul alfabet, mai puțin litera j, care prevedea infracțiuni comise de cei care au

părăsit teritoriul naţional şi s-au pus în slujba fascismului. Este adevărat că instanţa de judecată a mai redus două litere - k şi 1 - din pomelnicul de acuzaţii, achitându-1 pe Mareşal pentru că ar fi agonisit averi de pe urma guvernării şi a războiului, dar aceasta nu schimbă constatarea că legea respectivă a fost confecţionată în mod special pentru condamnarea Mareşalului. Este o mare mârşăvie.

Asistăm, în zilele noastre, la o campanie acerbă, pe care unele persoane de rea credinţă o duc împotriva Mareşalului Ion Antonescu, dar ea nu este întâmplătoare. Se pune firească întrebare: Ce rost are această campanie, acum după 48 de ani, după ce, în timpul guvernării comuniste, nimeni nu a încercat să ne demonstreze câţi evrei au exterminat românii sub conducerea Mareşalului. Am văzut, din examinarea dosarului penal, că Mareşalul Ion Antonescu nu a ordonat nici un fel de masacre şi cu atât mai puţin din motive de persecuţie rasială ori politică.

Eu cred că, prin atacurile lansate la adresa Mareşalului Ion Antonescu, se încearcă o culpabilizare a poporului român, pentru ca acesta, simţindu-se „vinovat", să nu mai riposteze în faţa unor nedreptăţi şi în faţa unor tendinţe de a fi dominat, din nou, în ţara sa. Este greu să-mi imaginez că se va reuşi acest lucru. S-ar putea, însă, ca efectul acestei campanii să fie exact contrariul celui scontat.

Doresc, în final, ca cititorul să reţină aspectele concrete şi nediscutabile pe care le-am expus, iar părerile personale, pe care mi-am permis să le expun, să fie luate ca atare.

Nu mi-am propus să dau verdicte definitive.

În orice caz, faptul că Mareşalul Ion Antonescu nu a comis nici una din crimele ce i s-au pus în sarcină, că şi-a dedicat întreaga viaţă slujirii cu credinţă a intereselor poporului român şi a României, că este un erou martir al neamului românesc, răpus de gloanţe duşmane, după părerea mea este incontestabil.

Fie ca poporul pe care l-a slujit cu credinţă şi cu un devotament ieşit din comun, să-l repună în istoria sa, în locul ce i se cuvine unui mare patriot şi uneia dintre cele mai mari personalităţi ale sale, pe cel care a fost Mareşalul ION ANTONESCU.

FOTOGRAFII

Regele Minai I şi mareşalul Ion Antonescu inspectând linia frontului, Basarabia.

Mareşalul Ion Antonescu strânge mâna unui ostaş

în Ucraina, întreținându-se cu un bătrân moldovean
care participase în războiul din 1877 pentru independență

Răsplătirea vredniciei, a devotamentului şi a jertfei celor care au căzut pentru pământul strămoşesc, după cucerirea Odesei

Ion Antonescu în Basarabia

Mareşalul Ion Antonescu, gri. Petre Dumitrescu, pe front

MS Regele, D-l Mareşal Ion Antonescu şi D-l profesor Mihai Antonescu, Preşedintele Consiliului de Miniştri în inspecție pe Frontul de Răsărit la Mariopol

Mareşalul Ion Antonescu
şi guvernatorul Transnistriei prof. Gheorghe Alexianu în gara de la Tiraspol

Mareşalul Ion Antonescu printre ofițeri

Mareşalul Ion Antonescu,
rugându-se, calm şi demn,
cu puține momente înainte de execuție

Mareşalul Ion Antonescu, împreună cu Mihai Antonescu,
Gheorghe Alexianu şi Constantin Vasiliu
sunt escortați pe ultimul drum

Li se citeşte verdictul de respingere a cererilor
de comutare a pedepsei cu moartea

Ioan Dan

„PROCESUL"
Mareșalului
ION ANTONESCU

LUCMAN

ISBN 973-723-036-1

www.lucman.ro
comenzi@lucman.ro